شێرزاد حەسەن

سەرجەمی بەرهەم

١

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی

زنجیرەی ڕۆشنبیری

*

خاوەنی ئیمتیاز: شەوکەت شێخ یەزدین

سەرنووسەر: بەدران ئەحمەد حەبیب

* * *

ناوونیشان:

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس، گەڕەکی خانزاد، هەولێر

شێرزاد حەسەن

سەرجەمی بەرهەم

کۆمەڵە چیرۆکەکانی

تەنیایی

گوڵی ڕەش

گەڕەکی داهۆڵەکان

پیرەپەپوولەکانی ئێواران

کتێب: سەرجەمی بەرهەم – کۆمەڵە چیرۆکەکانی: تەنیایی، گوڵی ڕەش، گەڕەکی داهۆڵەکان، پیرەپەپوولەکانی ئێواران
نووسینی: شێرزاد حەسەن
بڵاوکراوەی ئاراس– ژمارە: ٣٧٤
دەرهێنانی هونەریی ناوەوە و بەرگ: ئاراس ئەکرەم
هەڵەگری: نووسەر
سەرپەرشتیی چاپ: ئاوڕەحمانی حاجی مەحموود
چاپی یەکەم، هەولێر– ٢٠٠٥
لە کتێبخانەی گشتیی هەولێر ژمارە (٣٠٨)ی ساڵی ٢٠٠٥ی دراوەتێ

تەنیایی

ڕیشۆڵە

خۆر دوو باڵی ماوە ئاوابێ... لەوە دەترسێی تاریکی شەو ڕیشۆڵەکان بپێچێتەوە... بەڵام نەخێر... هەر بەهیوایت... ورەت بەرنەداوە... بێ مروەتانە ئیمڕۆ فریویان دای... تاوێک نیشتن و تاوێک هەڵفڕین... بەڵام کێ دەڵێ گرەو نابەیتەوە؟ زیاتر دەستە قلیشاوەکانت لە گوریسەکە گیرکرد... هەردوو چاوە سیس بووەکانت چاوەڕوان و وێڵی ئەو ڕەوە ڕیشۆڵانە بوون کە لە ئاسمانا قەتارەیان بەستبوو... نیو تەنەکە گەنمت بۆ ڕشتوون... کەچی خۆت لە زوویێیکەوە بۆنی ئارد لە کەندووەکەت بڕاوە... ڕاوە ڕیشۆڵەش سووک و سانا نییە... بەڵام کە شتێکت گەرەکە... دەبێ چاو لە شتێکی دیکە بپۆشی...!

زیاتر پەنجە ڕەق و باریکەکانت لە گوریسەکە قرساند... گرژ بووی... لەوە دەچوو لە جیاتی تۆڕێک دنیات بەو سەری گوریسەکە بەستبێتەوە... چنگت لە زەوییەکی غەریب و بەسام گیرکردووە... گەرچی وەک چاوی هەمین ئاشنایە. ڕیشۆڵەکانت لە ئاسمانێکی ترەوە هاتوون و تەریون... چەندیش هۆگری زستانن... ئا لەم ڕۆژانەشدا شەختە و بەستەڵەک دەست لە زەوی ناکاتەوە... هەورە ڕەش و قورس بووەکان بەرسکی ئاسمان بەرنادەن... «با»ی سارد و تیژ چاوەکانت دەنووقێنێ... بەڵام دڵت هەر وریایە... پڕ لە خەندە و پڕ لە هیوایە...!

زۆر بەیانیانی زوو... بەر لەوەی خۆر هەڵبێ و شەختە بەندەکان بتوێنێتەوە... لە خەو هەڵدەستی... دوای نوێژ... یەک دوو پارو نان و نۆک دەخۆی... پیاڵەیەک چای خێرای بەسەردا هەڵدەقوڕێنی... هەر بەجامانەکە دەموچاوت لە سەرما دەشاریتەوە... تۆڕەکە و کیسێک گەنم و پیشەقان و بێڵەکەت هەڵدەگری... خواحافیزی لە هەمین دەخوازی... دەرگای حەوشەکە لەسەر خۆت و گوێدرێژەکەت دەکەیتەوە... بەبازێکی چالاکانە لەسەر پشتی قوت دەبیتەوە... ڕوو لەو دەشتە سەهۆڵبەندانە دەکەیت و شار بەجێدێڵی... بەهەر دە پەنجە یارییەکی قورس لەگەڵ ئەو شەختە و بەستەڵەک و خاک و خۆڵە تەزیوەدا دەکەی... سروشت بەتۆوە زیندووە... بێ تۆش گیانێکی بێ خوێنە... خۆت لەناو پاڵتۆیەکی زەردباودا دەشاریتەوە... تەواو ناتپارێزی... چاوەکانیشت دیمەنی ڕەوە ڕیشۆڵەکان جێناهێڵن... گوێی

گرانت بۆ فرەفڕی باڵیان هەڵدەخەی... خۆش ئەوەیە کە نزیک دەنیشنەوە... لە ناکاودا بەترسێک دەمارە دەزوولەیەکانت گرژ دەبن و خاودەبنەوە... ژانەسەرێک بەرەبەرە هێزت لێ دەستێنێ... هەست دەکەی تۆپەڵە بەفریت و دەتوێیتەوە... لە ناخەوە هەست بەسەرما دەکەی... سەرمای گەڕانەوە بۆ شار بەخۆ و بەتۆڕێکی بەتاڵەوە... جێ دەگۆڕی... ئیمڕۆ نزیک باخچەکانیت... بەیانی تۆڕەکەت لەسەر تازە کێڵگەکاندا ڕادەخەی.

لەو ڕۆژەوە کە «عەبە»ی کوڕت بێوەژنەکەی هێنا... زۆر زووتریش تۆ هۆگری ڕاوە ڕیشۆڵە بووی... خۆت ئەم بێوەژنە بەتەمەنەت لە ملی بەست... دوایش هەر خۆت پەشیمان بوویتەوە... خەڵکی وای دەزانی هەوێی هەمینە... دەتویست عەبە ببێ بەمەلایەک لەو مەلایانەی مزگەوتێک بەڕێوەدەبەن... نەبوو... پێ نەگەیشت... هەروا دەست و پێ سپی مایەوە... بەڵام هەر خۆشت دەویست... هەر خۆشت دەوێ... زێدەجەرگە و زادەی ئەو حەزەیە تۆی بەهەمین بەستووەتەوە... کەچی بۆ بێوەژنێک لە تۆ تەری و... بەجێی هێشتی... کەسەرێکە لەسەر دڵت بووەتە گرێ و ناکرێتەوە. دەستەکانت لە گوریسەکە قورستر بوون... زیاتریش خۆت شاردەوە... ڕیشۆڵەکان ڕووەو سەر هەر چوار لا هەڵدەفڕین... پۆل پۆل بەناو یەکدیدا دەسوڕانەوە... واقت وڕما کە چۆن وێک نەدەکەوتن... دەستێکت خزاندە گیرفانت و بەر کاغەزەکەی (عەبە) کەوت:

«... باوکە گیان دەستەکانت ماچ دەکەم... بچووکی تۆم و لێم ببورە... پەشیمانم و نازانم بۆ جێمهێشتی... ئەم ژنە نەگریسەم دانەدەنیشت دەستەکانی دایکم ماچ دەکەم و تا ماوم کەوشەکانی لەسەر...»

ئەها... وریابە هات... چ ڕەوەیەکی پڕ بەختە... نا... فڕی... نزم هات و دوور هەڵفڕی...!

ماوەیەکی زۆر هەر نکۆلی لێدەکەی -با بڕوا ئەو زۆڵە- بۆتە وێردی سەر زبانت... لە هەموو دانیشتنێکدا لای پیر و میر باسی دەکەی... هەر نەفرەتی لێ دەکەی... شەویش تا خەو دەتباتەوە هەر لە خەیاڵی ئەوادای... تۆ هۆی ئەم گرێیەی... تۆ؟... نا... هەژاری و بێ دەرامەتی بەرەو بەزمی -ژن بەژن- ڕایکێشای... (خەجە)ی کچیشت ماوەی چەند مانگێکە سەری بەو کەلاوەتان دانەگرتووە... تازەبووکە و گەلێ ڕەزایە... ئەم ژیانە خۆش و پڕ تامەی ئێستای بەدڵە... گلەیی نەکەی... تۆش وەک ئەوان زەمانێک گەنج بووی... هاوتای گوزەرانێکن... تۆ ڕاوە ڕیشۆڵە پیشەتە... ماڵە خەزورانیش حەڵوا فرۆشتن... عەبە ڕۆیشت... خەجەش، تەنیا هەمین پەنای تەنیاییتە... هەمینی سوکنایی و سێبوری و خەم

ڕەوێن... ئەو هەمینەی ئێستاکەش پاشماوەی جوانییەکی کۆن لە ڕووخساریدا مەییوە... ئەو جوانییەی ساڵانێ کە کچ بوو ئاژاوەی دەنایەوە... قوڕی دەگرتەوە... قاو و قیژ و هاواری لەنێو خێزان و ماڵێکی زۆردا بەرپا دەکرد... ئاغاژنەکانیش تووشی دڵەڕاوکێ ببوون... کوڕگەلی ئەو گوندەی خۆتان وڕ و کاس لەناو ئاوایی دەسوڕانەوە... «کێ کوڕی کێ بوو؟»... ئەوەبوو حاڵ... ئەمیش بۆ تۆ پسابوو... بەدوای تارمایی و تەمی تۆدا وێڵ و ون بوو... لەم دەریای عیشقەدا خۆی نقوم کرد... نە قۆز و نە پارەداریش بووی... هەر تەنیا سەپانێکی کۆیلە بووی... بەڵام دوعا بۆ دەنگە خۆشەکەت بکە... کە بەلاوکێ یا حەیرانێ دەتچریکاند، گوندت دەخستە سەر ئاخ و سەما... لەبیرتە لە بەهار و زەماوەندێکی گوندەکەتانا گوێی لە دەنگت بوو... هەمین بۆ یەکجاری ڕۆحی هەڵفڕی و ئاگری عیشق هەڵیگرت... دڵی وەک چۆلەکەی سەربڕاو هەڵدەپەڕی.

قورساییت خستە سەر گوریسەکە... پۆلە ڕیشۆڵەیەک بەتاو نزیک کەوتەوە... لەسەر بازنەی تۆڕەکە هەڵنەنیشت... ئەمشەو هەینییە... ناخۆشە دەست بەتاڵ ڕووە و شار بگەڕێیتەوە... هەر بۆ ئێوارە... هەمینیش لە ماڵە دەوڵەمەندەکان دەگەڕێتەوە... سەرمایەکی سڕ لە ئێسقانەکانتا گردبووەتەوە... گڕی حەسرەتێک لە چاوەکانتا کڵپە دەستێنێ... بەسەر ئازارێکی مەزنتا پێچ دەخۆیتەوە... چوار پەلت ئارەقەیەکی سارد دەردەکەن... بوویت بەگردێک لە ژان... هێشتا هەمین جوانە... جوانی ئەو ڕۆژانەی ئاغایەکانیش لیکاویان بۆ دەباراند... ئاخ لە زەبر و زەنگی برسیەتی... ئەمێستاکەش وای لێ کردوون لە دەرگای کۆشکی ئەو ئاغایانە بدا... هێلکە و شیریان پێ بفرۆشێ... چ ترسێکی گەورەیە... لەم دواییەدا تامەزرۆی سێبەری کۆشکێک بێ... چوار ڕۆژ لەمەوبەر هەمین پێی وتی:

«دەروێش بایز... دەزانی دوای ئەو هەموو ساڵانە باپیر ئاغا ناسیمیەوە... لەمەودوا بەڵێن وایە بەیانیان هێلکە و شیریان بۆ بەرم!».

«گوندیان جێهێشت... شار تێک بدەن!».

حەزیش ناکەی گومان ڕێ بۆ دڵت خۆش بکا... ساڵی مانگێک لە خەڵوەتدای... هەمین لەو کارەت لالووتە... تێی ناگەی ئەو ژنەت بۆ ئەوەندە لە کوفر نزیکە...؟ خەمە لە یەکتری دوور بن... خەمە ئەو دۆزەخی و تۆ بەهەشتی بی... گیاندارێکە گومان... هیچ شک نەبا... هەر خۆی دەخوا... گومانیش ڕەوە ڕیشۆڵە ئاسایی سێبەرە ڕەش و قورسەکەی تۆ و تۆڕ و زەوی پێچایەوە... هەمین هەر ڕۆژەی سەدەها جار سەر بەم ماڵ و بەو ماڵدا دادەگرێ...

لێیان دەچێتە ژوورەوەش... هێشتا تەڕە و هەوەس بزوێنە... پیاوی سمێڵ فش و نەوسنیش زۆرن... لە هەموو کونێکا هەن... ئەویش باڵا بەرزەکەی... ئەو خوێنە گەشەی سەر لووت و کولم و نەرمایی گوێی هەر نەمردوون... ئەو سپیەتیەی لامل و گەردنی کە لە ژێر پەردەی کرێژیشدا زریکە و هاواریەتی... کەم خۆ شۆرە... کوانێ وەختی؟! دەبێ بژین... ژیانیش ڕاکردنێکی ژێر خۆری تەمووزی سووتاوە... دەبێ لە دەرگای دوو پەردەیی و سێ پەردەیی کۆشکەکان بدا... ڕاوە ڕیشۆڵە و هێلکە فرۆشتن... بەباڵندەوە بەستراونەتەوە... ڕێکەوتێکە گەلێ جوان...!

هەفتەی ڕابردوو... ئێوارەیەکی درەنگ گەڕایەوە... خوێنێکی ئاڵتر پەڕی بووە دەم و لێوی... چاوەکانی داخستبوون... پاشماوەی ئارەزوویەکی شاراوە و مردوو لە قووڵایی چاوەکانیا مەلەی دەکرد... هەر بەخومار و خەواڵوو بوون... جا چۆن گومان سەرت نەخوا؟! گومان و ئەو بێدەنگییەی تۆی تیا نقوم بووی... لە خەوی شەوێکی نێو گۆڕستان ناخۆشترە... شەوی هەینیش بوو... وەک هەموو شەوانی هەینی ڕابردوو... نەهات و خۆی لەژێر باڵت بسوێ... نیوە شەو بێدارت کردەوە.

«– هەمین... هەمین گیان!

ڕاپەڕی و پرسی:

– چیتە؟

– هەمین...؟!

– هێزی ئەوەیانم نییە تو خوا...!»

ئەها ڕەوەیەکی تر... ئەوە هات... لە تۆڕەکە نزیک کەوتەوە... بەقەد پانتایی نیوەی ئاسمانی گەڕەکەکەتان... لە شوێنی خۆت جووڵایت و خۆت کۆکردەوە... زیاتریش خۆت شاردەوە... ڕیشۆڵەکان ئەوەندەی گێژن... زۆڵیشن... وریای گوریسەکەی... ڕەوەیەکی دیکەی بەدواوە بوو... زەوییەکە وەک خەڵووزی پیا کرابێ... ڕەش دەچووەوە... گوریسەکە کۆنە برینێکی دەستتی تازە کردەوە... لە پڕێکا هەرزانی مریشکی مەکینە قینی ئەستوورتر کردی... ئەو بایە توند و بەهێزەی ڕیشۆڵەکانی شل و شەکەت کرد... لای تۆ ببووە شنەی شەماڵ... دیمەن و ڕووخساری شتەکان گۆڕان... خەیاڵ و زیندە خەون... بەڵام چۆن وا خێرا گۆڕان؟!... شادیت... شادی ڕاوکردنی ئەو هەموو ڕیشۆڵانە... ئەو هەمووە، سامانێکە... بەڵام داخ کە سامانێکی دووردەستە... سامانێکە سەربەست و بەڕەڵڵا و هەڵفڕیو...

ڕاوکردنیان پاڵدانەوەی یەک دوو مانگی زستانە... دوو هەزار ڕیشۆڵە... دوو هەزار درهەم... سەد دینار... کیمیایە...!

عەبەت وەبیر هاتەوە... شەش حەوت دینارێکی بۆ دەنێری... هەروا زوو بیرت چووەوە چەندە بلّح و بزێوە...؟! ڕقی باوک هەرگیز نازێ... خەجەش منداڵە و ئاشتی دەکەیتەوە... دەڵێن گوایە عەبەش کوڕێکی ناوزەد کردووە... بوویت بەباپیرە... وا پیریش نیت... ئەوە نییە ڕوو بەڕووی زوقم و سەرما و سۆڵەی زستان دەبیتەوە... دەستت خستووەتە ناو ئەم خاک و خۆڵە سڕ و بەستووە... گریای... فرمێسک بەری ڕوانینی گرتی... ئای لەو دڵە ناسکەی تۆ...؟ بەپەلە چاوە سیس بووەکانت سڕینەوە... نهێنی ئارەزوویەکی گەرم و تیژ لە هەناوتا هەستا... جوانیشە ڕیشۆڵەکان گێژانە خۆیان دەخەنە تۆڕەکەوە... دەروێش بایز... دەڵێی دەستێکی غەیبی ڕووەو تۆڕەکەت هەڵیاندەدا... لەوەتەی ڕاوە ڕیشۆڵە پیشەتە... ئەوەیان یەکەمین ڕێکەوتە... ئائێستاکە گومانیش نەما و مرد... لە بێباکیدا لێوت هەڵقورتاند... لە باتی پۆلە ڕیشۆڵەیەک... چاوە ڕەشەکانی پڕ لە خەم و ماندوێتی هەمین سکاڵایان لێ دەکرێ... خۆی بوو... چۆن بیرت دەچێتەوە؟! ئەوسای کە ئەسپ و تانجی ئاغایەکان دەوریان دەدا... ئەو کاتەی باسی جوانی هەمین شەوچەرەی شەوانی کوڕگەلی ئەو گوندە بوو... زۆر لە تۆ بەپشتەوەتر دڵیان بۆ ڕادەخست... خەڵکی بەدوای سێبەریدا ڕایان دەکرد... ئەویش هات و خۆی بەدوای تۆدا عەوداڵ کرد...! چەناگەی چوار برا و باوکی لە قوڕ نا... سەری هەموویانی شۆڕکرد... کە وتیان:

«ئەوە نابێت و ناکرێ!»

شۆڕشێکی بەرپاکرد... گوێی لە کەس نەگرت و ڕەدووت کەوت... ئەمێستاکەش شەوانە ناخەوێ تا گوێی لە دەنگە خۆشەکەت نەبێ... شەوانە وەک دوو منداڵ لە پشیلە بترسن... دەخزێنە نێو باوەشی یەکدی... هەر لە باوەشیدا ترست دەمرێ... ترسی ئەو ڕۆژەی هەڵتگرت... ترس و تارمایی چوار برا... لەم شەوانەشدا تەمی گومان لەگەڵ دووکەڵی زۆپاکەدا بەئاسماندا بەرز دەڕوا و دەتوێتەوە... دەڕەوێتەوە... ئەمجارەیان گلەیی لە خۆت دەکەیت و چاوەکانیشت بەدووی ڕیشۆڵەکاندا وێڵ و ماندوون... بەڵام پڕ لە هیوا و ئارەزوون... ئەم باڵندانە لە ترس دەگەن بەر لەوەی دەنووک لە هێلکە دەربهێنن... لەسەر بازنەی مردنیش هەڵدەفڕن... مەسەلەی مان و ژیانە... بۆ ئەوەی بژی... دەبێ ڕۆحت لەنێو ددانەکانتا هەڵبگری... هەرچۆنێک بێ... بەم تۆڕەوە دەبن... بیست جاریش هەڵفڕن...

جارێکیان هەر پێوەی وەدەبن... لەبەر دیدەی خەیاڵتا چاوەکانی هەمین پێدەکەنین... چەند ئێوارەیەکی بەهارانت هاتەوە یاد... شەوانی خەڵوەت... چەند بەربانگێکی چەور... دڵت بەو شەوانە شادە کە لە مەودوا لە باوەشیایت... ئێستا حەشارگە تەڕەکەی ژێرت – هەر وەک کۆشی... وەک باوەشی – نەرم و گەرم دادێ... چ سیحرێکە؟! خوێنێکی گەرمتر دەمارەکانتی بووژاندەوە... هەروا چاوەڕوانیت...

یەک باڵی ماوە خۆر ئاوابێ... پتر هێزت خستە بەر خۆت... هەردوو ماسۆلکەی قۆڵەکانت گرژتر بوون... ترسای بەرلەوەی گوریسەکە ڕابکێشی... ڕیشۆڵەکان بفڕن... یا لەبەر زۆری بەدوای خۆیانەوە ڕاتبکێشن... ددانت جیڕکردەوە... بەهەموو توانات گوریسەکەت ڕاکێشا... بەسەر پشتدا کەوتی... هێزێکی فرەترت دەویست... بەپەلە بەرەو تۆڕەکە تاوتدا... قاچت بەر تاشەبەردێک کەوت و تلۆر بوویتەوە... لە زەوییەکەوە بەرزەپێ ڕاستبوویتەوە... دووبارە ڕاتکردەوە... ئازارێکی گەرم سەری پێ خوار کردیتەوە... خوێن لەژێر کەڵە پەنجەی پێی ڕاستتەوە فیچقەی دەکرد... لای تۆڕەکەوە وەستایت و سەیرێکت کرد... خوێنێکی کەم ڕژایە سەر خۆڵەکە... نە ڕەنگی خۆڵ بوو... نە هی خوێن... گەرماوگەرم هەستت بەژانێکی زۆر نەکرد... بەڵام سڕ بووی... ڕەوەیەکی «نە کەم نە زۆر» هەڵفڕی... بۆ دوا جار سەرکەوتیت... ساتەوەختێ مت وەستای... پاشان بۆی نوشتایتەوە... لچ و لێوی تۆڕەکەت وێک هێنایەوە... لە کونەکانەوە دەنووکیان دەردەهێنا... دەپاڕانەوە و قاژەیان دەهات... هەر بەسەر چیچکانەوە بیرت لە گەڕانەوە و هەمین و هەوڵی ڕیشۆڵەکان دەکردەوە... هەوڵی فڕینی سەربەستی... بەرە بەرە ژانی نینۆکەکەت زیاتر دەبوو... هەر لە باڵندەکان ورد دەبیتەوە... بەستەزمانن... تۆش دڵی پیاوێکی لە خوا ترست لە سنگدایە... خەمت بۆ هەوڵیان دەخوارد... تازە تەواو... دەشزانی سەربەستی ئاو و نانە... ژیانیشە... ڕیشۆڵەکان ژیانیان تەواو... بەس تۆ چی بکەی؟!... هەر وا بووە... ئەم لەسەر ئەویتر ژیاوە...! تۆڕەکەت خستە سەر پشتی گوێدرێژەکە... هەر بەشەلەشەل بەدووی کەوتی... ئازارێک لە نینۆکتەوە تا شادەماری سەرت بروسکەی کرد... لەناو خوێنتا دەیجریواند... قاژە قاژی ڕیشۆڵەکان بێدەنگی و خامۆشی ئەم دەشتە چۆڵ و ساردەی مراند... گوێ درێژەکە چەند تەرسەقوڵێکی بەردایەوە... لێی دوورکەوتیتەوە... بیرت لە یەک دوو مانگی زستان دەکردەوە... ئاخۆ دەحەسێیتەوە؟! گەش بوویتەوە... ئێستا کە دەگەڕێیتەوە... هەمینیش هاتۆتەوە... زۆپاکە دادەگیرسێنێ... ئاگرەکە خۆشتر دەکا... شەوی هەینییە... چەند ڕیشۆڵەیەک سووک سەردەبڕی... بەشکو دەست و پێ و جلەکانت خوێناوی بن...

ئەوسا کە بێنوێژ بووی... خوێن دەکەی بەبیانوو... تا ئاو گەرم بکا... کە چوویتە حەمامە گڵێنەکەش داوای لێ دەکەی پشتت... بشوا... ماڵی چۆڵ و تەنیایی و گەرما و و بۆنی ڕیشۆڵە سوورکراوەکان... دەماری هەوەس دەجووڵێ و خۆت بۆ زەوت ناکرێ...

دواییش...!! ئۆخەی...!!

شەوانی هەینیت بەدڵە... حەزیان لێ دەکەی... لەم شەوانە ئارەزووە گەرمەکەت چاوت پێ سوور دەکا... دەتخاتە سەر دڵەکوتێ... ئارەزووی گۆشت و خوێن... بۆنی مێخەک تێکەڵ بەشتە پیرۆزەکانی شەوی هەینی دەبن... قین لە خۆت هەڵدەگری... هەوەسەکەت گەورەتر و قورسترە... بەڵام مەزنتر بێ؟... نا... ئەم نەوسنییە چاری نییە... تا ئەو ئاگرەی دەرونت دانەمرکێتەوە... شتەکان لێڵ و وێڵ دەبینی... خۆشی و لەززەتی شەوی هەینی و تۆرێکی پڕاوپڕی ڕیشۆڵە هەنگاوەکانیان پێ سووک کردی... هەتا لە ماڵ نزیک دەکەوتیتەوە... خێراتر هەنگاوت هەڵدەهێنایەوە... کە گەیشتی هەمین باوەش و دەرگای بۆ کردیتەوە... تۆش ژانی نینۆکە هەڵکەنراوەکەت بەتەواوی لەبیرچووەوە... خۆر ئاوابوو... تەنکە تاریکی ئێوارەیەکی درەنگ خۆتان و کەلاوەکەی پێچایەوە.

هەولێر – شوباتی «١٩٧٧»

* لە گۆڤاری «بەیان»ی ژمارە «٤٣»ی ساڵی «١٩٧٧»دا بڵاوبۆتەوە.

ئەو شەوەی سەگم تیا خۆشویست

تا ئەمشەویش دوژمنی سەگ و توخمەکەیان بووم... گورگ و ڕێوی و تانجی و توولەش هەر دوژمنم بوون... دوژمنیان بووم... چونکە لەگەڵ سەگدا یەک ڕەچەڵەکن... هەر کەسێک بەخێوی بکا... خۆشی بوێ... باسی بکا... من حەز بەچارەی ناکەم... مەگەر بەدەگمەن... ئەگینا تا ئێستەش کە – تەمەنم لە سی ساڵێک تێپەڕیوە – بۆ گەشت و گوزاریش ڕووم نەکردووەتە ئەو گوندە جوان و خنجیلانانەی لای خۆشمان... کە خەڵکی بێگانە بەعەزرەتن بەس بیانبینن... گوندی پڕ لە هێمنی و پاکی و ئیلهامبەخش... هەر لەبەر زۆری سەگیشە کە ڕوویان تێناکەم...

ئۆف خوایەکە... تا ئەمشەویش چەندە دڵ پڕ لە کینە بووم... ئەم دوژمنایەتییەش بۆ سەردەمی منداڵیم دەگەڕێتەوە... هەر شەوێک گوێم لە وەڕین و لوورەی سەگێک بێ... بەتەواوی خەوم لێ دەزڕێ... دڵتەنگ و پەست و بێزار دەبم... نازانم بۆ منداڵیم بیردەکەوێتەوە؟ کە هەرگیز حەز بەمنداڵی خۆم ناکەم و نامەوێ بیرم بکەوێتەوە... بەڵام چاکیش لەیادمە لە منداڵیمدا... شەوانە کە سەگێک دەیقروسکاند... یان تانجییەک دەستی دەکرد بەلووره لوور... دایکم ترسی لە چاوەکانما بەدی دەکرد و پێی دەوتم:

«ڕۆڵە شیرینەکەم... بخەوە... هیچ نییە مەترسە... عزرائیلە و بۆ گیان کێشان دێتە خوارێ... لێفەکە ڕاکێشە و خۆت بشارەوە... ئەم سەگە بینیوێتی... تەنیا بێ زمانەکان دەبینن... بۆیە لورەی ئاسمانی وا تەنیوە... خۆت بشارەوە کوڕم!»

منیش لەوە تۆقی بووم... لە سەربانەکەی ئێمەدا بنیشێتەوە... بەڵام نەخێر... سەربانی پان و پۆڕتر هەبوون... ئیزرائیلی زەبەلاح و ناقۆڵا لە سەربانە تەسکەکەی ئێمەدا جێگەی نەدەبۆوە... کە دەشخەوتم... خەونم هەر بەئیزرائیلەوە دەبینی!.

گەرچی لە گەڕەکێکی پڕ لە سەگ و برسیەتی و جوێن و پەروەردە بووم... خۆ دەبووایە منیش سەگباز بوومایە... کەچی دوور لە منالانی گەڕەک و بەپێچەوانەوە هۆگریان نەبووم... تێکڕای خەڵکی دەڵێن سەگ بەوەفایە... بەس من چیرۆکی سەگ ناخوێنمەوە... لە هەر وێنەیەکدا هەبێ... ئەو وێنەیەش دەدڕێنم... سەر بەهیچ ماڵێکدا داناگرم... ناچمە سەیری

هیچ فلیمێک... وەڕینی سەگێکی تیا بێ... شەوانیش درەنگ ناگەڕێمەوە... خۆ زۆریش حەز بەشەوی کپ و جریوەی ئەستێرە و پیاسەی تەنیایی شەقامە تاریک و چۆڵەکان دەکەم... شەوانی درەنگ... نە کەس شانی لە شانم دەسوێ... نە دەموچاوی ئاوساوی پڕ کینە هەن... نە ئافرەتی بەرەڵلا و بێ سیحر و کێوی... تەنیا ئەوە نەبێ... شەوانە سەگی بەرەڵلا زۆرن و پێم دەوەڕن... بۆیە حەز ناکەم زۆر درەنگ بگەڕێمەوە!

تا ئەمشەویش... تا بۆن و ڕەنگی مردن قینم لێیان بوو... باوەڕم بەکوشتن هەبووایە... دەمکوشتن... هەر گرێیەکی دەروونی... گرێی ترس و خەم و خۆشی و قین و حەز و شەرم و شێتی... تێکڕایان بۆ سەردەمی ڕوون و ناسکی منداڵی دەگەڕێنەوە... ئێمە هەموومان... باش و بەدمان... ئەهریمەن و فریشتەمان... بەهێزی پڕ لە نهێنی ئەم زەمانە دوور و دێرینەوە دەتلێینەوە... چەند ڕۆژێک لەمەوبەر... لە کتێبێکی «دەروون شووناسی منداڵ»دا دەرکم بەم ڕاستییە برد... خۆشم نەویستوون... کەسیش نەیتوانیوە وام لێبکا خۆشم بوێن... من لە وەفا و خۆشەویستی سەگ تێناگەم... خۆپەرست و هەڵپەرستن... هەر کەسێک لەتێک نانی خستە بەردەمی... دەبێ بەدۆستی و سەری بۆ شۆڕدەکا... کەچی ئامادەیە دوژمنایەتی هەزارانی تر بکا... هەزارانی چاک و خەراپ... لەو فەلسەفەیە تێناگەم... سەگیش کە – شەڕ و کێشەی چینایەتی – نازانێ... پتر ئازاری پێ دەخۆم و قینم ئەستوورتر دەکا... هەندێکیان هاوڕێی شوانی هەژارن... هەندێکیان لەناو ناز و نیعمەتی کۆشکەکاندا دەژین... سەگی تریش هەن... بەدبەخت و چارەڕەش... گەڕ دەبن و لەسەر زبڵخانەکانا دەتۆپن!... گەلێ سەیرە...! بۆ ئەوەی خەڵکی قسەکانم بەهێند لێ وەربگرن... بەدڵ دوژمنایەتی سەگ بکەن... زۆر خۆم ماندوو کرد... کتێبێکی زۆر و زەبەندم لەسەر سەگ و نەخۆشییەکانی خوێندەوە... خەڵکم بەم نەخۆشیانە دەترساند... کەڵکی نەبوو... چونکە هەر کەسێک کە شتێکی خۆش ویست... هەرچی ترس و ئازار و پیسی هەیە... لەپێناویدا هەڵیدەگرێ – وەک کۆڵی گەنم لە گرانیدا – تەنیا هەر خۆم خۆشم ناوێن!

ماوەیەکە چەند برادەرێکی خۆم وەڕسم دەکەن... هەواڵێکیان لە ڕۆژنامەیەکدا خوێندۆتەوە... وەک مێش دێنە وێزەم و بەردەوام دەیگێڕنەوە... دیسانەوە چیرۆکی وەفا و سەگە:

«سەگێک سەد و بیست کیلۆمەتر لە خاوەنەکەی دوورخرایەوە... کەچی ئەو نەفرەت لێکراوە... ئەم ڕێگە دوورەی هەر بەڕاکردن بڕیوە... یەک نەفەس تا پەکی خستووە و لەوێدا و لەبەردەمی خاوەنەکەیدا وەنەوزی داوە و تۆپیوە.»

منیش هەموو جارێک پێم دەوتن:

«گومان لەم جۆرە هەواڵانە دەکەم!»

بۆ ئەوەی زیاتر بەرپەرچی ئەوان بدەمەوە... ئەم چیرۆکەی بۆ سەدەها کەسم گێڕاوەتەوە... بۆ ئەوانیشم دەگێڕایەوە: «کە منداڵ بووم... لە گەڕەکێکدا دەژیام پڕی بوو لە سەگ و توولەی بەرەڵلا... هەر منداڵێک دوو سێ سەگی هەبوو... سەگەکان دڕ و نەگریس و پیس و هار بوون... خۆم نەبێ... بەستەزمانترین و بێدەستەڵاترین سەگم دۆست بوو... چونکە کەس نەیدەویست بۆ من مایەوە... کەسێک خۆشی نەدەویست... هەرچی دەهات و نووکە شەقی خۆی تێ هەڵدەدا... تێکڕای خەڵکی گەڕەک... منالانی تری هاوڕێم... سەگە بەرەڵلاکانی دیکە... دڵڕەقانە دەیانخستە قروسکە قروسک... گەڕ بوو... کێم و زوون بەلەشیدا چۆڕاوگەی دەبەست... تووک بەپێستییەوە نەما و هەڵوەری... قاچێکیان شکاند... چاوێکیان کوێر کرد... لە هەموشیان بچووکتر و زراوتر بووم... وەکو سەگەکەش بێدەستەڵات و داماو بووم... هەر ئەو بێ دەستەڵاتییەش بوو لەگەڵ سەگەکەدا کۆیکردینەوە... بەدیداری یەکدی شادی کردین... لێیان دەپاڕامەوە... زۆر زۆریش... هانام بۆ دەبردن... گوێیان نەدەگرت... زۆر جاریش بەهۆی سەگەکەمەوە دایان دەکوتام... دەیان تەپاندم... گەر بۆم بڕەخسایە... منیش بەدزییەوە پەلاماری سەگەکانیانم دەدا... وای لێهات لێم دابڕان... وەک باڵندەیەکی پەراگەندە و تەریو بووم... لە یاری و بەزم و ڕەزمیان دوورخرامەوە... تەنیا... هەر بەتەنیا مامەوە... لە ڕقەبەری و خۆشەویستیم بۆ ئەم سەگە نامۆ و تەنیایە... لەبەر چاوم دارکاریان دەکرد... تۆپەڵە ئێسقانێک بوو... دەڕۆیی... زۆری بۆ دەگریام... دەستم لە ملی دەکرد... دەمگرتە باوەش... بەسەریا دەنوشتامەوە... دەمشاردەوە... هەموو کون و کەلەبەرێکیان بۆ دەپشکنی... تا دەیاندۆزییەوە... بەوەش ڕازی نەبوون... ڕۆژێکیان بەکۆمەک خستیانە ناو کۆنە چاڵێکی پیسی گەڕەکەکەمان... نەموێرا پێیان بڵێم:

«کوڕینە وا مەکەن... تو خوا نەیکەن.»

خۆم حەشاردا... چاوەڕوان بووم تا خۆیان و سەگە نەگریسەکانیان لە چاو بزربوون... زوو بۆ ناو چاڵەکە شۆڕبوومەوە... نوزە و گریان و وەڕینی بەئاسمانی تەنگ و تاریکی چاڵەکەدا دەنارده ئاسمانی بەر فراوانی دەرەوە... بۆ منی دەنارد تا فریای بکەوم... زۆر ئاگام لەوە بوو بەسەریا نەکەوم... بەڵام بیرم لەوە نەکردبۆوە کە شارە زەردەواڵەیەکی زۆری تیایە... گەیشتمە لای... وەک دوو عاشقی دوورووڵات... ڕووبەڕووی یەکدی بووینەوە...

نووشتامەوە... زیاتر بۆی نوشتامەوە... ویستم بیگرمە باوەش و سەری بخەم...دەربازی کەم... لێم بوو بەشەیتانی کوێر... لە چاوتروکانێکدا خۆی خزاندە نێوان هەردوو قاچمەوە... دوو قاچی باریک و ڕووت و بێ ماسۆلکەی ژێرکراسێکی شڕ و درێژ... توند ددانی گرتە نەرمایی بەلەکم... قیژاندم و زیرەم لێ هەڵسا... لە ئازار و حەژمەتی قاچم دەخولامەوە و خۆم بەدیواری چاڵەکەدا دەدا... گێژ بووم... زەردەواڵەکان وروژان و هار بوون... خۆم لە دەم و ددانی سەگە نەفرەت لێکراوەکەم ڕاپسکاند... بۆ لە ئاستی من بوو بەشۆڕشگێڕ...؟ نازانم... زەردەواڵەیەکی زۆر لەسەر مل و دەست و دەموچاوم نیشتەوە... هەندێکیان بلیمەتانە گەیشتنە شوێنی سەیرتریش... بەپەلەپروزێ هەوڵم دا سەرکەوم و بۆی دەرچم... هەردوو پێم لەو قۆرتانەی قەد دیواری چاڵەکە گیرکرد... خز و خلیسک بوون... دوو جار بەسەر سەگەکەدا کەوتم... نازانم... بەڵام تا ئێمڕۆش باوەڕم وایە کە هەر ئەوسا دەندە و پەراسووە ساغەکانی دیکەی لەژێرما شکان... هەردوو چاڵی چاوم بزر ببوون... دەگریام و دەمبۆڕاند... خۆم ون کرد و ڕێگەکەم بۆ نەدۆزرایەوە... بەپەلە خەڵکی گەڕەک کۆبوونەوە... چەند ژن و پیاوێک کەوتنە داد و بێدادی... دەستیان گرتم... گوێم لێیان بوو:

– دەک داوەشێی... کوڕەکەی سمەیە.

– دە وەڵلا دەمرێ!

– دەک عومر کورت بی کوڕم.

– سا بەخوا باوکی هەڵیدەواسێ!

دوایی بوو بەغەلبەغەلب و ژاوەژاوێک... قیامەتێکی بێ ئامان... لە هیچ تێنەدەگەیشتم... بۆ ماڵەوە ڕایان دەکێشام... وەک ئاژەڵێکی کوێر ساتمەم لە خەڵک و خاک دەکرد... لە دوورەوە بۆنی ئەوەم کرد کە باوکم لەبەر دەرگاکەیە... ئەو باوکەی بەدرێژایی تەمەن منی چەوساندۆتەوە... بەئاستەم کەوتبووە بەر بینایم... منی بینی کەف و کوڵی کرد و هەڵچو... زانیم ئێستا دەماری پشتی برۆ و لاجانگی ئاوساوە... خەڵکی گەڕەکیش حەزیان لە شانۆگەرییەکی کۆمیدی پڕ گاڵتە دەکرد... چیرۆکی من و سەگ و چاڵ و زەردەواڵەیان بۆ گێڕایەوە... ئەویش پڕ و پەست و کەللەڕەق... خوێنی کەرییەتی زێتر پەڕییە شادەماری سەری... هەردوو کونەلووتی وەک هی ئەسپێکی ماندوو دەکرانەوە... هێرشێکی سامناکی بۆ هێنام... تامی شەقیم دەزانی... بۆیە زوو دەستم لە خۆم شووشت... هێشتا لە چەپۆکی دوور بووم کە پێڵاوە لاستیکەکانم پڕ ببوون لە میز... سێ چوار جووتەی چاکی لێدام... دەمارەکانی پشتمی خاوکردەوە... ئەوەندە ئاوساو بووم وەک دەهۆڵی دڕاو

تەپپەم لێوەدەهات... بەزەحمەتەوە لەبەر دەستی ڕزگاریان کردم... شل و شەکەتی کردم... دەمزریکاند... هەموو شتێکم بیرچووەوە... تەنیا سەگە نەفرەتییەکە نەبێ... دایکە گرینۆکەکەم بەسەرما گریا... زۆریش گریا... ئەو دایکەی بەدرێژایی تەمەن هەر چەپۆکی باوکمی خواردووە و بۆ من گریاوە... تکەی فرمێسکەکانی بەپشتی ملما شۆڕدەبووەوە... تاوێک گەرم و دوایی سارد دەبوونەوە... بەسەرما لاربووەوە... نوشتایەوە... وەک – مریەم – بەسەر عیسای بریندار نوشتایەوە... باوەشی پڕ لە میهرەبانی شاردمییەوە... ماڵە دراوسێیەک گلیاندامەوە... سێ چوار ڕۆژ بووم بەعەنتیکەی خەڵکی و بۆ بینینم دەهاتن و دەچوون... پیرەژنێکی زۆر داو و دەرمانیان بۆ گرتمەوە... ئاخر چۆن سەگم خۆش بوێ... کە لەگەڵ بنەماڵەی سەگدا پاداشتی من ئەوە بووبێ؟!».

هەر جارەی کە ئەم چیرۆکە دەگێڕمەوە... سەرنجی هاوڕێکانم دەدەم... بزانم چی لە چاوانیانا دەخوێنمەوە... پێم دەڵێن:

«ئەمەیان تەنیا ڕێکەوتێکە و لەگەڵ سەگدا کەم دووبارە دەبێتەوە.»

تا ئەمشەویش حەزم دەکرد قڕیان تێکەوێ... هەڵوەرێن... دەمویست چەرخی زێڕینی سەگ کوژەکان بگەڕێتەوە... ئێستاش کە ڕووت دەبمەوە و شوێنەوای گازەکەی دەبینم نەفرەتیان لێدەکەم... تا ئەمشەویش ترسم نەڕەوییەوە... خۆم دەزانم چی ئەم یادگارە تاڵانەی خستەوە یادم...

... ئەمشەو پێنجەمین شەوە من لەگەڵ سەگێکدا دەژیم... بیربکەنەوە... لێکی بدەنەوە... من... منێک کە دوژمن و خوێنە خۆری توخمی سەگم... پێنج ڕۆژ و شەوی تەواوە – لە یەک حەوشدا – لەگەڵ سەگێکدا بژیم... ڕق و قین وای لێ کردووم... وەک هیندییەکان باوەڕم بەوە بێ کە هەمو سەگێک – بەر لە مردن – مرۆڤێکی دڕندە چەپەڵ و نەگریس بووە... ڕۆحێکی شەڕ و نەفرەت لێکراوە... تەنیا نیم... لەگەڵ برادەرێکما بەیەکەوەین... هەردوو زگورتین... ئەو هاوڕێیەم ئەوەندەی سەگ خۆشدەوێ بەوەڕینی دەکەوێتە سەر سەما... دەیلێسێتەوە... دەیشوا... ماچی دەکا... بۆنی دەکا و خۆی تێ دەسوێ... لە ترسی من نەبێ... هەموو سەگە بەڕەڵلاکانی شارەکەمان لەو حەوشەیەدا کۆدەکاتەوە...

ژوورێکی تەنیا... دەڕوانێتە سەر باخچە و چیمەنێکی گەورە و فراوان... بەچواردەوریدا یۆکالیپتۆس و ئەسپیندارەکان باوەشیان بۆ ئاسمان کردۆتەوە... کۆتایی پایزە و باڵا و باوەشی درەختەکان ڕووتن... سەراپای چیمەنەکەش زەرد هەڵگەڕاوە... لە پایزدا دنیا زەردە... سروشت بێ شەرم ڕووت دەبێتەوە... لە هەر چوار کەژی ساڵ... پایزم لا دڵگیرترە...

زەردە وەک چاوی دەستگیرانەکەم... (مات و زیز) چەندم لاخۆشە کە بۆنی گەڵا وشکەوەبووەکانی دەکەم... خۆ قرچەی شکانی گەڵایەک لەژێر پێمدا برینێک دەخاتە دڵی منەوە... جار جارەش... لەگەڵ ڕەشەبای تاو نا تاوێک لێم دەبن بەچۆلەکەپاساری و هەڵدەفڕن... کە بەڕێکەوتیش گەڵایەک بەر دەموچاوم دەکەوێ... هەست هەر بەو موچڕکەیە دەکەم کە (ئەو) خۆیم تێ دەسوێ... بەڵام هاتنی ئەم سەگە وەڕسی کردووم و هیچم بەبیردا نایە... خۆشی و عیشق و جوانی پاییزیان لا گۆڕیوم... سەگەکەش وەک دیارییەک بۆ هاوڕێ ڕەبەنەکەم هاتووە... ئەم برادەرەی من چ سەگێکی بۆ بێ و چ قەلاتێک... خاوەنی ئەم بەهەشتە خنجیلانەیە... درەختی زۆر خۆشدەوێ... ئێمە هەر بۆ خزمەتی چیمەن و درەختەکانی کرێگرتەین... پێمان دەڵێن:

«تو خوا ئاو لە چیمەن و درەختەکانم مەبڕن!»

ئەم کابرایە بۆ درەختێک دەمرێ و دەژێتەوە... من بۆ پاییزی چاوی دەستگیرانەکەم... برادەرەکەشم بۆ سەگێک... ئێوەش هەر کەسەی بۆ شتێک...!

ئەم ژوورە گچکە ڕازاوەیە... چیمەنەکە... درەخت و گژ و گیا... گوڵی کێویی... جریوەی چۆلەکەی سەر درەختەکان... زستان و بەهار و پاییز و هاوین... بەسەر ئێمە و درەختەکانا تێپەڕین... ئەمانە هەموویان جوانن... پتر دنیای خەیاڵ و عیشق و شیعرن... شەوانی باران... ڕەشەبا و گەڵاڕێزانی پاییز... چ دنیایەکی پڕ لە عاتیفە و غوربەت و خەم و خۆشی و شێتییە... پڕە لە خەون و حەز و گریان... بەڵام چی بکەم... بوونی ئەم سەگە ئاوێنەی جوانی لێ تەڵخ کردووم... لە خەم و ترسی ئۆقرەم نەماوە... دێڵە سەگێکی سووری تووکن... دوو لەپی پێشەوەی کەوانەیی... دڕ... بۆ یەکەم جار کە یەکتریمان بینی... من سوور هەڵگەڕام و ئەویش وەڕی... برادەرەکەم تێی گەیاند و هێور بۆوە... سەرنجی دام... ڕاما و بۆنی کردم... هەر ئەو بۆنە ئاشنامی کرد... کەچی لەدڵدا کینەیەکی ڕەشم بۆ هەڵگرت... گوێم بەبرسیەتی و تینویەتی ئەو نەدەدا... مردن و منداڵی و چاڵەکە و تێهەڵدانی باوکمی بیردەخستمەوە... وەڕینی ڕۆژ و شەوی وەڕس و بێزاری کردم... ژانی دەخستە دڵمەوە... کە کەسێک بۆلام دەهات... دەبووایە تا ژوورەکە پەنای لێ بکەم... ئەوە حاڵم بوو...!

هەتاکو ئەمشەویش کە دەوەڕی هەناسەی پێ تەنگ دەکردم... دەیویست خۆیم لا خۆشەویست بکا... سەمای دەکرد... جرت و فرتی بوو... لە خۆی هەڵدەدا و هەڵدەپەڕی غاری دەدا و خۆی لە چیمەنەکە هەڵدەسوو... پەستی دەکردم... دەمویست ئازاری بدەم... تۆڵەی باپیرە گەورەی لێ بستێنمەوە... هەوەسی ڕابواردنی کەوتبووەسەر... مرخی لێ خۆش

کردبوو... لەم ماوەیەدا چەند گۆڵەسەگێک لە ماڵەکەمان نزیک کەوتنەوە... دەور و خولی دێڵە سەگەکەیان دەدا. غەشیم نەبووم... چۆن وازدێنم...؟ نەمهێشت... لە دڵیا بوو بەخەم و خەفەت... چاکتر... زۆر جار برسێتی و تینوێتیم لە چاوانیا دەخوێندەوە... بێ باکتر بووم... گوێم پێی نەدەدا...!

برادەرەکەم لەگەڵ کچێکدا کەوتە عشق و عیشقبازی... ئاگای لە سەگەکە بڕا... زیاترم بۆ ڕەخسا... کەوتەوە بەر بەزەیی دڵ و دەروونم... شەوانە کاتێ دەگەڕایەوە... سەگەکەی لە ژوورەوە دادەکرد... شەوانی پاییز ساردن... کە خەوی لێ دەکەوت من دەمکردە دەرەوە... بەڵکو سەرمای بێ و بمرێ... نەمرد...!

دوو ڕۆژی ڕەبەقە... هاوڕێ ڕەبەنەکەم ڕۆیشتووە و بزربووە... بۆ کوێ...؟ لەبەر چی...؟ نازانم...! خۆم و ئەو سەگە بەجووتە ماینەوە... گەلێ سەیرە... من... منێک کە دوژمنی سەگی هەموو ئەم دنیایەم... دوو شەو و ڕۆژی ڕەبەق... لەگەڵ سەگێکدا بەتەنیایی بەسەری بەرم... ئەوەندەی نەمابوو شێت بم... دڵم زۆر بچووک ببۆوە... دەبووایە خۆم خزمەتی بکەم... نەمکرد! هەر کاتێ دەرگاکەم دەکردەوە... دەخزایە ژێر دەست و پێم... کە جێم دەهێشت... دەرگای حەوشە و ژوورەکەم دادەخست... لە هەر جوولەیەکیا هەستم بەتلانەوە و داواکردن و پاڕانەوە دەکرد... لە وەڕین و هەڵبەز و دابەزیدا... زۆر برسی و تینوو دیار بوو... جا چی بکەم...؟ خۆم بەشێت و گێل دەزانێ گەر نان و ئاوی بدەمێ... کە دەهاتمەوەش خڕ دەرگاکەم کلیل دەدا... ئەو لە دەرەوە و من لە ژوورەوە... کاسێتی گۆرانی و سەمام دەخستە سەر... لەودیو جامی پەنجەرەکەوە – بەدوو چاوی کز و خەمناک – سەیری دەکردم... وەک بڵێی لێم بپرسێ: «چۆن دڵت بەبەرەوە دەوەستێ سەما بکەی... کە من لێرە برسی و تینووم بێ؟!» منیش بیرم لەوە دەکردەوە گەر مرۆڤێک برسی دەبێ چۆن ئەم دونیایە کاول نابێ...؟ بەس ئەم لێکدانەوەیە دڵی نەرم نەدەکردم... هەڵەی وا بکەم ئەم سەگە تێر بکەم و خۆشم بوێ... من خەمم بۆ برسێتی مرۆڤ دەخوارد... سەگیش با بۆ سەگ بیخوا...!

ئەمشەو... شەوی پێنجەمە و سەگەکە زۆر شەکەتە... باوەڕ ناکەم دەمی بەهیچ شتێک تەڕ بووبێ... جگە لە گژوگیا و وردە بەرد و گوێزان و شووشەی بیرە و کۆنە پێڵاو و چۆلەکەی سەر درەختەکان... حەوشەکە هیچی تیا نییە... ئەمشەو بەپێچەوانەی هەموو شەوانی دیکە کەمێک دەرەنگتر گەڕامەوە... ئەگەرچی نەریت و خووی منیش نییە... بەڵام لە داخی سەگەکە خووم تێکچووە... کە دەرگاکەم کردەوە و تەقەی هات... هەر لە دوورەوە

سەگەکە خۆی کۆکردەوە... هەوڵی دەدا غار بدا و نەیدەتوانی... بازی دەدا... بۆی نەدەکرا و دەکەوت... بازی دەدا و دەکەوت... بەسکەخشێ خۆی گەیاندە بەر دەست و پێم... خزایە بەر پێڵاوەکانم و زەلیلانە ماچی کرد... نووکی پێڵاوەکەمی دەلستەوە و سێ جار سەری بەرزکردەوە بەدەورما سوڕایەوە... وەستا بووم... کلکە لەقێی بوو... هێزی نەما بوەڕێ... لە پیرێک دەچوو تووشی کۆکە بووبێ... دەنووزایەوە و دەکڕوزایەوە... چاوەکانی وشک ببوون... ئەگینا تێر فرمێسکی دادەباراند... دیسانەوە گوێم پێی نەدا و بێ باکتر بووم... هەستم بەلەززەتی سەرکەوتن کرد...

ئەوە تۆڵەیە...!

لەوە دەترسام وەک باپیرە گەورەی گازم لێ بگرێ... بەڵام نەخێر... هێزی ئەوەی نەمابوو دەم بکاتەوە و قەپ بگرێ... کەوتە سەر پشت و خۆی وەرگێڕا... سک و مەمکی دەرکەوتن... قێز و بێزم لەو مەمکانە بووەوە... هەستایەوە... لەسەر دوو قاچی شل و شەکەتی دواوەی وەستا... بەحاڵ وەستا... ئەوەندەی نەمابوو بکەوێتە سەر پێڵاوەکانم... بۆ دواوە خزام و... خۆی بۆ نەگیرا و کەوتە سەر لەپ... دەم و لمۆزی لە خۆڵ و زەوییەکە چەقی... باریکە داوێکی خوێن زەوییەکەی سوور کرد... دەرگای حەوشەکەم داخست... بەرەو ژوورەکەم هەنگاوم نا... لە دوامەوە دەخشا و پاژنەمی ماچ دەکرد... چەند جارێکی دیکە بەر پێڵاوەکانم کەوت... وەک پیاوێک ژنەکەی دۆڕاندبێ... ئاوڕی دواوەم نەدایەوە... دەرگای ژوورەکەم کردەوە... ئەو هەر نوزەی دەهات... وازی نەهێنا... ویستم دەرگاکە لەسەر خۆم داخەم... لە چاوتروکانێکا لە ناوەڕاستی ژوورەکەدا بینیم... ویستم توڕی هەڵدەم... نەمتوانی... وەک تۆپەڵە سەمغێک بەو عەردەوە نووسابوو... داوای دەکرد و لێم دەپاڕایەوە... ترساندمی... مرۆڤێکی تەنیا و شەو و سەگێکی برسی... لە ژوورێکی وا چۆڵیشدا... هیچ شەیتان و... هیچ عفریتێک تووشی نەبووە و دڵم لەرزی... خەریک بوو لە دەممەوە دەرپەڕێ. هیلاک و ماندووی کردم... ئارەقەی سووکە ترسێک گەرمی داهێنام... نوشتامەوە... کەوتمە سەر چۆک... بۆقەتەی ملیم گرت... سەریم بەرز کردەوە... ئای کە سەیر بوو... ئا لەم ساتەدا تێکڕای خەڵکی ئەم دنیایە ناتوانن ئەم هەموو ژان و ئازارە لە چاوانیانا بشارنەوە... دوو چاوی خەمناک و زیرەک و زیندوو... دوو چاوی زۆر ئادەمییانە... داوا و هاوارێکی بێ کۆتایی... زریکەیەکی بێ ئامانم تیا بەدی کردن... بێدەستەڵاتی و کروزانەوەی مات و سەرسامی کردم بەچاوەکانی دەیان دواندم... وێک هاتبووەوە و ئازای جەستەی وەک بینی ئاو دەلەرزی... لە قووڵایی هەردوو گۆمی چاوە

وشکەکانیا... دوو ماسی برسێتی و تینوێتی دەمردن... هەر داوا بوو... برسێتی... تینوێتی... مرۆڤایەتی... یا ئەو پەیوەندییەی نهێنییە بوو کە هەموو گیاندار و بێ گیانێک بەیەکەوە دەبەستێتەوە... هەر لە خۆڵ و ئاو و ئەستێرە و... تا دوا گەرد و بەردی ئەم جیهانە پڕ لە سیحر و سەمەرەیە... لە زمانی چاو تێدەگەم... چاوەکانی هاواریان دەکرد... هاوارێک زۆر لەوە بەرزتر کە گوێی بۆ نەگرم... ناڵەیەکی بەکڕوزە... تلاندمییەوە... هاوارێک... زریکەیەک دەریایەکی کپ و مردووی هەر سۆزێکی دەخستە سەر شەپۆڵ و گێژەنە... لە ناوەوەمدا هەستم بەبۆن سۆی پاشماوەی گڕێک کرد... زەلیلییەکەی دەماری ڕق و کینەمی وشک کرد... نیگای دەکردم و چاوەکانی نەدەتروکاند. هەتا ئەم ساتەش هەر دوژمنە گەورەی جارانی بووم... بەڵام ئای کە مرۆڤ سەیر و پڕ نهێنییە... کە زیاتر ڕوانیمە نێو چاوەکانی... واقم وڕما و حەپەسام... تەواو شل و خاو بوومەوە... چی ببینم؟... دوو چاوی زەردی پایزی... دوو چاوی زەرد... پڕ لە خەم و پڕ لە دەرد... برسی و تینوو... وشک و ماندوو... سەیرتریش لە مرۆڤ: خەیاڵییەتی! هەستم کرد دوو چاوە زەرد و خۆشەویستەکانی دەستگیرانەکەمن... لەباتی هەردوو چاوی سەگەکە... دوو چاوی «ئەو» هاتنە بەر دیدەی خەیاڵم... ئەو دوو چاوەی بۆیان دەژیم و دەمرم و شێت دەبم و بەشەڕ دێم و دەخۆم و دەخۆمەوە و خەونیان پێوە دەبینم... ئەو دوو چاوەی پایزیان لا خۆشەویست کردم... وایان لێ کردم خۆزگە بخوازم تەرمەکەشم لە پیرە درەختێکی وشکەوەبووی پایز بێ... بەردەکانی سەر سینگیشم ئەو تاشەبەردانەی ناو چەمی پایزێکی پڕ باران بێ... وەسیەتیشم ئەوەیە ئەو درەختانە بڕوێنن کە گەڵا ئاڵتونییەکانیان هەڵدەوەرێن و گۆڕەکەم دادەپۆشن... سەگی عفریت ئەم دوو چاوە جوان و پایز ڕەنگانەت لە کێ... لەکوێ خواستوون؟ هەستم کرد چاوەکانی «ئەو»ن و دەگرین و داوام لێ دەکەن... برسییانە... بۆم جوێ نەکرایەوە... هەمان خەم... هەمان ڕەنگ... هەمان بێ دادی... هەمان هاوار... دەستم لە ملی بەردا... بەرزەپێ ڕاست بوومەوە... وەکو تیرێک لەجێ چەقیم... چی بکەم...؟ هەر ئێستا تێری دەکەم... خۆ هیچ نەبێ... دوکانی گۆشت فرۆش و چێشتخانە داخراوەکان پاشماوەی زۆریان جێ هێشتووە... ئەوەندەیان جێ هێشتووە بەشی سەگێکی برسی بکا... شەرم دایگرتم و لەم ڕق و کینەیە پەشیمان بوومەوە... خۆم بۆ نەگیرا... هەردووکیان بوون بەیەک و دڵم بۆیان ژانی دەکرد... قوڵپی گریانی سۆز و نهێنییەک لە بینما گیرا و نەتەقییەوە... بیرم لە برسێتی چاوی هەردووکیان دەکردەوە... دنیا چەندە پان و بەرین و پڕ کێشەیە... هەزارەها... ملیۆنەها کێشەی ورد و درشت... کەچی من بەتەنیا بیرم لە

کێشەی عیشق و خۆشەویستی دەکردەوە... گەورەترین و پیرۆزترین کێشە... چەندەها جار نهێنی برسێتی و داوام لە چاوە پاییزییەکانی «ئەو»دا بینیوە...

سەگەکەش هەر خۆی تێ دەسوییم... کلکی بادەدا و بۆنی دەکردم... سەرنجی دەدام... هەناسەبڕکێی پێ کەوتبوو... منیش بەو پەڕی خۆشی و عەشقەوە لێی ورد دەبوومەوە... خۆم لە شەپۆڵی زەردی چاوە برسییەکانیدا دەشۆری... بەقەد برسێتی ئەم سەگە و زیاتر و زیاتریش... شێت و تامەزرۆی خەونێکی شیرینی ئەو بووم... هەر ئێستا کە تێری دەکەم... هەردوو ماسییە نیمچە مردووەکانی نێو گۆمی وشکەوەبووی چاوەکانی دەکەونەوە جووڵە و زیندوو دەبنەوە... ئۆخژنێک بەدڵما دێ و ماندوێتیم بیر دەباتەوە... شاد و بەختەوەر... هێمنانە ڕووەو ژوورەکەم ملم نا... سەرم نەوی کرد و کەوتمە خەیاڵێکی شیرینەوە... ئای لەو سیحرە... ئەو پەیوەندییە...! وەک شەوانی دیکە دەرگای ژوورەکەم دانەخست... لەسەر پشت و واڵا جێمهێشت... هەر ئێستە دەچم و خۆم دەخەمە ناو کۆڵان و سەر شەقامە چۆڵ و تاریکەکان... دێمەوە و تێری دەکەم... پاشان خۆم دەگۆڕم... کاسێتی نەرمە مۆسیقای «مۆنۆمۆ» دەخەمە سەر... لەسەر جێگاکەما ڕادەکشێم... سەگەکەش دێ و لەتەکما خۆی لێک دەکێشێتەوە... بەسۆزەوە... سۆزی تێری... سەری دەخاتە نێو هەردوو لەپی پێشەوەی... بەکپی و خەمێکی دوور لە ئازارەوە... سەیرم دەکا... ئەوسا ڕێبوارێکی ماندوو ئاسا حەز بەخەو دەکا... چاوەکانی... زەرد و پڕ بریسکە... دادەگیرسێن... دەکوژێنەوە... دادەگیرسێن... دەکوژێنەوە... منیش پڕ بەدڵ لێیان ورد دەبمەوە... نازانێ پاییزی چ چاوێکم بیر دەخەنەوە... حەز دەکەم تێم بگا و بۆی بگێڕمەوە... گەر سەگ و پشیلە و گیانلەبەرەکانی دیکەی خوا ئەم هێزە مەزنەیان پێ ببەخشرایە... مرۆڤ ئەوەندە هەستی بەتەنیایی و نیگەرانی نەدەکرد... دەمویست بزانێ لەوەتەی ئەوم خۆش ویستووە... ئاهەنگ بۆ هاتنی هەموو پاییزێک دەگێڕم... نەیدەزانی گەر چاوەکانی ئەو نەبوونایە... دەبووایە هەر ئەمشەو وەنەوز بدا و بمرێ... نەیدەزانی - ئیتر لەم شەو بەدواوە - نەک هەر خۆی و بەس... بەڵکو هەموو سەگەکانی ئەم دنیایەشم خۆش دەوێن... چونکە عیشقی پیرۆزی چاوەکانی بیرهێنامەوە... چاوەکانی ئەو... وەی لە چاوانی... چاوانی مات و زیزی... چاوانی زەردی پاییزی... پڕ لە خەم و خۆشەویستی و هاوار و پاکی...!

سلێمانی - پاییزی «١٩٨٠»

* ئەم چیرۆکە لە ژمارە «٧١»ی «بەیان»دا... بەناتەواوی بڵاوکرایەو.

* «مۆنۆمۆ»: پارچە مۆسیقایەکی ناسکی فەرەنسایییە.

خوشکەکان

لەگەڵ حەشاماتەکەدا گەڕایتەوە... دەرگای ژوورەکەت کردەوە... لەدوای خۆتەوە ڕاتکێشا... کە داتخست... غەڵبەغەڵبی ناو حەوشەکە کەمتر بووەوە... پێی قەڵس بووی... لەسەر قەرەوێلەکە دانیشتی... کاس و پەست و بێزار... جلەکانت - جلی ئاهەنگ و زەماوەند - هەر لەبەر بوون... خۆت نەگۆڕی... پێڵاوەکانت هەر لەپێ بوون... چاوێکت بەژوورەکەدا گێڕا... چەندە ڕووت و چۆڵ دیاربوو...! سەیرێکی وێنەکەی خۆتت کرد... هاڕە و زرمەی ئاهەنگی زەماوەندی چەند ساتێک لەمەوبەر لە کاسەی سەرتا دەزرنگایەوە... لە وێنەکەوە نیگات گواستەوە... سەرت بەسەر سنگتا شۆڕکردەوە... سەیری بۆشایی دووری نێوان هەردوو مەمکە شۆڕبووەکانت کرد... گەلێ سیس و زەرد بوون... دوو سێ ساڵ لەمەوبەر ئاواهی نەبوون... قوت و قیت و خڕ و پڕ بوون... تەواو... چی بکەی...؟ ناگەڕێتەوە...

دوو ساڵ لەمەوبەر... هەر ئەم ژوورە بچکۆلەیە: سێ پێخەفی تیابوو... سێ وێنەی گەورە... خرابوونە نێو سێ چوارچێوەی ڕەنگ زیوین... هەر یەکەی بەدیوارێکەوە هەڵواسرابوو... سێ جانتای گەورەی پڕ جل... سێی بچووکی دەست... لە هەر شتێ دەبوو سێ بێ... هەمووشیان یەک بابەت و مۆدێل... هەر لە پێڵاو و کراس و پاڵتۆ و ڕەفتە و ماکیاج و مەمکدان... تەنیا لە ڕەنگا جوێ بوون... خوشکی گەورەیان حەزی بەڕەنگی ڕەش و بۆر دەکرد... ناوەنجی... قاوەیی و بێجی... لە هەموویان بچووکتر... هەرچی ڕەنگی دنیا هەبوو... پەسندی دەکرد... هەر لە سووری تۆخ و شینی تۆخ و زەردی تۆخیش.

ئێستا ژوورەکە وەک جارانی قورس نەماوە... پان و پۆڕتر دیارە... قەرەوێلەیەکی تیا ماوەتەوە... بەرامبەر قەرەوێلەکە وێنەی خوشکی گەورە هەڵواسراوە... ڕووخساری لە هی مرۆڤێکی پێش لە سێدارەدان دەکا... هیچ جوانییەک نابەخشێ... چەند پتر دیقەتی لێ بگری و وردبیتەوە... پێی دڵتەنگتر دەبی... هیچ ئاکارێکی تیا بەدی ناکەی... دڵ بەر گوشادتکا... بەس قینیشی لێ هەڵناگری... پتر جێگەی بەزەییتە... هێمنییەکی خەست... لە نائومێدی قووڵ و پڕەوە هاتبێ... ڕووخساری داپۆشیوە... گەر زیاتر لێی نزیک بیتەوە... دەبینی خاوەنەکەی بەدوو چاوی لێڵ وخەمگینەوە خولقاوە... لەودیو

زەردەخەنەکەیەوە کە لە گرژی و مۆنی دەچێ... ددانە شاش و درشتەکانی دیارن... دوو بزمارەکەی هەردوو لادیواری ڕاست و چەپ وەکو خۆیان ماونەتەوە... نیشانەی هەردوو وێنەکەن کە لێ کراونەتەوە... یەکێکیان پێرار... ئەمساڵیش... پاش نیوەڕۆی ئیمڕۆ... ئەوەی دیکەشیان – وێنەی خوشکی گچکە – لێ کرایەوە... دوو قەرەوێلەکەی تر نەماون... زۆربەی شتەکانی ژوورەکە چیرۆکی... تەنیایی و قەیرەیی گەورە خوشک دەگێڕنەوە... ژوورێک و قەیرە کچێکی تەنیا... دۆزەخێکە و هەر خۆی تیایدا دەسووتێ و بەس...! چ سیحرێکی تیاماوە...! کوانێ تریفە و پێکەنینی جارانی... هەڵبەز و دابەزی شێتانەی منداڵی... حەز و ئاوات و خەونی ساڵانی هەرزەکاری... ئەو نوکتانەی خەڵکی دەخستە سەر گازەرەی پشت...؟ هیچیانی لە هەگبەدا نەماوە... گەلێ بەتاڵە... کەلاوە ڕووخاوی نێو زستانێکی سەخت ئاسا... کەسێک نایە دروستی کاتەوە... ئیتر تەواو... چاوەچاوی چاوەڕوانییە... لەوە دەچێ شەمەندەفەرێکی سەر سەفەری ئەبەدی جێی هێشتبێ... بۆیە وا مڕومۆچە... سەرما و سۆڵەی سەر شۆستەکان جێ ناهێڵێ... لەم بیابانی غوربەتی بێ سنوورەدا... هەر خۆیەتی و بەزیندوێتی وا دەنێژرێ...!

لەمەودوا... بەتەنیا لەنێو پێخەفەکەیا گینگڵ دەدا... شەوانە دیوارەکان وێک دێنەوە... ئەوەندە دێنەوە یەکدی تا پەراسووەکانی تێک دەشکێن... خوێن لە کونە لووتییەوە فیچقە دەکا... قەیرەیی و شەو ترسناکە... شەوی تەنیایی چی تەواوی دەکا...؟ خەونی پڕ جڕ و جانەوەر و جنۆکە لێی ناگەڕێن... هەر شەوێک سەد جار گۆڕەوشار دەدرێ... هەر لەو ڕۆژەوە کە خوشکی بچووکی دەستنیشان کرا... شەوانە دوای گلۆپ کوژانەوە تێر دەگریا... خامۆشانە دوا دڵۆپی فرمێسکی دەڕشت... شەوێکی تر دەهات... ئەو دەگریا... شەوێکی تر... دەگریا... لەمەودوا کەس نەماوە شەرمی لێ بکا... هەنسکەکانی چەند شەمشەمەکوێرەیەکن و لە تاریکی ژوورەکەیا بەرەڵلایان دەکا... گەلێ حەز بەتاریکی دەکا... تاریکی میهرەبانییە... جوانی و ناشیرنی دەشارێتەوە... وەک چۆن ئاوی زۆر وێنەی سەر خۆڵ دەسڕێتەوە...!

جاران هەر سێکیان پێکەوە بوون... تا درەنگی شەو نەدەخەوتن... ئەوەندە باسی خەم و خۆشی و دڵداری و خەون و ئاواتی خۆیان بۆ یەکدی دەگێڕایەوە... شل و شەکەت دەبوون... جار جارەش دەبوونە سیخوڕی ماڵەکە... شەوانی هەینی... مەزاقیان بەپیرە بابە و دایە دەکرد... لە کون و کەلەبەری حەوشەکەدا خۆیان دادەنووساند... مت دەبوون... بۆ هەر چرپە و فسکە و خشپەیەک... گوێیان شل دەکرد... ماندوو دەبوون... بەدڵەکوتێ... بەئەسپایی...

زیت و بڵحانە بۆ سەر جێگاکانیان دەگەڕانەوە... کەس نەزانم دەرگاکەیان دادەخستەوە... دەکەوتنە قریوە و شەڕە سەرین... یەکتریان دەگەوزاند و هەڵدەگلۆفی... ختووکەی یەکتریان دەدا... موچڕک گیانیانی سڕ دەکرد... بەترس و لەرزەتێکی بێپایانەوەش خەونیان بەو ساتەوە دەبینی کە دایە و بابەی تیا نقومن... دیسانەوە ماندووتر دەبوون... دەخەوتن و دەکەوتنە ناو خەونی هەزار ڕەنگی پڕ پەلکەزێڕینە... بەیانی زووش... شلێپەی ئاو و تەقەی جام و مەنجەڵ و تەشت دەهات... بۆنی سابوون و گەرماو لە کەللەیانی دەدا... مەست و سەرخۆشی دەکردن... حەوشەکەش کەف و ئاوێکی لیخنی شیرباوی تیا دەمەیی.

لەمەودوا تەنیایە... کەس نییە گوێی لێ ڕابگرێ... کەس نییە بیدوێنێ... خۆ ئەگەر خۆی بدوێنێ... دەنگ هەڵبڕێ... ژوورەکە ئەوەندە چۆڵە... دەشێ وەک ئەشکەوتێ دەنگ بداتەوە...!

سەری هەڵبڕی و سەیرێکی وێنەکەی کردەوە... چاوەکانی ببوونە دوو گۆمی فرمێسک و خوێن... چاوێکی بەدار و دیواری ژوورە ڕووتەکەدا گێڕایەوە... سەری کاس و پڕ دەرد و خەفەتی بەدواوەدا فڕێدا... پتر چەناگەی بۆ بەرز کردەوە... چەناگەیەکی پان و خوار... زیت و چاو لەمۆلەق دەیڕوانییە وێنەکەی... بەربەرەکانێی نهێنییەکی دەکرد... نهێنییەک لە ناخیدا... لە بوونیا... لە دڵیا... لە مێشکیا... لە ڕووخساری ناڕێکیدا... یا لە دەرەوەی ئەو زاتە بریندەرەیدا بوو... نەیدەزانی... حەزیشی دەکرد بزانێ... بۆ ئافرەت هەردوو ڕەنگن... یا جوانە و یا ناشیرین...؟ کێ ئەم نهێنییە دەدرکێنێ؟... ئەم لاف و گەزافەی بۆ چییە؟ کێ لەگەڵ خوادا قوڕی ئەم گۆشتەی گرتۆتەوە...؟ کەس لە مەسەلەکە تێناگا... بۆ تێناگا؟ کەی تێدەگا...؟... هەژاری ناشیرینت دەکا... یان ناشیرینی هەژارت دەکا... پرسیارێکە بێ وەڵام؟

بە درێژایی قەرەوێلەکەی خۆی ڕاکێشا... کەوتە سەر پشت... غەڵبە غەڵبی خەڵکەکە کپ نەدەبوو... ئاژاوەی دوای زەماوەند... نارۆن و ماڵە گۆڕستانەکەی بۆ جێ ناهێلن... تەنیا تەرمی – زۆر بێ نازی – ئەو ماوەتەوە... ئیتر لەبەرچی نارۆن... شەرمەزاری نەبێ بەقیژەیەک بڵاوەیان پێ دەکا... شادن... ئاسوودەن... کێ ئاگاداری کێیە؟ هەر کەسێک برینی خۆی ئازاری دەدا... گەر هەموو کەڕ و لاڵ بوونایە... نە کەس قسەی بۆ دەکرا و... نە کەسیش دەبوو گوێ بگرێ... قسەی زۆریش مایەپوچییە... بەسوڕانەوەی سووکی پانکەکە کەوتە سەرگێژی و خەیاڵ...

هەر تەنیا دوو ساڵ لەمەوبەر... خۆت بوویتە هۆی یەکدی ناسینی پەرژین و مێردەکەی... یەک دوو مانگی سەرەتاش خۆت دڵ و دڵخوازی بووی... شاژنی سەر عەرشی زەوقی بووی... پیاو بێ ئەمەک و زۆڵن... دوایی پەرژینی ناسی... لە شەودا مانگی بینی: پەرستی... کە بەیانی دا و خۆرهەڵهات... گەلێ بەمانگ پێکەنی... لەپشت سەری تۆوە بەجووتە هەموو شتێکیان تەواو کرد... هەر زوو بەزوو... حەزی لێ کرد... تۆی بیرچۆوە... مارەی کرد... گواستییەوە... منداڵێکی لێ بوو... تۆ بەتەنیا مایتەوە... ئەوساش لێت نەگەڕان... خستتیانە سەر چەپڵە و چەقەنەش...!

ئیمڕۆ... بەفرین کە بەپێنج ساڵ لە تۆ منداڵترە... بەئاواتی خۆی گەیشت... بەچەپڵە لێت ڕازی نەبوون... چۆلەکەی هەلهەلەت بەدوای یەکدیدا هەڵدەفڕاند... وەک دەڵە ورچێک هەڵدەپەڕی... لە خۆت دەپرسی: بۆ لەم دنیایەدا یاسایەک بۆ ناشرین و سەقەت و پەککەوتەکان نییە؟!... کێ خاوەنی چیرۆکی ئەم گاڵتە خەمگینەیە...؟

کەس نییە وەڵامی داتەوە!

ئەوی دیکەیان چ زوو بەم ئەنجامە گەیشت... هەر پار بوو... بەڕێکەوت خۆی و بەفرین بۆ ئاهەنگێک چوون... لە سەرەتای ئاهەنگەکەوە... بەلای چەپدا ئاوڕێکت دایەوە... لەگەڵ مامۆستایەکی خۆتدا یەکدیتان ناسییەوە... کەوتنە چاک و چۆنی... پرسیار و وەڵام... تێت گەیاند ئێستا لە دەزگایەکدا فەرمانبەری... تێی گەیاندی کە لە هەمان قوتابخانە ماوەتەوە... هێشتاش ژنی نەهێناوە... هەر ئەوسا بە«بەفرین»ت ناساند: «مامۆستا نەبەز...!»

دەستی بۆ درێژ کرد.

«بەفرینی خوشکم... لە ئامادەییە... پۆلی شەشەم.»

ئەویش سووک دەستی درێژ کرد.

کەوتنە تەوقە و دەست گوشین... مامۆستا هەر زوو کەوتە سەر ئاهەنگی دڵی خۆی... ئاگای لە زرم و کوت و هەڵڵای ناو هۆڵەکە بڕا... لە پشت سەری تۆوە زۆڵانە دزە نیگای دەبڕییە بەفرین... جار جارەش دەمی قسەکەی لەو دەکرد... ئەمیش گەزێ دەمی دادەپچڕی و بێ شەرمانە کەوتبووە سەرشێتی قریوە و بەزم و هەوای خۆی... لە پشووی ئاهەنگەکەدا... بەئەنقەست یا بەڕێکەوت جێگەکەی گۆڕی... کەوتە تەنیشت «بەفرین»ەوە... ترست لێ نیشت و گومانت پەیدا کرد... هەرگیز مامۆستات بەم شێوە نەدیبوو... گەلێ سووک و

چرووک دەهاتە بەرچاوت... بۆت بکرایە کورسییەکانی هۆڵەکەت لە سەریا دەشکاند... نەدەکرا... شەرمەزاری بوو... کپ بوویت... پیشت خواردەوە... گوتت: «ئاهەنگ کۆتایی پێدێ... لە ماڵەوە فێرە خووڕەوشتی دەکەم» یەک دوو جاریش کێک و ساردی و سەندەویچی بۆ کڕین... بەدەست و پەنجەیەکی لەرزۆکەوە پارەکەی دەردەهێنا... منداڵ و ساوێلکە نەبوو... تۆیشی دڵگیر نەدەکرد... هاموشۆی دەکردی و زوو زوو دەهات... لە ژێرەوەش تۆڕەکەی لە شوێنێکی دیکە هەڵدەدا... زانی ماسی سرک بگرێ... بەستەزمان... چەند گوناە بووی... گەر بتزانیایە پردێکی... خۆت دەڕووخاند... بەڵام هەمووی تێپەڕی و بڕایەوە... هەستیشت پێ نەکرد... پیاو هەر وان... درۆزنن... کەی لە پاکی و زیرەکی گەڕاون... هەموویان فشەن... با وابێ... دیارە دنیا شەڕێکی کوشندەی نێوان مرۆڤی تووکن و لووسە... چۆن گرەوی خۆت ببەیتەوە... دەتەوێ لەم ژوورە تەنیایە پلانێک دابنێی... ڕووخانی ئەم جیهانەی تیابێ و پیاوە زیرەکەکانیش تێی نەگەن... بیرت هاتەوە... ئیمڕۆ هەردووکیان... لە پشت هەزاران پەردەوە بەیەکدی گەیشتن... کوودەتا بوو... بەجووتە هەڵدەپەڕین... کەوتنە بەر بارانی ماچ... تەنگەنەفەس بوون ئەوەندەی ماچ بکرێن... مەیدان و ئاقاری ئاهەنگەکە زەرد و سوور و باق و بریقی بوو... خەڵکی شاد و ئاسوودە بوون... ئۆتمبێلێکی زۆر ڕژابوونە ئەو ناوە... مامۆستا قاتێکی سپی سادەی لەبەر بوو... بەفرین سەبەتەک موور و مەرجان و خشڵ و خاڵی بەخۆیەوە کردبوو... کۆسە ئاسا هەڵدەپەڕی... چاوێکی بەبزەی هەر لە تۆ بوو... داوای هەڵپەڕینیان لێ کردی... تۆش وەک کەسێ ماسۆلکە و ئێسقانەکانی لە یەکدی ترازا بن... هەڵدەپەڕی... گێژ دیاربووی... لێڵتر لە جاران دنیات دەبینی... دیمەنی شتەکانت تێکەڵی یەکتر بوون... دوای چارەکە سەعاتێک... بۆ شەوی سوور بەڕێ کران... بەچەپڵە و چەقەنە بەڕێ کران... هەموو شتێ پێدەکەنی... تۆ بەخامۆشی و بێ فرمێسک دەگریای...

گەڕایتەوە... وەک چۆن لە پرسەی دایکتا بگەڕێیتەوە... تا ئێستاش کە ئێوارەیەکی درەنگە... تاریکی شەوێکی بێ مانگ... زۆر بەخەستی و نەرمی دەڕژێ... گڕە و هۆنی ئۆتمبێلەکەی کە خۆیان تێ ئاخنیبوو... هەر لە گوێتدا دەزرنگێتەوە... ژان دەخاتە دڵتەوە... لەبەرچاوتە کە هەردووکیان بەجووتە دەستیان لە پەنجەرەی ئۆتمبێلەکەوە دەرهێنا... ماڵئاواییان لێ کردی... ماڵئاوایی لە مردووی نەناسراوی گۆڕستانێکی ئەم جیهانە... پتر لە شانۆگەرییەکی تراژیدی دەچوو... نەک ئاهەنگی زەماوەند بێ...!

لەمەودوا خاوەنی ژوورێکی تەنیای... سەرینی تەنیا... هەناسەی تەنیا... دڵێکی تەنیا...

دڵێکی تاک و تەنیا کەی دڵە...؟ خاوەنی چەند یادێکی ڕەشی قەیرەییت... وێنەیەکی تەنیا و چوار دیواری ڕووت... چاوت لە وێنەکە بڕیوە... هەست بەغوربەتی ئەبەدی دەکەی... قینێکی پڕ بەغوربەتیش لە هەموو گیانتا کڵپە دەستێنێ!

ژاوەژاوی ناو حەوشەکە کپ و کەمتر بووەوە... هێدی هێدی چۆڵیان دەکرد... بەس خزم و خوێ مابوونەوە... لەناکاو «پەرژین»ی خوشکت دەرگای لێ کردیتەوە... منداڵێکی چاو زەقی ساوای خۆی بەباوەشییەوە نووساندبوو... وەک لە ڕووخسارت بترسێ... زریکەی لێ بەرزبووەوە... دایکی زیاتر بەخۆیەوە گوشی... دوای هەنگاو ونیوێک گەیشتە ئاستت... بۆ ماوەیەکی کەم لە یەکدی ڕامان... چاوت لێی نەتروکاند... چاوی لێ نەتروکاندی... لە یەکتری تێگەیشتن... بەبێباکی و دوور لە خۆشەویستییەوە قیژاندی:

«– شەرم ناکەی... ئەی ئەوە بۆ دەگریێ... ها؟»

ئاخ... خوشکی گەورە... چەندە هەستت بەشەرمەزاری و تێکشکان و مردن کرد. ئارەقە و فرمێسکی سەر ڕوومەت و ژێر چەناگەت ڕووخسارە ماندووکەتیان تەڕ کرد... بەکپی بۆ نهێنی برینی خۆت دەگریای... خۆ تۆ بەبێ برین خوێن دەڕێژی... لە گریان بەولاوە هیچت بۆ نەدەکرا... وەک گیانلەبەرێکی کێوی ناو قەفەسێک نیگاکانت بەژوورەکەدا بڵاودەبوونەوە... ئاشکرا بووی... زەمانێکە ئەو خەمە قورسە دەشاریتەوە... بەڵام دوا شایی ماڵەکەتان... شین و پرسەی تۆی ساغ کردەوە... نەبووی بەدڵۆپە ئاوێک و زەوی هەڵتمژێ... هەست و هۆشت لای خۆت نەما... هەستت بەدڵەکزێ و خاوبوونەوەیەک کرد... هەر چوار پەلت دەلەرزین... پێڵوەکانت خاودەبوونەوە... ڕادەکشان... ددانت جیڕ کردەوە... کڕەی لێوە دەهات... دەمت داپچڕی... خوێنی ڕق و کینە لە دەمارەکانتا کەفی کرد و هەڵچوو... تەنگەنەفەس ببووی... بەربینایت تا دەهات لێڵتر دەبوو... هەموو گیانت کەوتە سەر شەپۆڵ و گێژەنەی مەستی و شێتی... پڕ بەژوورەکە هاوارت کرد:

«بڕۆ دەرەوە!»

کەچی پەرژین هەر سەیری دەکردی... متقی نەبوو... لە داخانا گەردانە و حێل و مێخەکی بەر ملت پچڕاند... هەر بەچەپۆک سەر و پۆتەلاکی خۆت کوتایەوە... منداڵەکەی کەوتە زریکە و گریان... تەزوویەکی سڕ و سارد بەدەست و دەم و چاوتا مێروولەی کرد و هەموو گیانی گرتیتەوە... حەزت بەگێچەڵێکی گەورە دەکرد... شەڕێک خۆتی تیا ونکەی... وەکو شێت... کتوپڕ... بێ بیرکردنەوە... بەزەحمەتێکی زۆرەوە... هەستایتەوە سەر هەردوو قاچە

شل و لەرزۆکەکانت... کورسییەکی بچووکت خزاندە ژێر پێتەوە... سەرکەوتی... خوشکەکەت بەسەرسامییەوە سەیری دەکردی... نەیزانی دەتەوێ چی بکەی... نەشیدەوێرا بپرسێ... بەهەر کێشمە کێشێ بوو خۆت گەیاندە وێنەکەت... دەستەکانت بەرزکردەوە... تا هێزت تیا بوو وێنەکەت ڕاکێشا... بەدەستتەوە هات... پارسەنگی خۆت ون کرد... کورسییەکە خزی و خۆت بۆ نەگیرایەوە... دەماودەم بەسەر وێنەکەدا کەوتی... شووشەی وێنەکە شکا و باسکی بریندار کردی... برینێکی سووکیش نەبوو... لە چاوتروکاندنێکدا... خزم و خوێ ڕژانە ژوورەکە و بەدەورتا ئەلقەیان بەست... کەوتنە ورتە ورت... دەست بەیەک دادان... هیچ تێنەگەیشتن... پەرژین برینەکەی پێچایەوە... بەچواردەستە بەرزیان کردیتەوە... ئەم برینە خوێنی لێ دەتکێ... وا دەیبینن...!

برینەکەی دیکە کێ پێی دەزانێ...؟!

وەک نەخۆشێکی پەککەوتە لەسەر جێگا پاڵیانخستی... شل و خاو و داهێزراو تۆش ڕاکشای... وەک ئافرەتێکی هار و بێ شەرم لە خەڵکەکە ڕامای... خوێنێکی زۆرت لێ ڕژا... تکەی «خوێنێکی» دیکەت بیرکەوتەوە... زۆر جیایە...! هی تۆ و هی ئەو... کەسیانت نەدەناسییەوە... دەموچاوەکان وەک لەژێر ئاوەوە سەیریان بکەی لێڵ و وێڵ بوون... بێئاگایی لەشی سوکتر کردی... لەززەتێکی دڕندانەت لەم خوێنە ڕژاوە بینی... خەڵکەکە وەک مردووێک جێیبهێڵن... ژوورەکەیان چۆڵ کرد... دوا کەس پەرژین بوو دەرگاکەی لەسەر داخستی... چاوێکی تاریک و لێڵت بەژووره ڕووتەکەدا گێڕایەوە... نیگاکانت بەسەر دیوارەکەی بەرانبەرتەوە گیرسایەوە... شوێنی وێنە شکاوەکەت... لەباتی ئەو وێنە... چوارچێوەیەکی تۆز لەسەر دیوارە سپییەکە... زۆر زەق و ڕوون دیاربوو... چاوەکانت داخست... دوا دڵۆپ فرمێسک لەنێو برژانگەکانتا مایەوە... ئەڕژایە سەر ڕوومەتت... بەرەبەرە بێ ئاگابووی... بێ ئاگاتر... دواییش وەک بەردێکی زۆر گران... کەوتیتە بن گۆمی خەوێکی قووڵ...!

هەولێر – حوزەیرانی «١٩٧٩»

لە ژمارە «٣٧»ی حوزەیران و تەمووزی «١٩٨٠»دا لە پاشکۆی«عێراق»دا بڵاوبۆتەوە.

ترس

هەر لە ئێوارەوە کە دایکی جێگاکانی ڕاخست... برا و خوشکەکانی لاڵ و پاڵ کەوتن... دوا جاریش دایکی ڕاکشا و خەوی لێکەوت... «کاوە» توند پەنجەرەکەی داخست... بەترسەوەش دەرگاکەی کلیلدا... هەموو کون و کەلەبەرە زۆرەکانی ئەو ژوورەی گرت... ئەو ژوورە کۆن و گڵێنەی ڕەنگی خەم و ترس و برسێتی پێوە دیارە... ئەو ژوورەی هەر لە منداڵییەوە تا ئەم نیوەشەوە درەنگە... هەزارەها مۆمی خۆزگە و ئاواتی تیا کوژاونەتەوە... بەناڵە و گریان و هەنسکی ئەم دەنگی داوەتەوە... لە هەر چوار قوژبنەکانیدا کرۆشکەی کردووە و بیری لە چەرمەسەری و نەهامەتی خێزانەکەیان کردۆتەوە... ئێستاش کە نیوەشەوێکی درەنگە... تەنیا هەر خۆی پاسەوانی خەمی خۆیەتی... کەسی نییە بۆ غوربەت و کەساسی هاودەمی بێ... لەگەڵیا گۆرانی ترس و برسێتی بچریکێنێ... جگە لەو ڕەشەبایە شێت و سەرهەڵگرتووە نەبێ کە دەناڵێنێ و پەیامی ترسێک دەگەیەنێ... نیوەشەوە... هەر چرپەیەکی ئاسایی و نائاسایی دنیای دەرەوەی ژوورەکە دەیخاتە سەر دڵەکوتێ و کسپە لە جەرگییەوە دێنێ... لەم دواییەشدا خەڵکی زیاتر کەوتوونەتە سەر دزی و فڕکان فڕکان... کەسیش فریای کەس ناکەوێ تالآنیش بێ کەس بەهاوار و دەنگی کەسەوە نایە... پیرەمێردەکان قات و قڕی و نەهاتی و سەفەربەلک و بەرد لە پشت بەستنیان کەوتۆتەوە یاد... ئەمشەویش سروشت خەمێکی زۆری پێیە و... ترپە و خشپەی زۆر نامۆی دەرەوەی سنووری حەوشەکەیان ترس و گومانی زۆری بۆ دێنێ...!

ڕەشەباش گڤەی دەهات و پەردە چڵکن و ئەستوورەکەی دەخستە سەما و سووکە لەرینەوە... چرکە چرکی بەو پەنجەرەیە خستبوو کە تەنیا دوو جامی ساغی تیا ماونەتەوە... «کاوە» سەری لە هێزی ڕەشەبا سووڕماوە... چۆن لەناو ئەم سنووقە داخراوەش ترس دەخاتە دڵییەوە...؟ کونەکانی تری پەنجەرەکەی بەمقەبای تایت گرتبوو... کەلێنی ژێر دەرگاکەشی بەکۆنە گۆرەوی نەفەسبڕ کردبوو... هاش و هووشی ڕەشەبای ئەودیو چوار دیوارەکە مۆسیقایەکی زۆر خەمناکی دەژەند... خەمی ئەو شەوەی خەستتر دەکرد و دەیڕژاندە دنیای ژوورەوە... هەواڵێکی سارد و تەزیوی ئەو بەفر و باو و زریانەی دەرەوەی بۆ دەهێنا...

لەودیو سەربانەکە هەستی بەڕێژنەی بارانی بەخوڕ دەکرد... ختووکە و لەرزێک دایدەگرت... وای هەست دەکرد ڕووتە و ئەو هەموو بارانەی بەسەردا دەڕژێ... بارانی ئەمشەو مەترسی پتر خستە دڵییەوە... دایکی پێی دەڵێ:

«باران جەژنی جووتیارانە... تۆش گەورەبی... لەگەڵ دڵۆپێک باران دەمریت و دەژیتەوە... کوڕم هێشتا منداڵیت... بەزمانی باران نازانی.»

هەر جارێک باران بباریێ کاوە دڵتەنگ و بێزار دەبێ... ڕۆژانی جەژن... ئەو ڕۆژانەش کە حەز بەیاری بکا... لە هەموو کاتێکیش پتر ئەمشەو حەز بەباران ناکا...!

لە ئێوارەوە خەریکی کتێبێکە و دو لاپەڕەی بۆ تەواو نەکراوە... بەیانیش یەکەمین ڕۆژی تاقی کردنەوەی نیوەی ساڵە... لەوەیان خەراپ بێ و دەرنەچێ... ئەوانی دیکەشی بەدەمەوە دێن... کەوتنی یەکەم... ڕێ بۆ کەوتنی زۆرتر خۆش دەکا... کاوە لە دووەمی ناوەندییە... پانزە زستانی تەواو نەکردووە... ترسنۆک و بێ دەستەڵاتە... زۆریش لە کەوتن دەترسێ... باوکی هەڕەشەی لێ کردووە... یا دەیخاتە ناو بیری ئاوەکەوە... یا فەلاقەی دەکا... دەشزانێ باوکی لە بەهانە دەگەڕێ و دەیکا... دەستیشی قورسە... هەر جارێک دەستی وەشاندبێ... بەساغی لەبەر دەستی ڕزگاری نەبووە... پۆلیسێکی دڵڕەقە... زۆرجار بەقامچییە ڕەشەکەی... پشت و لاڕانی داغکردووە... باران و تاقیکردنەوە ترسی گەورەتریان خستۆتە دڵییەوە... لە ئێوارەشەوە وەک سیحرێکی مەزن هەموو شتێکی لە دەنگ خستووە... خامۆشی دنیای گرتۆتە باوەش... هەرچەند دەکا خۆی بۆ کۆنابێتەوە... ئەمشەو شەوی دوای هەزارە کە باوکی لەماڵەوە نییە... لە ئێوارەوە پاڵتۆ عەسکەرییەکەی دەخاتە سەر شان... ڕووەو چایخانەی «بلە سواڵکەر» مل دەنێ... چایخانەکە پڕە لە لۆتی و قومارچی و بەرەڵڵا... ئەوێ بەهەشتی باوکیەتی... لەوەتەی هەیە شەیدای قومارە... وەک بڵێی لە قومارخانە ناوکیان بڕی بێ... زاری تاوڵە... جۆکەرێک... پولی دۆمینە بەمنداڵێکی خۆی ناگۆڕێتەوە... کاوە لەوە لێی تۆقیوە... هەر کاتێ کە بیدۆڕێنێ... ورد و درشتیان شەق و شوللاقی بەردەکەوێ... لەم شەوانەشدا – جگە لە باوکی کاوە و چەند قومارچییەکی تر – کەس نییە لە ماڵەکەی خۆیدا نەگیرسێتەوە... ئەمشەو وەک شەوانی دیکە... کاوە تەنیایە... پاسەوانێکی ترسنۆکی ماڵێکی پڕ منداڵ و برسێتی چەندەها ساڵە...!

کاوە خامۆشە و گوێی بۆ ڕەشەبا شێتەکە شل کردووە... لە تەلی دارتەلەکانەوە نوزەیەک هەڵدەستێ و بارێک خەمی قورس دەڕێژێ... دەکەوێتە وزە وز... ووو... ززز... ژووژژژژ...

وزززز... کۆتایی نایە... کاوە خەمگینتر دەکا... چ چەشنە مۆسیقایەکی بێ دادی و کڕوزانەوە و ترسناک بوو... هەوێنی ترسی ئەو شەوە تەڕ و بێ ئامانە بوو... هیچ کەمان و تەلێکی دیکەی مۆسیقا ئەو خەمە بەباڵای ئەمشەودا نابڕێ... گڤەی ڕەشەبا و ڕێژنەی باران و ناڵەی گەواڵە و شریخەی بروسک و شوڕەی باراناوی سەر بەرەو خواری گوێی پلوسک و سووکە سەمای پەردە و لەرینەوەی زەردە گڕی چراکەی بەردەمی کاوە کە بۆ چەند دڵۆپە نەوتی تر وەنەوزی دەدا... سەیر و جوان هەمووی تێکەڵ بەیەکتری دەبوون و دەڕژانە ڕووباری مەزنی یەک ئاواز... ئاوازێک کە زۆری ماوە کاوەی مێردمنداڵ تێر تێیبگا...!

سەیرە کە تەنیا چوار دیوار لە مەترسیی سروشت ڕزگاری دەکا... ئەو ڕۆژە مامۆستا سەر ڕووتاوەکە گوتی:

«ڕۆژێک دادێ مرۆڤ باران و لافاویش بخاتە ژێر دەستەڵاتی خۆیەوە...!»

گەر ترس و شەرم نەبووایە پێی دەگوت:

«ئەی ترس و برسێتی؟»

مەترسی دەرەوە... ژوورەوەی لەبیر بردبۆوە... چاوێکی پیاخشاندەوە... بۆ وەگیرکەوتنی دیمەنێک ئەم ترسە ڕەشە برەوێنێتەوە... دار و دیوارێکی ڕووت... چەند ڕایەخێکی کۆنە و دڕاوی تۆز لێ نیشتوو... چەند شووشە و پەرداخ و فەخفوری یەک... لەگەڵ چەند بوخچەیەکی زەرد و سوور کە پڕ بوون لە پەڕۆ و پاتاڵ و غەرگەی کۆنینە... ئەوانیش خرابوونە ناو دەلاقە و سنووقێکی «بوراق»ەوە کە بەحاڵ بەپێوە وەستابوو... هەندێ سەرین و دۆشەگ و لێفە شڕەی بەسەرەوە کەڵەک ببوون... لەسەر لا دیوارێکەوە باوکی بەجلی پۆلیسییەوە لەناو چوارچێوەی وێنەیەکدا زەق زەق سەیری دەکرد... سدارەکەی سەرنجی ڕادەکێشا... تیپی دیدەوانیش سدارە لەسەر دەکەن... کاوە گەلێ حەزی پێ دەکا... بەڵام قەت ساڵێک نەبووە هەڵیبژێرن... نیوەی دەموچاوی سمێڵە... سمێڵێکی ڕەش و پڕ... باوکی بەقەد باخ و بێستانێک کەیفی بەم سمێڵە دێ... کاتێ سەیری وێنەکەی خۆی دەکا... ئەو ڕۆژەی بیر دەکەوێتەوە کە دایکی تیا گواستەوە... هەر ئەو کاتەش ئافرەتێکی ناو دۆڵی باڵەکییان حەزی لێ کردووە و ویستوویەتی ڕەدووی بکەوێ... پێی گوتووە:

«ژنم هەن.»

ژنەکەش وا وەڵامی داوەتەوە:

«چما ژن ژنی خواردینە!»

لە تەنیشت ئەمیشەوە ئیمامی عەلی هەڵواسراوە... ڕیشێکی پڕ... نورانی... کورتەبنەی قەڵەو... سەر بەدەمامکێکی سەوز پێچراو... شیرێکی دوو دەم بەدەستەوە... لەبەردەمیدا نەڕە شێرێک مت ڕاکشاوە... بەخۆ و دوو چاوی ئادەمیانەوە سەیرت دەکا... باوکی دڵی بەم وێنەیە خۆش نییە... دایکی هەڵیواسیوە... دایکی خواپەرست و گرینۆکە... دار و شەقلە و کاریتەکانی بنمیچەکە چاک سنگیان داگرتووە... هەندێک لەو دارانە ئەو ڕۆژەی دێنێتەوە یاد کە باوکی لە «مەتخەر»ی پۆلیسخانەکە دزینی و هەمووی بەودا ناردنەوە ماڵێ... ئاوی باران و قوڕاوی سەربانەکە چەند نەخشەیەکیان بەسەر دیوارەکەوە چاپ کردووە... وەک نەخشەی ئەو وڵاتانە دەهاتنە بەرچاوی کە لە جوگرافیا دەیانخوێنی... بانەکە کەوتە دڵۆپەکردن... تکەی دڵۆپەکان درشت بوون... جار جارە هێواش و جار جارەش خێرا دادەبارین... چەند قاپێکی کردە دەخیلی دڵۆپەکان... ئەم نەغمەیەیان لەگەڵ گڤەی ڕەشەبا و ڕێژنەی باران و چەخماخەی بروسک جیا بوو...!

ژوورەکە شتێکی وای تیا نییە سەرنجی ڕابکێشێ... ساڵانێکە وەک خۆیەتی «سەنگەری ترس و پەژارە» سەیرێکی برا و خوشکەکانی کرد... لە سەرمانا تێک خزاون... دەست و قاچی هیچانی لەوی تر جوێ نەدەکردەوە... بەسەر یەکدیدا کەوتبوون... گردێکیان لە گۆشتی کەم و ئێسقانی زۆر پێکهێناوە... قۆڵ و باسک و قاچ و مل و سەر و دەستیان شێوەی نیشانەکانی پرسیار «؟» و سەرسوڕمان «!» و فاریزە «،» و نوختە «.»یان وەرگرتبوو... دایکە شەکەت و خەمخۆر و نوستووەکەی دەستێکی هەر بەسەر دەسترازەکەوە بوو... مەمکێکی نیمچە وشکەوەبوو لە یەخەی کراسەکەیەوە هاتبووە دەرێ... بۆ ئەو چەرمەچەقاڵتەیەی ناو بێشکەکە ئامادە بوو... دوو خوشکە عازەبەکەی مات و کز خەوتبوون... لە خەویشدا هەر کز دیارن... گەورەکەیان لۆچ نێوچەوانی بێزاری و ماندوێتی پێ گرژ کردووە... قلێشی پاژنەی هەردووکیان کە لەژێر لێفەکەوە بەدەرەوە بوون... خوشکەکەی فەرهادی هاوڕێی وەبیر هێنایەوە... ئەو ڕۆژەی بەکراسێکی تەنکی سوورەوە لەناو چیمەنەکەی خۆیان یاری دەکرد... پاژنەی وەک هێلکە دەبریسکایەوە... حەزی دەکرد بەدەست بیگرێ... کاوە گەلێ لە دڵی خۆشە کە خوشکەکەی فەرهاد دەیدوێنێ... ئێستا فەرهاد لە ژوورە بچووک و ڕازاوەکەی... لەسەر سیسەمە پێ نزم و گەرم و نەرمەکەی ڕاکشاوە و دەشێ خەونی خۆش ببینێ...

بەئاستەم ترپەی پێیەک هاتە بەرگوێی... دیمەنی شتەکانی ژوورەوە لەبەر چاوی ون بوون... خەیاڵی نزیک و دووری تەکییەوە... دەریای ترسێکی مەزن و شڵەقاو کەوتە سەر

شێتی... بەئەسپایی... هێدی هێدی پێی دادەنا... بەپێپلیکەکان دەهاتە خوارێ... هەنگاوەکانی لە ژمارەی پێپلیکەکان پتر بوون... هەر هەنگاوێک ترسێکی دیکەی دەخستە دڵییەوە... چاوەکانی لە مۆلەق بوون... هیچی نەدەبینی... نەیوێرا پەردەی سەر پەنجەرەکە لابدا... لە دایکی بیستوویەتی جنۆکە لەوان بەئاگاترن... هەر با نەزانێ... هەترەشی چووبوو... دڵی خێراتر کەوتە لێدان... ترس ژێر هەردوو پەڕەی گوێی گەرمتر کرد... هەناسەی تەنگتر... بینایی لێڵتر... پەردەکەش لابدا... لە ڕەشی و تاریکی زیاتر چی دەبینێ؟ مەگەر ڕووناکی تەمەن کورتی بروسکێک دنیا ڕۆشن کاتەوە... ئەگینا هیچ نابینێ... بۆ ماوەیەک تەپەی پێیەکەی نەهاتە بەر گوێ... خامۆشییەکی وەڕسکەر باڵی بەسەر ماڵەکەدا کێشا... گڤەی ڕەشەبا و ڕێژنەی بارانی ساتێک لەمەوبەر بۆ وا کپ بوو؟ کپیش نەبوون... بەڵام ئەو گوێی بەڕووی هەموو دەنگێکی ئەم دنیایەدا داخرابوو... قوڵاغی ترپەی ئەو پێیە نەعلەتییە بوون... دەشێ قالدرمەکانی بڕی بێت و گەیشتبێتە ناو حەوشەکە. دیارە سەربان و سەربان هاتووە. چەند سەربانی بڕیوە...؟! زانیویەتی باوکی لە قومارخانەیە... دز ئاگای لە زۆر شتە... مەرج نییە... دز بێ نازانێ لە برسێتی واوەتر هیچیان نییە... کە سەیری هەردوو خوشکە عازەبەکەی کردەوە... ترسێکی کوشندەتر قوڕگی پڕکرد لە گریان... دزین جۆری زۆرە... دەشێ ئەم دزە...؟! بۆچ نا... لێرە خەڵکی بۆ زۆر شت برسین... خۆ هەر نان نییە...! کابرا ناجوولێ... هەنگاوێک بۆ پێشەوە نانێ... کۆکەیەک نایگرێ... شەوی وا تووش... شەوی دز و چەتە و ڕێگرەکانە... دەشێ لەبەر باران خۆی خستبێتە ژێر شاتووە چڕەکە... ئەگەر سەرما و ترسی تاقیکردنەوە و دەرچوونی باوکی نەبووایە... ئێستا دەمێک بوو خەوتبوو... سەرباریش ئەم ترسە ڕۆحی دەرنەدەکێشا... سەیری قۆڵە باریکەکانی خۆی کرد... قۆڵی ئەو پیاوەی تەپەی پێڵاوەکەی دێ... دەبێ زۆر ئەستوورتر بێ... ئەگینا وا بێ ترس نەدەگەیشتە ناو حەوشەکە... خەنجەرێک... دەبانچەیەکی لەبەر پشتێن ناوە... مردن بەدەبانچە خۆشترە... یەکسەرییە... دەشێ باوکی بەقومارچییەکی گیرفان پڕ زانیبێ... نازانێ دوێنێ درەنگ هاتەوە... دوای نیوەشەو بوو... هەردەم کلیلێک لای خۆیەتی... کردییەوە... بەشەقێک دەرگاکەی خستە سەر پشت... لەگەڵ هات و هاواری وەئاگاهاتن... ترس و چاوەڕوانی و خەونی ناخۆش هەراسانی پێ هێنابوون... بەچاوی بەخەونەوە دایکی لەژێر لێفەکەوە هاتە دەر... باوکی مۆن و بێ دەنگ هەردوو دەستی درێژکرد... گوارەکانی لە گوێ داکەند... ئەویش زەلیلانە گریا... کاوەش گریا... پیشی خواردەوە... دوا شت ئەو گوارانە بوون و بردنی... دەیویست پەردەکە لابدا و

بۆ ئەم دزەی بگێڕێتەوە... کە گوارەی دووەمی لە گوێی چەپی کردەوە... دایکی پتر گریا و نوزایەوە و گوتی:

«گوناهە وامان لێ دەکەی؟!»

باوکی سوورتر هەڵگەڕا و شەپازللەیەکی سراوەندە پەنا گوێی... گوارەکە گیر بوو... بەدەستییەوە نەهات... پەلەی قومار و سەرشێتی گوێچکەی پێ هەڵتلیشاند... باریکە داوێکی خوێن بەلاجانگیا هاتە خوارێ... گەر بۆی بگێڕێتەوە... چەند دڕندانە تێی هەڵدا و گوارەکەی خستە گیرفانی... کە منداڵەکان پێکەوە لە پرمەی گریانیاندا و وەک جووجەڵە لە دەوری دایکیان کۆبوونەوە... کاوە شەق و تفێکی بەرکەوت... دواییش دەرگاکەی داخست... بۆ قومارخانەکە گەڕایەوە... گەر بۆی بگێڕێتەوە... ئاخۆ بەزەیی پیا نایەتەوە؟!!!

هەستی کرد هیچی بۆ ناکرێ... دەنگی نووسابوو... سڕ و لەگۆ کەوتوو... گەر بزریکێنێ دەنگی هەڵنایە... ترس و خەم قورگی توند گرتووە... لە شتێک... ڕێگایەک دەگەڕا خۆی پێ بپارێزێ... بیری لە چاوی شەڕانی کابرا دەکردەوە... بازووی توند و تۆڵی... ئەو چەکەی پێیەتی... ئەو نیازەی بۆی هاتووە... گەر باوکی لێرە بووایە... ئەو ترسەی لێ نەدەنیشت... قۆڵی ئەویش ئەستوورە و بەجووتە شالاویان بۆ دەبرد... لە شەوێکی وا تووش و سامناکدا شیاوە زۆر شت ڕووبدا... کەوتە پەلەی زانین... ویستی بەحاڵ هەندی کەلەمووستێک پەردەکە لابدا... سەیرێکی ئەم عفریتەی دەرەوە بکا... نەیوێرا... خەریک بوو زراوی بڕژێ... خوێن لە دەمارەکانیا بوەستێ... دیسانەوە قاچەکانی کەوتنە جوولە... لەناو قوڕی حەوشەکەدا زرچەی پێڵاوەکەی دەهات... زیاتر هاتەپێشەوە... بەهێواشی کتێبەکەی دانا و خزایە ژێر لێفەکە و متقی نەکرد... هەناسەی لە خۆی بڕی... بۆ ئەو دەنگە گوێی هەڵخست... کێ نالێ ئەم گومانە ترسی خەیاڵی خۆی نییە؟ ترس هەزار و یەک تارمایی گومان دەخولقێنێ... زیاتریش هاتە پێشەوە... بەرەو لای پەنجەرەکە هەنگاوی دەنا... سەری خستە ژێر لێفەکەوە... هەرچی بکا... هەرچی ببێ... دەرگاکە ناکاتەوە... گەر شکاندی... لە زریکەیان یەکێک هەر بەهاواریانەوە دێ... خۆ لەم گەڕەکەدا پیاو قاتی نەبووە... زیاتر لێفەکەی بەسەر خۆیدا کێشا. بەرچاوی تاریکتر بوو... تەمێکی ڕەش و پڕ کارەسات و بێ کۆتایی ناو هەستی بوو... چۆن شێت نەبوو... دانەچووقەی پێ کەوتبوو... یەکەم جاری بوو کە تێبگا «کات» هەر ئەوەیە کە هەستی خۆی دروستی دەکا... لە خیزە خیزی هەناسەی خۆی قەڵس ببوو... بۆی بکرایە دەنگی کوتە کوتی دڵی خۆی ڕادەگرت... لە ژوورەکەدا

مەزنترین و بەرزترین دەنگ بوو... لە دەرەوەش تەپەی پێی کابرایەکە... ترسناکترین دەنگ کە بەپڕاوپڕی دەرژایە گوێیەوە... وەک بڵێی پێ بەسەر پەڕەی گوێیدا بنێ... بیتەقێنێ... هەر چوار پەلی دەلەرزین... لەودیو پەنجەرەکەوە تاوێ دەوەستا و تاوێ نزیک دەکەوتەوە... چی دەوێ؟ بۆ قسە ناکا؟ دەرگا ناشکێنێ... هاوار ناکا... جوێن نادا...؟؟ بۆ وا بەکپی دێت و دەچێ...؟ مەبەستی نییە... ئاگای لە چییە... وا دەزانێ کەس نەماوە نەخەوێ... پیلان دادەنێ... لە شەوێکی وا سارد و تۆفدا کێ هەیە بێدار بێ...؟ یاساوڵەکانیش لە کون و قوژبنەکانا کرۆشکەیان کردووە... هێزی ئەوەیان نەماوە ئاگرەکانیان خۆش بکەنەوە... دایکی کەوتە پرخە پرخ... لێفەکەی لەسەر جووڵاند و لە پرخە کەوت... هەموو ئەندامی جەستەی ببووە گوێ... گەرم داهات... دوای چەند ساتێکی ترس و گومان و چاوەڕوانی کابرا کۆکەیەکی هاتێ و گوتی:

– ئەرێ ماڵەکە بەئاگان؟

کاوە دەنگەکەی نەناسییەوە... لەناو گەردەلوولی ترسێک کە لوولی دەدا گران بوو بەر پێی خۆی ببینێ... لەژێر دەریای قووڵی ئەو گومانەدا... کەرێک بوو گوێی لە هیچ نەدەبوو... دووبارە پرسییەوە:

– ئێوە زندوون؟!

ئەمجارەیان دەنگەکە ئاشناتر کەوتە بەر گوێی... دەنگەکە شەڕ و تووڕەیی لێ نەدەباری... کەمێک لەو ترسەی ڕەواندەوە... خوێنی پیاوەتی و فەرامۆشی جووڵا و ئەوەندەی کەڵەمووستێک پەردەکەی لادا... لەژێر تاریکیدا هەموو شتێک ڕەش دەچووەوە... سیما و ڕووخساری دەرنەکەوت... بارانێکی بەخوڕیش کەوتبووە نێوانیانەوە... زیاتر هاتە پێشەوە... کەوتە ژێر هەیوانەکە... نێوچەوانی بەشووشەی پەنجەرەکەوە نووساند... دیسانەوە دەنگی لێ بەرزکردەوە:

– چرایەکە داگیرسێنن و بگەنە فریام...!

ئەمجارەیان بەدەنگی شپرزەیی و ماندوێتی و بێزاری دەنواند...

– عەیشێ وا دەمرێ و ئێوەش نوستوون؟!

ناوی «عەیشێ» هێوری کردەوە هاتەوە سەرخۆ... سامناکی پەڕەی دڵ و دەروونی کەمێک بەردا... ژاوە ژاوی ناو مێشکی کەمتر بووەوە... کەچی هەر لەژێر باری گومانەکەدا بوو... پرسی:

– مام عەولا...؟

– ئەوە چیتە... بیکەرەوە...

– چی بووە...؟

– عەیشێ کەوتۆتە سەر ژانی خۆی... کەسیشی لە کن نییە...

لەم غەڵبە غەڵبەدا بوون... دایکی وەئاگاهات... بۆ دڵنیایی پەردەکەی تەواو لادا... دەموچاوی هێشتا بەسەر جامەکەوە بوو... کتوپڕ بروسکێک دنیای ڕۆشن کردەوە... بۆ ساتێکی کورت ڕووخساری مام عەولای بینی... لووتی بەسەر جامەکەوە پان ببۆوە... سەیر هاتە بەرچاوی... لووتی قوولە ڕەشەکەی فلیمێکی وەبیرهێناوە... کاوە گەلێ حەز بەسینەما دەکا... فلیمی کوڕەئازا و تەڕەزان و هەرقەل و ماشستی و... هیندیش... لەگەڵ مچەی هاوڕێییێ بەدزییەوە دەچن... فەرهاد لەگەڵ باوک و دایکیا دەچێ... لۆجیش دەگرن... زۆریش ناچن... مچە لە کاوەش زیاتر دەچێ... لە باوکیشی ناترسێ... جگەرەش دەکێشێ... زۆرجار بینیویەتی کە جوێن بەباوکی دەدا و بەردی تێ دەگرێ... بەزۆریش پارەی لێدەسێنێ... کاوە پێکەنی... نەیزانی بۆ پێدەکەنێ؟ خۆشی ئەم ئەنجامە چاوەڕوان نەکراوە بوو... یان لووتی مام عەولا خستیبیە پێکەنین... هەر کامیان بێ؟! خۆ ئەو ترسی ڕەشەبا و تاقیکردنەوەی بەیانی بیرچووەوە... گەر دزێک بووایە چی دەکرد؟ تەواو زەندەقی دەچوو... دەمرد... بەیانی بۆ فەرهاد و بۆ مچەشی دەگێڕێتەوە... گێڕانەوەیەک: بترسن... لە بێ ئاگایی خۆی دایکی لێی پرسی:

– باوکتە...؟!

– نا دایکە... مام عەولایە... پورە عەیشێ منداڵی دەبێ!

دایکی لێفەکەی لەسەر خۆی لابرد... لەژێر باری بێ هێزی و خەوێکی قورس هەستایەوە... بەرەو دەرگای ژوورەوە ملی نا... کردییەوە... بەخشە خشی سۆلێکەوە هەنگاوی ورد و خێرای دەنا. ڕووەو ئەو پەیژەیەی دەمەو ئێوارە کاوە خستبووی... بێ هۆ خستبووی... دایکی بەپەلەپروزێ بەدیوارەکەی هەڵسپاردەوە... ئەو دیوارە نزمەی لە یەکدی جیادەکردنەوە... ئاوڕێکی خێرای لە هەردوکیان دایەوە... خێراتر بەپەیژەکەدا هەڵگەڕا... لەسەر دیوارەکەوە بۆ پەیژەکەی ئەودیو... لەوێوە بۆ حەوشەکە... بەرەو لای عەیشێی سک پڕ و تەنیا... مام عەولا سەیرێکی کاوەی کرد و بەنەرمە تووڕەبوونێکەوە گوتی:

– ئێوارەیەکی دیکە پەیژەکە نەخەی... شەکەتت کردم... ئەوەندەی نەمابوو ملم بشکێ...

ویستی وەڵامێکی بۆ سازبکا... نەیکرد... شەرم دایگرت... زانی مام عەولای چاوکز بۆ هەنگاوەکانی لە هی دزێک دەچوون... مۆسیقا مەزنەکەی سروشت دەیخرۆشاند... کاوە و مام عەولاش لەژێر ساردی و تاریکی هەیوانەکەدا مت وەستابوون... چاوەڕوانی زریکەی ساوایەک بوون تێکەڵ بەرێژنەی باران و گڤەی ڕەشەبا و چەخماخەی بروسک و خۆشی دوای ترس بێ... چاوەڕوانی هەردووکیانی مات و سەرسام و سڕ کرد...

مام عەولا ڕووەو ئاسمان نیگای هەڵبڕی... بەسەر و سیما و سمێڵی تەڕەوە بەسەر باڵای کورتی کاوەدا نوشتایەوە... دەستێکی سارد و لەرزۆکی پڕ لە میهرەبانی و خۆشەویستی و باوکایەتی بەسەردا هێنا و گوتی:

– جارێکی دیکە نەترسی...

– ئاخر...

دوای کەمێک بێ دەنگ بوونەوە... دەستێکی بۆ گیرفانی برد... پاکەت و شقارتەکەی دەرهێنا... جگەرەیەکی ئاگردا و لە کاوەی پرسی:

– گەر کوڕ بێ حەز دەکەی ناوی چی بێ؟!

کاوەش... تا چاو بڕ دەکا سەیری ئاسمانی بێ کۆتایی کرد... تا ئەم دەمەش هەر لێڵ و ڕەش دەچووەوە... بارانیش بەخوڕ دەباری و ئاسمان و زەوی بەدەم یەکەوە دەدووری یەوە... گوتی:

– گەر کوڕ بێ با ناوی «باران» بێ...!

هەردووکیان گوێ قولاغی زریکەیەک بوون... چاوەڕوانی «باران» بوون لەدایک بێ...!!

هەولێر – سەرەتای «١٩٧٦»

* لە ژمارە «٣٢٧»ی «هاوکاری» بڵاکراوەتەوە.

لەودیو دەرگا ئاسنینەکەوە

«سەرەتای مێژووی هەموو مرۆڤایەتی بە برسێتی و خۆشەویستی دەستپێکردووە.»

وتەیەکی "بوزا"یە

هەندێ ئێواران... هەست بەخۆشییەکی بێ سنوور دەکەی... وەک خۆشی زەوی وشکی بەر باران... خۆشی یەکەم باڵەفڕەی چۆلەکەیەک... پەپوولە ئاسا شنەبایەک فڕێنت خۆشتر دەکا... سووکتر دەڕۆی... دەترسی وەک توێژاڵێکی تەنک بەیەکجاری لە توێکڵی زەوی ببیتەوە... یا ببی بەباڵندەیەک بەئاسماندا بەرز بفڕی... بۆ هەتاهەتایە ببیت بەهێمای ئەو خۆشییە کتوپڕ و ناوەختە... بۆیە هەوێنی خەمێک دەگریتەوە... یان دەتگرێتەوە... کارەساتە مەزنەکان دەخەیتەوە یادت... هەندێ یادگاری تفت و تاڵی منداڵی... ڕووی گرژی باوکە توند و تووشەکەت... هەندێ لەو پرسانەی دڵیان کوڵیوی... ئەو شەڕ و برسێتی و لافاوانەی لەسەر لاپەڕەکانی مێژوو خوێندوتنەتەوە... گەلێ بەخۆشیش ئاشنا نیت... خۆشی وا کورت و کەم خایەنیش دەتترسێنێ... لەم ساتەدا دەتوانی ببی بەفریشتە یا ئەهریمەن... تۆ وای... هێزێکی جادووگەرانە داتدەگرێ...!

ئێمرۆ ئێوارە... لەگەڵ هەموو هێمنی سەر ڕووخسارت... دەریایەکی تۆڵە لە ناختا شڵپ و هوڕیەتی... بۆیە بەناخی خۆتا شۆڕدەبێتەوە... دەتەوێ ماسییە وردەکانی شادیت بخزێنە قووڵایی دەریایەکەوە... نەبا لەگەڵ شەپۆڵە شێتەکانیا بکەونە سەر لمی کەنار... خۆش نابێ لەم ساتەدا شتەکان تێکەڵ و پێکەڵ بن.

ئێستاش وا خۆر ماڵئاوایی لە خەڵک و شەقام و خانووەکان دەکا... هەموو شتێ کەوتۆتە ژێر تارایەکی تەنک و ئاڵ... لای تۆش دەموچاوە جوان و ناشیرینەکان... ئەو ڕووانەی زەردەخەنە یا خەم دەبارێنن... مەزن و فریشتانە خۆیان دەنوێنن... دنیا وەکو کچێکی خەوتووی بەر مانگەشەوی لێ دێ... کە بەئاسانی ماچ بکرێ...!

ئێمرۆ ئێوارە هەمان شادی دایگرتووی... هۆی ئەم شادییە کتوپڕەش نازانی... دەشێ

خۆشی ئەوە بێ کە ئێمڕۆ ئێوارە وا بەڕێوەیت... دەچیتە دیدەنی ژنێک؟! زەمانی زوو خۆشت دەویست... گوایە ئەویش خۆشی دەویستی... بەڵام ئاخ کە جار جارە بەمنداڵی دەزانی... کەچی تۆ خۆت بەپیاو دادەنا... گومانت لەوە نەدەکرد... سمێڵێکی لاکێش و قنجت بەردابۆوە... دەنگت... تا دەهات کەرخ و نێرانەتر دەبوو... قوڕقوڕاگەشت وەک تۆپێکی بچووک... لە کاتی شت قوتدان و ئاو خواردنەوەدا بەرز و نزم دەبووەوە... خوێنێکی گەرمتر لە دەمارەکانتا کەفی دەکرد... شەوانیش خەونەکانت پڕ دەبوون لە ئافرەتە قەرەجەکان... چیرۆکێکی زۆری دەردی دڵداریت دەزانی... وات دەزانی... دەتوانی دڵی کچێکی کاڵی پێ ڕابگری... بەڵام ئەم ژنەی ئێمڕۆ ئێوارە دەچیتە دیدەنی... توانی بتخاتە ژێر شاخی خەمێکی مەزن... گاڵتەی بەهەست و نەست و خەون و خەیاڵاتت کرد... ڕابردوو و داهاتووت... بوونت... بەس ڕۆژگار دێ و دەڕوا... ئێمڕۆ ئێوارەش... لەوە دەچێ چی ڕووبدا لە بەرژەوەندی تۆدا بێ...!

ئێوارەیە و گەیشتیتە بەر دەرگای کۆشکی ئەو کۆنە خۆشەویستەت... مێشکت ببووە جێ مەیدانی شەڕەکەی تەڕوادە... گوتت... بەگوێرەی ئەم ناوونیشانە خۆیەتی... بێ ناوونیشانیش بۆنی ئێرەت دەکرد... گەلێ یاد و حەز و ئاوات لەبیر دەکرێن... ئەوەیان نا... لەبیر ناکرێ... لەگەڵ ئەو هەموو ترسەش... ئەو ترسەی لێت دەنیشێ... کاتێ لەپشت هەر دەرگایەکی ئاسنینی گەورەی سێپەردەیی دەوەستی... بەڵام خۆشییە هەرە خۆشەکە بەری نەدابووی... بەڵام نەخێر... ئێوە... گەنجی ماڵە هەژارەکان... کاتێ لەپشت دەرگا گەورەکانەوە دەوەستن... گەلێ دەترسن... لە ژوورە پان و پۆڕەکان... ژووری پڕ بۆن و بۆیە و ڕەنگ... پەردەی گوڵی گوڵی... باخچە و چیمەنێکی تەڕ و تێر... کورسی... گوڵدان... مووبەقی چەور... تابلۆی قەشەنگ... سیسەمی نەرمی دووکەسی... بانیۆ... تارمەی فێنکی بەر زەردەپەڕی ئێوارە... زۆر شت... شتی زۆر... هەر شتێ لە ماڵەکانیان چیرۆکی فیز و هەوا و ئەتەکێتیان دەگێڕێتەوە... تاق و پەنجەرە و کون و کەلەبەر نامێنن پڕ نەبنەوە... پشیلە و سەگەکانیشیان ناو ناسنامە هەڵدەگرن... وەک هەر لاوێکی گەڕەکە تاریک و کۆنەکان... «تۆ» یەک پەروەردەی ماڵێک بیت... شوورەی کوێرەوەری بوو بێ... هەڵگری سالانێکی پڕ دەردی منداڵی... وێنەی تەڵخی چەند کچێک... بەرلەوەی بگەنە هەورازێکی سەخت... لە سەرەتای ڕێگاوە جێیان هێشتی... گرنگ نییە... ئێستا پەنجەی شایەتمانەت نایە سەر زەنگەکە... داتنەگرت... لە سیحری ئەو خۆشییە بەهێزتر بووی... باڵاتر بووی... مت وەستا بووی... کەوتیتە خەیاڵ:

«ئەم دیدەنییەم... گەر خەمناک بێ... چاوەڕوان نەکراو... یا پڕ کارەسات و فەرتەنە بێ... دوورە لەوەی ئاسایی بێ... کتوپڕ و سەیر لای ئەو دەکەوێتەوە... کۆڵان نەبووایە... سووڕم دەخوارد... دوای ئەوەندە ساڵە... زۆر شتم لێ گۆڕاوە... دەشێ من هەست بەخۆم نەکەم... ئەو ئاگادارتر دەبێ... کاتی خۆی پێم دەگوتی:

– تۆ ئاوێنەمی...

پێدەکەنی و دەتریقایەوە... بەدەم تریقەیەکی ناسکەوە... سەر و قژەکەی بەدواوەدا دەکەوت... ژێر گەردنی زەردی وەدەردەکەوت... زیاتر دەیشێواندم کە پێی دەگوتم:

– بترسە... نەبا ڕۆژێک ژەنگ بمگرێ...!

ئیتر هەر بگەمە ژوورەکەی دەست دەکا بەپرسین و تێبینییە وردەکانی خۆی... ئەو تێبینیانەی ساڵانی هەرزەکاریم دەیان کوشتم... ئێستا ئەوسا نییە... جیاوازە... پاش ئەوەندە ساڵە ڕەشەبایەکی زۆرتر و شێتتر... لوولیان داوم... بارانی بەخوڕی زستانێکی زۆر بەسەرما باریوە... ئەویش وەک جاران نەماوە... زیرەکتر بووە... دەتوانێ باشتر بمخوێنێتەوە... چەک و کەرەستەیەکی زۆرترم وەدەست هێناوە... چەند شەڕێکی کوشندەترم دیوە... لە چاوی قەیرە کچ و ژن و بێوەژن و کیژۆڵەی گێل و گەمژەڵی ئەم چەرخە... من کەسێکی دیکەم... کوڕی ئەوسا نیم... ئەوسای ماڵئاوایی... ماڵوێرانی... هەر هیچ نەبێ بەسەر پێپیلکەیەکی ئەم ژیانەدا سەرکەوتووم... لای ژنانیش گرنگ سەرکەوتنە... هەتا گەر سەرکەوتنی بەرەو خوارەوەش بێ... کەس لە خوارەوەی خۆیان نابینن... ئای کە گێل و هیچ نەزانە...! کەواتە ئەم شەڕەمان خوێناوی دەبێ... خۆ حەزیش ناکەم بیر لە تۆڵە بکەمەوە... بەڵام ناتوانم... لەم حاڵەتەی منا کەس ناتوانێ... ژنێک خۆی بەزیرەک دادەنا... دەیویست وەک حەوای دایکی... ئادەم ئاسا بمخاتە ناو دۆزەخی ئەم زەوییەوە... بیرم دێتەوە کە چۆن شووی بەم گەلحۆیە کرد... لە چیدا لە سەرووی منەوە بوو...؟ زەویوزار... باخ و بێستان... مووچەی... شەقام... خانوو... ڕیزە دوکان و سینەما... ئوتمبێل...؟ نازانم... بەڵام هەیبوو... ئەی من؟ هیچ... ئێستا دنیای مێشک و خۆبەختکردن و لێبوردن جێدێڵم... ئەو کە جێی هێشتم... تێکی شکاندم... دووقەدی کردمەوە و فڕێیدام... نەیدەزانی چەندەها شەو خەونم پێوە دیوە... چەندیش لەژێر لێفە شڕەکەما بۆی دەگریام و کەس نەیدەزانی... ئێمەی ڕۆژهەڵاتی... پیاوانی گریان و ئاخ و ئۆف و شەونخونی پشت دیوارە ئەستوورەکان... پیاوانی تێکشکان و ڕووخان و سووتان... ئەمجارەیان بەخوێن و گۆشت و دەماری کینە و

تۆڵە بیردەکەمەوە... ئای کە چیرۆکێکی درێژە... ورد و درشتیم بۆ ناگێڕدرێتەوە... جا بۆ...؟ کێ بەرێگایەکی ناخۆشدا دەگەڕێتەوە... یەکەم سەفەر شەکەتی کردبێ... تەنیا یادی ئەم شتانە ماندووم دەکەن... وێنەی سەدەها ئافرەتی لە چوارچێوەی دڵما شێواند... لە ئاوێنەکەما وەک جڕ و جانەوەر دەردەکەوتن... لە تونێلێکی تاریکەوە بۆ مەرگم هات... ناکرێ لەبیری بکەم... ئەو ساتە لەبیر بکەم... کە بۆ دواجار بوو بینیم... بەرانبەرم دانیشتبوو... تەنیا مەترێک لێمەوە دوور بوو... لە دوو کورسی ڕووبەڕووی یەکتریدا... لەژێر ئاسمانی ئێوارەیەکی درەنگ... لە ماڵە بێ نازەکەی خۆیان... چاکم ئاگالێ بوو... یاری بەئەڵقەی زێڕینی پەنجە نەرمەکەی دەکرد... ئەو پەنجەی حەزم دەکرد وەک قەند بیکرۆژم... تیشکی گڵۆپێکی نەعلەتی لە ئەڵقەکەی دەدا... باریکە تروسکە و شەوقی دەپڕژایە چاومەوە... منیش لەبەر ئازاری ئەو تروسکە و ژان و دەردی دڵی خۆم... چاوەکانم دەنووقاند... وەک پشیلەیەکی کز و برسی... مات ببووم... چاوەکانم هەڵنەدەهاتن... بەزۆرداری وێنە شیرینەکەی ئەویان دەگرتە خۆیان... بەبزەوە سەیری دەکردم... کافرانە لێم وردەبۆوە... گەلێ بێباک بوو... ئای کە زوڵم بوو... زۆربەی ئێوارەکان ئەو ئێوارە دوورەم بیردەخەنەوە... لەوە ناخۆشتر چی هەیە...؟ ئێوارەیەکی درەنگ... هەواڵی کۆست و کارەساتی خۆشەویستی خۆتت بۆ بهێنن... ڕمانی دوا پەرستگای ئەوین... خۆشترین ئەوین... نەیهێشت... نەیهێشت... هەر بەئەنقەست نەیهێشت... بۆ خەم نەیهێشت... لێی بپرسم... ئەو کۆدەتایە... کتوپڕە بۆ...؟ ئەم شۆڕشە سوورە بۆ...؟ چ ئافرەتێک ئەم هەموو قینە پڕ لە گاڵتەیە لە دڵیا دەشارێتەوە...؟ وا خۆم دەنوێنم گوایە بێباکم... باسی ئەو کچانەی بۆ دەکەم کە لەدوای ئەو خۆشیان ویستووم... تێی دەگەیەنم کە من ئەو کوڕەی جاران نیم... وا باسی خۆمی بۆ دەکەم... وەک باسی پایتەختێکی قەشەنگ و گەورە و قەرەباڵغ بکەم... هاوینەهەواری جوانی قەد پاڵی چیایەک... یا دەریایەکی قووڵ و پان و پۆڕ... شتێک کە سنووری نەبێ... هەزار ڕەنگ و هەزار دەنگ بێ... هەموو هێزێکی ئاشکرا و نادیار... دەخەمە کار... فریشتەیی بێ یا ئەهریمەنیانە... دەبێ زاڵ بم... وەک چۆن چەند ساڵێک لەمەوبەر خۆی زاڵ کرد و... پێدەکەنی... گاڵتە بەو شتانە دەکەم ئێستا هەیەتی... دەیبن... یا هەیبوون... هەرچی فەلسەفە و زانیاری مرۆڤ هەیە... لە گفتما بەکاری دێنم... دەبێ هەست بەشەرم و پەشیمانی بکا... لە چارەکە سەعاتی یەکەمدا وڕ و کاسی دەکەم... دەیخەمە گریان و قوڕ پێوان... هەرەسی پێ دەهێنم: وەک شاخێکی مەزنی بن کۆڵ.»

بەلای ڕۆژئاوادا ڕوانیت... هەزاران هەزار میل لێتەوە دوور بوو... بەڵام هەستت دەکرد

گەلێ ئاشناتە... ئاشنایی قووڵ و کۆنی تۆ و ئەم زەوییە... دوو ڕمی مابوو ئاوابێ... چەند پەڵە هەورێکی زەرد و ئاڵ بەدەوریا مەیی بوون... دیمەن و شێوەی سەیریان وەردەگرت... وەک چەند باڵندە و گیانلەبەرێکی کێوی و ماڵی دەهاتنە بەر چاوت... شتە زندوو و مردووەکان سیحراوی بوون... سیحرێک دەخەنە سەر ئەو هێزە شاراوەی تۆڵە سەندنەوە... بۆ ئەو شادییە سەوزەت... دنیا چوارچێوەیەکی زێڕین بوو... بەلای ڕاستتدا ڕوانیت... چەپ ڕوانیت... گەڕەکەکە لە دەریای هێمندا نقوم ببوو... گەڕەکەکە پیس و پلۆخ و پڕ ئاژاوەکەی خۆتان بیرکەوتەوە... منداڵە ڕووت و مل باریکەکانی ناو قوڕاوی کۆڵان... لە گەڕەکێکی وادا... هەست دەکەی دەوڵەمەندەکان بێ منداڵ بن... یا هەر بەگەورەیی لەدایک بووبن... شەقام و شۆستەی پاکی بەرماڵەکان چۆڵ بوون... کپی و بێ دەنگی دەوروبەر ماتی کردی... کەواتە تازە بزانی... ساڵەهای ساڵە... لە گۆڕستانێکا ژیاوی... مردووەکانی هەردەم بەئاگان و لە شەڕدان... دەبێ تۆ شتێکیان بۆ بکەی... کەچی تۆش تەرمی ئەوینێکی قورس لەسەر شانتە و... ساڵانێکە نەتناشتووە... سکت بەخۆت و گەنجی ماڵە هەژارەکان سووتا... لەم ساتەدا دەتویست کەسێ دەرکەوێ... هەر کەسێ بێ... لێی بپرسی:

– ئێمە بۆ ناژین... کێ بەرپرسیارە؟ خوا... شەیتان... دڕندە... چەتە... پۆلیس... دەوڵەمەندەکان... سەگە بەڕەڵڵاکان... کێ بەرپرسیارە؟

کەس دەرنەکەوت... کەس نەبوو بەڕوویا پێبکەنی... بگری... بەشەڕ بێی... نەفرەتی لێ بکەی...! خۆت گێل مەکە... چاک دەزانی کێ بەرپرسیارە!

لە ترسی کوژانەوەی ئاگری شادیت... پەلەی ئەوەت بوو دەست بەزەنگەکەوە بنێی... گەر ئەم بورکانی ناخە دامرکایەوە... چی بکەی...؟ گەر خەمە کوشندە و هەمیشەییەکانت سەری لێدایتەوە... چی بکەی...؟ ئەی ئەگەر هێز و توانای تۆڵەت نەما...؟ نا دەبێ هاملێتێکی سەرکەوتوو بی... تۆڵەی پاڵەوانانی شانۆگەری و ڕۆمانەکان هاتنەوە یادت... ئێمڕۆ ئێوارەش... تۆ و ئەم ژنە بێ دین و دڵە شانۆگەرییەکی دوو قۆڵی بەڕێوە دەبەن... پاک و خاوێن... کەمێک بۆن... بەوپەڕی ڕۆمانسییەتەوە... قژیشت لە ناوەڕاستەوە کەرت کردووە... هەر بۆ زیاتر دڵگیری... کاکۆڵێک لەو قژە تەنکەت خستووەتە سەر برۆی چەپت... نارێکیش نیت... لە دەمی زۆر کچ دەبیستی... دەڵێن: قۆزی... زەردەیەکت هاتێ... بەڵام هەر جلە کۆنەکانت لەبەردا بوون... تا وا نەزانێ گرنگیت بەم دیدەنییە داوە... دەشێ لەوەیاندا بەهەڵەدا چووبی... تۆ وات حەز کرد... مەزنی لە بێباکی دایە... خولقی

بێبـاکیش ژن دەکوژێ... ئەوەش یەکێکە لەو فەلسەفە پووچانەت... تۆ ڕێز لە هەموو فەلسەفەکانی خۆت دەگریت... هەر جارێک... کە ئارەقی خۆشەویستی هاوڕێکانت دەخاتە سەر سەما... پێیان دەڵێی:

«– ئێوە سارد بن... ئەوان گەرمن... گەر وشک بن... ئەوان سەوزن، کە جێیان هێشتن... پێبکەنن... بزەی سەرکەوتنیان دەکوژێتەوە... دەتوێنەوە... مەگرین... ڕۆڵەکانم نەگرین... دەریایەک فرمێسک هەڵڕێژن... ئەوان سواری بەلەمی حەزێکی تازە دەبن... هەر لەم دەریایەوە بەعاشقە تازەکانیان دەگەن.»

هێشتا ئەم کورتە موحازەرەیە تەواو ناکەی... هەر یەکەی جڕتێکی پڕ بەدەمی خۆیت بۆ دەکێشێ... شارەزای ناخ و ناوەڕۆکی توخمی مێینەی... مۆخیان دەناسی... بەڵام نا... نەکەی... خەریکە موچڕکێکی مرۆڤانە... ختوورەی مەردی و پیاوەتی داتبگرێتەوە... دیسانەوە... وا خەریکە جیوەی هێزت شەیتانیت دابەزێتەوە... بۆ تەنیا جارێک... وەک ئەو خەڵکە بیر نەکەیتەوە...؟ یاسای کۆنی «حەمورابی» زیندوو نەبێتەوە؟ ددان بەددان... چاو بەچاو...

پەنجەی شایەتمانت هەر بەسەر زەنگەکەوە بوو... بەرلەوەی دایبگری... بەهەموو هەست و تواناتەوە... هەر بەو خەیاڵە توند و تەڕەت... دەتویست بچیتە ژوورەکان... کەوتیتە هەڵپەی ئەوەی بزانی... لەناو ئەم قەڵایە چی ڕوودەدا...

«ئاخۆ تەنیایە... یا مێردەکەی لە ماڵەوەیە...؟ نابێ لەوێ بێ... پیاوی پڕۆژە زل و هەرە گەورەکان... ئەو پڕۆژانەی دەفتەری پان وەک بەرەیان دەوێ... ژمارەی زل و زۆر... قورس و درێژ... ژمارە... ژمارە... لەسەر ژمارە... ژمارە لەتەک ژمارە... کۆکردنەوە... دابەشکردن... دەرهێنان... ژمارە... ژمارە... ژمارە... ئای کە قوتابی سەرەتایی بووم... لە ژمارە و پێوان چەند بەستەزمان بووم... دەیەها جار لە ترسی مامۆستاکەم... میزم بەخۆما دەکرد و بەقاچ و قولما دەهاتە خوارێ... کە بۆ سەر کورسییەکەی خۆم دەگەڕامەوە... پێڵاوەکەم... یا پۆتینە لاستیکەکەم فلّقەی دەهات... منداڵە چەتوونەکانی هاوڕێم پێدەکەنین... منیش چی بکەم... لە شەرمانا بەدڵ و بەچاو دەگریام... لە زستاندا بۆ ساتەوەختێ گەرم و خۆش بوو... دوایی هەستم بەساردی دەکرد... پێی قەڵس دەبووم... لە هاوینیشدا فێنک بوو... پاشان پێستەی ڕانی دەسووتاندم... ئاخر چۆن ببم بەبازرگانێکی گەورە... قۆنتەراتچی... پیاوی ئەو پڕۆژانەی ژمارەی زلیان دەوێ... هەر لە منداڵیمەوە لەگەڵ ژمارە و خزمەکانی دۆستایەتیم نەبوو... دایکە کلۆڵەکەم... تا ئێستاش بەچل دەڵێ «دوو جار بیست»... چۆن لەڕی و

لاوازیم لە دایک و باوکەوە بۆ ماوەتەوە... دیارە نەبوونی و نەهاتیشم لەگەڵ ژمارەدا... هەر لەوانەوەیە... نا... ئەم شتانە نامڕوخێنن... ئێستا تەنیایە... مێردەکەی بەدوای پڕۆژەکانیەوە ڕادەکا... گەر تەنیاش بێ... شەڕەکەمان خۆشتر دەبێ... دەبێ پاش ئەم چوار ساڵە هیچ منداڵێکی نەبووبێ... دەبێ چۆن بێ...؟»

سەرت بەرزکردەوە... درێژی و پانی و بەرزی کۆشکەکە سەرنجی ڕاکێشای... سڕ و سەرسامی کردی... چۆنە لایەنە لێپرسراوەکان نایکەن بەخەستەخانە... خانووی هەتیوە زۆرەکانی ئەم شارە... چێشتخانە... شێتخانە... خانەیەک لە خانەکان...؟؟ ئەم کۆشکە زلە تەنیا بۆ دوو کەسە...؟ شەوانە کە درەنگ دەگەڕێتەوە... لەم جۆرە کۆشکانە دەبینێ... تەنیا ژوورێک یان دووانی داگیرساون... کەچی ئێوە... مناڵانی ماڵە هەژارەکان... ماڵی تەنیا یەک ژوری... ڕاهاتوون... هات و هاوارتان... هەناسەتان... تف و جنێوتان... ئارەقەتان... چڕەدووکەڵی باوک... لایەلایەی پڕ خەمی دایک... گڕەی پەرمێز... هاژەی گۆرانییەکی بریندار... کە لە ئاشی ڕادیۆکانەوە دێ... تێکەڵ بەیەکتری دەبن... بۆیە کە لەبەردەم ئەم جۆرە کۆشکانە دەوەستن... گەلێ هەقتانە بترسن... ئاخۆ دیدەنی پاش چوار ساڵ لە ئازار و خەم و برین چۆن بێ...؟ بەڵام... لە هەمووی خۆشتر... ئەوەی ئەوپەڕی لەززەتە... تەزوو دەخاتە دەمارەکانتەوە... باڵی پێ گرتووی... خۆی ویستوویەتی... بۆ ئەم دیدەنییە هەوڵی داوە... بەدرێژایی ساڵی ڕابردوو... ئەوەت زانیوە دەیەوێ بتبینێ... هەموو ئەو کەسانەی بەنهێنی چیرۆک و تراژیدیای ئەو خۆشەویستییە دەزانن... پێیان ڕاگەیاندووی... گەلێ عەودالە... چی دەوێ...؟ دوا جار پەردەی لەسەر ڕووی خۆی هەڵماڵیوە... خۆزگەی ئەم ڕۆژەت بوو... دیارە سەرەمەرگە... ئافرەت تەنیا لە سەرەمەرگدا بانگت دەکا... پێیان وتی... لە هەموو شوێنێ ناوت شەکرە شیرینەی سەر زاریەتی... لێت دەپرسێ... وەک عاشقی گۆرانیبێژێکی غەمبار... کە بۆ دوا هەواڵی بگەڕێ... دوا گۆرانی... دوا دەستگیران... دوا چیرۆک... کەمێک زیاتر لە پێویست هەڵچووی... قەڵەباڵغ دیاریت... سێ چوار دڵۆپە ئارەقە... بەسەر لوتتەوە دەتروسکێنەوە... بیانسڕەوە... خۆ خڕکەرەوە... لەسەرخۆ... هێمنانە بیربکەرەوە... با ڕیس نەبێتەوە بەخوری... دوای ئەوەی دەست بەزەنگەکەوە دەنێی... دوای چەند ساتێکی چاوەڕوانی خۆی دێ... ئای کە خۆی دێ... بەدەنگە ناسکەکەی جارانی... دەڵێ: «کێیە؟» تۆش دەتەوێ وەڵامی نەدەیتەوە... تا دیدەنییەکە کتوپڕ بێ... کە دەزانێ تۆی... بەنازەوە دەرگاکەت لێ دەکاتەوە... لەش و لارە نەرم و شلەکەی شەپۆڵ دەدا... گۆشتی پڕی سەر کەفەڵ و سنگ و لا ڕانی دەکەونە سەر سووکە لەرز و سەمایەک... جاران

وا بوو... دێ و وەک تاووس خۆی دەلەنگێنێ... لەژێرکراسێکی تەنک و سوور... زەرد... سەوز... نازانی... بەڵام کاتی خۆی ڕەنگی سەوزی بەلاوە پەسەند بوو... ئێوارەیەکی فێنکی بەهارە و... سەوزیش ڕەنگێکی بەردڵە... دەشێ بۆنی سابوون و گەرماوی چەند ساتێکی لەمەوبەری لێ بێ... ئەو بۆنەی حەزی لێ دەکەی... چەند جوانە دیدەنی نێوان کوڕە قەرەجێک و شاژنی کۆشکێکی وا قەشەنگ... وەک خەون و ئەفسانە وایە... بەخۆت نەبوو... کەوتیتە هەزاران وردە پرسیار:

«بۆ لە بیری نەکردم... بۆ لەو بەهەشتە پڕ لە نازەی خۆیا لەبیری نەکردم...؟ لەو بەهەشتەی هەموو کچێک خەونی پێوە دەبینێ... ڕووتەڵەیەک... قەرەجێکی وەک منی لەبیر نەکرد...؟ چۆن لەبیری بکا...؟ منێک کەوا...»

نا... ئەم نهێنییە با لای خۆم بێ... منیش شێتێکی گەورەم... لە هەر قوژبنێکی ئەم دنیایەدا... کێ ئێمڕۆ ماوە... بەیادی ئەوینێک بژێ کە تەواو مردو و بەسەرچوو...؟ چەند هەزارەها شەو تێپەڕیوە و لەناو دۆزەخی گەرمی ماچەکانیا لەیادی کردووم... ئای ژن... تەنیا لەگەڵ پیاوێکا ڕابکشێی... هەموو شتێکی دیکەت لەبیر دەچێتەوە... چۆن توانیت بەسەر تەرمی منا باز بدەی...؟ باسکت خستە ژێر سەری یەکێکی تر...؟ کە من بەهێواشی دەمردم... تۆ ئارەقەی سەمات دەسڕییەوە... پێی ناوێ... هەمووی ڕۆیشت... بەس پێویستە ئێمڕۆ ئێوارە... ئەکتەرێکی بلیمەت بم... پاڵەوانێکی شێتی تۆڵە... ئەگەر پێستە سپییەکەت بکەی بەڕەشماڵ... ڕەشەبامی تێ بەردەدەم... گەر بووی بەزەوییەکی وشک... من نابارم... چاوەکانت بێ بەزەنگی کەلیساش... هەزار ساڵیش زرنگەی بێ... گەر عیسا بم رووی تێ ناکەم... بەرانبەری پەیکەری باڵاکەت... قەت نانوشتێمەوە... قێز و بێز لەو لەش و لارەت دەکەمەوە... ئەو لەش و لارەی دەیپەرستی... چەوری دەکەی... لووسی دەکەی... گەندەترین مووی لێ لابدەی... بەلەززەتێک و سەرسوڕمانەوە... لە ئاوێنە بازنەییەکانەوە سەرنجی لێ دەدەی... نەخێر نامجولێنی... وردترین دەماری پیاوەتی چییە... دەیسووتێنم... هەرگیز گەشتێک بەناو کۆڵان و شەقام و کون و قوژبنی لەشتدا ناکەم... دەبێ وات لێ بکەم... وەک مۆمی بەجێماوی ئێوارەیەکی زۆر درەنگی سەر گۆڕی پیاوچاکێک بتوێیتەوە... بتوێیتەوە... دەشێ وا هەست بکەی بەتاڵە موویەکی زوڵفت ببەستیتەوە... نا... نەخێر... با زوو کەم... کەواتە با دەست دابگرم و زەنگەکە ژوورەکان بلەرێنێتەوە... ئەگەر بزانێ منم... شاگەشکە دەبێ... بزانێ منم... زەنگەکە لە دڵیا لێ دەدا و دەنگ دەداتەوە...»

بە هێمنییەوە... یەک... دوو... سێ چوار جار دەستت بەزەنگەوە نا... شێت و شەیدا و چاوەڕوان بووی... چاوەڕوانی ئەو ساتە پڕ خۆشی و ترسە... هەر ئێستا پەردەی شانۆ دەکرێتەوە... دەست پێ دەکەی... ماوەیەکی درێژ وەستای... هیچ دەنگ نەبوو... بۆنی گۆڕستانێکت کرد... لەگەڵ خشپەیەک ئاوڕێکی دواوەت دایەوە... زەلامێکی خڕ بەجادەی کۆڵانەکەدا غل دەبۆوە... خێسەی لێ کردی... چاوەڕوان بووی... دوورکەوتیتەوە... ئەمجارەیان... بۆ ماوەیەکی درێژتر... یەک داگرتن پەنجەت داگرت و هەڵتنەگرت... ژوورەکە زۆر لەوە دوورتر بوو... گوێت لە زرنگەی زەنگەکە بێ... دوای چەند چرکەیەک چاوەڕوانی... خشە خشی سۆڵێک هاتە بەر گوێت... کەسێک بەزۆرداری سۆڵەکەی بەدوای خۆیەوە ڕادەکێشا... تا گەیشتە ئەودیو دەرگاکەوە... لەوە دەچوو چەند میلێکتان لە نێوان بووبێ... چاوت نەتروکاند... دەرگا زلە ئاسنینەکە کەلێنێکی تێکەوت... هەر لە کەلێنەکەوە دەموچاوێکت بینی... ئەو ڕووە نەبوو کە ساڵەهای ساڵ بوو... پێی ئاشنا بووی... ڕوویەکی چرچ و پڕ لۆچ و ناشیرین بوو... ڕووی پیرەژنێک... پیرەژنە جادووگەرەکانی شانۆگەرییەکانی شکسپیریان بیرهێنایەوە... گەلێ سامناک و دژوار بوو... خوێن لە ڕووتا پەڕی... مردووانە بەقیژەوە... بەبێدەنگی لەژێر چاوە کوژاوەکانییەوە تێی ڕوانی... لە ترسانا پرسیارەکەت ئاڕاستە کرد:

– داپیرە گیان... ئێرە ماڵی خاتوو «نەسرین»...؟ بەپێکەنینێکی گەلۆرانەوە وتت:

– ناوەی مێردەکەشی نازانم

دەشتزانی... بەڵام خۆت گێل کرد... بەتووڕەبوونێکەوە وەڵامی دایەوە:

– نەخێر

– چۆن... وا بزانم ئێرە خۆیەتی...

پێم وتی: هەو نییە (بێ ئەوەی سەیرت بکا.)

– ئاخر وتیان...

پیرەژن ڕستەکەی پێ بڕیت و لە جاران تووڕەتر گوتی:

– ها... هووو... نێرە بدۆشەیە... کوڕم تۆ نازانی خاتوو «نەسرین» وەک دەرپێ و ژێرکراس کۆشک دەگۆڕێ...

توند دەرگاکەی بەڕووتدا داخست... تەقەی دەرگاکە کاسی کردی... لەودیوەوە هەر بۆڵەی بوو... دوا ڕستەیت بەلاوە سەیر بوو... ڕستەیەکی وا ڕووت و لە دەمێکی وا بێ ددان

بێتەدەر... بەهەناسەساردی گەڕایتەوە... گران هەنگاوت دەنا... وەک ئەوەی تەرمێک بەسەر شانتەوە بێ... زەردی بەری ئاسمانی بەردەدا و لێڵتر دەبوو... هەموو گۆڕا... وەک گۆڕانی سروشتێک... دوای هەر ڕەشەبایەکی شێت... کۆڵانە کپەکەت بڕی و کەوتیتە سەر شەقامە سەرەکیەکە... دوا شت کە بیرت لێ دەکردەوە:

«چ ڕۆژێکە و دەبێ بێ... کە هەموو کەلاوەکان ببن بەکۆشک... ئەگینا هەموو کۆشکەکان دەبنە کەلاوە...!»

سلێمانی – کۆتایی «١٩٧٩»

* لە ژمارە «٤»ی «نووسەری کورد» خوولی دووەم – ئابی «١٩٨٠».

بێوەژن

بەم سەر لە بەیانییە زووەی هاوین... بەیانی پڕ لە خەون و لەززەت و توانەوەی کورتی شەو... لەژێر لێفە تەنکەکەی هاتە دەر... لێفەیەکی ناوئاخن لۆکە کەم... هەستایەوە... لچک و لێوی کراس و کەواکەی بەردایەوە... دۆخێنەکەی خزا بوو... دەستی گەیاندێ و هەڵکێشایەوە... لەشی وشک و تینووی بیابانێکە... بەدرێژایی پەنجا ساڵی تێپەڕ و بەسەرچوو... تەنیا یەک ساڵ بارانی دیوە... شەو و ڕۆژی ساڵانێکی زۆر دێن و دەڕۆن... ئەو هەر ئەو بیابانە تینووەیە... گەلێ لە بیابانیش بەفیزترە... هیچ بیابانێکی مەزن و گەورە تینوێتی خۆی ناشارێتەوە... بیابان دەتەقێ... دەقڵیشێ... ڕێبوارە ماندووەکان ون دەکا و دەیانکوژێ... گەر تووڕەش بێ... ڕەشەبای شێتی ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا دەنێرێ... گوند و شار و وڵاتە دوور و نزیکەکان پڕ دەکا لە خۆڵ و تۆز... بەڵام ئەم بێوەژنە بیابانێکی وشک و هێمنە... سی ساڵی پڕ باران تێپەڕیوە... ئەم تینوێتی خۆی شاردۆتەوە... تینوو بۆ بارانی سەدەها زستان... دەیشارێتەوە... چونکە گوند و پیاوە ماقووڵەکانی نەیانهێشت... شەرم و ئابڕوو... ئەو دەڵەمەیەی لە سکیا بوو... مامەکانی دەڵەمە... خاڵوانی دەڵەمە... ژنانی مام... ژنانی خاڵ... خوشکانی خاڵ و مام... خاڵۆزا و پورزا و ئامۆزا... کۆبوونەوە: نابێ شووبکاتەوە... شوورەییە...!! کێ دەیگوت وا زوو دەمرێ... خۆشی ویست... شووی پێکرد... ساڵێک نەسوڕایەوە مرد... بێوەژنێک و تەنیایی و ساوایەک... بەس ڕۆژگار دێ و دەڕوا... ئەوەتا ئاوڕێکی لای چەپی دایەوە... سەیرێکی چیغەکەی کرد... کێ لەو باوەڕەدا بوو... ئەو بێچوەی لە گوند و شار... لەسەر سنگ و پشت بەخێوی کرد... ئێستا یەکەم مانگی زاوایەتی بێ...؟؟ ئافرەتێکی ڕووسووریشی لەلاوە خەوتبێ...؟؟

ڕووەو ڕۆژهەڵات ڕووی وەرگێڕا... تەم و تاریکی شەو گرد و چیا دوورەکانی داپۆشیبوو... هێشتا شەفەقە... ماڵەکەشیان لەسەر گردێکا گیرساوەتەوە... دەتوانێ دەیەها سەربان و ناو حەوشی نزیک ببینێ... سەدەهای نە دوور و نە نزیک... هەزارەها سەربانی دوورتر... کەڵەگەتییەکەی زیاتر وای کرد شتە نزیکەکان نزیکتر ببینێ... یەکەم بەیانییە حەز بەوە بکا چاو بەسەربان و ناو حەوشەکانا بگێڕێ. لۆچی کراس و کەواکەی ساف

کردەوە... دەستێکی گەیاندەوە لاستیکی نیفۆکەی... زیاتر هەڵیکێشایەوە... دەمەو نوێژی بەیانە... دەبووایە وەک ڕۆژانی دیکە... هەزارەها ڕۆژانی تر... بەسەر پێپلیکەکاندا بێتە خوارێ... بەئاوی بەرمیلەکە دەستنوێژ هەڵبگرێ... بەڵام خەونە پڕ شەرمەکەی ئەمشەو لە نوێژی چوواند... بەیانیان خوارەوە... ناو حەوشەکە... ژوورەکان سارد و خامۆش و پڕ ترسن... بەیانیان بەرماڵەکەی بەرانبەر دوو وێنەکە ڕادەخا... وێنەی باوک و کوڕ... هەردوو وێنەکە هی تەمەنی گەنجێتین... ڕووخسار و ئاکاری یەکدی هەڵدەگرن... وێنەی باوکەکە زەرد هەڵگەڕاوە... سیمای مردنی پێوە دیارە... لە چەند لایەکەوە تەقیوە... جامەکەشی ناگۆڕن... نەبا وەکو ئێسقانی خاوەنە مردووەکەی بیێ بەئارد... زۆربەی بەیانیان هەر بەسەر بەرماڵەکەوە... سەیری وێنە زەردەکە دەکا و دەگری و دەکڕوزێتەوە:

«زوو جێت هێشتم...!»

هەندێ بەیانیان دایدەگرێ... تێر سەیری دەکا... ماچی دەکا... بۆی دەگری و چاوەکانی دەسڕێتەوە... کە تێر گریا بەبزمارێکەوە هەڵیدەواسێتەوە.

ئیمڕۆ بەیانی... لەژێر کراس و کەوا خمدارەکەی... لە نێوان تاریکی و تەمی ئەم بەیانییە زووەدا... لە دوورەوە لە تابلۆیەکی ڕەش دەچێ... بێوەژن زۆریان ڕەش پۆشن... ئەمیش هەروا... سیی ساڵە ڕەشی پۆشیوە... هەتا لە زەماوەندی کوڕە تاقانەکەیدا... کەسێ لای لێ نەکردەوە... داوای لێ بکا... ئەو جلە ڕەشانە بگۆڕێ... دراوسێیەک... خزمێک... پیرەمێردێک... پیرەژنێک... کوڕێک... کچێک... هەتا کوڕەکەی خۆی... ئەو کوڕەی لە پێناویدا گۆشتی ئەو لەشە ناسک و جوانەی بۆ تواندەوە... گوند و شاری بڕی... ئەو ماڵ و ئەو ماڵ... کارەکەری... جلشۆری... نان پێوەدەری... پێنج ساڵان بوو کە بەکۆڵی دادا و لە زوڵمی خاڵوان و مامان گوندی جێهێشت. لە شاری پڕ لە مەند و شێت خۆی ون کرد... بەڕووی ئەو پیاوانە دەوەستا کە خوێنی گامێشێک لە دەمارەکانیانا دەسوڕێ... ئەم کون و ئەو کون خۆی دەشاردەوە... شوێن پێیان هەڵگرتبوو... ڕژانی خوێنی خۆی لەبەرچاو بوو... بەڵام ئەو ڕۆژە پڕ ترسانە ڕۆیشتن... ئێستا ئەم کوڕەی ناو چیغەکە... دێوی هەموو ترسێک ڕاوەدەنێ...

بە هەموو لایەکدا ملی وەرچەرخاند... دیسانەوە سەربانێکی زۆری بینی... کۆشک... خانووی هاکەزایی... خانووی قوڕ... چەندانێکی تر نە کۆشک و نە قوڕ... ڕیزێکی زۆر لە جلی هەڵخراوی شەو... ئاریەلی زۆری تەلەفزیۆن... چوارپایە و قەرەوێڵە... پەردە و کوللەی زۆر... ڕەنگاوڕەنگ... سوور... سپی... زەرد... هێشتا زووە و لە شیرین خەودان... لە

هەرچوارلاوە کوللەکان دادراونەتەوە... خەوی بەجووتەش وەئاگاهاتنی وا زووی ناوێ... جەستەی منداڵە وردیلەکان بەسەربانەوە نووساون... چەند سەربانێکی چۆڵ... چەندانێکی دیکەی قەڵەباڵغ... سەربانی شوورەدار... سەربانی بێ شوورە... شوورەی نزم... شوورەی بڵند... لەم گەڕەکەدا ژمارەی چیغەکان لە کوللە زیاترن... لە هاوینا هەموو شتێ نیمچە ڕووتە... حەز دەکا تەڕ ببێتەوە... لە وشکایی ناو ناخی خۆی قەڵس و بێزارە... مرۆڤ... باڵندە... درەخت... تەنیا ئەو خەمی پیرە درەختێکی هەیە و ئاو نایگاتێ... درەختێک بۆ دڵۆپێک ئاوی بزر ڕەگی بەناو ناخی زەوییەکی وشک و سووتاودا ڕۆبچێ... درەختی پیر و بێ ئاو چرۆ ناکات... هەموو شتێ دەگۆڕێ... لەباتی داری ڕادیۆ کۆنەکانی زەمانی زوو... ئاریەلی تەلەفزیۆن بەسەر زۆربەی سەربانەکانەوە دیارن... خواردن... نوستن... جل و بەرگ... دەموچاو... قژداهێنان...سەربان... شەقام... ئافرەت... پیاو... ناو... هەمووی گۆڕان و دەگۆڕێن... ڕەنگ وەردەگرن و ڕەنگ بەردەدەن... تەواو... ئەم بەسەرچوو... تەنیا خەمی خۆی هەڵدەگرێ... وەک منداڵێک دوای کۆلارە ونبووەکەی ڕابکێشێتەوە... لەسەرخۆ نیگای دوور هەڵفڕیوی گەڕاندەوە... لە چیا دوورەکانەوە بۆ گردە دوور و نزیکەکان... سەربانە دوورەکان... سەربانە دوور و نزیکەکان... نزیک... نزیکتر... داویی لە سەربانەکەی خۆیانا گیرسایەوە... ئەو سەربانەی لە سەری و لە ژێریدا ساڵانێکە هەر بەتەنیا دەخەوێ... شتێک لە سەربانەکە سەرنجی ڕانەکێشا... گەر ئەم چیغە نەبێ سەربانێکی ڕووت و چۆڵە... کە بۆ دووبارە سەیرێکی چیغەکەی کردەوە... لە ناخەوە داچڵەکی... دیمەنەکە ئاسایی نەبوو... موچڕکی ساردی پیا دەهات... سەرتاپای گیانی کەوتە مێروولە کردن... بەبرینێکی نادیار و شاراوە کولایەوە... کڵاوەی چۆکی شل بوو... کەمێک دەلەرزی... هەستێکی تێکەڵ لە ترس و شەرم دایگرت... جۆگەلەی سەر بڕبڕەی پشتی ئارەقەی کرد... چاوەکانی داخست... دووبارە هەڵیهێنایەوە... بەکزی سەرنجی دیمەنەکەی دا... چیغەکە لە یەک لاوە کرابووەوە... بەپەردەیەک دادرابووەوە... لەژێر پەردەکە دوو پێی لووس و بچکۆلانە و دوو پێی گەورە و بۆری بینی... لە ژێرەوە... لە تخووبی پەردەکەوە ترازا بوون... دوو بەلەکی تووکن و دوو بەلەک و پووزی لووس لە یەکتری ئاڵابوون... وەک دوو ماری ئەستووری ئاشقەوماشقە بەیەکەوە نووسابوون... خاو و ماندوو ڕاکشابوون... پزووی دەرپێی ئافرەتەکە تا چۆکانی هەڵکشابوو... ئارەزووی کرد وەئاگایان بێنێ... ئارەزووشی نەکرد... نەشیاوە... مانگی یەکەمی بووکێنی وەئاگاهێنان گوناهە... ویستی وەک خەونی خۆشی کوێرێک بەیادی بێنێتەوە... بیری چۆتەوە... دوو بەلەکە لووسەکە لە بەلەکە

تووکنەکان خڕ و پڕترن... لەوە دەچێ خوێن و هێزیان لە بەلەکە تووکنەکانەوە وەرگرتبێ... لە دڵی خۆیەوە گوتی:

«یەکەم ساڵ ئێمەش هەر وا بووین... هەر ئەو ساڵە و هیچی تر...!»

دیمەنەکە زیاتر ماتی کرد... دیسانەوە لە دیمەنەکەوە نیگای ڕووەو ڕۆژئاوا هەڵبڕی... چاوێکی بەسەربان و کوللە و چیغ و ئاریەل و حەوش و کۆڵانەکانا خشاندەوە... بیری لە ساڵانی کۆن و زوو کردەوە... پەنجا ساڵی تەمەن... چی کرد؟ چی بکا...؟ هەموو ژیانی وەک مۆمێک بۆ کوڕەکەی داگیرساند... خەم و ترسێک دنیای ژێر ئەم شەفەقەی لێ تاریک کرد... ترس و خەمی ئەو ئافرەتەی مانگێکە کوڕەکەی لێ زەوت کردووە... ئیتر ئەم چاوەڕوانی چی دەکا؟ لەم دواییەدا پیرەمێردێکی زۆر هاتن و داوایان کرد... ئاخۆ شیاوە دوای ئەم تەمەنە درێژە جلە ڕەش و خمدارییەکەی دابکەنێ...؟ ناشێ... بیری کەوتەوە... شەوێکیان کوڕەکەی چی پێ کرد... زانی بووی مامە عەبەی توتنچی داوای کردووە... ئەو شەوە هەزار جار تلایەوە... هەر ئابڕووی برد... دراوسێیەکان گوێیان لە هەرا و قاڕ و قیڕەکە بوو... کوڕەکەی هەر دەینەڕاند:

«شەرم ناکا... بەپیری خۆی تەڕ دەکاتەوە...؟!» خەڵکی دەوروبەری سەربانەکە مات و سەرسام بوون... ئەوانەی بەپێوە بوون... دانیشتنەوە... ئەوانەشی کە دانیشتبوون لە حەژمەتانا هەڵسانەوە سەرپێ... گوێیان لێیان بوو کە دەیانگوت:

«توو خوا گوناهە... زوڵمە... گەلێ زوڵمە وای پێ بکرێ.»

ئەو شەوە بەکوڵ بۆ بەختی خۆی گریا... پرسەیەکی بیرکەوتەوە... مێردی «زێرین»یش مرد... بێوەژن زۆر بووینە... ئیمڕۆ بەکامی دڵی خۆی دەگرێ... ئیتر بۆ نەگری... هەر ئەو تنۆکە فرمێسکانە خەمەکەی دەشۆنەوە...

کتوپڕ گوێی لە تەقەی دەرگاکە بوو... وەئاگا هاتەوە... دەبێ کێ بێ؟» لەسەرخۆ هەنگاوی نا... گەیشتە ئاستی گویسوانەکە... سەری خوارکردەوە... تەنیا جامانەکەی بینی:

– فەرموو کوڕم... کێی؟

– داپیرە... جوامێر وەئاگایە؟

وشەی «داپیرە» لە ناخەوە هەڵیکەند... کە دەموچاوی کابرای بینی... ناسییەوە... هاوڕێی قوڕکاری جوامێر بوو... ئێستا زۆر شیاوە وەئاگای بێنێ... لەودیو چیغەکەوە بەدەنگێکی پڕ لە خەم و گریان و بێزارییەوە بانگی بکات:

– جوامێر... کوڕم جوامێر...

جوامێر لەگەڵ دەنگەکە داچڵەکی... وەئاگا هات... هەستایەوە... خۆی لێک ڕاکێشایەوە... چاوەکانی هەڵگلۆفت... هەر بەجلی ئیشەوە نووستبوو... جلی ژێر باری گەچ و خۆڵ و قوڕ... خۆ گۆڕینی نەدەویست... لەژێر چیغ و پەردەکە هاتە دەرێ... دایکی سەیری دەکرد... هەناسەی حەوانەوەی دەدا... بەلەکەکان لە یەکدی بوونەوە... یەکتریان ئازاد کرد... ناخۆشترین ئازادی...! گرێی نهێنییەک لە ناخی بێوەژنەکەش کرایەوە... جوامێر بەرەو قاڵدرمەکان ملی نا... دوو دوو پێپیلکەکانی دەبڕی... بەحەوشەکەدا دەگەڕا... بۆ کلاشەکانی دەگەڕا... دۆزییەوە... لەپێی هەڵکێشا... لە خوارەوە دەنگی هاتە بەرگوێ:

– ئەی «چا»کە دایکە...؟

دایکە وەڵامی نەبوو... بەشەرمەوە سەری داخست... یەکەم بەیانییە چای بۆ لێ نەناوە... ئەم خەون و خەیاڵە چی بوو؟ کەی وابوو؟ تەم و تاریکی ڕەوییەوە... تەقەی دەرگاکە هات... کوڕەکەی کردییەوە... دایخستەوە... کز و مات هەر بەپێوە وەستا بوو... بووک هەڵنەستا... بێدەنگی و تەنیایی خەمێکی قورسی بۆ هێنا... ژانی گەردەلوولێکی بەتین ناخی پڕ تۆز و خۆڵی خەم کرد... سەرکەوت... تا قورگی گرت... ئێستا لەژێر کارەساتی ڕۆژانی ئێستا و ڕابردوویدا دەینالاند... بێدەنگ دەینالاند... تازەبووک هەر هەڵنەستا لە خەو... تا تۆزی ئەم بێدەنگییە بماڵێ... زەردەی خۆر دەرکەوت... هێدی هێدی تاریکی سەربان و حەوشە و کۆڵانەکانی ڕاونا...!

سلێمانی – کانوونی دووەمی «١٩٨٠»

* لە ژمارە «٥١٦»ی هاوکاری بڵاوبۆتەوە.

گرێ

هێمنانە... بەڵام بەترسەوە چاوەڕوانیت دەکرد... دەنگێک هاتە بەر گوێت:

– شەوە درەنگە بۆ ناخەوی...؟

بۆ بخەوی... ئەمشەو منداڵێک... خاوەن دوو چاوی زەق و زیندوو لەدایک دەبێ... ئای لە بینایی...! لە ترسی ئەم چاوەڕوانی و زانە بێ دەنگە سنگی خۆت قانگ دا... جگەرەت بەجگەرە دادەگیرساند... یەک دوو جاری تریش پورە مەنیجی مامان قیژاندی... داوای لێ کردیتەوە بخەوی... چ پیلانێکی بەدەستەوەیە... مەنیج و ژنەکەت زۆر نهێنیان لە دڵە و نایدرکێنن... نە مەنیجی مامان... هەرچی فریشتەی خێر و شەڕ هەیە لە ئاسمانەوە هاوار بکەن... تۆ ناخەوی... چەند حەز دەکەی گوێت لە یەکەم زریکەی بێ... زریکەیەکماڵەکە وەک پەڕەی کاغەز بلەرێنێتەوە... زیاتر خۆت گرمۆڵە کرد... چمکی کەواکەت ڕاکێشایەوە ژێر خۆت... دەستت دەکوتا... بەدەوری خۆتا دەتکوتا... بەدوای گۆچانەکەدا دەگەڕای... دۆزیتەوە... چەقاندت و هەر بەدانیشتنەوە خۆت بەکامەکەی شۆڕکردەوە... وا هەست دەکەی... ئەمشەو هەموو شتێکت لێ زەوت دەکەن... دەشێ ئەو دەڵەمەیەی ناو منداڵدانی دایکیشی ببەن... ئەمشەو دار و بەرد... وێنەی سەر دیوار... مەنیجی مامان... ژنەکەت... پشیلە ڕەشە... ببنە شەوارە و منداڵەکە بڕفێنن... دەیبەن... دوور دوور دەیبەن... بۆ دورگەیەکی پڕ لە نهێنی ئەم جیهانە... وەک زانەکەی «موسا» کە چۆن خرایە سنووقێکەوە دواییش بەئاوی دا دەدەن... بەختیشت ئەوە هەڵناگرێ فیرعەونێک بەخێوی بکا... دەترسی بەسنووقەوە نەهەنگێک قووتی بدا...

شەو درەنگە... چاوەڕوانیت... لەوە دەترسیت خەو خۆشیی ئەم چاوەڕوانییەت لێ بستێنێتەوە... لە دەرەوەش هەورێکی ڕەش و چڵکن بەری ئاسمانی گرتووە و ئەویش نازێ... بەڵام چەخماخەی بروسک پەیامی خۆی دەگەیەنێ... ناڵە و گرمەی گەواڵە دنیا دەهەژێنێ... ترسێکی مەزنتر بەسەر دڵ و دەرونتا دەبارێنێ... نەک مەزنتریش لە خەم و نەهامەتی چاوەڕوان نەکراوی ئەم زانە خامۆشەی ئەمشەو... نا خوا نەکا... وا بێ تۆ دەمریت... وەک ماسی لە ئاو دەربهێنن هەناسەت لەبەر دەبڕێ...

ژوورەکە زۆر بێدەنگە... تەنیا دەنگ: مژی قووڵی جگەرەیە و خشەی سۆلی مەنیجە و زریکەی ناوەخت و کتوپڕی ژنەکەتە کە ڕاتدەچڵەکێنێ... لەگەڵ هەر زریکەیەک زەرفێک جنێوت بۆ دەنێرێ... کەچی تۆ بەم زریکانە شاگەشکە دەبی... ختووکە و موچڕکی شادی دەمارەکانت خاو دەکەنەوە...

سەرت خستبووە سەر هەردوو ئەژنۆ بەیەکەوە نوساوەکەت... بیرت لە کوێرایی دەکردەوە... زۆر کوێر هەن چاوساغیان بووە... دەشێ بەختی تۆ ڕەشی بهێنێ... چ کۆست و کارەساتێکە... نوشوستییە گەر وەک خۆت کوێر بێ... نا... ئەم خەیاڵە ناخۆشە چییە؟ ئەمە نە یاسای خوایە و نە هی سروشت... بۆ ئەم نەهامەتییە دووبارە ببێتەوە؟ هەردوو دەستەکانت بەرزکردەوە... بەهەڵکڕوزانێکەوە پاڕایتەوە... هاوارت کرد... ژوورەکە دەنگی دایەوە:

– خوایە... خوایە...؟؟!!

ژنەکەت بەدەم ناڵە و زریکەوە وەڵامی دایتەوە:

– لە بن هەنگڵت دا...

گۆچانەکەت بەلاوە نا... خۆزگەت خواست کوڕ بێ... سوورەت و پیاوچاک نەما پەنای بۆ نەبەی... دەستە و دوعا وەستا بووی... ئەمشەو... دەشێ زۆر ئافرەت ئاوس بن... زۆریش بزێن... زۆریش لەباریان بچێ... زۆریش بەسەر منداڵەوە بمرن... نا... وەختی مردن نییە... گرنگ نییە... ژنەکە دەمرێ... با بمرێ... بەس منداڵەکە؟ نەخێر... ئەوەیان زانێکی سادە نییە... زانی دوو چاوە... زوو گەورە دەبێ... هەر بەم دوو چاوە لەباتی تۆ... دار و بەردی زەوی و ئاسمان و ڕووناکی و تاریکی دەبینێ... مەزن و منداڵی شار... پیاوە شەڕفرۆشەکان... سەگە بەڕەڵڵاکان... ژنە چەقاوەسووەکان... کۆڵانە تەنگەبەرەکان... ئەوانە و هەزارەها هەزار شتی تر دەبینێ... دەتوانێ ببێ بەخەفیە و بەدوای ئەم ژنە سووک و چرووکەتەوە بکەوێ... لە ئێستاکەوە بیر دەکەیتەوە... چۆن ببێ بەسیخوری ئەم ژنە بێشەرمە و سڕ و نهێنییەکانت لەلا بدرکێنێ... هەموو ڕۆژێک دەستت دەگرێ و بەشەقامەکانا دەتگێڕێ... دەبێ بەگۆچانی دەستی ڕاستت... منداڵە نەگریسەکانی شارت لێ پاس دەکا... جارێکی دیکەش هاوارت کرد و کڕوزایتەوە:

– خوایە کوڕ بێ...

ژنەکە بەدەم ئاهی ژانێکەوە وەڵامی دایتەوە:

– وەک تۆ کوێر بێ...

ئەمە ژنە یا ئیبلیسە...؟ چ ئافرەتێک لە پارچەیەک جەرگی خۆی بێزارە... حەز بەنەبوونی بکا...؟ کەواتە خەڵکی ڕاست دەکەن... بۆیە پێت دەڵێن مەلا دەیبوس...! ئەم قسەیە هی دڵیەتی یان قینی بەرە ژانێکە... ناوێکی خۆشی لێ دەنێی... لە زۆر کەسیش دەپرسی:

– کوڕێکمان بووە... چ ناوێک خۆشە...؟

خەڵکیش پێت دەڵێن: ناوی خۆش زۆرە... ئەو ڕۆژە ناوێکی خۆشت بیست... بیرت چۆتەوە... زەینت وەک چاوەکانت کوێر بووە... زوو زوو شت لەبیر دەکەی... بەڵام هەرگیز بیرت ناچێ... سەهۆڵی ئەم زستانە سڕەی دەماری غیرەت و پیاوەتی سووتاندی... قەت بیرت ناچێ... دوو بەتلی شەو ڕاشکاوە... هیچ دیار نییە... ناشوێری بپرسی... کەس وەڵامت ناداتەوە... مەنیج مڕ و بێدەنگە... خامۆشانە چاوەڕوانیت... چاوەڕوانی پارچە گۆشتێکی نیمچە زیندوو... هەر ئەو پارچە گۆشتەیە و دەبێ بەمرۆڤێکی بینا ڕوون... چاوەڕوانی دەکەی تا دەست دەکا بەگغە و بقە و گاگۆڵکێ و... دوایی پێ دەگرێ... دەدوێ... ڕەش لە سپی جوێ دەکاتەوە... بەری لافاوی ئەو گومانەت بۆ دەگرێ... کەپری ئارامیت بۆ بنیات دەنێ... ئای لەو غوربەت و چاوەڕوانی و گومان و بێدەنگییە...! ئەوەشیان چەند ساڵێکی پڕ لە دەرد و مەینەتی دەوێ... مەگەر ئەو بێچوە بەئاگردانی ماڵەوەی ببەستێتەوە... بەس منداڵکارە و لەوە دوورە ببێ بەدایک... بووی بەدوورگەیەکی سووتاو... پشکۆی ئاگریش زیاتر دەبارێ... ڕووناکی... زەوی و حەوت ئاسمان دەشواتەوە... بەس تۆ نەبێ... تاریکایی لە چاوانتا هێلانەی ئەبەدی خۆش کردووە... چەند ساڵێک لەمەوبەر... دنیا دنیایەکی دیکە بوو... تۆ هەر خۆت بووی... تاک و تەنیا... دوایی ترسای... لە پایزی تەمەن ترسای... ناشتوانی دەستبەرداری ئەو ئافرەتە بی... کێ دەڵێ... ڕۆژانی داهاتوو ترس و مەینەتی بۆ هەڵنەگرتووی...؟ ئەگەریش چی گۆمی خەمت لێختنتر بووە... بەڵام «تۆ» یەکی بێ چاو چیت بۆ دەکرێ...؟ هەموو کەس ئاژاوە بنێتەوە... کوێر بۆی نییە... بێدەستەڵات و پەککەوتەیە... ساوایەکە بەتەمەن...! دەبا هەر هاوینی گەرمی گومان ئارەقە لە خوێنی هەڵچووتا دەرکا... هیچ نەبێ ئەم جۆگەلە پڕ لەززەتە بەبیابانی لەشی سووتاوتا تێدەپەڕێ... هەن بەچاو کوێرن... زۆریش بەدڵ... تۆ تا دوێنێش بەدڵ و بەچاو کوێر بووی... ئێستا خوێنێکی گەرمتر بەشادەمارە سیسەکانی دڵتا دەسووڕێتەوە... تاکەی چاوەڕوان بی...؟! تاکەی بێ هیوا و هۆ... شەقامەکانی شار بتقۆزنەوە... لەوێوە بۆ وێ... لە

منداڵیتەوە تا ئێستا... ئەو مزگەوتانەی جمەیان دێ لە برسی و شێت... گۆڕستانەکان... ماڵی پرسەدار... بازاڕی پڕ لە چاک و خەراپ... شێت و مەند... سەر شۆستەکان. جێ نەماوە بەدەنگە ناسازەکەت... خەڵک بێزار نەکەی... دەڵێن کوێرە مەلای دیکەی شارەکە... هەموویان دەنگیان خۆش و زوڵاڵە... زەنگۆڵە... تەنیا تۆ نەبێ... بۆق ئاسا دەقیرێنی... منالانی بەرەڵلای شاریش بەدواتەوەن... سۆڵ و مێزەر و گۆچانەکەت لێ دەڕفێنن... چاوێلکەکەت پێ دەگۆڕن... ئەو چاوێلکەیەی کیم و لیکی چاوەکانت دەشارێتەوە... جار جاریش بەردباران دەکرێی... تۆ کۆلکە مەلایەکی کوێری یا شێت...؟ نازانی... دەبێ ئەو خەڵکە شتێکی هەبێ گاڵتە و ڕابواردنی خۆیانی پێ مەیسەر بکەن... ئەوە هەمووی قەی ناکا... خۆ هیچ نەبێ... سەر لە ئێواران... دوای قاڕ و قیڕ... هات و هاوار... جوێن و نەفرەتی لێ کردن... فڕکان فڕکان... بەپەلە دەگەڕێیتەوە... بۆ ناو گەرمی و نەرمی ئەو پێخەفە... گۆشت و خوێن... سەر سنگێکی پڕ لە مێخەک و سمڵ... ژەمێکی چەوری ژێر هەڵم... ئەوسا کون و کەلەبەری ژوورەکە دەبێ بەجیهانێکی پڕ لە نهێنی و تەلیسم... هەر بەسەری پەنجەکانت بەدوای مانای شتەکاندا دەگەڕێی... هەرچیت بکەوێتە بەردەم... دەستی لێ دەکوتی... دەیپشکنی... هیچ شتێک لەنێو چنگتا ئارام ناگرێ... توڕی هەڵدەدەی... هەر لە سەرەتاوە زۆر نوێژی بەیانیانت دەچوون... دەبوون بەقەرز... هەوەڵ جار چێشتەنگاو دەتگێڕانەوە... پاشان وازت لەم خووەش هێنا... گوتت: «هەقمە»... تامەزرۆی بووی... گەلێ گەلێ نەوسنیش بووی...!!

ئەو ڕۆژە لە شەقامێکی وەک دڵت چۆڵ وەبیریان هێنایتەوە... ئەو منداڵە نەگریس و سوڕگمانە... فڕکەی بەردێک و هات و... چاوێلکەکەتی ورد و خاش کرد... کەوتە کۆشتەوە...!

«– کە لەگەڵما ڕادەکشێی با چاویلکەکەت هەر لە چاو بێ... کیم و لیکی دەمڕشێنێتەوە...!

– وا بۆم ناکرێ...

– بۆت ناکرێ... ملت دەشکا...

– ئەوە چیتە...؟

– دەڵێی گامێشی مشەت دێ... کەمتر خۆت بەسەرما داگرە...

– چاوەکەم بۆ خۆتم لێ تاڵ دەکەی...؟

– بەقوربانم بی... کوێری پیس... من ئەو چاوە کوێرانەی تۆ بم...؟ زووکە...

– ئاخر...

– بیخە چاوتەوە... گوتم بیکەرە چاوتەوە...

– ئەوەیان چۆن...؟ کەس بەچاوێلکەوە ئەم بەزمەی بۆ کراوە...؟

– کەواتە بوەستە... با فوو لە چرا کەم...»

نەیدەویست بتبینێ... پێی قەڵس دەبووی... پێت دەڵێت: چاوەکانت لە دوو چاڵی پڕ پشیلەی تۆپیو دەچن... ئەم قسەیە دەمارەکانی زەوقت سست دەکەنەوە... ئاگری هەوەست دادەمرکێتەوە... تەواوی ناکەی... وەک لێفەی شڕی هەتیوێک فڕێت دەدا... چیت لە دەست دێ...؟ ڕوو وەردەگێڕی و بەدڵ دەگری... تا خەوێکی قووڵ دەتگرێتە باوەشی... تۆ هەر دەگری...

زریکەیەک وریای کردیتەوە... ژوورەکە وەک پێویست گەرم نییە... لە ئێوارەشەوە... مەنیج ڕایگەیاند: نەوت کەم ماوە... بەشی ئەم شەوە درێژە ناکا... خەمی ئەوە دەخۆی... منداڵەکە لەنێوان ساردی و بێ بەزەیی ئەم دوو ژنە لەدایک ببێ... بەڵام نە تۆ نە ژنەکەشت... هەست بەسەرما ناکەن... تۆ چاوەڕوانی زانێکی گەلێ گەورە و بەخت بەخشش دەکەی... ئەوەش گەرمی داهێناوی... ژنەکەشت لە تاوی لنگەفرتێ و خۆ خواردنەوەی بەرە ژان و باڵ هاوێشتن و لێو گەستن... کەوتۆتە سەر ئاو و ئارەق... مەنیجیش کەیفی خۆیەتی... بەڵام ئەی منداڵەکە...؟ سەرت بەتەنیشتا لارکردەوە... کەمێک بۆ سەرەوە هەڵتبڕی... برۆکانت وەک دوو باریکە داوی شاخی زیندەوەرێک... زیندەوەرێکی زەبەللاح بەترسەوە دەتجوولاند... گۆشەی دەمت لە بارێکی خوار دابوو... چیرۆکی خەم و ترس و چاوەڕوانی دەنواند... بیردەکەیتەوە:

«دوای بوونی... خۆشی بێ و ترشی بێ... دەیبەمەوە لای پیرە دایک... پێی دەڵێم: ئەم ژنە سووک و چرووکە و ئاگات لێی بێ... با هاتوچۆی بەکەیفی خۆی نەبێ... پێی دەڵێم: لێی دوودڵم... خۆ گوێم لێیە... خەڵکیش لە بازاڕ و کووچە و کۆڵان... مەزن و منداڵ پلارم تێدەگرن... دەڵێن: ئەها مەلا دەیووس... ئەها مەلا گەواد... چ... چیم بەخۆم کرد...؟ خۆزگە چاو ساغ دەبووم... ئەوسا دەمزانی ئەم ژنەم لە چ قوڕێک دروست بووە... هەمووی لەژێر سەری مەنیجی مامانە... لە بەختی من... لەم دواییەدا چاک دەستی داوەتێ... تا خۆی گەنج بوو... بازاڕ هەر بازاڕی خۆی بوو... هەر لە زوویێکەوە گومانم لێی کرد... پیرە دایک

وەک گوڵ خزمەتی دەکردین... ئەوسا مەنیجی لێ دوور دەبێ... دەشێ پێمەوە داسکەنێ... زانیم بۆ ئەو بەزمە دوورکەوتۆتەوە... هەر بۆیە بوومەتە مەزاق و گاڵتەجاڕی شار... ناوێرم لە شوێنێ دانیشم و چوار ئایەت بخوێنم... بەجڕت و بەرد دەورم دەدەن... کێ بەخەمی کێ دەزانێ...؟ ئەم خەڵکە زۆر لەوە بێ ئابڕووترە کە من تێیدەگەم... منم و... منێکی سەقەتیش چیم بۆ دەکرێ...؟ چ دۆزەخێکە تێی کەوتووم... ماڵی تەنیا و کابرایەکی کوێریان نەوتووە... ساوێلکەیە و مەنیجی شەیتان هەڵیخەڵەتاند... گەر بەوە ڕازی نەبێ...؟ منداڵەکە هەڵدەگرم و دەڕۆم... ئەو خواحافیز... وا باشترە بەڕەڵلا بکرێ... خۆیشم بەدوای ئافرەتێکی کوێرا دەگەڕێم... سەرسووکتر دەبم... پێم قایل دەبێ و سەری غەریبیمان بەیەکەوە دەنێین... پیرە دایکیش پاکتر منداڵەکە بەخێو دەکا... ئا بەخێوی دەکا... نەوەی خۆیەتی... ئەوسا ناوێکی خۆشی بۆ دەدۆزمەوە... سەرەتا بینایی لێڵە... دوایی بەرە بەرە تاریکی و ڕووناکی لە چاوانیا ڕەنگ دەداتەوە... دەشێ دوو چاوی جوانیشی بن... نەبووەتە یاسا کوێر هەر کوێری بووبێ!»

قیژەیەکی تر وەئاگای هێنایەوە... ئەوەتا... ئافرەتی نەگریس... هەم خەم و هەم خۆشی... بەڵام ئاخ... بەلای تۆوە ژین بەیەکاچوونی لەشکری کوێر و ئەو چاو ساغانەیە... کە تەنیا بووی... پرسیارەکانت لە مووی سەر پەنجەکانت زیاتر نەبوون... ئەمێستاکە کە ڕۆحێکت بەند کردووە... باوەشێکی تر... هەناسەیەکی تر... خەمێکی تر... پرسیارەکانت لە ژمارە نایەن و... وەڵامیش: هیچ...! ئەم دۆزەخە تەنیا بۆ باوەشی ژنێکە... هەقی خۆتە... گەر چاوەکانت نابینا بوون... خۆ خوێنت گەرمە و کەف دەکا... بەدەمارەکانتا دەجووڵێ... دەماری پڕ خوێنیش دەئاوسێ... ئەوەی خوێنیش داوای دەکا... عەقڵ پێی فەرامۆش ناکرێ... خوێن لە عەقڵیش بەجۆشترە... بەند و ملکەچی خوێنیش لە هی عەقڵ گەلێ پترن... گەر چاوەکانت دوو چاڵی پڕ تاریکین... خۆ گوێت هەیە... نابینایش گوێ گەلێ سووکتر دەکا... کە ڕەنگ نەما... دنیا دەنگە... دڵت بۆ خشپەی پێی ئافرەتێک سەما دەکا... زڕەی بازن... ورشەی کراس... قریوەی ناسک... بەئاسانی چنگت نەکەوت... بزنە مردارێکی قەسابخانە نەبوو... بەهەرزان کڕا بێ... «نازێ»ی خوشکت وەک هێشووە ترێی تازە گەییو... بۆ ئەو پیرەگایەی باوکی لێ کرایەوە... مەرجەکانی پشتی شکاندی... ئای گەر ئەوەیان یەکەم هەل و ڕێکەوت نەبووایە... کە سەری چەند ساڵە بەتاسەوە خۆزگەت بۆ دەخواست...؟

ساڵانێک وەک کەڵەشێرێکی دانکەگرتوو بووی... ئێستا قوڕگت چەورترە و... خۆشتر

بۆی هاوار دەکەی... لە بەیانییەوە تا ئێوارە... لە پەنا دیوار و شەقامەکانا خول دەخۆیتەوە... قورئان دەخوێنی و دەست پان دەکەیتەوە... تا ژنەکەت چنگی پڕتر بێ... سکی تێرتر و جوانتر لەبەرکا... تا ژوورەکەتان بەقریوەی شادی دەنگ بداتەوە... تا شاگەشکەتر بێ... ڕۆن دەستی چەورتر کا... ئەوە خوایە... بەڵکو باشتر پێتەوە بقرسێ... بەباڵاتەوە بنووسێ... سنگی باخ و بێستانت بێ... کەچی کچی ئیبلیس ماوەیەکە تا بۆی بکرێ خۆیت لێ دەشارێتەوە... بانگی دەکەی... وەڵام نییە... شەو خۆی دەکا بەمردووی سەد ساڵە... سەد سیخورمەی تێوەژەنی... متق ناکا... شەوانەش ئاگری شەهوەت دەتگرێ... بۆنی سنگ و بەرۆکی دەیدا لە کەللەت... هەر بەبۆنیش ئافرەت دەناسی... هاواری لێ دەکەی تا ئاوێکی سارد بڕژێنێتە سەر ئەو پشکۆ سوورەی لە جگەرتا داگیرساوە و ناخت دەچزێنێ... چ بێ دین و بێ مروەتە... لێت دەچێتە سەر سنووقی «بوراق»ە شەق و پەقەکە... وەک گا تۆ دەبۆڕێنی... مڕە و نەڕەت ژوورەکە دەخاتە سەر سووکە لەرزەیەک... بەژوورەکەدا دەخولێیتەوە... دەکەویتە هەڵبەز و دابەز... هەوەسە گەرمەکەت دەتخاتە سەر ڕمبازێیەکی زۆر شێتانە... بەدیوارەکانا هەڵدەشاخێی... دەتقۆزنەوە... جوێن فیشەکە شێت ئاسا لە دەمتەوە دەردەپەڕێ... نەفرەت لە دار و بەرد و ئاو و ئاگر و خۆڵ و حەوا و تاریکی دەکەی... ئەویش هەر تاوێ لە قوژبنێ خۆی حەشار دەدا... بەترسەوە سەیرت دەکا... لێ ی دەبی بەدەعبایەکی ترسناک... ئەوەندەی بەسەر قاپ و مەنجەڵ وتەشت و زۆپاکەدا بکەوی... شل و شەکەت دەبی... نیمچە بوورانەوەیەک... دەبوورێیتەوە... ئای لەو زوڵمە گەورەی... لە بەرەڵلایی... دەپارێیتەوە... وەک منداڵێ بۆ بووکەشووشە بگری... بۆی دەگری... لە ناوکیش بەژێرەوە ڕووتیت... لە دە جاریش جارێک خۆ بەدەستەوە دەدا... ئەویش نایدا...!

شریخەی بروسکێک ڕایچڵەکاندی... سەرت لێ کۆت کرد و کڵاوەکەت فڕێدا... بایەکی ساردی بەرکەوت... ئەویش خەریکە دەڕووتێتەوە... گوێت بۆ نکەنکی ژنەکە شل کرد... چ زانێکی خامۆشە؟ کۆتایی نایە... بەختی خۆتە... دەنگە ناسازەکەی مەنیج لە بروسکەکە پتر ڕایچڵەکاندی... ترسێکی گەورەی خستە دڵتەوە:

– مەلا ناخەویت...؟

وەڵامت نەدایەوە... نا... ناخەوی... مەنیج نیازی چی هەیە؟ دەیەوێ لەم چاوەڕوانییە بێ بەشت بکا... پێویستە چاوەڕوان بیت... نە مەنیج جێ متمانەیە و نە ژنەکەت... هەرچی

بکەن تۆ وریا و ئاگاداریت... بەڵام کە نوستی... لەژێر تاریکایی زۆر شت دەکرێ و کەسیش نییە پێ بزانێ...

فستە فستی خەڵکیش بەتاڵ نییە... لە خۆڕایی هیچ ناگوترێ... تەواو دڵنیا نەمای... وەک ڕۆژانی زوو بەقای پێ ناکەی... شنەی «با»ش چپەی گومانت بۆ دێنێ... وەک گوڵی کێوی بەحەوشەکەدا دەڕوێ... لە کون و کەلەبەری زۆری دیوارەکانەوە دێتە ژوورێ... وەک جاران ئێوارە ناگەڕێتەوە... سەعاتی چوون و هاتنت گۆڕیوە... لە وەخت و ناوەختا... کتوپڕ هەنگاوی ترس و گومان دەنێی... جار جارە چێشتەنگاو... جار جارەش نیوەڕۆ... یا پاش نیوەڕۆ دەگەڕێیتەوە... دەرگای حەوشەکە تەنەکەیە... تۆ بێ تەقە و ڕەقە دەیخەیتە سەر پشت... چۆن...؟ خۆت دەیزانی. بەئەسپایی و ئاگای دزێک خۆت دەکەی بەماڵەکەدا... لە دەیەها جار وا ڕێ ناکەوێ جارێ لە ماڵ بێ... قسەی ئەو خەڵکە درۆ نییە... خشپەی کەوتنی گەڵاش گومانە... فڕەی باڵی چۆلەکەش... خشەخشی مشکی ناو نانەوشکە... بێ چاوی داخێکی گرانە... هەقی خۆتە... جگە لە خوا... هەموو شتێ بەبۆن و دەنگ دەناسیتەوە... حەز دەکەی لەوێ بێ... بانگی بکەی... دەنگی بێ... هەستی پێ بکەی... بۆنی بۆ سەر و کەللەت بێ... کە شەویش ڕاشکا... زوو... هەر لە ئێوارەوە خۆت دەخزێنیتە ژێر باڵ و سەر سنگ و بەرمل و... قۆڵ و باسکتی تێوە دەئاڵێنی... سمێڵ و ڕیشی زۆر زبرت دەموچاوی ناسکی دەوروشێنێ... خۆیت لێ دووردەخاتەوە... تۆش دەست لە سنگ و بەرۆکی دەکوتی... لە دەموچاوی... پەنا گوێی... ناو قژی... ئەو پەنجانەت دەلەرزن و لە شوێنێکا ناگیرسێنەوە... دەستەکانت تا نیوەی شەو لە گەشت و گوزار ناکەون... بەردەوام دەخزێن و دەخشێن... بەر خەزێم و گوارە و حەمایل و گەردانە و تەوقە و دەرزیلە دەکەون... نابینایی دەستەکانتی فێرە گەشت و نارەحەتی کرد... هەرچەند پتر خۆی تێ دەسوویی... دەستی تێ وەردەدەی... زیاتر بۆنی بێگانەی لێ دەکەی... برسیت و ئەویش قاپێکی بەتاڵە... کەوچکی تامەزرۆیەک و قاپێکی تەواو بەتاڵە...! ناوێری هیچ بدرکێنی... ئەوەیان بڤەیە... مل کەچ دەکەی... وا باشترە... ئەوەندەی نەماوە... کۆتایی پێ دێ... وەکو دەڵێن: جوانیشە... قوڕەکە گەلێ خەستترە... شەوانە لەژێر تاریکی ئەستووردا... تاریکایی قووڵ و پڕی ئەبەدی... دەستەکانت بەسەر ئاکاری دەموچاویدا دەخشێنی... لووتی قنجی... چەناگەی وردی... لێوی ناسک و تەڕ و تەنکی... ڕاست دەکەن... جوانە... تەواو هەستی پێدەکەی... پتر ئەو خەڵکە بێ ئابڕووە وات لێ دەکەن لێی بترسی و... بەس ماوەیەکە... هەموو شەوێک... بەتەواوی لە بازووی توندی لەززەت دەرباز دەبێ... شاخێکی مەزنی

سەهۆڵ دەخاتە بەردەمتەوە... دەست دەنێ بەسنگتەوە... دەبێ تێر بێ... لە چی تێرە... ئەی تۆ...؟ تۆ بۆ کێی دەکەی...؟ کەچی هەر خۆی دوو سێ مانگی سەرەتاش سنگی تووکنی تۆی ڕادەخست... ئێستاش بیانووی بۆنی دەمتە و لیکی چاو... ئەوساش سمێڵتی دەکرۆشت... مەنیج فریوی دا... کێ ئەم شەیتانەی بۆ ئێوە نارد...؟ تەواو ژنەکە دۆڕا و ناگیرسێتەوە...

زانەکە خامۆشە... تا دێ خامۆش و خامۆشتر دەبێ... ترسناکتر... مردووتر... تاریک و... وەک بینایییت تاریکتر... سارده و... تا دێ ساردتر... خەم و ترس و چاوەڕوانی دڵت دەکۆڵن... لە کوودەتا دەچێ... شل و شەکەت بووی... خەوە تۆتکە سەری لێدای... بەرگریت کرد... تا ماوەیەک... پاشان لە پڕ هات و... بۆ بێدەنگی و بێ ئاگایی تۆی پێچایەوە...

نوستنەکەت جگە لە شڵەژان و خەونی تەماوی... هیچی تر نەبوو.

***

بەیانییە... درەنگە یا زووە؟ نازانی... ئێستا لە شەو گەلێ کپ و خامۆشترە... دەشێ خامۆشی دوای ژان و ژوور و زان بێ... کەی چوویتە خەوەوە... چۆن...؟ دەتویست بزانی... شەو لەژێر تاریکاییدا... چی ڕوویدا...؟ مەنیجی مامان چی کرد...؟ چۆن پێشەوازی بێچوەکەیان کردی...؟ گەر منداڵەکەت زریکەی زانی لێ هەڵسابێ... چۆن هەردوو گلۆپی چاوەکانت دانەگیرساون...؟ خۆ گریانی ئەو... بینایییە... شادی و دنیایەک ڕۆشناییە... هەقی نییە بەگریانەوەش بووبێ... گەر ئەمشەو هەموو منالانی دنیا بەگریانەوە لەدایک بن... ئەوەی تۆ دەبێ بەپێکەنینەوە بێ... گەر وەک عیسا هەر لە پێشکەکەیدا بدوێ... موعجیزە بێ... نەفرەتت لەو ماوەیە کرد کە تیا خەوتبووی... وات نیاز بوو بەدرێژایی تەمەن چاوەڕوان بی... بەژیانت زریکەی منداڵەکەت دەکڕی... زریکەی مان و ژیان... ئەو زریکەیەی کە ئیمڕۆ بێ توانایە و لە داهاتوودا نەڕەی گاڵتەجاڕ و سەرسەرییەکان دەترسێنێ... خۆشترین دەنگ و ئاواز و گۆرانییە... چۆن لەکیست چوو... هەر لەو ساتەوە دەبوویت بەباوک... باوک زۆر شت دەگەیەنێ... کەچی ژوور گەلێ خامۆش و سامناکە... خامۆشی دوای زانە... دیارە شەو لێفە شڕەکەیان بەسەرتا کێشا بوو... کەی بووە...؟ نازانی... دەتویست بپرسی... ترسێک دڵ و دەروونی پڕ کردی... دەنگێ نایە... هەناسەیەک... ئاخێک... دەبا گریانی منداڵەکە تریقەی شادی باوکایەتیت پێ بتەقێنێ... ئەوە چییە...؟ هێشتا نەتپرسیبوو... مەنیج بەدەنگێکی لەرزۆک و لەرەی پڕ ترسەوە وتی:

– مەلا...!!

هەر دەنگێکت بیست... نەتزانی لە کام لاوە هات...! بێ خشپە و جووڵە بوو... دەنگی تری لێوە نەهات... دەترسی... شتێک بووە... زۆریش دەترسی... ئەم دەنگە بۆنی کارەساتی لێ دێ... شادەماری سەرت کەوتە بزوتن و لێدان... ژاوە ژاوێک کەوتە ناو مێشکتەوە... چ چاوەڕوانییەکی قورس و تەلیسماوییە... چ ئەنجامێکە... تۆ هەر بێدەنگ بووی... دوای خامۆشی و چاوەڕوانییەکی قورس... دەنگی هاتەوە بەرگوێت:

مەلا... منداڵەکە شتێکی سەیر بوو... لێی بێدەنگ بە... دەموچاوی هەر هی مەیمون بوو...

وەڵامت نەبوو... سڕ و لە گۆ کەوتبووی... دیسانەوە وتی:

– ئیفلیجیش بوو... هەناسەی نەدا و مرد...

کەواتە بێ زریکە بووە... وەک شێت بۆ پێشەوە تاوت دا مەنیج لە یەکێ لە قوژبنەکانی ژوورەکە بوو... دەنگەکە لە هەموو لایەکەوە دەهات... سەرت بەر دیوارەکە کەوت... بەدواوەدا لەترت دا و... کەوتی... هەستایتەوە... بەژوورەکەدا خولت دەخواردەوە... تۆ مەیمونی یا ژنەکەت فالّی لە مەیمون خواردووە... کامەیە...؟ ئەوەیە موعجیزەکەی عیسا... نهێنی سنووقی مووسا...؟ کوانێ کراسی یوسف بۆ یەعقوب...؟ کەواتە تەواو... کۆتایی هات... مرد... تا ماوی لە تاریکاییدا دەژی... بینا ڕوونێک دەستت ناگرێ... چۆن مرد...؟ بۆ مرد...؟ کێ دەڵێ تۆ لەسەر زەوی وەستاوی... ئەو تەمە شینەی سەریشت ئاسمانە...؟؟ نا... نەخێر... هەموو دەنگێک... هەموو بۆنێک... هەموو شتێک گومانە... وەکو شێت کەوتیتە پرتە و بۆڵە... ڕووت وەرچەرخاند... ڕوو بەڕووی مەنیج بوویتەوە... نایبینی... ئەو بینیتی... لە سیما و دیمەنت ترسا... بەتاو غاری دا... قووچاندی... لە دەرگای حەوشەکەوە دەرپەڕی... ژنەکەت دەنگی نەبوو... لە کوێ خۆی شاردۆتەوە...؟ بەخوێنەوە... بەدامێنی تەڕەوە بۆ کوێ چووە...؟ دڵنیای کە بەجووتە کوشتیان... بەڵگەت نییە بیسەلمێنی... کوێر بێ بەڵگەن... ژوورەکە بچووکە... چەپ و ڕاستیت پشکنی... بنەبان و هەر چوار قوژبن... دیار نەبوو... بۆنی نەبوو... پیلانە...! ئەگینا کەی لە تۆ ترساون...؟ نا... خەیاڵ و ڕاڕایی و دڵپیسی و گومانی خۆتە و بەس... تەنیا ئەوەیە مرد... نەخێر کوشتیان...! بەس ڕۆژی سەدەها منداڵ دەمرن... لەدایک دەبن... نەخۆش دەکەون... سەدەهاش لەبار دەچن... زۆر دایکیش هەر بەسەر منداڵەوە دەمرن... نەء... کوشتیان... بۆی بەخێو نەدەکرا... ئەم بەزمە و دایکیان نەوتووە... سەربەست و بەرەڵلا نەبێ... چۆن سەردەگرێ...؟ دەستەکانت شێوەی

دوو چنگاڵیان وەرگرت... ئارەزووی کوشتن لەسەری دای... کامەیانت چنگ بکەوێ... دەیگریت و دەیخەیتە ژێر پێتەوە... دەست دەخەیتە بینەقاقای... تا نەخنکێ... واز ناهێنێ... لیک و کێم و فرمێسک چاوەکانتی شووشتنەوە... کەوتیتە سەر ئاو و ئارەقە... هەردوو ئەژنۆت شل بوون... کەوتنە لەرزین و کەوتی... بێ ئاگا بووی...!

....

....

....

هەر هەمان ڕۆژ... پێش نیوەڕۆ... بەشەقامەکانا غارت دەدا... هەر غارت دەدا... گێژ و کاس و حۆل ببووی... بارانی شەویش... شەقام و کۆڵانەکانی کردبووە قوڕە زێلاقە... وەک هار و شێت هەر ڕاتدەکرد... هاوار هاوار و داد و بێ دادت بوو... هەڵدەخلیسکای... بەردەبوویتەوە... هەڵدەستایتەوە... غارت دەدا... هەڵدەخلیسکای... ڕووبەڕووی دار و بەرد و دیوار و شۆستە و ژن و پیاو و منداڵ دەبوویتەوە... دوو سێ بەتالیۆن منداڵ بەدواتەوە بوون... جنێوت دەدا... کەست نەپاراست... نەفرەتت لە ئاسمان و زەوی و دەکرد... لە ئادەم... لە حەوا... شێخ و پیاوچاکانیش... خەڵک و بازاڕ و شەقامەکانت خستە زەق زەقە... دەنوشتایتەوە... قوڕ و بەرد بەدەستتەوە دەهات... لەگەڵ فڕکەی هەر بەردێکا کە دەتهاوێشت... پەنجەرەی کۆگایەک... یا جامی ئۆتمبیلێک شریخەی دەهات و... ورد و خاش دەشکا... بووی بەگردێک لە خوێن... لە ترسی هێرش و شالاّوی شێتانەت... هەر قەرەباڵغی خەڵکی بوو... دڕیانت پێ دەدا... ڕێیان خۆش کرد... بێ مروەتانەش زۆریان تێ هەڵدای، بەشەق، بەزللە بەتف... بەجوێن... بەدار... بەبەرد... بەجڕت... دەوریان دای... مناڵان... ئەو پیاوانەی لە منداڵ نەفامترن... حەشریان پێ کردی... دۆزەخیان نیشاندای... تۆ هەر خۆت بوی... ڕووت و ڕەجاڵ... کۆسە ئاسا بووی... بەمەزاق و گاڵتەی ورد و درشتی شار... لە هەموو کون و قوژبن و ئاسمانێکەوە دەنگ دەهات... هاواریان دەکرد:

– هات... بیگرن... مەلا دەییوس... مەلا دەییوس...

شار تێکڕای بەوشەی «دەییوس» دەنگی دەدایەوە... وەک ئەوەی لەم دنیایەدا تۆ تەنیا دەییوسێک بی... جێگەت بەخۆت نەدەگرت... هیچ کووچە و کۆڵان و شەقام و پەنایەک نەیان گرتیتەوە خۆیان... هەر ڕاتدەکرد... پاشماوەکانت لە شەقام و کۆڵانەکانا کەوتن و بەجێ مابوون... چاوێلکەکەت... گۆچانەکەت... قورئانەکەت... جزدانەکەت... مێزەرەکەت...

پشتێنی سپی... قوتووی جگەرە... هەریەکەی بەدەست منداڵێکەوە بوو... ئەوەندەی خۆت بەدار و بەرد و خەڵکدا کێشا... کەوتی... دەموچاوت گرژ بوو... لیک لە دەموچاوتەوە دەهاتە خوارێ... کەفی زۆرت چڕی... کەوتیتە لرخە لرخ و لنگەفرتێ... برۆکانت کەوتنە هەڵتەک و داتەک... چنگت لە خۆڵ و قوڕ و لیتەکە گیرکرد... خاو بوویتەوە... دوایی خاوتر... بێئاگایی وەک خەوێکی قورس لەم دنیا پڕ ئاژاوەیەی دابڕی... بورایتەوە...

....

....

....

کە بێدار بوویتەوە... نەتزانی لە کوێ کەوتووی... لەشت قورس و جومگەکانت ژانیان دەکرد... هیچت بەیاد نەکەوتەوە... دەستت گیڕا... لە خۆڵ و قوڕ واوەتر... هیچت بەدەستەوە نەهات... پشتت دیوار بوو... پەنادیواری دوورە شار و کەلاوە زۆرن... شێت و برسی و لانەواز بگرنە خۆیان... پشتت بەدیوارەکەدا... ئێوارە بۆ کوێ دەگەڕێیتەوە...؟ ماڵ... نەخێر ماڵ وێرانەیە و تەواو... درەنگی ئێوارە ڕوو لە مزگەوتێک دەکەی... شەو دادێ... بێ ئاگر ئێشک دەگری... خۆت گرمۆڵە دەکەی... بیر لە زانە خامۆشەکەی شەوی ڕابردوو دەکەیتەوە... وەک مۆتەکە سواری سەرت دەبێ... گەرچی خەیاڵیشت تەواو مردووە... ئیمڕۆ هەموو نوێژەکانت چوون... جا دەییوس کەی نوێژی دروستە... ئیمڕۆ تێکڕای شار هاواری دەکرد:

– مەلا دەییوس... مەلا دەییوس...

کەواتە نوێژت لەسەر نییە... بڕیارتدا چیتر نەیکەی لەو بڕیارە ترسایت...

هەر زوو پاشگەز بوویتەوە...!

هاوینی «١٩٧٨» هەولێر

* لە پاشکۆی «عێراق» ژمارە «٣٣» کانوونی دووەمی « ١٩٨٠»دا بلاّبۆتەوە.

* دەییووس: وشەیەکی عەرەبیە و کوردیش بەکاردێنێت... ئەو مانایە دەبەخشێ کە پیاوێک بزانێ ژنەکەی خەراپە دەکا... بەڵام لێی بێدەنگ بێ.

* ئەم بۆشاییانەی بەنوختە پڕکراونەتەوە نیشانەی مەودایەکی زەمەنی بێئاگاییە.

تەنیایی شەوێکی باران

گەیشتە بەردەمی ئوتێلەکە... بەسەر پێپیلکەکانا سەرکەوت... هەمان قاسە و کورسی و مێزە... بەڵام ناونووسەکەی جاران نییە... پێناسەکەی دەرهێنا... کابرایەکە لێی وەرگرت و... بەگومانەوە سەیری کرد... ژمارەی ژوورەکەی زانی... جانتاکەی لێ فڕێدا... ژوورێکی زۆر بێ ناز و پیسی ئوتێلێکی هەرزان... دوو قەرەوێڵە و بەس... باوەڕ ناکا جگە لەو کەسێکی دیکە ڕوو لەم ئوتێلە بکا... ساڵانێک بەر لە ئێستا هەر بەم ئوتێلە ئاشنابوو... ئێستاش وەک یادێک لێی دەخەوێ... بەڵام یادێکی تاڵ... جێگاکەی هەڵگێڕایەوە... سەیرێکی لێفە و دۆشەگ و سەرینەکەی کرد... دۆشەگەکە پەڵە و لەکەیەکی زۆری پێوە بوو... سەرێکی بەرزکردەوە... وێنەی ئافرەتێکی نیمچە ڕووت بەدیوارەکەوە هەڵواسرا بوو... ئافرەتەکە «مارلین مۆنرۆ» بوو... لە چەند فیلیمێکا بینیویەتی... تەنیا مایۆ و مەمکدانی بەبەرەوە بوو... ئەویش خۆی کوشت... بۆ خۆی کوشت؟ خۆ جوانترین ئافرەتیش بوو... ئەوەندە شیرین بوو... پیاو... هەزارەها پیاو... وەک مێش و مەگەز لێی نەدەگەڕان... خۆی کوشت... لە وەڕسی و بێزاری ئەم ژینە خۆی کوشت... ئەم وێنە چاکە... پیاو لێرە هەر بۆ وێنە و لەسەر وێنە دەژین... ئەمەیان چاکتر... دەهۆڵ و زوڕنا و ئاڵتوون و خەڵک و و خانووی ناوێ... سۆلێکی دڕاو کەوتبوو... ئەمشەو ژوورەکەی لەگەڵ کێ دابەش دەکا...؟ هەر کێ بێ... هەموویان یەک ڕەنگ و یەک دەنگن... ئەو خەڵکە تەنیا بەلووت و ڕەنگی چاو و ناو لە یەکدی جوێ دەکرێنەوە... جانتاکەی کردەوە... پاکەت و شقارتەیەکی دەرهێنا... دوایی دەفتەری یادگارەکانی... خستییە بەر باخەڵی... دایخستەوە... جانتاکە جگە لە تاخمی تەراش و خاولییەک و بیجامەیەک و چەند کتێبێک... هیچی دیکەی تیا نییە... ترسی دزینی نییە... هاتە دەرەوە... بەپێپیلکەکانا چووە خوارێ... کەوتە سەر شەقامی ڕەشید... وەک شقارتەیەک... پاکەتێکی بەتاڵ کەوتە سەر شەقام... قەڵەباڵغترین شەقامی پایتەختیش پڕە لە مەند و شێت و منداڵ و ژن و پیاو و شەقام و کۆشک و کەلاوە و ئۆتۆمبێل و پەیکەر و باڕ و مزگەوت و تیاترۆ و... شتی تر...

دەستێکی دیکەی لەبەر باخەڵی خۆیدا... لەوێیە... دەفتەری یادگارە تاڵ و شیرینەکان...

ئەمشەو بەتەمای نووسینە... بەتەمای تۆمارکردنی یادە کۆن و مردووەکان... ژان و خەم و گریان و کۆستی چوار ساڵ لەمەوبەر... ئەمشەو سێبەرێکی تر... پەڵەیەکی تر دەخاتە سەر پۆرترێتەکەی خۆی... ئەمشەو فڵچەیەکی تریش دەوەشێنێ و ڕەنگێکی تر دەبەخشێ بەم تابلۆیەی دەیەها ساڵە تەواو نابێ... ئەم شارە چوار ساڵ لەمەوبەر خەریک بوو وەک ئافرەتێکی زاڵم بیکوژێ... ئەوسا تەنیا قوتابییەکی زانکۆ بوو... ئێستا ژیان باری قورستری خستۆتە سەر شان... ژانی ئەوسا - لەچاو ئێستا - گەلێ سووکتر بوو... تەمەنی چەندە...؟ نازانێ... تا ئێستاش کێشەی نێوان دایک و باوکیەتی... دایکی دەڵێ: «کە دوا خێزانی جوولەکەکان لەم هەرێمە باری کرد... ئەم کوڕەمان بووە...» کەچی باوکی دەڵێ: «نەخێر... کە یەکەم خێزانی جوولەکەکان باری کرد... ئەم بوو.» بەڵام دەشزانێ لە سی ساڵێک کەمتر نییە... تەمەن هیچ نییە... خۆی چ بەدڵ و چ بەمێشک هەست دەکا پیر بووە... لە ئەسپی عارەبانەی عارەبانچییەکی دڵڕەق دەچێ... گەلێ ماندوو دیارە... چەند چرچ و لۆچێک کەوتوونەتە سەر نێوچەوان و هەردوو لاگوپی... پشتی سەری کەمێک تووکی پێوە ماوە... بەڵام پێشەوەی تەواو ڕووتاوەتەوە... بەم دیمەنەش پیرتر لەبەرچاوان دەردەکەوێ... پایتەخت گیرفانی قورسی دەوێ... هی ئەمیش قورس نییە... ئەوەشیان گرنگ نییە... بۆ ئەو دوو سێ ڕۆژە گیرفانی پڕە... مەعاشێکی تەواوی هێناوە و نایباتەوە... فەرمانبەرە... دیسانەوە گرنگ نییە لە کوێ...؟ چونکە ئاو... ئاوە... مێش... مێشە... فەرمانبەریش... فەرمانبەرە... ژنی نەهێناوە... حەزیش دەکا بیهێنێ... بەڵام خێزانێکی گەورەی لەملە... کرێ گرتەن... چەند سەر خێزانن...؟ دەبێ بیربکاتەوە... تا بیانژمێرێ... باوک و دایکیشی لەکار نەکەوتوون... تەمەن و چەند شەوێکی زۆریان ماوە... گەر پێیان دەڵێ: «با بەس بێ...!» پێی دەڵێن: «هەر سەرێک خوا ڕزقی خۆی لەگەڵ دەنێرێ...!» باوەڕ بەم قسانە ناکا... کافریشە و لە ماڵەوە پێی نازانن... زۆریش حەز لە کتێب کڕین دەکا... هەمووشیان ناخوێنێتەوە... خەون بەنووسینێکی گەورەوە دەبینێ... حەز لە شیعر دەکا... هەوڵ دەدا... بۆی نانوسرێ... بەڵام هەموو ڕۆژێک یادگارەکانی خۆی دەنووسێتەوە... چی کرد...؟ بۆ کوێ چوو...؟ کێ جنێوی پێدا...؟ لە کوێ خواردییەوە... چ فلیمێکی بینی...؟ هەتا هەندێ لە هەواڵی ڕۆژنامەکان... چی بینی...؟ کێی بینی...؟ کێ مرد... کێ لەدایک بوو... کێ مارەکرا... کێ ژنی هێنا... کێ تەڵاق درا...؟ زۆر شتی قۆڕتریش... ماڵەکەیانی پڕ کردووە لە کتێب و پارچە کاغەز... تاقی پەنجەرەکان... ژێر پێپلیکەکان... ناو دەلاقە... سەر ڕەفەکان... ژێر ڕایەخ... ناو کانتۆر و جانتا و سنووق...

هەمووی کتێبە... دایکی دەڵێ: «ئەگەر کتێب خواردن بووایە... ئێمە قەڵەوترین کەس دەبووین...» هەر بەشەقامەکەدا هەنگاوی سست دەنێ... ڕێگا سەغڵەتە... بەم دەمەو ئێوارەیە... حەشامات و عەزازیلێکی بێ شوومار ڕژاونەتە سەر جادەکان... سەیریان دەکا... دیقەتی هەموو شتێ دەدا... ماوەیەکی زۆرە نەهاتووە... زۆر شت گۆڕاوە... شەقامی «ڕەشید» نەبێ... ئۆتۆمبێل و خەڵکێکی زۆر و هیچی تر... ڕووخسار و دیمەنی ئادەمزادە و شتەکانی دەوروبەر تێکەڵ دەبوون... دوای ئەو ماوە درێژە کە هاتۆتەوە... نەهاتووە سەر بەکاباریێ و تیاترۆخانەکانا دابگرێ... نە کەسیش دەکوژێ و نە کەسیش ماچ دەکا... پۆل پۆل کچی جوان بەشەقامەکانا تێدەپەڕن... پیاو لە شارێکی وا گەورەدا نەبێ... نازانێ کچی وا جوان لەم دونیایەدا هەن:

«ئاخۆ دەبێ «هودا»ی ئەسمەر و چاوڕەش لە کوێ بێ...؟ کێ دەڵێ ئێستا مێردی نەکردووە...؟ ڕێکەوتێکی گەلێ سەیرە تووشی بم... دەشێ بکەوێتە چاک و چۆنی... کێ دەڵێ دەمناسێتەوە؟ خەیاڵێکی پووچە... ئەم خەون و خەیاڵە لە زوویێکەوە بەسەرچووە.»

کابرایەک قورس شانی بەر شانی کەوت... هیچ پڕۆژەیەکی بەدەستەوە نییە... هاتووە جانتاکەی پڕکا لە کتێب و بگەڕێتەوە... ژنانی ئیمڕۆ چەند حەز بەماکیاج دەکەن... پیاو بەخواردنەوە... کەر حەز بەجۆ. ئەو ئەوەندە حەز بەکڕینی کتێب دەکا... پاس و تاکسییەکی زۆر هەر خەڵک دێنن و خەڵک دەبەن... هۆڕنی ئۆتۆمبێلەکان خەڵکی ئەمبەر و ئەوبەری سەر شۆستەکان وڕ و کاس دەکەن... لەژێر ئەستونگە مەزنەکانی شەقامەکەدا زۆر بەدڵتەنگی و بێزارییەوە... بەنێو سەر و قاچ و دەستی ئەو خەڵکەدا ڕێگەی دەبڕی... بەڵام سووکە خۆشییەکی سادە لە چاوانیا دەردەکەوێ... خۆشی تەنیایی و سەرسووکی ئەو ساتە وەختەیە و بەس...! خۆشییەک پتر لە مەستی دوای پێکێکی خەست دەچێ... ناو دوکان و کۆگاکان ڕووناکن... کتوپڕ سووکە خۆشییەکە دڵی بەردەدا و... مات و ماتتر دەبوو... هەر جارێ کە ئێوارە دادێ... گڵۆپەکان دادەگیرسێن... ئاسمان تاریک و لێڵ دەبێ... لە دوورەوەش گۆرانییەکی خەم دەبیستێ... خەڵکێکی زۆر شاد و خەمناکیش تێک دەئاڵێن... یەکتری بەجێدێڵن... تەنیا دەڕۆن... جووت جووت دەڕۆن... لەم ساتانەدا هەست دەکا هەڵقەیەکی ئاسن بەدەوری دڵیا دێ و تا دێ زیاتر دەیگوشێ... تا خوێنی تیا بەند دەبێ... لەم ساتانەی وەک ئێستای - نەک بەچاو - بەڵام بەدڵ تێر دەگری... ڕۆحە تەنک و پڕ ئازارەکەی دەکەوێتە سەر لەرەی خەم... دنیاش وەک ئێستا چەند تاریک و تاریکتر دابێ... ئەو ئەوەندە زڕەی زەنگی خەمێک و کارەساتێک لە گوێیدا دەزرنگێتەوە... کە دنیای

غەریبی و تەنیایی دەیگرێتە باوەش -زەنگی فیکاری-ی «گۆران»ی بیردەکەوێتەوە:

ئەوا دیسان لە گۆشەی نادیاری
دڵم هەڵسا زڕەی زەنگی فیکاری
بە ئەسپایی... بەبێ هێزی... بەئاستەم
هەوای ڕۆحم ئەخاتە سەر لەرەی خەم...!

لەژێر زەردی گڵۆپەکاندا... سیمای خەڵکەکە مات و زیز دەردەکەون... کە بیری لێدەکاتەوە... باوەڕ ناکا... چۆن چوار ساڵ ئەم شارە بێ ڕەنگە - کە هەزار ڕەنگە - توانیویەتی بژی... ئەم شارە سەیاب و حوسێن مەردان و حوسێری کوشت... کۆڵێ هیواش و شاعیرانە هەنگاوی دەنا... ویستی خەفەتەکەی بەشەقامی ڕەشیدا بڕێژێ... مام ڕەشیدی بیرلێدەری هاتەوە یاد... پاڵەوانێکی نەناسراوی ئەم ژینە تاڵە... پاڵەوانی ڕۆمانەکەی... ئەو ڕۆمانەی دە ساڵە خەریکە و دە لاپەڕەی بۆ نەنوسراوەتەوە... لای زۆر کەسیش دەڵێ: «ڕۆمانێکم نووسیوە...» جار جار بێ ئەوەی هەست بکا... نیازی بێ... درۆ دەکا... خەیاڵ درۆی پێدەکا... دەڕوا و نیازی وەستانێکی سەر دیجلەی هەیە... خەمگینە و هەست بەهەوری مردن دەکا... شەقامەکانیش ڕەشەمارن و لە گەردنی دەئاڵێن... کە شەو دادێ... ساردتر دەبێ... شەوی زستان وەک دڵی ئافرەتێکی سۆزانی قەت جێی باوەڕ نییە... بەو پاڵتۆ ڕەشەوە بەرگەی ساردی دەگرێ... پەست و بێزار... لەودیو چاوێلکە سپییەکەوە دنیا تاریکتر دەبینێ... باوکیشی چاوی کزە... خەڵکی پارە و دارایی و زیرەکی و جوانی و هێزی لە باوکەوە بۆ دێ... کەچی ئەم چاوکزی و کەچەڵی بۆ ماوەتەوە... چاوێلکەکەش لەسەر لووتێکی گەورە وەستاوە... لووتەکەش هی دایکیەتی... وشەیەک نییە... پڕ بەپێستی خەمی ئێستای... هیچیشە و هەموو شتێکە...! مەگەر شیعرەکەی گۆران... شیعرەکانی دیکەی دنیا... چیرۆکە مەزنەکان... فەلسەفەکان... بزانن ئەو چییە و چی دەوێ...؟ واش نییە... خۆی شتەکان بەم شێوەیە دەبینێ... دێوی خەمێکە و بۆی دێ... خەمێک کە پێشوازی ناوێ... بێ تەپڵ و دەف دێ... لە بەری بگری و ماچی بکە... هەر دێ... مێوانێکی بێ شەرم و ئابڕووە... نە شەو دەزانێ و نە ڕۆژ... نە هاوین و نە زستان... نە پرسە و نە شایی... نە ئاسمان و نە زەوی... لە هەر شوێنێ بێ... دێ... کە هاتیش لافاوێکی بێ ئامانە... شەوانە کە ئەو خەمە دەیگرێ... لەژێر ڕۆشنایی کزی چرای ئەو خەمە یادگارەکان دەنووسێتەوە... خەم... یادەکان دێنێتە گۆ... تاڵ و شیرینیانی خۆش دەوێ... چەند بەئەسپایی بنالێنێ... مردووترین یاد وەئاگا دێنێ:

به ئەسپایی... بەلەرزۆکێ... هەژاری
ئەناڵێنێ لە شوێنی نادیاری
زبانی دێتە گۆ هەرچەندە زرەی دێ
کە تێر نابم لە گوێگرتن بەدوو گوێ...!

حەز دەکا زوو بگاتە سەر دیجلە... لەسەر پردەکەوە... یان لە کەنارەوە سەیری ئاوەڕۆی هێمنی بکا... ئاوی زێ مرۆڤی پەست و پڕ دەخاتەوە ناو دنیای ئارام و هێمنی... بەس نا... ئەمشەویش... وەک ملیۆنەها شەوانی دیکە... سەر دیجلە پڕە لەو خەڵکانەی جووتن... لەسەر ڕۆخانەی دیجلەی خەمبار تێک دەئاڵێن... ساڵانێک لاف و گەزافی تەنیایی لێدەدا... کەچی ئێستا شەرمی لێ دێ... کاس و مەست بوو... ئەو هەموو خەڵکە چییە...؟ لە کوێوە دێن... بۆ کوێ دەچن... بۆ بەپەلەن... چۆن هەندێکیان هەر بەپێوە نامرن...؟ ئای لەو هەموو ئوتمبێلە زۆرە... تایەکی ئەوی تیا نییە... ئەو هەموو ئافرەتە زۆرە... هەر لە منداڵکار و قەیرە و بێوەژن و پیرەژن... باوەشێکی ئەوی تیا نییە... لەو هەموو زەویوزارە زۆرەی خوا... مەترێکی چوارگۆشەیی هی ئەو نییە... تەنیا مووچەکەیە و... ئەویش لە دەستەوە بۆ دەم دەڕوا... وریا دەبێتەوە... دەترسێ نەبا ئەم کەم پارەیەی لێ بدزن... دەڵێن: گیرفانبڕ زۆرن... ئەم دنیایە بۆ وا تێکچووە...؟ پڕ بووە لە دز و حیز و لۆتی بەدمەست و جەردە و چەتە و تەڵەکەباز و قومارچی و قۆڵبڕ و پیاوکوژ و ئافرەتی سەرسەری و کچی بێ بار...! گەر وا بڕوا چی چاوەڕوان دەکرێ...؟ سەیری چێشتخانەکانی هەردوو بەری جادەکەی کرد... بەرناکەون... ترسا ئەگەر ڕۆژێک... ساڵێک... سەدەیەک هات و خواردن نەما... بێ شک مرۆڤ مرۆڤ دەخوا... یەکەم کەسیش لەڕێکی وەک ئەو دەخورێ...! بیر لە باڕێکی شاهانەی سەر دیجلە دەکاتەوە... ئەمشەو پێویستە بخواتەوە...؟ ئا... تا خەیاڵی تەڕتر بێ و بەخوڕتر بنووسێ... باڕێک لەو باڕانەی پڕە لە ڕووناکی کز و خەم و خەیاڵ بەخشش... دەشێ ئاسمانیش دایکاتە باران... لەودیو دیواری شووشەبەندی مەیخانەکەوە سەیری خەڵک و باران دەکا... لە نێوان چپە و هەناسەی ساردی سەرمەستەکان... قومی خواردنەوە و مژی جگەرە... دەفتەرەکە دەخاتە سەر مێزە پاک و خاوێنەکە... هەرچی بۆ هات... دەنووسێ... هەر هیچ نەنووسێ... خەیاڵ و وڕینەی سەرخۆشەکان دەنووسێ... چۆن جگەرە دەکێشن... چۆن پێک هەڵدەدەن... بەیەکەم قوم ناخیان گەرم دەکەن... ئەم کپی و ڕووناکییە خەمێکی ڕوون دەخولقێنێ... ڕوونتر لە کانیاوی ساف... لە شووشەی بێگەرد... لەودیوەوە ورد و درشتی شتەکان دەردەکەوێ... خەم و تەنیایی و خواردنەوە کۆنترین یاد

وەئاگا دێنێ... یادی چوار ساڵی نەگبەتی و مەینەتی... مەستیش سەهۆڵی زۆر خەم دەتوێنێتەوە... خەمیش بڕوا... یادی شیرین و تاڵ دێ... دەشێ تا درەنگ دابنیشێ و بنووسێ... لەنێوان مۆسیقا و تابلۆی جوان و دیکۆری قەشەنگ و پەرداخی ناسک و جۆرەهای خواردنەوە و کورسی نەرم و شاهانە و گەرمی زۆپای کارەبا و... دەنگی پڕ لە ئاه و حەسرەت و تلانەوەی کەلسوم... خەیاڵ خۆشتر دەکەن... یادەکان بەتەڕ و بڕی یەکەم ڕۆژ دێنەوە بەرچاو... ئەمشەو دوورە لەو کەسانەی وەک خەفیە بەدوای دەکەون... لە مێزێکی نزیک جامخانەی باڕەکە دادەنیشێ... دیقەتی خەڵک دەدا... نازانن سەیریان دەکا... لەودیو تاریکی و لێڵی شووشەکەوە نایبینن... دێن و دەڕۆن... هەر یەکەی بەرەو مەبەستێک هەنگاو دەنێ... لە دنیادا مەبەست زۆرن... ئەو هەنگاوانەی بۆیان دەچن... گەلێ گەلێ زۆرتریشن... خواردنەوە خەڵکانی خەیاڵ مەزن سادە و ساکارتر دەکا... پاشا و گەدا... پێکەوە دەکەونە سەما... کەم کەمیش دەخواتەوە... هەر جارێکیش بخواتەوە... یەکەم شەق و... یەکەم ئافرەت و جگەرە و شەڕ و کەوتن و دیاری و دڵداری دەکەونەوە یاد... دەبێ خواردنەوەیەکی شاهانە بێ... خواردن هیچ نییە... چەند تێرتر بخۆی... تەپتر دەبی... خەیاڵ هەموو شتێکە... پیاوی بێ خەیاڵ پولێک ناهێنێ...؟

گەیشتە نزیک دیجلە... بەس خۆی تەنیایە... خەڵکی بەجووتە... هەر نێر و مێن دێن و دەڕۆن... پیرەژن و پیرەمێرد... تازە بووک و زاواکان... دڵدارەکان... لە ترسی سەرما... یا لە ترسی هەزارەها وردە مەترسی تر خزاونەتە ژێر باڵی یەکەوە... چوونەتە ناو یەک... هەن لەو جووتانەش هەر جودان... خۆی تەنیایە... هەر باڵندەیەکی تەنیایە... درەختی تەنیا... ئەستێرەی تەنیا... ئازاری دەدەن... هەموو شتەکانیش جووت بن... دێوی خەمی ئەو نامرێ... خەمەکە باڵندەیەکی ئەوەندە کێوییە... قەت ماڵی نابێ...!

هەموو شتەکان لە لایەک... کارەسات و بێ ئومێدی... مردن... کوشتن... شێرپەنجە... برسێتی... تەنیایی ئەم ئێوارەیەی ئەو لە لایەک... خۆشی لەو خەمە تێ ناگا و... بۆیشی دەگری هەر تێ ناگا...

زبانێک... بەستەیەک... دەنگێ... نەوایە
سکالایە... هەناسە و ئاخ و ئایە
کە تێ ناگەم کە نازانم ئەڵێ چی
بەڵام خوڕ خوڕ لەگەڵیا ڕۆحم ئەگری

سەیر دەکا... دیجلە هەر وەک خۆیەتی... باران کەمێک پتر ئاوی تێ کردووە... بەڵام لە کەناری خۆی بێزار نەبووە... جێی نەهێشتووە... مرۆڤەکان گۆڕاون و هەر دەگۆڕێن... دەموچاوەکانی بیر نەماون... قەت نەیبینیون... سەرنج ڕاناکێشن... یا بینیویەتی و لەیادی نەماون... جارێکی تر نە ئەو... ئەوان دەبینێتەوە... نە ئەوانیش... ئەو دەبیننەوە... کەواتە ئەو خەڵکە هەمووی لە حیسابی یەکدیدا دەمرن... یان هەر مردوون و بەزیندوو حیساب دەکرێن... ئای کە ئاشێکی گەورەیە... هەر کەسەی خەریکی ڕۆحی خۆیەتی... وازیان لە یەکدی هێناوە... وەکو قرژاڵ بەپشتدا دەڕۆن... گەر ئەو هەورە قورسەی ئاسمان بیبارێنێ... هەموویان وەکو ڕەوە باڵندەیەک... خۆیان لە ترسی باران دەشارنەوە... شەقام چۆڵتر دەبێ... پیاسە خۆشتر... با بباریێ... هەست دەکا ئەو خەڵکە دەماغی ئەویان کردۆتە شۆستە و بەسەریا گوزەر دەکەن... بایەکی سارد هەڵیکرد... نم نم دەباری... خۆشتری کرد... تەواو دایکرد... هەتا خۆی کرد بەبارێکدا تەواو تەڕ بوو... بارێکی شاهانەش نەبوو... بەڵام دەرگاکەی و پێشەوەی جامخانەیەکی دڵگیر بوو... وەک نیازی بوو... دانیشت... خرمەی ڕێژنەکە دەهاتە بەرگوێی... بارانیش خەمێکی خەستتر دەبارێنێ... لەم جیهانەدا چی لە باران و شەقامێکی تەڕ و دڵێکی تەنیا خەمناکترە... زۆر لە مێژە ئاشنای تەنیایی خۆیەتی... بەخیلی بەدڵۆپە بارانەکان دەبا... تەنیان... تەنیان... بەڵام کە دەڕژێنە سەر جادەکە بەیەکەوە دەڕژێن... جۆگەلە ئاوێکی زۆر دروست دەکەن... هەموو شتێکی تەنیاش ڕادەماڵن... گەڵای تەنیا... کاغەز... پووش و پەڵاش... ئاغزەجگەرە... پاکەت... دەنکەشقارتە... کارتۆن... شووشە و هەزارەها وردە و پارچەی فڕێدراو... هەموویان تێکەڵ دەکا... دەڕۆن... هەر دەڕۆن و دەڕۆن... دەشێ ترسی لافاویش بخەنە شار... ئەوە سیحر و هێزی یەکگرتن و تێکەڵبوونە... باران هەموو شتێ لە تەنیایی ڕزگار دەکا... کەچی ئەو تەنیاتر دەکا... گریانیش داد نادا... گریان چی لە سەری کاسی... مێشکی پڕ ئاژاوەی بکا...؟

مەیگێڕەکە هات... داوای دوو بیرەی کرد... کابرا وەرسوڕایەوە... ئەمیش دووبارە لە جامەکەوە سەیری ئەو خەڵکەی دەکرد کە خۆیان دەشاردەوە... خۆیان لە باران دەشاردەوە... سەریان نابووە قلیفەوە... تا زیاتر سەیریان بکا... وەڕس و بێزارتر دەبێ... خۆیشی نازانێ بۆ گەمژەڵ و دەبەنگ دێنە بەرچاوی... پتر هەست بەتەنیایی دەکا... بیرەکان دەخرێتە سەر مێزەکە... بەپەلە پەرداخەکەی پڕ دەکا و خێراتر هەڵیدەدا... دەفتەرەکە دەردێنێ و دەنووسێ:

»من کێم...؟ تەنیام... وەک ئەو دڵۆپە بارانەی بەسەر ڕووبارەکەدا دەڕژێ و... هیچ

شوێنێک تەڕ ناکا... من ڕژانی ئاوم بەسەر ئاودا... ئاویش تەڕە و... بەئاو تەڕ نابێ... بیست و پێنج ساڵە هەست بەخۆم دەکەم تەنیام... بیست و پێنج ساڵ = نۆ هەزار و بیست و پێنج ڕۆژ = سەد و نۆ هەزار و پێنج سەعات... دەشێ... زیاتریش... ئەم ژمارە زلە هەر بەتەنیا بەسەرم بردووە... بەهەموو کەس بەستراومەتەوە... بەڵام هەست ناکەم... کەس بەمن بەسترابێتەوە... دیسانەوە خەمە پڕ نهێنییەکە سەری لێدام... خەریکە لە ڕۆحی خۆم ون دەبم و تێی ناگەم... گۆران لە مێشکما زیندووە... شیعرەکەی:

چییە ئەی ڕۆحی بێ لێوار و بێ پەی
لە تۆ ناشارەزایی من هەتا کەی...؟

وشەیەک نییە بۆن کڕوزی ئەم دڵ و دەروونە سووتاوەم بدا... ئەمشەو پشیلەش هاودەم و خەم ڕەوێنە... گەر هەبێ...؟ خۆ دەوڵەمەندەکان شێت نین سەگ و پشیلە بەخێو دەکەن...؟ ئاخۆ ئەوانیش هەست بەتەنیایی دەکەن...؟ بارەکانیش پڕن... پڕتر دەبن... ئەگەر هەزارەها بێ سەر و نامۆ و دەربەدەر و بەڕەڵلا و قوڕبەسەر و تەنیای وەکو ئێمە نەبووایە کێ مەیخانە و بارەکانی جیهانی پڕدەکردەوە؟ ژیانم بازدانێکی بەردەوامە لەم شۆستەوە بۆ شۆستەیەکی تر... شەممەم وەکو یەکشەممەیە... یەکشەم وەکو دووشەممەیە... ڕۆژەکان وەک دەنکەکانی تەزبیحێک لە یەک دەچن... کەژەکانیش بەدوای یەکتریدا دێن و دەڕۆن... تەنیا ئاووهەوا دەگۆڕێ و بەس... چاوەڕوانی شتێکی گەورەم... ئەویش نایە...! شتەکانم تاکە و تەنیان... هەر لە سەرین و پیاڵە و پیاسە و وێنە و فلچەی ددان و... شتی تر...»

پێکێکی تر هەڵدەدا... جگەرەیەک دادەگیرسێنێ... سەیرێکی دەرەوە دەکا... هەر بارانە و بەخوڕتریش دەبارێ... دەچێتەوە سەر دەفتەرەکەی:

«ئەمشەو دەچمەوە ئوتێلە ساردەکە... ئاگری زۆپایەک نابێ... بەدیار ئاگرە زەردەکەیەوە خەمێکی زەردتر بخۆم... مەگەر ئاگری جگەرە گەرمم بکاتەوە... من لەززەتی ئافرەتێک لە جگەرەیەک دەکەم... یادی ساڵانی کۆن نەبووایە... ئەم ئوتێلە پەڕپووتە جێی من نییە... ژوورەکەش گەرم بێ... دڵم هەر ساردە... لەوەتەی خۆم ناسیوە... دڵم ئاگردانێکە هەر دادەگیرسێ و دەکوژێتەوە... هەر دادەگیرسێ و دەکوژێتەوە... ئێستا ئاگردانێکی پڕ خۆڵەمێشە... دنیای خەیاڵ و دەروونم ئەوەندە سارد و سایەقەیە... ئەگەر لە ئاسمانی هیچ وڵاتێک بەفر نەبارێ... بێ شک بەسەر وێرانەی دڵی منا کلو کلو دەبارێ... تا بەیانیش دەمبەستێ... چەند جێگەی خەفەت و داخە... لە ئوتێلێکی وا هەرزان و سارد و ڕووتا

بمرم... بێ ئەوەی کەس هەبێ دەم بخاتە ناو دەممەوە... چەند جێی داخە...؟ ڕاوچیم... بەڵام دەست بەتاڵ... ئەسپەکەم پێش تانجییەکە دەکەوێ... سەیرە... حەز دەکەم بزانم... ئێستا چەند کەس لەدایک دەبن... چەندیش دەمرن... چەندیش لەم دنیایەدا دەکوژرێن... چەندیش ماچ دەکرێن...؟ چەندیش وەک من تەنیایی دڵیان دەکێڵێ:

چییە ئەم دەنگە... ئەم ئاوازە دوورە...
کە پێهەڵهێنەری چاوی شعورە...؟!
کە دێ پەستم، کە نایە ئارەزووی دڵ
بەدوویا وێڵ ئەبێ مەنزڵ بەمەنزڵ...!

هێدی هێدی شەو دەڕوا... تا دێ خەڵکی کەمتردەبنەوە... دوایی تاک تاکە سەرخۆشەکان بەجادەکانا شۆڕدەبنەوە... خۆیان بەپاشای سەرشەقامەکان دەژمێرن... لە پەنا دیوارەکانا دەڕشێنەوە... میز بەهەموو شتێکا دەکەن... تف لە هەموو شتێ دەکەن... ئازار چی بەمرۆڤ ناکا؟ ژمارەی ئۆتمبێلەکان کەمتر دەبنەوە... بارەکانیش چۆڵتر... دوا شت کاباریّ و تیاترۆخانەکان دادەخرێن... وەک مێرووله و مێش و مەگەز و باڵندە و ئاژەڵی خوا... هەر کەسەو بۆ کون و هێلانەی خۆی دەگەڕێتەوە... چەند پۆلیس و یاساولێک بۆ پاراستنی شەرەف و ناموسی شار دەڕژێنە سەر شەقام و شۆستە و کۆڵانە تاریکەکان... شاریش ئەوەندە کپ و خامۆش دەبێ... وەک نقومی ژێر باری پرسەیەکی گەورە بووبێ... یا لەناو لەززەتێکی بێ کۆتاییدا توابێتەوە...؟

دوا کەسیش خۆمم... بەنێو تاریکی و بێدەنگیدا مل دەنێم... وەک وڵاتێکی ژێر تەم کەوتوو... دەکەومە ناو خەمێکی بێ سەر و شوێن... ئەو خەمەی کە تەنیا خۆشەویستی ڕاوی دەنێ و بەس... ئەویش نیمە...!»

دەفتەرەکەی دانا پێکێکی دیکەی هەڵدا... سەیری دەرەوەی کردەوە... ژن و پیاوێک... دەستیان لەنێو قەدی یەکدی ئاڵاندبوو... لە ژێر چەترێکدا بوون... تیژ تێپەڕین... ئەویش لەگەڵ هەر پێکێک گۆمی خەمی لێختنتر دەبوو... سەرسامیش بوو بەو دنیایەی کە لەژێر باراندا دەشۆرا...!

هەولێر – شوباتی «١٩٧٩»

* لە ژمارە «٦٧»ی «بەیان»دا... لە کانوونی یەکەم/ «١٩٨٠»دا بڵاوبۆتەوە.

شاعیر

پشت لە شار و ڕوو لە دەشت هەنگاوی هەڵگرتبوو... بێ ئاوڕدانەوە ڕێگەی گرتبووەبەر... بەرەو دیدەنی و شەیدایی ئاسمان و دار و بەرد و خۆڵ و گرد و نشێو... زۆر لە مێژە خەون بەگەشتێکی تەنیاییەوە دەبینێ... کۆترە شیعرێکی عیشق لەسەر زارێتی و لە ئاسمانی شاردا بەرەڵلای ناکا... شاگەشکە بووە... ئەگەرچی خەمێک دڵی تەنیوە... وەک خەمی ساتەوەختی ماڵئاوایی دڵداران: ڕووەو ئەو دەشتە ملدەنێ... بەڵکو فرمێسکی جودایی و تاسەی ڕامووسان و موچڕکی ماچ ببێ بەسروشی شیعرێکی عاشق و گۆنا تەڕ... وەک ژنێکی سکپڕ... دەزانێ کەی بەرە ژانی گەورەیە... ژانی لەدایک بوون... ئەوسا قوڵپی گریانی خەمێک و قریوەی شێتانەی سەرێکی پڕ لە ڕاز و نهێنی تێکەڵ بەیەکتری دەبن... سۆفی ئاسا عەشقێکە گەورە... لەناو هەموو گەرد و بەردێکی سەر ئەم زەمینە دەتوێتەوە... هەموو ڕەنگەکان لە چاوە ڕەشەکانیدا شەپۆڵ دەدەن... ئەوساکە دەبێ بەتاکە خەمخۆر و دێوانەی سەر ئەم زەمینە... کە ئیلهامەکە بەسەریا باری... زەوی دەبێ بەتۆپێک و بەهەوەسی دڵ یاری پێدەکا... کاتێ دڵی پڕ دەبێ... نامۆیی و دڵتەنگی و تەنکە خۆشییەک تێکەڵ بەیەکتری دەبن... ئەوسا نازانێ لە چ سەرچاوەیەکەوە کانی فرمێسک دەتەقێ و زەوی خەمێکی وشک و سووتاو ئاودەدا... ئاوریشمی ئەو سۆزی عەشقەی ئەوەندە تەنک و ناسکە... بەتیشکی خۆر پەڕە دەکرێ... زیاتریش هۆگری مرۆڤ و یادە مردووەکانە... لوورەی سەگێکی برسی دنیایەک خەمی بۆ دەڕێژێ... لوورەی پڕ لە ئاە و ترسی سەگەکەی ئەو شەوە بۆ نەبوو بەشیعرێک...؟ لەبری شیعرەکە تێر گریا... شەوێک بوو سارد... یادی ماڵئاوایی «چیمەن» هێشتا لە دڵیا سەوز بوو... چیمەن بۆ جێی هێشت...؟ نایزانێ... لوورە و هاوار وناڵەی سەگەکە چیرۆکێکی پڕ لە داخی تەنیایی ئەو شەوەی بوو... کارەساتی مردنی ئەو حەزە لە شیعر گەورەتر بوو... هەر بۆیە دەگریا... ئەو شەوە بۆ سەگەکەش گەڕا... شەوێک بوو سارد... پڕ لە باران و خەم و مەینەتی... نەیدۆزییەوە... ئەگینا لە پێخەفەکەیا دەیخەواند... بەو هەموو دڵ ناسکییەوە چیمەن فرۆشتی... ئەو شەوە باران تەڕی کرد... نەخۆشیش کەوت... لەو شەوەوە... شەوی

ماڵئاوایی... خەم و نەخۆشی و سەرشێتی ڕوویان تێکرد... ئێستا ئەوسا نییە... ئەوسا کە بەیەکەوە دەبوون... دەریای ڕۆحی دەکەوتە سەر شەپۆلی ڕەنگاوڕەنگ... بیری دەچووەوە کە هەر ئێسک و گۆشت بێ... ئەوسا شیعرەکانی تامی ماچ و بۆنی قژ و ڕەنگی چاوی «چیمەن»یان دەبەخشی... دۆستی هەموو مرۆڤێکی پاک بوو... ئێستاش شەیدای تەنیایی و شیعر و بیرە و جگەرەیە... کەمتر لە جاران پێدەکەنێ... زۆر کەمتریش دەدوێ.

دوای نیوەڕۆیەکی بەهارە... سووکتر هەنگاوی دەنا... بێ وەستان... بەپەلە... دەیویست بۆ چەند ساتێکیش بێ... لە ئاژاوە و ژاوەژاوی شار دووربکەوێتەوە... لەو ڕۆژەوە چیمەن دەستی لێ بەرداوە... شیعرێکی ئەو کارەساتەی بۆ نەهاتووە... دەستێکی بۆ قەرەوێتەکەی برد... شلتری کردەوە... هەموو ئەو پردانەی ڕووخاند کە ئەمیان بۆ شاری پڕ لە یادی ترش و تاڵ دەبردەوە... هەزار نەفرەتی لەو حەزەش کرد... ڕایهێنا کە شەو و نیوەشەو و سەر بەبارەکانیدا بکا... لەو ڕۆژەوە نەفەسی کورت بووە... ڕۆمانێکی تەواو بۆ نەخوێندراوەتەوە... مانگێکە کۆتایی بە«بەرزاییەکانی وێزەرینگ» نەهێناوە... کەی وا تەمبەڵ بووە...؟ ئەوسا بەشەو و ڕۆژێک ڕۆمانێکی تەواو دەکرد... هەموو چیرۆکی ئەوینێک... چیرۆکی خۆی بیردەخاتەوە... ئەو پاپۆڕەشی نغرۆ کرد کە بۆ بەندەری داهاتووی نادیار هەڵیدەگرێ... ئێستا نە داهاتوو دەمێنێ و نە ڕابردوو... «زۆربا» ئاسا بۆ ئەو ساتە دەژیا کە هەناسەی تیا دەدا... ئەوسا کە چیمەن هەبوو... خەمیش ڕەنگێکی دیکەی هەبوو... لەو خەمە پەمەییانەی لە چاوانیا ڕەنگیدەدایەوە...!

ماڵئاوایی لێ کرد... ئیتر باخچەکان گوڵ ناگرن... ئەستێرەکانی شەوی ئاسمان ناجریوێنن... ئەوسا لە دڵیا چۆپی بوو... وەک دیمەنی هەڵپەڕکێی کچانی کۆک و ڕووت لە ژوورێکی ئاوێنەبەندا... چ دیمەنێکی جوان و قەشەنگە... لەگەڵ هەر هەنگاوێکا دەبۆوە خاوەنی دەرد و دڵی خۆی... لە خەمی ڕابردووی... یادگارە ناشیرینەکان... لە ترسی شەوانی داهاتووی پڕ لە مەینەتی دەربازی بوو... چ هێزێکی مەزنە... بگرە لە مردنیش دەترسا... بام بشمرێ... هیچ نەبێ شاعیرانە دەمرێ... لەنێو ئەم دەشتە بێ گوناهەدا... گەر لێرە بمرێ... گوڵە کێوییەکان دەمیان دەخەنە دەمییەوە... باڵندەکان دێن و پرسەی بۆ دەگرن... سێبەری بۆ هەڵدەڕێژن... چەند خۆشە فڕەی باڵیان... چەند جوانە... شاعیرێک لەناو کۆشی سروشتا مردوو... نوستوو نەک مردوو... لەناو بازنەیەکی پڕ لە گوڵاڵەسوورەدا ڕاکشا... لە ڕاکشاندا سەرتۆپی کۆشک و خانووە بەرز و بڵندەکان... گومەزی منارە بەرزەکان دیارنەمان... دەموچاوی لە خاک و خۆڵ و گیا و گوڵاڵەکانا دەسوو... هەر لەسەر پشت و سک خولی

دەخواردەوە و تلی دەدا... گوڵ و سەوزەگیای ئەو ناوەی دەشێلا... مەستییەک لە کەللەی دا... تەشەنەی دەکرد و گیانی دەخستە سەر لەرز و سەما... دەیخرۆشاند... هەستایەوە... هەنگاوی نا... خێرا... خێراتر... گوڵەکان زیاتر لەژێر پێیدا دەپلیشانەوە... لە زاق و زیقی شار بەدوورکەوتەوە... لەم دەشتە چۆڵەدا زیاتر شتە زیندو و مردووەکان داوای مانا و بوون دەکەن... هەر یەکەی مانای خۆی... بەرد و باڵندە و ئاسمان... ژانەسەرە... زۆری وەک ئەو بەو دەردەوە مردن... نەگەیشتن... حەزی لە فڕین کرد... لە خۆی پرسی... بۆچی مرۆڤ باڵی لێ نەڕواوە...؟ نابێ... ئەوسا سەری بەهەموو کون و کەلەبەرێکی شارا دادەگرت... هەر ڕۆژە و چەندەها مرۆڤی باڵندە لە ئاسماندا بەڕووی یەکدیدا دەکەوتن... لەسەر تاق و پەنجەرە و بانی حەمامی ژنان باڵیان دەشکا... ئای مرۆڤ...؟ موچڕکێک سەرتاپای جەستەی گرتەوە... دوورتر کەوتەوە لە شار... شار یا زەلکاوی لیک و خوێن...؟ شار گەورەترین درۆی شارستانیەت... لە زووێیکەوە وازی لەو کەسانە هێناوە کە بەدووی تامی تووتن کەوتوون و خۆیان لەنێو گەڵی ئافرەتە دۆخین شلەکانا دەدۆزنەوە... ئەو شارستانییەتە سفلسە و چارەسەری قورسە... ئەوەندە دوورکەوتەوە... بەپێوەش سەرتۆپی خانووە هەرە بەرزەکان و گومەزی زۆری منارەکان لە چاو ون بوون... جگەرەیەکی ئاگردا... مژێکی قووڵی لێدا... سەری بەرزکردەوە... دووکەڵە چڕەکە شینایی ئاسمانی بێگەردی لەبەرچاو لێڵ کرد... هەر زوو دووکەڵە چڕەکە پەرت و بڵاو بووەوە... ئاسمان وەک خۆی دەرکەوتەوە... چەند پەڵە هەورێکی لۆکەیی... بێ سەر و شوێن کۆچیان دەکرد... لە کۆمەڵە فیلێکی زەبەللاحی هەڵاتوو دەچوون... جار جارەش دەبوون بەڕەوە ئەسپێک... بەڵام هەوری نەزۆک... لەسەر پەنجەی هەردوو پێی خۆی بەرز کردەوە... هەوای ئەو دەشتە پاکەی هەڵمژی... وەک سەماکەرێکی «بالێ» چەند جارێک بەدەوری خۆیدا سووڕایەوە... کەمێک سەری گێژ بوو... بەرلەوەی بکەوێ... بەچۆکدا کەوت... لە گوڵاڵەسوورەکان وردەبووەوە... لەو خاڵە ڕەشەی دەروونی گوڵەکان...!

هەر نەورۆزی پار بوو... لەسەر مەستی بەیەکەوە بووندا بوون... نەورۆزێک نەسووڕایەوە لەیەک دابڕان... نەورۆزەکەی پار هەر لەم دەشتی دوورەشارەدا سازکرا... هەر لەم دەوروبەرەدا دەخوولانەوە... وەک دوو ئاسکی کێوی قەڵەمبازیان دەدا... خاڵی ڕەشی گوڵاڵەکان بیری هێنایەوە:

– چیمەن... ئەو خاڵە لەو خاڵەی سەر ڕوومەتت دەچێ...

– دیسانەوە شیعرە...؟

– نا چیمەن... خاڵی تۆ نەمر تریشە... ئەم گوڵانە هەر ساڵەی بەهارێکیان هەیە و بەس...!

– بوەستە... بۆ کوێ دەستم دەگری؟

– ناو ئەو گوڵەگەنمانە...

– ئاخر...

دەستت خستە سەر دەم و لێوە تەنکەکانی... بەیەکەوە ڕاکشان... هەردوو دەستی خستبوونە ناو دەستەکانتەوە... لێک نزیک کەوتبوونەوە... سەیری لێوی تەڕ و تەنک و پڕ ئارەزووکانیت دەکرد... لێوی ژێرەوەی بەترس و خۆشییەوە دەلەرزی... لێوێک لە چاوەڕوانیدا بلەرزێ... ئەوەندە بەجوانی و نەوسنانە بۆ دەرەوە تەقی بوو... هەوەسی مردوویەکی وەئاگا دەهێنا... دەنگ و هات و هاوار و زاق و زیقی ژن و منداڵ و پیاو دوور دەهاتە بەرگوێت... کتوپڕ لە بێدەنگی و ماچێکی گەرمدا توانەوە... گوتی:

– یەکەم جارمە...

– هەستت بەچی کرد؟

– ڕمانی یەکەم دیواری ترس و شەرم.

– چیتر...؟

– گوناه...

– چەند جارم پێ وتی یاسای ئەوین گوناهی تیا نییە.

– دە چی بکەم...

فڕەی باڵندەیەک وەئاگای هێناوە... هەر لەسەر چۆک بۆ ئەو شوێنە ڕۆی کە باڵندەکەی لێ فڕی... ناو گوڵ و گیا و دڕک و داڵەکەی پشکنی... ڕوو بەڕووی هێلانەیەک و دوو هێلکە بۆوە... بەپەرۆشەوە... زۆر بەنەرمی... وەک کەسێ دڵی کەوتووی خۆی بگرێتەوە... دانە هێلکەیەکی خستە ناو لەپی... نەیزانی هێلکەی چ باڵندەیەکە... بەخۆیا هەڵشاخا... نەرمتر خستییەوە ناو هێلانەکە... هەستایەوە... بەلای کۆمەڵە سەگێکدا ڕابورد... بەدڵ لێیان دەترسا... سەگەکانیش بڵاوەیان لێ کرد... ئەوانیش لەو دەترسان... چەند سەرنجێکی پڕ لە خۆشەویستی و خزمایەتییان گۆڕییەوە... هەموویان هەر زوو کەوتنە سەر

لەپ... جگەرەکە هەر لە خۆیەوە – بێ ئەوەی مژێکی تری لێ دابێ – ببوو بەسووتوو... نیگای هەڵبڕی... بەدەم شنەبای تاو نا تاوێکەوە گژ و گیا و گوڵەکێوییەکان کەروێشکەیان دەکرد... هێڵی تەلەفۆن گرژ و مۆنی کرد... باڵندەکانی ئاسمان جووکە و جریوەیان دەڕژایە سەر ئەو دەشتە سەوزە... دەتگوت بۆ ئەو نەغمەیە گوڵەکان دەکەونە سەما... ئەم دەشتەش جۆگەلە ئاوێک... ڕووبارێک... ئاوەدان و خۆشتری دەکرد... وەک ئاسکێکی بەرەڵلاکراوی دوای ڕاو تێی تەقاند... غاری دەدا... دوور و نزیک ئەسپێکی بەرەڵلاش کەوتە لۆقە... چییە...؟ سەگ و ئەسپ و باڵندەکان دەترسن... غەریبێک هاتووە و ئارام و سەربەستییان لێ بشێوێنێ... ماندوو بوو... هەستی بەلەززەتێک کرد... بەرچاوی ڕوونتر بوو... زەوقێکی بێ هۆ گرتی... هەستی دەکرد منداڵێکی هەتیوخانەیە و بۆ ڕۆژی هەینی گەڕاوەتەوە کۆشی دایکی... کێڵگەی خەیاڵی لە هەموو دڕکەخەوێک بژار کرد... ئەم دەشتە لە باوەشی پڕ لە میهری دایکی دەچێ... ترس و بێ ئۆقرەیی ناهێڵێ... چەند بەردێکی گرتە تازە قووچەکی تازە کێڵگەکان... بەریان نەکەوت... گوڵێک کەوتە سەر بەردێک و لەژێر پێیدا پلیشایەوە... بەردەکە ڕەنگی گوڵەکەی خواستەوە... ویستی بۆ ئەم جوانییە کپ و بێ دەنگە بگری... ئەو جوانییەی ناتوانێ لە شەڕ و پۆزی مرۆڤ دەربازی بێ... بۆ ماوەیەکی کورت وەستا... کزەبایەک بۆنێکی گەنیوی بۆ هێنا... سەیرە... ئەم دەشتە پاکە و ئەم بۆگەنە...؟ دوور و نزیک نیگا و ڕوانینەکانی هەڵبڕی... بەسەر پانتایی دەشتی پڕ لە سەوزە گیا و دەریای سەوزی گوڵەگەنم و ئێرە و ئەوێی گوڵاڵەسوورەکان... هەردو شیو... دوورتر تا ئەو هێڵە سیحراوییەی ئاسمان بەزەوییەوە دەبەستێتەوە... هیچ دیار نییە... دەبێ ئاژەڵێک تۆپی بێ...؟ بەم بەهارە هیچ گەڕ و بەرەڵلاش نییە بتۆپێ... زستان بووایە... ئێ... بەڵام هەموو شتێک شیاوە... گۆمی ئەو جوانییە شلەقا... ڕوانینی لێڵ کرد... هەناسەی تەنگتر بوو... نەیویست پڕ بەسییەکانی هەواکە هەڵمژی... ڕەنگی هەڵبزڕکا... ئەو ڕەوە ئەسپی شیعرەی خەریک بوو زین بکرێ... ڕەوییەوە و کەوتە غار... نەگیرا... پۆل پۆلی ئەو کۆترەکێوییانەی ماڵی دەبوون... بەرەو ئاسمانێکی تر فڕین... ئەو ڕووباری شیعرەی نیاز بوو ئەم دەشتە تەڕتر کا... لە سەرچاوەکەیەوە وشکی کرد... ئەم بۆنە نەعلەتییە چی بو...؟ کە سەما و کەروێشکەی گیا و گوڵەگەنمەکانی ڕاگرت... وەک خۆی بۆ نواندنێکی دیکە ئامادە کردبێ... لە شانۆگەرییەکی دوو پەردەییدا... هەنگاوی ورد و خێرای دەنا... ڕووەو گردێک... گەیی... بەسەر گردەکەشدا هەڵزنا... ماندوو بوو... لەسەر گردەکە هەناسەی حەوانەوەیدا... خۆی دایە دەست نشێوی و تلۆر بۆوە... لەم ئان و ساتەدا

چاوی لەوە نەبوو چەند گوڵاڵەسوورەی تری پلیشاندەوە... چەندەها شارە مێروولەی تری وێران کرد... هەنگاوی ورد و خێرای دەنا... بۆ ئەو شوێنەی ئەفسانەی جوانی لە بیر بردەوە، لە شانی گردەکە دابەزی... قوولتر ڕوانی... لەوبەری دامێنی گردێک... زبڵخانەیەک پەپکەی کردبوو... یەکێک لە زبڵخانەکانی دەرەوەی سنووری شار... ویستی لە جیاتی شیعرەکە لە دەفتەرەکەی بەرباخەڵی بنووسێ.

«زبڵخانەی ئەنجامە و... ڕشانەوەی (هۆ)یکە.»

نزیک کەوتەوە... نزیکتر... لە لایەکی زبڵخانەکەوە لەسەر چیچکان بۆی نووشتایەوە... سەمای حەز و ئارەزوو نەما... کەف و کوڵی شیعر دامرکایەوە... خۆری عیشق ئاوابوو... سۆز... یاد... ماچ... ختووره و تەزوو... باڵندە... گوڵی کێوی... ئاسمان... گەرد و بەرد... کوان...؟ ڕەنگ و تامی تر ئەدەنەوە... زبڵخانە شار و ئاژاوەی بیر هێنایەوە... چاوێکی بەشتەکانا خشاند... ئەو شتانەی لە کات و شوێنی خۆیانا – بەر لە ئێستا – نموونەی جوانی و ڕێز و پەیوەندی و زەوقی مرۆڤ بوون... لە دڵ و ئیمان و هەست و هۆش و چاوی ئادەمزادا نرخیان هەبووە... لەسەر زمانیان خۆشترین ئاواز... خۆشترین گۆرانی... سەمای شادییان بۆ کراوە... ئێستاش بێ ناز ئاوا کەوتوون... بۆگەن و بۆگەنتر دەبن... نەک هەر مرۆڤ... بگرە ئەم شتە بێ کەڵک و مردووانەش... چیرۆکی خۆیان هەیە... سەرەتا و کۆتایی... تراژیدیا و کۆمیدیا... دنیایەکی ترە و بەزمانێکی تر بانگی عەقڵ دەکا:

– ئەم بوتڵی بیرە شکاوە... ئێستا پڕە لە قوڕاوی باران... دەبێ مێزی چەندەها عاشقی ڕازاندبێتەوە...؟ چەند ئاهونزا و خواست و سکاڵا و ژانی بەسەردا باری بێ...؟ خەونی سەوز و گۆرانی سوور...؟ زۆر جاریش هەمووی درۆ و دەلەسە...

– ئەم قوتووی جگەرەیە... هاودەم و خەمڕەوێنی کام یاساوڵی نیوەشەو بوو؟

– ئەمەش ئەسپی کام ئاغا بووە؟ کێ دەڵێ ئەسپی عەرەبانە نەبووە؟

– ئەم جووتە پێڵاوە...

– ئەم ئەنگوستیلەیە...

– ئەم...

– ئەم...

– داستانە و کۆتایی نایە... شێتییە... قیامەتێکە بۆ خۆی... بیر لە چی دەکەیتەوە...؟

تێکەڵی خەیاڵ و ڕاستی... شتە زیندو و مردووەکان... ئێستا و داهاتوو و ڕابردوو... بێ

ئەنجامی پرسیارەکان... تێکڕا سڕیان کرد... هەستی کرد گەڵێ نەفامە... نەیویست لەمە زیاتر خەیاڵ بەڕەڵڵابێ... شەرم دایگرت کە ئەوەندە بەساوێلکەیی بیردەکاتەوە... ماوەیەتی لە عەشقی تر تێبگا... لە مانای ئەم گەردوونە... پرسیاری گران و سووک لە یەکدی جێکاتەوە... زیاتریش سووکە شەڕێکی ئەم بەیانییە وا دڵتەنگی کردووە... گوناهی کابرا بوو «شانی بەر شان کەوت... کابرا زۆر سەرسەرییانە گەڕایەوە و تفێکی لێ کردی... هەموو خەڵکی ئەمبەر و ئەوبەرەی شەقامەکە ئاوڕیان دایەوە... وتت: ببورە...! ئەو شەپازللەیەکی دیکەی سرەواندە بناگوێت... شەڕ و شاعیریان نەوتووە... ملت کەچ کرد... کە کەوتیتە سەر شەقامێکی چۆڵ... بێدەنگ گریای...» ئیمرۆش هات گوڵ بچنێ... گوێ بۆ جریوەی باڵندەکان هەڵخا... بۆ چاوەکانی چیمەن شیعرێک بڵێ... شیعرێکی ماڵئاوایی... کەچی لە هەموو ساتێک پتر بەتاڵ و بێ شیعرترە... ئەوە بۆ...؟ نازانێ... هات لە هاش و هوشی ماشینەکان بەدوور بێ... کەوتەوە سەر خەیاڵی ئەوەی بەپەلە بگەڕێتەوە... بۆ ژووری تەنیایی... بچێتەوە سەر خوێندنەوەی ڕۆمانە ناسکەکەی «بەرزاییەکانی وێزەرینگ»... دوا بەشەکەی دیکەشی تەواو بکا... بزانێ ئاخۆ «هیسکیفلی» عاشق و شێت... دوای مردنی «کاترین»ی دڵخواز و دڵبەر چی بەسەر دێ... ئای لەو عەشقە توند و تیژە... ڕەشەبایە نەک عیشق...

چەند جوانە... چەند دڵگیرە کاتێ گوڵەپاییزییەکانی بۆ دەکا بەچەپک...

ئەو ڕۆژەش کاترین لە ماڵە مێردەکەی نەخۆش دەکەوێ... سەرەمەرگیەتی... دنیا گەڵێ سارد و سڕە... کەچی پەنجەرەکان دەکاتەوە... بێ ئەوەی گوێ بەو هەوا سارد و تەزیوە بدا... ئەو هەوایەی وەک چەقۆی تیژ شانەکانی دەبڕی... دەیانخاتە سەر پشت... چونکە حەز بەبۆن و بینینی گوڵەکێوییەکان دەکا... ئەو گوڵانەی «هیسلکیف» بۆی دەکردن بەچەپک... کە پەنجەرەکان دەکاتەوە... ڕەشەبای شێت وەک سیحرێک پەردەکان دەخاتە سەر سەما... خزمەتکارەکە دەپاڕێتەوە... کاترین دەزریکێنێ... «بیکەرەوە... دوا جارمە.» ئەسپی گریانێک هەڵیدەگرێ... هەر بەددان پەردەکان جیڕ بەجیڕ دەکا... عیشق شێتییە... خۆی بەدار و دیواردا دەدا... سەرە مەرگە... دوا شت هەر «هیسکلیفی» لەیادە... ئاخۆ عیشقی وا لەسەر ئەم زەمینە هەبووە؟... عەشقی وا... نەخێر...

کاتێ پێی دەڵێ: «قەت بەتەنیا نامرم... دەشێ لە قوولایی دوانزە پێدا بمنێژن... بەڵام هەرگیز بەتەنیا نامرم... قەت بەتەنیاش ناسرەوم... هەرگیز... هەرگیز...»

«ئامانجی ژیانم هیسکلیفە... لەم دنیایەدا هەرچی هەیە کۆتایی پێ بێ و نەمێنێ... بەتەنیا ئەو زیندوو بێ... بوون و ژیانی من بەردەوام دەبێ... خۆشەویستیم بۆ ئەو وەک ئەو بەردە نەمرانەی ژێر زەوی وان... هەر ئەوە نییە خۆشم دەوێ... بەڵکو من خۆم هیسکلیفم... هەردەم لە مێشکایە...»

چەند گەورەیە تێکەڵبوونی ئەو دوو زاتە... ئای لە بوون بەیەک... ئای بۆ توانەوە...!!

نەخێر... ئەمەیان هەر ئەدەبە و بەس... چیرۆکە... لە دڵەوە خۆزگەی دەخواست هیسکلیف بێ... ئاخۆ عەشقێکی گەورە ئەم چیرۆکەی خولقاندووە... یان چیرۆکەکە ئەم عیشقەی وا بەمەزنی و پیرۆزی خستووەتە بەر دڵ و دەروون...؟ کامەیانە...؟

گەیشتە ئەم ڕایەی کە زۆری ماوە شیعرێکی نەمر و مەزن بنووسێ... زۆرتریشی ماوە تووشی عەشقێکی پیرۆزتر بێ... وەک هی ناو چیرۆکەکە... دەفتەرە بچووکەکەی دەرهێنا و نووسی:

«ئەم عیشقەی من چەشتم... شایستەی شیعرێکی گەورە نەبوو... ئەگینا شیعرەکە منی دەنووسی...!»

هەولێر – کۆتایی ساڵی «١٩٧٧»

* ئەم چیرۆکە لە ژمارە «٤٩»ی مایسی «١٩٧٨»دا و لە «بەیان»دا بەناوی «گەشت» بڵاوبۆتەوە.

گوڵی ڕەش

گوڵی ڕەش

+ هێرۆ هەبوویت...

÷ بۆ دابەش بوویت...؟!

− هێرۆ ون بوویت.

* تەواو... نەمایت و... نیت...

دە دەی ئەو پەنجەرەیە بکەرەوە... گوڵە مۆرەکانی ناو هەردوو ئینجانەکە ئاو بدە، خەمی منیش، ترسی جودایی بڕەوێنەوە، لەسەر ئەم بانە نیمچە تەپیوەدا وشک بووم، چاوەڕوانی و تاسەی ڕووە جوانەکەت پەکیان خستووم، دە وەرە نێو بالکۆنەکە و سەرێ خوارکەوە... وەک خۆری هاوینی ئیمڕۆ ئێوارە دەرکەوە و ئیتر ون بەو مەیەرەوە، تامەزرۆتم هێرۆ خان... هێرۆ گیان... لەیادچوونەوەی تۆ قورسە... قورسە وەک مەرگ، بۆشاییەکە بەقەد بۆشایی نێوان ئەستێرەکان... خەمێکە بەقەد هەندرێن و هەڵگورد و پیرەمەگروون...

چیم لێدەکەی...؟ چیم پێدەکەی... بۆ کێ جێم دێڵی...؟ تۆ فڕێم بدەی... کەسێ نابێ منی چڵکن و خۆشی نەدیدە هەڵبگرێتەوە... تەنیا خۆت منی تاڵ و ترشت تام دەکرد، هێندەی باڵای تۆ خۆر ماوییەتی ئاوابێ... خۆم بۆ نەگیرا و هاتمە سەربانەکە، حەزت سەرشێتی کردووم و خەریکە منی برسی و ترسنۆک دیواری شەرم بڕمێنم...

پەنجەرەکە بکەرەوە... سەرێ خوارکەوە و بڕوانە سەربانە بێنازەکەی ئێمە... لە هەموو لایەکەوە گیای زەرد و سیس و وشکەوەبوو... پووش و پەڵێشە و (با) دەیبا و دەیهێنێ... هاتووم و چاوەکانم بەسەر ئەو تاق و پەنجەرە و داروبەرد و... هەردوو ئینجانەکەی سەر بالکۆنەکەوە ڕواون... دە تۆش کەرەم کە و پەنجەرەکە بکەرەوە... هەفتەیەکە ئەم پەنجەرە گەورەیەت داخستووە، هەفتەیەکە پەردەکانیشی دادراونەتەوە، تۆراویت و نایەیتە نێو بالکۆنەکە، وەک جاری جاران کورسییەکە دانانێیت و بەرامبەری هەردوو ئینجانەکە دابنیشیت... ئای کە ئەوسا بەختەوەر بووم، هەموو ڕۆژێک دوو سێ جار بەو ڕووخسارە شیرینەت مەست دەبووم... کە تۆ گوڵە مۆرەکانی نێو هەردوو ئینجانەکەت ئاو دەدا... وام هەست دەکرد دڵی من یەکێکە لەو گوڵە مۆرانە و تۆ تێر ئاوی دەکەی... خۆزیا چیرۆکنووس

دەبووم... ئەوسا دەتدی چ چیرۆکێکی جوان و غەمگینی ئەم ئەوینەم دەنووسییەوە... چیرۆکی ئەو گوڵە سیس و ژاکاوانە، تۆران و دووریت، تاسە و سووتان و شەونخوونی هەفتەیەکم، خەم و ژان و حەژمەتی تەنیایی، برینی جودایی، ماتەمینی، بێزاری و مەستییەکی تاڵ... گریان و شتی تر... حەزیشم دەکرد چیرۆکەکەم هەر بەناوی ئەو گوڵە مۆرە بووایە... وەلێ ئەوەتانێ ناوی ئەو گوڵە مۆرەش نازانم.... مادۆنیا، پاتۆنیا، دالیا، مینا، مانۆلیا... خۆ ئەمن هیچیان لەیەکدی جوێ ناکەمەوە، هەر دووربەدووری دەیانبینم و... بۆنیان دەکەم... هەر دەڵێی حەژمەت و حەسرەتی حەزی تۆن، وەک ماچەکانی نێو دونیای ڕەشی خەیاڵم شیرین و گەلێ زۆرن... بەقەد ئافرەتی شەنگ و شۆخ بەم دونیایەدا بڵاوبوونەتەوە، کەچی من ناوی زۆر کەمیان دەزانم... ببورە هێرۆ... گوناهی منی تێدا نییە... من تەنیا ئاشنای گوڵە تەمەن کورتەکانی ژاڵەی سەر شۆستەکانم... وردە گوڵی مورتکەکان و هیچی تر... منیش وەک خەڵکی دیکە حەزم دەکرد ناوی هەموو گوڵ و مەل و گیا و درەختێکی ئەم وڵاتە بزانم... بەڵام کەی لەتاو ئازار و خەم و دەردی خۆم و خەڵکی دەپڕژێمە سەر ناوی گوڵ و مەل، هۆ گەلێ زۆرن... باخچەکانیش وێران کران و بوون بەشۆستە و شەقام، کران بەدەزگا و باڵەخانە، ئوتێلی دە نهۆم و بیست نهۆم، تێک دران و وێران کران... وەک ئەو دڵە کەلاوەی من بوون بەخاک و خۆڵی ژێر پێی ڕێبواران، شارستانییەتەکە هات و هەموو شتێکی کرد بەخشت و بەرد و کۆنکرێت... دڵێکی بەردین کەی بۆ گۆرانی عیشق و ئەوین تلاوەتەوە...؟ کەی بەچیرۆکی برسیەتی و نەهامەتی داخورپاوە...؟ حەوشەکەشمان ئەوەندە بچکۆلەیە جێی دوو گوڵەباخی لێنابێتەوە، تەنیا یەک بنەمێوی تێدایە و ئەویشیان زڕە... پاییزان گەلێ زەردەکانی وەک فرمێسکی تەنیایی و غوربەتیم دادەبارێن... ڕەشەباش دەیانبا و دەیانهێنێ، هەموو درەختێک... هەموو گوڵەباخێک لە حەوشەی لات و هەژاران زڕە و هیچ ناگرێ، دوو کولانەیە و بەس، ژمارەیەکی زۆر لە منداڵی سەرکە و بنکە، هیچ نەزان و نەخۆش و برسی و دەم بەهاوار، تف و جوێن باران، زستانان حەوشەکە دەبێ بەقوڕ و لیتە، هاوینانیش خۆڵەپۆکە و هیچی تر، چۆن کەوتووینەتە نێو ئەم گەڕەکە خاوێنەی خواپێداوەکان...؟ نێو ئەم هەموو کۆشکە ڕەنگاوڕەنگانە...؟ برادەرە دەوڵەمەندەکانی گەڕەک زوو زوو پێم دەڵێن:

(کەی ئەم تەویلەیە تێک دەدەن...؟)

مڕ دەبم و قسەکەی ئەوان لە دڵم کار دەکا، دەمکوژێ، چارم نییە، وەڵامی پرسیارەکەی ئەوان گۆڕانێکی گەورەی گەرەکە، بەتەقاویتییەکەی پیرەباوک هیچمان بۆ ناکرێ، کەس

تێمان ناگا، ئاخر نیمانه... هەقتانه تێی نەگەن، له منداڵییەوه (نییه)تان نەبیستووه... هێرۆ گیان... من هەر ئەوەندەی چڵه گیایەک بووم که گوێم بە(نییه) زرنگایەوه... قەتیش بیرم ناچێتەوه... بیرمه دەموت: عانه...؟ دەیانوت: نییه... پێڵاو...؟ نییه... کراس...؟ نییه... بووکەشووشه...؟ نییه... پاسکیل...؟ نییه... ئاگردان...؟ نییه... گوڵ...؟ نییه... گریان...؟ هەیه... خەم و دەرد و ژان...؟ هەن... نەک هەر ئەوسا... گەر ئێستاش هاوینان نەچمه مەیدانی قوڕکاری... دەبێ زستان خەون بەئاگردانێکەوه ببینین... قەڵەم و کاغەزێکم بەدەستەوەیه و هیچم بۆ نانووسرێ، دووریت ئیفلیجی کردووم، هەتا له نەخۆشی ئەم حەزەت ساغ دەبمەوه عومرێکی دەوێ، هونەرمەندێکی کارامه و دەسترەنگینیش نیم تا بتوانم رەسمی گوڵه مۆره مردووەکانی نێو هەردوو ئینجانەکه بکەم، ئالۆزم و مێشکم گەلێ جەنجاڵه... بەڵام چاک دەزانم دەوڵەمەندەکانی شار، ئاغا و کوێخا دەرکراوەکان، قۆنتەراتچی و بازرگانه هەرەقەبەکان، ئەوانەی دینارێک دەکەن بەده و... دەش بەسەد... ئەوانه ناهێڵن و نەیانهێشت و لەمەودواش ناهێڵن من ناوی ئەو گوڵه مۆره بزانم، هەموویان دزی... له باخچه و بەچواردەوری چیمەنەکانیان چاندوویانه... شاردوویانەتەوه، ئەوان گوڵی مۆر و سوور و زەرد و سپی... گوڵی بۆنخۆش و بێ بۆنیش دەشارنەوه، تەنیا له باخی شاردا دەتوانم گوڵێکی زۆر ببینم و بێ ئەوەی بوێرم له ناویان بپرسم... ئاخر ئێمه بۆ خەستەخانه و چێشتخانه و خانووی چۆڵ و ماڵی سۆزانییەک و ئاودەستی مزگەوتێک... بگره بۆ ماکیاج و دەرپێ و پێڵاویش له یەکدی دەپرسین... بەڵام هەرگیز له ناوی گوڵێک ناپرسین، ماوەیەکه لەوێش گوڵیان نەهێشت، چما منداڵه چەتوونەکان دەهێڵن خونچەیەک ببێ بەگوڵ...؟ چما دەهێڵن هێلکەیەک بتروکێ؟ ماوەیەکه دەروازەی باخی شاریش قفڵێکی گەورەی پێوەیه... تەنیا گوڵێک له نزیکەوه دیبێتم، گوڵی ئاوا جوان، ئەو گوڵه مۆر و ناسکانەی بەر پەنجەرەکەته... وا شیرین و جوان بەسەر شوورەی بالکۆنەکەدا شۆڕبوونەتەوه، هەموو رۆژێک له سەربانەکەی خۆمانەوه نوێژم بۆ تۆ و ئەو دوو ئینجانەیه دەکرد و ئینجا دەچوومه خوارێ، حەزم دەکرد هەموو دونیا ئەو گوڵه مۆر و خۆشەویستەی تۆ بروێنێ، نازانم ئاخۆ گوڵەکانت ئەوەنده خۆشدەویست یان بۆ دیدەنی من عەوداڵ بوویت و چەندەها جار بەسەریانت دەکردەوه...؟ هەر کامیان بێ...؟ من دڵم بەتۆ و بەو گوڵه مۆرانه دەکرایەوه، که شنەبایەک هەڵیدەکرد و دەیدا له رووم... بۆنێکی خۆشی ئەو گوڵانەی بۆ دەهێنام... دەیدا له کەللەم و دەیتاساندم و مەستی ئەو حەزەی دەکردم، وام هەست دەکرد بۆنی قژ و سەر و ملی تۆیه... بۆنی سینه و بەرۆکی ساوات... ئای که

سەرمەستی ئەو رۆژانەم...!

ده دەی ئەو پەنجەریه بکەرەوه... ئەمن مردم... گوڵەکان ئاو ده، سیس بوون و هەڵوەرین... مەیانکوژه... ئای که دڵتەنگم و هیچم بۆ ناکرێ، تۆرانی تۆ پەکی خستووم، ئەم پەنجەریه بکەرەوه، پەردەکەش لاده، لەم گەرەکه ئاڵ و والایه و له نێو ئەم هەموو خانەدان و پیاوماقوڵانه چەنده غەریب و پەرپووت دیارین، هەمووتان بەمۆنی سەیری من و پیرەباوک و دایکم دەکەن، له برا و خوشکه وردیلەکانم دەخورنەوه، تەنیا تۆ بوویت بەرووی ئێمه پێدەکەنیت و بەنەهامەتیمان دڵتەنگ بوویت، ورەت پێدەبەخشیم، ئاگردانی پڕ خۆڵەمێشی هەناومت بەخەندەیەک گەرم دەکردەوه، که لێشم نزیک دەبوویتەوه خوێنێکی گەرمتر له دەمارەکانما کەفی دەکرد، شەوانیش... شەوانی هاوین که له سەربانه تەپیوەکەی خۆمان رادەکشام و تۆم لەوبەرەوه دەدی... وەک فریشتەیەکی چکۆلانه ناو بالکۆنەکەت جێ نەدەهێشت و لەوێوەڕا خشەی کراسەکەتم دەبیست و ختووکه و لەرزێکی خۆش و بەتام هەموو گیانمی دەتەنی و خەنی دەبووم، وامدەزانی چی ئەستێرەی ئاسمان هەن رژاونەته سەربانەکەی ئێمه و... منیش یەکه یەکه هەڵیان دەدەم و تۆش لەوبەر دەیانگریتەوه، هەر بەخەیاڵ دەستی تۆم دەگرت و بەنێو کۆڵانەکانی ئاسماندا و دەست له ملانێ گوزەرمان دەکرد، که تۆ ون دەبوویت من دەکەوتمەوه سەربانه وشکەکەی خۆمان و چاوانم پڕ دەبوون له گریان، که رۆژ دەبۆوه تا ئێواره خۆری هاوین دەیبرژاندم و من هەر بێباک بووم... ئاخر تۆ منت خۆشدەویست، ئەو گەرمەسێرەم لێ دەبوو بەکوێستان... چۆن نا...؟ ئەو کوڕه خاوێن و ناسکانەی دەر و دراوسێ ئیرەییان پێدەبردم، کەوتبوونه فسکەفسک و پلارهاویشتن، بیرته رۆژێکیان ئاگری چ شەڕێکم لەگەڵ (ئاراس) هەڵگیرساند، ئەو هەتیوه مێبازەی برۆی خۆی هەڵدەگرت، دەمزانی دەور و خولی تۆ دەدا و شەڕی پێدەفرۆشتیت، وامدەزانی ئەوەنده ساویلکه نیت، حەز بەشیعر و گوڵ و ئاسمان دەکەی، حەز له منی بێ سێبەر و... بێ پەڕوباڵ دەکەی، نازانم بۆ منی ناشیرین و جل شڕ هەم زەوی و هەم ئاسمانت بووم، که زانیت بەشەڕ هاتووم... لێم زویر بوویت و وتت:

(– حەمه... له من مەترسه، سەگه و بەمانگ دەوەڕێ...!) بەم قسەیه دڵی منت سارد کردەوه... منیش وتم:

(– هێرۆ گیان... ئەم هەتیوه دەڵێ: خانووەکەتان لەنێو ئەم گەڕەکه هەر دەڵێی دوومەڵه و...).

قسەکەمت پێ بڕی و وتت: (سەری دای له بەرد...!).

هەڵبەتە لای ئەوان ئێمەمانان دوومەڵین... بەڵام بۆ...؟ گەر هەر هەژاریَ دوومەڵێک بیَ... ئەوسا دونیا دەبیَ بەیەک پارچە دوومەڵ، ئەوساش خواپێداوەکان فریا ناکەون ئەو هەزارەها... ملیۆنەها دوومەڵە بتەقێنن، گەر بشیتەقێنن خوێن و کێم و زوون بەسەر ڕووی جیهاندا دێتە خواریَ، ئەوساش هەموو شتە خاوێن و جوانەکانیان لەژێر لافاوی خوێن و کێمدا نقوم دەبیَ، ئای لە عەقڵیان...! چما نازانن خۆیان دوومەڵن، پیس و پڕ کێمن، هەریەکەیان دوومەڵێکە بەقەد کێویَکی ڕەش، هێرۆ گیان... ئەوسا چیترمان وت... خۆ من زۆر شتم بیرچۆتەوە... ئای خۆپەرستەکان چیتان لێکردم...؟ هێرۆ تۆ هەر بەڕواڵەت لەگەڵ ئەوان بوویت... پەری ڕۆح و بێگەرد و هەژاردۆست بوویت، لەنێو ئەو هەموو کوڕە خاوێن و ناسکانە منت ویست، ئەو کوڕە شوشەییانەی وشەی (نییە)یان نەبیستووە، بەهەنگوین گۆش کراون، ئەوانەی لە هەتاوی هاوین خۆیان دەشارنەوە، ئەو گەنجانەی کراس و پانتۆڵ و پێڵاوە کۆنەکانیان بەمن دەبەخشی، زۆرجاریش ڕەتم دەکردنەوە نەبا تۆ لێم زویر بیت... ئەگەرچی لات و بێدەرامەتیش بووین... تۆ تا ئێستاش نازانی منی قەرەج خاوەن چ دڵ و دەروونێکم... ئای... لەنێو ئەوانەی تویست و دیسکۆ و فلیمی ڕووت شێتی کردوون تۆ منی قوڕاوی و ناشارستانیت خۆش ویست، جاران... ئەی ئێستا کوانیَ؟ بۆ پەنجەرەکەت داخستووە؟ بۆ نایکەیتەوە؟ وا هەست دەکەم هەموو پەنجەرەکانی دونیا لە ڕووما داخراون، خۆزیا دەبوومەوە منداڵەکەی جاران... ئەوسا دەتدی ئەم پەنجەرەیەم بەردباران دەکرد، دەمشکاند... هەر بۆ ئەوەی بەخاووخێزانەوە بێنە ناو بالکۆنەکە و تۆ ببینم... ئای کە تۆ دەبینم چیم بەسەر دیَ... دەشیَ لەسەر شکانی پەنجەرەیەک بمدەنە دەست پۆلیس... بۆتان دەکریَ بەگرتنم بدەن... دادگایەکی گەورە و عاشقێکی بێدەستەلێت، هەر خۆشە بۆ چەند ڕۆژێک دێیت و سەیری منی تاوانبار دەکەی، منی تاوانباریش نە دادگا و نە دادوەریش بەپولێک ناکڕم... تەنیا سەیری چاوانت دەکەم، ئەو چاوانەی حەز دەکەم بۆ من بگرین... بەڵام ناگرین... ئێستا گەورەم و وەک جاران چەتوونیم بۆ ناکریَ، نابمەوە منداڵەکەی جاران تا بەدارلاستیکێک نیشانە لەو پەنجەرەیە بگرم و هەمووتان سەغڵەت بکەم...

دە ئەو پەنجەریە بکەرەوە، گەر بیکەیتەوە هەزاران گرێکوێرەی ئەم دەروونە داخراوەم دەکرێنەوە، هەوری ڕەشی پڕ لە گریانی ئاسمانی چاوانم دەڕەوێتەوە، وەک جاران پێدەکەنم و دەخوێنمەوە، چی باری گرانی دونیا هەیە بەوپەڕی شادییەوە هەڵیدەگرم... تۆ بڵێی سەفەرتان کردبیَ؟ خۆ ئێوە هەرگیز لە ئاهەنگ و بەزم و سەفەر و سەرەخۆشی ناکەون، نەک هەر بەشەو... بەڕۆژیش گڵۆپەکان داگیرساون... هێرۆ گیان... چی وای لێکردی خۆت

بەند بکەی...؟ تۆش وەک زۆربەی کچانی ئەم وڵاتە نەخۆشیت... حەز دەکەی ئازارم بدەی، حەز دەکەی بگریم و قوڕ بپێوم، دەتەویَ گوێت لە ناڵەناڵی شەیداییم بیَ، دەتەویَ وەک دێوانە شێتی ئەم هەرد و شاخ و کێوانە بم، ئای کە دێوانەی کپ و بیَ شیعر و ناڵەی تەنیایی زۆرن... نا... هێرۆ... من بشگریم... بێدەنگ دەگریم، فێرکراوین بێدەنگ بگرین و بمرین، بێدەنگیش گۆرانی بڵێین، بەدزییەوە حەز لە یەکدی بکەین، شەو تا بەیانی چەندەها نامەی دڵداری بنووسین و بەیانیش لەگەڵ گزنگی خۆر هەموویان بدڕێنین نەبا تیشکی خۆر بیانخوێننەوە، ئێمە نەوەیەکین شەمشەمەکوێر ئاسا حەز بەتاریکی دەکەین، لە نهێنییەکانی خۆمان دەترسین، من دەمرم و بیَ ئەوەی کەس بزانیَ تۆم خۆش دەویَ، من هەر بەخەیاڵ دەتگرمە ئامێز و... ماچت دە.... نا ببوورە... تا ئێرە و بەس... من کەی دەوێرم سەر هەڵبڕم... هەر لە منداڵیمەوە لێتان دەترسام... دەترسم:

(– دایکە... حەوشەکەی ماڵی چەلەبی گوڵی جوانی تێدایە...

– لە کویَ دیوتە... حەرامزادە چی تۆی گەیاندە حەوشەکەی ماڵی چەلەبی...؟

– بە دزییەوە لەسەر دیوارەکەوە سەیریم کرد...

– ڕۆڵە عاقڵ بە... خۆ تۆ پشیلە نیت بەسەر دیواردا هەڵبگەڕێی... بتگرن هەردوو قاچت دەبڕنەوە... ها....)

هەر لەوساوە دەترسێم، لە ئێوە و... لە هەمووتان دەترسام... گەر گوڵێکتان بدزم و ئێوەش بمگرن و هەردوو قاچەکانم ببڕنەوە، ئێستاش وا هەست دەکەم تۆ گوڵێکی دانسقە و قەشەنگی، ناوێرم لە کن کەس ئەو حەز و ئارەزووە دەرببڕم... لە هەمووتان دەترسام... لەوانەی چوار سەد و پێنج سەد مەتریان خانووە، ئاخر خوا هەڵناگریَ، ئێمەش... ئەو هەموو ڕەشەخەڵکە لە پانتایی پەنجا مەتردا بژین... تۆ بڵێی ئێوە دەیەها قات لە ئێمە گەورەتر و باڵاتر بن...؟ پێم بڵیَ چی ترن... خۆ ناکریَ بڵێی پاکترین... ئەوەیان نا... تۆ نایزانی... هەر لەوساوە دەترسام قاچەکانم ببڕنەوە، هەر لەوساوە حەزم لە گوڵە سوور و زەردەکانی نێو باخچەکەتان دەکرد، شێتی بۆن و ڕەنگی گوڵ و دەرختی باڵابەرز و هێلانەی نێوباوەشیان بووم، ئەوەتا گریان قورگی گرتووم، ئەوساش دەگریام... ئەمێستاکەش هەر ئەو گوڵانە دەناسم کە شێت و منداڵەکانیش پێیان دەوێرن... نێرگز و گوڵاڵەسوورەی دەشتودەری خوا، بۆتان بکرایە تۆوی ئەو گوڵانەشتان دەبڕاندەوە... تا بەتەنیا لەنێو حەوشەکانی ئێوەدا بڕوێن و بەس، ئەوساش کە منداڵ بووم دەگریام... دەگریام چونکە

کۆترێک، کوکوختییەک، بولبولێک، هەر مەلێکی هەڵەتە و کێوی نەدەگەیشتە ئاسمانی حەوشەکەمان، درەختێکمان نەبوو باڵندەیەک هێلانەی لەسەر خۆش بکا... بەیانییان لەگەڵ جوکە و چریکەی خۆش و شیرینی لە خەوی پڕ ترس وەئاگا بێین... ئەم بنەمێوەش زڕە و هیچ ناگرێ... خاکی نەبوونی چی لێ دەڕوێ...؟!

ئەم پەنجەرەیە بکەرەوە... سەرێ خوارکەوە... وەک فریشتە، فریشتەیەکی بێ دڵ سەیرمان بکە، پێم بڵێ تا کەی ئەو گوڵە مۆرانە ئاو نادەی؟ کێ دڵی دێ گوڵ بکوژێ...؟ ئای لەو دڵە ئاسنینەت... ئەوساش کە منداڵ بووم بەیانییان زۆر زوو تەنەکە و بەرمیلی زبڵەکانم دەپشکنی، لەگەڵ هەزارەها شتی پیس و بۆگەن گوڵی زەرد و سوورم دەدی... ئای لە بێ زەوقی ئێوە...! هەموو شتێکتان هەر بەجوانی و گەشی و گەرمی دەوێ... کە پیر بوو... کە سیس بوو فڕێی دەدەن، عومری هەموو حەز و جوانییەک لاتان کورتە، کورت بەقەد چەخماخەی بروسک، وەک شەونمی بەیانییانی هاوین زوو دەڕەوێتەوە، ئەوساش کە شۆڕ دەبوومەوە نێو بەرمیلی مەزنی زبڵەکانتان خەم دایدەگرتم... ئای کە ڕەزیل و قرچۆک بوون و هیچ شتێکی جوانتان بۆ من جێ نەدەهێشت... بەرلەوەی لە خەوی لەعنەتیتان وەئاگا بێن من هەموو تەنەکە و بەرمیلەکانم پشکنی بوو، گێل و نەفام بووم... شێتی زبڵ و گوڵ و گەند و گووتان بووم، زۆرجاریش وەک بێچوە پشیلە لەناو یەکێ لەو بەرمیلە زلانە گیر دەبووم و بەزەحمەت ڕزگارم دەبوو، تەنیا من شەیدای ئەو بەرمیلە پیسانە بووم، گەلێ نهێنی ئێوەی تیا بوو کە تێیان نەدەگەیشتم... هاوین پەلکە شووتی و گندۆرەکانم بۆ مانگا چڵێس و لەڕەکەی خۆمان دەبردەوە، کەوچک و چەتاڵەکانیش بۆ دایکم... گوڵە زەرد و سوورەکانیش بۆ خۆم....

دە ئەو پەنجەرەیە بکەوە... پێم بڵێ ئەو گوڵە مۆرە ناوی چییە، دەگەڕێم تا تۆوەکەی دەدۆزمەوە... دوو ئینجانەی لێ پڕ دەکەم... بەیادی ئەو حەزەی تۆ بەبێدەنگی مراندت... ئەرێ تا کەی گوڵی زۆرتان هەبێ...؟ من بەخیلی بەسامان و دارایی هیچتان نابەم... بەڵام چی بکەم کە شێتی باخچە و گوڵی زۆر و درەختەکان بم...؟ گوڵی سەدەها ڕەنگ و جۆر... زەرد و سپی و سوور و مۆر، جۆرەها بۆن... کێ دەزانێ... کێ ئاگای لێیە...؟ لەوانەیە گوڵی سەوزیشتان هەبێ... دەڵێن... من بیستوومە: ئێوەمانان گوڵی ڕەشیش پەیدا دەکەن، هەر بۆ شانازی لە هەندەرانەوە دەیکڕن... گەرچی حەز لە ڕەنگی ڕەشیش ناکەن، لای ئێوە ڕەنگێکی تاڵ و ناشیرین و دزێوە، ئێوەی هەمیشە دەم بەپێکەنین، شێتی قاقا و تریقە، سەما و سووڕدان، دزی و پێکهەڵدان، پرسە و نسکۆ نەدیو، چاوچنۆک و سک تێر و

ناوگەڵ برسی... ئێوە کەی حەز لە گوڵی ڕەش دەکەن... نا قەت حەزی لێ ناکەن، ئەگەر هەتانە... بەر لەوەی بۆ یەکجاری بتۆرێی... بەجێم بێڵی... بەیادی ئەم جوداییە و ملیۆنەها خەم و مەینەتی و حەسرەت و حەژمەت و ماڵئاوایی... قەڵەمی گوڵەباخێکی ڕەشی قەترانیم بۆ پەیدا بکە... من شێتی گوڵی ڕەشم، هەروەک چۆن شێتی کراس و کەوای خمداری بێوەژنە کۆست کەوتووەکانم، ئەوسا لەنێو حەوشە چکۆلانەکە و لە سەربان و بگرە ناو ماڵیشەوە دەیچێنم... نەک قەڵەمی گوڵەباخێکی ڕەش... چەندەها قەڵەمم بۆ بخوازە، بەفرمێسک و خوێنی خۆم ئاویان دەدەم، بۆم بکرێ لەسەر دڵیشم دەیڕوێنم... تا وای لێدێ سەرتاپای ماڵەکەمان دەکەوێتە ژێر تەباری زۆری گوڵی ڕەش، وەک گیاکەڵەش لق و پۆپ و گەڵێ و گوڵ ڕەگ و ڕیشەی بەهەموو لایەکدا بڵاودەبێتەوە، لە هەموو لایەکەوە هەر گوڵی ڕەشە و دەپشکوێ، ئەوساش هەموو گەڕەک وەئاگا دێ دەکەونە خۆیان و دەترسن، دەبێ بەهەرا و قیامەت و ژاوەژاو، هەموو شتێ دەئاڵۆزکێ، دەشڵەژێن کە دەبینن هەموو ماڵەکەمان، سەرتاپای خانووەکەمان کەوتۆتە ژێر تەباری قورسی گوڵی ڕەش، پیاوە دەوڵەمەندەکانی گەڕەک خەفەت دەخۆن... خەم دڵیان دەکۆڵێ، دەست بەیەکدا دەدەن، بەهەناسەسواری سەر لە بن گوێی یەکدی دەنێن، دەکەونە پیلان و هەموو تێکڕا کۆ دەبنەوە، بەمەزن و منداڵەوە، ژن و پیاوتان هێرش دێننە سەرمان، کرێکاری برسی وەک من و پیرەباوکم بەکرێ دەگرن، لەشکرێ پێکەوە دەنێن، هەمووتان بەخاکەناس و بێڵ و پێمەڕەوە دێنە سەرمان تا ئەو گوڵەباخە ڕەش و شوومە لە بنەوە... لە ڕەگەوە هەڵتەکێنن: تەباری گەورەی گوڵی ڕەش... کە ڕەنگی نەگبەتی و دەرد و نسکۆ بۆ گەڕەکەتان دەهێنێ، کەس نامان ناسێتەوە... دەترسن... لەوە دەترسن هەموو گەڕەک بکەوێتە ژێر تەباری گوڵی ڕەش... ئەوسا هەمووتان دەکەونە گیانمان... بەخاکەناس و پێمەڕەکانتان دەمار و گۆشتمان دەڕننەوە بەبێڵ و پاچی دەستتان کەللەسەرمان وەک بەردێکی نەرم دەبێ بەدوو لەتەوە، دەمان هەنجنن، مەگەر تەنیا تۆ بماننناسیتەوە... تەنیا تۆ... مەگەر تەنیا تۆ بگری و بزریکێنیت، هاوار بکەیت و بپاڕێیتەوە... لەو پیاوماقولێنە، لە دایک و باوکت، لە دەرودراوسێ، لە قۆنتەراتچی و بازرگانە قەبە و دڵڕەقەکان بپاڕێیتەوە... مەگەر تۆ بەدەم گریانەوە پێیان بڵێیت:

(– ئەوە ماڵی مام سمایلە... گوڵەباخێکی ڕەش و شووم نییە).

کەس گوێت لێناگرێ... دەکەویتە شین و ڕۆڕۆ...

پێیان دەڵێی:

(– بێڵ و خاکەناس فڕێ دەن... ئاخر لەژێر تەباری گوڵە ڕەشەکان "حەمە"ی خۆشەویستم نوستووە...).

کەس گوێت لێناگرێ... دەستیان دەگری و لێیان دەپاڕێیتەوە:

(– هەڵی مەکەنن... بەشێنەیی ڕەگی گوڵەباخەکان هەڵتەکێنن نەبا حەمەی من وەک گوڵەکان هەڵبوەرێ...).

کەس گوێت لێناگرێ.

مەگەر تۆ نەهێڵیت... ئەگینا دوای هەڵتەکاندن بەدڕک و گەڵێ و گوڵ و ڕەگەوە دەمانسووتێنن، ئەوساش دەبین بەخۆڵەمێش، بۆ یەک دوو ڕۆژیش خۆڵی ئێسک و گۆشتمان بەسەر کۆشکە پاک و خاوێنەکانتان دەبارێ، هێدی هێدی دەبارێ، بەسەر سەر و پرچ و برژانگ و برۆ و دەست و سەربان و پەنجەرە و بالکۆنەکاندا دەبارێین، نەرم نەرم دەبارێین، ئێوەش ناچار بەگەسک و سۆندەی ئاو ڕاماندەماڵن، دەمانشۆن، لەگەڵ ئاوەڕۆی حەوشەکانتان دەڕژێینە نێو زێرابەکان، ئێوە خوێن و خۆڵەمێشی گۆشت و مۆخ و ئێسقانی ئێمەمانان دەخەنە نێو زێرابەکانتان، یەک دوو ڕۆژیش سەرشانەکانتان لەو تۆزە پیسە دەتەکێنن، تۆزی لەشمان، لەشی سووتاومان، ئیتر چیتر ئەو دوومەڵە پیسە لەو ڕووە جوان و خاوێنە نامێنێ... ئیتر ئێمەی دوومەڵ دەتەقین و بەدەستێ ئاو و سابوون خۆتان لە ئێمە پاک دەکەنەوە، هەمیشە دەبێ وابێ، لای ئێوەمانان یان دوومەڵین یان گوڵەباخی ڕەشی نەگبەتی... دەبێ بۆ وابێ...؟ دە بیخوازە... قەڵەمی گوڵەباخێکی ڕەشم بۆ بدۆزەرەوە، ئاخر من شێتی گوڵی ڕەشم... چاوە ڕەشەکانت فێریان کردم هەموو شتێکی ڕەشم خۆش بوێ... بگرە چارەنووسی ڕەشیشم...

دە پەنجەرەکە بکەرەوە... با وەک سەردەمی منداڵی نەیەمە سەر دیوارە نزمەکەتان، بیرتە ئەوساش هەر لەسەر دیوارەکەوە سەیری گوڵی زۆری نێو باخچەکەم دەکرد، حەزم دەکرد لەسەر فەرشی چیمەنە سەوزەکە گەوز بدەم و وەک کاریلە قاچ و قولم... سەر و ملم بەشەونمی باریوی سەر گیای پڕی بشۆمەوە، ئەوساش باوک و دایکت لە منیان دەخوڕییەوە... دەریاندەکردم، نیوەڕۆیانیش: بۆنی چێشت و گۆشتی برژاوی نێو مووبەقەکانی ئێوە و ماڵەکانی دیکە ئێمەی کاس و وڕ دەکرد، من و خوشک و براکانم... هەموو بەیەکەوە لیکمان دەکرد، بەمۆنی لە دەوری قاپی پیرخەنیلە و یان لەگەنی نیسکێنە

کۆ دەبووینەوە... زۆرجار بەیەکەوە بۆ گۆشتی برژاوی ئێوە دەگریاین... تامەزرۆ بووین و دەگریاین، مانگە و مانگ بۆنی گۆشتمان دەکرد... دەماندی، ئێستا ئەوسا نییە، ئەمێستا شەرم دامدەگرێ کە بۆ چێشت و بۆنی گۆشتی ئێوەمانان گریاوم، سەر کز ناکەم، ئامادەم گۆشتی نێو هەناوی خۆم بخۆم... ئای کە گێلیت... نازانی برسیەتی چ مامۆستایەکی مەزن و دلڕەقە... فێری زۆر شتی کردم... بمبوورە... ئەوسا منداڵ بووم، نەمدەزانی گریان بۆ گۆشت و باخچەی پڕ گوڵی خواپێداوەکان شتێکی نەنگە، شەرمێکی گرانە... جارجارەش بەدزییەوە کوتە گۆشتێکت دەخستە ناو لەپم، لەپی چڵکنم، منیش بەشەرمەوە لێم وەردەگرتی، پاشان وەک توولەسەگێکی زۆر برسی لەژێر ددانەکانما دەمجویی... دەمجویی و دەمجویی... ئای لەو تامە خۆش و پڕ شەرم و شکان و دێرین و لەیادنەچووەی جاری جاران... ئێستاکە ئەوسا نییە، تەنیا خۆزگەیەکم کرانەوەی پەنجەرەی ژوورەکەتە... هەڵبڕینی ئەو پەردە تەنک و گوڵدارەیە... دە ئەو پەردەیە لادە... ساماڵی ئاسمانێکی شین و بێگەردی لێگرتووم، ئەمن ساماڵی خۆم لە ژوورەکەی تۆدا بەدی دەکەم... ئەمن چی لە ساماڵی خوا بکەم...؟! تۆ ڕۆژی دە جار هەوای ژوورەکەت دەگۆڕی... لە میکرۆب و بەکتریا دەترسایت... چۆن توانیت بۆ هەفتەیەک دایبخەی...؟ چیم کردووە...؟ چی بووە؟ بۆ وا بەبێدەنگی تۆراوی...؟ یان هەڵیان وەشاندووی...؟ ئای لەو کافربابانە چۆن دەهێڵن جۆگەلەی قوڕاوی تێکەڵ بەڕووباری ئەوان بێ؟ دەشێ چەند چینێکی تر بخەنە سەر دیوارە نزمەکەتان نەبا نیگاکانم وەک پۆلە چۆلەکەیەکی شەڕکەر بپەڕنەوە سەربان و نێو حەوشەی پڕ گوڵی ڕەنگاوڕەنگتان، مەترسن... ئەوسا نییە... منداڵە هار و چەتوونەکەی جاران نیم... ئەمێستا ناتوانم لەناکاو خۆم بکەم بەنێو حەوشە و ژووره ڕازاوەکانتان، ئەوسا نییە زەمبیل و سەبەتەی خانمەکانم پێهەڵبگرن تا بتوانم گوڵێک بدزم و دەست لە کراسە گوڵگوڵییەکەی تۆ بدەم، هەنووکە بەم سمێڵ و ڕدێنەوە ناتوانم بێمە سەر دیوارەکان و سەیری گوڵ و چیمەن و هێلانەی نێو درەختەکان بکەم... چیتر وەک سەردەمی منداڵی ناوێرم بەحەسرەتەوە دەست لە کراسە تەنکەکەت بدەم، ئێستاش کە دەچمە پێشانگا و کۆگاکان و دەست لە کراسێکی تەنکی کچانە دەدەم... هەر هەمان ختووکە و موچڕکی منداڵی بەنێو دەمارەکانما مێروولە دەکا، ناکرێ وەک جاران کە تاو نا تاوێ لە قوژبن و پەنای نێوان خانووەکان و سەرسووچی کۆڵان دەمگرتی و ماچی کورت و بەپەلەم لەو کوڵمە خڕانەت دەدزی، تۆش وەک ماسی خۆت لەژێر دەستم دەخزاند، خۆزگە خولی سەعات و... کات و زەمانە دەگەڕایەوە دوا... بۆ گەورە بووین...؟ گەورە بووین تا بترسین،

تا پڕ شەرم و شکان بین، خۆزگە قەت گەورە نەدەبووم... تا وەک سەردەمی منداڵی قەڵس و بێزارتان کەم، بیرتە چەند بێ هاوڕێ و تەنیا بووم، لە حەژمەتانا دەچوومە قەسابخانەکەی دەرەوەی شار، لەشکرێکی گەورەی سەگ و پشیلەم دەخستە دوای خۆم، دەمهێنانەوە نێو گەڕەک، سەگ و پشیلەکان شێتی گەڕەکێکی وا چەور بوون، بەئامان و زەمان نەدەڕۆیشتن، هەستم دەکرد ئەوان هاوڕێی دڵسۆزی منن، کلکیان بادەدا و سوپاسیان دەکردم، ئێوەش هەموو سەغڵەت دەبوون، جارێکیان ژن و پیاوی خڕ و قەڵەو هاتنە لای دایکم، من لە ترسانا چوومە سەربانەکە و لە نێو کۆلیتی مریشکەکان خۆم شاردەوە... گوێم لێبوو دایکی پڕسۆز و میهرم پێی وتن:

(– تووخوا وازی لێبێنن... حەمۆکەی من شێتی سەگ و پشیلەیە...).

ئەوانیش وتیان:

(– پیرەژن ئێرە قەسابخانە نییە... کوڕەکەت شێتی کردین...).

دایکم وەڵامی هیچیانی نەدایەوە.

هەموویان بەدەم پرتە و بۆڵەوە چوونە دەرێ، ئەو پیاوماقووڵانە... بەنەزاکەتانە... گەلێ جنێوی ناشیرینیان دا... هەرگیز دوا ڕستەی باوکتم بیر ناچێتەوە:

(– بەلەدییە نایەت ئەم قەرەجانە بخاتە ناو لۆری زبڵەکە و فڕێیان دا...!!).

وازم نەهێنا... پتر شەیدای سەگ و پشیلە و جاشولە گەڕ و زامارەکان بووم، وەک دوو دۆستی گیانی بەگیانی دەستم لە ملی هەموویان دەکرد، ئێوەش شێتگیرتر دەبوون، پەست و زویر... هەموو بەیەکەوە لەسەر زبڵخانە مەزنەکانتان دەلەوەڕاین... چارم نەبوو... لە حەژمەت تەنیایی خۆم سەگی قەسابخانە و بن پردەکانی شارم خۆشدەویست...

چی دیم بۆ دەکرا...؟!

دە دەرکەوە... پەنجەرەکە بکەرەوە، زەردەپەڕێکی شیرینە و هەتاوی زێڕین هەموو شاری گرتۆتە باوەش... دەمەو ئێوارەیە و هەموو شتێ سۆز و خەمی لێدەتکێ، لەوە دەچێ خەڵکێکی زۆر ئاسوودە بن... زۆریش غەمگین، وەرە ناو بالکۆنەکە و بۆ دواجار ناوی ئەو گوڵە مۆرەم پێ بڵێ و ئەوسا بۆ یەکجاری پەنجەرەکەت لە ڕووما داخە، هەفتەیەکە ئاویان نادەی... ئەوەتا وەک دڵەکەی من تینوویانە، وەک لێوانم شاپەلکیان وشکە... کێ گوڵ دەکوژێ... کێ لە دەستی دێ گوڵ بەمەرگێکی ناوەخت و کتوپڕ بسپێرێ...؟ هێرۆ گیان قەت وا نەبوویت... خۆزیا مێژووی تاڵی سەردەمی منداڵی خۆمم بیر دەچۆوە... ئەوسا تۆش

دەبووی بەیادێکی مردووی ئەو سەردەمە و هیچی تر... بیرتە ئەو جارەی کە لێم پرسیت:

(– لەوە ناچێ ئەم گوڵانە سیس بن... هەروا دەمێننەوە...؟

– حەمە کەی تۆ لە دڵما مردیت... ئەوسا ئەم گوڵانەش وەک خۆت دەمرن...) کەواتە من ئێستا مردووم، ئەوەتا گوڵەکانیش هێدی هێدی... گەلێ گەلێ... ڕیشاڵ ڕیشاڵ وا دەمرن... ئای لەو ڕەمزە تاڵەی تۆ خوڵقاندت...

ئاشت مەبەوە... مەیەرەوە... سەیرم مەکە... مەمدوێنە... بەڵام تووخواکەی با ئەو گوڵانە نەمرن و نەژاکێن، هەفتەیەکە ناو بالکۆنەکە خامۆشە، وەک گۆڕستانی شارێکی وێران و چۆڵکراو سامناکە، بەدرێژایی شەو و ڕۆژەکان چاوم بڕیوەتە پەنجەرەکەت، ئەوە خوایە دەرگای بەهەشتی داخراوم لێبکەیتەوە، تا بەرەبەیان کەلەکە دەگۆڕم خەوم نایە... تۆ لە کام ژوور خۆت حەشار داوە؟ بۆ لە من بوویت بەگەوهەری نێو چیرۆکە ئەفسانییەکان...؟ پشیلە و توولەسەگە تیسکنەکەت لێمەوە دیارن، دێنە بەر دەرگای حەوشەکە و دەڕەونەوە... ئەوانیش...؟! بیرتە نامەی یەکەم و دووەمم لە بن سکی سەگەکە بەست و تۆش هەر زوو وەڵامت دامەوە... ئەوسا هەردووکمان هەرزە بووین، کێ دەیزانی توولەکەت پۆستەچی منە، نامەکانم دەکردن بەنووشتە و دەمخستنە نێو تووکی پڕی توولە تیسکنەکەت، ئەمێستا ئەوانیش بەمۆنی سەیرم دەکەن، لێم دەترسن، توخنی دەرگای حەوشەکەشمان ناکەون... ئای لە ڕەنگ و دەنگ و بۆنی توولەکەی تۆ و سەگە بەرەڵڵاکانی من... ئای لەو جیاوازییە...! ئاشت بەرەوە تا گوڵەکان ڕەنگ و بۆنیان بۆ بێتەوە... تا سەگ و پشیلەکانت بێنەوە نێو باوەشم... تا لە پەنجەرەکەوە وەکو هەتاو بڕژێمە چاوەکانتەوە و وەئاگا بێیت...!

هێرۆ چەند بەهێمنی نازی ئەم هەتیوە هەژارەت هەڵدەگرت، تەنیا تۆ لات نەنگی نەبوو منت خۆش بوێ، هەواڵی ورد و درشتیماڵەکەمانت دەپرسی... کەچی تۆش وەک پاپۆڕێکی گەوهەرباری گران نقومی دەریا بوویت و لە من ون بوویت...!

چیتر ئازارم مەدە... یا ئەو دوو ئینجانەیە وەک کەللەسەری من بشکێنە... یان ئەوەتا گوڵە مۆرەکان ئاودە... لە ڕەنگ و جوانییان بێبەریم مەکە، ئەگەر نا... برۆ و تۆوی گوڵە ڕەشەکان بخوازە و هەردوو ئینجانەکەی لێ پڕ کە... ئەوسا گوڵی ڕەش غەریبانە بەسەر شوورەی نزمی بالکۆنەکەدا شۆڕ دەبنەوە... من و تۆ کۆلێنێکمان لە بەینە یان دەریا و کێوی هەموو دونیا... دەنگم ناتگاتێ تا پێت بڵێم:

(– تۆشیان کڕی... تۆش وەک ئەم گوڵانە بەدەستیانەوە سیس دەبیت... هەڵدەوەرێی...!).

ئەمساڵ زستانێ... لە نێو بەغدای غوربەت و قەڵەباڵغی، لەسەر شۆستە و بەر دوکان و ناو چێشتخانە و زانکۆی پڕ بەندەی نامۆ و نەناسیاو... ژووری هەمیشە تەنیام... بێ تۆ و بێ نامەکانت چۆن بژیم...؟ دەنگ و ڕەنگی تۆم پێ ناگا چی بکەم...؟ تا بەسەر خۆمدا زاڵ دەبم زەمەنی دەوێ، ئەو کچانەی زانکۆ بەمن چی... هیچیان مێژووی پڕ شەرم و ترس و برسیەتی من ناخوێننەوە، ئەوان کۆمەڵێ دەموچاوی بۆیاغکراون، ژمارەیەکی زۆر لە قۆڵ و باسکۆ پووزی ڕووتن، چەندەها خەندە و تریقەی درۆن... تەنیا تۆ منت خۆش ویست... چ هەڵەیەکی گەورەت کرد... دەشێ تا دونیا ماوە لە خۆت نەبووریت... لە خۆت خۆش نەبیت کە کوڕە قەرەجێکی بێ ناو و نیشانت خۆش ویست، چ پەڵەیەکی ڕەش و ناشیرینت خستە سەر ئەو مێژووە پاکەی ژیانت...؟

هێرۆ... بۆ کێ... بۆچی جێم دێڵی...؟ ئای کە پرسیارێکی سادە و گرانە...!

پێم بڵێ... هەر لەوێوە... لە دوورەوە... لەودیو شوورەی نزمی بالکۆنەکەوە سەرێ خوار کەوە، لەو بەرزاییەوە بڕوانە... یەک وشەیە و بەس... بیڵێ... ناوی گوڵە مۆرەکە و بەس... ئەم سەربانە جێ ناهێڵم، تا نەیەیت و فرمێسکی چاوەکانم نەسڕیتەوە، تا ئارەقەی ڕۆژێکی گران و سەختی قوڕکاری و خشتکێشانم نەخۆیتەوە، تا نەگەڕییتەوە و لەم تەمموزە برژاوەدا بۆم نەبیت بەسێبەر لەم سەربانە ناچمە خوارێ، دەنگم خۆش بووایە گەڕەکەکەم پڕ دەکرد لە گۆرانی و بالۆرەی شین و شەپۆڕ، نەمدەهێشت کەستان بنوێ، تا کۆرپەی دڵەکەمیان دەخستە باوەشی تۆ... ئەوسا ژیر دەبوومەوە... گەر (دەروێش عەبدوڵڵا)یەک بوومایە هەزارەها شمشاڵی ئاخ و خەفەتی دەروونی گڕتێبەربووی منتان بشکاندایە... وازم نەدەهێنا، هەرجارەی لە قامیشی چۆمی ئەم وڵاتە سەدان شمشاڵی دیکەم دروست دەکرد و شەو و ڕۆژ هەراسانم دەکردن... ئێوە دەزانن دەروێش عەبدوڵڵا کێیە؟ ئێوە تەنیا فریای نان و گان دەکەون... دەروێش کێیە...؟

ئای هێرۆ خان... خانمی ماڵە دەوڵەمەندەکان... مەزەی مێزی گیرفان پڕەکان... نەکۆشکەکەی ئێوە نزم دەبێتەوە و نە کەلاوەکەی ئێمەش باڵێ دەگرێ، بیست ساڵ پترە... هەر لە منداڵیمەوە تا ئێستا لەناو حەوشەکەوە سەر هەڵدەبرم و بەرەو بەرزایی دەڕوانم، ملم شل بوو ئەوەندەی ڕووەو بالکۆنەکە... پەنجەرەکەتان بڕوانم، ئاوی چاوم داهات، پاژنەکانم سڕ بوون، ئەگەر ئەوەندە سەرم بۆ خودای ئاسمانیش هەڵبڕیبایە تا ئێستا وەک کۆتری ماڵی دەهاتە ژێر هەیوانەکەمان، وەک ئەستێرە دەڕژایە سەربانەکەمان، بەڵام تۆ نە

کۆتریت و نە ئەستێرە، تۆ کچێکی خانەدانی، من هەڵخەڵەتام... خوا دایکە کلۆڵەکەم بگرێ... ئای کە بەمنداڵی چیرۆکی عیشق و ئەوینی خۆشی دەگێڕایەوە، شەوانە بەرلەوەی خەو بمباتەوە ئەسپێ و ڕشکی لە سەرم دەگرت و دەگریا و حەکایەتی بۆم دەگێڕایەوە، حەکایەتی ئەو کچە شازادەی حەزی لە کوڕێکی کەچەڵ کردووە، کوڕی ماسیگرێکی هەژار و تۆڕدڕاو، خوا دایکم بگرێ... من ئێستاش بەخیلی بەو کوڕە کەچەڵەی ناو چیرۆکەکە دەبەم... وامدەزانی و خەونم دەدی من ئەو کوڕە کەچەڵە و تۆش شازادەیت... بەڵام نەخێر... لەوە دەچێ لای ئێوە ئەوین گۆرانییەکی زۆر کۆن و بێتام بێ...

هۆ شازادەکە تۆزێ دابەزە... بۆم وەرە خوارێ... لەم دوورەوە کێ برینی کێی دیوە...؟ کێ فرمێسکی کێی دیوە...؟ پەنجەرەکەت بکەرەوە، پەردە لەعنەتییەکە لادە، گوڵە مۆرەکان مردن، منیش ڕەنگم وەک ڕەنگیان پەڕیوە، بۆنی مەرگم لێ دێ، تۆ گوڵەکان ناکوژی... تۆ من دەکوژی... دەنگت نایە... وەڵامم نادەیتەوە... خۆ نەمردوویت...؟ ڕەنگە پرسەی ئێوە وەک پرسەی ئێمەمانان نەبێت، وەک چۆن شایی و خۆشیتان لە ئێمە ناچێ... چما کەستان بۆ کەس ناگری...؟ چۆن...؟ ها...؟ دەشێ نەمزانیبێ و بێدەنگ مردبیت، کپ و بێدەنگ پرسەیان بۆ گێڕابیت، چما ئێوە وەک ئێمە نازریکێنن، ناناڵێنن، قوڕ ناپێون، وەک ئافرەتە برسی و کۆستکەوتووەکانمان قژ ناڕننەوە...؟ بیست ساڵە ئاشنا و دراوسێتانین کەچی نامۆم بەدونیاتان... ناتانناسم... ژوورتان زۆرە و کەس بەنهێنی ئێوە نازانێ، باڵەخانەی بەرزتان کەس نایگاتێ، ئێوە... تۆ... ئەوان... هەمووتان شت لە ئێمە دەشارنەوە، ئێمە وەک گیاکەڵە کەوتووینەتە نێو چیمەنە پان و پۆڕەکانی نێو حەوشەکانتان، وەک ڕووەکێکی بێزۆک لەنێو باخچەکانتان سەرمان دەرکرد... لە کوێ هاتووین و چۆن سەوز بووین...؟! هێرۆ خان سەدەها جار بەباوکە گوێ گرانەکەم دەڵێم و هاوار دەکەم... بەو دایکە پیر و کەنەفتەم دەڵێم:

(– با بیفرۆشین... بچینەوە نێو خانووە قوڕەکان... لەوێ کەلاوەیەکی هاکەزایی دەکڕین...).

پێم دەڵێ:

(– بەخوا کەری... لێرە ژیاوم و لێرەش دەمرم... دەبم بەبەردی سەر دڵیان...!).

بەجێی ناهێڵێ... چی لێبکەم... ناهێڵێ ئەو دوومەڵە بتەقێ... دەزانم بووین بەزیبکە و قونێری سەر ڕووتان... ئای کە بەدەست ئێمەوە نارەحەتن.

پێی دەڵێم:

(- باوکە بەدوومەڵمان دەزانن...).

پێم دەڵێ پێیان بڵێ:

(- هەتا باوکم ئەم دەشتەی دەکرد بەکاڵەک و تەرۆزی ئێوە لەدایک نەببوون...).

بەجێی ناهێڵێ... ڕەنگە لای باوکم هەمووتان کاڵەک و تەرۆزی بن، کۆشکەکانیشتنان چەند قوچەکێک و چەند تاشەبەردێکی کەڵەکەکراو... دەشێ وابێ... زۆرجار بۆ ئەو زەمانە دوور و دێرینە گریانی دێ و دەڵێ:

(- ئەوان وایان لە من کرد ببمە پۆلیس...).

دوای سی ساڵ تەقاویتییەکەی سی دینارە... بەچی بێن... کەڵکی کێ دەگرین...؟ مەمرە و مەژی وا دەیخۆین... پێی شەرم و سۆبەت بوو جانتا و زەمبیل و هەگبە و شتومەکی خانمانی شار هەڵبگرێ، کرمانجێکی وەک ئەو پێی گران بوو ببێ بەحەماڵی ژن و پیاوی نەدیتی و نەناسی...بە کەیفی خۆیان باری بکەن و تێی بخوڕن و بیڕەتێنن... وەک کەری ژێر بار گوێی ڕابکێشن...!

وەرە خوارێ... با بۆ جارێکی تر و دوا جار بتبینم... بۆ کاسێتی ئەو مۆسیقا دڵگیرە ناخەیتە سەر... ئەو مۆسیقا ناسکەی هەزارەها ڕەنگ و بۆنی خۆشم بۆ دێنێ، دەبا لەوێوە بەسەرما بڕژێ. وەک نمەباران بەسەر من و سەربان و حەوشەکەماندا بباریێ... وەک پڕوشەی تاڤگەی قەدپاڵەکان گیانم بخاتە سەر تەزووی شیرین و موچڕکەی ئۆخەی... بە(بتهۆڤن) و (مۆزارت)م ئاشنا کردی... بەشمشاڵی (قالەمەڕە)... نا ئەم شتانە کۆن و مردوون... ڕەنگە ئێستا شێتی مۆسیقای - ڕۆک ئاند ڕۆڵ - و - دیسکۆ - بیت... ئەی نەفرەت لە هەردووکیان... دەبا مۆسیقا شیرینەکەی جاری جاران بڕژێتە نێو حەوشە وشک و ماتەکەمان... نا تۆ ئەو منداڵە ساویلکەی جاران نیت... تۆ ئەو کچە هەرزەکارەی سالێن نیت، گەورەتر بوویت، شۆختر... کۆشک و ئۆتمبێل و ئاڵتوون و ئاهەنگ و بەزمی گەرمتر و زۆرتر دەورەیان داوی، چەند کوڕێکی لە من قۆزتر... گیرفان پڕتر... بۆ دواجار بەرلەوەی بڕۆیت... تەنیا تکام ئەوەیە... دوا پرسیار:

(- ئەم گوڵە مۆرە چی پێدەڵێن...؟).

خەریکە چیرۆکی نێوانمان کۆتایی دێ، هەر نەمزانی... ناوی ئەم گوڵە مۆرەم نەزانی... وەک هەزارەها شتی نێو دونیای قەڵەبالغی ئێوە ناوی ئەم گوڵە مۆرەش بوو بەنهێنییەکی

گەورە... تەلیسمێک کە قەت نەکرێتەوە، پەنجەرەکەت نەکردەوە و نایکەیتەوە، پەردەکەشت لا نەدا و لای نادەی، گوڵەکانیش سیس و ژاکاون... با دەیانبا... وەریون و لاچکە باریکەکانیش شکاون، دەشێ پشیلەیەک... پشیلەیەکی هار و برسی هەڵەتەی گەڕەکی هەژارەکان خۆی لەم ئینجانانە بدا و بیانشکێنێ، ئەوسا نە گوڵ و نە ئینجانەکانیش دەمێنن، نە تۆش چیتر ئاویان دەدەی، منیش لێرەوە هەر بەتەنیا وەکو گوڵەکانت سیس دەبم و سیسیش نابم... هەڵیانگرە... ئەم دوو ئینجانەیە لابەرە... دوێنێ شەو لێم بوون بەدوو کێلی گۆڕێکی تەنیا و خۆیشم ببووم بەمردووی ڕاکشاوی نێو گۆڕەکە، دەنگم ناتگاتێ، نازانی ئەم گولانەم چەند خۆش دەوێن، ئاخر خۆزگە و عەزرەتی سەردەمی منداڵیم بیر دەخەنەوە، ئەو سەردەمەی بۆ دزینی گوڵێک سەد سەربانم دەبڕی بەسەر سەدان دیواریشدا هەڵدەگەڕام... شەوانەش دایکم بەسەرە دەرزییەکی کول دڕکی لە دەست و پەنجەکانم دەردەهێنا و پێی دەوتم:

- ڕۆڵە... خۆ تۆ شێت نەبووی... بۆ گوڵێک سەد دڕک دەخەیتە دەست و پەنجەکانت... واز بێنە با ڕۆژێک بەر نەبیتەوە و ملت بشکێ...!

منیش پێم دەوتەوە:

(+ دایکە... بۆ لە حەوشەکەی خۆمان گوڵ ناچێنیت...؟

- کوڕم ئێمە بەحاڵ جێگەی سەر و قاچمان بۆتەوە... گوڵی چی و تەڕەماشی چی...؟!

+ ئەی بۆماڵی هێرۆ گوڵیان زۆرە...؟

- حەوشەکەیان گەورەترە...

+ بۆ گەورەترە...؟

- کوڕی خۆم... ئەوان خواپێداون...

+ ئاخر بۆچی...؟

- وای دابەش کردووە...

+ چییە... ئێمە خەراپین...؟

- نەخێر بابەکەم... کێ وتوویەتی خەراپین...!

+ ئەی کەواتە بۆ... خۆ ئەوان باشتر نین...؟!

- نازانم کوڕەکەم... تۆ بۆ ئەوەندە دەپرسیت...؟

+ ده باشه چیتر ناپرسم... هەر ئەمجاره... دایکه... خوا کێیه ؟!

– خوا... خوا من و تۆ و هەموو دونیاشی دروست کردووه...

+ چۆن... ؟

– نازانم...

+ له کوێیه ؟

– له ئاسمانه...

+ لەو ئاسمانه چ دەکا... ؟

– دانیشتووه و سەیری هەموو دونیا دەکا... ئاگای له چاکه و خەراپەی هەموومانه...

+ لەسەر چی دانیشتووه... ؟

– نازانم ڕۆڵه... با ببڕێتەوه و هیلاکت کردم... ئەوەنده له شت مەپرسه و تێکەڵ کاری خواش مەبه... با کوێرت نەکا...) وازم نەدەهێنا و تێهەڵدەچوومەوه:

(+ بۆ حەوشەی وا گەورەی داوه بەوان... ؟

– خۆ هەر ئەوان نین... خەڵکێکی زۆرن...

+ ئاخر منیش حەزم دەکرد...

– بیبڕەوه...

+ نا... بۆ وای دابەش کردووه... ؟

– کەره حیکمەتی خۆیەتی...

+ حیکمەت چییه ؟

– گۆڕی باوکته...

+ نا... بۆ وای دابەش کردووه... ؟ هەر دەبێ بزانم...) .

که دووباره ئەم پرسیارەم ئاراسته دەکرد تاکه کلاشێکی کۆن و دڕاوی باوکمی تێدەگرتم و منیش سووک دەردەپەڕیم، ئەوسا که تۆم له بەردەرگاکه دەدی هەموو شتێکم بیر دەچۆوه... خوا و ئاسمان و حەوشه و گوڵ و کلاشی باوکم... هەموویانم بیر دەچۆوه... تەنیا خۆزگەیەکم ئەوه بوو لێت نزیک ببمەوه، بەترسەوه دەست له کراسه جوان و گوڵگوڵییەکەت بدەم، بەدزییەوه ماچێک له کوڵمت بدزم، لەو ساتانەدا حەوشەکەتان هەزار ئەوەندەی حەوشەکەی ئێمه پان و بەرین بووایه باکم نەبوو... کەچی ئەوەشیان لێ

قەدەغه کردم، ئەو ڕۆژەت نایەتەوه یاد که دایکم بینی ماچت دەکەم... ئەو ڕۆژەی لەباتی ماچ بەعەزرەتەوه گازێکم له کوڵمت گرت و تۆش گریایت... دایکم بەتوڕەییەوه بانگی کردم، پەلی گرتم و منی برده ژوورەوه... بەتوندی گوێی ڕاستەمی ڕاکێشا و شەپازللەیەکی لێدام و وتی:

(– سەگباب... شەرم ناکەی کچی خەڵکی ماچ دەکەی... ؟ جارێکی دیکه بتبینم هەردوو چاوت دەردێنم...

+ بۆ ماچی نەکەم... خۆ ئەمن خۆشم دەوێ... دایکه...!

– ڕۆڵه عەیبه... ئێمه دراوسێین... پێیزانن حەیامان دەبەن... ئەتۆ گەوره بووی... وا مەکه لەم گەڕەکه دەرمان بکەن...) .

هێرۆ گیان... نەمزانی عەیبه چییه و چی دەگەیەنێ... بەڵام چیتر ماچم نەکردی، ترسام له ماچ... ترسام له تۆ... بەرەبەره پتر دەیانترساندم، تا گەورەتر دەبووین زیاتر و قووڵتر دەیانترساندین... هەر بەو ترسەوه... هەر بەو شەرمەوه گەوره بووم... ئەمێستاکەش هەم لێت دەترسێم و هەم شەرمیشت لێدەکەم... خوا بیانگرێ... دیوارێکی وا ئەستووری ترس و شەرمیان له نێوانمان هەڵچنی... که خەتی سمێڵم دانا... دایکه وتی:

(– ئەوەنده بەرامبەری ئەو کچه مەوەسته... ئاگام لێیه که دەیبینیت ئەبڵەق دەبیت... ئەوەندەش مەچۆره سەربان و بەردەرگا... شەرم و شکۆت لا نەماوه...) .

پتر شەرم دایگرتم، پتر ترسام، چیتر نەمویرا بەئاشکرا و بەکامی دڵ سەیرت بکەم، لەوساوه دزه نیگا و دزه نامەم بۆ دەناردی، ئێستاکەش گەر بەیەکەوه بکەوینه بیابانێک... لەوانەیه نەوێرم بتگرمه ئامێزم و بەعەزرەتەوه ماچت کەم... نەوێرم دەسته نەرم و نۆڵەکانت بخەمه نێو دەسته زبرەکانم، منیان تۆقاند، لەمێژه گوێم له دەنگه خۆشەکەت نەبووه... بەڵام لەره و نەغمه ناسکەکەیم بیر نەچۆتەوه... کێ هاژەی ڕووبار، خوڕەی تاڤگه، خرمەی باران، قاسپەی کەوی بیر دەچێتەوه... ؟!!

که گەورەتر بووم پێیان وتم:

(– کۆشک و کەلاوەیان نەوتووه...!) .

زیاتر ترسام... بەنێو دڵ و کەلاوه و کۆڵانی هەژارەکاندا گەڕام... سەدەها لاپەڕەی زەرد و ڕزیوم هەڵدایەوه... نهێنی مەرگی گوڵه مۆرەکانم دۆزییەوه... بۆیه لەگەڵ ئەو هەموو ترس و خەم و گریان و شەرم و کۆتایی و دەست لێکبەردانەش ناتوانیت بمڕوخێنیت... دەشزانم بۆ

گوڵ لە حەوشەی ئێمەدا ناڕوێ... دەشزانم بۆچی ناوی ئەو گوڵە مۆرە نازانم... بۆ ناتوانم وەک عاشقێکی دڵتەڕ گوڵێکی مۆر لە یاخەی چاکەتەکەم بدەم...؟! دەزانم بۆ... بۆ... سەدەها بۆ... هەزاران بۆ...؟!!

دە دەرکەوە... پەنجەرەکە بکەرەوە... پەردەکە لادە... گوڵەکان ئاودە، ئەو نهێنییە بدرکێنە... ئاخ... ئەوەتا دیسانەوە پیرەدایکمە و هاوار دەکا... وا هەست دەکەم منداڵەکەی جارانم و ئەویش تێم دەخوڕێ... گوێم لێیەتی و بانگم دەکا:

(– کوڕم عەیبە... هێشتا شەو دانەهاتووە و خۆریش ئاوا نەبووە... لەو سەربانە خەریکی چیت...؟ خۆ لەقلەق نیت... دە وەرە خوارێ...).

ئەوەشیان هەر عەیبە، ئەوەشیان هەر شەرمە... هێرۆ هەموو شتێکیان کرد بەترس و شەرم و گوناه... ئیتر تەواو... شەرمە بۆ تاوێ سەیری گوڵە مۆرە مردووەکان بکەم... سەیری پەنجەرە داخراوەکەت... هەنووکە دەچمەوە خوارێ: ژوورە تەنیا و تاریکەکەم... ژوورە ڕووت و چۆڵەکەم... ناوی ئەو گوڵە مۆرەم هەر نەزانی... لە چ سەردەم و زەمانێک... لە چ شوێنێک ناوی گوڵێک بۆتە نهێنی...؟!

پەنجەرەکەت نەکردەوە... نایکەیتەوە... گوڵە مۆرەکانیش ئاو نادەی... ها...؟ ئیتر تەواو...؟ ماڵئاوا... ماڵئاوا...؟ ماڵئاوا ئەی گوڵە دڵگیر و تینووەکە... ماڵئاوا ئەی گوڵە مۆرە مردووەکە... ماڵئاوا... ما... ڵئا... وا... وا... ا... ا...!!!

سلێمانی

خەرمانان (١٩٨٣)

گوناهی سپی

دەبووایە ئەو چیرۆکە بنووسم، ئەو چیرۆکەی هەشت ساڵە دڵی هەڵکۆڵیوم، چیرۆکی ئەو چیرۆکەی ئەم چیرۆکەی پێنووسیم، ئەمەیان مەتەڵ نییە، زۆر ئاساییە و لواوە و دەلوێ چیرۆکێک چیرۆکێکی دیکەت پێبنووسێت، من مەبەستم نییە لە هونەری چیرۆک و فەلسەفەی نووسەرێک بدوێم... بەڵام تێم بگە... چاو بکەرەوە... لەوانەیە ئەم چیرۆکەش کە خۆی لە منداڵدانی چیرۆکێکی کۆنی خۆمدا خولْقاوە: چیرۆکێکی دیکەم پێبنووسێت، ئەوساش دەبێ چیرۆکی چیرۆکێک بنووسم کە لە منداڵدانی چیرۆکێکی دیکەمدا خوڵقاوە، مەسەلەکە ئاسانە... هەموو کچێکی ساوا کە تازە لە دایک دەبێ... نۆ مانگ لە منداڵدانی دایکیدا ژیاوە، وەلێ ئەم کچە ساوایەش منداڵدانی هەیە، دوای شووکردن ئەویش کچی دەبێ... کچەکەش کچی دەبێ... هتد. چاکە... دەبوو بینووسم... هەموو ژنێکی ئاوس دوای نۆ مانگ منداڵی دەبێ... هەیانە بەهەشت مانگ فڕێی دەدا، هەیانە بەحەوت... هەندێکیان نەزۆکن... هەیانە منداڵەکەی بەئیفلیجی دەبێ... هەیانە ساغ و توندوتۆڵ، ئافرەت هەیە سەعاتێک بەژانەوە دەبێ، هەندێکیان سێ چوار سەعات، هەیانە ڕۆژێک، هەندێکیان سێ ڕۆژ وردە ژان و بەرەژانی گەورە بەری نادات... بەڵام کام ئافرەت... کام ئافرەت هەر لە حەواوە تا دایکی تۆ بەبێ ژان منداڵی بووە؟ وا بزانم... وا بزانمی چی؟ دڵنیام نییە... ئەی من؟ منی قوڕبەسەر هەشت ساڵە... بەڵێ هەشت ساڵ دەبێ ئەم کۆرپە چیرۆکەم لە نێو منداڵدانی، نەخێر دڵی، نەخێر مێشکی... نا... لە گلێنەی چاوما هەڵم گرتووە، بەڵام ئەمشەو تەقییەوە، ئەمشەو نا... سەر لە ئێوارەی ئیمرۆ ڕیشۆڵەیەکی مردوو لەسەر شۆستەی بەر مەیخانەکەی- فەرمانبەران – هەموو شتێکی بیر خستمەوە، تووشی بەرەژانێکی گەورە بووم، زانیم ئەمشەو... لەوانەیە بەرەژانەکە بمگرێ و چیرۆکێکی چاوڕەش لە دایک بێ، ئافرەت کە کوڕێکی دەبێ چەندە شاگەشکە دەبێ... من بەقەد هەموو ژنانی ئەم سەر زەمینە بەلە دایکبوونی چیرۆکێکی دەم بەگریان شاگەشکە دەبم، خۆ منداڵ و چیرۆک، هەردووکیان، بەدەم گریانەوە لە دایک دەبن، چ ئافرەتێک دەتوانێ بەرەژانی زانێک ڕابگرێ؟ کام نووسەر... کام هونەرمەند ئەو پیاوەیە ڕێ لە

بەرەژانی شاکارێکی بگرێ؟ زۆرن ئەو ئافرەتانەی بەسەر منداڵەوە دەمرن، جاری وا هەیە دایکە دەمرێ و کۆرپە دەژی، یان کۆرپە دەمرێ و دایکە دەژی، کۆرپەکە هەست بەمەرگی دایکی ناکا، بەڵام دایک بەدامێنی خوێناوییەوە هەڵدەستێتەوە و کۆرپە مردووەکەی لە باوەش دەگرێ... ڕایدەژەنێ... خۆزگە وا بووایە... خۆزگە کە چیرۆکنووسێک چیرۆکێکی مردووی دەنووسی: خۆی بمردبایە، ئەوسا چیرۆکی دانسقە و جوان دەمایەوە... جوان و بەس... باشە ئەی ئەگەر هات و چیرۆکەکەم بەمردوویی... هەر بەکوێری و سەقەتی لە دایک بوو... ئەوسا چی بکەم؟ مەگەر بمرم... خۆش بەحاڵم ئەگەر بمرم، بەڵام ئەی ئەگەر نەمردم و بەچاوی خۆم دیم... دیم کۆرپە چیرۆکم هەردوو چاوەکانی نەپشکوتوون، هەر دە پەنجەی بەیەکەوە نووساون، نە نێرە و نە مێ، ئەی ئەگەر وەک هەموو کۆرپەیەک بەزریکە و گریانەوە لە دایک نەبوو، ئەوسا چی بکەم؟ مەگەر تف و نەفرەت لە خۆم بکەم، مەگەر تا ماوم بیخەمە سەر دەست و بەئیفلیجی بیگێڕم، بیبەمە لای پزیشک و حەکیمان، بیخەمە بەردەستی پیرەژنان تا داو و دەرمانی سیحراوی بۆ بگرنەوە، بیبەنە سەر پیر و چاک و ئەسحابان، ڕیشۆڵە مل قرتاوەکەی سەر شۆستە - کەوتووی بەر پێی ڕێبواران ئەم چیرۆکە کۆنەی بیر خستمەوە، ئەو چیرۆکەی هەشت ساڵە لە خۆمم شاردۆتەوە، لە یادی خۆم بردۆتەوە... ئەمێستا بۆ بەدبەختی... ئیمڕۆ ئێوارە... ئەم ڕیشۆڵە نەفرەتییە بەبیری هێنامەوە، نەمدەویست بیرم بێتەوە... بەپێچەوانەوە ئەو شتانەی کە حەز ناکەی بێنەوە یادت... زوو زوو سەرت لێدەدەن، ئەو شتانەی لێیان دەترسیت... زوو زوو دێنەوە بەرچاوت، ناخۆشترین کارەسات لای من ئەوەیە دڵی مرۆڤێکم لێ بڕەنجێ، یان کەسێکم لێ بتۆرێ... بەڵام ئەوەتانێ مەرگی ئەم ڕیشۆڵەیە دڵشکانی دەروێش بایزی بیرهێنامەوە... دەروێش بایز... پاڵەوانی چیرۆکی (ڕیشۆڵە)م... ئای کە ناخۆشە... تۆ بڵێی ئەم ڕیشۆڵەیە دوێنێ شەو لە سەرمانا مردبێ و ئیمڕۆ وا بێناز کەوتۆتە ناو قوڕ و لیتاوی سەر شۆستە، شەوانە سەرخۆشەکان بێ ئەوەی هەستی پێ بکەن پێی لێدەنێن، تا دوێنێ فڕندەیەک بووە و لە ئاسماندا باڵی لێکداوە، ئەمێستا سەری قرتاوە و سست و بێ گیان کەوتووە، بەدیارییەوە ڕاوەستام... هەروەک سەربازێک بەدیار مەرگی پێشەواکەیەوە دامێنێ، نووشتامەوە و بەرێز و شەرم و ترسەوە لەناو قوڕاوەکە هەڵمگرتەوە... بەدەستەسڕێک پاکم کردەوە... هەروەک بڵێی دەستم بەر لەشی مردووی باوکم کەوتبێ... یا جەستەی ڕووتی دایکم، موچڕکەیەک بەهەموو دەمارەکانما مێروولەی کرد، بۆ دواجار لەم ئێوارەیەدا هەموو یادگارێکی ئەو چیرۆکە تاڵەی لە مێشک و دڵما تەقاندەوە، هەشت ساڵە بۆتە ژانێک،

بۆتە گرێیەک و لەسەر دڵمایە و ناکرێتەوە... کەواتە ئەمشەو چیرۆکێکم دەبێ... هەر خۆشم دەبمە مامانی خۆم، من وەک مریەم کە عیسای بوو... هەر خۆی تەنیا و... هەر بەتەنیاش مامانی خۆی بوو، مریەم ئاسا بەرەژانی چیرۆکێک دەمگرێ... دەبێ بچمە پەنایەک، ژێر درەختێک، ژێر زەمینێک... هەر خۆم دایک و هەم مامانیش بم، جا یان ئەوەتا دەمرم... یان چیرۆکێکی چاو ڕەشم دەبێ و گەورە دەبێ... گەورە دەبێ و هەمووتان دەخاتە گریان و پێکەنین، ناتوانن دەرگای لێ نەکەنەوە، هەتا ئەوانەش کە لەگەڵما بەشەڕ هاتوون ناتوانن تف لەو کۆرپە کاکۆڵ زێڕینەم بکەن... تۆ بڵێی ڕیشۆڵەکە هەر لە برسانا... یان لە سەرمانا مردبێ؟ نابێ وابێ... ئەی بۆ سەری قرتاوە؟ لەوانەیە منداڵێکی دڵڕەق و بێبەزەیی بەدارلاستیکەکەی نیشانەی لێگرتبێ، لەوانەیە بەردەکە بەر دڵی کەوتبێ... ئەویش بەگوێزانێکی کول سەری قرتاند بێ... بەخوا کەرم... ڕۆژی هەزاران کەس لەسەر ئەم زەوییە لەعنەتییە دەمرێ و دەکوژرێ... کەچی من بەدیار مەرگی سادەی ڕیشۆڵەیەکەوە خەریکە داستانێک بنووسم، کەریشم نیم... ئەوەی بۆ شتە ورد و بچووکەکان دڵی نەلەرزێ... هەڵبەتە بۆ کارەساتە هەرە گەورە و جەرگبڕەکانیش دڵی نالەرزێ... دەروێش بایز... ببورە... دیسانەوە هاتیتەوە یادم، گوناهی من نییە و حەزیشم نەدەکرد، دەشزانم هێشتا نەمردوویت، هەر زیندوویت و وازیشت لە ڕاوە ڕیشۆڵە نەهێناوە... وازیشی لێناهێنیت، ئەمەیان نهێنییەکی گەورەیە و هەر خۆم دەیزانم، ببورە... ئەمجارەیان... ڕەنگە دواجار بێت بتکەم بەپاڵەوانی چیرۆکێکی تر، لەوانەشە دواجار نەبێت و دەیان چیرۆکی دیکەم پێ بنووسێت... وەلێ گوناهی خۆتە... ئەم چیرۆکەش هەر گوناهی خۆتە، ئەگەر ئەو ئێوارەیە ناو دەرگاکەت لە من نەگرتایە و لەگەڵما بەشەڕ نەهاتبایت... ئەم چیرۆکەش لە دایک نەدەبوو... ئێستا دوورم... سەدەها کیلۆمەتر لێتەوە دووورم... ئەگەر بەم چیرۆکەت زانی بێدەنگ بە... وەک هەشت ساڵ لەمەوبەر نەبیت بەگڕکان و بتەقیتەوە، لەوانەیە من و تۆ یەکدی نەبینینەوە، ئەگەر لەسەر ئەم چیرۆکەم تاوانبارم بکەیت، ئەگەر بێت و کۆڵکە خوێندەوارێک بۆی خوێندیتەوە... نە پێبکەنە و نە بگری... نە ستایشم بکە و نە جنێویشم پێبدە، نە من دەنگ و نە تۆ دەنگ، گەر ئەمجارەیان وەک جارەکەی تر بمدۆزیتەوە و ناو دەرگام پێ بگریت... لەوانەیە ڕۆمانێکت لەسەر بنووسم... تووڕەم مەکە، تۆ پاڵەوانی چیرۆکێکی مەزنیت و منیش قەڵەم بەدەستێکی گۆج و ئیفلیج و سەقەتم... چی تێدایە؟ دەمەوێ خۆم بەتۆ تاقی بکەمەوە، ئاخر تاکە کەسێک کە لە نزیکەوە بیناسم تۆیت... لە منداڵی و هەرزەییما هەر تۆ دراوسێ و مام و خاڵ بوویت... بگرە باوکیش بوویت،

ئەوەندەی هۆگری تۆ بووم... هۆگری کەس نەبووم، باوەڕت بێ خۆشم دەویستیت... ئەمێستاش خۆشەویستی، دەزانم لای تۆ من ڕیشۆڵەیەکی باڵ شکاو بووم، قەت لەو باوەڕەدا نەبوویت منێکی چڵمن و شەرمن و لەرزەلێو شەڕ بەجیهانی بەرفراوانی تۆ بفرۆشم، ئەوەتانێ گەورە بووم و دەستم قەڵەم دەگرێ و شەڕت پێدەفرۆشم... سەغڵەتت دەکەم، دەڵێن: کە مرۆڤ مرد ناوی مەهێنە... هەرچەند جارێ ناوی بێنیت: لەنێو گۆڕەکەیدا ڕادەچەنێت... خۆ تۆ نەمردوویت تا ناوت نەهێنم، گەر بشمریت هەر ناوت دێنم... وازت لێناهێنم... ئیمڕۆ ئەم ڕیشۆڵە مردووە تۆی بیر خستمەوە... منداڵی و هەرزەیی خۆم، گەڕەکە بۆرەکەی خۆمان، چڵکاوەکەی بەرماڵێن... تۆ و ڕاوە ڕیشۆڵە و هەمین - ی ژنت، هەمین - ی حەز و گریان و ئارەزوو... ئەو ئێوارەیەم بیرکەوتەوە، هەشت ساڵ لەمەوبەر، ئەو ئێوارە خۆش و لەیادنەچووەی زاوایەتیم... تازە لە (مانگی هەنگوینی) هاتبووینەوە... خۆم و بووکی تازە، حەزی تازە، ئەو ئێوارەیە شتێک و هەموو کەسێک لە بەرچاومدا سەمای دەکرد... زۆر شتی ناخۆش و ناڕێکم بیر چووبۆوە: مەرگ و سووتان و ڕووخان و هەرەس و کارەساتەکان... برسیەتی و نەبوونی، سەرما و گەرما، تۆش بیت هەر وەک من بیرت دەچێتەوە... کافر نکوڵی لێ مەکە... بیرمە شەوانی هەینی حەز و هەوەس و شەهوەت وەک ئەسپێکی ماندوو چاوەکانی خوێناوی دەکردیت، حەزی هەمین و باوەشی گەرمی سەرگێژی دەکردیت، دەبووایە کانی خۆشی و حەزی ئەو ئێوارەیەم شێلوو نەکەیت، هەمووی سەعاتێک بوو لە - هاوینەهەوارەکان - هاتبوومەوە، سەرمەست و دڵمەست، دایک و باوک و خوشک و برا و پور و خاڵ و مام... پورزا و خاڵۆزا و ئامۆزا و زارۆڵەکانیان ڕژابوونە ناو حەوشە چکۆڵانەکەمان، کچ و کوڕە گەنجەکانیان نەیاندەهێشت ڕیکۆردەرەکە بسرەوێ... تاوێ مەزهەر، تاوێ ماملێ، خەمزەیی، حەسەن زیرەک، لەپڕ کوردی دەبوو بەعەرەبی، عەرەبی لا دەبرا و کاسێتێکی ڕۆژئاواییان دەخستە سەر، هەر یەکە و لە ئاستی خۆیەوە شان و مل و سمتی با دەدا، چاوبڕکێ و هەناسە و ئاخی سارد، کۆتایی هاوین و شنەبایەکی خۆش... لەو حەوشە چکۆڵانەدا بەحاڵ جێی سەر و قاچ دەبۆوە، منی زاواش، دڵ پڕ ئاهەنگ... بسکەی سمێڵم دەهات، جار جارەش تیلی چاوێکم دەبڕییە بووک، ئەو بووکەی دوای سێ ساڵی پڕ حەز و سووتان و گریان و تۆران... ئەمێستا سەرمەستی ئەم زەماوەندەیە و هێشتا ئارەقەی شەوانی حەز و خەون و تاسە و تلانەوە بەری نەداوە، بەچاو پێم دەڵێ: (فەرهاد... باوەڕ ناکەم... باوەڕ ناکەم!) بەدڵ پێم دەڵێ: (فەرهاد گیان... ئەوە تۆیت... ڕۆحەکەم...!) ئەو سووتاوی منە و منیش کوژراوی ئەوم،

هێشتا بای فێنکی هاوینەهەوارەکان لە سینەماندا ماوەتەوە، پروشەی تاڤگەی قەدپاڵەکان بەقژمانەوەیە... هێشتا... هێشتا تامی ماچی سەر سەفین و ژێر ئەسپیندارەکانی شەقلاوە بەلێومانەوەیە، کەچی (دەروێش بایز)... پاڵەوانی چیرۆکەکەم هات و هەموو شتێکی تێک ترشاند... ساماڵی چاوانمی پڕ کرد لە تەمی خەم و هەوری گریان، بەزم و ئاهەنگی ئەو ئێوارەیەی وەستاند، هەمیشە (دەروێش) پەپوولە بووە، بولبولی خۆش خوانی ناو قەفەزی دڵم بووە، کەچی ئەو ئێوارەیە بوو بەقەلەڕەشێکی شووم و بۆی قڕاندم، بەزۆری شاییان دابەست، پیاوەکانیش... ئەو پیاوانەی وەک ئەسپی عارەبانە، لە بەیانییەوە تا ئێوارە، لە بازاڕن و سرەوتنیان بۆ نییە... ئا ئەو پیاوە دڵڕەقانە ئەمێستا ناسک بوونەتەوە و چاو دەبڕنە ژنەکانیان و... یادی یەکەم شەو و یەکەم مانگ و یەکەم ماچ و یەکەم منداڵ دەکەنەوە، جار جارەش پلاریان لە من دەگرت، منیش خۆم گێل دەکرد، هێشتا شەرمی زاوایەکی تازەم لێدەتکا... بووک لە من شەرمنتر... سەری دادەگرت... لە ئێوارەیەکی وا دەگمەن و خۆشدا چاوەڕوانی قیامەتێکی وا نەبووم... ئای لە خۆم نەگبەت و ماڵوێران...!

سەد تفم لەو ڕۆژە کرد کە ئەو چیرۆکەم تێدا نووسی، نەفرەتم لەو قەڵەم و کاغەزەش کرد ئەو چیرۆکەیان داگیرساند، بەڵام چ ئافرەتێک دەتوانێ پێشبینی ئەوە بکا کوڕەکەی چی لێدەردەچێ؟ پاڵەوان یان چەتە؟ من نەمزانی چیرۆکی (ریشۆڵە) سەرم دەخوا، ئێوارەیەکی وا شیرینم لێ تاڵ دەکا، ئەگەر بمزانیایە: نەمدەنووسی... نەء... هەر دەمنووسی، نەمدەتوانی لەوە پتر ئەو چیرۆکە لە منداڵدانی خۆمدا هەڵبگرم، دەبووایە ببێ... بەرەژانی گەورە گرتبوومی... گەر نەمبووایە: دەیکوشتم.

هەموویان هەڵدەپەڕین، من و بووک نەبێ، دانیشتبووین، لەپڕ لە بەردەرگای حەوشەکەمان قوت بوویتەوە، قەت ئەوەندە تووڕە و ناشیرین نەبوویت، وامزانی بۆ پیرۆزبایی هاتوویت، هاتیتە پێش و ناو دەرگاکەت لێگرتین، بەهەردوو دەست لاشیپەکانی دەرگاکەت گرت... وەک پۆلیسێک بەری هەڵاتنی دزێک بگری، هاتیتە پێشتر... هەمین - ی ژنت وەدەرکەوت و ئەم بەتەواوی ناو دەرگاکەی پڕ کردەوە، دڵم داخورپا و بۆنی کارەساتێکم کرد، خۆم تێک نەدا و هاوارم کرد:

(باوکە... دەروێش بایزە... بلێ بفەرموێ).

لێت ورد بوومەوە، وەک هەموو جارێک... سەر و سیمات لە شێتێکی تازەهەڵێتووی

ناو شێتخانەیەک دەچوو، تا ئەو حەڵەش نیوەی گەڕەک دەیانووت: (شێتە...) نیوەکەی تر دەیووت: (وەلییە...!) تەنیا من دەمزانی تۆ چیت و کێیت... تەنیا من دەمزانی تۆ "زۆربا"یەکی کوردیت و کەس نییە بتکا بەپاڵەوانی چیرۆکێک، بگرە باوکیشم جارێ بەشێت و جارێ بە"وەلی خوا"ی دەزانیت... شەوەهای شەو، من و تۆ، دوای خەوتنی هەموو خەڵکی گەڕەک باسی بەهەشت و دۆزەخ و خوا و شەیتان و کوفر و برسیەتی و چەلەبی و ڕیشۆڵە و حەز و هەمین و دزی و ...... بڵێم چی؟ بۆچی من و تۆ باسی چیمان نەدەکرد؟ دوای حەڤدەساڵ دراوسێیەتی و خۆشەویستی بوویت بەپاڵەوانی چیرۆکێکم... کەچی لەسەر ئەوە هاتیت و بەردت تێگرتم... خوات بێ دەروێش... ئاخر من خۆشم ویستیت... جارێکیان لێم زویر بوویت و وتت:

– خۆزگە وازت لە نوێژەکانت نەدەهێنا...!

منیش وتم: (دەروێش... هەر کەسە و دەچێتە گۆڕی خۆی).

شەوێکی نەبرد و ئاشت بووینەوە... تۆ سەری من و... من دەستی تۆم ماچ کرد...!

ئای کە ئەو ئێوارەیە ترسناک بوویت، عەبایەکی بۆری مەلایانەت خستبووە سەرشان، کۆن و پەڕپووت، سەرکۆت، جووتێ پێڵاوی لاستیکی دڕاو، سینەوالا، مووی ماش و برنجی سەر سینەت پیرییەتی دەسەلماند، هەردوو دەستەکانت دەلەرزین، لێوەکانت وشک ببوون، نیگاکانت تیر بوون و دەتگرتنە من، چاوەکانت تا دەهات سوورتر هەڵدەگەڕان، کەفت هەڵداوێشت، کەفەکە بەلالێوتەوە وشک ببۆوە، قەت بەم شێوەیە نەمدیبوویت، باوەڕم بەچاوی خۆم نەدەکرد، لە خۆم کەوتمە گومان، هەمووی مانگێک بوو ئەو چیرۆکەم بڵاوکردبۆوە، چیرۆکی (ریشۆڵە)... پاڵەوانەکەشم تۆ بوویت، هەر لەو ڕۆژەوە دەست لەسەر دڵ، دەترسام، لێکم دەدایەوە، چەند جارێکیش لەنێو چنارەکانی سەفین و باخ و ڕەزەکانی شەقلاوە بیرم کەوتەوە، هەندێ جار تامی دەست لەملانێی لەبیر دەبردمەوە، پاشان بەخۆمم دەوت: (کێی هەیە چیرۆکی بۆ بخوێنێتەوە؟) یان دەمووت: (دەیەڵڵا... کێ لەسەر چیرۆکێک دارکاری کراوە؟) شەوێکیان بەدوورودرێژی گریی دڵی خۆم لای تازەبووک کردەوە... لە کۆتاییدا وتی: (مەترسە... ئەوە ناهێنێ...) بەڵام هەر دەترسام... دەترسام ئاشکرا بێ، پاشان دەمووت: دە باشە خۆ من کوفرم نەکردووە، من چیرۆکم نووسیوە، با پاڵەوانەکەشم کەسێکی نزیک و زیندوو بێ، با خزم و دراوسێ بێ... ئەی خۆ ناکرێ چیرۆک لەسەر تارمایی بنووسم... چی تێدایە؟ با پاڵەوان باوک بێ، دایک، برا، خوشک، خزم، هاوڕێ... هەرکێ بێ... مەسەلە چیرۆکە و... چیرۆکیش هیچ جۆرە باجێکی لەسەر نییە، نا وا نییە... قورسە... ئەی ئەگەر پاڵەوانێکت وا ڕووت کردەوە... وا کە تا سەر ئێسقان و ناو مۆخ خۆی ببینێ، کێ نالێ ئەوسا ناتکوژێ؟ ئێ خۆ ناشکرێ لەجیاتی قەڵەم دەمانچە هەڵبگرم... بۆ ئەوەی گەر پاڵەوانە تووڕەکەم تەقەی لێکردم... منیش تەقەی لێبکەم، ئەوسا دەبمە شەهیدی چیرۆک یان کەرییەتی؟! ئەوەتا دەروێش بایز، پاڵەوانی چیرۆکەکەم، ناو دەرگای لێگرتووم، خۆی و ژنەکەی، کوڕ و کچەکەی: عەبە و خەجە، باشە کامەیان خوێندەوارن؟ خۆ ئەوان لەتاو برسیەتی و نەگبەتی و نەهامەتی فریای هیچ ناکەون، خۆ لەم گەڕەکە قوڕاوییەی خۆمان کەسێک شک نابەم حەز لە چیرۆک بکا، کەسیش ناخوێنێتەوە... کوا با بزانم...؟ وەلێ هیچ نەبێ چەند مامۆستا و فەرمانبەرێک هەن کە هەرزانیی کرێی خانوو بەرەو ئێرە ڕاپێچی کردوون... لەگەڵ چەند قوتابییەکی سەرمەست و تەمبەڵ... بەڵام وا بزانم کەسیان حەز بەچیرۆک ناکەن، باوەڕ ناکەمساڵی کتێبێک بخوێننەوە، هەندێکیان لە منداڵییەوە دەناسم... چایخانە و مەیخانە و.... بەس... ئارەق و تاوڵە و دۆمینە و دووکەڵی جگەرە... گەر ئەم سێ چوار شتە بنبڕ بن... ڕەنگە نیوەیان خۆیان هەڵواسن... شەوانیش ڕادیۆ و دەنگوباسی جیهان... گۆرانی قوڕ... قسەی زۆر و بەتاڵ... دوو ملیۆن خەونی ڕەنگاوڕەنگ و درۆ... پۆلیس و ئاسنگەر و چایەچی و کرێکار و قەساب و قاچاغچی و کۆنە جووتیار و سەپان و شوان و گاوان... سەدەها ڕەش و ڕووتی دەستبەتاڵ... ئەوانە هەموو لەتاو نان فریای چی دەکەون؟ چیرۆکی چی و تەڕەماشی چی؟ ئەی گەنجانی گەڕەک؟ ئەوانیش هیچ... پوزی ئافرەتێک، نیوە جگەرەیەک، پێکێک بەدوو سەد چیرۆک ناگۆڕنەوە، تەنیا کەسێک ترسم لێی بێ (سیامەند)ە... ئەمیش چیرۆکنووسێکی بێ بەهرە و سەقەتە، جگە لەوەش... خوێندەوارێکی کلۆڵە، لاپەڕەیەک بخوێنێتەوە: دوو چیرۆکی بەسەردا قلّب دەکاتەوە، ترسم لێیەتی، لێرە و لەوێ تیر و توانجم تێدەگرێ، بیستوومە لە چایخانەکەی – حەمە ڕەق – جنێوی پێداوم... نازانم بۆ؟ گرنگ نییە، ئەویش دەبێ بەپاڵەوانی چیرۆکێکم، بەڵام دوای هەشت ساڵی تر... یان کە مرد، چونکە ئەمیان چەتوونە و هەمیشە چەقۆیەکی –ئەبو ئەڵقەی– لە باخەڵدایە، تا ئێستاش شاعیرێک و چیرۆکنووسێک و دوو ڕەخنەگری بریندار کردووە، شاعیرەکە لە مردن گەڕایەوە، من خۆم ترسنۆکم، تەنیا لە چیرۆکەکانما ئازام، من لەو دەترسێم، کە دەیبینم مامەحەمەیی بۆ دەکەم، پێی ناوێرم، تووڕە بێ: دەمکوژێ... چیرۆکنووسێکی زۆر تووش و بەربادە، لە من بەهێزتر و کەڵەگەترە، من و ئەو

له پشیله و پڵنگ دەچین، تۆ بڵێی داوی وام بۆ بنێتەوە و چیرۆکەکەم بۆ دەروێش بخوێنێتەوە، تۆ بڵێی ئەوەندە ناپاک و بەدنیها بێ؟ خۆ من زۆرجار لە ژێرەوە چیرۆکەکانی دەستکاری دەکەم، پێی دەڵێم: گەر تۆزێ زیاتر خۆت ماندوو بکەی... عەجایبی... درۆ دەکەم، ئەی چی بکەم؟ تۆ بڵێی ئەوە بکا؟ گریمان دەروێش زانیویەتی من چیرۆکێکم لەسەر نووسیوە، خۆ کتومت ئەو نییە، خەیاڵێکی زۆر و فراوان و ڕەنگاوڕەنگی خۆمی تیایە، کەرییەتی من لەوەدایە ناوەکەیم نەگۆڕیوە، دەقاودەق ناوی خۆیم نووسیوەتەوە – دەروێش بایز – ئێ دەبا دەروێش نادر، کەریم، ئۆمەر، سمایل بووایە... یان ئەوەتا سۆفی، فەقێ، حاجی، سەید بایز بووایە، ئەویش و هەموو خەڵکی هەقی خۆیانە گومانم لێبکەن، هەر کەسێک من و ئەو بناسێ... دەزانێ دراوسێی حەڤدە ساڵەین، هەموو نهێنی و ڕازێکی یەکدی دەزانین، ئەوەشیان نەبێ، ئەوەتا پیشەی دەروێش و پاڵەوانەکەشم (ڕاوە ڕیشۆڵە)یە، ئەوەشیان هەر جێی گومانە، بەدبەختی لەوەدایە ناوی ژنەکەشم نەگۆڕیوە، جا تووخوا من باری (هەمین) دەبەم؟ نەک من... کێ لەم گەڕەکەدا، ژن بێ یان پیاو، دەتوانێ بەرامبەر بەهەمین بوەستێ؟ شاخی دەشکێنێ، چەندەها شەڕی دلێرانە و کوشندە و خوێناوی ئەم ئافرەتەم دیوە، کە دەستی دایە خاکەناز... دەماری غیرەت و پیاوەتیت دەپچڕێ، چەندەها جار کەزی و بسکی ژنانی لە بن و بێخەوە دەرهێناوە، ڕۆژ و شەوێک کردوویەتی بەبازنەی دەستی و لێی نەکردۆتەوە، ئای خوای گەورە... چ قوڕێکم بۆ خۆم گرتەوە، نە خۆم کاو نە چیرۆک، ئەی چی بکەم؟ بەڵام مانگێکە لە هەموو کۆڕ و کۆبوونەوەیەکدا پێم دەڵێن:

(سێ جارم خوێندەوە... لێی تێر نەبووم).

(پاڵەوانێکی زۆر کوردانەت خوڵقاندووە... دەستخۆش).

(بۆنی خاک و خۆڵی خۆمانی لێدەهات).

(بەردەوام بە... داهاتوویەکی چاک چاوەڕێتە).

(ئاوا... زیاتر برۆ نێو ڕەش و ڕووتەکان... باشتر تێیان دەگەیت).

(پاڵەوانەکەت پرۆلیتارە).

ئەم قسانە سەریان لە قوڕ ڕاکردم، لەوەش ناخۆشتر و ترسناکتر: ناوی کوڕ و کچەکەی دەروێشم نەگۆڕیوە، عەبە و خەجە، ئەوانیش دوو بێچووە پڵنگن و کەسیش نەیتوانیوە نینۆکیان بکا، لێمەوە دیارن، لە پشتی هەمین – ی دایکیانەوە مل هەڵدەکێشن،

تەڕدەست و ئامادەن، دەک ماڵی وێرانم، سەیرە من چیرۆکنووسێکی زۆر بێهەست و .... هەم کەریشم، ئەگینا چۆن ئەم شتە ساکارانەم لەیاد چوون، هیچ نەبووایە... بۆ دەستخەڕۆکردن ئەو چوار ناوە لەعنەتییەم دەگۆڕی و لەو ترسە ئازاد دەبووم، ئەوانی دیکەشم بەفڕوفێڵ پینە دەکرد... ئەوسا دەمتوانی بڵێم:

(هەر تۆ بەتەنیا خەریکی ڕاوە ڕیشۆڵە نیت، دەیانی وەک تۆ نانی ماڵ و منداڵیان لەسەر ڕاوە ڕیشۆڵەیە... ئەوە سەلیم قاقا، ئەوە حەمە تەماتە، ئەوەی ئەحمەدە کەچەڵ... خۆ هەر تۆ نیت).

باشە، ئەوەیان هیچ... بەڵام بۆ بڵاوم کردەوە؟ نەء... ئەی خۆ بەتەنیا بۆ خۆمی ناخوێنمەوە؟ خۆ دەبێ بکەوێتە بەرچاوی خەڵکی، ئەگەر دەمزانی وای لێدێ: پارەم لە خەڵکی قەرز دەکرد و هەموو ژمارەکانی ئەو گۆڤارەم دەکڕی و سەرجەمیانم دەسووتاند، کەواتە دەروێش بۆ تۆڵە هاتووە و بەدەستبەتاڵی ناگەڕێتەوە، سەیرم دەکا و سەیری دەکەم، کەس لە چیرۆک پەشیمانم نەکاتەوە... هەمین – ی ژنی پەشیمانم دەکاتەوە، عەبە و خەجە پەشیمانم دەکەنەوە، بەڵام کەی تێیدەگەن؟ عەبە تا شەشی سەرەتایی خوێندووە و خەجەش دەرچووی خانووە قوڕەکانە، هەموو خوێندەوار و ئەدیبە زیرەک و پاکەکان وتیان:

(دەستخۆش...!).

تەنیا (سیامەند) نەبێ... وتی:

(فەرهاد... چیرۆکەکەتم خوێندەوە، بەڵام جوان نییە دراوسێیەکی خۆتان بکەی بەپاڵەوان و ئا بەم شێوەیەش ئابڕووی ببەی...!).

بە ترسەوە پێم وت:

(کاکە ڕاست دەکەی... بەڵام ئەوەیان چیرۆکە و تۆش وەک نووسەرێکی بەتوانا شارەزای دونیای چیرۆکیت... شتی وا زۆر شیاوە).

کەچی خۆی سوور کردەوە و وتی:

(کەرە... نەشیاوە... لە کوێ شتی وا بووە؟).

(لە ئەدەبی زۆربەی میللەتان).

(بەڵام ئێمە کوردین، خاوەن دابونەریت و ئەخلاقی خۆمانین).

(سیامەند گیان... بەقوربان... چیرۆک چیرۆکە و زیانی بۆ کەس نییە، پاشان خۆ خۆی نایخوێنێتەوە).

به گاڵتەوە شانی هەڵتەکاند و پێکەنی و ددانە زەردەکانی وەدەرکەوتن، وەک گورگێکی کەڵبە تیژ هاتە بەرچاوم... پاشان وتی:

(تڕحێو... سەرا لە عەقڵت، ئیمڕۆش پێی نەزانێ سبەی پێی دەزانێ).

هەر لەو ڕۆژەوە من ترسام، زانیم سیامەند گۆبەندێکم بۆ دەنێتەوە، من ئەو چیرۆکەم خۆش دەویست، بەڵام لەوە پتر لێی دەترسام، ئەمێستاش نەک هەر ترس... بگرە قینم لێیەتی و بۆتە مایەی شەرمەزاریم، هەر لە یەکەم وشەوە، لە یەکەم ڕستەوە بەگومانەوە نووسیم، بەگومان و ترسەوە، ناوونیشانەکە، کۆتاییەکەی، کە ناردیشم بۆ ئەو گۆڤارە لەعنەتییەش... بەرلەوەی فڕێی دەمە سندووقی پۆستەکە پەشیمان بوومەوە، دەستم لەرزی، بەڵام هەر ناردم، نازانم چ زوو بڵاو بۆوە، سەرسام بووم، قەت وا زوو شتم بڵاو نەبۆتەوە، دیارە خاکی گۆڕستان نەرمە و زوو لێدەدرێ.

کە بەم شێوە ترسناکە هاتە ژوورەوە: زانیم قەوماوە، گەورە و بچووکی ناو حەوشەکە سڕ و سست بوون، چاوەڕێ بوون، تێکڕا سەیری دەروێشیان دەکرد، هەمین بەخۆ و بەکەوا و تەشک و دامێنی تۆزاوی و کراسی باخەڵ شۆڕەوە خۆی کوتایە ناو حەوشەکە، دڕی بەو خەڵکەدا، عەبە و خەجەش وەک هار و شێت ناو دەرگای حەوشەکەیان لێگرتم، چاوەڕێی ئیشارەتێکی سەرلەشکر بوون، منیش وەک گوناهبارێکی ناو قەفەز سەیری هەر چواریانم دەکرد، هەر زوو سەرم داخست، چاوم لێناتروکێنن، بەڕقەوە سەیرم دەکەن، خەڵکەکەش بەم بەزم و کارەساتەی نەدەزانی، دەروێش دەستی لە کەلەکەی نابوو... دەتووت کوڕە ئازایە و دەبڵ دەبانچەی هەڵگرتووە، هەمین دەستێکی بۆ لچکی کەواکەی برد و لوولی دا و خستییە گیرفانی لاتەنیشتی کەواکەی... من وشک بووم و ناوکم کەوت، سەرەتای هەموو شەڕێکی کوشندە هەمین دەست بۆ لچکی کەواکەی دەبا، خۆی بۆ نەگیرا و پتر هاتە پێش... قریشەکەی گەیشتە ئەوپەڕی گەڕەک:

(زارێ... هۆ... هۆ... هۆ زارە دۆم... ئەوەیە خزمایەتی، ئەگەر دراوسێ نەبووینایە: کوڕەکەت چی پێدەکردین... ها؟ کچێ شەرمە... شوورەییە، تا ئێستا کەس نەیتوانیوە ناومان بزڕێنێ... بەخوا بابە جوانە....).

کەس نقەی نەدەکرد، بگرە زارۆڵەکانیش سام گرتنی، دەروێش قسەکەی پێبڕی و هاواری لێکرد:

– بکشێوە... ئەوە ئیشی ژنان نییە.

– کوو ئیشی ژنان نییە... خۆ ئەو کوڕە بێشەرەفەی توو ئابڕووی منی بردییە... تۆڵەی لێنەکەمەوە... لەو حەوشەیە ناچمە دەرێ...

– هەمین... بکشێوە... پیاو قسان دەکا...

– پیاوی چی؟ جا ئەوانە پیاویان تێدایە؟ ئەگەر پیاو بوونایە باسی شەرەف و नامووسی خەڵکیان نەدەکرد و... بەدونیادا بڵاویان نەدەکردەوە...

سەرم هەڵبڕی و سەیری هەر چواریانم کرد، تۆ بڵێی بێ چەک هاتبنە کۆڕی جەنگەوە، پتر دیقەتم دا... دەروێش هیچی پێ نەبوو... هەروا

هەمین – یش... دڵم ئاوی خواردەوە، هەناسەی حەوانەوەم دا، لە عەبە و خەجەش ورد بوومەوە... عەبە حەیزەرانێکی بەدەستەوە بوو، خەجەش گاشەبەردێک... بەڵام چۆن گاشەبەردێک؟ بەر نێرەکەریش بکەوێ: چیتر نازەڕێ، نە خۆم کاو نە چیرۆک، چەند جارێک بێ ئەوەی، دەروێش، ئاگای لە خۆی بێ، پشتێنە چڵکنەکەی شل کردەوە و بەستییەوە، لەشە باریک و لاوازەکەی لەنێو کەوا و سەڵتەکەدا ئەوەندەی تر باریک دەهاتە بەرچاو، لەچاو دەروێش: هەمین لەندەهۆڕێک بوو، ئەسپەژنی وا لەو گەڕەکەی ئێمەدا کەم بوون، هەندەی کە شۆخ و ڕەند بوو... ئەوەندەش هار و بەشاتەشات بوو، سەیرە... لەنێو ئەو دۆزەخەی تێی کەوتبووم بیرم لەوە دەکردەوە: (تۆ بڵێی دەروێش، شەوانە، بتوانێ ئەم شینەشاهۆیە ڕابێنێ و بیخاتە ژێر ڕکێفی خۆی؟) زەحمەتە... زەحمەتیش نییە، ئەم شەهوەتە کافرە خەرتەل دەکا بەچۆلەکە، لەو باوەڕەدام گەر باسکی تێوە بئاڵێنێ و بیگوشێ بەخۆیەوە... دوور نییە پەراسووەکانی تێک بشکێنێ، گەر ئەو کارەساتە نەبووایە... دەکرا وەک نوکتەیەک بەچرپەوە بەدەروێشم بگوتبایە... ئەوسا بەیەکەوە دەکەوتینە تریقە و پێکەنین، دوای خامۆشییەکی کەم و بێزەوەر دوو هەنگاوی تر هاتە پێش و ئارەقەی نێوچەوانی سڕییەوە و وتی:

– سۆفی برایم: دەزانی کوڕەکەت چی پێکردووین؟

باوکیشم، پیر و کەنەفت... سەرسام و دڵخۆشی شایی کوڕەکەی... بێ ئەوەی بزانێ دەروێش بۆ ئاگری گرتووە پێکەنی و وتی:

(یاخوا بەخێر بێیت... دە توو دانیشە و با بزانین چ بووە؟

– لە کوڕەکەت بپرسە...

– لێی دەپرسم... بەس دەزانی سەلامی خوات نەکرد...؟

– نایەوێ...

– مەیترشێنە... هەمووی دوو سەعاتە (فەرهاد) لە –شەهرول حەسەل– هاتیتەوە...

– بەخێر نەیەتەوە... ئەنگۆش چاوتان لە ئاغا و بەگزادان کرد... هەی کلاش خوارینە...

– دەروێش بایز... هەر کەسە و بەگزادەی ماری خۆیەتی...!

– تەڕ بەگزادە نییە...

– ئەوە چ خێرتە دەروێش...؟ هەر ئەمڕۆمان شادی بووە... کەچی جەنابت حەزی لە شەڕە... هیچ نەبێ با ڕێزی میوانەکان بگرین...

– پێڵاوی میوانەکان سەر هەردوو چاو... بەس با ئەوان بەشایەت بن... ئەگەر بەو ئیشەی فەرهادی کوڕت ڕازی بوون... ئەوە ئەمن کلکم دەخەمەوە ناوگەڵم و وەردەکەوم... بەسی جزمەی قورعان قەستەم نقەی ناکەم...

– ئاخر چ بووە...؟ با بزانین... پاشانیش هەنووکە وەختی گلەییە دەروێش؟

– ئەدی وەختی چییە؟ وەختی ئەوەیە کوڕەکەت لەسەر پارچە کاغەز و کتێبان ناو و ناتۆرە لە دراوسێی خۆی بنێ... وەختی ئەوەیە شەرەف و ئابڕووی من و ماڵ و منداڵم بکا بەبنیشتە خۆشەی سەر زاری هەرچی و پەرچییان...

– دەروێش... ئەتوو پیاوی تەریقەتی... سەڵەواتەکی لێدە...

– دوو هەزار سەرەوات لە دیداری فەخری عالەم...).

گوێم لە ژاوەژاوی خزم و ناسیاو و میوانەکان بوو... دەتووت کتوپڕ شارە زەردەواڵەت ورووژاندووە، تێکڕای خزم و دراوسێ کەوتبوونە مقۆمقۆ:

(بەڕاست چ بووە؟

– دەبێ فەرهاد چی کردبێ؟

– شتی ناشیرینی لێناوەشێتەوە...

–خۆیشی سڕ بووە...).

باوکم دەستێکی بۆ جامانەکەی برد، کە سەغڵەت دەبێ... هەمیشە دەست بۆ جامانەکەی دەبا... پاشان بەنەرمە تووڕەیی پیرمێردێکەوە وتی:

(ئێستا چ بووە؟ تێمان بگەیەنە...

– کوڕە نازدارەکەت دەزانێ... ناوی موسڵمانان دەزڕێنێ و ئەوجا دەچێتە

– شەهرول تەڕەماش – کوڕە عاقڵەکەت... ئاخر هەر هیچ نەبێ سەد جار نان و نمەکی یەکدیمان کردییە... باوەڕتان هەبێ خەڵکینە: لە تەنیشت خەجێی کچم بنووستبایە درم لێی پیس نەدەکرد).

باوکم بەسەرسامییەوە ڕووی تێکردم:

(کوڕم فەرهاد ئەتوو لۆ قسەکی ناکەی؟ دەروێش باسی چ دەکا...؟ تێی ناگەم...).

دەروێش هەڵیدایە و نەڕاندی:

(هەقتە تێم نەگەی بلە کوڕ... بەڵانەکینێ فەرهاد، تاقانەکەی باوکی، چاک دەزانێ لۆ هار بوویمە...).

ئا لەم ساتەوەختەدا سەرم هەڵبڕی، بووکی قوڕبەسەر گەزێک دەمی داپچڕیبوو، دەتووت پۆرترێتە و بەدەستی هونەرمەندێکی سەرخۆش کراوە، ئەبڵەق و سەرسام، هەردوو چاوی بڕیبووە من، زەق و پڕ ترس، بێدەنگ دەیپرسی، هەر ئەو نا، هەموو خەڵکی... حەشاماتی ناو حەوشەکە تێکڕا ئەبڵەق ببوون، بەچاوێکی پڕ لە گومان و پرسیارەوە سەیریان دەکرد... وەک ئەوەی تاوانێکی گەورەم کردبێ، هەندێ بەزەییان لە ڕوو دەباری، هەندێکی دیکەیان ترس و... شەرم و شکان... ڕاڕایی و دڵەڕاوکێ، حەزیان دەکرد... بەتاسووقەوە بوون بزانن چ تاوانێکم کردووە، مەلی خەیاڵیان ڕووە و ئاسمانێکی پڕ لە تەم و دووکەڵ هەڵدەفڕی، گومان دڵی هەموویانی کرمێ کردبوو، دەیانویست بگەنە ئاکامێک و ئارام بن، بووک هەر دەمی داپچڕی بوو... تۆ بڵێی لە ترسانا ئەو چیرۆکەی بیرچووبێتەوە کە لە ژێر ئەسپیندارەکانی –شەقڵاوە– بۆم گێڕایەوە... خۆ خۆشم شەرم و ترس پەکیان خستبووم... لە بێدەستەڵێتیی خۆم ڕووم کردە باوکم:

(بابە... هیچی لێنازانم... گەر خۆی قسە نەکا ئەمن چوزانم... باوەڕت هەبێ هیچ لە خۆمدا شک نابەم...).

دەروێش بەتووڕەییەوە نەڕاندی، چاوەکانی سوور هەڵگەڕابوون، دەتووت دوو چاوی هەڵۆیەکی برسین... هەڵۆیەک ڕەدووی چۆلەکەیەک کەوتبێ... منی چۆلەکە، کە سەیری هەردوو کونە لووتیم کرد... ئەسپێکی سەرشێت و ماندووم هاتە بەرچاو، پتر هاتە پێشەوە... هەروەک بڵێی هێرشێکی شێتانەم بۆ بێنێ:

(کوڕی بابم... ئەتکمان پێدەکەیت و خۆت ناکەی بەخاوەنیشی... ها...؟).

هەمین بەدەست ڕاوەشاندن و هات و هاوارەوە زریکاندی:

(بەخوا جوانە... کوڕی زارە دۆم باسی من بکا و بەدونیادا پەخشی کاتەوە...).

ئەو زریکەیە دەر و دراوسێی دیکەی لێکۆکردینەوە، هەموویان لە چاوتروکانێکدا ڕژانە بەردەرگای حەوشە، پاڵیان بە- عەبە و خەجە - وە نا... حەوشەکە و ئەو حەشاماتە: برکی دەکرد، گەرما و هەناسەسواری، هالاو و بۆنی خۆش و ناخۆش، قاو و قریشک، نیشانەی پرسیار و سەرسوڕمانی سەر ڕووی خزم و دۆستان، زاق و زریقی زارۆڵەکان، زار داپچڕینی بووک، بگرە و بەردەی ژن و پیاوان، جرت و چەقەنە و هەللا و هوریای مێردمنداڵە چەتوونەکان، زەرد و سوور و ئالێ و والێ، ترس و شەرم و سەرسامی خۆم... ئەمانە هەمووی لە پەلوپۆیان خستم، لاڵ بووم... بێ گومان بووم کە هەر ئێستا لە هەموو لایەکەوە خەڵکی گەڕەک، لە ئێوارەیەکی وادا کە هەمووی بێ ئیش و کارە، باوێشک دەدا و مێش لە خۆی پاس دەکا، گەمە بەگونی دەکا و تەزبیح بادەدا... هەر ئێستا مەزن و منداڵ، ژن و پیاو بەدەم بای غارەوە ڕووە و ماڵی ئێمە دێن... ژنان پێیان لە تەشک و دامێنی کەوا و کراسەکانیان گیر دەبێ، منالێن خۆیان لە چلپاوی ناوەڕاستی کۆڵانەکان ناپارێزن... ڕۆژی چەندەها شەڕ و فەرتەنە... شانۆگەری لەو بابەتەم دیبوو، هەردوو بابەت: هەم تراژیدی و هەم کۆمیدی، لەو ساتەدا، لەو ساتە پڕ شەرم و گومان و ترس و چاوەڕوانییەدا گەلێ شەڕی کوشندەی ئەو گەڕەکەی خۆمانم بیر کەوتەوە: سەری شکاو، دەموچاوی خوێناوی، پیاوی دەست بەخاکەناز و مەترەق، چەقۆ و خەنجەر، تێلێ، بێڵ و چەکوش، بگرە دەبانچەش... پیاوی سەرکۆت و جامانەبەسەر، جامانەلەمل، پێ خواس، دەست و قۆڵی شکاو، تیغی سەرپشت، برینی قەبە و دەم کراوە، مەرگ و خەستەخانە و بەندیخانە، ژن تەلێقدان، شەڕە جوێن و شەڕە تف و شەڕە قۆندەرە، ژنانی تەڕدەست و چەقاوەسوو... منداڵێک دەستی گرتووە، یەکێکی تریان سکی پێ خستوتە بەردەم، سێیەمیان بەباوەشییەوە، دەست لە کەزی و تیتک نان، شاتەشات، زریکە و ناڵەناڵ، قوڕپێوان، بابەڕۆ، بەردبارانی منالێن، پەنجەرە و دەرگا شکاندن، براڕۆ... دوا تەکنیکی جوێن دارشتن:

(هەی منارەی چۆلیت تێ...

- قەلاتەکە بەقوزی دایکت...

- نا وەللا هەزار فەردە کیر بەدایک و داپیرت...

- بێم لاق بخەمە ناو گەڵت لێکت هەڵدەزڕێنم...

- هەی کیری ئۆمەتی موحەمەدی بەدایک و خوشکت...

- بڕۆ کچێ بڕۆ... هەی بێ دەرپێ...

- قادر کردی... کوو نەمردی...

- ڕێم کەن... ڕێم کەن تا یەک فەردە خوێ بخەمە دەرپێیەکەی...

- هەر لە دوڕ دەوی جسناتت ڕیم...).

زۆرجاریش دوای ئەو شەڕە کوشندانەی دراوسێیەکان زەرەرێکی زۆر لە هەردوو بەرەی دوژمن دەکەوت، لە کوشتار و بریندار، هەندێ جاریش بەدوژمنداری درێژخایەن و تۆڵەسەندنەوەش نەدەبڕایەوە... بەندیخانە، خەستەخانە... بگرە شێتخانەشی تێدەکەوت، زۆرجاریش بەردێک، دارێک، چەقۆیەک، خاکەنازێک بەر کەللەی زەلامێک دەکەوت و مێشکی لەق و لۆق دەکرد، تا دەهات ژمارەی شێتەکانی گەڕەک پتر دەبوون... شێتەکانی شار... کە دواجار گەڕەک لێیان بێزار دەبوون لە شێتخانەیەکی پایتەختدا خۆیان دەدۆزییەوە، خزم و خۆیش... بگرە ئەوسا نەک هەر خزم و دۆست... دوژمنەکانیشی دەچوونە دیدەنی و بۆیان دەگریان، سەیرێکی دەروێش بایزم کرد... وا هاتە بەر دیدەی خەیاڵم کە من بریندار بوومە، خەڵتانی خوێنم، چواردەستە بەرزم دەکەنەوە، سەرم شکاوە و دەموچاویشم یەک پارچە خوێنە، دایکم... دایکە پیر و کەڕ و لاڵ و کلۆڵەکەم کەوتۆتە بەرپێی هەمین، ئەویش دەیشێلێ... هەروەک فیلێک پێ لە مشکێک بنێ، هەردوو کەزییە سپییەکەی بوونەتە دوو بازنەی ناشیرینی مەچەکی هەمین، خزمەکانیشم فریای پێلاو و عەبا و جامانە ناکەون، فریای تاکسی و ئۆتمبێلی خۆیان، فریای منداڵ لە باوەش کردن، چوار چوار لە دەرگای حەوشەکەوە بەتەنگەتاوی دەردەپەڕن... فڕکان فڕکان... لە ساتەوەختێکدا سەدان دیمەنی ترسناک و ناشیرین هاتنە بەردیدەی خەیاڵم، دەرحاڵ هەروەک بڵێی لە خەونێکی تۆقێنەر ڕاپەڕم بووک وەئاگای هێنامەوە... بەدەنگێکی کز و پڕ ترسەوە لێی پرسیم:

(فەرهاد... ئەوە چیتە... لۆ قسەکی ناکەی...؟

- نازانم شیرین... نازانم مەسەلە چییە؟).

لە هەمان کاتیشدا دەمزانی ئەم وەلامە درۆیە، وەلێ لەوە دڵنیا بووم کە بووک چیرۆکەکەی ژێر ئەسپیندارەکانی شەقلاوەی بیر چۆتەوە، خۆم دەمزانی، زۆر چاک، دەروێش بۆ وا شێت بووە، هەمین بۆ وەک مریشکە کورک، خۆی گیف دەکاتەوە، دەمزانی

عەبە و خەجەش بۆچی ناو دەرگایان لێگرتووم، بەڵام بۆ نەدەکرا ئەو چیرۆکە ناخۆش و ترسناکە بگێڕمەوە... ئەو خزمانە بۆ سەر شایی هاتبوون... نەک شین و شەپۆڕ، گەنجەکانیش، بەکوڕ و کچەوە لە سەر و شان بادان کەوتن، خزمان شلەژان... پیاڵەی چاو پەرداخی شەربەت قلّپ دەبوونەوە، زمانم گۆی نەدەکرد... چی بگێڕمەوە؟ بڵێم چی؟ چۆن دەست پێبکەم؟ چۆن بەرگری لە خۆم بکەم و ئەو تاوانە ڕەشە بسڕمەوە؟ خۆم دەزانم گوناهەکەم گوناهێکی سپییە... وەلێ چۆن دەروێش، ژنەکەی، منداڵەکانی تێبگەیەنم... ئەو خزمانە، دایک و باوک، دەر و دراوسێ... چۆن تێیان بگەیەنم کە من چیرۆکم نووسیوە، ئێ باشە... بەڵام هەندێکیان نازانن چیرۆک چییە و چۆن و بۆچی دەنووسرێ، هەندێکیان وا دەزانن حەکایەتی بەرئاگردانە، هەندێکی دیکەشیان بەکەر و بێ عەقڵم دەزانێ، زۆربەشیان هەر نازانن من خەریکی شتێکم ناوی چیرۆکە، بگرە کوڕانی گەنج و کچە جحێڵەکانیش هەر نایزانن... نەک هەر ئەوان... بگرە ئەندازیار و پزیشک و فەرمانبەر و مامۆستاکانیش... ئەوانەی کە خزمی خۆمن نازانن، جا کامەیان دەخوێنێتەوە تا بزانێ من چیرۆک دەنووسم...؟ چیرۆکیش ژیانی پڕ لە نەهامەتی و شادی و قین و خۆشەویستی و برسیەتی ئەوانە، هی ئەوانە و من دەیدزم، دەیدزم و دەیخەمە سەر پارچە کاغەزەکان تا خەڵکی ئاگای لە حاڵم بێ، ئاگایان لە ژین و گوزەرانی خەڵکانی گەڕەکەکەی ئێمە بێ، گەڕەکە بۆر و پیس و پڕ ئاژاوەکەمان، گەڕەکی برسی و تینوو، پڕ برین و خوێن و جوێن، پڕ لە مزگەوت و چایخانە، مارەبڕین و ژن تەڵێقدان، شەرم و شکان... چۆن تێیان بگەیەنم کە من... ئا من ژیانی نالەباری دەروێش - م دزیوە... دزینێک کە پڕە لە جوان مەردی... دزینێکی پاک و بێگەرد، دزینێک کە خزمەتی گەل، مێژوو، ئەوان دەکا، خزمەتی خۆی، گەڕەک، دەشێ خەڵکی بۆی بگرین، بۆ بەداخەوە بن... بیری لێبکەنەوە، پتری لەسەر بنووسن... بەدوای هۆکارەکاندا بگەڕێن، تێم ناگەن... هەتا گەر پێیان بڵێم... من دەروێش بایزم خۆشدەوێ، هەمین، عەبە، خەجە، هەموو خەڵکی گەڕەک... بەگەواد و حیز و سۆزانییەوە... هەموویان گلێنەمن، پێیان بڵێم: من بەبرسیەتی ئەم خێزانە و خێزانەکانی تر برسیم، شەوانە تا بەیانی لەنێو کۆڵانە تاریکەکانی خەونما دێن و دەچن، من کە هیچم بۆ ناکرێ، لەم ئان و ساتەی ئێستامدا کە هیچم پێناکرێ... دەمەوێ بەچیرۆکێک خوێنیان، ڕەنگیان، دەنگیان، دڵیان، فرمێسکیان، حەز و حەژمەت و حەسرەتیان، ناوماڵ و حەوشە و بن ساپیتەی ڕەش داگەڕاویان، شەڕ و جنێویان، ئارەقی قەهر و دووکەڵی خەمیان، کوفر و خواپەرستنیان، ڕق و میهریان، سۆز و بەزەییان، هەناسە و هەنسکی قووڵیان... تف و

لیک و شەهوەتیان پیشانی ئەو خەڵکە بدەم، لەسەر پارچە کاغەزێک... چەندەها پارچە کاغەز... ئەو کاغەزانەی جاروبار ژمارەی پارە و پوولی قۆنتەراتچییەک دەگرنە خۆیان، یا نامەی دڵداری هەرزەکارێک، یان دەرز و دەوری قوتابییەکی بێئاگا، بەڵام من... هەر لەسەر ئەو لاپەڕانەی کە ڕەنگە بەسەدەها بابەتی قۆڕ پڕ بکرێنەوە... من دێم و ژیانی پڕ لە ئەشکەنجە و ناسۆری دەروێش بایزی لەسەر دەنووسمەوە، گریان و پێکەنین، خەون و خەیاڵ، هیوا و نائومێدی، تاسە و ئارەزوو... چۆن تێی بگەیەنم و... پێی بڵێم... تۆ لام گەورەیت و خۆشم دەوێی... هەر خۆشەویستی وای لێکردووم لەسەرت بنووسم، بۆت بنووسم، تۆ ئەوەندە کارت تێکردووم... بگرە لەو هەفتەیەی کە لەگەڵ خۆشەویستەکەمدا دەتوامەوە، لە گۆمی چاوە زەردەکانیدا باسکە مەلەم دەکرد، دەنێو تاریکی قژە ڕەش و قەرەجییەکەی خۆم دەشاردەوە، بەتەنیا ماچێکی دەتوامەوە... ئا لەو ساتەشدا... دەروێش بایز... شەوانی پڕ لەزەتی زاوایەتی... تۆ و هەمین و ڕەش و ڕووتی گەڕەک، عەلە و جەلە، لە من نەگەڕاون، لە گلێنەما ژیاون، لە مێشکما، هیچ خۆشییەک ئێوەم لەبیر ناباتەوە، چی بەهەمین - ی هێلکەفرۆش بڵێم... چی بەعەبەی سەرشێت بڵێم، چی بەخەجە بڵێم... خەجەیەک کە لە منداڵییەوە کارەکەری ماڵە ئاغا و بەگ و پیاوە دەوڵەمەندەکانی شار بووە، چی بەکۆنە سەپانێکی کرمانج بڵێم کە جگە لە خوا و شەیتان و هەمین و تۆڕ و ڕیشۆڵە و برسیەتی و شەهوەتی شەوانی هەینی کەسی دیکە... هیچی تر ناناسێ، ئەو پیاوەی بۆ پاروە نانێک سواری کۆڵی شێر دەبێ، بۆی دەچێتە ئاسمان، بنی دەریا... نێو دۆزەخ... چۆن بەرگری لە خۆم بکەم، تۆ بڵێی بەوە قایل بێ... گەر پێی بڵێم تۆ ئەوەندە گەورە بوویت... بوویت بەهەوێنی چیرۆکێکم... گەرچی چیرۆکەکانیشم لە ژمارەی پەنجەکانم پتر نین، دەروێش بایز... بۆ تۆ شانازی و شکۆمەندییە من باست بکەم... چیرۆکت لەسەر بنووسم، بۆ من چیم؟ هەرچی بم... هیچ نەبێ مرۆڤم، خۆ توانیومە چوار دڵۆپە فرمێسکی پڕ لە قەهر و ژانی دەروێش بخۆمەوە... بنووسمەوە... ئەرێ هۆ عیسا... دەڵێن تۆ بۆ ڕزگاری و سەرفرازی مرۆڤ لە سێدارە دراویت، خوێنی خۆت لە میللەتەکەت حەڵێڵ کردووە، بەخوێنی خۆت بەخشندەییت پێبەخشیون، ئەی هەموو ئەوانەی مرۆڤی سەر ئەم زەمینەتان خۆش ویستووە... کامەتان نەتلاونەتەوە... کامەتان بەردباران نەکراون؟ هۆ عیسا، مووسا، برایم، داود، نوح، یوسف... سوقرات... هۆ... هۆ... هۆ... هەمووتان... فریام کەون... ئەوەتا لەپای خۆشەویستی خۆم... لە مایەی سووتانم بۆ دەروێش تفم لێدەکرێ، جوێنم پێدەدرێ، ئەوەتا چوار کەس دەرگای حەوشەیان لێگرتووم، ئاهەنگی

یەکەم هەفتەی زاوایەتیم لێدەشێوێنن... تێکیدەدەن، قەستیانە بمکوژن، خوێنم بخۆنەوە، ناتوانم تێیان بگەیەنم... پێیان بسەلمێنم کە من......... هیچ... ئای کە ساویلکە و بەستەزمانن... گوناهی خۆیان نییە... دوژمنی خۆیان خۆش دەوێ و لە دۆست تەرەن، دەستی چەوسێنەر ماچ دەکەن و تف لەو کەسە دەکەن لە قوڕ و چلپاو دەریاندێنێ و دەیانخاتە سەر کاغەزە سپییەکان، ئارەقەیان دەسڕێتەوە، خوێنی تەوێڵیان دەلێسێتەوە، برینیان تیمار دەکا، باسک و لاقی شکاویان بۆ دەگرێتەوە، سەما بۆ دوژمن دەکەن و تیر دەگرنە خۆشەویستان... پێغەمبەران... ئێوە فریام کەون... ئەی ئەو مەزنانەی بۆ سەرمای زستانی هەژاران بوونەتە پشکۆ و ئاگر، بۆ سکی مندالە نەخۆش و ڕووت و برسییەکانیان بوونەتە پاروو، بوونەتە سەربان، ئاسمان، بوونەتە دۆشەگ و سەرین و لێفە و ئاگردان، بۆ زەوییەکانیان بوونەتە باران، فریام کەون ئەی ئەوانەی خۆتان مراند تا ئەوان بژین... هۆ دۆستۆیڤسکی، تۆلستۆی، چیخۆف، بەلزاک، هێمنگوای، دیکنز، ئیتماتۆڤ، گۆرکی، لۆرانس... هۆ جاک لەندەن... هۆ مونیف، کەنەفانی... مەحفووز، فلان... فیسار، عەلە... جەلە... ئێوە کە چیرۆکتان نووسی... پێم بڵێن... هیچ پاڵەوانێک ئاوا ناودەرگای لێگرتن، تەمی ترس و مەرگی بۆ هێنان، قەستی کوشتنی کردن، ئێوە زاناترن، داناترن... پێم بڵێن چۆن تێیان بگەیەنم... بەچ زمانێک...... قەت دیوتانە پاڵەوانێک لێتان ڕاست بێتەوە؟ بیەوێ لەسەر چیرۆکێک حەشرتان پێ بکا، بریندارتان کا، بتانکوژێ... ها؟ گەر ئێوە واتان بەسەر نەهاتووە... بۆ دەبێ من بەسەرم بێ؟ منێکی نەگبەت کە لە هەموو ژیانما لەسەر کاغەز ژیاوم... بەوە چاکە هەموو پاڵەوانەکان لێم وەئاگا نەهاتوون... مەلا کوێرەکە، قەیرە کچەکە، باوکم... ئا... زۆرجار باوکم دەبێ بەپاڵەوانی چیرۆکێک و ڕسوای دەکەم... تۆڵەی خۆم و دایکمی لێدەکەمەوە... تۆڵەی شەق و تفی منداڵی... ئەو دەمەی لە چڵەگیایەک ناسکتر بووم... ئەی کوڕە ئیفلیجەکەی چەلەبی، بێوەژنەکەی دراوسێمان، کابرای گەواد، ژنە سۆزانییەکە، خۆم، ئا... خۆم... چۆن خۆم لە خۆم وەئاگا نایەم؟ ئەگەر خۆم و ئەوانە هەموو کۆ ببنەوە... بەیەکەوە، شێتانە، پەلامارم دەن... گەر بکەومە ژێر شەق و تف و مەترەق و چەقۆ و خاکەناز و پێڵاو و نینۆکیان... ئەوسا چی فریام دەکەوێ؟ کێ ڕزگارم دەکا؟ خۆ زۆر شەویش دێنە خەونم، ئازارم دەدەن، هەڵمدەواسن... وەلێ کە لە خەو ڕادەچەنم... ئۆخەی دەکەم و ئارەقەی ترس دەسڕمەوە... خوا بتگرێ سیامەند... چۆن توانیت ئەم کابرایەم لێ هار بکەی؟

لەگەڵ نەڕەی باوکم وەئاگا هاتم...

(ئەوە کەڕیت... ئاگات لەو هات و هاوارە نییە؟ قسە بکە...).

لەوە دەچوو من نوقمی خەیاڵی خۆم بووبم، دیسانەوە ئاوڕێکم لە بووک دایەوە، کلی خەم و ترسێک چاوەکانی ڕشتبوو، قەت چاوەڕێی نەدەکرد لە هەفتەی یەکەمی بووکێنیدا وای بەسەر بێ، تا ئەو ساتەش کەس نەیدەزانی دەروێش بۆچی کەف دەچەڕێنێ و تووڕەییەکەی ئاگر دەکاتەوە، تەنیا خۆم نهێنی ئەو کارەساتەم دەزانی، تەنیا من و دەروێش، هەمین و عەبە و خەجەش، حەزم دەکرد هەموویان بڕۆن و ئەو ناوە چۆل بکەن، تەنیا خۆم و مام بایز لەو دادگا ڕەشە بمێنینەوە، من و ئەو و... بەس، خۆزگەم دەخواست یەکێک دەستی بووک بگرێ و دووری خاتەوە... تا ئەو مەرگەساتە نەبینێ، پتریش لەوە دەترسام لە بەرچاوی بووک بمشکێنن، چی لەوە ناخۆشترە لە هەفتەی یەکەمی زاوایەتیدا... لەنێو گەرمەی ئەو ئاهەنگەدا و لە بەرچاوی بووک زاوا بشکێنیت، ئابڕووی ببەیت، زاماری بکەیت، تەنیا جوێنێک، پلارێک، قسەیەکی ڕەق... بەسە وام لێبکا خۆزگە بخوازم بمرم... ببمە دڵۆپە ئاوێک و زەوی هەڵممژێ، خۆ هێشتا هیچ نەقەومابوو... کەچی خەریک بوو دڵم شەق بەرێ، هەر ئەوەتا نەدەمردم، هەناسەم تەنگ و سوار، بینایی لێڵ، قوڕگم وشک، دڵێکی پڕ خەم و ترس، پەرێشان و داماو... دەلەرزیم... زوو زووش ئاوڕم لەو حەشاماتە دەدایەوە، لەگەڵ یەکدی کەوتبوونە مقۆمقۆ، بڵمەبڵم، سکاڵا و گلەیی، دەست بەیەکادادان، ئارەقەسڕینەوە، مۆڕبوونەوە... لە کەسیان تێنەدەگەیشتم، هەقیانە، هیچیان لێنەدەزانی... لە چی بدوێن؟ هەر ئەوەندەیان زانیوە من ئابڕووی دەروێشم بردووە... بەڵام چۆن؟ ئەم پرسیارە دەیەها وەڵامی گەرەکە... دەیەها بۆچوون و لێکدانەوە، کەسیان باوەڕ ناکەن من شتی قۆڕم لێ بوەشێتەوە، کەواتە دەبێ چ گوناهێکم کردبێ؟

لەپڕ هەمین هاواری کرد و من ڕاچەنیم... دەرحاڵ هەموو لەشم کەوتە سەر ئاو و ئارەقە... تەقییەوە:

(شاخی دەشکێنم... بەخەراپە ناوم دەبا؟).

ویستم هەمین ئارام بێتەوە... لەسەرخۆ وتم:

(پلکە هەمین... ئەتوو وەکی دایکمی... حەددم چییە بەخەراپە ناوت بێنم... لە کن کێ......؟).

هەمین قسەکەی پێبڕیم و شیڕاندی:

(خۆت دەزانی جەناب، ئەفەندی... کوڕە بەئەدەب و ڕەوشتەکەی گەڕەکێ...).

(هیچ لە خۆم شک نابەم... خۆت پێم بڵێ... با ئەو خەڵکەش پێبزانێ...).

– جوانە... بەخوا بابە جوانە... ئەوانیش بزانن کوو شەرەف و ناموسی منت بردییە... ها...؟.

لەپڕ دەروێش هەڵیدایە و نەڕاندی:

(ئەدی بابم... ئەدی کوو... شایی ئابڕووبردنی مەیە... شەرمیش ناکا... ئەوە ئەتوو داناڕزێی... تەرەس؟).

تا ئەو ساتە بیرم لەوە نەکردبۆوە ئاخۆ دایکە کەڕ و لاڵەکەم ئەم هەرایە چۆن دەبینێ... بەچی تێدەگا، دەبووایە ئاوڕێکیش لەو بدەمەوە... دیم سەرسام و ئەبڵەق بووە، دەمی داپچڕیوە، بەدەست و پەنجەکانی دەدوێ، دەیویست لەو بەزمە بەشدار بێ، چاوە کز و پڕ ترس و غەمگینەکانی بەس بوون بۆ ئەوەی من بخەنە دڵەڕاوکێ و بێ ئۆقرەیی... چۆن تێی بگەیەنم... بەچ زمانێک؟ گەر هەمووشیان حاڵی بن، ئەوە دوا کەس کە لەم قیامەتە تێ نەگا... دایکە کڵۆڵەکەمە، ئەو ئافرەتە لاڵە هەرگیز بەوە نازانێ کوڕە نەگبەت و سەربەگۆبەندەکەی بەنووسینی چیرۆکێک ئەو ئاژاوەیەی ناوەتەوە، مانگی هەنگوینی لە خۆی و بووک کرد بەمانگی پیاز، دڵم قوڵپی دەدا، گرێک لە هەناوم بەربوو... چاوەکانم پڕ ببوون لە ئەسرین، حەزم دەکرد بیدەمە پڕمەی گریان، وەک پیرەژنە جگەرسووتاوەکان خۆڵی دونیا بەسەری خۆمدا بکەم، پاشگەز بوومەوە، شەرم نەیهێشت بگریم... گەر بگریم ئەو خەڵکە چیم پێدەڵێن؟ چۆنم باس دەکەن؟ ئەو بووکە ساوایە چۆن سەیرم دەکا؟ لەو ساتەدا هەستم کرد هونەر لە بەردەم نەزانینی ئەو خەڵکەدا، لە بەردەم بێئاگایی و بێهۆشیدا چەندە ڕەزیل و هیچە، لە بەردەم ئەو خەڵکە خوێندەوار و نەخوێندەوارەی ڕاکەڕاکەی نێو بازاڕ پەکی خستوون، هەر ئەو دەمە سکم بەشیعر و چیرۆک و شانۆ و تابلۆ و مۆسیقا و هەموو شاکارە بێنازەکان سووتا... ئەوانەی بەخوێن و فرمێسک دەنووسرێن، خەڵکیش... خەڵکێکی زۆر پاقلەی لەسەر دەخۆن، میزی بەسەردا دەکەن، تۆزی غەریبی چەندەها ساڵیان لەسەر دەنیشێ، ئەو پارچە کاغەزانەی ژان و ئازاری مرۆڤن، بۆنی خوێنیان لێدێ، دەبن بەخۆڵەمێش و سووتووی ئاگر، دەکەونە بەر هێرشی ڕەشەبا و بەدیوارەکانەوە دەنووسێن، وشە نازدارەکان لەگەڵ ئاوەڕۆی چڵکاوی نێو زێرابەکان دەتوێنەوە، دەسڕێنەوە، چەندەها جاریش دیومە... منداڵی ڕیخن و سکچووی پێ پاک دەکەنەوە، بۆ ئەو کتێبانە دەگریام لەسەر شۆستەکان تۆز و خۆڵی پێی ڕێبوارانیان لەسەر دەنیشێ، یان ئەو کتێبە زەردانەی لەسەر ڕەفەی کتێبخانەکان کەوتوون... هەر دەڵێی

مریشکی نەخۆش و دانکەگرتووی سەر کەپری خۆشناوانن و... هەڵنیشتوون.

ئای مرۆڤ ئازارت چەندە گرانە...!

دیسانەوە دەنگی عەبە هوشیاری کردمەوە:

(سەری نەکەمە دوو لەت لەم حەوشەیە ناچمە دەرێ).

خەجە – ش بۆی سەندەوە:

(لەدوڕ دەوی خۆی و بابی دەڕیم).

خەڵکەکە سڕ و سەرسام سەیری عەبە و خەجەیان کرد، کەمێ غیرەتم پەیدا کرد، نەمتوانی چیتر چاوەڕێ بم... لەوە زیاتر جنێومالّ بکرێم... ڕووم کردە دەروێش و لێم پرسی:

(دەروێش... هەنووکە تێم بگەیەنە... چی بووە؟ با لەیەکدی حاڵی بین...).

ئارەقەی نێوچەوانی سڕییەوە و هەڵیدایە:

(جەنابت... حەکایەتت نووسیوە یان نا؟

– با... نووسیومە...

– باسی من و هەمین – ت نەکردییە؟

– نە ء... وانییە... لێم گەڕێ با تێت بگەیەنم...

– حاشای لێمەکە و نامەوێ لە هیچیش بگەم...

– خاڵە دەروێش... بەقوربانی چاوت بم... حەکایەت شتێکی خەیاڵییە...

– کوڕم... ئەوە ئەتوو کێ هەڵدەخەڵەتێنیت؟

خەیاڵی چی و تەڕەماشی چی؟ کوڕی خۆم چما ئەتوو هیچت تێدا هێشتیتەوە... هیچ ماوە باسی نەکەی... ڕەدووکەوتن... سەپانی، باپیر ئاغا، ڕاوە ڕەشۆڵە... بابەکەم... ئەتوو ئەمسەر و ئەوسەری دونیات تێگەیاندووین، ناموس و شەرەفی ئێمەت خستۆتە سەر پارچە کاغەزان و بەدونیادا بڵاوت کردیتەوە... خوا هەڵیدەگرێ... کوڕە... پێغەمبەر قبوڵی دەکا...؟).

هەمین دوو هەنگاوی تر هاتە پێشەوە و زریکاندی... وا بزانم لەگەڵ ئەو زریکەیە پیاڵە و پەرداخ و تەپڵەک و قاپەچەرەزی سەر مێزەکان لەرزین... بگرە بانە تەپیوەکەشمان... بەدەم زریکەوە وتی:

(باشە کوڕی فیتڕێ ئەمن کەنگی بەدووکەوتیمە؟ هەر لەسەر دوو قسەی وایە خەڵکی دەبنە دوژمنی یەکدی...).

رووی کردە میوانەکان و هەموویانی کرد بەشایەت:

(خەڵکینە... وایە یان نا؟ کامەتان شتی وا بێ ڕێ و جێ قبوڵ دەکا؟).

منیش پێ بەپێی ئەو ڕووم کردە خزم و ناسیاوەکانی خۆم... بۆ بەرگری وتم:

(خزمینە... لە ڕاهی خوا... ئەمەیان خەیاڵی خۆمە... شتێکی ڕاست نییە و ئەمن بۆ خۆم ڕەدووکەوتنەکەم لێ زیاد کردووە).

عەبەی توورە و تڕۆ لە شوێنی خۆیەوە هەڵیدایە:

(جا قەحپەباب... ناوی خەڵکی پێڵاوە لە پێی بکەی؟) هەمین بۆی تەواو کرد:

(دەتەوێ هەر بەدرۆ ناومان بزڕێنیت و لێت بێدەنگ بین... ها... کوڕی دۆمە دڕاوێ......).

وشەی - دۆم - من و باوکمی وەئاگا هێنا و ئەمجارەیان هەردووکمان ئارەقەی توورەییمان دەردا، وشەی دۆم دەتووت سوژنە و لە گلێنەمان دەچەقێ، نەک هەر من و باوکم... میوانەکانیش سڕ بوون... پاشان باوکم بەدەنگێکی کەرخ و کزەوە وتی:

(با بەس بێ و عەیبە... ئەوە دە جارە بڵێین زارە دۆم... بلە کۆر... هەر هیچ نەبێ نان و نمەکی یەکدیمان کردییە).

دەروێش بەتەوسەوە وەڵامی دایەوە:

(بەخوا بابە جوانە... هەتا خاوەن ماڵ چوو دز بگرێ... دز خاوەن ماڵی گرت... خۆتان عەیبە بزانن... گەر حیسابێکتان بۆ نان و نمەک بکردایە ئاوا ئابڕووی منتان نەدەبرد...!).

لەم ساتەدا کەس ئاگای لێنەبوو کە دایکم بێخشپە هەستایەوە، لە هەمین چووە پێش، چاوەکانی دەپاڕانەوە، دەکرِوزایەوە، ئازای جەستەی دەلەرزی، کووڕ ببۆوە، لێوە بێخوێنەکانی خەم و ترسیان دەباراند، بەدارەدار گەیشتە کن هەمین، کتوپڕ بەسەر دەستیدا نووشتایەوە و ویستی ماچی بکا، هەمین بێشەرمانە دەستی ڕاتەکاند و نەیهێشت، سووکە پاڵێکی پێوەنا، پاشەوپاش کشایەوە، لە دواوە کچێکی ئامۆزام گرتییەوە... ئەگینا بەپشتدا وەردەگەڕا، ئەم دیمەنە هەموویانی سڕ کرد، لە هەمووشیان پتر منی تاساند، دونیانی لە بەرچاوم تاریک کرد، خۆم بۆ نەگیرا و بەتوورەییەوە هاوارم کرد:

(پاڵ بەو پیرەژنەوە مەنێ... بەدایکت دەشێ... تەواو بێتامتان کرد......).

هەمین هەروەک بڵێی دوو سەد ساڵە پیاو بووبێ... دەستی بۆ ناوگەڵی برد و زۆر بەساردییەوە وتی:

(ئادەی کوڕی دۆمەڕەش وەرە گونم بگرە... هێشتا ئەتوو خۆتمان لێ سۆر دەکەیتەوە... کوڕی فلّقێ...؟!).

تەواو... ئاهەنگی زەماوەند بوو بەشین، هەموو شتێکیان هەڵگێڕایەوە، تێکیانترشاند، لە بەرچاوی بووک سووک و ڕەزیلیان کردم... هیچم بۆ نەمایەوە... لە بێدەسەلێتیان وتم:

(ئێستا هەرچییەکی کردوومە... تەواو... بڕایەوە... فەرموون... ئەوەتا پۆلیسخانەکە نزیکە....!).

دەمزانی ئەم قسەیەم منالانەیە، بەڵام هیچی ترم بۆ نەهات بیڵێم، هیچم بۆ شی نەدەکرایەوە... هەموو دونیاش کۆبێتەوە ناتوانم لە فەلسەفەی چیرۆک و شیعر و ڕۆمان و... هیچ هونەرێک بدوێم... ناتوانم ئەم چەند بەستەزمانە تێبگەیەنم کە چیرۆک ئابڕووبردن نییە، بەڵکە چیرۆک گریان و پێکەنینی خۆیانە، زانیم لە هەڵوێستێکی وادا هیچ زانا و دانا و مەزنێک هیچی بۆ ناکرێ... لە وەڵامی مندا هەمین خۆی بادا و دەستێکی بەتەوێڵی داهێنا بەپەنجەی شایەتمانە ئارەقەی سڕییەوە و... پاشان وتی:

(پۆلیسی چی...؟ پۆلیس ئابڕووی تکاو هەڵدەگرێتەوە؟).

(ئەی بەتەمای چین؟ خۆ قاتی هەڵمناواسن؟).

خەجە شڕشێت هەڵیدایە:

(تا هەقی خۆمان نەستێنین... ناچینەوە!). خۆم لە هەڕەشەی خەجە گێل کرد و ڕووم کردە دەروێش بایز و وتم:

(خاڵە بایز... بەقوربان... باوەڕت بێ ئەم چیرۆکە پەیوەندی بەتۆوە نییە... بەشێکی زۆری خەیاڵ و درۆیە... مەگەر تەنیا ناوەکان....).

قسەکەی پێبڕیم و وتی:

(کوڕە بیبڕەوە... هەر ناو، هەر ڕیشۆڵە... هەر قیامەت... دەزانی ئەتوو چ گوناهێکی گەورەت کردییە... چ بێ عەقڵییەک؟).

(وایە... بەڵام خۆ هەر ئەتوو خەریکی ڕاوە ڕیشۆڵە نیت؟).

(دەمزانی وا دەڵێی... ئەوە منداڵ هەڵدەخەڵەتێنیت؟ کامەیان ژنی هێلکە و شیر دەفرۆشێ...؟).

یاسین –ی ئامۆزام کە تا ئەو حەڵە نقەی نەکردبوو... ڕووی تێکردم و بەتووڕەییەوە وتی:

(تۆ و چیرۆکیان وتووە؟ هەنووکە جەنابت مامۆستای هەقی ئەم ژانەسەرەت چییە؟ لۆ چیرۆک لەسەر خەڵکی دەنووسیت...؟) منیش لەو تووڕەتر قیژاندم:

(کاکی من... ئەوەیان قۆنتەراتەکانی جەنابت نییە).

(ئەوە چییە... هاتووینەتە سەر شایی و جنێویشمان پێدەدەی... وەڵڵا بابە جوانە...).

لە چاوتروکانێکدا دڕی بەخەڵکەکە دا و گەیشتە تەک ژنەکەی پەلی گرت و ڕایکێشا، ژنەکەی دەستی ڕاپسکاند و گەڕایەوە... پێی وت: (لەسەرخۆ عەباکەم...).

بە پەلە چووە ژووری و... هاتە دەرێ... دڕی بەخەڵکەکە دا لەگەڵ مێردەکەی، بەجووتە، لە دەرگای حەوشەکە ئاودیو بوون، لەودیو دەرگاکەوە گوێم لە گرمە و تەقینەوەیەک بوو... باوکم هاواری کرد:

(کوڕە یاسین... یاسین...).

هاوارەکەی لەنێو گرەی ئوتمبێلەکەدا خنکا... نەگەڕایەوە... باوکم بەچاوێکی پڕ لە گلەییەوە سەیری کردم، دە کەس بەیەکەوە دەمی هاواریان لێکردمەوە، سەرزەنشتیان کردم، ئامۆژگاری، وا دەبێ و وا نابێ، فڵتەفڵت، قسەی هیچ... کردیان بەقیامەت و ژاوەژاو، لەو حەڵەدا وام هەست کرد من تاوانبارم و ئەوانیش هەموو سوێندخۆر و دادوەر و پارێزەر و شایەتی ناهەقن... ڕووم لە هەموویان کرد و... وتم:

(کاکە... براینە... خوشکینە... خۆ من کوفرم نەکردووە کە چیرۆکم نووسیوە...).

هەموویان بەیەک دەنگ کەوتنە قسە، ئەمجارەیان دەنگی (بەکر)ی خاڵۆزام لە هەموویان ناسازتر هاتە بەرگوێم: (کوفرت کردوە. لۆ باسی شەرەفی خەرکی دەکەی؟).

(کاک بەکر ئەتوو وا دەزانی چیرۆک کوتاڵ فرۆشتنە... کاکە چیرۆک... یانێ باسی خەڵک و عەوام...).

توندتر وەڵامی دامەوە:

(دە بیخۆ... هەقەمستی... دەبینی چ بەزمێکت ناوەتەوە؟ ئیتر لەمەودوا خاوەنی ژن و منداڵیت... واز لە پارچە کاغەزان بێنە و چوار عانە پەیداکە... هەتا ئەم ژنەت هێنا قەرزی دونیا و قیامەتت کرد...).

بەربینابییم تاریک داهات، خوێن پەڕییە کەللەم... ویستم پەلاماری بدەم و بەشەق دەریکەم، خۆم خواردەوە... کتوپڕ بەسەریا تەقیمەوە:

(قەرزاری چ گەوادێکم... ها؟ قەرزم لە تۆ کردووە؟).

(لەگەڵ من بەشەڕ دێی؟ حسێبی خۆت لەگەڵ مام دەروێش ساغ بکەوە... ئەمن خواحافیز...).

ئەمیان لە یاسین-یش کەرتر بوو، لەسەر ژنەکەشی نەوەستا تا عەباکەی بدۆزێتەوە... تێی تەقاند...

کە باوکم بینی دوو میوانی ئازیزی ڕەویان کرد... ئارامی لێهەڵگیرا... تووڕەیی و سکاڵێ لە دەنگیا تێکەڵ بوون:

(ڕۆڵە... ئەوە شێت بوویت؟ ئەوانە لۆ سەر شایی توو هاتبوون...).

خۆم لە قسەکەی باوکم گێل کرد و ڕووم وەرسوڕاند و تکام لە دەروێش و ژنەکەی کرد:

(مام دەروێش... پلکە هەمین... ئەمن خەجاڵەتم... با ئەم بەزمە ببڕێتەوە، کە میوانەکان ڕۆیشتن خۆم دێمە بەردەستتان... ئەوسا خوای دەکرد منتان دەکوشت!) هەروەک بڵێی گوێی لێم نەبووبێ:

(خەڵکینە... ئێوە بەشایەت بن... ئەمن ئەو پارچە کاغەزانەتان لۆ دینم کە سیامەندی حاجی سەعید بۆمی خوێندەوە... ئەنگۆ خۆتان لە خوا مەکەن و بزانن کەس ئاوا ئابڕووی دراوسێی خۆی دەبا...؟).

(کەواتە سیامەندە فەندی بۆی خوێندیتەوە؟).

(کوڕی پیاوە... ئەو نەبووایە نەمدەزانی ئەتوو شەرەفی ماڵ و منداڵی منت کردووە بەقەزاتە و بووینەتە بنیشتە خۆشەی سەر زاری خەڵکی...).

کە ناوی سیامەندی هێنا خەیاڵ بردمییەوە، زانیم ناپاکی دەگاتە ئەم ئاستە و کابرایەکی وا سادە و ساویلکەم لێ هار دەکا، گەر ئەم چیرۆکەی بۆ نەخوێندبایەتەوە شەقی دەبرد، ئای لە مرۆڤی بێ بەهرە و چەپەڵ و دڵکرمێ... زانی بەچ تیغێکی کول بریندارم کا... بەچ خەنجەرێکی ژەنگدار...

لەگەڵ دەنگی باوکم ڕاچەنیم:

(فەرهاد... توو شەرەفت ئەوە بەزمە... ئەوە حاڵە... ئاخر ڕۆڵە کەس شتی وای کردییە؟).

(باوکە خۆ ئەمن گووم نەخوارد... چیرۆک چیرۆکە و لەنێو هیچ هۆز و میللەتێک باج و گومرکی لەسەر نییە... کەس خۆی پێوە سەغڵەت ناکا...).

(کوڕی خۆم میللەتی ئێمە مێشێک دەکا بەگامێش... چما نازانی؟).

ئەحمەد–ی پوورزام بۆی سەندەوە:

(ئێمە لە کوێ و ئەوان لە کوێ...!!).

دەنگێک لەنێو حەشاماتەکە بۆی تەواو کردن... دەنگێکی ناساز... لەبەر سەر و ملی تێکچرژاوی خەڵکی دەموچاویم نەدی:

(هەر میللەتە و خاوەن دابونەریتی خۆیەتی).

رووم کردەوە خەڵکەکە و بەکرۆزانەوەیەکەوە وتم:

(خەڵکینە... من گوناهێکی وام نەکردووە کە خوا لێم خۆش نەبێ... لە وڵاتێکی دیکەدا چیرۆکێکی چاک بنووسیت خەڵات دەکرێی...).

خەجە قیژاندی: (دە ئەمن لەباتی خەرات... لە دەوی گچکە و گەورەت دەڕیم).

بۆ دووەمین جار خەجە پێی وتم: (لە دەوت دەڕیم!) باوکم بەوپەڕی هیلاکی و بێدەسەڵێتییەوە دەستی بەیەک دادا و وتی: (دە باشە... ئەتوو وەرە دەروێش بایزم لۆ ڕازیکە کە هیچ گوناهێکت نەکردییە... دەتوانیت؟).

(ناتوانم...).

(کەواتە لۆ خۆت لە قەرەی کاری وا دەدەی؟) ئەحمەدی پوورزام کە لە هەموویان خوێندەوار و هوشیارتر بوو... هەڵیدایە:

(باشە... ئەتوو ناتوانی چیرۆک نەنووسیت؟).

(خۆ چیرۆک گەمەی مندالان نییە... ئەحمەد... وازهێنان لە چیرۆک وەک ئەوە وایە لەم شاییە پەشیمان ببمەوە). شیرین کە تا ئەو حەڵە سڕ ببوو دایە پرمەی گریان... نەمزانی بۆ گریا... تۆ بڵێی لە قەهری ئەم کارەساتە بگری یان لەتاوی ئەم قسەیەی دواییم.

سەیرێکی حەشامەتەکەم کردەوە، هەموویان سەرسام و ئەبڵەق بوون، دەروێش و هەمین و عەبە و خەجە تازە گەرم دەبوون و هەڕەشەیان لێدەکردم... هەڕەشە بەدەست، بەچاو، بەدەم... دیسانەوە لاڵ بووم، هەستم کرد لە دایکم کەڕ و لاڵترم، بەترسەوە ڕوانیمە سەر و سیمای تەم و ترس لێنیشتووی ئەو خەڵکە، شیرین لە قوژبنێکدا خۆی گرمۆڵە کردبوو، بەگومان و

ترسەوە چاوم دەگێڕا، کەس نەبوو فریام بکەوێ، شیرین دەگریا، هەنسکی دەدا، لەمێژ بوو خۆی دەخواردەوە، بەدوا ڕستەی من تەقییەوە، هیچی پێنەدەکرا، ئەویش لە من لاڵ و بەستەزمانتر... دەیزانی دەنووسم... بەڵام قەت لەو باوەڕەدا نەبوو لە سۆنگەی سەری چیرۆکێکەوە، مێردەکەی، دووچاری ئەو حەشر و قیامەتە بێ، بەزمێکی وا خوێناوی.

لە دڵی خۆمدا وتم: (فریام کەون... هۆ مەزن و دانا و زاناکان، پێغەمبەران، هۆ شاعیرەکان... چیرۆکنووسان... فریام کەون. ئەی ئەوانەی لەپێناو خۆشەویستی مرۆڤدا دەریای پڕ گێژەنەی رق و قینی ئەو خەڵکە نقومی کردوون، ئەی ئەوانەی کێوی خەم و ئازاری مرۆڤتان لە کۆڵ کرد... فریام کەون... منێکی چکۆلە، زۆر ورد و چکۆلە، لە گەڕەکێکی پڕ لە ڕەش و رووت، برسی و تینوو... بەستەزمان و هیچ نەزان، ئەوەتانێ لە دادگام، تاوانبارم، تاوانی ئەوەی دە لاپەڕەم لە برسیەتی و نەگبەتی و نەهامەتی و قوڕبەسەری دەروێش بایز پڕ کردۆتەوە، ئەوەش هەمین... لە زوڵمی ئەو ئاغا و دەوڵەمەندانە دەدوێم کە هێلکە و شیریان پێدەفرۆشێ... بەیانییان زوو... بەرلەوەی ئەوان لە خەو هەڵبستن... کەچی ئەوەتا... لە پاداشتی ئەو خەمخواردنە بەردم تێدەگرێ، ئەوەتانێ خەجە... کارەکەری ماڵی سمایل بەگ، عەبە... عەبەی شان بەقوڕی چەوساوە و ڕەتێنراوی دەستی قۆنتەراتچییەکان... کەچی وەستاون و جنێوم پێدەدەن، دەروێش بایز – ی هەڵاتوو... هەڵاتووی نێو زیندانی ئاغا کۆنەکان و مردووی نانێکی خواپێداوانی شار... ئەوەتان هەر چواریان... تفم لێدەکەن، جنێوم پێدەدەن، دەیانەوێ بمکوژن، ئەوەتان بەردەرگایان لێگرتووم، داوای هەقی خوێنم لێدەکەن، داوای ناو و دەنگ و ڕەنگی خۆیان... فریام کەون... من ناتوانم لە نەگبەتی ئەم چوار پاڵەوانە نەدوێم.... فریام کەون ئەی ئەوانەی...).

لەگەڵ دەنگی هەمین ڕاچەنیم:

(باشە هەی بێ شەرەف... بێ غیرەت... نمەک بەحەرام... لە کێ بیستیتە ئاغاکان حەزیان لە من کردبی؟ ئەوەیانم لۆ ساغ نەکەیتەوە شاخت دەشکێنم... دەتکەمە سینەمای هەموو گەڕەکێ...

– پلکە هەمین... چاوەکەم... باسی توم نەکردییە... ئەو هەمینەی ناو حەکایەتەکە کتومت ئەتوو نیت...

– کتی چی و متی چی؟ قەت نەمزانی ئەوەندە سپڵە و لە ژێرەوەی... وەڵڵاهی ڕاستە کە دەڵێن لە ئاوی مەنگ بترسە...

– مـام بـایز... پلکه هەمین... تۆزێکی باسی ئێـوەیە... ئەوی دیکە هەمـووی قـسـەی خۆمە...).

نەمزانی بەو خۆپەڕاندنەوەیە زیاتر دەکەومە داوەوە... هەمین وا شیڕاندی سپییەتی لە ڕوودا نەما:

(جا جەنابت بەچ هەقێک درۆ بۆ خەڵکی هەڵدەبەستی... بەچ هەقێک ناومان سووک دەکەی؟ چما ئابڕوو قوم و بەردی نێو بەستانە بەکەیفی خۆت خڕی کەیتەوە؟) دەروێش بایز بۆی سەندەوە:

(ڕۆڵە... ئەمە کرمانجین، تا ئێستا کەس نەیتوانیوە ناومان سووک کا... لەسەر قسەیەکی هاکەزایی خەریک بوو سەرکاری ئەم باپیر ئاغایە بکوژم... پەلەوەریش نیازی پیس بێ لە سەربانی من نانیشێ... تێگەیشتی؟.

– دەزانم دەروێش گیان... چاکتان دەناسم...

– دوای ئەوەش خەڵکینە... ئەنگۆ ڕازی دەبن باسی ژن و خوشک و کچتان بکرێ؟ کاکە خۆ لە خۆمەوە هار نەبوویمە... هەر لەو حەکایەتە گۆتیتت: دەروێش لەوە دەترسێ هەمینی ژنی حەز لە یەکێ لەو ئاغایانە بکا کە هەنووکە لە شارن... نازانم چیتر و چیتریش... سەد ناو و ناتۆرەی وا ناشیرینی تێدایە بیخەیتە بەردەمی سەگ بۆنی پێوە ناکا).

هەمین گەرمتر داهات و شێتانە زریکاندی:

(گوو دەکەمە دەمی تۆ و ئاغاکانیش... هەی ئاڵچاغ... جگە لە بایز هەرچی پیاوە پاژنەی قۆندەرەکەمە...) خەجێ بۆی سەندەوە:

(هەی گەواد....).

بووک کە تا ئەو حەڵە ژیر ببۆوە بەوشەی (گەواد) ڕاچەنی... لەپڕ تەقییەوە و دایە پڕمەی گریان، ئەمجارەیان لەوە نەدەچوو ژیر بێتەوە... فرمێسک و لیکی تێکەڵ بوون... سووراو و سپیاو و کلی چاو... کە سەیرم کرد کتومت لە تابلۆیەکی سریالی دەچوو... یان یەکێ لە تابلۆکانی (کاندنسکی).

هەمین هەر بەهەمان هەناسە و هاوارەوە ڕووی کردە عەبەی کوڕی و شیڕاندی:

(بێ غیرەت... خۆ ژن نیت ئاوا دەستت بەخۆتدا شۆڕ کردیتەوە... ها...؟ کەس لە ناموسی خوشک و دایکی خۆش بووە... ئەگەر وەکی ئەو توالێت لووسانە خەساویت... با بزانم...؟).

عەبە بۆی سەندەوە:

(دەبا قسە بکا... ئەگەر غیرەتی هەیە با بێتە پێش... بزانە جامی سەری دەشکێنم یان نا... وای لێدەکەم نانی پێ لەت نەکرێ... وەرە دەرێ حیز... خۆت لەناو ژنان مەشارەوە...).

ئەوەندەی بلێیی یەک و دوو عەبە هێرشی هێنا، بەتاو و گوڕێکەوە، خەڵکی پەلاماریان دا و یەک دوو پیاو بەرزەفتیان کرد، من هەر لە یەکەم ساتەوە لە حەیزەرانەکەی دەستی دەترسام... دەمزانی بێ زەرەر ناگەڕێتەوە، چەند شەڕێکی ئەو مردوومراوەشم هاتەوە بەرچاو، سەرلەشکری چەتوونەکانی گەڕەک بوو... چەندەها جار بەم دوو چاوانە دیبووم بەقۆچەقانی هەموو گەڕەکەکانی دیکەی شاری لە زەواق دەنا... دەتووت بزن مشکە و بەسەر قەلێتدا هەڵدەگەڕێ... کە عەبەیان، بەرزەفت کرد... فەرامۆش بوومەوە و هەناسەیەکی حەوانەوەم دا، پەنجەکانی پێم ژانیان دەکرد... ئەوەندە پێیان لە پێم نابوو خەریک بوو چەرمی پێڵاوەکانم لێبێتەوە... دەروێش هاواری کرد:

(بەری دەن... گەلەکۆمەکیمان لێدەکەن... ئەگەر شەڕە عەشیرەتە با بزانین... وام لێ مەکەن بەفیکەیەک هەرچی عەشیرەتی – سیان و مامەسێنی – هەن لەم حەوشەیەدا کۆ کەمەوە... وەڵڵا بابە باش... لە ماری بلە کۆری خڕ بووینەوەتا...) هەر خۆی ئاخێکی هەڵکێشا و دەستی بەیەک دادا و سەری بادا... پاشان تێهەڵچۆوە:

(ئەگەر ئەتوو پیاو بوویتایە ناوی دەروێشێکی هەژار و نەگبەتی وەک منت نەدەخستە سەر پارچە کاغەزان... بەلێن ئەوەیە... هەموو کەس بەئێمەمانان دەوێرێ!.

– بەخەراپە باسم نەکردووی... ئەمن ویستیتم خەڵکی بزانن کە ئەتوو برسیت...

– جا گەر جەنابت وای گوت یەکسەر دێن و دەڵێن: هانێ دەروێش ئەوە لیرە و ئاڵتوون لەسەری بنوو... هانێ کۆشک برۆ ناوی... کوڕم ئەتوو تێکچووی... هەتا زووە بڕۆ کن شێخێک... حەکیمێک... سەر مەزاری پیاوچاکێک...

– ئەتوو خۆت بەخەراپی تێدەگەی... دەنا ئەمن وام باس کردووی کە....) عەبە هەر هەوڵی دەدا بەرەڵلای بکەن... خۆی ڕادەپسکاند... دەروێش قسەکەی پێبڕیم:

(ئەگەر مەردی باسی ئاغا و خانەدان و پیاو ماقوڵەکانی شار بکە... هەتا بەشەق کوێرت کەن، نەک بەشەق، هەر بەتف... ئەگەر نایانناسی با بیانژمێرم... ئەوە چەلەبی، برایم قەدۆ، باویل ئاغا، سمایل بەگ، عەلی پاشا... خۆ ئەو شارەی مە سەدانی وای تێدایە... ئاخر لۆ باسی کڵاش خوارێکی وەک من دەکەی... ناوی ژن و کچم دەخەیتە سەر زاری سەگ و گورگان؟

– باسی ئەوانیشم کردووە و باسیشیان دەکەم... بەڵام وەک هی توو نا... هی توو بەچاکە و هی ئەوانیش بەخەراپە...

– تەڕچاکە... خوا چاکەی وا ببڕێ... سیامەندی حاجی سەعید دەیگوت: ئەم حەکایەتە بەشار و گوندی دونیادا بڵاو دەبێتەوە... بەرچاوی هەموو کەس دەکەوێ... ئەوە ڕاستە...؟

– نەوەڵڵا... کەم کەس حەز بەحەکایەت دەکا...

– وەڵڵا لەناو دەمت دا... خۆ ئەمن خزمم لە سلێمانی و هەڵەبجەش هەیە... بگرە تا سەر سنووری ئیران – یش... هەموو هەولێریش دەمناسێ... کون و قوژبن نەماوە قوڕبەسەری تێدا نەکەم... قسەیەک ببیستمەوە... دونیات لێ پڕ دەکەم... ها... ئەوکات نەڵێی دەروێش زەلامێکی کەرپیاوە...

– حاشا...).

کتوپڕ خەیاڵێکم بۆ هات، چۆن پێشتر بیرم لێنەکردبۆوە... نازانم... درۆیەکی حازربەدەست هاتە سەر لێوانم و نەمگێڕایەوە:

(مام دەروێش... تەنیا سیامەند بۆی خوێندیتەوە؟

– ئا... سێ شەو لەمەوبەر... چاوەڕێم کرد تا لە (شەهرول تەڕەماش) بێیتەوە... ئەو شەوە کە هات قاقا پێدەکەنی، پێم وت: ئەوە بەچی پێدەکەنی؟ گوتی دەروێش: شتێکی عەنتیکەیان لەسەرت نووسییە... لە نووکەوە حەکایەتەکەی خوێندەوە...

– ئا... دە ئەوەیە مەسەلەکە...

– مەسەلەی چی؟

– ڕاستی... یەک دوو مانگ لەمەوبەر لەگەڵ سیامەند بەشەڕ هاتین... دیارە درۆ و دەلەسەی پێوە ناوە تا ئەتوو نارەحەت بی و یەخەم بگری...

– خۆ ئەگەر وابێ... چیم بەتوو کرد... خەراپتریش بەو دەکەم... چما ئەمن گاڵتەجاڕی ئەو گەڕەکەیمە...؟!).

کە عەبە گوێی لەم قسەیە بوو سوور هەڵگەڕا و خۆی ڕاتەکاند، هەردوو شادەماری ملی بەقەد دوو پەنجە ئەستوور بوون... لە ڕقانا ئازای جەستەی وەک بینی ئاو دەلەرزی... هاواری کرد:

(بەرم دەن... با ئەو درۆزنە بکوژم... ئەو سەگبابە درۆ دەکا... بابە... باوەڕی پێنەکەی ئەمنیش حەکایەتەکەم خیندەوە...) لە دڵی خۆمدا نەفرەتم لەو کەسەش کرد عەبەی فێری

ئەوە کردووە ئەو چوار وشەیە بخوێنێتەوە... بۆ نەگبەتی من ئەویش حەکایەت خوێنە...

هەر بەدەم هاوارەوە تێهەڵچۆوە:

(باسی منیشی کردییە، نووسیتی بێوەژنێکیان لە ملی عەبە بەست، باسی – ژن بەژن – ییەکە و... زیزبوونی خەجە و شەڕەکەی خۆمان... باسی هەمووی کردییە...).

کە ناوی خەجەی برد... دەستی بەرز کردەوە، ویستی بەردەکە ڕابوەشێنێ، ئەو گاشەبەردەی بەر نێرەکەرێک بکەوتبایە، چیتر نەدەزەڕی، نازەنین – ی پوورزام لە پشتەوەڕا دەستی گرت، خەجەش وەرسوڕایەوە و دەستی لە سەر و تیتکی نا، ئەویش هەردوو بسکی لووس و باریکی خەجەی گرت و ڕایکێشا، بوو بەزریک و هوڕ، بەسەر و قژ ڕنینەوەیەک نەبێتەوە، لە چاوتروکانێکا خەڵکەکەم دی سەر و مل و دەست و قاچ ڕادەوەشێنێ، تاق... تریق... ڕمب... ڕمب.... دەروێش و ژنەکەی هێرشیان بۆ هێنام، خەڵکی کەوتنە نێوانمان... دەر و دراوسێ و پیاو و ژن و کوڕ و کچانی گەڕەک پەیتا پەیتا کۆ دەبوونەوە، هەریەکە و لە کونێکەوە دەردەپەڕی... وەک مێروولەی پاش بارانی بەهاران دابارین، بەردەرگا و ناو حەوشە و سەر دیوارەکان و سەربانەکانیان لێگرتین.. هەندێ لە منداڵە چەتوونەکان خۆیان بەدارتەلەکەوە هەڵواسیبوو، بۆنی ئارەقە و چڵکی لەشی ئادەمی خۆنەشۆر لەگەڵ هەناسەمدا تێکەڵ دەبوو، ژوورەکانیش پڕ بوون، سەر پێپلیکەکان، مناڵانی بستەباڵا دەکەوتنە نێو گەڵمان، ئاهەنگیان کرد بەپرسە، لەنێو ئەو حەوشەیەدا بوو بەقاو و قیژ و فڕکان فڕکانێک سەگ خاوەنی خۆی نەدەناسییەوە، زاق و زریقی زارۆڵەکان، زریکەی ناسازی شیرخۆرەکان، بووک دیار نەما... چاوم دەگێڕا... نەمدۆزییەوە... خوای لێخۆش... تازە تەواو، گریان و هات و هاواری بێئامان، فیکە و جڕت لێدانی مێردمنداڵە چەتوونەکان... هۆی ها... هۆی ها... دایک و باوکە پەرۆش و شڕ و شێواوەکان، لەپڕ زریکەیەکی ترسناکی بووکم هاتە بەرگوێ... ویستم بیگەمێ... نەمتوانی... دیوارێکی ئەستووری گۆشت نەیهێشت بیگەمێ، یان دەچوومە باوەشی خەڵکی، یان خەڵکی دەهاتنە نێو باوەشم، لەپڕ هەستم دەکرد یەکێک سوارم بووە... یان کتوپڕ من سواری یەکێک دەبووم، هەمین–م بینی، باڵابەرزەکەی، نێرانە دەستی دەوەشاند... هەر ژن بوو دەیزریکاند و دەکەوتە ژێر دەست و پێی هێسترانەی هەمین، چەپۆکی کوێرانەی بەڕاست و چەپدا دەهاوێشت، کەسی نەپاراست... خەجە بەدوای گاشەبەردەکەدا دەگەڕا، عەبە حەیزەرانەکەی بادەدا، کتوپڕ خۆی ڕاپسکاند و لە دواوە بۆم هات، لەبەر پاڵەپەستۆی حەشاماتەکە نەیتوانی حەیزەرانەکە ڕابوەشێنی، گەر ڕاشی

وەشاندایە بەر سەری زەلامێکی دیکە دەکەوت، کە چاری نەما سێ کۆڵەمستی خێواندە پشتی سەرم... دونیای لە بەرچاوم تاریک کرد، دایکە کەڕ و لاڵەکەم کەوتبووە بن دەست و پێی خەڵکەکە، بووک لە هەموویان بێدەستەڵاتتر هەر فرمێسک و چڵم و لیکی دەباراند... منیش ئەوەندە لە بووک بەغیرەتتر نەبووم... بەڵام پیاو بووم و نەگریام، کورسی و مێزەکان لە باریەکدی هاتنە دەرێ... ئەو کورسییانەش کە بەقەرز پەیدامان کردبوون، قاپە فستق و چەرەز بەگۆڕێ وەربوون، چەندەها پیاڵە و پەرداخ و فەخفوری شکان، چیمەنەکە و تاکە گوڵە باخی ئەو حەوشەیان شێلا، لە هەموو لایەکەوە تف و جوێن دەباری، باوکیشم وەک مەڕی گێژ بەنێو ئەو خەڵکەدا دەسووڕایەوە، نەدەسووڕایەوە... سووڕیان پێدەدا، تکای دەکرد و دەپاڕایەوە ئەو شەڕە بوەستێ، تاو نا تاویش شەق و مست و زللە و تفی دەرویش و هەمین و عەبە و خەجە بەر هەموو لایەک دەکەوت، کەس لەو بەرەکەتە بێبەش نەمایەوە، من بەتەنیا بەرگریم لە خۆم دەکرد... ئەگینا نە بەشەق، نە بەتف، نە بەجوێن هیچ جووڵانەوەیەکی شۆڕشگێڕانەم نەنواند... جار جارەش پەنام لە دایکم دەکرد و هاوارم لە بووکێ دەکرد دوور بکەوێتەوە، چوار کەسی شەڕکەر و دوژمنێکی زۆر و ئاشتیخواز و دەیەها ناوبژیکەر و سەدەها سەیرکەری دەم بەئاخ و ئۆف و پێکەنین، جڕت و چەقەنە و هۆی ها... فیکەلێدان، کتوپڕ پاژنەی پێڵاوێکی قورس لا ڕوومەتمی ئاگر دا، دەممی پڕ کرد لە خوێن، تفم ڕۆکرد... بڕێکی بەر پشتی ملی خزمێکی خۆم کەوت... تۆزێکیشی ڕژایە سەر یەخەی چاکەتی سپی پاتی زاوایەتی... خوێنێکی ئاڵ و ڕوون....

دەنگی خەجە و زرمەی پاژنەی پێڵاوەکە وەئاگایان هێنامەوە:

(ئا... وات لێدەکەم... هەی قۆندەرە...!) زرمەیەکی دیکە و هاواری کرد:

(دە بڕۆ حەکایەتمان لەسەر بنووسە...!) دەستەوەستان بووم، نامەرد و لەرزەلێو، هێز و توانای بەرگریم نەما، قوڕگم پڕ بوو لە گریان، دەنگ و هەرا و ژاوەژاوێک دەگەیشتە بەرگوێم... لەسەر دیوار و سەربانەکانەوە دەیانووت:

(بەخوا هەتیمێکی گێژە... خۆ دایک و باوکەیان کوشت و کەچی دەست ناکاتەوە...

– خزمەکانی لە خۆی حیزترن...

– دەک دارڕزێی... ئیمامی عەلی...

– کەس تێناگا لەسەر چییە...

– سۆفی برایم شەڕکەر نییە...

– کوڕە باوکم... دەروێش بایزیش پیاوێکی هەژار و لە خواترسە...

– شتێک بووە... ئەم شەڕە بەلاش نییە...).

ریکۆردەکەش لەسەر مێزەکە بەربۆوە، ئەویش وەک هەموو شتەکانی دیکە کەوتە ژێر دەست و پێی هەردوو بەرەی دوژمن، حەوشەکەش تا دەهات پڕتر دەبوو، کۆڵان تەنگتر، هەناسە سوارتر، شەڕ کوشندەتر، ناڵە و هاوار و زریکە تیژتر، هەموو گیانم دەیچریکاند... یەک لەسەر یەک سۆل و قاپقاپ و کڵاش و قۆندەرەی سێ کیلۆیی دەباری، تف دەباری، جنێو... چما چی نەدەباری؟! تاڵە قژ لە هەموو لایەکەوە وەک هەودا بەنێو ئاسمانی ئەو حەوشەیەدا هەڵدەفڕین، دەتووت لۆکەی پەڕەکراوە و لە خم نراوە، میوانەکان... خزم و ناسیاو... ئەوانیش لە زەرەر بەدوور نەبوون... هەر یەکە و بایی خۆی، دیوارێکی زۆر ئەستوور، دیوارێکی گەرم داهاتووی خوێن و گۆشت و ئێسقانی خزم و خوێ کەوتبووە نێوان من و دوژمنەکانم، نێوان من و هەر چوار پاڵەوانی چیرۆکەکەم، ئەو چیرۆکەی ئەم درامایەی هەڵگیرساند، لە دوورەوە هەر چواریان هەڕەشەیان لێدەکردم، ناوبژیکەران نەبوونایە هەر دەیانخواردم... نیوەمردوویان دەکردم. ئەوەندەی پێ نەچوو خزم و برادەر لە حەوشەکە دەریانپەڕاندم... لەوە ترسان بخنکێم، خزمان دەیانزانی لە منداڵییەوە ئەو هەناسەسوارییەم لەگەڵە، ئاوڕم دایەوە و هاوارێکم کرد... هاواری خنکاوێک... خنکاوی نێو دەریایەکی سەرشێت:

(ئەی بووک...؟).

وتیان: (بڕۆ وا دێ...).

دەڕۆیشتم و ساتمەم لە دەست و قاچ و سەر و مل و جامانە و پێڵاو و چارۆگە و ڕەفتە و کراس و کەوا و قاپ و منداڵی جیقن دەکرد، تاکێ پێڵاوم جێما... قیت دەڕۆیشتم... نەمتوانی خۆم نەوی کەم و هەڵیگرمەوە، دەستێکم، توند، بەقایشی پانتۆڵەکەوە گرت... لەوە ترسام بەقودرەتی قادر لە بەرما نەمێنێ، دوای سەفەرێکی سەخت گەیشتمە نێو کۆڵێن... هەناسەیەکی حەوانەوەم دا.

لەناکاو منالانی سەربانەکان هاواریان کرد:

(هات... بابەشێخ هات... هات... هات...)

کتوپڕ، لە دوورەوە، مێزەری سەوزی بابەشێخ بەدەرکەوت، خەریکبوو لە خۆشیانا بفڕم، من ڕۆبنسن کرۆسۆ–ی دورگەیەکی تەنیا بووم و ئەویش پاپۆڕی خەلاس، باوەڕ ناکەم –

کۆلۆمبس – ئەوەندە شادومان بووبێ کە ئەمریکای دۆزیبیەوە، لەو ساتەدا مێزەری سەوزی بابەشێخم بەدوو سەد ئەمریکا نەدەگۆڕییەوە... دەهات... جوان دەهات... کە ئەو دەهات خەڵکەکە دەکشانەوە و دەخزانە بن دیوارەکان... هەر دەتووت بەو ڕیشە پان و پڕە کۆڵانەکە گەسک دەدا، لە چاوتروکانێکا بەردەمی بابەشێخ بوو بەجادەیەکی تەخت... بەردەرگای حەوشەکەمان جمەی دەهات... تەنیا لێرە بابەشێخ بەشان و ئانیشک و قۆڵ و باسک یەک دوو سەوڵی لێدا و گەیشتە ئاستی من و باوکم و چوار پاڵەوانەکەم، دونیا کپ و خامۆش... تۆ بڵێی تۆزێ لەمەوبەر شەڕ بووبێ؟ کەس دەنگی لێوەنەدەهات... بگرە منداڵە چەتوونەکانیش سڕ و سەرسام بوون... هەموو دەستیان بەخۆیاندا شۆڕ کردەوە... بابەشێخ بەدەنگێکی نەرم و پڕ لە ویقارەوە وتی:

(ئەوە شەرم ناکەن بەربوونەتە یەکدی... ها... چیتانە؟ حەیاتان بێ... خەڵکی یەک گەڕەکن!).

دەروێش دەست لەسەر سینە وەستاو خاو بۆوە... هەمینیش... هەردوو شل و سست بوون، هەریەکە و لە جێی خۆی مت وەستا، خشەی کەوتنی گەڵاش دەهاتە بەرگوێ، خەجە و عەبە دیار نەمان، ژاوەژاوێک وەک هاژ و هوژەی دەریا لە گوێما مابۆوە... زۆر لەناکاو دەروێش دەنگی هەڵبڕی و کڕوزایەوە:

(بابەشێخ... ڕۆحم بەقوربانت بێ... ئەوەی ئەو سورگمەی بلە پێی کردین... عارەب بەحوشتری ناکا).

باوکم خۆی گەیاندە بابەشێخ هەردوو دەستی ماچ کرد، ماچ لەسەر ماچ، فرمێسک و لیک و چڵمی تێکەڵ بوون... بەدەنگێکی کز و نووساوەوە وتی:

(بابەشێخ فریامان کەوە... دەروێش بایز... پیاوی تەریقەت و تەکیەی موبارەکتان شایی لێکردین بەشین... خوا هەڵناگرێ... دەڵێ: کوڕتان حەکایەتی لەسەرم نووسییە...

– حەکایەتی چی؟ ئەم قسە بێ سەر و بەرانە چییە؟

دەروێش... ئەوە تەریق نابیتەوە؟

– قوربان... فەرهاد ناموس و شەرەفمانی بردییە... هەر باس ناکرێ، بابەشێخ جام بشکێ و نەزرنگێ... هەر وازم لێبێنن... دەبێ لێرە بار بکەم...

– چییە کە ناگوترێ...؟ با بزانم...

– دوورودرێژە... لە ترسی خوا نەبێ ئاگریان تێبەردەدەم...

– دەروێش... ئەتوو پیاوی تەریقەتی کوو قسەی وا بێ جێ دەکەی...؟

– بابەشێخ... خاکی بەرپێت بم... ئەوڕۆ بلە کۆر پێی بەتاڵ کردم... کردمی بەپەڕۆی بێ نوێژ... تەواو دین و ئیمانی لێسەندم...!

– عەیبە حەیات بێ... بڵێ سۆفی برایم... شەرم لە منیش ناکەی... بەم حاڵەوە داوام لێدەکەی بتکەم بەخەلیفە...؟!).

خەڵکەکە گوێی بۆ مشتومڕی شێخ و دەروێشەکەی قوڵاغ کردبوو... بابەشێخی پەست و تووڕە و نورانی و سپی پێستی بەر سێبەری تەکیە دەم و لێوی لە نێوان سمێڵی پڕ و ڕیشی بەبەرەکەتی لێکترازاو ڕووی کردە خەڵکەکە و وتی:

(خەڵکینە بڵاوەی لێبکەن... هەر کەسە و ماڵی خۆی... دەی زوو...).

هێدی هێدی گەورە و بچووک، ژن و پیاو، مەزن و منداڵ ملیان شۆڕ کرد و تۆزێ دوور کەوتنەوە، سەربان و سەر دیوارەکان چۆڵتر بوون، نیوە بەنیوەش بەڕووقایمی خۆیان مانەوە... دەروێش ڕووی کردە هەمین و منداڵەکانی و دەنگی دان:

(هەمین... عەبە و خەجە هێور کەوە... لەبەر خاتری بابەشێخ بڕۆنەوە... لەگەڵ ئەو هیچم پێناکری...).

ئەوان ڕەویان کرد، بابەشێخ، ڕۆحم بەقوربانی بێ... ڕووی کردەوە تەکیە و پشتی لە ئێمە کرد، هەنگاوی سست و شێخانەی نا، ئاوڕێکی دایەوە و بەدەنگێکی گران و پڕ ویقارەوە وتی:

(خوا بتانگرێ... لە زیکر و تەهلیلەتان کردم... دەروێش... سۆفی برایم ئەتووش... هەر هەنووکە هەردووکتان وەرنە تەکیە و با حاڵی بم... بەمنداڵەکانیشتنان بڵێن: دەست پێبکەنەوە خوا هاوار...).

دەروێش وەڵامی دایەوە:

(وەک دەفەرمووی بابەشێخ...).

باوکیشم لە خۆشیانا گەش بۆوە و وتی:

(خاکی بەرپێتم بابەشێخ...!).

کتوپڕ یەکێک هاواری کرد: (حەبیبی عالەم موحەمەد سەڵەوات...) گوێم لە غەڵبەغەڵبێ بوو... پیرەکان دەیانووت: (صلی الله علیه وسلم).

لە چاوتروکانێکا ئاگری شەڕ کوژایەوە، ئەو شتانەی ڕژابوون... کۆ کرانەوە، هەریەکە و خۆی ڕادەوەشاند، خۆی دادەتەکاند، ئارەقەیان دەسڕییەوە، هەناسەی قووڵیان هەڵدەکێشا، نەفرەتیان لە دەروێش کرد... لە منیش، سڕ و لە گۆ کەوتبووم، بەپەلە خۆیان کۆ کردەوە، جامانە، عەبا، پێڵاو، وەرە، برۆ، لێرەیە، ون بووە، لەبەری کە، دیتمەوە، هی منە، هی تۆیە، هی من شینە... مردین... ئەوە کەی حاڵە... لە پێی کە... دەی زوو، درەنگە... گوێم لە دەنگی پوورێکم بوو:

(شایی چی؟ بەلێ....م دا لە گەڕەکی وا سەر بەئاژاوە...

– پەحا... کە هەرچی و پەرچین...!).

دەنگێکی تر: (سەد جارم پێگۆتن لەناو ئەو دۆم و قەرەجانە وەرنە دەرێ...).

تێکڕا بڕیاریان دا... داوایان لە من و بووک کرد خۆمان کۆ بکەینەوە... لەوە ترسان شەو بەسەرماندا دەنەوە و من و بووک بخنکێنن، ئەوسا دەبووین بەشەهید... شەهیدی چیرۆک، چرۆچاوی بووکیان شۆری، کەوتنە ئارایشتی... جلیان پێگۆڕی، خۆم دەمزانی چەند ناسکە... دڵی پڕبۆوە و تەقییەوە... دیسانەوە فرمێسک سێ ڕیز دەباری... ماکیاجەکەی شۆرایەوە... داوودەرمانی سەر ڕووی تێکەڵ بۆوە... سپی و ڕەش و سوور... دیسانەوە تابلۆکەی کاندنسکی – یە، بوو بەشەڕ لەسەر ئەوەی بچینە ماڵی کێ... من ئامادەبووم لە مزگەوتیش بنووم... هەر ئامۆزا و خاڵۆزا و پوورزا بوو دەمیان تێکنابوو... دواجار لەسەر ئەحمەدی پوورزام گیرسایەوە و وتی:

(هەر سێ تەڵاقم کەوتبێ بووک و زاوا لە کن خۆمن... چ زۆرە ژوور زۆرە... ناشهێڵم چیتر لێرە دانیشن...).

کە بابەشێخ ڕۆیشت... خەڵکەکە بەپڕتاو ڕژانەوە نێو حەوشە و سەربان... منداڵەکانیش سواری دیوارەکان بوونەوە تا کۆتایی و پاشماوەی ئەو جەنگە ڕەش و بێمانایە ببینن... بەچواردەوری من و بووک ئەڵقەیان بەست... خزم و خوێ پەلیان گرتین... سواری ئۆتمبێلێکی ڕەشیان کردین، من و بووک لە دواوە، لاو و نیو سەیرێکم کرد... ڕووی لێوەرگێڕام... هەقیەتی... چاوانی دەیانووت: بڕوخێ چیرۆک... با بڕوخێ، بەدڵشکاوی و هەناسەی ساردەوە گەڕەکمان جێهێشت، نەمانوێرا لە ژوورە بێنازەکەی خۆمان، ژووری نیمچە ڕازاوەی بووک و زاوا، بخەوین... ئای لەو مەرگەساتە... ڕانم بەر ڕانی بووک کەوت... ڕاچەنی و کشایەوە... بەدڵێکی پڕ لە خەم و برین و ترسەوە بیرم لەو چیرۆکە نەگریسە

دەکردەوە... ئەو چیرۆکەی خوا و شەیتان و عزرائیل و دۆزەخی پیشان دام...

دوای مانگێک ئەحمەدی پوورزام بەجێهێشت، سی شەو پێی وتم: (واز لە چیرۆک بێنە...) سی شەو وتم: (ناتوانم...!) بەجێمهێشت و دوو ژوور و هەیوانێکی سەربەخۆم بەکرێ گرت، جاروبار، بەدزییەوە، دەچوومەوە گەڕەکە کۆنەکەی خۆمان، ئەمێستا بەیەکجاری لەو شارەی خۆم دوور کەوتوومەتەوە... مەپرسە بۆ...؟! دایکم مرد... هەمین نەیکوشت... بەدەردی خوا مرد، باوکم و منداڵەکان سەرم لێنابڕن... وتم جاروبار دەچمەوە ئەو گەڕەکەی خۆمان... مەڵبەندی منداڵی و هەرزەیی، تا ئێستاش لە کنە من خۆشترین گەڕەکی سەر ڕووی زەمینە، کۆڵانە قوڕاوییەکانی بەشەقامی (شانزلزێ) ناگۆڕمەوە، مینارەیەکی خواری تێدایە بەبورجی – ئیڤل – ی نادەم، دەڵێن: دەروێش لە ترسی بابەشێخ لێمان خۆش بووە... وەلێ تەواوێ دڵی لە من ڕەنجاوە... واتەواتێکی واش هەیە کە لە منیش خۆش بووە... باوەڕ ناکەم، دواجار وتیان هیچی لە دڵ نەماوە... دوا خەڵوەتی ئەم زستانە وەک منداڵی بەرمەمکان پاکی کردۆتەوە... لەوانەشە وابێ... کۆنە سەپانێکی دڵپاک... وەلێ ئەمن خۆم دەترسم... نەء و... ناترسم... تەنیا ئەوەیە شەرمی لێدەکەم، حەز ناکەم چاوم بەچاوی بکەوێتەوە... شەرم لە خۆی، لە هەمین – ی ژنی، لە منداڵەکانی... تۆ بڵێیی ئەم چیرۆکەشی بۆ بخوێننەوە... ئەمەیان دەبێ بەنوکتەیەکی بێزەوەر... فریام کەون... گەر بۆی بخوێننەوە، دەبێ چیرۆکێکی تازە بنووسم بۆ ئەم چیرۆکەی ئێستام... ئەو چیرۆکەی کە چیرۆکی چیرۆکە کۆنەکەمی داگیرساند... ئەوسا دەبێ بەچیرۆکی چیرۆکی چیرۆکێک... ئەوسا خواش لێم خۆش بێ... دەروێش و هەمین و عەبە و خەجە لێم خۆش نابن... بگرە منداڵە وردیلەکانی عەبە و خەجەش بەدوامدا دەگەڕێن، هەڵبەتە سۆراغم دەپرسن و سیامەندیش ماوە و نەمردووە، گەر بەسواری کەرە گوێ بڕاوەکەی دەروێشیش بێ دەگەنە ئێرە، سیامەند ماوە و دوا هەواڵی منیش دەزانێ... تۆ بڵێیی دیسانەوە ئەم چیرۆکە بۆ دەروێش بخوێنیتەوە؟ بۆ نا...؟ جارەکەی تر بابەشێخ ئازادی کردم... ئەمجارەیان کێ؟ نە و... دواجار بیستم سیامەند دەستی لەگەڵ برا قۆنتەراتچییەکەی تێکەڵ کردووە... گوایە وازی لە چیرۆک هێناوە... خۆزیا... هەندێکی تر دەڵێن: وازی نەهێناوە و سەرلەنوێ تێهەڵچۆتەوە... گوایە دەڵێن... گوایە... عەبەش ئێستا (شتە)... خوا دەست بەباڵتانەوە بگرێ... جاڕ دەن... کەس... با کەس ئەم چیرۆکە بۆ دەروێش نەخوێنێتەوە... بۆ عەبە... تۆش سیامەند... دەخیلتم... دەستم دامێنت... گەر بەرێکەوت ئەم چیرۆکەت خوێندەوە... وەک ئەو جارە دەروێشم لێ هار مەکە... چونکە من وازم نەهێناوە...

وازیش ناهێنم ئەمجارەیان تووڕەم کەن... سەری خۆم دانابێ ڕۆمانێکی بێ سەرەتا و کۆتایی لەسەر دەنووسم... نەکەن بۆ دەروێشی بخوێننەوە... تکایە... وا بزانن ئەم چیرۆکە و چیرۆکە کۆنەکەشم دوو گوناهی سپی بوون... دوو گوناهی سپی و بەس.

١٩٨٣/٨/٢١ - سلێمانی - خەرمانان

من و قاله و سەگەکەی پاڤلۆڤ

کابرای سەرخۆش نەبووایە من (نامەی ماجستێرەکەم) وەردەگرت و ... ئەوساش هەموو لایەک بەڕێز و سەرسامییەوە سەیریان دەکردم... هەر لە دەرگاوانی کۆلیژەکە تا دەگاتە هەموو قوتابییانی (بەشی دەروونزانی) و بگرە قوتابییانی هەموو بەشەکانی تریش... پرۆفیسۆری سەپەرشتیار... دکتۆرەکان... بگرە بێوەژنەکەی دایکیشم شاگەشکە دەبوو، سێ خوشکی جحێڵم... بێ ئەوەی بزانن ماجستێر و دەروونزانی چین... بێ ئەوەی بزانن (پاڤلۆڤ و فرۆید) کێن ماچیان دەکردم، گەر ئەو سەرخۆشە لەعنەتییە پێڵاوی پێی چەپی دابکەندبایە من دەمێک بوو نامەی ماجستێرەکەم خوێندبۆوە... دوام نەدەخست و لێی پەژیوان نەدەبوومەوە... دووچاری گومان و دڵەڕاوکێ نەدەبووم، ئەو نەبووایە هەموو شتێک یەکلا دەبۆوە، پێڵاوی چەپی ئەو سەرخۆشە هەموو شتێکی هەڵگێڕایەوە، ئەگەر ئەو لەعنەتییە پێڵاوی چەپی دابکەندبایە، وەک هەموو شەوێک، وەک سەدان شەوی ڕابردوو... وەک هەموو جارێک بەوپەڕی پەستی و تووڕەیی و بێزاری و مەستییەوە هەردوو پێڵاوەکەی دابکەندبایە، یەکەمجار پێڵاوی پێی ڕاستەی... پاشان چەپ... دووجار بیکوتایە بەزەوی ژوورەکەدا... تەپەی یەکەم... تەپەی دووەم... تەپەی چی؟ ئا لەو نیوەشەوەدا لە زرمەی ڕووخانی کێوێک دەچوو، زەمین لەرزینی بوومەلەرزەیەک... ئەگەر... ئەگەر وای بکردایە ئەوە (فرۆید) لەنێو گۆڕەکەی ڕاست دەبۆوە و سەمای دەکرد، ئەوسا منیش دەبووم بەمامۆستایەکی وریا و قنجی ژێر دەواری... سێبەری قوتابخانەکەی فرۆید، ئەوسا پاڤلۆڤ لەژێر گڵ و خۆڵەوە سەری دەردەهێنا و گلەیی لێدەکردم... لەوانەیە بەتابووتەوە بهاتبایە نێو هۆڵەکە و بیووتبایە:

(ئەوە منت فرۆشت؟ سەد حەیف و موخابن کوڕی عەبەی توونچی...!).

وەلێ گوناهی منی تێدا نییە... گوناه... گوناهی ئەو سەرخۆشە بوو... ڕیسی لێکردم بەخوری، ئای کە گێل و هیچ نەزان بووم... نا گێل نیم... من نەگبەتم... وەرە مەمرە... نزیکەی دوو ساڵ خەریک بووم، سەدەها سەرچاوە، بەعەرەبی و بەئینگلیزی، دوو ساڵ بەهەموو ڕۆژەکانییەوە... شەوانیش... تا درەنگانێ دەمامەوە... سەدەها شەو پاسەوان و

پشیله و یاساوڵ و عاشقەکانیش نووستوون... کەچی من تا بەرەبەیان وەئاگا بوویمەوە لە سەدەها کتێبی کۆن و نوێ نەخۆشییە کوشندەکانی دەروونم دۆزیوەتەوە... خوێندوومنەتەوە، درۆ نییە گەر بڵێم هەزاران لاپەڕەی سپیم ڕەش کردۆتەوە، بەهاران... پاش باران هەزاران مێروولە خاکێکی ڕووتەنی داگیر دەکەن... وشەش ئاوا مێشک و کاغەزەکانی بەردەمی داگیر دەکرد... دەمنووسی و دەمدڕاند... دەمنووسی و دەمـ... نووسین و دڕاندن ببوونە بەشێک لە ژیانم... وام لێهاتبوو لەسەر پاکەت و شقارتە و لەپی دەست و قۆڵی کراس و دینارەکانیش سەرنج و تێبینییەکانم بنووسم، هەژاری نەبووایە بێئاگایی وای لێدەکردم دینارەکانیش وەک پارچە کاغەزەکان بدڕێنم، ئەم هەموو هەوڵ و ماندووبوونە بەفیڕۆ چوو... بۆ بەدبەختیم لە دوا شەوی خۆئامادەکردنی یەکجارەکیمدا پێڵاوی چەپی سەرخۆشێکی تەنیا و نامۆی ناو ئوتێلێکی نمرە حەوتی، هەشتی... بێ نمرەی شارێکی جەنجاڵی وەک بەغدا وای لێکردم لەو نامەیە پاشگەز ببمەوە... لە زانیاری دوای گەڕان و سۆراغی دوو ساڵ، بەلاتانەوە سەیرە... بۆ...؟ کەوتنەخوارەوەی سێوێک، تەنیا سێوێک یاسای - کێشکردنی - بە(نیوتن) دا... دەبا منیش زانایەکی چکۆلە بم... ناکرێ...؟ ببێ و نەبێ... تازە داد نادا... دەبا من کەری (نیوتن) بم... ئەوەشیان هەر ناشێ...؟ کەیفی خۆتانە، بەڵام منیش ئەو شەوە... ئەو شەوەی سەرخۆشەکە پێڵاوی چەپی دانەکەند هاوارم کرد (دۆزیمەوە...!) دۆزینەوەی چی...؟ من خۆم و ڕەنج و فرۆیدم دۆڕاند... ئای کە مایەپووچ دەرچووم... ئەگینا چۆن لە دوا شەوی تەمەنی خوێندکاریم... ئەو شەوەی بۆ بەیانی لە بەرچاوی سەدان کەس نامەی ماجستێرەکەم دەخوێندەوە... بۆ نەگبەتی کابرای سەرخۆش پێڵاوی چەپی داناکەنێ و هەموو باسەکەم، هەوڵم هەڵدەوەشێ.... ئەو شەوە تا بەیانی خەوم لێنەکەوت... تا بەیانی کینگلم دا... چێشتەنگاوێکی درەنگ چوومە لای دکتۆری سەرپەرشتیار و بەکرۆزانەوە و هیلاکییەوە پێم وت:

(مامۆستا... هاتووم داوای لێبوردن بکەم... ناتوانم ئیمڕۆ بەرگری لە نامەکەم بکەم...).

کە ئەمەم وت سپی هەڵگەڕا و چاوەکانی زەق بوونەوە و بەوپەڕی سەرسامییەوە پرسی:

(چۆن...؟)

ویستم خۆم بگرم و بەهێمنی باس لەو نەهامەتییە بکەم:

(ئەمشەو تا بەیانی نەخەوتووم...

- لەپای چی...؟

- سەرخۆشە لەعنەتییەکەی...

نەیهێشت قسەکەم تەواو کەم و وتی:

- کام سەرخۆش...؟

- ببوورە مامۆستا... من زۆر ماندووم... وام لێهاتووە پەشیمان ببمەوە...

- لە چی...؟

- لە نامەکەم...

- تێکچووی...؟ ئەم قسە حەلەق و مەلەقانە چییە...؟

- نا... بەڕاستیمە...

- ڕۆڵە ئارام بەو بەهێمنی تێم بگەیەنە...

- چاکە... بەڵام من بەهیچ جۆرێک ناتوانم لە بەردەمی لیژنەکە ئامادە بم...

- بەڵام دوو هەفتەیە هەموو لایەک چاوەڕێن ئیمڕۆ بەرگری لە نامەکەت بکەیت...!

- ڕایگەیەنن با دوا بخرێ...

- ئاخر شتی وا نەبووە کوڕم... پاشان جوان نییە بۆ من... نابێ...

- بۆ نابێ... وا بزانە کتوپڕ نەخۆش کەوتووم...

- بەڵام تۆ ساغیت...

- تەنیا بەڕووکەش...

- دیسان تێکچوویتەوە...؟ واز بێنە و خۆتم لێ شێت مەکە... ئەوەی لاتە بۆ وەختی دکتۆراکە هەڵیگرە...

- تووڕە مەبە گەر بڵێم لەو نامەیە پەشیمانم و وام لێهاتووە سەرلەنوێ تێهەڵبچمەوە و بەلای پاڤلۆڤدا بیشکێنمەوە...!

- ئەم ئاوازە تازەیە...

- تازە بێ یا کۆن... تا نەیەمەوە سەرخۆم هیچم بۆ ناکرێ...

- باشە سبەی...؟!

- ناتوانم...

- ئەی کەی دەتوانیت...؟

– نازانم...
– وا بڕوا تۆ من شەرمەزار دەکەی...
– من بەداخەوەم... بەڵام چاریشم نییە... ئەو کابری سەرخۆشە...
قسەکەی پێبڕیم و بەتووڕەیی پرسی:
– کام کابرا...؟
– ئەو کابرایەی ژوورەکەی بەسەر ژوورەکەی منەوەیە...
– جا ئەو چ پەیوەندی بەنامەکەی تۆوە هەیە...؟ بەسەر فرۆید و پاڤلۆف – ەوە...؟ ئەم چی کرد تا تۆ وا سەرت لێبشێوێ...؟
– وەک هەموو شەوێک پێڵاوەکانی دانەکەند...!!
– تۆ خەریکە منیش بەدەردی خۆت بەری... پاشان تۆ بیر لە گوزەرانی خۆت ناکەیتەوە؟
– زۆریش... بەڵام ئەی گومان و دوودڵی...؟
– بەخوا جوانە... دوای دوو ساڵ...؟!
– بەڵێ...
– لەپای چی...؟
– لەپای ڕاستی... لەپای شەرەفی زانستی...
– گەر وابێ لەگەڵتام... بەڵام من لە هیچ حاڵی نەبووم... سەرخۆش و پێڵاو و فرۆید و... تێناگەم...
– ئەو سەرخۆشە وای لێکردم بڵێم من زوڵمم لە پاڤلۆف کردووە...
– چۆن...؟
– دوور و قووڵە... گەر تۆ بەرگریم لە نامەکەم دوا بخەیت بەیانی دێمەوە و لەسەرخۆ چیرۆکی ئەو سەرخۆشەت بۆ دەگێڕمەوە...).
تۆزێ هێمن بۆوە و بەسۆزێکی باوکانەوە سەیری کردم و بزەیەک گرتی و پاشان وتی:
(تازە چار نییە... بڕۆ... بەڵام بەیانیت بیر نەچێ... بێیتەوە...).
وا کۆتایی هات... یان بڵێم وا کۆتاییم هات، پێڵاوی موبارەکی کابرای سەرخۆش شیرازەی هەموو شتێکی شێواند، وێنەی ڕاستییەکی لە بەرچاوم تەڵخ کرد، ڕاستییەک کە دوای دوو ساڵ پێی شاد ببووم، خۆم و خەڵک... خۆم و نەخۆشییەکانی خۆم، ترس و شەرم

و دەیان گرێ و دەردی دەروونی سەردەمی منداڵی خۆمم لە فرۆید – دا دۆزیبۆوە، ئەو شەوە دوا شەو بوو... چەند بەختەوەر بووم، دە جار ناونیشانی نامەکەم خوێندەوە، لاپەڕەکانیم هەڵدایەوە، لە وشەکان ورد دەبوومەوە، بگرە نوختە و فاریزەکانیش... لێرە و لەوێ دەمخوێندەوە، بەتایبەتی بەشی سێیەم (بەرگریکردن لە فرۆید)... بەخۆشی و ترسێکەوە بیرم لە پرسیاری دکتۆرەکان و وەڵامەکانی خۆم دەکردەوە، بیرم لە پیرەدایک دەکردەوە... لە کچە چاوڕەشەکەی بەشی ئینگلیزی... بەڵام چی لە ڕێکەوتی شووم دەکەی...؟ کابرای سەرخۆش خەوی لێزڕاندم... تا بەیانی کینگڵم دا... ئەگەرچی بیرم نایە، هەرگیز، لە هەموو شەوەکانی ژیانما ئارام نووستووم، هەرچەندە خەویشم سووکە... بەڵام هەر کاتێ سەر بخەمە سەر سەرین سووکێ خەوم لێدەکەوێ، وەک ئێوەش نیم... هەزار و یەک گرفت و دەردم هەبووبێ خەوی خۆم کردووە، ڕەنگە هەندێکتان بەخەیاڵی کچۆڵەیەک تا بەیانی چاو لێک نەنێ... جێهێشتن، تۆران، سووکەشەڕ، بێ پوولی، مەرگ... ئا مەرگ... ئەو ڕۆژەی باوکم مرد... بۆ شەوەکەی زۆر ئاسایی خەوم لێکەوت... خەونێکی سەیریشم دی... بیرمە لەو خەونەدا کچێکم ماچ کرد... گوناهی منی تێدا نییە... خەونە و دیومە، ئەمن کەر و گاش نیم... ئەوەندە ساویلکە و بێ خەمیش نیم... بەعەقڵم پێیمەکەنن... خەم بۆ چۆلەکەی مردووی سەر شۆستەیەک دەخۆم، چۆلەکەیەک شەوی ساردی زستانێک کوشتبیەتی، ئەمن پێم لە مێرووولەش پاراستووە، کەچی هەزار و یەک خەمم هەبووبێ هەر نووستووم، هەر کاتێ سەرم خستبێتە سەر سەرین خەوم لێکەوتووە، هەندێ بێ ڤالیۆم خەویان لێناکەوێ، هەندێکتان قاپێک ئارەق نەخواتەوە تا بەیانی کینگڵ دەدا... قسەی هیچ... ئەمن حەوت ساڵ کچە خاڵێکی خۆم خۆش ویست... بەرلەوەی لە ماجستێرەکە وەربگیریم... ڕۆژێکیان کتوپڕ وتیان: (شووی کرد...!) شووی بەبازرگانێکی گەورەی شار کرد... ئەو شەوەی هەواڵەکەیان پێڕاگەیاندم وەکو ئێوە نەچوومە بارێک بەقەڕابە بخۆمەوە، نەچووم کابرای بازرگان بکوژم، یان هەڕەشە لە کچە خاڵەکەم بکەم، یان باوکی... یان... یان... بەڵام سەر لە ئێوارەی ڕۆژی دواتر چوومە دارستانەکەی نزیک گەڕەک و بۆ کەرییەتی و بێبەختی خۆم گریام... شەو کە چوومەوە سێ وێنە و چل و چوار نامەی دڵداریم سووتاند، ئەو ڕۆژە وام هەست کرد کوکوختییەکانی سەر درەختەکانیش بۆ خەمی من دەگمێن، وامدەزانی درەختەکانیش بەچرپەوە پێم دەڵێن:
(بۆ ئەو بێبەڵێنە خەم مەخۆ... پارە فریوی دا...) ئاوی جۆگەلە دەستکردەکانیش دەیانچرپاند:

(ئەو کچەتیوە ساویلکەیە شایەستەی یەک دڵۆپە فرمێسکی تۆ نییە...).

من نیازم نییە چیرۆکی ئەو حەزەتان بۆ بگێڕمەوە، ئەوەیان چیرۆکێکی سەربەخۆیە و سەدان لاپەڕەی نقومی گریانی دەوێ، من دەمەوێ بڵێم: ئا لەو شەوەدا... شەوی داڕووخانی کۆشکی سپی ئەوین و پچڕانی گۆرانی حەزی حەوت ساڵەم، ئا لەو شەوە شوومەدا سەرم خستە سەر سەرین و خەوم لێکەوت، ڕەنگە بڵێن: دە کەواتە خۆشت نەویستووە... ئەگینا چۆن حەزی حەوت ساڵەت دۆڕاو وا کافرانە خەوت لێکەوت، ئاخر وا نییە... باوەڕتان بێ بەدەم گریانەوە خەوم لێکەوت، لەگەڵ تکەی فرمێسکەکانم بەرگی سەرینەکە ڕەنگی دایەوە، خەوێکی خۆش و هەم ناخۆشیشم دی... لەو خەونەدا بازرگانەکم کوشت و کچە خاڵەکەی خۆم فڕاند... هەڵمگرت و بردمە گوندێکی نێو ئەو شاخانە، هەر لەو خەونەدا کوڕە خاڵەکانم گەیشتنە ئەو گوندە و منیان کوشت... خوشکەکەی خۆیان، دولبەرەکەی منیان بردەوە... گاڵتە بەعەقڵم مەکەن... خەون هەر وایە، بەتایبەتی گەر خەونی عاشقێکی وەک منی کۆستکەوتە بێ، سەیر لەوەدایە من کوژرابووم و ئاگام لەوەش بوو کوڕانی خاڵ هەڕەشەیان لە خوشکەکەیان دەکرد بەوەی کە زیندەبەچاڵی دەکەن... کەچی من ئەو شەوە پیاوێکی مەست نەیهێشت بخەوم... ڕەنگە بڵێن بۆ...؟ هاتە ژوورەکەت و بەسەرخۆشی خەوی لێزڕاندیت...؟ هەر بەمەستی چیرۆکی ژیانی خۆی بۆ تۆ گێڕایەوە...؟ یان ئەوەتا بەزۆری ڕایکێشایت تا لە بارێکی لاپەناوە بەیەکەوە بخۆنەوە...؟ نەخێر... ئەی چی...؟ ئەی هیچ... ئەمن ناتوانم وا بەئاسانی چیرۆکی ئەو سەرخۆشە بگێڕمەوە... گەلێ ماندووم، من نەخۆشم، من نەخەوتووم، چەندەها شەوە بیر لەو لەعنەتییە دەکەمەوە، لە نامەی ماجستێرەکەم، لەو گێژەنەی تێی کەوتووم، گوێ بگرە تا کۆتایی... لەوانەیە سەرسام بیت، یان وەک وتم بەعەقڵم پێکەنیت، یان ئەوەندە پەست بیت بەجرتێک.... مەترسە و شەرم نەتگرێ و لەوەشیاندا هەر سەربەست بە، هەڵبەتە تۆ حەز لە چیرۆکێکی سەیر و سەمەرە و پڕ کارەسات دەکەی، جەرگبڕ، کۆتایی بەمەرگ و خوێنڕشتن بێ...؟ ڕەنگە برادەرەکەت حەز بکا چیرۆک بەدۆڵ و زوڕنا و هەلهەلە و ماچ و مووچ کۆتایی بێ...؟ لەوانەشە حەز بەچیرۆکی دڵداری بکا، یان پۆلیسی، تاوان و سزا، یان سەرکێشی و ململانێی دۆست و دوژمن... یان کێشەی نێوان مرۆڤ لەگەڵ خودی خۆی، یا لەگەڵ کۆمەڵ، یان لەگەڵ هەموو دونیا... بەڵام ئەم چیرۆکە پەیوەندی بەم شتانەوە نییە... پەیوەندی بەدانەکەندنی پێڵاوی چەپی سەرخۆشێکەوە هەیە، پێڵاو و سەرخۆشەکەش پەیوەندییان بەپاڤلۆڤ – ەوە هەیە... ئەمەیان نوکتە نییە... ڕاستییەکە... دوای سەدەها

شەو و چەندەها مانگ خوێندنەوە و نووسین... دوای ئەوەی سەرم بەدەیەها کتێبخانەدا گرت، چەندەها لاپەڕەم ڕەش کردەوە... چەندەها لاپەڕەی تازە و کۆنیشم هەڵدایەوە، کتێبی قەبەی دەروونزانی، شەونخوونی، ڕۆژانی دوورودرێژی سەر مێزی کتێبخانەکان، ڕامان... ڕامان، گوێم لە دەیەها پرۆفیسۆر و دکتۆری هۆشمەند و کەچەڵ گرت، زانیاری و ئەزموونی ڕەنگاوڕەنگی خۆیان هەڵدەڕشتە بەردەمم، دەچوومە هەموو ئەو پۆلانەی تیایدا دەروونی مرۆڤ وەک شووتییەکی زۆر گەییو شەق دەکرا، وام لێهاتبوو لە دوای شووکردنی کچە خاڵەکەم ماوەی ئەوەم نەبێ حەز لە هیچ کچێکی دیکە بکەم، دڵداری کات و حەوسەڵە و چاوەڕوانی و ژوان و سەریەشەی زۆری بەدواوەیە، ئاخر لە نامە پیرۆزەکەم دوای دەخستم، نەک لەبەر ئەوەی کەسێک نییە خۆشم بوێ و... یان منی خۆش بوێ... نەخێر... وا تێنەگەن... بەڕاست کێ هەیە...؟! وەلێ هەزار ئەفسووس حەزی کچە خاڵەکەم برینێکە قەت تیمار ناکرێ... ئەمێستاش خوێنی ئەو برینە کۆنەم لێدەتکێ، من زۆر نەگریس و سەگبابم... لە ژیانما هەموو شتێک، هەموو کارێک بەقورسی دەگرم، نەخێر ئەو – م بیر نەچۆتەوە... گەرچی تەمەنیشم لە سی و پێنج ساڵ تێپەڕیوە، ژنیشم نەهێناوە... حەزیشم لێیەتی، لەبەر ماجستێر و ئەو کەڵکەڵەیەی کەوتۆتە سەرم، لەبەر ئەو باسە ئاڵۆزەی هەڵمبژاردووە ناپڕژێمە سەر هیچ، بەتایبەتی گەر باسەکەش پەیوەندی بەدەروونەوە بێ، یەکێکی وەک منیش کە دەیەها نەخۆشی دەروونیم لە خۆمدا بینیوە... هەر لە هیستریاوە تا دەگاتە ترس و ڕاڕایی و ماتەمینی... ڕەنگە بڵێن تۆ ماجستێرت بۆچییە؟ کە تەمەنت لە چل تێپەڕی و کەوتیتە کۆکەکۆک، چاوەکانت کز بوون، دەست و پەنجەکانت کەوتنە لەرزین، یەکەیەکە ددانەکانت کەوتن، سەرت تووکی پێوە نەما و کەچەڵ بوویت... ئەوسا نەک هەر قەیرە کچ... لەوانەیە بێوەژنیش پێت ڕازی نەبێ... با وا بێ... بەڵام گوناهە... وای بۆ مەچن کە من لەپێناو پارە و پلە و پایە خەریکی ماجستێرم و سوورم لەسەر ئەوەی کە هەر دەبێ بیگەمێ، گەر وای بۆ بچن گوناهتان دەگاتێ... تا گوێتان لە چیرۆکی ڕەشی من نەبێ... لە خۆتانەوە هەڵمەدەنێ... تفەنگ بەتاریکییەوە مەنێن، من وەک زۆربەی زۆرتان گوناهم... بەستەزمان... بەڵکو لە هەمووشتان گوناهترم، ناشمەوێ بۆم بگرین، نەخێر، دەشتوانم واتان لێبکەم بگرین... ئا... من چەندەها جار بەچیرۆک و سەرگوزشتەی پڕ کوێرەوەری خۆم خەڵکم گریاندووە... وا بەکوڵ گریاون منیشیان خستۆتە سەر شین و شەپۆڕ، هەندێ جاریش ئاگام لە خۆم دەبڕێ و دوو سێ درۆی قورسیش دەخەمە سەر چیرۆکی نەگبەتی و نەهامەتیم، لە ژیانما هەمیشە ڕاستی و

درۆ تێکەڵ دەبێ، من بابایەکی شێتم... ئەگینا بۆ وا تێکەڵ و پێکەڵم... ها... ئەوەیە... ماندووم... ماوەیەکە نەخەوتووم... مەترسن... هەر ئێستا هەموو سەرە داوە ئاڵۆزکاوەکان لەیەکدی جوێ دەکەمەوە... ئەوسا سەرسام دەبن و ڕەنگە لە هەموو لایەکەوە چەپڵە و ماچ و نامەی ستایشم بۆ بێ، دەشێ نامەی پڕ جنێویشم بۆ بێ، هیچ کامیانم بەلاوە مەبەست نییە، گرنگ چیرۆکی سەرخۆشەکەیە... پێڵاوی چەپی... ئا من وتم قوتابی ماجستێرم و دەبووایە تا ئێستا نامەکەم پەسند بکرایە... گەر ئەو سەرخۆشە نەبووایە لەوانەیە باسەکەم ببووایە بەتەقینەوەیەک و دەنگی بدایەوە، هەموو دکتۆرەکان سەرسام دەبوون، ڕەنگە دوای هەفتەیەک... نا... تۆ بڵێ هەر ئەو ڕۆژەی کە بەرگرییەکەم تەواو دەکرد... لێی کۆ دەبوونەوە و بڕیاریان لەسەر دەدا تا وەربگێڕدرێتە سەر هەموو زمانە زیندووەکانی دونیا... لەوانەیە نامەی داوەتم بۆ بهاتبا تا بچم لە دانیشگاکان لە باسە بەپێزەکەم بدوێم، خۆ لەوانەشە هەر دوای ئەوەی باسەکەم تەواو دەکرد لیژنەکە تووڕە بوونایە و من و پیرەدایک شاگەشکە بین، بەوەش شوکرانەبژێر دەبووم گەر پارەی نان و نووستنەکەم لێنەستێننەوە، ڕەنگە ئەو کچە چاو ڕەشەی بەشی ئینگلیزیش لێم بتۆرایە و منی نەویستایە، ئەوسا نەمدەتوانی بگەڕێمەوە لای پیرەدایک و سێ خوشکی جحێڵ... ئەوسا دایکە بێوەژنەکەم پێم دەڵێ:

(بڕۆ بێ غیرەت... نە مانشستەرت گەیاندە سەر و نە ژنەکەشت هێنا...).

دوو ساڵە دەمەوێ فرۆید و پاڤلۆڤ لەیەکدی نزیک بخەمەوە... ڕەنگە بپرسن بۆ لەنێو ئەو هەموو زانیارییە جۆربەجۆرانە دەروونزانیت هەڵبژارد...؟ زۆر خزم و برادەر و ناسیاو ئەمەیان لەلا درکاندووم، کەسانی نزیک دەزانن من هەر لە منداڵییەوە و بەزکماک زیرەک بووم، وەلێ زیرەکێکی نەخۆش، نەخۆشی جەستە و دەروون، برادەر و خزم و ئاشنا و ڕۆشنا حەزیان دەکرد ببم بەپزیشک یا ئەوەتا ئەندازیارێک... نەبووم... نەمویست، ئاواتی هەموویانم خستە ژێر گڵ... بەلاتانەوە سەیرە...؟ ئێوە وان... دەتانناسم... پارە، پلە و پایە، قوربانی ئەو ڕێکەوتە بم منی فڕێدایە باوەشی فرۆید و پاڤلۆڤ، فرۆید – م زووتر ناسی... ڕۆژێکیان هەر بەڕێکەوت لە ماڵی برادەرێکما کتێبێکی فرۆیدم دەست کەوت، بەپەلە خوێندمەوە... بەدوای هی تردا گەڕام، بووم بەدەروێشی فرۆید، هەر لەو ڕۆژەوە ئەو خولیایە گرتمی و بڕیارم دا شەشی وێژەیی تەواو بکەم و بچمە بەشی – دەروون شووناسی – هەر واشی لێهات، ئەوەتا دەمبینن... چوار ساڵ وەک شێخی تەریقەتی نێو خەڵوەت کەوتمە نێو دونیای دەروون، دەروون ببووە جەنگەڵێک تیایدا ون بووم، جەنگەڵێکی هەزاربەهەزار... ببووە شاخ و کێو و دەربەندێک، دەریایەک و منیش بێچوە نەهەنگێکی چکۆلە، هێدی

هێدی گەورە دەبووم، سەرەتا لە نزیک کەنارەکانەوە مەلەم دەکرد... کە گەورەتر بووم تا ناوەڕاست و قوڵێیی ڕۆیشتم، دەروون ببووە ئەشکەوتێکی ترسناک و هەزاران نهێنی و کاسەسەرم تیا دۆزییەوە، هەر ڕۆژە و کاسەسەرێکی تازە، بەڵام ڕۆژ بەڕۆژ پتر هەستم دەکرد ئەمن نەخۆشم، شەو و ڕۆژ دەمخوێندەوە... دەڵێن کرمی ئاوریشم بکەوێتە نێو دارستانێک لە درەختی توو... گەڵێی پێوە نامێنێ... منیش ئاوا کتێبم دەخوارد... بیابان چۆن دڵۆپە بارانەکان هەڵدەمژێ... مێشکی من ئاوا وشەکانی هەڵدەمژی... ڕۆمان و شانۆگەری و شیعر و فەلسەفە و مێژوو... بگرە پارچە ڕۆژنامە کۆن و فڕێدراوەکانیشم دەخوێندەوە... دەمخوێندەوە تا شارەزای پەنا و پێچی... کون و کەلەبەری دەروونی مرۆڤ بم، گوێم لە مۆسیقا دەگرت تا لەو ئاوازەوە برین و خەمی مۆسیقاژەنەکە ببینم، سەیری تابلۆی هونەرمەندەکانم دەکرد تا لەنێو هێڵ و ڕەنگی ڕژاوی سەر پارچە تەختە و قوماشەکان ژان و تلانەوە و چیرۆکی ژیانیان بخوێنمەوە، هەر لەوەوە شارەزای نەخۆشییەکەی (ڤان کوخ) بووم، ترسی نێو تابلۆکانی (مونش)، ناشیرینی و ناڕێکی (باکۆن)، گرێ کوێرەکانی دۆستۆیڤسکی، لۆرانس، داڤنیشی و زەردەخەنەی مۆنالیزا، کافکا و ڕەشبینی، هیچکۆک و ترس، کیتس و خەم، ڕایش و سێکس، بۆم ساغ بۆوە فرۆید خۆی گەورەترین نەخۆشە و لە نەخۆشی دەدوێ... زۆرانی تر... بەخیلیم بەوانە دەبرد... دەمویست وەک ئەوان، ئازایانە، لە نەخۆشی خۆم بدوێم، گەر توانیم بدوێم ئەوە پاک دەبمەوە، دیسانەوە لە باسەکەم لام دا... پێڵاوی سەرخۆشەکە... بەهەرحاڵ... من باسەکەم تەواو کردووە و کەچی ئەو سەرخۆشە سەرەداوی گلۆڵەکەی لێ بزر کردم، نامەکەم بوو بەکۆلارەی دەم ڕەشەبا... وای لێکردم دوای دوو ساڵ تازەبەتازە بڵێم: پاڤلۆڤ تۆ بردتەوە... فرۆید تۆ دۆڕاندت... یان هەردووکیان دۆڕاندیان و... نا... هەردووکیان بردیانەوە و من دۆڕاندم... ئا من خۆم دۆڕاند، ئای کە هیچنەزان دەرچووم... وەلێ تا ئێستاش کە ئەم چیرۆکە دەگێڕمەوە ئەمن فرۆیدم خۆش دەوێ و... ڕێزی دەگرم، من ناتوانم بیسڕمەوە، تەنیا پاڤلۆڤ توانی جێگەی پێ لەق بکا، نەک پاڤلۆڤ... لای من ئەو سەرخۆشە، نەک سەرخۆشەکە... بەڵکو پێڵاوی پێی چەپی سەرخۆشەکە، نەک پێڵاوەکەش خۆی... بەڵکو تەپەی پێڵاوەکە... نامەکەم پیرۆزە و بەر لە من کەس خۆی نەخستۆتە دەریای وا قووڵ و پڕ ترس، باسەکەم... ها... بوێرم بیڵێم باسەکەم خوڵقاندنی گونجانێکە لە نێوان فرۆید و پاڤلۆڤدا... ڕەنگە بڵێی: کەس گووی وای نەخواردووە... من دەیخۆم... کوڕی عەبەی توونچی دەیخوا... یا ئەوەتا سەردەکەوم یا ئەوەتا پرۆفیسۆر و مامۆستا و دەرگاوان و

قوتابیانی گوێگر بەشەق لەو هۆڵە دەرم دەکەن... ئەی کێ ناڵێ ئەو باسەی من دەنگ ناداتەوە و لە تەلەفزیۆن و ڕادیۆش باس ناکرێ...؟ ئای کە پیرۆزە... ئەوسا کچە چاو ڕەشەکەش چەپڵەم بۆ لێدەدا، پیرەدایک دەڵێ: (دەستخۆش ڕۆڵە... ڕەنجی منت لێ حەلێڵ بێ... خۆزگە باوکت زیندوو بووایە... قەت لەو باوەڕەدا نەبوو ئەتوو ببی بەپیاو... ئای کە بەسووکی سەیری دەکردیت...!).

دەزانم بەژنە دراوسێیەکان دەڵێ: (ژنینە ئەوە فەرهاد مانشستەرەکەی تەواو... مەولودێکی پێغەمبەرم لەسەرە و لە مزگەوتەکەی مەلا حەسەن دەیکەم...!).

مەولودی چی...؟ چما ئەو سەرخۆشە تامی تێداهێشت...؟ بەهەرحاڵ... من واز ناهێنم، مەبەستیشم نییە بەڵگەنامەی ماجستێر وەربگرم و لە ژوور سەرم بەدیوارێکەوە هەڵیواسم، پیاوی وەک من نەخۆش شانازی وا بەخۆیەوە ڕەوا نابینێ، من نەخۆشم و لە ناوەوە داڕزاوم... با زیت و زیرەک بم... داد نادا... بلیمەتان زۆریان نەخۆشن... بگرە شێتیشن، پێم مەڵێ شوورەییە... شەرمە چۆن وا باسی خۆت دەکەی؟ بۆ تۆ شەرمە... تۆ دەترسیت گوێ لە من بگریت... حەز دەکەی وەک ئافرەتێکی سۆزانی دەموچاوم بۆیاغ بکەم و بێم سەمات بۆ بکەم... من سۆزانی نیم تا بەعاقڵی لەسەر کۆشت دابنیشم... من کابرایەکی بریندارم... تۆ ناتەوێت باسی خۆت بکەی... بۆیە ڕقت لەو کەسانەیە لە وێرانەخاکی مێشک و دڵیان بدوێن، گەر لە منداڵیتەوە شەق و تف و جوێن و خوێن و دەردێکی زۆرت نەبینیوە گوێم لێ مەگرە... ئای کە عەبەی توونچی فەلاقەی کردووم، منالانی لە خۆم گەورەتر و بچووکتر تێیان هەڵداوم، ئای کە مامۆستاکان بەڕاستە و حەیزەران پشتەدەستیان داغ کردووم، ئای کە تفی ئەم و ئەوم لە ڕووی خۆمدا سڕیوەتەوە، ئەمن دوو نەخۆشیی زۆر کوشندە وەک شێرپەنجە ناخیان خواردووم، هەر لە منداڵیمەوە سەرم دەخۆن، دوو نەخۆشی هەروەک دوو ماری ڕەشی سەر هەردوو شانی - زوحاک - لە ناخما ڕواون، مارەکانی سەرشانی زوحاک بەمێشکی گەنجان تێریان دەخوارد و دەسرەوتن... وەلێ من...؟ ئەم دوو نەخۆشییە مێشکی خۆم دەخۆن... ئەم دوو نەخۆشییەش... ئەو دوو گرێیەش ترس و شەرمە... هەر لەبەر پیرۆزی و گەورەیی و ترسی ئەو دوو گرێیە چوومە بەشی - دەروونزانی -و ڕەنگە هەندێکتان بڵێن جا چی تێدایە... ئێمەش، هەموومان، کەم تا زۆر هەم دەترسین و هەم شەرمیش دەکەین...؟ وایە... بەڵام کەستان وەک من قوڕی بۆ نەگیراوەتەوە... لەوانەیە بڵێن: درۆ دەکەی... گەر ئەوەندە ترسنۆک و شەرمن بوویت چۆن حەوت ساڵ حەزت لە کچە خاڵەکەت کرد...؟ وا نییە...

بەهەڵەدا ڕۆیشتوون... ئەمن بەدزییەوە... لە ژێرەوە خۆشم دەویست، ئەو نەیدەزانی، هەر خۆم بەتەنیا بۆی دەسووتام... چاوەڕێ بوو ڕۆژێک لە ڕۆژان منی کەڕ و لاڵ، منی گێژوویژ ئەو نهێنییە بدرکێنم... پیاو بووم... نەمدرکاند... کاکە نەمتوانی... نەموێرا... ئیتر بۆ خۆی شووی بەبازرگانەکە کرد... ئەمێستا سێ منداڵی هەن، دوو کوڕ و کچێک، منداڵەکان بەفەرزەندی خۆم دەزانم... باوکی ناوی لێناون: هیوا، بڕوا، خەندە... منیش بەدزییەوە ناوم لێناون: هاوار، غەمبار، فرمێسک... ئا بیرم کەوتەوە، ڕۆژێکیان کە هێشتا قوتابی بووم... دولبەرەکەم لەسەر دەفتەرێکما ئەم دێڕەی خوێندەوە: (لەلام ئاسانترە کێوێک بەنینۆک برمێنم لەوەی بەئافرەتێک بڵێم خۆشم دەوێی...!) کە ئەمەی خوێندەوە سەری هەڵبڕی و زۆر بێباکانە و بەگاڵتەپێکردنێکەوە وتی:

(چ کەرێک ئەوەی وتووە؟).

بە لێوەلەرزەوە وتم: (شاعیرێک...!).

وتی: (جوان نییە شتی وا لە دەفتەرەکانتا بنووسیت...).

کە وای وت لاڵ بووم و وتم: (ڕاست دەکەی...).

بە تووڕەییەوە وتی: (من هەرچی بڵێم، تۆ دەڵێی ڕاست دەکەی...).

بە ترس و شەرمەوە وتم: (ئاخر ڕاست دەکەی...!).

هەر ئەوسا ویستم پێی بڵێم ئەم ڕستەیەم بۆ حاڵ و دەردی دڵی خۆم نووسیوە... کەچی نەموێرا... کە لەگەڵما دەدوا تک تک ئارەقەم دەکرد، سوور هەڵدەگەڕام، زۆرجار لە خەم و حەژمەتی ئەو لاڵبوونەم دەگریام... لەوانەیە بڵێن ئەی ئەو سێ وێنە و چل و چوار نامەیەی کچە خاڵەکەت...؟ دەستخەڕ و مەبن... چل و چوار نامەکە هەر خۆم نووسی بووم و هەر خۆیشم وەڵامی خۆمم دابۆوە... وەک کەسێک گۆرانی بۆ دەردی دڵی خۆی بچڕێ، وەک زوڕناگێوێک خۆی زوڕنا لێبدا و خۆیشی هەڵپەڕێ... گەر کەسی واتان نەدیوە؟ ئەوە منم...! سێ وێنەکەش خۆی نەیدابوومێ... بەدرێژایی ئەو ساڵانە کە دەچوومەماڵیان توانیم غیرەت بدەمە بەرخۆم و هەرسێکیان بدزم، ئەو شەوەی کە زانیم شووی کرد هەموویانم سووتاند... نەک لە ڕقی شووکردنەکە... نەخێر... لە ترسانا سووتاندم... لە شەرمانا... چونکە تا ئەو شەوەش زەندەقم لەوە چووبوو بیدۆزنەوە، هەموویانم لەنێو جانتایەکی چکۆلەی تەنەکەدا کلیل دابوو، هەموو ڕۆژێکیش شوێنەکەیم دەگۆڕی... ئەوەندە شەرمن و بەستەزمان بووم نەدەچوومە ناو پاسیش نەبا خەڵکی سەیرم بکەن، وام هەست دەکرد

هەموویان لە من ورد دەبنەوە و لە ژێرەوە سکیان پێم دەسووتێ... یان ئەوەتا گاڵتەم پێدەکەن... تۆ بڵێی بزانن من ئەوەندە بێ غیرەت و بەستەزمانم، مەودای نێوان گەڕەک و قوتابخانە سەعاتە ڕێیەک دوور بوو... کەچی من بەپێ دەمكوتا، لە هاویندا گەرما پشتی ملمی دەبرژاند و قورگم وەک پەلێس وشک دەبوو، زستانانیش باران و بەفر و تەرزە دایدەشۆریم، چەندەها جار سەرما کاری تێدەکردم و نەخۆش دەکەوتم... ئەوەم پێخۆشتر بوو لەوەی بچمە ناو پاسێک و خەڵکی سەیری دەموچاوم، بەژن و باڵێم، جلوبەرگە شڕەکەم بکەن، شانەم لە سەرم نەدەدا نەبا بڵێن: (ئەها فەرهادیش خەریکی مۆزەمۆزە...!) ئای کە لە وشەی مۆزەمۆز پەست دەبووم، کە دوو کەس سەریان لە بنگوێی یەکدی دەنا و پێدەکەنین... کە بەرێکەوت چاویان هەڵدەبڕی: وامدەزانی بەمن پێدەکەنن، بەوردی سەیری خۆم دەکرد و تەمی گومانێک بەرچاوی دەگرتم، هەمیشە لە خەڵکی دوور دەکەوتمەوە، کە میوان دەهات خۆم دەشاردەوە... دەمزانی ئارەقەیەکی زۆر دەکەم و سوور هەڵدەگەڕێم، لە شەرمانا نانم بۆ نەدەخورا، وەک پیرەمێردە مەیخۆرەکان دەست و پەنجەکانم دەلەرزین، چەندەها جار پیاڵەی چا – م لە دەست بەردەبۆوە و دەشكا... دایكیشم تاكە سۆڵێكی تێدەگرتم، هەر کە دەجووڵامەوە بەزەرەر دەشکایەوە، چەندەها جار بەتەنیا دەگریام... دوای حەوت ساڵیش کە شەیتانی بووم و خەتی سمێڵم دانا و دەنگم گڕ بوو، ئەو سێوە خڕەی بەربینم دەرپەڕی... ئای کە ڕقم لەو سێوە حیزە بوو... لەو دەنگە گڕەم، خۆ نەمدەوێرا قسە بکەم، سەربانە تەپیوەکەی لەگەڵ دەلەرزی، دەتووت قیڕەی بۆقی نێو چەمی بەهارانە، حەوت ساڵ تێپەڕی و نەموێرا بەکەس بڵێم شەیتانی بوومە، زوو زوو ژنانی دراوسێ سەیریان دەکردم و بەدایکمیان دەوت:

(بەسێ... فەرهادی کوڕت بالق بووە... ئاگات لێیەتی...؟) خۆم لێ گێل دەکردن و دەڕۆیشتم، هەمیشە دەرپێیەکانی خۆم لە دایکم دەشاردەوە، دەترسام ئەو پەڵە زەرد و لەعنەتیانە ببینێ، بەخەون و خەیاڵ دەستم لە ملی دەیەها ئافرەت دەکرد و دەیەها ئافرەتیشم... ئۆە... با نەیڵێم... وامدەزانی هەموو خەڵكی ئاگایان لەو خەیاڵ و خەونانەم هەیە... پتر تەریق دەبوومەوە... ژیانم بریتی بوو لە زنجیرەیەکی نەپچڕاوی تەریقبوونەوە و ترس و شەرم و شكانەوە و دڵساردی، نەدەچوومە هۆڵی سینەماش تا فلیم دەستی پێنەکردایە... وامدەزانی تا دادەنیشم هەموویان سەیری من دەکەن... ئای کە حەزم بەفلیمی دڵداری و عیشقبازی دەکرد... هەردەم وامدەزانی پاڵەوانی فلیمەکەم، هەمیشە بەخیلیم بەغیرەت و ئازایەتی پاڵەوانەکە دەبرد... ئای لەو ساتانەی کچەکەی ماچ دەکرد... دڵم لە

جێی خۆی هەڵدەقەنا و دەهاتە ناو دەمم، لە خەڵکی دەسڵەمیمەوە و وامدەزانی هەموویان ئاگایان لەوەیە من ترسنۆک و شەرمن و بێ دەموپلم، هەموویان دەزانن دایكم كارەكەری ماڵی – باویل ئاغایە – و عەبەی توونچی تووڕەیە و کە دەشخواتەوە دارکاریم دەکا و منیش لە ترسانا میز بەخۆمدا دەکەم... لەوانەشە بزانن من حەوت ساڵ حەزم لە... هیچ... ئەمن نەگبەتم... ئەگینا بۆ جارێکیان، کە هێشتا لە پۆلی سێی سەرەتایی بووم خۆم پیس کرد... نازانم بۆ شەوەکەی چیم خواردبوو... بەیانی کە چوومە قوتابخانە سكم پێچی پیا دەهات و وامزانی باووبژە... بیرمە مامۆستا عەلی باسی شەڕی –ئوحد–ی دەکرد... لە شەرم و ترسی خۆم نەموێرا دەست هەڵبڕم و بچمە دەرێ... خۆم خواردەوە... دەمزانی تووشە و بەحەیزەرانەکەی حەسیرمەیدانێکم بۆ ساز دەدا... توند خۆم گرت... بێسوود بوو... تا دەهات پێچەکە تاوی بۆ دەهێنام و زیادی دەکرد... تا دەهات شەڕی ئوحد – یش کوشندە و خوێناویتر بوو... ئارەقەم دەردا... وامزانی هەر باووبژە... کتوپڕ مامۆستا عەلی نەڕاندی:

(فەرهاد...؟

– بەڵێ مامۆستا...

– لەم شەڕەدا کێ بوو ددانێکی شکا...؟).

بە پەلە هەستامەوە... ئەوەندەی نەمابوو تڕێکم لێ بەربێ... بەزۆری و زۆردارەكی گەڕاندمەوە... مامۆستا و قوتابییە ورد و زیتەڵەکانی هاوڕێم چاوەڕێ بوون... چاوێکم بەملا و بەولادا گێڕا... کەس پێی نەوتم... لەتاو ژان و ژووری نێو هەناوم بەپەلە وتم:

(ئیمام عەلی...!

– نەخێر...

– عومەر...

– عومەر کێیە سەگباب... بڵێ ئیمامی عومەر...!

– ئیمامی عومەر...

– نە ء... ماكەر...).

ویستم بگریم و بڵێم من چوزانم... خۆ لەو شەڕە نەبووم... لێم هاتە پێش و شەپازللەیەکی سراوەندە بناگوێم... کاسی کردم... پۆلەکە دەخولایەوە... هەموو دەمارەکانی لەشم گرژ بوون و خاو بوونەوە... کتوپڕ شیراندی و قوتابخانەکە کەوتە سەر بوومەلەرزە و شەپازللەیەکی دیکەی خێوانده پشتی ملم:

(پێغەمبەر... سەگباب... ددانی پیرۆزی پێغەمبەر شکا...).

لەگەڵ دوا شەپازللە تەواو ئاگام لەخۆ بڕا و وامزانی باووبژە و ویستم بەدزییەوە لە سکما دەری کەم... تەقییەوە... هەزار لەعنەت لە میکرۆبی سکچوون... تەقییەوە... ئای کە لە شەرمانا مردم... ئای کە تەریق بوومەوە... منداڵە زیت و زۆڵەکان بەیەکەوە کەوتنە قاقا و پێکەنین، هەر پچڕا بوون، قەت نەمدەزانی ئەوەندە لەگەڵما ناپاکن، مامۆستا عەلی چاوەکانی زەق بوونەوە، هەردوو لا لێوی کەفیان دەردا، دەستی گەیاندە حەیزەرانەکە لای تەختە ڕەشەکە وەستا... دیسانەوە مڕاندی:

(وەرە دەرێ حەیوان... منداڵی ساوایت؟).

دامە پڕمەی گریان...

(وەرە دەرێ کەرباب... ئێرە ئاودەستخانەیە؟).

نەجووڵام... هەر بەقژ ڕایکێشام و بەر بووە جەستەم... جەستەی ورد و لاواز و بێخوێنی من، گوێی لە زرنگەی زەنگەکە بوو دەستی لێبەردام، زەنگەکە فریام کەوت ئەگینا دەیکوشتم... لەو ڕۆژەوە منداڵان ناویان لێنام (فەرەی دەرپێ پیس...) من فرۆید – م خۆش ویست چونکە گرێی ترس و شەرم و هەموو نەخۆشییەکانی دیکە دەباتەوە سەردەمێکی زووی منداڵی، ئەو سەردەمەی تۆ لاپەڕەیەکی سپیت... هەر کەسە و دێ جنێوێکی لەسەر دەنووسێ، ئەو خۆپیسکردنە منی کوشت... نەک هەر ئەوە... سەدەها جار باوک و دایکم لە بەرچاوی ناسیاو و بێگانە جنێوبارانیان کردووم... شکاندوویانم، لە قوتابخانەش مامۆستاکان بەدار دەدوان... نەخێر... ئەم هەموو ستەمە بەسە... من لەسەر ئەو هەموو کارە ناڕەوایانە... لەسەر زۆرداری و کەللەڕەقی باوکان، تووڕەیی مامۆستا قەرزارەکان، لە باسەکەمدا شۆڕشێکی سوورم هەڵگیرساندووە، کەس نەماوە تاوانباری نەکەم... منیان ترساند... ترس... (هیچکۆک)یش گەر بەمنداڵی نەترسایە لە دوای خۆی پەنجا فلیمی ترسناکی جێنەدەهێشت... ئەی (کافکا)ی نەگبەت...؟ ئەو شەوە ساردەی کە تۆف و باران خەریک بوو دونیا کاول بکا باوکی دەریکرد... کافکا شەوێک لەنێو تاریکی و باران مایەوە و ترسا... گریا... نووسینەکانی پڕ بوون لە ترس و تاوان... ئەی من...؟ سەدەها شەو عەبەی توونچی دەریدەکردم... نیوەشەو... کە دەمزانی خەوتووە بەدزییەوە وەک پشیلە بەدیواری حەوشەکەدا هەڵدەگەڕام و خۆم دەخزاندە ژێر لێفە شڕەکەم... ئای لەو خەونە ترسناکانەی دیمن... نەک هەر من... سەدەها زانا و دانا وەک من نەخۆشن و نەخۆش

بوون... ئەمن گومان لە کەسێک دەکەم نەخۆش نەبێ... گومان لەو کەسە دەکەم کە نەگری... کێی تر... کێی تر...؟ ئۆ و... ئەمن هەمیشە لە باسەکەم لا دەدەم... هەقمە... پێڵاوی کابرای سەرخۆش و ئەو شەوە شوومە زۆر یادی جەرگبڕی بیر هێنامەوە... وتم هەموو شەوێک ئارام نووستووم... تەنیا ئەو شەوە نەبێ کە کابرای سەرخۆش پێڵاوی چەپی دانەکەند... تا بەیانی نەخەوتم و دەمەتەقێی نامەکەم دوا خست، لەوانەیە دوای چەند ڕۆژێکی دیکە بیخوێنمەوە... ئەی ئەگەر پەژیوان ببمەوە...؟ کەرییەتییە...؟ کەیفی خۆتە... تۆ گاڵتەم پێم مەکە... من... من توانیومە ڕێزی هەردوو قوتابخانەکە بگرم، توانیومە وەک دوو تای تەرازوویەک فرۆید و پاڤلۆڤ لاسەنگ نەکەم... گەرچی... گەرچی... نەخۆشییە دەروونییەکانی خۆم وایان لێکردم تۆزێک بەلای (فرۆید)دا بیشکێنمەوە... ئای کە عومری منداڵیم پڕ لە حەسرەت بوو... ئەو مێژووە ڕەشەم بیر ناچێتەوە... ئێستاش هەست بەلینجاوی ئەو تف و بەڵغەمانە دەکەم کە باوکم نێوچەوانی منی پێ سواغ دەدا... بەڵام... بەڵام پێڵاوی پێی چەپی کابرای سەرخۆش تایەکی تەرازووەکەی بەلای پاڤلۆڤدا خست، تاکێ پێڵاوی ئەو سەرخۆشە هەموو کێشەکەی لەلام گۆڕی... ڕەنگە بپرسن پێڵاوی پێی سەرخۆشێک... مەستێکی بێئاگای ئوتێلێکی بێ نمرەی شاری بەغدا چ پەیوەندی بەماجستێرەکەی تۆوە هەیە؟ پەیوەندی بەپاڤلۆڤ و فرۆیدەوە هەیە...؟ بەکچە خاڵەکەت؟ هیچکۆک و کافکا...؟ بەو هەموو قیامەتەوە. چ پەیوەندی بەترس و شەرمی ناو پاس و سینەماوە هەیە...؟ ئا... بەڕاست... بیرم هاتەوە... جارێکیان لە سینەما سیروان نەچوومە ژوورێ تا گڵۆپ کوژایەوە... فلیمێکی سێکسی بوو، زرمەی دەهات لە هەرزە و دەستەپیاو، فلیمی (دورگەی کچان) لەپڕ ساتمەم کرد و دەماودەم کەوتمە سەر زەوی... بوو بەتەقە تەق و هەڵلا و هورایەک نەبێتەوە... گوێم لە تریقە و قاقای ئەو خەڵکە بوو... نەمزانی و لێم تێکچوو ئاخۆ بەمن یان بەدیمەنێکی کۆمیدی پێکەنین، لەنێو ئەو تاریکییە تک تک ئارەقەم دەردا، وام هەست کرد هەموویان منیان دیوە چۆن بەربوومەتەوە، جارێکی دیکەش لەوە خەراپترم بەسەر هات... لە پاسێکدا کورسییەکی بەتاڵ نەبوو لەسەری دابنیشم، بەپێوە وەستام، من هەمیشە لە خەیاڵدا دەژیام... خەیاڵ بەشێک بوو لە ژیانی ساردم، داڵغەیەک گرتبوومی... لەناکاو کابرا ئیستۆپێکی گرت و قوناوقون کەوتمە سەر کۆشی کچێکی خرپن... نقەی لێوە هات، جنێوبارانی کردم: (سەرسەری... بێ شەرەف... خوێڕی... خوشک و دایکت نییە... عەیب ناکەی...؟) زۆری لێپاڕامەوە... دادی نەدا... خەڵکەکەش هەندێکیان پێدەکەنین... هەندێکیان لێم مۆڕ دەبوونەوە... دیارە لە

هەڵوێستی ئاوادا یان ئەوەتا پێدەکەنن یان مۆڕەت لێدەکەن... لە شەرمانا ئازای جەستەم وەک بینی ئاو دەلەرزی... من هەمیشە دەلەرزم، لەشم کەوتبووە سەر ئاو و ئارەقە... من هەمیشە ئارەقە دەردەدەم، خۆیشم نازانم لە کوێ دابەزیم... ئەوەندە دەزانم کە پاسەکە وەستا بەپەلەپروزێ دابەزیم، بەدەم ڕێگاوە نەفرەتم لە خۆم و پاس و کچە دەکرد، ڕووم کردە مزگەتێک و چوومە ئاودەستێکەوە... لەو ئاودەستەدا تێر گریام... من هەمیشە دەگریم، وام هەست دەکرد هەموو شارەکە تێم گەیشتووە کە من بەدەستی ئەنقەست خۆم بەرداوەتەوە سەر کۆشی کچێک... ئای لەو کچە سەربەگوێەند و دەمشڕە... دەبێ ئێستا شووی بەچ قوڕبەسەرێک کردبێ...؟ لێم مەگرن... دیسانەوە لەو باسە لام دا... ئێوەش بن هەر واتان بەسەر دێ... وەکو من وڕێنە دەکەن... وەلێ چی بکەم... چیم لە دەست دێ؟ گەر ئەو شەوە کابرای سەرخۆش پێڵاوی چەپی دابکەندبایە ئارام دەنووستم و خەوم لێنەدەزڕا... بۆ بەیانییەکەی وەک ئەفلاتونێکی بچکۆلە دەچوومە ناو هۆڵی (فارابی) و لەسەر کورسییەکەی دەستە ڕاست دادەنیشتم... دکتۆرەکانیش لە بنەبانی هۆڵەکە و لەسەر سەکۆیەکی تۆزێ بڵند چاویان تێدەبڕیم... پرسیاریان لێدەکردم، ئەوسا منیش چاوێلکەکەم لە چاو دەکرد و بەرگریم لە باسە بەپێزەکەی خۆم دەکرد... ژمارەیەکی زۆریش لە قوتابییان بەوپەڕی ڕێزەوە گوێیان دەگرت، کچە چاو ڕەشەکەش لە پێشەوە دادەنیشت و شاگەشکە دەبوو... سەرسامی ئەو هەموو زیرەکی و زانیارییە... شەرمی نەکردایە ماچی دەکردم... بەڵام ئاخ کابرای بەدمەست... هەی ئارەق خۆری نامۆی نزیک بەڕۆحم... دوو ساڵە خۆت بۆ ئەو شەوە هەڵگرتبوو... هەموو خەڵکی یان مریدی فرۆیدن یان هی پاڤلۆڤ... دوو ساڵە دەمەوێ زیندوو ببنەوە و دەست بخەنە نێو دەستی یەک... وا بکەم بۆ یەکەمجار یەکدی ماچ بکەن... لە بەرچاوی هەمووان بەیەکدی بڵێن:

(ئا ئەو کوڕە هەژارە توانی من و تۆ ئاشت بکاتەوە...!).

ئەوسا فرۆید بەنەشئەوە دەیووت:

(لە نامەکەیدا من زاڵترم...!).

پاڤلۆڤیش بەحەسرەتەوە دەیووت:

(زۆر نا...).

(دەزانی بۆ...؟).

(هەڵبەتە... فەرهاد پابەندی تیۆرەکانی جەنابتە...).

(ئاخر ئەوەت بیر نەچێ خۆی نەخۆشە...).

(بەڵام گەر زانستییانە بیر بکاتەوە دەزانێ ئەم دەردانە لە کوێوە هاتوون و لە کوێ جێگیر بوون...).

فرۆیدیش هەروەک بڵێی قۆشمەی پێبکا لێی دەپرسێ:

(چۆن...؟).

(زۆر چاک... تۆ مێشکی بنیادەم بەلاوە دەنێی... تا ئەوپەڕی پشت بەخەون و ئەفسانە دەبەستیت...!).

(ئاخر ئەفسانە یەکەم گەنجینەی زانیاری و هوشیاری مرۆڤ بووە...).

(بەڵام من هەر شتێ بەتاقیکردنەوەی بەردەست نەیگەمێ باوەڕی پێناکەم...).

(ئەی باشە من لە عیادەکەما چیم دەکرد؟).

(گوێت لە وڕێنەی چەند نەخۆشێک دەگرت و بەهەمان چاو سەیری ساغەکانیشت دەکرد...).

(تۆش کۆمەڵێ سەگت ڕاگرتبوو... بێ ئەوەی......).

(بێ ئەوەی سکم پێیان بسووتێ وا نییە؟ ئەو کەسانەی وا دەڵێن با پێ لە پشتی مرۆڤ نەنێن...).

(بەهەرحاڵ... فەرهاد یەکێکە لەو هەزارەها نموونەی ئەوە دەسەلمێنێ کە لە شیکردنەوەی دەروونیدا چ ئەنجامێکی گەورەم خستۆتە بەردەست...).

(وەک نەخۆشێک...؟).

(بەڵێ...!).

(نەخێر... خۆی نا... ئەم بەتەنیا نا... تۆ دەوروبەرەکەی فەرامۆش دەکەی... کەس لە سکی دایکییەوە نەخۆش نەبووە...).

(تێت ناگەم...).

(لە هەر شوێنێ زەلکاو هەبێ مێشوولەش زۆرە...).

(ئێمە باسی دەروونمان دەکرد...!).

(دەروون بۆ...؟ ئەی بۆ باسی مێشک نەکەین کە مەڵبەندی هەموو ئەو گرێیانەیە تۆ باسیان دەکەی...).

(پێویستم بەوە نییە... بێ هیچ بەڵگەیەک تیۆرەکانی من بەهەموو دونیادا بڵاو بوونەتەوە...).

(بە تایبەتی لە کۆمەڵگا بۆرژوا و سەرمایەدارییەکان...).

(بۆ تۆ لەو باوەڕەدا نیت من ڕەخنەم لەو کۆمەڵگایە گرتبێ...؟).

(ئەمەیان قسەی خۆت نییە و خەڵکی ئەو بەرگرییە لە تۆ دەکەن...).

(بەڵام ئەوەتا فەرهاد سەلماندوویەتی جیاوازی هەرە گەورەی نێوان من و تۆ لە زاراوە سایکۆلۆژییەکاندایە...).

(باوەڕ ناکەم...).

(کەیفی خۆتە...).

(بەهەرحاڵ... من باوەڕم بەتاقیکردنەوەی بەردەوام هەیە...).

(منیش باوەڕم بەنەخۆشی سەر قەرەوێلە هەیە...).

(من لەو بڕوایەدام گەر کۆمەڵگا خاوێن بێ مرۆڤ تووشی ئەو هەموو گرێیە نابێ کە تۆ خۆتت پێوە سەغڵەت کردووە...).

(کەی خاوێن دەبێتەوە...؟).

(رۆژێک دێ... ئەوساش ئەو نەخۆشییانەی تۆ لێیان دەدوێی دەچنە مۆزەخانەوە...).

ڕەنگە فرۆید و مامۆستا و قوتابیانی گوێگرم، لەوانەیە ئێوەش بڵێن بوونی کۆمەڵگایەکی وا خاوێن خەونێکی پیرۆزە و با بۆ داهاتوو هەڵیبگرین... کتوپڕ فرۆید چاویلکەکەی لە چاو دەکاتەوە و هەر وەک بڵێی لە پاڤلۆڤ ڕابکا... بەپێکەنینەوە دەڵێ:

(ئێستاش فەرهاد ئەو خۆپیسکردنەی منداڵی بیر نەچۆتەوە...).

ئەوسا هەموو پێدەکەنن و منیش وەک سەردەمی منداڵی تەریق دەبمەوە و سەری لووتم ئارەقە دەکا... دیسانەوە لام دا... نە ء... هەموو شتەکان تێکەڵن... من دەتوانم پەیوەندی لە نێوان مەل و ماسیدا بدۆزمەوە، لە نێوان ئاو و ئاگر، خۆڵ و خوا، دار و بەرد و ئەستێرە و خۆر و ئاسمان و شەیتان و خۆم و عەبە و پاڤلۆڤ و تۆو... ئەووو... من وتم شتەکان لام تێکەڵ و پێکەڵن... من هیلاکم... پاڤلۆڤ و فرۆیدیش نەگبەتن... گەر نەگبەت نەبن چۆن بەدەست منێکی نەگبەتەوە دەناڵێنن... من کێم تا بوێرم خۆم لە قەرەیان بدەم...؟ من کێم تا بتوانم خۆم بخەمە گەرداوێکی وا ترسناکەوە...؟ ئەوە دونیایە و من بەربوومەتە گیانیان،

لە قەسابێکی دڵڕەق دەچم بمەوێ کەل و پاچیان کەم... بێ گوناهم... گوناهـ... گوناهی کابرای سەرخۆشە و با فرۆید ملی ئەو بگرێ، هەقە پاڤلۆڤ زیندوو بێتەوە و یەک مانگ لەسەر حسێبی خۆی هەموو شەوێک ڤۆدگایەکی ڕووسی بۆ بکڕێ و لە بارێکی شاهانە دەعوەتی بکا، هەقە پێڵاوی چەپیشی بخرێتە مۆزەخانە، هەروەک چۆن پاڤلۆڤ مەدالیای بلیمەتی خۆی کردە ملی سەگەکەی... ئەو سەگەی بووە هۆی دۆزینەوەی تیۆرە مەزنەکەی، ئەی بۆ مەدالیایەکی زێڕین نەخرێتە ناو پێڵاوی چەپی کابرای سەرخۆش؟ نێوچەوانی ماچ بکا و ناویشی بچێتە نێو مێژووی دەروونزانییەوە، دەزانم ئەنجامی ئەم باسە سەغڵەتی کردووی، خۆ من شێت نیم، هەر ئەو شەوەی کە سەرخۆشەکە پێڵاوی چەپی دانەکەند و من خەوم لێ زڕا... یەکسەر... هەروەکو بروسک تیۆرەکەی پاڤلۆڤ لە مێشکما شریخەی هات و تەقییەوە... ڕاهێنان... ڕاهێنان... مرۆڤ ڕادێ... جا چ لەسەر چاکە و چ لەسەر خراپە... تا ئەو حەڵە دەمووت هەموو گرێ دەروونییەکان لە عەقڵی ناوەوە کورک دەبن و دەمێننەوە... بەڵام ئەوەتا پێڵاوی سەرخۆشەکە سەگەکەی پاڤلۆڤی بیر هێنامەوە:

(پاڤلۆڤ دەرگای تاقیگاکەی دەکاتەوە، گڵۆپەکە دادەگیرسێنێ، پارچە گۆشتێک دەخاتە بەردەمی سەگەکەی، دووبارە و سێبارە و سەدبارە دەبێتەوە، گڵۆپ و گۆشت، گڵۆپ و گۆشت... تا وای لێدێ بەداگیرساندنی گڵۆپەکە سەگەکە دەمی لیک بکا و وا بزانێ گۆشت هات...).

دیارە مرۆڤ ڕادێ... لەسەر هەموو کارێکی جوان... بۆ نا...؟ بژی سەگەکەی پاڤلۆڤ... بەڵام هەزار جار بژی پێڵاوی چەپی کابرای سەرخۆش کە وای کرد بەخۆمدا بچمەوە، بەچاوێکی دیکە سەیری پاڤلۆڤ بکەم، پەشیمانم لە جنێوەکانم، ئاخ... دە تێم بگەن... ڕەنجی دوو ساڵ... ببورە فرۆید... پێڵاوەکانت سەر سەرم... تۆش گەورەی، چاوم لێ سوور مەکەوە، خۆشم دەزانم نەخۆشم... من چیم...؟ دەزانم حەوت ساڵ حەزم لە کچە خاڵەکەم کرد و نەموێرا بیدرکێنم، شەرمم دەکرد سواری پاس بم، عەبەی توونچی تفی لێدەکردم، وەلێ گوناهـ... گوناهی کابرای سەرخۆشە، گوێ بگرە و تووڕە مەبە، هەر گەورە و خۆشەویستی، ڕاستە... پاڤلۆڤ-م درەنگتر ناسی، تۆ چاوی منت کردەوە، دە تۆ گوێ بگرە... خۆ تۆ گوێت لە سەدەها نەخۆش و قوتابی وەک من گرتووە، ها... تۆش نەخۆشیت، حەز ناکەی پاڤلۆڤ گرەوەکە بباتەوە، گوناهـ... گوناهی (قالە)یە... تۆ ملی ئەو بگرە... دوو ساڵە تەنیا بەشەو دەیبینم، درەنگی شەو... نازانم کێیە، کوڕی کێیە، چ کارەیە، بۆ لە بەغدایە، ژنی هێناوە یان تەڵاقی داوە، هەر نەیهێناوە، منداڵی هەیە... نییەتی...؟ چەندها پرسیاری بێ

وەڵام، بگرە خاوەن ئوتێلەکەش نازانێ ئەم باڵندەیە لە کوێوە هاتووە، نازانم چی لە بەغدا دۆزیوەتەوە... یان چی بزر کردووە...؟ پاڵەوانی چیرۆکێکی درێژە و منی بێ بەهرە پێی ناوێرم، زۆرجار دەمویست وەک حاڵەتێکی سایکۆلۆژی کەڵکی لێ وەربگرم... نەیدەهێشت...! بەدرێژایی ئەو دوو ساڵە نەمدی کەس بدوێنێ، تەنیا دەکۆکی... کۆکین و بەس، بەرۆژ خۆی ون دەکرد و شەوانە... هەموو شەوێ لە دەوروبەری سەعات دوانزە دەهاتەوە... چۆن هاتنەوەیەک...؟ لەتری دەدا، خۆی بەهەموو شتێکدا دەدا، زۆرجاریش تا نیوەشەوێکی درەنگ دەمایەوە و هەر بەپیاسە لە مەیخانەکانەوە دەهاتەوە، هەموو شەوێک بەهەمان شێوە، هەمان جووڵە، هەمان نووزە و کۆکین... بەسەر پێپلیکەی ئوتێلە سێ نهۆمییەکەدا هەنگاوی نەرم و سەرخۆشانەی دەنا، هێدی هێدی... لەسەرخۆ... هەروەک بلێیی پێ بەسەر دڵی خۆیدا بنێ، زۆرجاریش لەسەر یەکێ لە پێپلیکەکان بۆ ماوەی دە دەقیقە ڕادەوەستا و خەیاڵ دەیبردەوە، خۆی با دەدا... خۆی ڕادەژەند... وەکو کەسێ ژان بیگرێ... یان سەما بۆ مەرگی کەسێکی ئازیزی بکا، وەکو کەسێ خۆی بکا بەجۆلانە و دونیاش... هەموو دونیا بکا بەکۆرپە و ڕایبژەنێت، کتوپڕ خۆی بیر دەهاتەوە، دیسانەوە هەنگاوی سست و مردووانەی دەنایەوە... بەتاو دەرگای ژوورە نابووتەکەی دەکردەوە، بەسونگییە ژەنگدارەکە دەرگای لەسەر خەم و دڵی ژەنگرتووی خۆی دادەخست، هەر لە سەرەتاوە کە چوومە ئەو ئوتێلە هەرزانە (قالە) هەر لەوێ بوو... هەروەک بلێیی لەوێش لە دایک بووبێ، سەرەتا بۆ چەند ڕۆژێک وازم لە ماجستێر و خوێندنەوەی کتێبە قەبەکان هێنا... کەوتمە دوای قالە، ها لێرە و ها لەوێ، جادە و کۆڵان و بازاڕ و باڕ و سینەما و مزگەوت و تیاترۆخانە... بەپەلە هەنگاوی دەنا، خۆی دەکرد بەکون و کەلەبەری وا دەتووت مشکە و لێم ون دەبێ، یان جنۆکەیە و بەقاچاغ بۆتە مرۆڤ، سەیرە... بەدرێژایی ئەو دوو ساڵە سەلامی لێنەکردم... گەرچی ژوورەکەی بەسەر ژوورەکەی منەوە بوو، دەبووایە بەبەردەمی ژوورەکەمدا تێپەڕێ و لە پەنجەرەکەوە دەمدی بەسەر پێپلیکەکاندا هەنگاوی سەرخۆشانەی دەنا، لێی ورد دەبوومەوە تا سەر دەکەوت: هەمان چاکەتی بۆر و چڵکن، هەمان پانتۆڵی قەدیفەی ڕەش، پاشەڵ تەڕ و قوڕاوی، قژبژ و تۆزاوی، جووتێک پێڵاوی ڕەنگ مردوو... ئەوەندە کۆن ببوون، ئەوەندەش شتی بەسەردا ڕژابوو کە ڕەنگی یەکەمی کوێرببۆوە، ئەو پێڵاوەی وای کرد بەخۆم و فرۆید و پاڤلۆڤدا بچمەوە، گەر پاڤلۆڤ پێبزانێ و زیندوو بێتەوە دەیانباتە مۆزەخانە، وەک سەگەکەی پاڤلۆڤ کە پەیکەری بۆ کرا... ئەمیش ئاوا شانازییان پێوە دەکا... دەخرێنە قەفەزێکی شووشەبەند و لێی دەنووسرێ:

(ئەم پێڵاوانەی قالە بەقەد سەگەکەی پاڤلۆڤ مایەی شانازین و بوونە بەشێک لە مێژووی دەروونزانی...).

بەڵێ... بەدرێژایی دوو ساڵ من شێتی سەلامی قالە بووم، جنێوێکی قالە... کەچی ئەو منی بەپیاویش نەدەزانی، دوێنێ شەو سەلماندی ڕەنجی دوو ساڵەم پووش برنج بووە، من لە پاڤلۆڤ تێنەگەیشتبووم، سەدەها کتێب دادیان نەدام، بێچارە بووم، پتر فرۆیدم خۆش دەویست، وەلێ خۆشەویستی چی بکا...؟ خوا قالە بگرێ... ڕەنگە یەکێ بپرسێ چۆن ناویت زانی...؟ هەموو شەوێک خاوەن ئوتێلەکە پێی دەووت:

(قالە... بەس درەنگ وەرەوە... شەوێکی تر دەرگات لێناکەمەوە...).

قالە وەڵامی نەدەدایەوە، ئەمیشی بەپیاو نەدەزانی، سەرەتا وامزانی کەڕ و لاڵە... تا شەوێکیان بەقەهرەوە گۆرانییەکی چڕی... مەقامێک... کردی بەبەستە، کتوپڕ بڕی و بەهەورامی دەنگی لێهەڵبڕی، کردییەوە بەتورکی، پچڕاندی و گۆرانییەکی کۆنی (زهورە حوسێن)ی وت و... دواجار بەلاوک و حەیرانێکی دەشتی هەولێر کۆتایی پێهێنا و پاشان گوێم لە گریانێکی قووڵ و پڕ حەسرەت و خنکاو بوو... پڕ ژان و ئێش و دەرد... ئەو شەوە زۆر گریا... گریا، دوایی وەک هەموو شەوێکی دیکە بەژوورەکەدا دەهات و دەچوو، دەخولایەوە، وەک کەسێک شتێکی لێ ون بووبێ و لەژێر ڕووناکییەکی زۆر کز بەدوایدا بگەڕێ، شەوانەش دەوروبەری سەعات یەک و دوو خەوی لێدەکەوت... تا ئەویش نەخەوتبایە من خەوم لێنەدەکەوت، چاوەڕێم دەکرد تا دەهاتەوە، وتم گرفتی من لەوەدایە کە خەوم سووکە و ئاگام لە ترپەی پێی پشیلەش هەیە... قالەش کە دەهاتەوە مەست و مەدهۆش، کاس و وڕ، برسی و ماندوو، لەو کەسانەش بوو کە دوای خواردنەوە وەک مانگا نەوسن و چڵێس دەبن، بەترپەی پێی ئاشنا بووم... ببووم بەسەعاتێکی قورمیشکراو، بێ خەوتنی ئەو خەوم لێنەدەکەوت... ڕاهاتن... ڕاهێنان... ڕاهاتن... ڕاهێنان... بۆ بەدبەختی بانەکەی نێوان هەردوو ژوورەکە لەبەر پەڕپووتی و کۆنی خۆی وەک تەنەکە دەنگی دەدایەوە، گوێم لە هەموو تەقە و ڕەقەیەک بوو، هەموو خشپە و چرپەیەک... لە پەنجەرەکەشەوە هەموو نووزە و ناڵەیەکم دەبیست، خۆ دەمتوانی ژوورەکەم بگۆڕم... کەچی حەزم نەدەکرد و بەڵکو لە دڵەوە سوپاسی قالەم دەکرد کە ناچارم دەکا تا درەنگی شەو بخوێنمەوە و بنووسم، دەمخواست ماجستێرەکە بەدوو ساڵ کەمتریش تەواو بکەم و بگەڕێمەوە کن پیرەدایک و خوشکەکانم، کەچی نەمزانی لە دوا شەودا قالە ڕیسم

لێدەکاتەوە بەخوری، گەر ئەو شەوە پێڵاوەکەی دابکەندبایە... منیش... وازبێنە و با برینەکانم نەکولێنەوە، لە ژوورەکە مامەوە و ڕاهاتم، لەگەڵ ئەو بارە گونجام، دەشمتوانی بچمە (خانەی قوتابیان)... وەلێ سێ سەد... چوار سەد قوتابی بۆ من دەبوو بەژانەسەر، هەر یەکە و لە ئاشێک تێ بکا، پێشتر دیبووم... بۆ سێ هەفتە بووم بەسەرپەرشتیاری یەکێ لە خانەکان، هەر شەوەی دەیەها قوتابی سەرخۆش و عاشقم بۆ دەهاتەوە... ببووم بەدکتۆری نەفسی... هەر قوتابی بوو تا نیوەشەو هەگبەی دڵی پڕ دەردی خۆی بۆ من هەڵدەڕشت، هەر زوو ڕەوم کرد، دراوسێیەتی قالە گەلێ خۆشتر بوو لەوەی ببم بەپاسەوانی کۆمەڵێ قوتابی برسی نان و گان و... ئافرەت، من لە خوارێ و قالەش لە سەرێ، گوێم بۆ هەموو دەنگێ هەڵدەخست، سەیری بنمیچەکەم دەکرد وەک کەسێک سەر بۆ ڕەحمەتی خوا هەڵبرێ، پەنجەرەی ژوورەکەی من و ژوورەکەی قالە بەسەر کەلاوەیەکدا دەیڕوانی، بەهاوین و زستان داینەدەخست، زۆرجاریش دەمدی لە پەنجەرەکەوە بوتڵی بەتاڵی ئارەق و قوتووی شکاوی فاسۆلیا و لۆبیا و باینجان و مورەبای فڕێ دەدا، هەر شتێک کە قالە بەزیادی بزانیایە، کەلاوە کۆنەکە ببوو بەزبڵخانەیەکی گەورە، زبڵخانەیەک کە شایەستەی پایتەختێکی وا مەزن بێ، هەموو شارێکی گەورە زبڵخانەیەکی گەورەی گەرەکە، منیش لاسایی قالە و ئەوانی دیکەم دەکردەوە... وەلێ من چی فڕێ بدەم...؟ پارچە کاغەزی پیس و نووسراو... قالە بوتڵی ئارەق و من کاغەز... ئەو بۆ دەردی دڵ و دەروون... منیش هەر وا... ئەو بەڕەنگی خۆی... من ڕەنگی تر... منی نامۆ بەخۆم و بەغدا و هەموو دونیا... ئەو لە من نامۆتر... من برسی نان و ماچ و دایکم و سەدان شتی تر... ئەو لە من برسیتر، لەو پەنجەرەیەشەوە... لەو بانەی نێوانمانەوە زۆر دەنگم دەبیست خۆم ڕەنگم دەکرد، بەدیدەی خەیاڵ هەستم بەجیهانی ئەو دەکرد، دونیایەکی پڕ نهێنی و تەلیسماوی بوو، ئەشکەوتێکی نەدۆزراوە، لەو کەسانە بوو کە هونەرمەندەکان لەسەر تەختەی چایخانەکان پۆرترێتی بۆ بکەن، نووسەرێکی گەورە بیکا بەپاڵەوانی چیرۆکێک... وەلێ منی بێ دەستەڵات و بێ بەهرە و نەخۆش چیم بۆ دەکرا...؟ من خۆم بەدوای هونەرمەندێکدا دەگەڕام لە سیمای پڕ خەم و دەردما ڕەنگێک داڕێژێ، شاعیرێک لە شیعرێکدا ئاهم بکا بەئیقاع و فرمێسکەکانی نیوەشەوم بکا بەزەنگیانە و ڕشتەی هۆنراوەکانی، چیرۆکنووسێک بمکا بەپاڵەوانێکی سەر بڵند و بەزیو، ئازا و ترسنۆک، بگرە قالەش سکی بەمن نەسووتا، ئەوەتا پێڵاوی چەپی دانەکەند و ئەو شەوە خەوم لێنەکەوت... نامەی ماجستێرەکەشم: فت... دوور نییە تێکچم... ئاخر بۆ قالە...؟! هیچ

نەبێ شەوەهای شەو چاوەڕێم کردووی، وەک دوو دۆست... دوو برادەر هەموو شەوێ... تۆ هەستت پێنەکردووە، جا سەرخۆشێکی وەک تۆ کەی هەست بەمن دەکا...؟ قالە... من ئێستاش ڕێزی پێڵاوەکانت دەگرم، دەزانم دەردێکی گەورە... کارەساتێکی کتوپڕ... هەرەسێکی جەرگبڕ تۆی فڕێ داوەتە ئێرە، ئاخۆ کاتی خۆی لە کوێ جووتیار بووی؟ لە کام گوند شوان و گاوان بووی...؟ ئاخۆ حەزت لە چەندەها کچی کەپوو بەخەزێم و گوارەشۆڕ کردووە، چەندەها جار شەوانە چوویتە ژوانی نێو ڕانەمەڕ و کادینەوە...؟ من نایزانم قالە... من بێزار و پەستم، تۆ لێم ناگەڕێی بتناسم... تۆ بۆ دەست هەڵنابڕی... سەر هەڵنابڕی... سەلام ناکەی...؟ چیتە... وەک من نەخۆشیت؟ من گەر تۆ بناسم لەوانەیە واز لە پاڤلۆڤ و فرۆید بێنم و بەرەو شارە خامۆشەکەی خۆمان بگەڕێمەوە، چیرۆکی غوربەتیت بۆ هەموان بگێڕمەوە... بەڵام تۆ گەورەی... تۆ دەتەوێ وەک دێو بمریت، وەک بەفر بتوێیتەوە، وەک گڕکان کتوپڕ بتەقێیتەوە، شەوێ توورە بم دێمە سەرەوە و دەرگای ژوورەکەت دەشکێنم و دوو سەد هەزار ماچت دەکەم، من حەزم لەو لاوکەیە ئەو شەوە بەدەنگێکی کز و پڕ ئێشەوە وتت، ئارەزوومە بەزمانی خۆمان جنێوێکی مزرم پێبدەی، تۆ دەردێکی کوشندەی، ئەو شەوەی کە گریایت هەستم کرد فرمێسکەکانت بنمیچەکە کون دەکەن و دەڕژێنە سەر باڵیم، وەک باران پێخەفەکەم تەڕ دەکا، ویستم وەک بێچووە چۆلەکەی لا دەنووک زەرد دەمم بۆ فرمێسکەکانت بکەمەوە و هەڵیانمژم، لەوە ترسام ئەوەندە بگریت بانەکەی نێوانمان بتەقێ و ژوورەکەم پڕ بێ لە ئەسرین، ئەوەندە بگریت ئوتێلەکە سەرئاو بکەوێ... بگرە پایتەختیش... ببێ بەلافاوی نوح و هەموو دونیا داشۆرێ... هەقتە بگریت... بەڵام کوا... هەر زوو خۆت گرت و پیشت خواردەوە، تۆ منت خۆش ناوێ... نامناسیت... شەوێکیان دابەزە و وەرە ژوورەکەم... ژوورە پەڕپووتەکەم و میوانم بە، گەورەم کە... ئاخر منیش مرۆڤم، تۆ ئاسایی دەگریم... تەنیا ئەو شەوە... ئەو شەوەی گریایت و لاوکەکەت چڕی زانیم تۆ کەڕ و لاڵ نیت، هەموو شەوێ چاوەڕێم دەکردیت تا دەهاتیتەوە، هەستم بەهەموو جووڵەیەکت دەکرد، چرپە و خشپە و کۆکینت، تۆ ببوویت بەبەشێک لە کتێب و کاغەزەکانم، قەڵەمەکەم، چاویلکەکەم... بێ تۆ هیچم بۆ نەدەکرا، خەوم لێدەزڕا، بەتۆ بەسترابوومەوە، پەیوەندییەکی سەیر و نادیار، کە دەهاتیتەوە یەکسەر نەدەخەوتی، هێلکەیەک یا هەر شتێکی دیکە بووایە دەتخستە سەر هیتەرەکە، کزەی سووتانی ڕۆنەکە دەگەیشتە بەرگوێم، پەنجەرەکەت دەکردەوە، داتدەخستەوە... دەتکردەوە و داتدەخستەوە، نانەکەت دەخوارد، بۆنی چا، بەنێو ژوورەکەدا دەگەڕایت، تەپەی پێڵاوەکانت، وەک

ئەسپێکی لە ڕەو ونبوو نەدەسرەوتیت، سەرخۆشێکی دڵڕەق بوویت و نەدەخەوتیت، وەک ژنی ئاوس کە لەسەر مانگ و ڕۆژی خۆی بێ ژان دەیگرتی، سەرم هەڵدەبڕی و سەیری بنمیچەکەم دەکرد، دوو ساڵ... دوو ساڵی ڕەبەق ئاشنای تەپەی پێڵاوەکانت بووم، بەهەمان جووڵە و ئیقاع، دواجاریش لەسەر ڕۆخی قەرەوێلە هەناو قوپاوەکە دادەنیشتیت، زوو زووش جێگاکەیت دەگۆڕی، هەر خۆت بوویت و تەنیا... ژوورێکی چکۆلانە، پادشای شەوانی مەستی، بەرلەوەی بۆ یەکجاری ڕابکشێیت پێڵاوی ڕاستەت دادەکەند... هەموو شەوێک دووبارە و سێبارە و سەدبارە دەبۆوە، بەدرێژایی دوو ساڵ... بەجوانی هەستم پێدەکرد، پێڵاوی ڕاستەت دادەکەند و توند دەتکوتا بەزەوی ژوورەکەتا... بەتووڕەیی... بەوپەڕی پەستی و مەستی و بێزارییەوە، گوێم لە تەپەی یەکەم دەبوو... دەمووت تەواو... ئیتر درەنگە و قالە دەخەوێ... ئیتر منیش ماندووم و دەخەوم، بەپەلە قەڵەم و کتێب و پارچە کاغەزەکانم کۆ دەکردەوە، پاشان پێی چەپت بەرز دەکردەوە و پێڵاوەکەت دادەکەند، ئەویشیان هەروەک پێڵاوی ڕاستە... بەوپەڕی پەستی و مەستی و بێزارییەوە دەتکوتا بەزەوییەکە و دەنگی دەدایەوە، دەتووت لە هەموو دونیا پەست و تووڕە و بێزاریت، تەپەی دووەم و ڕادەکشایت... تەپەی یەکەم، دووەم، یەکەم، دووەم... سەدەها شەو... پاشان قەرەوێلەکەت دەکەوتە سەر زیکەزیک، یەک دوو چرکەش ئەو زیکە زیکە نەدەبڕایەوە، خشتە خش... زیکەزیک، پاشان کپی و بێدەنگییەک، خامۆشی قووڵی نیوەشەو... ئیتر دەمزانی تۆ خەوتیت... تا بەیانی... دەبووی بەمردووی سەد ساڵە، منیش... دەرحاڵ بەدوای تۆدا دەخەوتم، سەدەها شەو ئاوا ڕاهاتم... ڕاهاتن... ڕاهاتن... قالە... بێ ئەوەی هەست بەخۆم بکەم ببووم بەسەگەکەی پاڤلۆڤ... تا نەتخەوتبایت نەدەخەوتم... بەدرێژایی چەندەها شەو... بەهەمان شێوە و بار، هەمان ڕەنگ و دەنگ، هەمان جووڵە و هەناسە و ئیقاع، کردنەوەی دەرگا، داخستن، کزەی ڕۆنی سووتاو، بۆنی چا، پەنجەرەکردنەوە، پێوەدان، تەپەی پێڵاوی ڕاستان، پاشان هی چەپ، ڕاست... چەپ، ڕاست... چەپ... دوو تەپە... بوم... بوم... یەکەم... دووەم... زیکەی قەرەوێلە، خاوبوونەوەیەک، خامۆشی... خەوتن... منیش بەدواتەوە... هەروەک سەربازێکی بەوەفا کە پێشەواکەی خۆش بوێ و لە شەڕی گەورە و بچووکدا هەر بەدوایەوە بێ و قەت نەپرسێ.

کەچی... بۆ بەدبەختی من ئەو شەوە لە هەموو شەوان درەنگتر هاتیتەوە، لە پەنجەرەکەوە تۆم بینی، بەلارەلار بەسەر پێپلیکەکاندا هەنگاوی سست و مەست و ماندووانەت دەنا، چوویتەوە ژوورە ژێر بۆنکەوتووی ئارەق و ئارەقە، ژووری سەد ڕەنگ و بێدەنگ، ژووری

پڕ نهێنی و گریانی نیوەشەو، لاوکی بریندار، خەمی بێ سەرەتا و کۆتایی، خەمی هەرەسێکی مەزن، ژووری خەوتن و خەیاڵ و خەون و غوربەت و تەنیایی، دووبارە بۆ سەدەمین جار گوێم هەڵخست، چاوەڕێ بووم بخەویت... ئاخر بۆ بەیانی بەرگریم لە نامەی ماجستێرەکەم دەکرد، دەگەڕامەوە کن پیرەدایک، ماڵئاواییم لە بەغدای جەنجاڵ و ژانەسەر دەکرد، دەچوومەوە دارستانە هێمنەکەی شار و گوێم لە کوکوختییەکان دەگرت، فرۆید لە خۆشیانا دەستی بەسمێڵیدا دێنا... پاڤلۆڤ گلەیی لێدەکردم، چاوم بریبووە بنمیچەکە... هاتوچۆ، تەپەتەپ، کزەی ڕۆن، بۆنی چا، گۆرانییەکی کپ و خنکاو، پەنجەرە کردنەوە... زیکەزیکی قەرەوێلە، پێڵاوی ڕاستەت داکەند و... چاوەڕێ بووم... چاوەڕێ بووم... چاوەڕێ... ئەوەتا تەواو... پێڵاوی ڕاستەی داکەند... ئێستاش پێڵاوی چەپی دادەکەنێ و یەکسەر دەخەوێ... منیش دەخەوم و بەیانی هۆپ ماجستێر... دەخەوێ و دەخەوم، چاوەڕێ بووم... چاوەڕێ... کوانێ...؟ دەنگ نییە، دونیا کپ و خامۆشە، قالە نەکەی ماڵم وێران کەی... ئەوە چییە...؟ خەوتیت... ئای قالە بۆ نەگبەتی من، ئەو شەوە، پێڵاوی چەپت دانەکەند، تەنیا ئەو شەوە، ڕێکەوتی شووم، بەخەیاڵی سەرخۆشییەوە لەسەر قەرەوێلە ڕاکشایت و دەرحاڵ خەوتیت، دیارە لە هەموو شەوێک مەست و ماندووتر بووی، بەپێڵاوی چەپەوە نووستیت، سەیرە... منیش وەک تۆ ڕاکشابووم و کەچی خەوم نەدەهات... قالە... شەوەهای شەو لەو پڕۆگرامە لات نەدا... کەچی ئەو شەوە، بۆ دواجار، بۆ دواشەو پێڵاوی چەپت دانەکەند و منیش خەوم لێزڕا... هەرچەندی کردم و کۆشام... نەخێر... خۆم خستە سەر سک، کەوتمە سەر تەنیشت، چەپ، ڕاست، سەرپشت، بەتانییەکەم بەسەر چاومدا دا، لە یەکەوە تا سەدم ژمارد، لە سەدەوە تا یەک، ژمارەی تەلەفۆنەکانم هێنایەوە یادی خۆم، ناوی زانا و داناکان، خەڵکانی گەڕەک، ژمارەی پاسەکانی بەغدا... نەخێر خەوم لێنەکەوت، خەو بوو بەتەم و ڕەوییەوە، مێشکم تەقی، ئەوەندەی نەمابوو هاوار بکەم... جنێوبارانت بکەم... خەوم لێزڕا... بۆ پێڵاوی چەپت داناکەنیت...؟ هەستامەوە و بەناو ژوورەکەدا هاتم و چووم، لە پەنجەرەکەوە سەیری گڵۆپەکانی دەرەوەم کرد، خۆشیم لەو دیمەنە دڵگیرە نەبینی، بێزار بووم... تا دەهات دەنگ و ڕەنگ نەدەمان و شەو خامۆشتر دەبوو، شێت بووم، هەروەک بڵێی قالە دوژمنداری من بێ و لەو شەوەدا پێمبڕێژێ، بۆ سەدەها شەو هەردوو پێڵاوەکەت دادەکەند و... کەچی... کەچی... بەتووڕەیی پەنجەرەکەم کردەوە، دامخستەوە، ویستم وای بنوێنم ئارامم... لەبەرخۆمەوە گۆرانییەکم چڕی، ڕاکشامەوە و سەیری بنمیچەکەم کرد... نەخێر تازە تەواو... قالە سواری بەلەمی خەو

بوو... خۆی خستە باوەشی گەرداوێکەوە، لەو ئوتێلە تەنیا من نەخەوتبووم، سەیرێکی سەعاتەکەم کرد... درەنگە، گێژ و کاس بووم، سەرم دەسووڕا... دواجار بڕیارم دا... بەپەلە دەرگاکەم کردەوە و بەپێپلیکەکاندا هەڵگەڕام، وەک پشیلەیەکی تۆقیو، ڕووەو ژوورەکەی تۆ، خۆم گرت و دەرگاکەم نەشکاند، وەک پیاوێکی شارستانی لە دەرگام دا... دەرگای داخراو لەسەر مەستێکی غەمگین و نامۆ... جارێک، دوو، دە، چل... پەنجا جار لە دەرگاکەم دا، خەریک بوو هەموو ئوتێلەکە وەئاگا بێ، تۆ زۆر مەست بوویت، دواجار بەخاوەخاو دەرگاکەت کردەوە، کەلێنێکت تێخست، خەو لە چاوانتا شکابوو، سەرت هەڵبڕی و لاو و نیو سەیرێکی منت کرد، لەنێو ئەو تاریکییەدا دەموچاوت نوختەیەکی ڕەش و گەورە بوو، بالێت لە درەختێکی ساوای بەر ڕەشەبا دەچوو، دەستەکانت دەلەرزین... هەموو ئازای جەستەت دەلەرزی، بەنەرمە تووڕەبوونێکەوە وتت:

(فەرموو کاک فەرهاد...!).

ئای لەو خۆشییەی دایگرتم، خەنی بووم، کەواتە تۆ ناوی من دەزانیت، ئەوەندەی نەمابوو لە خۆشیانا بچمە سەربانەکە و خۆم فڕێ بدەمە سەر جادەکە... چۆن ناوی منت زانی...؟ بۆ...؟ دوای تۆزێ بەهێمنییەوە... بەترس و لەرز و شەرمەوە... وەک ترس و شەرمی ئەو ڕۆژەی لە پۆلەکە خۆم پیس کرد... وتم:

(قالە گیان... وا بزانم پێڵاوی چەپت دانەکەندووە... من لە خوارەوە خەوم لێزڕاوە...!).

دەمم تەتەڵەی کرد و خەریک بوو لاڵ بم... پاشان وتم:

(تکام وایە پێڵاوی چەپیشت دابکەنیت... بەڵام بوەستە تا دەچمەوە ژوورەکەم...).

ویستت دەرگاکە دابخەیت... نەمهێشت:

(دایمەخە و تێم بگە... بەیانی نامەی ماجسـ..... نەء... تۆ دەبێ هەردوو پێڵاوەکانت.... هیچ... نازانم بڵێم چ...؟ هەقە تۆ......).

بە گومانەوە و مەستانە وتت:

(ئەوە تۆ دەڵێی چی...؟).

(دەڵێم پێڵاوی چەپت دانەکەندووە و خەوتوویت...).

(جا تۆ هەقی ئەوەت چییە...؟).

(ئاخر من خەوم لێزڕاوە و ڕاهاتووم کە تۆ...).

(کە من چی...؟ کەس بەم نیوەشەوە بەخەڵکی ڕابواردووە...؟).

(حەیفت نەکرد... ئەمن چۆن...).

(فەرهاد...).

(بەڵێ...).

(عەیبە بۆ تۆ... بڕۆ بنوو...).

ویستم تێت بگەیەنم کە چۆن بەو دوو تەپەیە ڕاهاتووم... دەمم داپچڕی و وتم:

(هەڵبەتە جەنابت ئاگات لەوە نییە کە من بەیانی......) نەتهێشت قسەکەم تەواو بکەم و بوویت بەهێزی ڕەشەبا و دەرگاکەت لە ڕووما داخست، سونگییە ژەنگدارەکەت ڕاکێشا و وەک تەڕک خۆت بەردایەوە سەر قەرەوێڵەکە، لە دەرگام دایەوە، نەتکردەوە... زۆر وەستام... پاڕامەوە... لەودیو دەرگاکەوە تکام لێکردیت:

(لێم ببوورە...!).

سوێندم خوارد کە نیازم خەراپ نەبووە.

(بمبوورە لە خەوم کردیت...!)

کەچی تۆ بێباکانە پرخەت دەهات، هەقتە... ماندوویت، بەڵام منیش ماندووم... زاڵم... کافر... قالە... تۆ من ناناسیت... دوو ساڵە و بانێکمان بەینە... کەچی نامۆم بەدونیات، نامۆی بەدونیام، چۆن توانیت دڵم بشکێنیت...؟ خەڵکی داوای شتی زۆر گەورە لە یەکدی دەکەن، من چیم داوا لێکردووی... دوو ساڵە دراوسێین... هاوزمان و هاوخەمین و کەچی داوای جگەرەیەکم لێنەکردووی... یەکەمجارە لێت دەپاڕێمەوە:

(پێڵاوی چەپت داکەنە...!)

ئاخر ئەمەیان پەیوەندی بەمەسەلەیەکی گەورەوە هەیە... مەسەلەیەکی سایکۆلۆژی... هەردوو پێڵاوەکانت دانەکەنیت... گوێم لە دوو تەپە نەبێ: خەوم لێدەزڕێ، خۆت فێرت کردووم، وا ڕاهاتووم... ئیتر بۆ لێم زویر دەبیت؟ دەرگا دادەخەیت...؟

دەی قەیدی ناکا... لێت دەبوورم، زۆر مەست بوویت، دەزانم دڵت چەندە پاکە... بەیانی... دوو بەیانی... مانگێکی دیکەش بیرت بێتەوە بۆ ئەم دڵشکاندنەی من دەگریت، تۆ هەر سەپان و شوان و گاوانەکەی جارانیت... خوا بتگرێ... ئەو شەوە تا بەیانی گینگڵم دا... ئەو شەوە تا بەیانی لەگەڵ سەگەکەی پاڤلۆڤدا ژیام، هەر ئەو شەوەش لە نامەی

ماجستێرەکەم کەوتمە گومان، زوڵمم لە پاڤلۆڤ کردبوو، هەر ئەو شەوە بیرم لە نەخۆشییەکانی خۆم کردەوە، کچە خاڵەکەم، پیرەدایک و خوشکەکانم، عەبەی توونچی، ئەشکەوتەکانی دەروون، جەنگەڵی چڕ و تاریکی هەزاربەهەزاری هەست و هۆشی ناوەوە، ڕاهاتن، بێئاگایی... هەر ئەو شەوە کە گەڕامەوە ژوورەکەم ئەمەم نووسی:

{قالە = پاڤلۆڤ

من = سەگەکەی پاڤلۆڤ

پێڵاوی چەپی قالە = داگیرساندنی گڵۆپی ژوورەکەی پاڤلۆڤ

تەپەی پێڵاو = پارچە گۆشتەکەی پاڤلۆڤ

خەوتنی قالە = لیکی دەمی سەگەکە

خەوتنی من = تێربوونی سەگە برسییەکە...}.

ئای قالە... تۆ... میوانێکی نامۆی ئوتێلێکی هەرزانی بەغدا وام لێدەکەی تووشی دڵەڕاوکێ بم، سوپاست بکەم یان ئەوەتا نەفرەتت لێبکەم، ماچ یان جنێوبارانت کەم، گەر تۆ پێڵاوی چەپت دابکەندبایە من دەخەوتم و بۆ بەیانییەکەی بەرگریم لە ماجستێرەکەم دەکرد... ئەوساش هۆڵەکە سەدەها کۆتری چەپڵەی لێهەڵدەفڕی، بەڵام ئەوەتا تۆ پێڵاوەکەت دانەکەند و منیش خەوم لێزڕا، هیلاک و ماندوو... خوێندنەوەی نامەکەم دواخست... ئێستا چی بکەم... هەر نامەکە خۆی بخوێنمەوە یان پەشیمان ببمەوە...؟ ئای کە فرۆید شاگەشکە دەبوو... تۆ هەموو شتێکت هەڵگێڕایەوە، تۆ... سەرخۆشێکی لانەواز... کەوتووی ژێر بار و دەردێکی گەورە... هاتیت و پاڤلۆڤ - ت سەرخستەوە... چی بکەم... تۆ بڵێی بەشێتم نەزانن گەر پاشگەز ببمەوە...؟ دەترسم هەر لە هۆڵەکە چوارپەلم ببەستن و سواری ئۆتمبێلێکی ڕەشم بکەن... بەرەو شێتخانە... یان خەستەخانە... قالە... کوردانە فریام کەوە... چی بکەم...؟ بەرگری لە نامەکەم بکەم یان ئەوەتا دانەکەندنی پێڵاوەکەت و خەوزڕانم بەتیۆرەکەی پاڤلۆڤەوە گرێ بدەم و مۆڵەتێکی تر لە لیژنەکە وەربگرم... مێشکم تەقی... بۆ لەگەڵما نایەیت...؟ وەرە کن دکتۆرەکان و باسی ئەو شەوەیان بۆ بکە... تا باوەڕم پێبکەن و نەڵێن تێکچووە... قالە... من گرتوومی... لە هۆڵەکە باسی تۆ دەکەم... ئەو ڕۆژە... لە کۆتایی باسەکەمدا ڕوو لە هەموویان دەکەم و دەڵێم:

(بەڕێزان... من لەم نامەیەی خۆم دوودڵم...!).

پاشان بەدوورودرێژی ئەم چیرۆکەیان بۆ دەگێڕمەوە، ئەوساش... ئا ئەوسا... یان بەچەپڵە

هۆڵەکە بەسەرما دەڕمێنن یان ئەوەتا... دەرم دەکەن... ئەی کێ نالێ لەسەر شەرەفی حەقیقەتی زانست و پاکیم بەئیمتیازەوە بەڵگەنامەکەم نادەنێ...؟ وەلێ دووریش نییە وا تێبگەن تێکچوویمە... دیارە ئەوساش بەگومانەوە سەر لە بنگوێی یەکدی دەنێن تا چارەسەرییەک بۆ نەخۆشێکی ترسناک و بەستەزمانی وەک من بدۆزنەوە... تۆ بڵێی وابێ...؟ تۆ بڵێی... ها...؟!!

(١٩٨٥)

سلێمانی - ڕەشەمێ

پەراوێز:

(١) ئەم چیرۆکە کەم تا زۆر پەیوەندی بەڕوانین و تیۆرەکانی پاڤلۆڤ و فرۆیدەوە هەیە.

(٢) تەکنیکی چیرۆکەکە پەیوەستە بە(قوتابخانەی شیکردنەوەی دەروون)ییەوە... بەتایبەتی لە بواری تەقاندنەوەی شتە شاراوەکان کە تەوژمی ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆی هۆشی گرتۆتە خۆی، هوشیاری و بێئاگایی... لەپاڵ ئەوەشدا دان پیانان و داڵغە و وڕێنەی تێهەڵکێش کراوە.

(٣) لەم چیرۆکەدا هەست بەدووبارەکردنەوەی هەندێ حاڵەت دەکەی... ئەمەشیان هەر بەدەستی ئەنقەستە چونکە خزمەتی لایەنی هونەری و فیکری چیرۆکەکەم دەکا... پەیوەندی بەڕاهاتن و (پەرچەکرداری مەرجی - المنعكسات الشرطية)ی پاڤلۆڤەوە هەیە و بۆ سەقامگیربوونی حاڵەتێک گرنگی بەدووپاتکردنەوە دەدا.

(٤) بەڕادەی یەکەم ویستوومە چیرۆکی حاڵەتێکی سایکۆلۆژی لێدەربچێ نەک تواندنەوەی تیۆرە سایکۆلۆژییەکان.

ش.ح.

ڕەنگاڵە

(حەسەن) وەک هەموو ئێوارەیەک لەژێر بۆن و باری ئارەقە و چڵک و هەتاوی خۆشی خۆرنشین و نەشئەبەخشی دەمەوئێواران دەگەڕێتەوە، ئێوارەیە و تەنیایە... ماندوو... تازە لە بۆیەکردنی کۆشکێکی تازە بۆتەوە، حەسەن دڵدار بوو... ئەمێستاش هەر دڵدارە، پار دڵداری مریەم و شانۆ بووە... ئەمساڵ... ئیمڕۆ ئێوارە... دوای هاوین و پاییز و زستان و بەهارێک بەتەنیا شانۆی بۆ ماوەتەوە... بەتەنیا عاشقی شانۆیە... شانۆ و بەس... ئاخر مریەم ڕۆیشت... ماڵئاوا... بەزیندوویێتی کۆچی کرد... پیرەباوکیش لێکەوتووە، دەبێ بەپاسەوانی ئەو کۆشکانەی حەسەن هاوینان بۆیەیان دەکا... بۆیەی سوور و زەرد و شین و سەوز و سپی و قاوەیی... هەموو ڕەنگێ... بەقەد خەم و خۆشی و هیوا و ئاوات و خەوبینینی مرۆڤەکانی سەر ئەم زەمینە، حەسەن-یش بەخۆ و بەکراسی سپی و پانتۆڵی خمدارەوە... لەگەڵ ئەو هەموو لەکە و پەڵە و پنتکە ڕەنگاوڕەنگانەی سەر کراس و پانتۆڵ و دەم و چاوو دەست و سەر و پرچە ئاڵۆزەکاوەکەی هەر لە ڕیشۆڵە دەچێ... زۆر جاریش هاوەڵەکانی پێی دەڵێن:

(- ئێواران کە لە بۆیەکردن دێیتەوە هەر دەڵێی ڕیشۆڵەی...!).

ئەویش وا وەڵامیان دەداتەوە:

(- خۆشم دەزانم...).

لە دڵەوەش بیری لە قسە ناسکەکانی مریەم دەکردەوە:

(- حەسەن... تۆ بەم هەموو ڕەنگ و بۆیەوە هەر لە ڕەنگاڵە دەچیت...

- واش نا...
- بۆ نا...؟ زیاتریش... دیوتە...؟
- هەڵبەت... لە دوورەوە...
- ئای کە مەلێکی جوانە...
- ئەوە لە بەرچاوی تۆ من ڕەنگاڵەم... ئەگینا لای خەڵکی دیکە من ڕیشۆڵەم...
- ناماقووڵیان کرد...).

حەسەن... ئیمڕۆ ئێوارە پەست و نیگەرانە، ژانێکی تاڵ و بێزەوەر دڵی ئازار دەدا، بەم ئێوارەیە یادی هاوینی پار دەکاتەوە، پار لە ڕۆژێکی وەک ئیمڕۆ هەواڵی مریەمی لێ برا... مریەمی خەون و خۆشی، هیوا و ئاوات، هەقیەتی کە دڵتەنگە... ئەم ئێوارە شیرینەی ژێر هەتاوی ڕەنگین و ئەرخەوانی خۆرنشینی لە بەرچاو لێڵ و تاریکە...!

ئا ئێستا گەیشتۆتە گۆڕەپانە چۆڵەکەی نێوان خانووە تازەکان و گەڕەکە کۆن و دوورەکانی شار، لە پێشەوەڕا گەڕەکە بۆرەکەی خۆیان وەک کۆمەڵە کولانە و کەلاوە و کۆلیتێک دیارن و لەژێر زەردەپەڕی ئەو ئێوارەیەدا هەر دەڵێی سووتاون و تازە گڕەکەیان دامرکاوەتەوە... لێرەوەڕا زۆر نزم و تێکەڵ و پەرپووت دێنە بەرچاو... گەڕەکی پڕ لە مەزن و منداڵ و ژن و پیاو و برسیەتی و خەونی ناخۆش و ئاژاوە و مەرگ و لەدایکبوون و بەزین و سەرکەوتن، جارجارەش بەحەسرەتەوە ئاوڕی لە خانووە تازەکان دەدایەوە... خانووە خامۆش و کپەکان، هەندێ لەو کۆشکانەی هێشتا بۆنی گڵ و گەچ و چیمەنتۆ و بۆیەیان لێ دێ، ئەو کۆشکانەی هێشتا دوورن لە ئاهەنگ و بەزم و دزی و حیزی و درۆ و پیلانی ڕەش و سووکی هەمیشەیی خواپێداوەکان، خۆرنشینە و خەمێکی کوشندە دڵی حەسەنی گرتووە و تێکەڵ بەزەردەی خۆرئاوا دەبێ، پتر وای لێدەکا بەو دەنگە زوڵاڵ و کەرخ و غەمگینەی گۆرانی ماتەمەنیی بچڕێ... هێدی هێدی... ئەو گۆرانییانەی وەک خوێن لە دەمی دڵەوە دەڕژێن و وەک فرمێسکی تاڵ و گەرم لە چاوی عاشقێکی دوور وڵات و خۆشی نەدیدە دەبارێن. ئای گەر بگریایە... چەندە خۆش دەبوو... ئەوەندە بگریایە تا ئەو هەموو ڕەنگ و بۆیە و پەڵانەی سەر دەموچاو و مل و کراس و پانتۆڵەکەی دەخووسانەوە، دەسڕانەوە.... دەشۆران... بەڵام وەی لە دڵساردی و مەینەتی...! با ئەم ڕەنگانەش بشۆرێن... چی دەتوانێ پەڵە و ڕەنگە بۆر و ڕەشەکانی ئەو خەمە قورسانەی نێو ناخ و دەروونی بسڕێتەوە، ئەم گۆڕەپانە چەند چۆڵە... خامۆش... تەنیا دەنگێ لە ئاسمانەوە دێ... نەغمەی باڵندە ئاسوودەکانی دەمەو ئێواران، بەجووکە و چریکەی ناسک و خۆش ئاواز پێشوازی ئێوارەیەکی وا کپ و مەنگ دەکەن... دەم دەمیش دەبێ بەو گۆرانییە بێدەنگەی قولپەقولپ لە دڵی حەسەنەوە هەڵدەقوڵێ و بەشادەمار و دەمارە دەزوولەییەکانیدا وەک خوێنی ڕەش دەڕوا و کەف دەکا... دەڕوا تا لە بینیدا دەبێ بەئاخێکی گەرم و سەر هەڵدەدا، بەخەمەوە ڕووەو شینایی ئاسمان سەر هەڵدەبڕێ، باڵندە سەرخۆشەکانیش ڕووەو قوڵێیی ئاسمان بەرز دەفڕن... وەک بڵێی لەو ئاخە گەرمە بترسن... ئاخی پڕ گڕی خەفەت...!

حەسەن بەدەم خەیاڵەوە و بەسەرەسم لە بەردەکان هەڵدەدا... ئەو بەردانەی خوا دەزانێ چەندین ساڵە لە جێی خۆیان جێگیر بووینە و ئاوا کەوتوون، کەسێک نییە حەسەن ئاوا لە جێگەی خۆی بلەقێنێ، لای ببات، ئەمدیو و ئەودیوی پێبکا، بەردیش بەر نووکی پێڵاوی ڕێبوارێکی وێڵ دەکەوێ و لە شوێنی خۆی دەلەقێ، جێ دەگۆڕێ، کە بەر یەکدی دەکەون زرمەیان دێ و دەنگ دەدەنەوە، چەند توندتر بەر یەکدی بکەون ئەوەندە پتر گەرم دادێن، پڕیشکی ئاگر دەپژێنن، سەرەتاش ئاگر وا دۆزرایەوە، بەردێک بەر بەردێکی دیکە کەوت، ئاگر پژا... پووش و پەڵاش و دڕک و داڵی ئەو ناوەی سوتاند، ئەوسا ئاگر سەراسیمە و شێتی کردن، لێی ترسان، دوور کەوتنەوە، لەوساوە فێری خۆگەرمکردنەوە و گۆشت برژاندن بوون... پاشان ئاگریشیان پەرست:

(ئاگر... ئاو... هەوا... خۆڵ)

حەسەن بیر لە (زەرادەشت) دەکاتەوە، لە (ئاڤێستا)... بیر لە یەکدانی دوو بەرد و گەرمی، مریەم و خۆشەویستی، مریەم و خۆی، بەڵام کەسێ نییە شەقێکی ئاوا خواهانە و پڕ بەزەیی لە حەسەن هەڵدا، لێرەوە بۆ شوێنێکی دیکە بیلەقێنێ، دەنگی بێ، گەرم دابێ، هەر مریەم ئەو ڕێبوارە بوو، ئەمیش زوو ماڵئاوایی کرد، کێ دەڵێ مریەم دەبێتەوە...؟ نەشبێتەوە... هەفتەیەکی دیکە پەردەی شانۆ بۆ حەسەن و خەمە گەورەکانی دەکرێتەوە... چی لە هاوار و خەڵک و شانۆ گەورەترە...؟ بەڵام مریەمیش خەمێکی قورسە، کەواتە تا هێز لە پێیەکانیدا هەیە با شەق لە بەردەکان هەڵدا، بەخۆشییەوە هەڵدەبەزنەوە، دەڵێی ساوایەکن و لە خۆشی ختووکەیەکی دایکانە دەتریقێنەوە، هەموو شتەکان حەز دەکەن بجووڵێن، ڕابکەن، بفڕن، ئەوەتا باڵندەکان سرەوتنیان بۆ نییە، گەڵێی درەختە دوور و نزیکەکان، شنەی با، خۆری ماندوو، تەنیا مردووەکانی سەر گردەکە نەبێ، چەندەها ساڵە چۆنن هەر وان، لەژێر تیشک و پرشنگی هەتاوی بەیانییان چاو هەڵناهێنن، لەگەڵ چاو لەیەکنانی خۆری ماندووی ئێواران ناخەون، خەریکە پیرە دایکیش ببێ بەمیوانێکی هەمیشەیی ئەو گۆڕستانە، نەخۆشی شەکرە و ڕۆماتیزم و چاوکزی پەکیان خستووە، حەسەن شەوەهای شەو سەری پڕ لە ئاژاوە و خەونی دەخاتە نێو باوەشی پڕ لە میهری دایکی و... ئەویش وەک سەردەمی منداڵی دەیلاوێنێتەوە، بەیەکەوە دەگرین... دایکی بەخەم و برینی حەسەن نازانێ...

ئاوڕێکی دیکەی لە کۆشک و خانووە تازەکان دایەوە، ئەمشەویش پیرەباوک وەک زۆربەی شەوانی دیکە هەر لەوێندەرێ دەنوێ، لەوێ و بەتەنیا، لە نێو تاریکی و دووکەڵی

جگەرە و هەناسەسواری و خەوی سووک و بۆنی بۆیە و گڵ و گەچ، هێشتا ئەو باشترە لە پیرەدایک...

(– حەسەن من دایکت نیم تا دوا هەناسە وەک سمۆرەی زیت زەق زەق سەیری دونیا دەکەم...) باشتر... هێشتا بەرپێی خۆی دەبینێ، چاوەکانیشی کز نین، دڵتەڕی وا لە مرۆڤ دەکا چاوەکانی هەر بەدونیاوە بن، جوانە تا دواساتی ژین بنیادەم جوانی هەر بەچاوی خۆی ببینێ... وەک چرا کوژانەوەی بەرەبەیانییەکی تاریک و ڕوون، کە لە دایک دەبین چاوەکانمان وەک هی پشیلە نەپشکووتوون، نابێ هەرواش بمرین... لە تاریکییەوە بۆ نێو تاریکی... ئای لەو سەفەرە سەیر و سەختە...!

پیاسەی تەنیایی دەمەو ئێوارانیش خۆشە گەر دڵ خۆش بێ، لەشیش لەژێر باری کار و ئەرکی گرانی ڕۆژێکی دوورودرێژ دانەڕزابێ، کۆستێکی گەورەش برینێکی قەبەی نەخستبێتە دڵ، خەیاڵی مریەم تین و تاوی لێ سەند، چەند پۆلە مەلێکی ڕەنگاوڕەنگ برینی یادەکەیان وەک ئیمڕۆ و دوێنێ تازە کردەوە، خوێنی لێ دەتکا، کێ دەتوانێ خوێنی برینێکی بزر و شاراوە ڕابگرێ:

(– حەسەن ڕەنگاڵەکان وەک تۆ ئێسک سووک و چریکەشیان خۆشە...

– ڕاستە... بەڵام تۆ دەزانی من ڕیشۆڵەکانم خۆشتر دەوێن....

– تۆ هونەرمەندی... چۆن حەز بەجوانی ناکەی؟

– ئاخر جوانی لای من شتێکی ترە...

– جوانی هەر یەک شتە...

– نەخێر وانییە... من کە ڕیشۆڵەکانم خۆشتر دەوێن لەبەر ئەوەیە کە گوناهترن...

– کێ دەڵێ گوناهترن...؟

– من... زستانان بەکۆمەڵ ڕاو دەکرێن و دەخورێن...

– قەت ئەوەندە ساویلکە نەبوویت!

– بۆچی...؟

– ئێ خۆ ڕەنگاڵەش دەخرێتە قەفەزەوە...

– بەڵام جیاوازە... ڕۆژێک دێ ڕەنگاڵە بەڕەللێ بێ و بفڕێ... بەڵام ڕیشۆڵەکە دەخورێ و تەواو... جارێکی دیکە نافڕێتەوە...

– ئاخر چار نییە... ڕیشۆڵە بەو هەموو ڕەش و برشییەوە گەر نەخورێت کەڵکی چی هەیە...؟

– ئاخر هەر لەبەر ئەوەیە پترم خۆش دەوێ...

– لەبەر ئەوەی کە ناشیرینە...

– هەڵبەت... نە چریکەی خۆشە و نە وەک ڕەنگاڵەش جوانە...

– تۆ مەسەلەکەم لێ ئاڵۆز دەکەیت... دوور و قووڵی دەکەیتەوە...

– خۆی وایە مریەم....).

خۆی وایە و بەدەست من نییە... مەسەلەکە لەوە دوور و قووڵتریشە... ئەگینا چی منی ڕەنگاڵەی بەردڵتی کرد بەڕیشۆڵە، ڕیشۆڵەیەکی ڕەش و ناشیرین، چی ڕێگەی جودایی و ماڵئاوایی خستیتە بەردەم، ئەوسا کە لەگەڵ تۆ بووم بۆیە ڕەنگاوڕەنگەکان چەند جوان و دڵگیر دەهاتنە بەرچاوم، چەندەها جار ڕەنگە سارد و ناشیرینەکانم بەقۆنتەراتچی و خاوەن کۆشکەکان دەگۆڕی... دەمووت: ئێوە لە ڕەنگ نازانن، ڕەنگی کراوە زۆرن، ڕەنگی... دڵتەزێن... وەک ئەو ڕەنگانەی لە پەلکەزێڕینەدا هەن، ڕەنگی زەردەپەڕی دەمە و ئێواران، یا سپێدەی بەیانییەکی زیوینی بەهار... یا شینایی ئاسمانێکی بێگەردی دوای باران و هەور ڕەوینەوە... بەقەد ئافرەتی شۆخ ڕەنگی جوان هەن...!

مریەم... لە ڕۆژێکا کۆشکێکم ڕەنگڕێژ دەکرد، بەهەوەسەوە... چوست و چالاکانە دەهاتم و دەچووم و... بەدەم بۆیەکردنەوە کۆشکەکان بەگۆرانی سەرمەستی و شێتانەی دڵە دێوانەکەی من دەنگیان دەدایەوە... لە دەنگدانەوەی هەزارەها زەنگی خۆشی پڕ لە زایەڵە و زرنگە دەچوون کە لە گوێمدا بزرنگێنەوە... زۆرجاریش پڕبەدڵ دەترسام، لەوە دەترسام و زیرەم دەکرد کوڕێکی قۆزی، سپی پێست، باڵابەرزی، قژ تەنکی، هەتاو نەدیوی، چاو گەشی ژنانەی یەکێ لەو کۆشکانەی بۆیەیان دەکەم لە منت زەوت بکا، بۆیان دەکرێ... وەک بۆیان کرا مریەم... وەک چۆن دەتوانن ئارەقەی ڕەش و شینم پێبڕێژن، ئۆخەی ناکەن تا ئارەقەی سوێر و تیزاب ئاسا چاوەکانم نەسووتێنێ، بۆیە و ڕەنگ و پەڵەکانی سەر ڕووخسارم هەر بەو تیزابی ئارەقەیە دەشۆمەوە، هەر خوا دەزانێ چ: ڕۆژێکی ڕەش و پڕ نەگبەتی چاوەڕێم دەکا... چ ڕۆژێکە و لە چ هاوینێکی سووتاودایە لەسەر یەکێ لەو کۆشکە بەرزانەوە خۆم و پەیژەکە دەکەوینە خوارێ... هەردوو لای پەیژەکەش وەک هەردوو باسکی من لە یەک دەترازێن و دەشکێن، سەریشم وەک شووتییەکی گەییو – زۆر گەییو

– لەسەر تاشەبەردێکی نێو بەردە کەڵەکەکراوەکانی نزیک کۆشکەکە دەپژێ و ئەو ناوە ڕەنگڕێژ دەکا... مێشکی سپی و ڕیشەی دەماری پڕ لە خوێنی خەمی کاسەی سەریشم لەگەڵ سەتڵی بۆیەی دەستم تێکەڵ دەبن... دەبێ بەتابلۆی دەستکردی یەکێ لەو هونەرمەندە شێتانەی کە لە مێشک پژانی کاسەسەری مرۆڤی برسی تێناگەن... چ تابلۆیەکی غەریب و ڕەنگین دەبێ گەر بێن و لە ڕەنگی خەم و خوێنی من بەفلچەکانیان ڕەنگێک داڕێژن...!

مریەم زەوتیان کردی، بۆیان کرا... بۆیان دەکرێ... یەکێ لەو کوڕە ناسکانەی هەر لە ئافرەت دەچن... ئەوانەی بڕۆی خۆیان هەڵدەگرن... یەکێ لەوانە تۆی لە من زەوت کرد، خاوەن ئەو دەست و پەنجانەی بەئەنگوستیلەی عەیار بیست و دوو ڕازاونەتەوە. ئەوانەی لەگەڵمان لە بەشی شانۆ، ئەو کوڕە خانمانەی لەگەڵ سەرما و گەرما هاواری دایکیان دەکەن، ئەوانەی ناتوانن یەک ڕستە لە (هاملێت، تۆتیللۆ، ماکبێث) بەدەم و پلێکی ڕێکەوە بڵێن، ئەوانەی تەنیا کراسێکی کورتیان لەبەرکە و دەبن بەکچ، هەر یەکێ لەوانە هەڵیفریواندی، دەستخەڕۆی کردی، هەفتەیەکی دیکە بۆ چەند ڕۆژێ لەژێر ئەم ڕەنگ و بۆیانە دێمە دەرێ... ئەم کراس و پانتۆڵە دادەکەنم، لەسەر تەختەی شانۆ دەبم بە(ڤاسیلی ڤاسیلیڤیچ)... پیرە تەنیا و بەجێماوەکەی نێو شانۆگەری – دوا گۆرانی – ی چیخۆڤ... بێ ژن و ماڵ و منداڵ... بێ کەس و خاوەن خەمی کۆشێک ساڵ، بێ جێگە و ڕێگە، سەرخۆش و هەناسەسارد، پیرێکی ماندوو... دەگەڵ یادی حەزێکی کۆن و مردوو، خۆم دەزانم چۆن لەوێ... لەسەر تەختەی شانۆکە هەر کتومت دەبم بەو پیرە، شانۆ گەورەیە... پیرۆزە مریەم... تۆ ئەوە دەزانی...؟ نەشیزانی هەر گەورە و پیرۆزە... هەر لەوێ... لە بەرچاوی خەڵکەکە یادی تۆ دەمگرێنێ، حەزی تۆ، ڕەنگی چاوت، ئەو هیوا و ئاواتانەی باسم دەکردن... باست دەکردن... ئەو ڕۆژەی کە منت جێهێشت... خەڵکی وا دەزانن ئەمەی دەیکەم نواندنە... نواندن و بەس... نازانن کۆست و کەسەر و نسکۆ و نەبوونی و دڵساردی فێریان کردووم چۆن ئاگر لەسەر تەختەی شانۆکان بکەمەوە... تا خەڵکی گەرم ببنەوە، دەبێ دوا گۆرانی مەینەتی و سەرگەردانی کۆستی ئەو حەزەم بچڕم... تا دوا هاوار و نرکە و ناڵە و نووزە بچریکێنم، لەگەڵ زریکەم پانکەکانی بنمیچ بەگوڕتر بخولێنەوە... تا ئارەقەی هەڵچوونی ئەو خەڵکە سارد کاتەوە، ئەو خەڵکەی وا دەزانن من ئەکتەرم و بەس، نا مریەم گیان... تۆ نابووایە بمخەیتە نێو بەلەمێک و بمدەیتە دەم شەپۆلە شێتەکانی زەریایەکی هار و بێ ئەوەی سەوڵێکم بدەیتێ، سووپاست دەکەم... دەشێ ئەمجارەیان لە

هەمـوو جـارانـی تر شـانۆگـەرییـەکـە گـەرمـتـر بێ، پڕ لە ئاخ و هەناسـەساردی و گـریان و نەهامـەتی بێ، بێشـک خەڵکێکی زۆریش چەپڵەم بۆ لێدەدا... بەڵام من چی لە چەپڵەی ئەوان بکەم...؟ وەک پیرەکە... پیرەکـەی نێـو شـانۆگـەرییـەکـە حـەز بەچەپڵـە ناکـەم، من بریندارم... کێ ئەو برینە قووڵ و بزرەی من دەبینێ... لەبیرتە مریەم... پێت دەووتم:

(– تۆ نەک هەر ئەکتەریت... دەنگیشت وەک چریکەی ڕەنگاڵەکان خۆشە...

– ئەی ئەگەر ئەو چریکەیە بوو بەقاژەقاژی ڕیشۆڵە...؟

– دڵم مەگرە حەسەن... قەت وا نابێ...

– بەڵام دڵی من وا ناڵێ...

– بیبڕەوە... دیارە بەگومانی لێم... ها...؟

– نەء... بەڵام حەز ناکەم جگە لە خۆم کەسێکی دیکە ببینی...

– مەترسە و... نایبینم...).

ئەی چۆن بینیت...؟ تۆش نەیانبینی... ئەوان دەتبینن، ئەوان ڕاوچی زۆڵ و دونیادیدەن، دەزانن چۆن بەدەستی بەتاڵ نەگەڕێنەوە، ئەو کۆشکانەی من بۆیەیان دەکەم بەهی وەک تۆ شۆخ و شەنگ پڕ دەکرێنەوە، وەک شتومەکە هەرە عەنتیکەکانیان سەیرتان دەکەن... دەتانخەنە نێو جامخانە و ژووری شووشەبەند... تەنکە تۆز و گەردی سەر باڵاتان بەپەڕەمووچی تاووس دادەتەکێنن... تۆ وەک من نایانناسیت، من هەر لەوانە دەترسام، ئەوانە بەردی ئەو شاخانەیان بڕاندەوە ئەوەندەی کۆشک و تەلاری لێدروست بکەن... مریەم دونیا وا بڕوا چیا بەسەر زەوییەوە نامێنێ... ئەوسا چی بکەین...؟ لانەواز و دەربەدەر و پیاوانی دڵپڕ لە داخ ڕوو لە کوێ کەن...؟ ڕۆژێک دێ تۆش وەک خشتێکی مەڕمەڕ، یان کاشییەکی ڕەنگین و نایاب بخەنە قەد دیوارێکی ئەستوورەوە... تۆ نایانناسی... من دەزانم چۆن فێڵم لێدەکەن، چەندەها جار ئێواران بەدڵساردی گەڕاومەتەوە و هەقیان خواردووم، هەقی ئارەقە و برژانی بەر خۆری گڕگرتووی هاوینی درێژ، وایان لێکردووم نەفرەت لەو کەسە بکەم... لەو هێزەی یاسای چەوتی ئەم گەردوونە بەڕێوە دەبا، یاساکەش... یاسای ئەو گیرفان پڕانەیە کە لەسەر شانۆ هەر جارێ بەتەرزێ ڕسوایان دەکەم، گەر تۆ وەک من شارەزای شانۆ بوویتایە، لە نەبوونی و برسیەتی، تۆ گەر باوکێکی کەنەفت و دایکێکی ئیفلیجت هەبووایە، گەر وەک من بەیانییان لەنێو کۆکە و بەڵغەمی زەرد و چڵم و نووزەی غەریبی دوو پیر لە خەو وەئاگا هاتبایت... ئەوسا دەتزانی من چی دەڵێم... هەنووکە

ئەمنیش کۆشکەکانیان لەژێر ڕەنگی ڕەش و بۆر و سارد و مردوودا دەخنکێنم، وەک جاران حەز لە ڕەنگی کاڵی چاوانت ناکەم... ڕەنگی ئاڵی سەر هەردوو گۆنات، ڕەنگی زەرکەفتی قژە کێوییەکەت، ئەمێستا چاوانی تۆم لێ دوورن، ئێستا شەیدای ڕەنگی ئەو کراسانەم لە پرسەکانا پیرەژنە جەرگسووتاوەکان لەبەری دەکەن... ڕەنگی کراس و پشتێنی ئەو گەنجانەی بیر لە برا جوانەمەرگەکانیان دەکەنەوە، ئەوانەی گەردەلوولێکی کتوپڕ لوولی دان و بەرەو دەریای مەرگ ڕاپێچی کردن، کە منت دەویست دەمزانی چۆن ڕەنگەکان تێکەڵ یەکدی بکەم... ئەمێستا تێکەڵی ڕەنگەکانیش وەک دەروونە شێواوەکەمە و تێیانناگەم، تۆ منی شووشەت شکاند... چ پارێزەرێک بگرم تا هەقی من لەو پەنجە قامیش شەکرانەی تۆ وەربگرێتەوە... ئەو پەنجانەی لە بینما گیربوون و خنکاندمیان... کەچی تێر تێر مژیمن... تێر تێریش ماچم کردن، قورسترین و جوانترین مەرگ ئەو پەنجانەت پێیان بەخشیم، لێت دەبوورم... بەڵام چۆن لەوان ببوورم...؟! چۆن...؟ ئەوانە منیان لە نێو تۆز و خۆڵ و ئارەقە و بۆیە و خەم و پەژارەدا خنکاند... سەرباریش تۆیان لێ زەوت کردم... ئای مریەم... من ناتوانم لێیان ببوورم... ئەوان سواری ئەسپی زین زێڕینن، منیش پیادەیەکی پێخواس بووم، تۆ زوو ماندوو بووی، تۆ... کچی نێو کەژاوە و گالیسکە و ئوتمبێلە زۆر درێژەکان... ماندوو بوویت و هەڵیانگرتی... ئا لە بەرچاومە... تۆی ناسک دەخەنە ناو کەژاوەیەکی سپی، دەتکەن بەپێشەنگی کاروانی بەزم و خۆشی خۆیان... شەوانی تاریک دەبیت بەچراخان و کۆشکەکانیان ڕۆشن دەکەیتەوە... لە تۆش ببوورم... ناتوانم لەوان خۆش بم... هەرگیز...

ئۆف مریەم... ئەی عیشقە ڕەنگین و... هەم نابووتەکەم... ئەی ڕیشۆڵە تەریوەکانی هاوینی ئاسمانی دڵە گەرمەکەم، مریەم گەر بمزانیایە بۆ کام کۆشک لەو کۆشکانەی بۆیەیان دەکەم: دەتگوێزنەوە...؟ گەر بمزانیایە پێم لە دڵی خۆم دەنا و ئەو ڕەنگانەم بەسەردا دەباراندن کە تۆ دڵت پێیان دەکرێتەوە... ئەو گۆرانییە خۆشانەم تیایدا دەووت کە تۆ جاران جوان جوان... شل شل سەرت بۆی بادەدا... وەک شەنگەبی بەر بارانێکی بەخوڕی بەهار لەگەڵیا دەکەوتیتە سەما، بەو بارانی سۆزە شیرینەم تەڕ دەبوویت و دەلەنگیتەوە، لە هەموو ژوورەکاندا دەمچریکاند تا شەوەهای شەو هەر ئەو هەوا و هەناسەیەم لە نێو ژوورەکانیا بمێنێتەوە و ببێ بەدوا نووزەی غەریب و مردووی گۆرانییەکەم، ئەگەریش چی ئەوەیان دوورە... نەک هەر دوورە... بەڵکو ئەفسانەی مێشکە گێژەکەی خۆمە، ئەو مێشکەی خوێنی خەم و خەون و خەیاڵی تاڵی تیا دەگەڕێ، مریەم لێت خۆش دەبم چونکە تۆ وەک من لە یاسای چەوت و نارێکی ئەوان تێناگەی... ئەگینا بەکەلاوەکەی من ڕازی

دەبووی، ئەو کەلاوەیەی زستانێکی سەخت و پڕ تەڕوتووشی بێتەوە لەوانەیە لەژێر باووبۆران و نرکەی گەواڵە و شریخەی بروسکێک ببێ بەخۆڵ و داروپەردوو، هەر ئەوەندەی خۆڵی کەلەکەوەبووی سەر گۆڕی پیاوچاکێکی پێوە دەمێنێ... ئەوەیە هەموو کۆشک و تەلاری من، بەڵام خۆم دەبووم بەپەنا و دیوار و سەربان... سێبەر و ئاسمان... هەر ئەو دڵە بچووکەی من ئەوەندە گەرمە بەگەورەترین ئاگردانی ماڵە میرێکی خۆشناوەتیی ناگۆڕمەوە... تۆ دەزانی چیت کرد مریەم... هەر خۆت بوویت دەتووت:

(– حەسەن... هەژاری شەرمەزاری نییە... تۆ بۆ وا بیر دەکەیتەوە...؟

– دەزانم مریەم...).

دەزانم... بەڵام خاکی ئێمە گوڵی زەرد و سووری ئەوینی کەم لێدەڕوێ... دەزانم... بەڵام ئاسمانی نەبوونیش کەمتر باڵندەی حەزی لێدەفڕێ، جۆگەلەی باریک و کەم ئاویش نەگا بەڕووبار، نەگا بەدەریا هەر لە ناوەڕاستی سەفەرەوە وشک دەبێ، تۆ نایزانی... زۆر جار خۆزگە دەخوازم لەگەڵ پەقرەجی پڕ بۆیە و فڵچەی دەستم و پەیژەکەی ژێر پێم بکەومە خوارێ... بکەوم و سەرانگرێ بم... پەراسووەکانم وەک پلە کورتەکانی پەیژەکە لە یەکدی بترازێن و بڕژێنە سەر تاشەبەرد و خشتە ڕژاوەکان... هەر تەنیا بۆ ئەوەی هەواڵی لە ناوەختی مەرگم خۆشی بووکێنیت لێ تێک بدا... نەء... تێکی نەدا... نا خوا نەکا... تەنیا شێلووی بکا و بەس... بەڵکو ئەوە خوایە مەرگم چەند دڵۆپە فرمێسکێک لە چاوانت قەرز بکا، ئەو چاوانەی وایان لێدەکردم جارجارە بەبێدەنگی و ماتی، جارجارەش بەرقێکی پیرۆز و دڵێکی پڕ شۆڕشەوە بڕوانمە دەمی کراوەی پڕ ویسکی و جوێن و دڕندایەتی خاوەن کۆشکەکان... لەبەر تۆ خۆم لە شەڕیان دەپاراست، چاوم لە هەقی خۆم دەپۆشی، تۆ نایان ناسی... هەر ئەوان تۆیان دزی...!

مریەم... ئەگەر لە شەو و ڕۆژێکا پیرەباوک و دایک بمرن... من و کەلاوەیەک و برینێکی قووڵ دەمێنینەوە، ئیستەش گۆرانییەکانم بۆنی خەم و تامی ئازاریان لێدێ، ئەو گۆرانییە خۆشەی جارانم بیر چۆتەوە، ئەمێستا کە ساڵێک سووڕاوەتەوە و تۆم لێ دووری، هاوین و پاییز و زستان و بەهار... چوار وەرزی پڕ لە گەرمی و ڕەشەبا و باران و سەوزی... بەدەم خۆشە... زۆر شتیشم بیر چۆتەوە... وەک ئەو ڕۆژەی قژی تەڕت لە بەرباران ئاونگی لێدەتکا، هەردوو بێ چەتر بووین، دەنگم ئاوا خەم و نزای لێدەتکێ، ئاخۆ ئیستەش – وەک ئەوسا – حەز بەپیاسەی ژێر باران دەکەی... حەز لە بێ چەتری دەکەی... یان هەنووکە

خاتوون و کەیبانووی ماڵە گەورەکانی و بێ چەتر و پاڵتۆ ناچیتە دەرێ...؟ مریەم ئەوان بەشنەبایەک تووشی هەڵامەت دەبن، ئەوان هەرگیز منی ژێر گڕی هەتاوی هاوین و شەستەبارانی زستان نین، ئەوان شتێکی دیکەن، دایکم دەڵێ: خوا بەوانی داوە و ڕەتکردنەوەی نییە ڕۆڵە...! وەک ئەو چارەنووسە ڕەشەی تۆی لێسەندم، بۆ ئەوان باران هاوینانیش دەبارێ، جۆ بەدیواردا هەڵدەگەڕێ، بیابان دەبێ بەمێرگی سەوز و باخی هەزار بەر، مریەم ئەو ڕۆژەت لە یادە کە باوکت بۆ دووەم جار کۆشکەکەتانی پێ بۆیە کردمەوە... تۆش وتت:

(– تەحا لەو ڕەنگ ڕشتنە جوانە... ئاخۆ هی خۆتان چۆن بۆیە کردووە...؟

– هی خۆمان گڵە خانم... بۆیەی ناوێ...).

کە ئەمەم وت پێکەنیم... لەسەر پەیژەکەوە تێر تێر پێکەنیم... لە خۆشی ئەوەی منی ماندووت دەدواند... من لە سەرەوە و تۆ لە خوارەوە، دەزانی سیما و ڕووخسارت چەند گۆڕا... ڕەنگت پەڕی، سەرت دانەواند و مات بووی... پاشان وتم:

(– بۆ ڕەنگی گڵ چییەتی...؟).

بێدەنگ بوویت و سەرت هەڵنەبڕی... ویستم تۆزی ئەو خەیاڵەت لێبتەکێنم:

(– خانم کەمێ لاچۆ... با کراسە سپییەکەت پیس نەبێ...) سەرت هەڵبڕی و وتت: ((لە تۆ زیاتر نیم...)).

بیرتە مریەم لە دوو ڕەنگی تەواو جیا ڕەنگێکی دیکەم دروست دەکرد... وەک ئەوەی لەسەر شانۆ بگریم و پێبکەنم، یان هاوار بکەم و لەپڕ هەر ئەو زریکەیە ببێ بەچرپە، لە هاوار و چرپە چی پەیدا دەبێ...؟ لە گریان و پێکەنینی تێکەڵ، لە دوو ڕەنگی تەواو جیا... لە حەزی دوو دڵداری سەر بەدوو چینی جیا... لە یادکردنەوەی ئەو ڕۆژانەی لە کەلاوە شڕەکەمدا گۆرانیم بۆ دەچڕی و ئێستای پڕ لە زرنگەی زەنگی ماڵئاوایی و غوربەت و تەنیایی...؟

زۆر بەشێنەیی کۆشکەکەی ئێوەم بۆیە کرد... هەستم دەکرد بەئارەقە و فرمێسک و خوێنی خۆم بۆیەی دەکەم... درەنگ لێبوومەوە... حەزم دەکرد بۆ ماوەیەکی درێژتر لەو بەژن و باڵایەت تێر بم... کە ئاوی ساردت دەهێنا لە چاوە کاڵەکانت ورد دەبوومەوە... ئاسمانی سەربەستی و هەم دەردی خۆم لە چاوانتا دەدی... ئەو چاوانەی باریکە دەماری خەمێک سووری نەکردبوون... تۆ خۆت دەبوویت بەو پەرداخی ئاوە ساردە و ناو هەناوی گڕ

تێبەربوومت فێنک دەکردەوە، لەو چاوانەت ورد دەبوومەوە و دوو باخی پاییزی دەهێنایەوە یادم... خۆم لەو باخەدا درەختێکی ڕووت بووم... درەختێک بۆ گەڵا ڕژاوەکانی شیوەن بکا... حەزم دەکرد لە پەیژەکەوە بکەومە خوارێ و لە باوەشتا خۆم بگرمەوە... لە باوەشی پڕ بۆن و بەرامەت... ئالاَوی والاَ بوویت و دەدرەوشایتەوە... ژێر پەیژەکەت جێنەدەهێشت... منت دەویست... نازانم بۆ...؟

خوا حافیز... ئەی گەڵا و گوڵی وەریوی حەزی وەنەوزی وەرزی پاییز...!

مریەم... تۆ دەزانی ئێستا بوومەتە هاوڕێی غەمبار و عاشقە کۆستکەوتووەکان... جاروبار شەوانە بەزۆری دەمبەنە مەیخانەکان تا ڕەشترین گۆرانییان بۆ بڵێم... پێویستیش ناکا بخۆمەوە... من بەئارەقی یادی حەز و دووری چاوانت سەرخۆش و مەستم، لە هەر ئان و ساتێکیشدا بەوێ دەگریم و قوڕ دەپێوم... ئەوان دەڵێن ((ئەکتەری چاکی...)) ئەوان نازانن هەموو دەورەکان هی خۆمن... هەموو پاڵەوانەکان... ئەوانەی عاشقی نان و ماچ و وڵاتێکی سەوزن، بەهێز و بەزیوەکانیش... بگرە ئەو پیرەژن و پیرەمێردانەی لەسەر ڕۆخی گۆڕ سەریان دەلەقێ و لانکی مەرگ ڕادەژەنن... ئەوانە هەموویان منم... شەوانە تا درەنگانێ لەنێو دووکەڵی جگەرە و ئارەقی هەرزان و ئاخ و ئۆفی ئەو عاقڵە سەرشێتانە دەمێنمەوە... زۆرجاریش بەیەکەوە پێدەکەنین... پاشان دەگرین... بەڵام کەس لە گریانی کەس ناپرسێ...!

درەنگ لە بۆیەکردنی کۆشکەکەتان بوومەوە... دواجار باوکت پەلەی لێکردم... زانی هەر تەنیا بۆیەچی نیم و قوتابی دوا ساڵی ئەکادیمیام... کە تۆش پتر خولیام بوویت ئەو پتر ترسا، دەم و دووت دەکردم... ئەگەر کەس لەوێ نەبووایە لەگەڵ قسە قۆڕەکانما دەتریقایتەوە، تەواو گومانی لێکردم... ئەو ڕۆژەی کە هەردووکمانی بینی و.... ئۆف... با هەر بیرم نەیەتەوە... ئەو ئیشە کوێر بێتەوە کە منی خستە سەر ڕێگەی تۆ... هەنووکە ئەو ڕەنگاڵەیە نیم تۆ خۆشت دەویست... ئێواران بەزەوقەوە لە سەربانی کۆشکەکەوە سەیری فڕینیانت دەکرد... ئەمێستا ئەو ڕیشۆڵەیەم کە لە قاژەقاژم بێزاری... هەروەک خۆت دەتووت:

(- ریشۆڵە لە توخمی قەلەڕەشە و خۆشم ناوێ...).

گەر دەزانی ئەمساڵ زستانێ چەندەها جار ڕیشۆڵەم لە منداڵە برسی و لاسارەکان کڕیوەتەوە و بەڕەڵلام کردوون... هەستم دەکرد خۆمم و ئازاد و سەربەست ڕووە و هەموو

ئاسمانەکان دەفڕم و باڵ لێکدەدەم... گەر بۆم بلوایە نەمدەهێشت ڕاو بکرێن... گەر پارەم هەبووایە هەموو جارێ بەتۆڕەوە دەمکڕین و بەرەو ئاسمانی بێ کۆتایی هەڵمدەدان...!

گەر هەنووکە دەمبینی، بەتایبەتی ئیمڕۆ ئێوارە بەو هەموو پەڵە و نوختە ڕەش و بۆرانەی سەر کراسە سپییەکەم هەر کتومت لە ڕیشۆڵە دەچم و هیچی تر، ڕیشۆڵەیەکی باڵ شکاوی بەردەستی منداڵێکی دڵڕەق، گەر بەڕەڵلاشم بکا بۆم ناکرێ وەک جاران بفڕم، لا باڵە سووکەکانم لەیەک بدەم و ڕووەو زستانی ئاسمانە سارد و دوورەکان هەڵفڕم، مریەم گەر منداڵەکەش ئازادم کا... ڕیشۆڵەیەکی باڵ شکاوم و بۆم ناکرێ بفڕم، درەنگی ئێوارە پشیلەیەکی ڕەش و برسی دێت و دەمکا بەپارووەیەکی چەور و هەناوی ساردی خۆیم پێ گەرم دەکاتەوە... دەلوێ پشیلەیەک بێ لە پشیلە بەڕەڵلاکراوەکانی ماڵە خواپێداوەکان، تۆ نایانناسی... ئەوان خوێنی منی ڕیشۆڵە دەخەنە بەردەمی پشیلە برسییەکانیان، تۆ لەگەڵیان دەژیت و وەک من شارەزایان نیت، ئەوان بەبۆیەی ڕەنگاوڕەنگ هەرا و بۆگەنی و پیسی نێو کۆشکەکانیان لە بەرچاوی خەڵکی دەشارنەوە، کەس بەقەد ئەوان حەز لە ڕەنگی زەرد و سوور ناکا... قەت... قەتیش لەسەر ڕەنگێ ناگیرسێنەوە، ساڵ نییە کۆشکەکانیان بۆیاخ نەکەنەوە، تا سەر لەسەر هیچ شتێ ناگیرسێنەوە، نە ئافرەت، نە خۆراک، نە بەرگ، نە دەنگ، نە ڕەنگ، نە ناو، نە کۆشک، نە ئوتمبێل، نە گۆرانی.... ئاخۆ لەسەر تۆش دەگیرسێنەوە یان نا... ها مریەم... یان دەبیت بەمێزی مەزە و خواردنەوەی چەند شەوێک و بەس... زۆرم گۆشت بەرداوە و ئیستە لە جارانیش باریک و بنێسترم، بیرتە کە لەتەکتا دەوەستام پێدەکەنیم... کە یەکدیمان ماچ دەکرد دەبووایە بەسەرما بنووشتایتەوە، تۆ نەک باڵێت... تۆ لە هەموو شتێکا لە من کەڵەگەتتر بوویت... دەمزانی کەڵەگەتریش دەبیت... من بەتەنیا خاوەن بەهرە و مێژوویەکی ڕەش بووم، خەونم بەتۆوە دەدی... هەر من بەتەنیا مەرگی مەلی عیشقی خۆم نەبینیوە... بەر لە من زۆربەی عاشقەکان دیویانە... هەر من نیم کە شکانی درەختی سەوزی حەزی خۆم لە ناوقەدەوە بینیبێ... هەر من نیم...!

هەفتەیەکی دیکە خۆم دەزانم چۆن لەسەر شانۆ دەگریم و پێدەکەنم، هەموو کەسێ دەخەمە لەرزین و تەزین، خۆم دەزانم چۆن تەختە ڕەق و مردووەکانی ژێر پێم دەخەمە قسە و دەیاندوێنم... تا بزانم کە درەخت بوون چەند فڕندەی مێ هێلانەی لەسەر کردن و لەگەڵ یەکەم باڵندەی نێر و نەناسیاو لە شەققەی باڵیان دا و فڕین... فڕین ڕووە ئاسمانێکی تر... دەمەوێ باسی ئەو ڕووبار و جۆگەلانەم بۆ بکەن کە ئاویان لێخواردۆتەوە... باسی ئەو

شاعیرانەی لەژێر سێبەرەکانیان شیعری دەم بەگریانیان نووسیوە، وا لەو خەڵکە دەکەم شەو خەون بەدەموچاوی ئارەقاوی و ناڵە و پشکۆی وشەکانەوە ببینن، هەفتەیەکی دیکە داخی تۆش هەر لەوێ هەڵدەڕێژم، بۆشت ناکرێ وەک جاران بێیت و لەسەر کورسییەکی پێشەوە دابنیشیت و لەگەڵما بگریت و پێبکەنیت، لە دواییشدا چەپڵەم بۆ لێبدەی... ئەو چەپڵە سووک و ناسکەی دەستە نەرم و نیانەکانت کە لە نێو هەزاران چەپڵەی تردا دەیناسمەوە، ئەوان حەز بەشانۆ ناکەن... شانۆ لای ئەوان مێشک تێکدەر و کات بەفیڕۆدانە، ئەوان لە زمانی بەئاخ و داخی مرۆڤی نێو چیرۆک و شانۆگەرییەکان تێناگەن، ئەوان بنیادەمی موچڕک و ختووره و ڕاچەنین و گریان نین، لە کن وان شانۆ جێی پێکەنینە و بەس... ئەوان تا بۆیان بکرێ حەز لە خوشک و دایکی یەکدی دەکەن... منداڵەکانیان چاوێلکەی کاغەز لە پێنج بایی و دە بایی دروست دەکەن... پیاوەکانیشیان شەوانە لە تیاترۆخانە و کابارێکاندا هەر بەو کاغەزی دیناره جگەره بۆ ئارتێست و سۆزانییەکان دادەگیرسێنن... لە پەرداخی کریستال ئاو دەخۆنەوە، جڕتیش بۆ پیرۆزترین شانۆگەری لێدەدەن، مریەم هەر خۆت بوویت و خۆزگەت دەخواست لەتەکما بیت و لەسەر تەختەی شانۆ بوەستیت... چیت لە خۆت کرد... چیت لە من کرد...؟ دەترسێم ڕۆژێک بەسەرما بێ و خۆم لە پەقرەجێک بۆیەی سوور هەڵبێنم و وەک شێت بەشەقامەکانا بگەڕێم... مەزن و منداڵ بەدوامەوە ڕابکەن... تۆش ئەوسا وەک ڕێبوارێکی سادەی سەرشەقام نامناسیتەوە تا ئەو گۆرانییەت بۆ دەڵێم کە جاران وەک چناری باڵابەرز لەگەڵیا دەشنایتەوە و سەمات دەکرد... خۆت بادەدا... ئەوسا دەمناسیتەوە و هەڵمدەگریتەوە... دەمخەیتە نێو جانتا چکۆلانەکەت و دەمبەیتەوە، دەمشۆی، یەکێ لەو بۆنە خۆشانەی خۆتم پیادەپژێنی، جلی جوانم لەبەر دەکەی، ڕیشی خەمم پێدەتاشی، وەک منداڵێکی هاروهاج لەسەر ڕانت دەمنوێنی... منیش خەون بەباخێک و کەپرێک و ڕووی تۆوە دەبینم... بەیانیش لەگەڵ ماچێکی گەرمت ڕادەچەنم و چاوەکانم پڕ دەبن لە ڕەنگی چاوت و هەتاوی خۆری کزهەڵێتووی بەرەبەیان، من لەو زندەخەوانەی خۆم بێزار بووم... کوا چ کۆشکێکە... چ ژوورێکە کە دەگوێزرێیتەوە ناوی... حەز دەکەم بەخوێن و ئارەقە و فرمێسکی خۆم بۆیەی بکەم، تۆ ڕەنگ و بۆنی خوێنی من دەناسیتەوە... تامی ئارەقە و فرمێسکی ڕژاوم، خوێنی ئەو دڵەی تا لە لێدان دەکەوێ خڕۆکەی حەز و عیشقی تۆ هەڵدەگرێ، لەمەودوا هەر کۆشکێک بۆیە بکەم ڕەنگێکی ڕەشی سووربادوە... وەک ئەو جەرگەی دەبێ بەخوێنێکی مەییو و بەنێو هەناودا پڵێت پڵێت وەک دەڵەمەی هێلکەیەک دەڕژێ و ناوسک دەکا

بەخوێناو... بەزووخاو... وەک خوێنی ئەو کەسانەی دەستگیرانەکانیان لە سەرەمەرگدا جێیان دێڵن...!

مریەم دەست لە بۆیەش هەڵدەگرم... بەڵام لەگەڵ برسیەتی و نەبوون چی بکەم...؟ ئەگینا دەستم لێهەڵدەگرت... تۆ نازانی من چەندە دڵتەنگم کە کۆشکەکانیان بەم ڕەنگ و بۆیانە سواغ دەدەم... نەخش و نیگاری سەر تاق و پەنجەرە و شوورە و بالکۆنەکانیان بۆ دەڕازێنمەوە... خوا دەزانێ چەندەها کارئاسکی وەک تۆی تیا سەر دەبڕن، بەهار و زستان و هاوین و پاییز تێپەڕین... تۆ نە دەنگت هەیە و نە ڕەنگ، چی ونی کردی... چی لەنێو ژووره زۆرەکانیان دەتدۆزێتەوە...؟ منت بیر نایەتەوە... منی شێت و شەیدای شانۆ و بۆیە و خەم و گۆرانی و مریەم و ...... منی تامەزرۆ و عەزرەتی یەک زەردەخەنەی تۆ.. چی بەیەکدی ئاشنای کردین... کێ ئەم دیوارە ئەستوورەی نێوانمان دەڕمێنێ... ئەمێستا لە کوێی... لەگەڵ کێی... خەریکی چیت... شادیت یان غەمگین...؟ بۆ هەفتەیەکی تر نایەیت لەسەر تەختەی شانۆ بمبینیت و گوێ لە هاوار و ناڵە و شۆڕش و نەگبەتی مرۆڤ بگریت... نرکە و گریانی بێ ئامانی هەڵفڕیوم کە بانی هۆڵەکەی لەگەڵ دەلەرزێ... فرمێسکی بەخوڕی سەرکردووم... بۆ نایەیت...؟ مریەم... لەوانەیە بتگوێزنەوە بۆ یەکێ لەو کۆشکانەی تازە بۆیەیان دەکەم... ئەمەشیان ئەوپەڕی شادومانیمە... بەدرێژایی ڕۆژەکان... شەوەهای شەو لەو ڕەنگانە ڕادەمێنی... کێ بۆیەی کردوون... چ دەست ڕەنگینێک ڕەنگی ڕشتوون...؟ دەنگێ لە غەیبەوە دێتە بەرگوێت - ((حەسەن)... نا لە غەیبەوە نییە و دەنگی دڵی خۆتە... ڕەنگە هەناسەی پڕ ئاخ و ئۆفیشم لەنێو کون و کەلەبەری ژوورەکان مابێتەوە و لەوانەشە هەر بەڕێکەوت ئەو هەناسەیەم هەڵمژیت و ئەوسا تێکەڵ بەخوێنە گەشەکەت دەبێ... مریەم... من دەیانناسم... فریویان دای... ڕۆژێ دێ ببم، ببیت... ببین بەدوو پاڵەوانی سەرەکی و زیندووی شانۆگەرییەک... مریەم... مریەم... مریەم....

حەسەن لە دەنگی بەرزی خۆی وەئاگا هاتەوە... پلاری دوو منداڵی شڕۆڵ پتر تەریقی کردەوە:

(تێکچووە...!)

حەسەن شاعیرانە خۆی لە هەردووکیان گێل کرد، گەیشتە نزیک خانووە داتەپیوەکانی گەڕەکی خۆیان، شل و شەکەت و مەستانە هەنگاوی دەنا... سەرمەستی خەیاڵی مریەم و شانۆ و برسیەتی ماوەی نەدا... چ زوو گەیشتە نێو ئاوایی و خەڵکی سەرەڕۆی

دەمەوئێوارە... بەرلەوەی لە شەقامە سەرەکییەکەی بەری گەڕەک بپەڕێتەوە ئاوڕێکی لە کۆشکە تازەکان دایەوە، تێکەڵ و نزم و دوورتر دیار بوون، منداڵە برسی و لاسارەکانی گەڕەک لە هاروهاجی خۆیان نەکەوتبوون، هەموو دەنگەکان لەوناوە تێکەڵ دەبوون: جووکە و جریکەی باڵندەکان، قیژەی منداڵ، هاواری دایک و گڕوهوڕی ئۆتۆمبێلەکان... دەبوون بەئاهەنگێکی پڕ لە ئاژاوە... ماڵئاواییان لە خۆری ئاوابووی دەم کەل دەکرد، تەمی زەردی خۆرنشین دونیای ئەو ناوەی گرتبووە باوەش، خانووە قوڕەکان مەزن و باڵێتر و بەرچاوتر دەرکەوتن، ئەمشەویش وەک سەدەها شەوی دیکە پیرەباوک لەسەر کۆشکەکە پاسەوانە، پیرەدایک لە کەلاوەکە کەوتووە... هاکا مرد و حەسەنی بەتەنیا جێهێشت، لەوبەری شەقامەکەوە، بەبەری گەڕەکدا، منداڵێکی چڵکن و بۆر و قژبژ و تۆزاوی لەسەر چیچکان هەڵتروشکابوو، حەسەن بەچەند بازێ پەڕییەوە و لە منداڵەکە نزیک کەوتەوە، مەلێکی چکۆلە و ڕەنگین لەنێو چنگیدا دەیجریواند، دەم دەمیش هەردوو قاچی دەگرت و سەربەرەوخوار جۆلانەی پێدەکرد، زیاتر دەیجریواند... وەک ئەوەی هاواری فریادڕەسێ بکا، ئەوەندە بەترسەوە کەوتبووە باڵەفڕە چەند پەڕێک لە باڵەکانی هەڵوەرین و با بردنی، هەوڵی فڕین و سەربەستی دەدا... وەک ئەوەی مەل و فڕندە ئازادەکانی ئاسمانی سەروو بانگی بکەن... حەسەن لە بەردەم منداڵەکەدا کەوتە سەر چیچکان و لەو ڕەنگە بەهەشتییانەی سەر پەڕ و باڵی ورد دەبۆوە:

(– حەسەن تۆ بەم هەموو ڕەنگ و بۆیەوە هەر لە ڕەنگاڵە دەچیت...) پتر لە منداڵەکە نزیک کەوتەوە... ئەم کشایەوە:

(بچکۆل...) ئەم وەڵامی نەدایەوە...

(– بچکۆل لەگەڵ تۆمە...

– ها... چیت دەوێ...؟

– ئەم ڕەنگاڵەیەم پێدەفرۆشیت...؟

منداڵەکە تریقایەوە... قەت لەوە نەدەچوو منداڵێکی وا چڵکن و غەمگین و لاواز بتوانێ پێبکەنێ... بەگاڵتە و تەوسەوە پێی وت:

– ئەوە کەی ڕەنگاڵەیە...؟

– ئەی ناوی چییە؟

ئەمیش وەک ئەوەی نهێنییەکی زۆر گەورەی لێبشارێتەوە وتی:

– پێت ناڵێم...).

حەسەن تەریق بۆوە و پاشان پێی وت:

(– لە کوێت بوو...؟

– گرتم...).

ئیشارەتێکی بۆ باخچەکە کرد... حەسەن تۆزێ ڕاما و پاشان پێی وت:

(– گوناهە... جۆلانەی پێمەکە...

– هەقت نییە... هی خۆمە...

– نایفرۆشیت...؟

– نەء...

– تۆ لە ماڵەوە قەفەزت هەیە...؟

– نەء...

– ئەی چی لێدەکەی...؟

– بە پەتێکەوە دەیبەستمەوە...

– ئەی خواردن...؟

– وردەنانی دەدەمێ... بۆی تەڕ دەکەم و دەیدەمێ...

– نانی چی...؟ هەتیو دەیکوژیت... هەر ئەمشەو لای تۆ دەمرێ... خواردنی ئەمە جیایە... ڕۆڵە...

– چییە...؟).

حەسەن وەک ئەوەی تۆڵەی خۆی بکاتەوە منالانە وتی:

(– پێت ناڵێم...

– جا مەیڵێ...

– بیفرۆشە من... عاقڵ بە... من لە ماڵەوە قەفەز و خواردنی بولبولم هەیە... با لای تۆ نەمرێ...

– نایفرۆشم...

– دینارێکت دەدەمێ...

منداڵەکە بەسەرسامییەوە دەمی داپچڕی:

– نەء... نایفرۆشم...

– کەمە...؟

– ئا... ڕۆژی جومعە بیبەمە بازاڕی کۆتربازەکان زیاترم دەدەنێ...

– با دوو دینار بێ...).

منداڵەکە زیاتر دەمی داپچڕی... حەسەنیش بەشێنەیی و زۆڵانە دوو دیناری لە گیرفانی دەرهێنا... نەیتوانی نەیکڕێ... نەیتوانی... خستییە ناو لەپی چڵکن و ئارەقاوی منداڵەکە، ئەمیش سووک دەستی ڕاستەی لە مەلی چکۆلە و ڕەنگین... مەلی تۆقیو بەردا... حەسەن چنگی بۆ کردەوە و وەک بڵێی دڵی خۆی لە نێو چنگدا هەڵگرتبێ، هەستی بەترپەی لێدانی دڵە چکۆلەکەی دەکرد، منداڵەکەش هەر بەغار دوور کەوتەوە... چەند جارێک سەیری پارەکەی ناو دەستی خۆی کرد، لە دوورەوە وەستا و چاوێکی هەر لە حەسەن بوو، ئەمجارەیان هەستی کرد دڵی خۆی و مەلەکە کەوتوونەتە لەرزە... هەردو وپێڵووە تەنکەکانی جوان هەڵدێنا... بەندییەتی ڕەنگی تەنکە ترسێکی لە چاوانیا ڕشتبوو:

(– ئێ خۆ ڕەنگاڵەش دەخرێتە قەفەزەوە...

– بەڵام جیاوازە... ڕۆژێک دێ ڕەنگاڵەکە بەرەڵڵا بێ و بفڕێ... بەس ڕیشۆڵەکە دەخورێ و... جارێکی دیکە نافڕێتەوە...).

کتوپڕ دەستی نووقاوی کردەوە، چنگی تەواو شل کرد، مەلی ڕەنگین و تۆقیو فڕەی باڵی هات، ئەوەندەی نەمابوو بکەوێتەوە سەر زەوی، دیسانەوە هەستایەوە، نیوە بازنەیەکی شادانەی سەربەستی کێشا و ڕووەو شینایی ئاسمانی بێ کۆتایی هەڵفڕی... حەسەن سەری هەڵبڕی... مەلی چکۆلە و ڕەنگین لە بەرچاوی بوو بەمریەم... لەنێو پۆلە مەلێکی دیکەدا خۆی ون کرد... حەسەن چاوی دەگێڕا و حەزی دەکرد بیناسێتەوە... مەحاڵە... ئای لە خۆشی و سەرشێتی فڕین و سەربەستی دوای بەندییەتی... تیکدەئالێن... زەردەپەڕی ئێوارە بەرگێکی سوور و گڕئاسای پێپۆشیبوون... هەروەک بڵێی سووتابن و ها ئێستا نا ها تۆزێکی تر دەبنە قەرەبرووت و دەکەونە سەر خاکی خەم... منداڵەکەش سەرسامتر لە جاران زاری داپچڕی بوو... سەیری حەسەنی دەکرد... ئەم زەلامە زلە... ئەم کرێکارە ماندووە درۆی لەگەڵ کرد... بۆ...؟ کەواتە نە قەفەزی هەیە و نە خواردنی بولبول... تا پەشیمان نەبۆتەوە با ڕابکا...

حەسەن ملی نا... کەوتەوە نێو کۆڵانە تەنگەبەرەکانی گەڕەک... خۆریش خۆی خزاندە ئەودیوی خانووە قوڕەکان... گەڕەکی بۆ تاریکی جێهێشت... نیوەکەی تری زەوی ڕووناک دەکردەوە... مۆسیقا و کتێب و پیرەدایک لە کەلاوەکەی چاوەڕوانی حەسەن بوون... هاکا پیرەدایک مرد و حەسەنی تەنیا بەجێهێشت...!

کۆتایی ١٩٨١ – سلێمانی

میم

چار نەما... دواجار (گوڵناز)م تەڵاق دا... دوای بیست و حەوت ساڵ لێکدی جیا بووینەوە، خۆی و هەر سێ کچەکانم لەسەر ماڵەکە مانەوە... دەبووایە من ماڵەکە جێبێڵم... جێمهێشت... تا ئێستا شتی وات نەبیستووە، هەمیشە پیاو ژن تەڵاق دەدا و خۆی لەسەر ماڵەکە دەمێنێتەوە، لەوانەیە ژنێکی دیکە بێنێ، ژنێکی ناسک و نازدار و منداڵتر، دادگاش بڕە پارەیەک بۆ ژنەکە دەبڕێتەوە... ئەمیش دەچێتەوە ماڵەباوانی... خاڵوانی... بەڵام من نە... وام نەکرد... منێکی نووسەر... خاوەن بیروباوەڕی سەیر و سەمەرە... هەڵبەتە لای ئێوەمانان سەیر و سەرمەرە، دە ساڵ بەر لە جیابوونەوەمان هەرچیم هەبوو... خانووەکە... تفاقی نێو ماڵ... بگرە دەرزی و شقارتەکانیشم لەسەر ژنەکەم تاپۆ کرد... وەک ئێستا نەبووین... نایشارمەوە... بەحەز لێکردن هێنام... جاران یەکدیمان خۆش دەویست... وا بزانم... ئەوە چوار پێنج ساڵە ئەم نەخۆشییە گرانە بەتەواوی پەکی خستووم... نایشارمەوە... هیلاکی کردووم... لە ناوک بەژێرەوە ئیفلیجی کردووم... نایشارمەوە لە پیاوەتی خستووم، جاران سیسەمێکی گەرم و نەرم کۆی دەکردینەوە... ئێستا سڕوسارد وەک دەمی مردوو، گوڵنازیش هێشتا تەڕ و هەوەس بزوێنە... لە ناوەوە خەم دەیخواردم... بەڵام چی بکەم...؟ پێم وت:

(گوڵناز... هەقت لە من نەبێ... بۆ کوێ دەچیت بڕۆ...) خۆی و کچەکانم زوو زوو دەچوونە دەرێ، هەقیانە، ماڵەکەی لێ ببوو بەدۆزەخ... خۆ هەر ئەوان نین... تەنیا من نەبێ... لە پەلوپۆ کەوتبووم... بەچوار دەورما دەیەها قەڵات و منارەم لە کتێب دروست دەکرد... دروستم دەکردن و دەڕووخان، من ئێستاش گوڵنازم خۆش دەوێ، جاران و ئێستاش بۆی دەگریم، جاران بۆ خۆشەویستی فرمێسکم هەڵدەڕشت، ئێستا بۆ ناپیاوەتی پڕ لە شەرم و دەماری مردووی خۆم دەگریم، ئای لەو نامە جوانانەی کە بۆم دەنووسی، دوای هەر نامەیەک وڕ و کاس دەبوو... گوڵناز مامۆستایە... منیش فەرمانبەرێکی خانەنشین... چۆن ئەو حەزە گەرمە وا سارد بۆوە، خۆم دەخۆمەوە و بەدزییەوە دەگریم... گریان گریانی ناخ... خۆ دەزانم گوناهی خۆم نییە، لە ژیانما بیرم لەوە نەکردبۆوە... کێ

دەیووت: دووچاری نەخۆشییەکی وا کوشندە دەبم... دەیەها پزیشکم بەسەر کردەوە... بەغدا و بەسرا و موسڵ، خۆماڵی و بیانی... سەرەتا گوڵناز دەیووت: (ئەمین... خەم مەخۆ هەر چاک دەبیتەوە...!) منیش بەقەهرەوە دەمووت:

(گوڵناز... ناخۆشە... تۆش ئافرەتیت... گوناهە لەگەڵ...) دەستە ناسکەکەی دەخستە سەر دەمم و بەدرۆ و حەسرەتێکەوە دەیووت:

(وا نەڵێی... عەیبە... من و تۆ پیر بووین...!).

(من ئا... بەڵام تۆ هێشتا ماوتە...).

(ئەمین... ڕۆحەکەم... ژیانی نێو نوێن هەموو شتێک نییە...).

منیش لە دڵی خۆمدا هەر وام دەووت... جگە لە بەیەکەوە نووستن خۆشەویستی، میهر، سۆز، بەزەیی، یادگاری تاڵ و شیرین، هیوا و ئاوات و خەوبینین هەن، سێ کچی جوان و جحێڵ... بەڵام... دەشمزانی لەش شتێکە فەرامۆش ناکرێ، گاڵتە بەترپەی دڵ و گەرمی خوێن و دەماری پیاو... موچڕکی ئافرەت ناکرێ، تۆ کە یەکێکت خۆش دەوێ... دەستەکانت دەکەونە کار... نامەی بۆ دەنووسیت، دەستی دەگری... دەستی بۆ هەڵدەبڕی، لە باوەشێی دەکەی، پەنجەکانت سەفەری خۆش بەنێو پێچ و لوولی قژیدا دەکەن، دوگمەی سەر سینەی دەترازێنیت، تۆ کە یەکێکت خۆش دەوێ... بەم دەم و لێو و زمانە قسەی بۆ دەکەی... هەر بەو لێوانەش شیعری بۆ دەخوێنیتەوە، گلەیی لێدەکەی، ماچی دەکەی، بەهەردوو چاو سەیری قەد و باڵای، سەرو پرچی، نەرمایی گوێی، لووتی، دەم و لێوی، گەردنی، جلوبەرگی دەکەی، هەر بەو دوو چاوانە بۆی دەگریت و .... خۆشەویستی بەتەنیا ڕۆحیانەت نییە، جوانترین وێنەش لەم دونیایەدا جووتبوونی دوو دڵدارە... لەسەر یەک پێخەف، لەسەر یەک قەرەوێلە، لەسەر یەک زەوی، دەست لەملانێ لەگەڵ ئەو کەسەی خۆشت دەوێ وەک ئەوە وایە گوێ لە پارچە مۆسیقایەکی ناسک بگریت، یان سەما بکەیت... یان لە هاویندا مەلە لە ڕووبارێکی نێو شاخان بکەی، توانەوەی دوو عاشق لە توانەوەی شەکر و شیر دەچێ، سەهۆڵ لەنێو ئاو، خوێ لە دەریادا، ئای کە سەفەرێکی خۆشە... فڕینێکە ڕووە و ئاسمانی بێ کۆتایی، ئەوە نەما... بووم بەدەمارێکی سست و مردوو... هێدی هێدی گوڵناز گۆڕا... ڕقیش ڕەنگی خۆی هەیە... ئەو ڕەنگەم لە چاوانیا دی، پتر لە جاران دەچووە دەرەوە... پرسە، ئاهەنگ، ژن و ژنخوازی، میوانداری... تا دەهات پتر بەمۆنی سەیری دەکردم، هەستم دەکرد گرکانێک لە ناخیدا دەکوڵێ، هەر ڕۆژێکە و دەتەقێتەوە و من دەکوژێ و ماڵەکەش کاول دەکا، هەندێ جار سەعاتێک

بەسەر تەلەفونەکەوە دەوەستا... بەچرپەوە دەدوا... چۆن گومان سەرم نەخوا...؟ کەمتر دەهاتە لام، خۆ گەر داوای شتێکم لێبکردبایە... پاکەت، شقارتە، پیاڵە چایەک، پەرداخە ئاوێک، کتێبێک... دەرمانەکانم... نەیدەهێنا... یان درەنگ دەیهێنا، یا لە دوورەوە... وەک ئەوەی پارچە نانێک بۆ سەگێک هەڵدەی... شتەکانی بۆ فڕێ دەدام... سەرەتا بەپێی پێشنیاری پزیشک هەردوو قاچمی دەشێلا... دوای ماوەیەک بێزار بوو... پێی وتم:

(ئەمین... واز لەم قاچ شێلانە بێنە... باپیرم لە گۆڕ زیندوو بێتەوە... تۆ هەڵناسیتەوە سەر پێ...).

سەرەتا دەستی دەکردە ملم، ماچی دەکرم، خۆی تێهەڵدەسوییم، لەگەڵما ڕادەکشا... کە زانی دەمارەکانم سست و مردوون، خوێنێکی ساردیان تیا مەییوە... پێخەفەکەی جیا کردەوە، لە ساڵی یەکەمی نەخۆشییەکەم هەر لە هەمان ژوور بەیەکەوە دەخەوتین، ساڵی دووەم پێخەفەکەی دوور خستەوە، ساڵی سێیەم لە ژووری نووستن باری کرد و چووە ژوورێکی تر، تەنیا مامەوە، تا درەنگی شەو دادەنیشتم، دەیەها کتێب و دەفتەر و پەڕەکاغەز و قەڵەمم دەخستە بەردەمم... کتێبی هەمەڕەنگ و بابەت... سەرەتا حەزم لە فەلسەفە و مێژوو دەکرد، وەلێ نەخۆشی و لەجێکەوتنم وایان لێکردم حەز بەخوێندنەوەی ڕۆمان بکەم... ڕۆمان لەنێو ئەو چوار دیوارەدا دەریدەهێنام، سەفەری خۆشی پێدەکردم، سواری ئەسپی ڕۆمانێک دەبووم و دونیا دەگەڕام، شاخ و کێو و دەربەندەکان، پێدەشت و بیابانەکان، کانی و جۆگەلە و ڕووبار و دەریا و ئۆقیانووسەکان، وڵاتان... میللەتان... کۆشکی بلوورینی سەدەها دڵی ئاوەدان، کەلاوەی ڕووخاوی نێو ناخی هەزارەها ژن و پیاوی بێ ناوونیشان، خەمی خۆم... هی خەڵکی، سەرکەوتن و بەزین، چیرۆک و ڕۆمان ببوونە دوو باڵی ئەو سیمرخەی سواری پشتی دەبووم و دەیبردمە حەوت تەبەقەی ئاسمان، لەتاو تەنیایی خۆم قسەم لەگەڵ نووسەرەکان دەکرد... ئەوانەی سەدەها ساڵە مردوون... دەیەها ساڵ... خۆم دەدواند... دۆستۆیڤسکی-م زۆر دەدواند... کەس وەک ئەو چیرۆکی داڕووخان و نەهامەتی مرۆڤ ناگێڕێتەوە، زوو زوو... تکام لێدەکرد میوانم بێ... دڵی نەدەشکاندم... دەهات، هەفتەی وا هەبوو دە جار لەگەڵ ڕاسکۆلینکۆف و برایانی کارامازۆف بەشەڕ دەهاتم... بەشەڕ دەهاتین و ئاشت دەبووینەوە، (دی. ئێچ. لۆرانس) منی کوشتبوو... ڕۆژێکیان تووڕە بووم و پەرداخێکم تێگرت... بوو بەسەد پارچە... گوڵناز پارچەکانی گەسک دا و تا ئێوارەش نەیبرییەوە:

(- هیچ گومانی تێدا نییە... تۆ تێکچووی...!)

ئەو کافرە بایەخێکی زۆر بەخوێن و گۆشت دەدا، لای ئەو خوێن لە عەقڵیش بەتین و تاوترە... ئەو مالۆس دایکە وای لێکردم لە ئادەمیەتی خۆم بکەومە گومان، لەش و بیر بەیەکەوە گرێ دەدا، بایەخێکی زۆر بەو سەگە سوورەی نێوگەڵ دەدا... ئەو سەگە سوورەی بۆ هەمیشە دەلوورێنێ... منیش... بۆ نەگبەتی... ئەو سەگە سوورەم نەک هەر نووستووە و وەئاگا نایە... بەڵکو تۆپیوە... بێچارە بووم... قسەم لەگەڵ هەموویان دەکرد... ئەوان تاکە هاوڕێیەکی بێدەنگ و هێمن و هۆشمەندی من بوون، شاگەشکە دەبووم... لە ژوورەکەمدا... دەریایەکی پان و پۆڕم دەهێنایە بەرچاوم... لمی ژێر خۆرەتاوی زیوین، زۆربا - م دەدی سەمای دەکرد، دەگریام و دەمووت: زۆربا دەستم بگرە... خۆت بخە ژێر باڵم و با هەستمەوە و لەگەڵتا بکەومە سەما... سەمایەکی شێتانە، ئەویش دەستی دەگرتم، بەرزی دەکردمەوە... پەنجەکانی لەسەر سەنتوورەکە ئاگریان دەکردەوە... مۆسیقا دەبوو بەخوێن و دەمارەکانمی گەرم دەکردمەوە... لە کەنار دەریای پڕ لە نەهەنگ و ماسی سەرمەستانە سەمامان دەکرد، هەردوو بەیەکەوە، وەک میزراح دەخولاینەوە... خۆمان هەڵدەدا... وا بەدڵ... لەوە دەترسام هەر جارێکە و بەرەو بەرزایی هەڵفڕین و ئیتر ون بین و جارێکی تر گڵ و ئاو نەبینینەوە... کەچی لەناکاو زرنگەی تەلەفون... تەقەی دەرگا... هاوارێکی گوڵناز... قریوەی یەکێ لە کچەکانم وەئاگای دەهێنامەوە، (زۆربا) ڕایدەکرد و وەک مەلێکی ماندوو لەسەر ڕەفەی کتێبخانەکەم هەڵدەنیشت و جووکەی نەدەکرد، سەیری قاچەکانی خۆم دەکرد کە تا ئەو حەڵە لە لمی سەر کەناری دەریایەکدا نوقم ببوون... دەمدی... دوو پێی زەرد و بێ خوێنم دەدی، لە دڵەوە دەکولام و قولپی گریانێک وەک مەنجەڵی ساوار لە هەناومدا دەکولا، ڕۆژ تا ئێوارە ژوورەکەمیان ئاوەدان دەکردەوە... شەوانیش بەیەکەوە دەنووستین... هەمووشیان وەک خۆم بێوەمێرد بوون... دۆستۆیڤسکی... تۆلستۆی... تۆرگینێڤ... کافکا... زۆلا... بەلزاک... مۆپاسان... جۆیس... دیکنز... پرۆست... شتاینبک... لۆرانس... لەگەڵیانا دەگریام و پێدەکەنیم، ڕۆژێکیان پێیان وتم:

(ئەمین... تۆ کە کەوتووی بۆ ڕۆمانێک لەسەر خۆت نانووسیت... لەو باوەڕەداین شاکارێکی جوانی لێدەردەچێ...).

وتم: (بە گوێتان دەکەم...).

لەو ڕۆژەوە کەوتمە نووسینەوەی یاداشتەکانم، بەدزییەوە، بێ ئەوەی گوڵناز پێبزانێ، لەزەتێکی زۆرم لەو بەزمە کرد، گەڕامەوە سەردەمی منداڵی... نەبوونی و برسیەتی...

هەرزەیی پڕ لە ترس و شەرم و گومان... ماوەیەکی نەبرد سەدەها لاپەڕەم ڕەش کردەوە کە ناکرێ کەس بیبینێ... وازم هێنا... ئەمجارەیان چیرۆکی خۆم و گوڵنازم نووسییەوە... چیرۆکی حەز و تێکشکان... وازم هێنا... کەوتمە نووسینەوەی ئەو بارە نالەبارەی ئێستام... ئیفلیجی و .... تلانەوەی هەمیشەیی ڕۆژ و شەوانم، ڕقێکی زۆرم باراندە سەر ئافرەت... گەرچی تا ئەو حەڵەش لای من ئافرەت کانگای میهر و سۆز بوو، خوای خۆشەویستی، بێ گوناهـ... گەورە و پیرۆز... ئاسمان و زەوی... مێژوو زوڵمێکی گەورەیان لێکردووە، کەوتمە گومان و دڵەڕاوکێ... لە نێوان ئەو ڕاستییەی دەیزانم و لە نێوان پەیوەندی ناڕێکی خۆم و گوڵناز، زۆرم نووسی و زۆریشم دڕی، ناکرێ لەتاو مەینەتی خۆم جنێو بەهەموو ئافرەتەکانی دونیا بدەم، من تەنیا حاڵەتێکم... حاڵەتێکی کەم و دەگمەن، نابمە یاسا و دەستووری ژیان، ئازارەکانیش تایبەتن بەبوونی خۆم، ناکرێ لەتاو نەبوونی خۆشەویستی و دابڕانم لە خۆشی هەموو دونیا بسڕمەوە... بەڵام ئاخ... ئازاری تاکە کەسێکیش گاڵتەی پێناکرێ... ئەی گەر ئەو کەسەش نووسەرێکی وەک منیش بێ، کە ناو و دەنگێکم هەبێ، خەڵکێکی بێشوماریش بمناسن، زۆربەی هاوڕێکانیشم... ئەوانەی نووسەرن و ئەوانەی نووسەریش نین... دڵنیان لەوەی خۆم دەخۆمەوە، هەندێکیان ئاگاشیان لەوەیە گوڵناز بەتەواوەتی لێم لالووتە، دەشزانن من...... هیچ... سێ چوارێکیان زوو زوو سەرم لێدەدەن، باسی دوا کتێب و چیرۆک و ڕۆمان و ڕەخنە و شەڕ و جنێو و... دوا پێک و دوا... دوا شتی ئەم دونیایەم بۆ دەکەن... زوو زووش تەلەفونم بۆ دەکەن... وا بزانم هەندێکیان چاویان بڕیوەتە گوڵناز و حەزیشی لێدەکەن، وتم: هێشتا تەڕ و هەوەس بزوێنە... خۆ دەشزانن ماینێکی ماندووە و سوارەکەی لە بیابانێک کەوتووە... ماینی تینووش نەک هەر لە کانی و ڕووبار... بگرە لە زەلکاویش دەخواتەوە، لە ڕێگەی من و شیعر و چیرۆک و ڕۆمانەوە زۆر لە برادەرانم دەوروخولی دەدەن... بێدەنگ بووم و خۆم دەخواردەوە... شوکر هوشیار بووم... چارم نەما... دوا جار تەڵاقم دا... بێزاری کردم... وای لێهات خۆی و کچەکانم سەفەری دووریان دەکرد، بەغدا، بەسرا، موسڵ... ناچار بۆ چەند شەوێک دەچوومە ماڵی (ئەنوەر)ی برام... دواجار... ئەو ساڵە... خۆی و هەردوو کچە گەورەکانم چوونە (بولغاریا)... وتم:

(گوڵناز... حەز ناکەم بەتەنیا بچنە هەندەران...).

لێم هەڵگەڕایەوە و وتی:

(مەترسە... خۆ دوێنێ نەهاتووینەتە شار...!).

(ئاخر خەڵکی بەخەراپە ناومان دێنن...).

(گوو بەڕیشی بابی خەڵکی... بەدیار تۆوە شەقمان برد... با تۆزێکیش بای باڵی خۆمان بەین... کوفرە... خۆ کوفر نییە...؟).

بە دەم کرِوزانەوەیەکەوە وتم:

(پەلەتان نەکردایە منیش دەهاتم... هیچ نەبێ لەوێ خۆم بەدکتۆرێک نیشان دەدەم...).

لێم مۆڕ بۆوە و چاوە کاڵەکانی جوانی و میهریان تیا نەما و وتی:

(تۆ چارت نییە بەقوربان... دکتۆرەکانی ئێرە هیوابڕاویان نەکردیت...؟).

(ئاخر ئەوێ جیاوازە...).

کەچی بەسەرمدا نەڕاندی:

(ئەمین... ئێمە بۆ سەیران و خۆشی دەچین... نەک نەخۆشخانە...!).

ئەوان ڕۆیشتن، کچە گچکەکەم مایەوە... ناوناوە بەمیهرەوە و ناوناوەش بەقێز و بێزەوە خزمەتی دەکردم، خەم و پەژارە لە ڕووخساری دەباری، خۆ دەبووایە یەکێکیان خزمەتی منی بکردبایە، ئیفلیجێک و ماڵێکی چۆڵیان نەوتووە... سەرەتا ویستیان بمنێرنە ماڵی ئەنوەری برام...

وتم: (ناچم... ئەوان گوناهیان چییە مانگێک خزمەتی من بکەن...؟) سکیشم بەکچە بچووکەکەم دەسووتا، زۆر بێزار و نیگەران بوو، دەم دەمیش بەنابەدڵییەوە دەیووت: (باوکە... خۆ دەبێ یەکێکمان خزمەتت بکا...).

لە دڵی خۆمدا دەمووت: ئەمین تۆ نووسەریت... باوەڕت بەجیاوازی نێوان نێر و مێ نییە... هەقی خۆیانە سەفەر بکەن و دونیا ببینن... ئەوە نەبوو ئەو ساڵە تۆش چوویتە تورکیا و بولغاریا و ڕۆمانیا... با ئەوانیش چاویان بکرێتەوە... ئیمڕۆش لەوەدا نەماوە... زۆرن ئەو ئافرەتانەی بەتەنیا سەفەری هەندەران دەکەن.

هاتنەوە... گۆچانێک و چەند کتێبێکیان بۆ من کڕیبوو... ئینگلیزییەکەم هی ئەوە نەبوو ئەو کتێبانەی پێبخوێنمەوە، وەلێ سێ چوار جانتای پڕ لە شتومەکی ژنانەی کڕیبوو... کراس، پاڵتۆ، چەکمە، گۆرەوی، مەمکدان، پێڵاو، ژێرکراس، جۆرەها ملوانکە و گوارە و ئەنگوستیلە... تەنیا مرۆڤ نەبێ... هەموو شتێکیان کڕیبوو، پێیان پێکەنیم... لێم تووڕە

بوون... بێدەنگ بووم، بەر لەوەی تەڵاقی بدەم، بەر لەوە بەشەش حەوت مانگ هەمیشە تەلەفونم بۆ دەکرا، پلاکێکم ڕاکێشا و تەلەفونەکەم لە ژوورەکەی خۆم بەست... حەزم دەکرد لەگەڵ هاوڕێکانم بدوێم تا بزانم لە دەرەوە دونیا چ باسە... تا دوا هەواڵی شارم پێبگا... بەردەوام تەلەفونم بۆ دەکرا... پێیان دەووتم:

(مامۆستا ئەمین... ژنەکەت عیادەی کردۆتەوە...!).

دەمزانی مەبەستیان خەراپە، ناویان هەڵدەدا، دەنگێک زۆر بەهێمنی هەموو شتێکی بۆ باس دەکردم... گەر تۆ زەلامێک بەکرێ بگریت وا ورد و جوان خزمەتت ناکا... ئەم دەنگە دەیووت:

(ژنەکەت لەگەڵ بازرگانێک دەستی تێکەڵ کردووە...!).

یان: (ئیسماعیل فەتاح-ی چیرۆکنووسیش پێی خەنی بووە...!).

هەر ئەو دەنگە دوای مانگێک پێی وتم: (گەر باوەڕ ناکەی هەر ئێستا وەرە کۆگاکەی - عەلی پشدەری - و تازە چوونە ژوورەکەی پشتەوە...).

وای لێهات دەنگەکان دەگۆڕان:

(کاکی نووسەر... لەگەڵ گەوادی چۆنیت...؟).

دوو مانگی دیکەی بەسەردا ڕابرد... ڕۆژێکیان نامەیەکم بەدەست گەیشت... سەیرە... مۆری بەغدای بەسەرەوە بوو... تیایدا نووسرابوو:

(مامۆستا ئەمین... دوای ڕێز و سڵاو...

ئەوەی بیستوومە ڕاستە...؟

گوایە شارەکە خەنی بووە... شتی وا هەیە... من لە خۆت دەپرسم...؟

گوایە کچەکانیشت...؟

دڵسۆزت....

هاوڕێیەکی دێرین...

تێبینی: هەتا نەبوویتە مەخسەرە خۆت ئازاد کە...).

تۆ بڵێی لە دڵەوە بێ یان گاڵتەم پێ بکا...؟

بە تەلەفون پێیان وتم:

(مامۆستا ئەمین-ی گەوهەرڕێژ... زووکە هەتا نەمردووی چیرۆکێک لەسەر

چیرۆکنووسێکی دەییووس بنووسە... دواجار... چارم نەما... بڕیارم دا تەڵاقی بدەم، تەڵاقم دا... من ماڵەکەم بۆ ئەوان بەجێهێشت، خۆ نەدەکرا من بمێنمەوە و ئەوان بچنە ئوتێل، خەڵکی شار زانیان من گوڵنازم تەڵاق دا، خۆم گران کرد و وتم: دەچمە ئوتێلێک... ئەنوەری برام شێت و هار بوو... بردمییە ماڵێ و خۆی سوور کردەوە:

(ئەمین دەتەوێ خەڵکی دەهۆڵم بۆ لێدەن... پێم ناڵێی لە ئوتێلان کێ خزمەتت دەکا... ئەگەر تێکچووی با بزانم... ها...؟).

بە نەرمی و شەرمنانە وتم: (ئاخر خوا هەڵناگرێ... منداڵەکانی تۆ خزمەتی من بکەن...!).

بە تووڕەییەوە وتی: (ئەمین... پارە هەیە... حەز دەکەی سێ کارەکەرت بۆ ڕادەگرم...).

(ئاخر حەز ناکەم...).

(گوێ بگرە ئەمین... من لەبەر ناوی خۆم ڕێگەت نادەم بچیتە هیچ شوێنێکی تر... با نەڵێن: ئەنوەر بەقەد جوولەکەیەکی هەیە و کەچی براکەی لە پەنا دیواران کەوتووە...).

(کەیفی خۆتە کاکە...).

(هەڵبەتە بەکەیفی منە... ئەی خۆ بەعەقڵی تۆش بەڕێوە ناچم...).

بە خەم و حەسرەتێکەوە وتم: (عەقڵی من چییەتی...؟).

(چۆن چییەتی...؟ کتێب و پارچە کاغەز عەقڵیان لا نەهێشتووی...!).

(بۆ کاکە ئەنوەر بێ عەقڵی چیت لە من دیوە...؟ یانێ گەر زەلام نەبوو بەقۆنتەراتچییەکی دەوڵەمەند دەبێ بێ عەقڵ بێ...؟).

(نە ء... مەسەلە ئەوە نییە...).

(ئەی مەسەلە چییە...؟).

(چ پیاوێکت دیوە خانوو و بەرە لەسەر ژنەکەی تاپۆ بکا...؟).

دواجار کە زانیم هەرچییەکی من دەیزانم... گەر بیخەمە بەردەمی ئەنوەری برام بۆنی پێوە ناکا... بێدەنگ بووم و وتم:

(ڕاست دەکەی... کاکە...!).

بەڵێ... ڕاست دەکا... بەپێی عورفی ئەم... پارەدار... خاوەنی سێ سەد گیرفان... پیاوێکی ڕۆژهەڵێتی دواکەوتوو... نەک هەر خانوو، ئوتمبێل، زەویوزار... باخ و بێستان...

بگرە ژنیش موڵکی پیاوە... منداڵەکان... منیش دەمزانی وانییە.

بە هەزار قەرز و قۆڵە خانوویەکم کرد، بەچوار ساڵ قاتێکم نەدەکرد، بەدوو ساڵ پێڵاوێک، پێیان دەووتم: قاڵتاغە فەندی... چیرۆکنووسی لەنگە، لە دەمی خۆم دەگرتەوە، نە ئارەق و نە جگەرە، دوای کڕینی کتێبێک گوڵناز حەشری پێدەکردم:

(ئەوەی بەم کتێبەی دەدەی برۆ خشتێکی پێبکڕە...).

خانووم تەواو کرد... لە بەرهەتاوی زیوینی بەهاران و لەژێر شەستەبارانی زستاناندا دەدرەوشایەوە... کە چووینە ناوی... شەوێکیان دوای دەست لەملانێ باسکم خستە ژێر سەری گوڵناز و بەکتوپڕی پێم وت:

(گوڵناز... هەواڵێکی خۆش...!).

(چیرۆکێکی تازەت نووسیوە...؟).

(نە ء...!).

(ئەی چی...؟).

(دەزانی تاپۆی خانووەکە دەخەمە سەر تۆ...؟).

قریشکەیەکی کرد کاس بووم... لەوە ترسام کچەکانم دابارنە ژوورەکەمان... شاگەشکە بوو... بەم نیوەشەوە هەستایەوە، گلۆپی ژوورەکەی داگیرساند، هاتەوە بەردەمم، مەکربازانە دەستێکی بۆ قژە پڕەکەی برد... بەهەردوو چاو سەیری دەکردم، ئەبڵەق و سەرسام، دوو سەد جار ماچی کردم، خەریک بوو هەردوو لێوم لەنێو دەم و ددانەکانیدا بەجێ بمێنن... ئەو شەوە تا بەیانی خۆی پێوە نووساندم... وەک چۆلەکە هاتە ژێر باڵم... هەر لەخۆیەوە دەیووت:

(بۆنی بن باڵت چەند خۆشە) پاشان زوو زوو دەیپرسی:

(ئەمین... بەڕاستیتە...؟).

باوەڕی نەدەکرد... پێم وت:

(گوڵناز دڵنیابە... پاشام من باوەڕم بەوە نییە موڵک و ماڵ هەر هی پیاو بێ... من دوژمنی موڵکداریم... چەند جار پێم وتیت ژن و پیاو هیچ جیاوازییەکیان نییە... من وا هەست دەکەم گەر بکرێ کچەکانیش لە قوتابخانە بەناوی تۆوە بانگ بکرێن... یانێ لەجیاتی (شیرین ئەمین) بنووسرێ (شیرین گوڵناز).

پێکەنی و ماچی کردم:

(ئەمین تۆ مێشکێکی گەورەی...!).

بە ناز و سەرکەوتنێکەوە وتم:

(ئەو کتێبانەی تۆ ڕقت لێیانە وایان لێکردووم...).

بە سەرسامییەوە پرسی:

(چۆن...؟).

بە دڵنیاییەوە دەستم لە ملی کرد و سەری زمانم لە نەرمایی گوێچکەی خشاند:

(گەر خوێندنەوە نەبووایە ڕۆژێک لە ڕۆژان بیرم لەوە نەدەکردەوە خانووەکە لەسەر تۆ تاپۆ بکەم...!).

(تێت ناگەم...).

(هەقتە... گەر وەکو من خەریک بوویتایە تێم دەگەیشتیت...!).

(جا بۆ تێبگەم...؟ گرنگ ئەوەیە تۆ تێدەگەی...!).

(وا نییە... گەر ژنیش بەقەد پیاوەکەی تێبگا خۆشترە و مەسەلەکانیش ئاسانتر دەبن...).

ئەو شەوە دە جار لێی پرسیم: (ئەمین... پەشیمان نابیتەوە؟) پەشیمانی چی...؟ من خەونم بەوەوە دەدی ڕۆژێک لە ڕۆژان بۆم هەڵبکەوێ و بیسەلمێنم کە من لەگەڵ خۆمدا ڕاستم... نووسین و بیروباوەڕ و هەڵسوکەوتم لێکدی جیا نابنەوە... ئەوەتا خانووەکەم... ببوورن خانووەکە... لەسەر گوڵناز تاپۆ کرد... ناڵێم خانووەکەم... من ئێستاش ڕقم لە پیتی (میم)-ە... م... م... م... م... ئای کە بێزم لەو میمەیە... میمی پاشگر، گەر بۆم بکرێ لە زمانی کوردیدا نایهێڵم... هەڵیدەگرم... بڕوخێ میم... ئەو هۆکارانەش کە ئەم پیتەیان خولڵقاند، ئەم میمە... تا بڵێی پیتێکی ئێسک گران و ناشیرینە... بەتایبەتی کە بەدوای ناوەوە دێ، بەڕای من لەنێو هەموو زمانەکاندا هەر ناشیرینە... گوێ لە پیاوێک بگرە کە دەڵێ: خانووەکەم، ئوتمبێلەکەم، ژنەکەم، تفەنگەکەم، کەرەکەم، پێڵاوەکەم... تۆ گوێ لەو هەموو میمە ناشیرینە بگرە ئای کە بێ لەزەتن... هەی دوو هەزار ملیۆن تف لەو میمە، گەر پیاوەکان بەوە بزانن ئەو (میمە) چەند سووکیان دەکا... بێگومانم لەوەی مان دەگرن و دەکەونە خۆپیشاندان، سەر جادە و نێو کۆڵانەکان پڕ دەبن لە پیاوی توورە و... کۆڕ و کۆبوونەوە دەبەستن تا بتوانن ئەو میمە لەنێو پیتەکاندا نەهێڵن... وەک پیاوێکی وەرەمدار دوور بخرێتەوە... لەوانەیە دە ملیۆن کەس داوا لە (کۆڕی زانیاری) و مەڵبەندی پاکردنەوەی زمان بکەن ئەو میمە لەناو بەرن... وەک پاشایەکی ستەمکار... ئافرەتێکی

داوێن پیس دەرمان خواردی کەن، هەموو بەیەک دەنگ بخوازن ئەم پیتە زمانەکەی تێکداوە و با نەمێنێ... با بڕوخێ، بەهەرحاڵ... کەس بەقەد ئەنوەری برام و هاوڕێکانی باوەڕیان بەپیتی (میم) نییە، کەسیش بەقەد من لێی داخدار نییە، ژوورێکیان بۆ ئامادە کردم، هەموو شتێکم بۆ گوڵناز و کچەکانم بەجێهێشت... تەنیا کتێبەکانم نەبێ... لە ماڵی ئەنوەریش وازیان نەهێنا... تەلەفونیان بۆ دەکردم... دەیانووت:

(چیرۆکنووسەکانی هاوڕێت... شاعیرەکان... ڕەخنەگرەکان لەسەر سینە و مەمکی ژنەکەت چیرۆک و شیعر و ڕەخنە دەنووسن...).

ئارەقەم دەکرد و بەپەلە تەلەفونەکەم دادەخستەوە...

ئەنوەر و ژنەکەی، منداڵەکانی پێیان دەووتم:

(ئەوە چیتە... بۆ وەڵامی تەلەفونەکان نادەیتەوە...؟).

دواجار پێم وتن: (شەرم پێدەفرۆشن...!).

ئەنوەر و ژنەکەی تێم گەیشتن... ئەوانیشم تووشی خەم و پەژارە کرد... منداڵەکانی بەسەرسامییەوە دەیانپرسی:

(شەڕی چی مامە... بۆ تۆ هیچت هەیە لەگەڵ کەس...؟).

درۆم دەکرد و دەمووت: (نەخێر ڕۆڵەکانم...).

پێیان دەووتم:

(ئیسماعیل فەتاح – ی برادەرت وازی لە کورتە چیرۆک هێناوە و ئێستا لە سایەی سەری ژنەکەی تۆوە ڕۆمان دەنووسێ...).

هەر هەمان دەنگی ناساز دەیووت:

(مامۆستا ئەمین... تۆ بێ بەهرە بوویت... ئەگینا ژنەکەت سەرچاوەی ئیلهامی دەیان شیعر و چیرۆکە...).

یان دەیووت:

(تۆ بەکورتە چیرۆک دەستت پێکرد و هەر بەکورتیش کۆتاییت پێهات... تۆ هەموو شتێکت کورت بوو...!).

ئەم ڕستەیە لە دڵی دەدام... خۆم دەخواردەوە... دەمزانی ئەو حەرامزادەیە مەبەستی چییە... لەم شارە هیچە پیاو ناتوانێ نهێنییەکی ناو نوێنیش بشارێتەوە، ویستم بەئەنوەری برام بڵێم سانسۆر بخاتە سەر تەلەفونەکە تا بزانم خاوەنی ئەم دەنگە دۆزەخییە

کێیە، لەنێو تەنیایی و بێدەنگیدا هەزارەها دەنگی جۆربەجۆر لە گوێمدا دەزرنگایەوە... ئەو دەنگەم هەر نەناسییەوە... لە دڵی خۆمدا وتم: هەرکێ بێ... لە بەهرە و داهێنانی من داخدارە... هەرکێ بێ... نەخۆشە و منی کردووە بەدەرمان، سەیرە... دوا هەواڵی گوڵنازیان پێڕادەگەیاندم... بۆ کوێ دەچێ، لەگەڵ کێ برادەرە، دەچێتە کام کۆگا، چی لەبەر دەکا، کەی دێتە دەر، کەی دەچێتەوە، کێ سەری لێدەدا، بگرە کەی خۆی دەشوا... چی دەخوا... بێچارە بووم... لە دوای تەڵاق چی...؟ باوەڕیشم بەوە نەبوو کابرایەک بەکرێ بگرم تا بیکوژێ... هەر ئەوەندەم پێدەکرا بەدڵێکی پڕ لە قەهرەوە بێباک بم، شەوێکیان، درەنگ و ناوەخت، ئەنوەر هاتە ژوورەکەم... بەئاسپایی و بێخشپە دەرگاکەی داخستەوە... زانیم ڕازێکی لە دڵدایە و دەیەوێ بیدرکێنێ، شەوانە ڕاز و نهێنییەکان دەبنە کێچ و ناهێڵن مرۆ بنوێ... من ڕۆمانی (پیرە و زەریا)م دەخوێندەوە، کە هات و بەرامبەرم دانیشت... بەپەلە وەک سۆزانییەک گوێی لە تەقەی دەرگا بێ خۆم کۆ کردەوە... ڕۆمانەکەم شاردەوە... وەک ئەو هەرزەیەی دەرپێیەکی پیسی خۆی بشارێتەوە... من لە قسە و نیگای پڕ لە سەرزەنشتی ئەنوەر دەترسام، دەشمزانی بەکابرایەکی سووک و نەفام و بێ غیرەتم دەزانێ، ئەو خەفەتی بەوە دەخوارد کە من و ئەو لەنێو یەک منداڵدان گەورە بووین... باوەڕی نەدەکرد... بەشەرمی منداڵێکەوە وتم:

(بەخێر بێی...).

بە دوو چاو... دوو چاوی نوقمی مەستی و پەستی تێم ڕاما...

پاشان ئاخێکی هەڵکێشاو وتی:

(ئەمین... منداڵەکان هەموو نووستوون... حەز دەکەم بێ پێچ و پەنا و ترس لەگەڵتا بدوێم...).

چاویلکەکەم لە چاو کردەوە و وتم:

(حەز دەکەم کاکە... هیچ هەیە...؟).

(ئا... ماوەیەکە زۆر شێواوی... گەر شتێک سەغڵەتی کردووی با بزانم...!).

(جا پێویست دەکا شت لە تۆ بشارمەوە...؟).

(وا نییە... خۆت غەشیم مەکە... من لە دەرەوەم و تۆ لە ژوورەوەی... دەزانی خەڵکی شتی زۆر ناشیرینم بۆ دەگێڕنەوە...؟).

ویستم خۆم گێل بکەم و لێم پرسی:

(سەبارەت بەچی...؟).

(سەبارەت بەگۆڕی باوکت... دیسانەوە داتەوە بێ عەقڵی... جگە لە گوڵنازی کۆنە ژنت چیتر هەیە... ئەگەر هەیە با بزانین...؟).

(بۆ ئەم شارە کەسی وەکو گوڵنازی تیا نییە؟).

(خوای دەکرد مزگەوتەکانیش پڕ دەبوون... بەڵام بۆ کڵاوی ئێمە بگرێتەوە...؟).

(ئەو خەڵکە کێن ئەم قسانەت بۆ دەکەن...؟).

(هەرکێ بن...؟ دڵنیا بەبە پارە بەکرێم نەگرتوون...!).

(تۆزێ لەسەرخۆ کاکە... دەزانم هەقتە... بەڵام تازە تەواو... من پەیوەندیم بەگوڵنازەوە نەما... کەیفی خۆیەتی...).

(هەتیو... تۆ بۆ ئەوەندە مێشک سارد و بێ غیرەتی... چۆن کەیفی خۆیەتی...؟ تۆ سێ کچی جوان و جحێڵت لای ئەو قەحپەیە بەجێهێشتووە...!)

(من گەر دڵنیا بم وایە... هەر سێ کچەکە ڕادەکێشمە لای خۆم...).

(بۆ بەم نیوەشەوە شێتم ناکەی...؟ تازە دەتەوێ دڵنیا بیت... ئەو خەڵکە هەر بەهەوەس ناوونازۆرە لە ژنەکەت دەنێ...؟).

(لەوانەیە...).

(چۆن لەوانەیە...؟).

(کاکە من حەز ناکەم دوو قسەی ئەم و ئەو بکەی بەسەنگی مەحەک...).

(ئەی چی بکەم بەسەنگی گونم...؟).

(من دەزانم مەسەلەی گوڵناز ئەوەیە تۆزێ سەربەستە... خۆشم فێری ئەم سەربەستییەم کرد...).

(بۆیە حاڵت وا جوانە...).

هەردوو بێدەنگ بووین... پەست و تووڕە هەردوو دەستی دەلەرزین... ئارەقەی نێوچەوانی و کەفی لالێوی سڕی... بۆنی ویسکی و هاڵاوی ناودەمی کاسیان کردم... پاشان وەک یەکێک بەتەواوی بڕیاری خۆی دابێ تێهەڵچۆوە:

(ئەمین... گوێ بگرە... من حەوسەڵەی قسەی ناو کتێبانم نییە... بڕیارم داوە و ئەم ژنەی تۆ دەبێ بکوژرێ...).

ئەم بڕیارە کتوپڕە تەواو سەغڵەتی کردم... ڕووم تێکرد و بەسەرسامییەوە پرسیم:

(خۆت دەیکوژی...؟)

لەنێو تەمی خەم و پەژارەدا تریقایەوە و وتی:

(بەخوا بێ عەقڵی... هەتیو پێنج سەد دینار دەخەمە دەستی سەرسەرییەک و لە پەناوە - کەس نەزانم - قیرەبڕی دەکا...!).

(وا بەئاسانی...؟).

(ئەی چی... پێنج سەد زۆرە... هی وا هەیە بەپەنجا دینار ئامادەیە و سەماشت بۆ دەکا...!).

(ئەنوەر... من باوەڕم بەوە نییە کەس بکوژیت...).

(بەڵام خەڵکی دەڵێن کۆنە ژنەکەی ئەمین قەحپەیە، دەپرسن: ئەمین لە کوێیە؟ دەڵێن: لای ئەنوەری برایەتی...).

(جا گەر حەز دەکەی دەڕۆم...؟).

(قەت حەز ناکەم... ئەوساش دەڵێن ئەنوەر ملیۆنێرە کەچی برایەکی نەخۆشی نەحەواندەوە...!).

(ئەی دەتەوێ چی بکەم...؟).

(تۆ هەقت نەبێ... ئەم هاوینە من و منداڵەکان سەفەرێکی دەرەوەمان هەیە، پارەیەکی زۆر دەدەمە زەلامێکی لێزان و کەسیش نازانێ...).

(گومان لە من ناکەن...؟).

(کەس لەو باوەڕەدا نییە تۆیەکی ئیفلیج بتوانی شتی وا بکەی...).

(باش ئێوە دەڕۆن... من لێرە بەتەنیا چی بکەم...؟).

(بۆ بەتەنیا...؟ بەپوورە خەجێ دەڵێم و ئاگای لێت دەبێ... حەزیش دەکەی سێ کارەکەری تریشت بۆ ڕادەگرم...).

(نایەوێ کاکە...).

(ها... بۆ مەسەلەی گوڵناز... چیت وت...؟).

(سەفەری خێرتان بێ، بەڵام من باوەڕم بەکوشتن و بڕینی کەس نییە...).

(ئەمین... ڕۆڵە... تۆ هێشتا لە دونیا تێنەگەیشتووی... لەوانەیە بڵێی ئەنوەر

قۆنتەراتچییە و جگە لە دەفتەری حسێبی گەچ و چیمەنتۆ هیچی تر نازانێ...!).

(وام نەوتووە... بەڵام نە تۆ تازەبەتازە وەک منت لێدێ... نە ئەمنیش...).

(راست دەکەی... بەڵام بیری لێبکەرەوە... گوڵناز دایکی کچەکانتە، خەراپەی ژنەکەت ناوزڕانە بۆ کچەکانیشت، منیش دەبمە مامیان... ئەگەر تۆ حیزیت پێ قبوڵ دەکرێ و قسەی ناو کتێبان مێشکی خواردووی... ئەوە من باوەڕم بەم شتە قۆڕانەی تۆ نییە...!).

(یانێ چی...؟).

(یانێ بشفڕێ دەیکوژم...!!).

بە تووڕەیی و ڕاستەپێ هەستایەوە و هەموو گیانی دەلەرزی، دەرگاکەی کردەوە و ئاوڕێکی لێدامەوە، بەحەژمەتەوە هەردوو لێوە قورمزییەکانی دەلەرزین، مەستی و پەستی چاوەکانی خێل کرد بوون... دواجار وتی: (قەت نەمزانی ئەوەندە بێدەستەلێتی... خۆزگە تۆ برای من نەبوویتایە...!).

خۆزیا... هیچ قسەم نەکرد، نەگەڕامەوە سەر (پیرە و زەریا)، لەم دواییەدا خەفەت فێری جگەرەی کردووم، جگەرەیەکم داگیرساند، سەیری بنمیچەکەم کرد، لە کتێبەکانی دەوروبەرم ورد بوومەوە... چەند ناوێکی خۆشەویستی سەر بەرگەکانم بەرچاو کەوت... زۆربا، برایانی کارامازۆف، ئانا کارنینا، مەدام بۆڤاری... بۆڤاری... ئەویش زوو دۆستی دەگۆڕی... بۆڤاری چ ناوێکی پڕ خرۆش و جوانی و مۆسیقایە... (دۆستی خاتوو چاتەرلی)... لەگەڵ (میلۆرز) چوومەوە نێو باخ و چەم و دارستان... گوێم گرت... مستەر (کلیفۆرد) بەژنەکەی وت:

(بنوو... لەگەڵ پیاوێک بنوو... با منداڵێکمان ببێ... بەڵام با ئەو پیاوە لە خانەدان و بەگزادەکان بێ... نەکەی دەست لەگەڵ پیاوێکی ڕەشۆکی تێکەڵ بکەی).

پێکەنیم... زۆر پێکەنیم، ژوورەکە دەنگی دایەوە، کتێبەکانی سەر ڕەفەکان بەو قاقایە کەوتنە سەما... ئەو خەڵکە... ئەو گیرفان پڕانە چۆن سەیری شەرەف دەکەن...؟ ڕەوشت چۆن دەبینن...؟ جگەرەکەم کوژابۆوە، ببووە فتیلەیەک لە خۆڵەمێش، کە پێکەنیم کەوتە سەر ڕانم، جا گەر خۆم ژنەکەی خۆمم پێ تێر نەکرا... دەبێ جیاوازی چ بێ گاوانێک یان پاشایەک تێری بکا...؟ ئای کە مەنتیقی بۆرژوا و سەرمایەدارەکان سەیرە... ئای کە هیچە... دەیەوێ پێشەوایەک لەگەڵ ژنەکەیدا بخەوێ... نەک سەربازێک... جیاوازییەکە لە کوێدایە...؟ بیری لێبکەرەوە ئەمین... تۆ حەز دەکەی گوڵناز لەگەڵ کێ بنوێ... شاعیرێک

یان بازرگانێک؟ لەگەڵ کێ...؟ یان حەز دەکەی لەگەڵ کەس نەبێ و لەگەڵ کەس نەنوێ... هیچ کەس...؟! ها...؟ پرسیارێکی ئاسان نییە... هانام بردە بەر زۆربا و لێی پاڕامەوە... زۆربا تۆ زۆڵێت... سەگیت... هەر لە خۆتەوە وەڵامی پرسیاری زۆر گران دەدەیتەوە... تۆ ڕات چییە...؟ ئەو کافرە بەسەمایەک وەڵامی دامەوە... وتم: تێت ناگەم... بەسەر سەنتورەکەی نووشتایەوە و شەپۆلە نووستووەکانی ژێر دەریای وەئاگا هێنا... ئەوانیش کەوتنە سەما... وتم: تێت ناگەم... بۆم گریا... چوومەوە لای (سانتیاگۆ)، ناو هەردوو لەپە خوێناوییەکانیم ماچ کرد و تکام لێکرد... سانتیاگۆ... خەمێکی هیچ شەکەتی کردووم... دەستەکانم هێشتا نەمردوون... بمخەرە نێو بەلەمەکە و جووتێ سەوڵم بەرێ... یان قولاپ و لەتە نانێک... من نەمردووم... هیچ نەبێ لەنێو گێژەنی دەریا توولە ماسییەکت بۆ دەگرم... بەفیزێکەوە سەیری کردم و شەفقەکەی لەسەر نا و وتی:

(ئەمین... عەیبە... مرۆڤ تێکدەشکێ... بەڵام نابەزێ...).

زۆربا و سانتیاگۆ گوڵناز و ئەنوەریان لەبیر بردمەوە... خەمێکی تازە و سەیر و جوان و گران دایگرتم... خەمی ئەوەی هەزارەها کتێبی پوخت و نایاب ماون و من هێشتا فریایان نەکەوتووم، تەمەن دەڕوا و تا دێ چاوەکانم کزتر دەبن، تەمەن دەڕوا و منیش چیتر وەک جاران بۆم نالوێ لەسەر کورسییەک دابنیشم و لەسەر مێزێکی لەق و لۆق چیرۆکی شیرین بنووسم، ئەو چیرۆکانەی هەزارەها کەسیان سەرسام دەکرد، ئەو ڕۆژانەم هاتنەوە یاد... ئەو ڕۆژانەی کە چیرۆکێکی تازەم بڵاو دەبۆوە... سەدەها کەس سەرە ڕێگەی لێدەگرتم... دەست خۆش... پەنجەکانت نەرزێن... چیرۆک نەبوون... وشەکانی دانە مرواری فرمێسکەکانی چاوم بوون... دوای هەر چیرۆکێکم بوومەلەرزەیەک... گڕکانێک دەتەقییەوە... گڕکانێک ناخی زەویت بۆ هەڵتەکێنێ... من ناخی... مۆخی پاڵەوانەکانم... دەخستە سەر کاغەز، هەر چیرۆکێکم دەتووت دینامیتە... دینامیت لەنێو شاخ و کێوان تونێل و دەربەندت بۆ خۆش دەکا... من بەچیرۆکێکم سەدەها ڕێگە و تونێل و دەربەندم دەنێو زاتی مرۆڤ خۆش دەکرد... ئەوەتا بێ ترس و شەرم چیرۆکی خۆم و گوڵناز دەنووسمەوە... کچەکانم... ئای... تۆ بڵێی ئەوانیش بچنەوە سەر ڕێی دایکیان... تۆ بڵێی ئەوانیش ئاوا شەق لە خۆشەویستی هەڵدەن... بۆ نا...؟ تۆ بڵێی وا بکا منیان لە بەرچاو بکەوێ...؟ ماوەیەکە کەمتر سەرم لێدەدەن... هیچ نییە... سەرقاڵی و جحێڵی...! تۆ بڵێی پیاوێک، لەم ڕۆژهەڵاتەدا، پیاوێک هەبێ و بیانخوازێ...؟ ئا... بۆ نا...؟ دەڵێن: کچی مامۆستا ئەمینی چیرۆکنووسە...!

لەوانەیە زۆرانی تر هەڵدەنێ و بڵێن: (چیرۆک چییە... کاکە... ئەوانە دایکیان قەحپە بوو... مامۆستا ئەمین تەلاقی دا...!).

حەزم دەکرد گوڵناز شوو بکاتەوە، جارێکیان کە کچە گەورەکەم هاتە لام پێم وت:

(شیرین... قسەیەکت پێدەڵێم حەز دەکەم بەدایکتی بڵێیی...).

(فەرموو باوکە... خێرە...).

(کچی خۆم... ماوەیەکە ئاگام لێتان براوە و نازانم... قسەی زۆر ناشیرین دەبیستمەوە، باوکێکی ئاسایی نەبووم و خۆم پێتانەوە هیلاک کردووە و هەموو ئومێدم ئەوە بوو ئافرەتی نموونەیی بن....!).

بە سەرسامییەوە سەری هەڵبڕی و پرسی:

(بۆ باوکە... خوا نەخواستە هیچ خەراپەیەکمان کردووە...؟) بەخەم و قەهرەوە دەمم داپچڕی:

(نازانم... بەڵام هەواڵی زۆر سەیرم پێدەگا...!).

(دەربارەی ئێمە...؟).

(ئا...).

(چۆن...؟).

(بە تەلەفون... خەڵکی تر...).

(شتی وا نییە... لە خۆیانەوە قسە هەڵدەبەستن... پاشان باوکە ئێمە بیرمان نەچووە کە کچی تۆین...).

(زۆرتر لەگەڵ ئێوە... یان بەتەنیا دەچێتە دەرەوە...؟).

(بێ ئێمە بەهیچ لایەکدا ناچێ...!).

(سەیرە...).

(بۆ سەیرە...؟ باوکە تۆ و گومانیان نەوتووە... پاشان گەر ئێمە هەست بەشتێ بکەین هەر خۆمان دەیخنکێنین... هەر هیچمان پێنەکرێ جێیدێڵین و دێینە ئێرە...!).

(کچە شیرینەکەم... من قەت مەبەستم نییە لێی جیا ببنەوە... ئەو لە من پتر پێویستی بەئێوەیە... من پیاوم و لە هەموو شوێنێک دەحەوێمەوە... ئەو ئیفلیجییە نەبووایە باکم بەچی بوو...؟ کچم من......).

قسەکەی پێبڕیم و وتی:

(باوکە... خەیاڵ نەکەی... تۆ هەر سەروەری ئێمەی...).

(بەهەرحاڵ کچەکەم... ئاگات لە خوشکەکانت بێ... بەڵام من نیازی قسەیەکی ترم هەبوو...).

(بفەرموو باوکە...).

تۆزێ بێدەنگ بووم و بەدەست و پەنجەیەکی لەرزۆکەوە جگەرەیەکم داگیرساند و مژێکی قووڵم لێدا و پاشان وتم:

(ئێوە بۆ وا لە دایکتان ناکەن شوو بکاتەوە...؟).

(جا بۆ...؟ خۆ ئێمە ڕێمان لێنەگرتووە...!).

(نەء... تێم بگە... وا باشترە ئێوە داوای لێبکەن و سووریش بن لەسەر ئەو قسەیە...).

(قەیناکا... بەڵام بۆ وا دەڵێیی...؟).

(ڕۆڵە ئەو هێشتا گەنجە و بەبەرییەوە ماوە... ئەم قسە و قسەلۆکەش دەبڕێتەوە...!).

(باوەڕ ناکەم...).

(نەء... گەر شوو بکاتەوە مەسەلەکە دەگۆڕێ...).

(تۆ وای دەبینیت...؟).

(ئا...!).

ئا... حەزم دەکرد شوو بکاتەوە، زۆریش، ساڵێکی بەسەردا تێپەڕی و شووی نەکردەوە، کەوتمە گومان... وتم: دیارە ئەم واتە واتە بەلاش نییە و خەڵکەکە ڕاست دەکەن، هەر لەم دواییەدا چیرۆکنووسێکی لە من داخدار کردمی بەپاڵەوانی چیرۆکێک... لە کن زۆر کەسیش وتبووی:

(پاڵەوانی چیرۆکەکەم ئەمین-ی چیرۆکنووسە...) خۆم لەو هەموو شتانە گێل کرد، جا گەر خۆشم گێل نەکردایە... چیم پێدەکرا... منێکی پیر و کەنەفت و لە پەلوپۆ کەوتوو...؟ دەبووایە هەر خۆم بخۆمەوە و لە سکی خۆم بدەم، کەوتمەوە نووسین... هێدی هێدی... ویستم ئەوە بزانم گوڵناز بۆ بەجێیهێشتم... تۆ بڵێیی لەبەر پیری و... دەمار سستی و... بەڵام نا... بەهەفتەیەک بەر لەوەی تەلاقی بدەم پێمی وت:

(خەیاڵ نەکەی... من لەبەر ئەوە لێت جیا نابمەوە کە هیچت پێناکرێ... نەخێر... تۆ

ماوەیەکە تەواو دڵت پیس بووە و گومان لەو مێشەش دەکەی کە پێمدا هەڵدەگەڕێ... تەواو لە بەرچاوم ناشیرین بوویت... ئەو ئەمینەی جاران نیت... دڵی منت کرمێ کرد... هیچ باوەڕێکت نە بەمن و نە بەخۆت نەماوە... بۆ کوێ دەچیت...؟ بۆ درەنگ هاتیتەوە...؟ ئەوە کێ بوو تەلەفونی بۆ کردی...؟ ئەوەندە بەدەم خەڵکەوە پێمەکەنە... تۆ سەری منت خواردووە...).

تۆ بڵێی وابێ... تۆ بڵێی ئەوەندە پاک بووبێ... تۆ بڵێی ئەو خەڵکە درۆ بکەن...؟ لەوانەشە... ئەی بۆ نا...؟ خۆ ئەو خەڵکە ئەوەندە دەست بەتاڵە... ئەوەندە نەخۆشە... بێزارە... ئەوەندە لە ڕقەکە لە شتێک دەگەڕێ پێی ڕابوێرێ، لەوە دەگەڕێ ماڵی یەکێک کاول بکا، پردێک بڕووخێنێ، دڵێک بمرێنێ، چاوێک... کانییەک کوێر کاتەوە، مۆمێک... سەد مۆم... هەزار بکوژێنێتەوە، زۆر کەس... هەتا هاوڕێکانم بەخیلییان پێدەبردین، حەزیان نەدەکرد ئەوەندە تەبا و ڕێکین، ئەم نەخۆشییە بوو بەو مشکەی بەربەستەکەی (مەئرەب) ی ڕووخاند، ئەوانەی تامی خۆشەویستییان نەکردبێ... حەز ناکەن کەس یەکدی خۆش بوێ، خەڵکانی نەگریس و دڵڕەش زۆرن، توانییان کەعبەی ئەوینی من بڕووخێنن، ئێستا تەنیام... پیاوێکی بێوەمێرد، خۆم و ژوورێک و کۆمەڵێ کتێب، سەرینی تەنیا، بۆن و ڕەنگ و تۆزی غەریبیم لێنیشتووە، ڕیش ناتاشم... بەر سمێڵ قوت ناکەم، ماوەیەکی درێژیشە پێڵاو لە پێ ناکەم، پڕبەدڵ بیری چاکەت و پانتۆڵ دەکەم، یان پێڵاو بۆیاغکردن، پیاسە... جاران ئەم شتانە چەند بێبایەخ بوون... ئێستا خەڵکی بەپێی خۆیان لەسەر جادە و شەقامەکان پیاسە دەکەن، بای خۆش و دڵڕفێنی دەرەوە لێیان دەدا، سەیری کچانی جوان و ناشیرین دەکەن، کەڵەگەت و باڵاکوڵ، ڕۆژنامە دەکڕن، لە گازینۆکان دادەنیشن و باسی دەیەها شتی جوان و ناشیرین دەکەن... منیش لێرە تەنیام، خۆم و دووکەڵی جگەرە، خۆم و یادگارەکانی حەز و ئەوینی گوڵناز، خۆم و گومان و خەمی جیابوونەوە، خۆم و خەونەکانم... پڕۆژەی چەندەها چیرۆکی چاو بەفرمێسکم... خۆم و ترس لە داهاتووی نادیاری کچەکانم، خۆم و کاسێتی مۆسیقا ناسک و دڵگیرەکان، گۆرانییە بریندار و شیعرە زۆر غەمگینەکان، ڕۆمانە پڕ لە کارەساتەکان، من و نەخۆشی و دەمی کراوەی گۆڕێکی ناشیرین، ئای کە مەرگ شتێکی پیسە... کەسێک کە هێشتا هەزارەها هیوا و خەون و ئامانجی گەورەی مابێ گوناهە بمرێ... مەرگ زۆر کەرە... خۆی لە پیاوی کەر لا دەدا و سواری سەری ئەسپێکی وەک من دەبێ... بەڵێ... لەنێو مێشکما هەزارەها ڕەوە ئەسپی ئومێدی دەم بەحیلە لە غار ناکەون... کوفرە بمرم... لەم گەڕەکەی ئەو خواپێداوانە

پیاو وەک مشک دەمرێ... وەک مێروولە... کەس پێی نازانێ، کەس دەنگی نابیستێ، ئەم گەڕەکە هەر لە گۆڕستان دەچێ، کپ و خامۆش، لێرە کەس گوێی لە گریان و پێکەنینی یەکدی نابێ، بەدزییەوە لە دایک دەبن و بەدزییەوە دەمرن... یان ئەوەتا لێرە... لەم گەڕەکەی ئەنوەری برام نە کەس لە دایک دەبێ و نە کەسیش دەمرێ، نە کەس دەگری و نە کەسیش پێدەکەنێ... تۆ بڵێی... خۆ ئەوان خەڵکی سەر ئەستێرەیەکی دیکە نین، لەوە ناچێ وەکو ئێمەمانان نان بخۆن و بنوون و شوو بکەن و لێک جیا ببنەوە... باشە... خۆ ئەو دەوڵەمەندە قورسانەش کە پیر دەبن لە پیاوەتی دەکەون... هیچ نەبێ نەخۆشی لە پەلوپۆیان دەخا، خۆ ئەوانیش ژن تەڵاق دەدەن، ژنەکانیان لەجیاتی دۆستێک... یەکە و دە دۆست و عاشقیان هەن... ئەی بۆ وەک منیان بەسەر نایە...؟ ئەمین تۆ قەت ئەوەندە نەفام نەبوویت... بیر بکەرەوە... با کتێبەکان فریات کەون... ئا... ئەوان هەیانە... ئەوەی هەیبێ وەک تۆیەکی بێ گیرفان ڕسوا نابێ... نابێ بەگاڵتەجاڕی شارێک، ئەوان بەسەدەها کاغەزی سەوزی بیست و پێنج دیناری هەموو وشە ڕەش و ناشیرینەکانی ناو فەرهەنگی شارێک دەشارنەوە، ئا... ئەوان وەک تۆ نین... باوەڕیان وایە موڵک و ماڵ، سامان و دارایی، پارە و پوول و چەکی نێو باخەڵ و بانقەکان، ڕیزە دوکان و سینەما و عەقار، کچ و کوڕ... هەموو دونیا هەر تاپۆی پیاوە، ئەوان وەک ئەنوەری برات باوەڕیان بەپیتی (میم)ە... ئەو میمەی تۆ قینت لێیەتی، ئەوان حەز دەکەن پڕ بەدەم بڵێن: ژنەکەم، خانووەکەم، قەمەرەکەم، کچەکانم، کوڕەکانم، پارەکانم... گەر تۆیەک دەتەوێ خەڵکی هان بدەی ئەم میمە لەناو بەرن... ئەوانە، بەپێچەوانەی تۆوە، حەز دەکەن لەنێو فەرهەنگەکاندا، لەسەر دار و دیوارەکان، لەسەر تەختە و مێزی قوتابخانە و چایخانە و مەیخانە و تیاترۆخانە و شێتخانەکانیشدا پیتی (میم) بەگەورەیی بنووسرێ، ئەوان دەتوانن چاپخانەی زۆر گەورە بکڕن و بەکاغەزی ڕەنگاوڕەنگ و لە بەرگێکی جوان و قەشەنگدا هەزارەها فەرهەنگ لە چاپ بدەن... ملیۆنەها فەرهەنگ... بەڵام تەنیا ئەو وشانەی تیا بنووسرێن کە بە(میم)... م... م... م... کۆتاییان دێ... یان کە بە(میم) دەست پێدەکا... یان بەلایەنی کەم پیتی میمی تیابێ... کەچی تۆش، تەنیا تۆ، دەڵێی دوو ملیۆن... دوو بلیۆن تف لەو میمە، ئەوان قەت وەک تۆ ناکەن... خانووەکانیان لەسەر ژنەکانیان تاپۆ ناکەن، وەک تۆش دوژمنی گەورەی پیتی میم نین، لەم گەڕەکە کپ و بێدەنگەدا چۆلەکەش بەئەدەبەوە دەجریوێنێ، بگرە پشیلەش بەترسەوە دەمیاوێنێ، سەگەکان بێ ناو و ناسنامە نین، منداڵ بەپێکەنینەوە لە دایک دەبێ... گەر کوڕ بوو باوکە

خانوویەکی لەسەر تاپۆ دەکا، گەر کچیش بوو هیچ... تاپۆ و میرات... موڵک و عەقار هەر بەناوی نێرینەن... نێرینە بڕبڕەی پشتە... هێزی هەناوە... لای ئەوان کچ هەر کەچە، چەند حەزت دەکرد کچت بێ... خەڵکی دیانووت: ئەمین گوناهە... کوڕی نییە... تۆش بەگاڵتەوە دەتووت: بۆچیمە... خۆ شوانکارەیی و ڕەنجبەرییان پێناکەم... دوژمنداریش نیم تا بەتیر و شیرەوە لە پشتم بوەستن... دەتووت: من سێ کچم هەن... یانێ سێ گەنجینە... گاڵتەت بەعەقڵی ئەو خەڵکە دەهات و دەتووت: (گەر لەجیاتی ئەو سێ کچە... سێ کوڕم هەبووایە، یەکێکیان دەبوو بەئارەق خۆر، دووەمیان بەچەقۆوەشێن، سێیەمیشیان قومارچی...!) خەڵکەکە پێیان دەوتیت: بەم قسانە دڵی خۆت خۆش کە... ئەوەتا ئەنوەریش وەک تۆ پیر بووە... کەچی ژنەکەی... منداڵەکانی وەک میزراح بەدەوریدا دەخولێنەوە، بەڵام ئەم وەک تۆ لە پەلوپۆ نەکەوتووە، دەماری پیاوەتی نەمردووە... جا کێ دەڵێ نەمردووە...؟ نە ء... مەسەلەکە ئەوە نییە... ئەو باوەڕی بەمیمە و من باوەڕم بەمیم نییە... من کە هیچم نییە خانووەکەم لەسەر گوڵناز تاپۆ کرد... ئەو کە هەموو شتێکی هەیە و کەچی شقارتەیەک لەسەر ژنەکەی تاپۆ ناکا... ئەم گەڕەکە چەند هێمنە، هێمنییەکی ئێسک گران و بێزەوەر... گەڵیش بەئەدەب و ترسەوە... یان بەنازەوە هەڵدەوەرێ، ڕەشەبا لە بەردەم دیوارە کۆنکریتییەکان هیچی پێناکرێ، بارانیش لەسەرخۆ، هێدی هێدی، بەسەر تاق و پەنجەرەی کۆشکەکانیان دادەبارێ، لە گەڕەکی پەڕپووتی هەژارەکاندا باران دونیا دەکا بەقوڕ و لیتاو، لافاو، زۆر لە کەلاوە و کۆلیتەکان داتەپێن، سەربانەکان دڵۆپە دەکەن... کەچی لێرە کۆشکەکان، دیوارە ڕەنگاوڕەنگەکان، تاق و پەنجەرە و دەرگا ئەلەمنیۆمەکان وەک چاوی مار دەبریسکێنەوە، کۆڵان و جادەی بەرماڵەکان دەشواتەوە... ئێرە ئەوێ نییە... لێرە هاوین فێنکە، زستان گەرمە، بەڵام لای من ئەم خامۆشییە لە خامۆشی گۆڕستانەکان دەچێ، تا ئێستا کەس لێی نەپرسیوم... چۆنیت...؟ کەس پێی نەوتووم دوا چیرۆکت ناوی چییە...؟ کاتێ ئەنوەری برام بەمیوانەکانی دەڵێ:

(ئەوەش ئەمین – ی برامە...)

دەپرسن: (چ کارەیە...؟).

(فەرمانبەرێکی تەقاویتە).

(فەرمانبەر و بەس...؟).

(نە ء... دەڵێ: چیرۆکنووسم...).

بە گاڵتە و لاقرتێوە دەڵێن:

(جا خۆ چیرۆک کاسبی نییە... پارەی لێدەست دەکەوێ...؟).

کە ئەنوەر لێم دەپرسێ: (چیرۆک پارەی تێدایە...؟).

بە بێباکییەوە دەمووت: (نەخێر... کاکە...).

میوانە تەنگە ئەستوورەکان قاقا پێدەکەنین... دەتووت ئەو ورگانە بێچووە ورچی سەماکەرەی تێدایە... ئەوسا بەتەوسەوە دەیانووت:

(جا کە شتێ پارەی تیا نەبێ بۆ دەیکەی بەناونیشانی خۆت...؟).

زۆرجار، شەوانە، کە لەگەڵ ئەنوەری برام دەیانخواردەوە، ویسکی و شامپانیا و ڤۆدکا مڕ و مەستی دەکردن... دەهاتنە ژوورەکەم... ژوورە تەنیا و پڕ خەمەکەم... تا درەنگی شەو بەمنیان ڕادەبوارد، کتێبەکانیان هەڵگێڕ و وەرگێڕ دەکرد، بەخۆیان و بەپێکەوە دەهاتنە ژوورەوە، دەستیان دەلەرزی، پێکی ویسکی و شامپانیا دەڕژایە سەر کتێب و پارچە کاغەزەکانم... ئەو کاغەزانەی خەم و برسیەتی منداڵی و شەرم و شکانی هەرزەیی و گومان و دڵەڕاوکێی ئێستامیان لەخۆ گرتبوو... دەم و لێو و سمێڵی بەویسکی تەڕبووی خۆیان... بەمەزەی ماست و جاجیک و تەپوولە و تف و شەهوەتیان بەو کاغەزانە دەسڕییەوە، منیش وەک ئەو پیاوەی بەسەر ماکەرێکەوە گیرابێ خۆم توند دەکردەوە، پارچە کاغەز و کتێبەکانم کۆ دەکردەوە، دەهاتنە ژوورەکەم و دەستیان بۆ کتێبەکان دەبرد وەک ئەوەی دەست بۆ ناوگەڵی، قوزی سۆزانییەک بەرن، زۆر بەناشیرینی و مەستانە... هەریەکە و قسەیەکی دەکرد:

(بۆ نایەیتە ناو پیاوان... چیت لەم ژوورە دۆزیوەتەوە...؟).

(گەوهەر و ئاڵتوون...!).

(نا گونم...).

(ژن ئاوا لە پیاو دەکا... بەشەرەفم کەیفم لێبێ هەر هەفتەی یەکێک مارە دەکەم و یەکێک تەڵاق دەدەم...).

(گوناهی خۆیەتی... بێ عەقڵە... ئەگینا کەس خانووی لەسەر ژن تاپۆ کردووە).

بێزم نەدەهات وەڵامیان بدەمەوە... جا وەڵامی کێ بدەمەوە...؟ کۆمەڵێ زەلامی گیرفان پڕ، کەللەبەتاڵ، سک تێری ناوگەڵ برسی، کۆمەڵێک لە خۆم ژن حیزتر... کەچی بەزەبری پارە دایانپۆشیوە، پێیان لە کتێبەکانم دەنا... ئەو چەند ئاژەڵە... ئەو چەند بەراز باوکانە،

ئەو گامێشانە پێیان لە دۆستۆیڤسکی و تۆلستۆی دەنا، پێیان لە شۆلۆخۆف و ئیتماتۆف و لۆرانس و بەلزاک و جۆیس و شتاینبک و هێمنگوای دەنا... ئەو چەند ماکەرە شەقیان لە کاسێتەکانی مۆزارت و شۆپان و چایکۆفسکی هەڵدەدا، ئەو چەند بەتاڵە... داهۆڵانە... لە بەتاڵیش بەتاڵتر گاڵتەیان بەوێنەی بیتهۆڤن و چارلی چاپلن دەکرد، تووڕە دەبووم... منی ئیفلیج و پەککەوتە، منی بێهێز و لاواز تووڕە دەبووم، بەڵام بەنەرمییەوە... حەزم نەدەکرد دڵی ئەنوەر بشکێنم و بڵێ جنێو بەمیوانەکانم دەدا، تووڕە دەبووم و ئارەقەم دەکرد، بڕبڕەی پشتم تەزوویەکی ساردی پیا دەهات، وەک مەیموونی نێو قەفەز سەیریان دەکردم و ڕایاندەبوارد، منیش بەقەهرەوە پێدەکەنیم... بەدرۆ پێدەکەنیم... لە دڵی خۆمدا سوێندم دەخوارد کە هەر دەبێ بیانکەم بەپاڵەوانی چیرۆکەکانم... سوێندم دەخوارد کە دەبێ من بەتەنیا، بەرلەوەی بمرم، ئەو بۆگەنانە تا سەر ئێسقان ڕووت کەمەوە... ڕسوایان بکەم... وایان لێبکەم خەڵکی گاڵتە بەعەقڵ و بیر و بۆچوونیان بکەن، شەوێکیان زۆر تووڕە بووم... خۆم بۆ نەگیرا، ئەوەندە مەست بوون قەڵەم و کاغەز و وێنە و کاسێت و کتێبەکانیان شندڕ و وندڕ کرد... کەسم نەدیبوو ئەوەندە ڕقی لە کتێب و کاغەز بێتەوە، هەریەکە و کتێبێکی بەدەستەوە دەگرت، وەکو تۆپ... ئەمیان بۆ ئەویتریان هەڵیدەدا، هەندێ جار کتێبەکانیان دەگرتەوە و هەندێ جاریش دەکەوتنە بەر پێیان... ئەو شەوە زۆر مەست بوون... قاقا پێدەکەنین... لێیان پاڕامەوە:

(تکاتان لێدەکەم... واز لەم کتێبانە بێنن... گەر حەز دەکەن لام دانیشن... ئەگینا فەرموون بڕۆنە دەرەوە و من ئیشم هەیە...).

(ئیشی چی...؟).

(دەخوێنمەوە... دەنووسم... سەد ئیشم بەدەستەوەیە...).

(جا خەڵکی بەڕۆژ ئیش دەکا یان بەشەو...؟).

(کاکە... ئەم ئیشەی من شەو و ڕۆژی بۆ نییە...) لەپڕ یەکێکیان بەلاقرتێوە دەیووت:

(ئەم هەموو کتێبەت خوێندۆتەوە...؟).

(دە ئەوەندەش...).

(ئەی کەواتە بۆ نایانفرۆشیت... خۆ بولبول نین تا ڕایانبگریت...؟ هیچ نەبێ دوو عانەش دەچێتە گیرفانتەوە...!).

(جا عانەم بۆچییە...؟).

(هەتیوینە... وەرن سەیری کەن... دەڵێ پارەم بۆچییە...).

قاقا پێدەکەنین... ئەنوەریش کە دەیخواردەوە تا بڵێی ناشیرین و بەدمەست دەبوو... ئاگای لە خۆی نەدەما... ئەوەی بەشەو دەیکرد بەیانی حاشای لێدەکرد، هەتا نەهاتمە ماڵەکەی نەمزانی کردوویەتی بەمەیخانە، نەک مەیخانە... کردبووی بەتەویلەیەکی ڕاستەقینە... نێرەکەر دەزەڕی، گامێش دەیبۆڕاند، سەگ دەوەڕی، ژن و کچ و کوڕەکانیشی ببوونە مەیگێڕ و بۆی بەردەستی ئەو چەند گەلۆرە... سمایلی بازرگان دەستی بۆ وێنەیەکی چارلی چاپلن درێژ کرد و وتی:

(ئەمە کابرا گاڵتەجاڕەکەیە... بەخوا بابە فلیمی عەنتیکەی هەیە...) بەتووڕەییەوە وتم:

(ئەم بلیمەتە گاڵتەجاڕ نییە... بەفلیمەکانی جنێوی بەبۆرژوا و سەرمایەدارەکان دەدا...).

بە سەرسامییەوە پرسی... سەرسامییەکی تێکەڵ بەگاڵتە:

(نا...؟ سەرمایەدار کێیە...؟).

(گەلۆرێکی پارەدارە... لەسەر حسێبی ئارەقە و فرمێسکی هەزارەها کەس دەلەوەڕێ...!).

(چاکە... چاکە... جا ئەو پارەدارانە لە خەمی جنێوەکانی ئەم گاڵتەجاڕە خەویان لێنەدەکەوت...؟).

(مەڵێ گاڵتەجاڕ... ئەم بلیمەتە ناوی چارلی چاپلن – ە...).

(کەواتە تۆش بۆیە خۆت لەم ژوورە مەڵاس داوە... دیارە دەتەوێ فلیم دەرکەی... جنێو بەپارەدارەکان بدەی...؟!).

(نەء... من فلیم دەرناکەم... کێ فلیمم بۆ دەربکا...؟).

ویستم بڵێم من بەچیرۆک ڕسواتان دەکەم هەی بێشەرەفینە، هەی گەوادینە... کەچی یەکێ لە هاوڕێکانی وتی:

(واز لە ئەمین شاپلن بێنە... وەرە سەیری ئەم مالۆسە بکە... هەتیو خۆ ئەم ژوورە ڕەسمی موسڵمانێکی تیا نییە...).

یەکێکی تریان وتی:

(ئەنوەر... بەشەرەفم ئەو برایەی تۆ شتە...!).

ئەنوەریش... مڕ و مەست... زۆر مەبەستی بوو میوانەکانی دڵخۆش بن... تا ڕادەیک

نەک هەر من... ئامادە بوو خۆی بکا بەنوکتە... نوکتەیەکی زۆر هیچ و بێزەوەر هەر تەنیا بۆ ئەوەی میوانەکانی قاقا پێبکەنن و تا ئەبەد باس و خواسی ئەو شەوە تایبەتییانە بۆ یەکدی بگێڕنەوە... کتوپڕ... قەتیش چاوەڕێم نەدەکرد وا سووکم کا و... وتی:

(شتی چییە هەتیوینە... دیارە ویسکییەکە لەسەری داون... وەڵلا مەگەر پۆپەکەی بێ...!!).

قاقا پێکەنین... کردمیان بەمەخسەرە... هەموویان... بەخۆیان و بەپێکە ویسکی دەستیانەوە لە وێنەکە نزیکە بوونەوە، لێی ورد بوونەوە، ئەنوەر خۆی ڕانەدەگرت... دەلەنگی... لەسەر کورسییەکەی بەرامبەر دانیشت... لە ئەنوەری برام نەدەچوو، بەرۆژ چەند گران و سەنگین بوو، بەئەتەکێت دەجوولێ و بەئەتەکێت دەیخوارد و قسەی دەکرد، هەر هەموویان بەرۆژ گران و سەنگینن، زۆر بەئەدەب و ویقارەوە دەدوێن... ئەدەبێکی دەستکرد، بەڕێز و قیزێکەوە جگەرە دەکێشن، نان دەخۆن، دەکۆکن، بەدزییەوە دەچنە ئاودەسخانە... ئەی ئێستا بۆ وا سووک و بێنرخن... ئای گەلحۆینە تا دەمرن هەر بەڕووکەش و ساختە و بۆیە و ڕووپۆشەوە دەژین، بەلارەلار لێم نزیک بوونەوە... بەیەکەوە لێیان پرسیم:

(ئەمین... ئەم کەچەڵە کێیە... هەتیو زۆر ترسناکە...؟).

منیش ویستم ئاژاوەکە بەبارێکی ئاساییدا بخەم... وەک هاوڕێیەکی شیرین زمان و هاوکووفی ئەوان بم... وتم:

(ئەم کەچەڵەیان دۆستۆیڤسکییە...).

پرسییان:

(دۆستۆ کێ...؟).

(دۆستۆیڤسکی...).

(جا ئەوە ناوی بنیادەمە...؟).

(ئەی خۆ ناوی حوشتریش نییە...).

کردیان بەغەڵبە غەڵب و هەریەکە و پرسیارێکی لێدەکردم:

(ئەم کەچەڵە خەڵکی کوێیە...؟).

(رووسییە...).

(چ کارەیە...؟).

(ڕۆمان دەنووسی...).

(ڕۆمان دەخورێ...؟).

(دەخورێی چی...؟ ڕۆمان حەکایەتێکی زۆر درێژە...).

(جا کەی باوی حەکایەت ماوە...؟).

(نەک حەکایەتی حەکایەت... ئەم بلیمەتە چیرۆکی لەسەر میللەتی خۆی دەنووسی... لەسەر میللەتی ڕووس...).

(ئەوە چییە... ئەمیش هەر بلیمەتە...؟).

(هەڵبەت...).

(باشە ئەم کەچەڵە پارەی دەست دەکەوێت...؟).

(ئەی چۆن...).

(ئێ... کەواتە دەوڵەمەند بووە...).

(نەء... وەکو ئێوە کۆی نەدەکردەوە، هەرچییەکی دەست بکەوتایە دەیخوارد... دوکان و بازاڕ و سنەمای پێنەدەکرێ...).

(ئەی چی لێدەکرد...؟).

(وتم دەیخوارد... خەرجی دەکرد...).

(هەر باشە... گرنگ ئەوەیە هەیبووە و خواردوویەتی...).

(ئەوەندەش عەودالی پارە نەبووە... لای ئەو گرنگ ئەوە بووە ئازاری ئەو خەڵکە بنووسێتەوە).

(غەدری کردووە...).

(هەمیشە قەرزاریش بووە...).

(نا...؟ کەواتە لێی نەزانیوە...).

(لێی زانیوە... وتم لای ئەو گرنگ ئەوە بووە بنووسێ...).

(ئەی تۆ...؟ دەڵێن تۆش نووسەری... بۆ وەک ئەو کەچەڵە پارەت دەست ناکەوێ...؟).

(من جیام...!).

(چۆن جیایت...؟).

(ئەو لە سەردەم و لەنێو میللەتێکدا ژیاوە جیایە لەگەڵ سەردەم و میللەتی من...).

(یانێ مردووە...؟).

(بەڵێ... مردووە...).

(ئەی کە مردووە تۆ بۆ خۆت پێوەی سەغڵەت کردووە...؟).

(ئاخر ڕۆمانەکانی زیندوون...).

(چۆن زیندوون...؟).

(قورسە... واز بێنە و کەستان لەم مەسەلەیە حاڵی نابێ...).

(هەتیو ئێمە حیسابی ملیۆن و دوو ملیۆن دەکەین... ئەم قسە حیزانە چییە تا تێبینەگەین...).

(وتم تێی ناگەن و بیبڕەوە...).

(بەهەرحاڵ... ئەمین چاپلن... هەرچەندە ئەو کەچەڵەی برادەرت گاورە... بەڵام ڕەحمەت هەر چاکە بۆ مردووان...!).

ئەمجارەیان بازرگانەکە هەڵیدایە و بەدەنگێکی ناسازەوە نەڕاندی:

(هەڵیدەن... پێکەکانتان هەڵدەن لە چاوی کەچەڵی گۆڕبەگۆڕ...) قسەم نەکرد... خۆم لێ گێل کردن...

ئەمجارەیان عەلی بەگی سلێمان ئاغا لێم هاتە پێش و وتی:

(ئەمینە فەندی... چیرۆک خۆشە...؟).

منیش لەسەرخۆ وتم:

(ئەگەر خۆش نەبوایە من چل ساڵ خەریکی نەدەبووم...!).

(بەقەد چی خۆشە...؟).

(وەسف ناکرێ...).

(با من بیهێنمە بەرچاوت... بەقەد خواردن، خواردنەوە، ژن.... ؟).

(وەک هیچیان نییە...).

(تێت ناگەم...).

(تۆ... ئێوەمانان تەنیا ڕووکەشی شتەکان دەبینن... چیرۆک لە ناخ و ناوەڕۆکی مرۆڤ و شتەکانی دەوروبەر دەکۆڵێتەوە...).

(ناخ کوێیە ئەمین... خۆ مەبەستت ناو هەناو نییە...؟).

(نە ء... مەبەستم ناو ورگە...!).

(ئەوە چییە ئەمین... ڕادەبوێری...؟).

(وەڵڵا ئێوە مەستن و بەدونیا ڕادەبوێرن...).

سەیرێکم کرد هەموویان گوێ قوڵاغن، چاوانی هەر یەکێکیان وەک چاوانی سەگێک کە بەسەر زانەوە بێ سوور هەڵگەڕابوون... بەزەحمەت پێڵوویان هەڵدێنا... هەڵیان دەبزرکاند... تێهەڵچۆوە و وتی:

(باوەڕ ناکەم هیچ شتێک بەقەد خواردنەوە یان ئافرەت خۆش بێ...).

یەکێکی دیکەیان هەڵیدایە و مڕاندی:

(نە ء... کەرە... پارە تەواوە... پارە نەبێ ژن و خواردنەوە لە کوێ پەیدا دەبن...؟).

هەموو بەیەک دەنگ وتیان:

(دەم خۆش... دەم خۆش...).

بازرگانەکە وتی:

(بە شەرەفم جەماعەت... ئەم کەچەڵەش قسەی وا جوانی نەکردووە... بەدڵمە... پارە... دەم خۆش...!!).

بە تووڕەییەوە وتم:

(ئێوە وا دەزانن ژن تەنیا گەڵ و گووانە...؟).

بەیەک ئاواز... بەوپەڕی گاڵتە و تەوسەوە وتیان:

(ئەی چییە ئەمینە فەندی...؟).

(کاکە ئافرەت سۆزە... میهرە... دایکە... خوشکە... بەڕای من ئافرەت سەرچاوەی زۆر شتی پاک و جوانە...).

بازرگانەکە بەوپەڕی نیهادپیسی و تەوسەوە وتی:

(ئەرێ کۆنە ژنەکەت چۆنە... ئاگات لێیەتی...؟).

نەمزانی دەکەومە تەڵەوە... ئارەقەیەکی ساردم کرد، زۆر شەو ئاوا بریندارم دەکەن... تا شەوێکیان یەکێکیان وتی:

(ئەنوەر کە تۆ برای وا خۆشت هەبوو... بۆ زووتر بەئێمەت نەناساند؟).

یەکێکی دیکەیان وتی:

(بە شەرەفم خەڵکی بزانێ بەزمی وا خۆش لێرە هەیە مەیخانەکان چۆڵ دەکەن... مەگەر بۆیەکان خۆیان بخۆنەوە...!).

(بەخوا بابە مەخسەرەیە...).

(باشە کاک ئەمین هەموو نووسەرێک وەک تۆ خۆشە...؟).

(لەوانەیە...!).

ئەنوەر وای دەزانی من زەوقم بەو بەزم و ڕابواردنە دێ، وای دەزانی ئەو مەیخۆرانە وا ناکەن من پەست و نیگەران بم، نەیدەزانی من لە ناخەوە دەگریام... دەکولامەوە... دەتلامەوە، هەموو شەوی هەینییەک دادەنیشتن، مێزیان دەڕازاندەوە، جاروباریش نەک هەر قۆنتەراتچی و بازرگان و قاچاغچی گەورە... بەڵکو پزیشک و ئەندازیار و پارێزەریشی تێدەکەوت، شەوێکیان لەگەڵ یەکێ لە ئەندازیارەکان کەوتمە گفتوگۆ و دەمەتەقێ، کەری وا گەورەم نەدی بوو... لەپڕ هەڵیدایە:

(کاک ئەمین لەگەڵ ڕێزما بۆ جەنابت... بەڵام ئەدەب و مەدەب قسەی قۆڕە... کەی باوی ئەو خەیاڵاتە ماوە... چیرۆک و شیعر... منداڵ بازاڕییە... ئیمڕۆ هەموو شتێک بەزەبری زانست بەڕێوە دەڕوا...).

زۆر لەسەرخۆ و بەهێمنی وەڵامم دایەوە:

(من وەک تۆ گاڵتە بەزانست ناکەم... بەڵام تا دونیا ماوە ئەدەبیش هەر دەمێنێ...).

(دەبا بزانم شیعرێک باڵەخانەیەک دروست بکا... چیرۆکێک پردێک بنیات بنێ...).

(بەڵام کاکی ئەندازیار... شیعر و چیرۆک دەتوانن هەزارەها باڵەخانە و پرد لە ناو زاتی مرۆڤدا بنیات بنێن، ئەدەب خزمەتی ناوەوەی مرۆڤ دەکا... ئەدەب تاکە حەقیقەتێکی گەورە و بەجێماوی هەموو مرۆڤایەتییە...).

هەموویان بەیەکەوە، هەر بۆ مەزاق، چەپڵەیان کوتا و فیکەیان کێشا و... یەک دوو جڕتیشم گوێ لێبوو... یەکێک لەوانەی با بەردانی بەلاوە ئاسایی بوو... قونی لە ئێمە کرد و بەترێک کۆتایی بەو هەرایە هێنا... زۆر پەست بووم... لە کۆتاییدا پێمووت:

(بەداخەوە کە تۆ کۆلێژت تەواو کردووە... جا جیاوازیت چییە لەگەڵ ئەوانە...؟).

هەموو لێم وەئاگا هاتن و وەک فیشەکە شێتە بەڕووما تەقینەوە:

(بۆ ئێمە چیمانە...؟ عەیبە کاکەمین...!).

بە پەلە وتم:

(هیچتان نییە... بەڵام ئەم بیست ساڵ پتری خوێندووە کەچی گاڵتەی بەئەدەب دێ...!).

کەچی زیاتر پێی داگرت و وتی:

(ئەرێ وەڵڵا قەشمەریشم پێ دێ...!).

(تۆ سەربەستی... هەر کەسە و بیر و بۆچوونی خۆی...).

وازی لێنەهێنام و تێهەڵچۆوە:

(دەترسم بەتەما بیت لە ڕێگەی چیرۆکەوە ئەو خەڵکە بگۆڕیت... ئەگەر وایە با بزانین...؟).

(نەک هەر گۆڕین... دەمەوێ پاکیان کەمەوە...).

کەچی عەلی بەگ بەلاقرتێوە وتی:

(دیارە چیرۆکەکانی مامۆستا گەسکی چاکن... ئەگینا چۆن دونیایان پێ پاک دەکاتەوە...؟!).

(دەم خۆش عەلی بەگ... چیرۆک گەسکە و دونیای پێ پاک دەکرێتەوە...!).

ئەو زیاتر لەسەری ڕۆیشت و هەر بەتەوسەوە پێکەکەی هەڵدا و وتی:

(ئێ... جا کە وایە بۆ ناچیت لە بازاڕی حەسیرەکە گەسک... ببورە چیرۆک بفرۆشیت... ها...؟).

ئەو ملۆزمانە هەراسانیان کردم، کە مەست دەبوون بەچیرۆکەوە دەیانگرت... یان باسی گوڵناز و تاپۆ و خانوویان دەکرد، هەموو جار کۆنە برینەکەمیان دەکولاندەوە، چارم نەما... وای لێهات کە دەهاتن... دوای مێز ڕازاندنەوە... هاوارم لە منداڵەکانی ئەنوەر دەکرد بمبەنە ژوورەکە... دووانیان دەهاتنە بن هەردوو باڵم... وەک منداڵی ساوا دەیانخستمە سەر کورسییەک... بەشداری مەزەکانم دەکرد... بەکردن و بەخواردن... شێتی زەڵاتە بووم... سوێندیشم دەخوارد قسە و گفتوگۆ و باس و خواسی سەر مێزەکە لە چیرۆکێکما بتوێنمەوە، سیخوڕانە گوێم شل دەکرد، حەزم دەکرد بزانم باسی چی دەکەن، حەزم نەدەکرد بەجێیان بێڵم، تا درەنگی شەو بەدیاریانەوە دادەنیشتم... لە سێ شت دەدوان: پارە... ئافرەت... خواردنەوە... هەر ئەم سێ شتە و بەس، جاروباریش بەمن و چیرۆکیان ڕادەبوارد،

زۆرجاریش دوای خواردنەوە و مەستبوون دووانیان دەهاتنە بن باڵم و جۆلانەیان پێدەکردم، بەم شێوەیە تا ژوورەکە دەیانبردم، بەمن و بەچیخوف و چارلی چاپلن و هێمنگوایان ڕادەبوارد، شەوێکیان... دیسانەوە بازرگانەکە بەدۆستۆیڤسکییەوە گرتی... دوو سەد تفی لێکرد... هاواری دەکرد:

(ئەمین چاپلن... حەز دەکەم پێکێک لە چاوی ئەم کەچەڵە بخۆیتەوە...!).

لێی پاڕامەوە: (من نەخۆشم، ناتوانم، بخۆمەوە تێکدەچم، ئەنوەر دەزانێ ئەو ژانەدڵەم لەگەڵە... با لێم نەداتەوە... ئەمجارەیان دەمکوژێ... ئاخر دکتۆر لێی قەدەغە کردووم...).

دەیووت: (کێرت بەقەدەغە... تۆ ئەم کەچەڵەت خۆش ناوێ...؟).

(با...!).

(کەواتە دەی... بخۆرەوە... لە چاوی... ئەم کەچەڵە... تا نەیخۆیتەوە من هەر تفی لێدەکەم...).

چرۆچاوی دۆستۆیڤسکی کەوتە ژێر تف و لیک و بەڵغەمی لینج... لە دڵی خۆمدا بۆی گریام و وتم:

(دۆستۆیڤسکی... ببورە... کوفرە حەیوانێکی وا... جرجێکی وا تف لە تۆ دەکا...!).

دواجار کە بێزار بووم... بەیانییەکیان... بەر لەوەی ئەنوەر بڕواتە دەرێ... بانگم کرد و بەقەهر و حەسرەتێکەوە پێموت:

(ئەنوەر... ئێوە بۆ خۆتان دەخۆنەوە یان بۆ گیانی من... شەوێکی تر ئەوانە بێنە ژوورەکەم بەسکەخشکێش بێ لەم ماڵە نامێنم...).

زانی زۆر پەست و تووڕەم... بەنەرمییەوە وتی:

(ئەمین گیان... من وامزانی خۆت حەز بەم بەزمە دەکەی... ئەوان دەڵێن ئەمین گوناهە... با بەتەنیا نەبێ و بچین تۆزی خەمی بڕەوێنینەوە...).

(من بەتەنیا نیم... کە ئێوە دێنە ژوورەکە هەست بەتەنیایی و غەریبی دەکەم...).

(تووڕە مەبە کاکە... شەوێکی تر ناهێڵم زەلامیان توخنت بکەوێ...).

(ئاخر چوزانم... گەیشتۆتە کونی لووتم... خۆ من گاڵتەجاڕی ئەو گەلۆرانە نیم...!).

(کەواتە منیش گەلۆرم...).

(مەبەستم ئەوە نییە... بەڵام ماڵ حورمەتی خۆی هەیە... تۆ کوڕ و کچی گەنجت هەن...

گەر حەزت لە خواردنەوەیە... چ زۆر مەیخانە زۆرە...).

(ئەمین گیان... ماڵ ماڵی خۆمە... حەزم لێ بێ دەیکەم بەتەویلە...).

(بەداخەوە ئەنوەر... پارە تەواو تێکی داوی... جاران تۆ وا نەبوویت...!).

(ئەی تۆ پێم ناڵێی بەو هەموو ئەدەب و عەقڵەوە بۆ وات لێهات...؟).

(ئەمەیان مەسەلەیەکی ترە... شەرحی دەوێ...).

(ئەمین... وام لێ مەکە بڵێم تۆ بەخیلی بەمن دەبەی...).

(هەقی خۆتە... بەڵام بەگۆڕی دایە و بابە من سکم پێت دەسووتێ...).

(بیبڕەوە ئەمین... با پێشت بڵێم ئەوانەی تۆ بەگەلۆر ناویان دەبەی هەموو شتیان بەدەستە و ڕۆژی سەدەها کار و ئەرکی قورس و نابەجێی من مەیسەر دەکەن... قازانجی من لەوەدایە...).

(بەڵام قازانجیش هەموو شتێک نییە...).

(پێویستم بەفەلسەفەی جەنابتان نییە... پیرۆزی خۆت بێ... پاشانیش با درێژەی نەدەینێ... شەوێکی تر ناهێڵم گوێت لە دەنگیان بێ...).

بە تووڕەیی لێیدا و ڕۆیشت... تۆ بڵێی لەم گەڕەکەدا هەموویان هەر وا بژین... تۆ بڵێی هەموویان هەر وا بەدمەست و مێشک پووچ و هیچ نەزان بن... لەوە دەچێ، هەر کەسە و بۆ خۆی بژی، خەڵکەکە وەک ئەسپی عەرەبانە هەردوو لاچاویان گیراوە... تەنیا پێشەوەی خۆیان دەبینن... بەردەمی خۆیان و بەس، سەیرە... کەس سڵاو لە کەس ناکا، بەفیزەوە سەر دەلەقێنن، بەنازەوە پێ بەزەویدا دەنێن، هیچ نین... قەرەوێتی فەرەنسی و پێڵاوی ئیتاڵین، جانتای دیبلۆماسین، چاویلکە و ئەنگوستیلەی ئاڵتوونن، دەفتەری ژمارەن، شێتی خواردنەوە و کاغەزی قومارن، شەوانی سووری تیاترۆخانەکان، هەر یەکێ لەوانە گوڵنازێکی هەڵخەڵەتاندووە، ئەم گەڕەکە زۆر کپ و مەنگە، مەنگە وەک زۆنکاوە وەستاوەکان، ئەو زۆنکاوانەی نە ئاویان دێت سەر و نە ئاویان لەبەر دەڕوا، دیوارەکان زۆر سپین و دڵەکانیش زۆر ڕەش، ئێرە دۆزەخێکی زۆر ڕەنگینە، ئێرە وەک ئەوێ نییە... لەوێ ئاگامان لە چرپە و خشپە و هەناسەی یەکدیش هەبوو، گریان و پێکەنین، شایی و پرسە، بەشەڕ دەهاتین و زووش ئاشت دەبووینەوە، لە هەموو هەوراز و نشێوێکدا دەستی یەکدیمان دەگرت، جنێومان بەیەکدی دەدا و یەکدیشمان ماچ دەکرد، دوای شەڕی کوشندە و خوێناویش هەر هەتا جەژن دڵمان گەردی دەگرت، جەژنان هەموو گەڕەک، بەر لەوەی

بکەوینە سەر برنج و قەیسی، سەرمان دەخستە سەر شانی یەکدی و دەگریاین، هەموو بەیەکەوە بۆ بووک و زاوا هەڵدەپەڕین، بەیەکەوەش گۆڕمان بۆ مردووەکان لێدەدا، کەچی لێرە کەس من بەپیاو نازانێ، کەس سڵاوم لێناکا، ئێواران کە پەست دەبووم، سواری عارەبانەکەم دەبووم و بەکۆڵان و جادەکانا غل دەبوومەوە، سەیری ئەو خەڵکەم دەکرد، من قاچم نییە و سواری عارەبانەکە دەبم... ئەی ئەو پیاوماقووڵانە... خۆ ئەوان وا نین... کەچی هەر لەناو حەوشەکەوە بەسواری ئۆتۆمبێلەکانەوە دێنە دەرێ و کە دەگەڕێنەوە ماڵیش دوو هۆڕن و کردنەوەی دەرگای سێ دەری... دیارە ئەوانیش بێ قاچ و قوولن... ساڵێک تێپەڕیوە و کەس پێی نەوتووم: چۆنیت...؟ چ کارەیت...؟ تۆ کێی...؟ کەس دەستی بۆ هەڵنەبڕیوم، تۆ بڵێی لەم گەڕەکە خاوێنەدا هەمووی هەر کەڕولاڵ بن... یان بەئیشارەت بدوێن...؟ سەیرە... کەس سەیرم ناکا، لەوە ناچێ کەس ببینێ، تۆ بڵێی نەمردبم...؟ نا ماوم... ئەوە نییە سواری عارەبانەکە دەبم و پیاسە دەکەم، دەخوێنمەوە، دەنووسم، ئەوە نییە گوڵنازم تەڵاق داوە، تا ئێستاش باوەڕم بەپیتی (میم) نییە و ڕقم لێیەتی، بەڵام ئەم گەڕەکە کپ و خامۆش و لەعنەتییە باوەڕیان بەمیمە، زۆریش... ئەی بۆ کەس من نابینێ... (هەم یان نیم... ئەمەیە گرفتەکە...) من دەڵێم ئەوان نین، ئەوانیش دەڵێن: تۆ نیت، من نەمرترم لەوان... ئەوان کۆشک و تەلار جێدێڵن... منیش چەند چیرۆکێک... کامەیان لای ئەو خەڵکە بەبایەخترە... کۆشک یان چیرۆک...؟

شەوێکیان ئەنوەر بەتەنیا دەیخواردەوە... بانگم کردە ژوورەکەم... ببوورن... ژوورەکە... بێ میم... چونکە من خاوەنی هیچ نیم... ڕووم تێکرد و لێم پرسی:

(ئەنوەر... ئەم گەڕەکەی ئێوە زۆر سەیرە... کەس سەلام لە کەس ناکا...).

پێکەکەی هەڵدا و وتی:

(ئەمین ئەو خەڵکە سەرقاڵن و سەدەها ئیش و ئەرکیان بەسەرەوەیە... ناپرژێنە سەر سەلام و کەلام...).

(جا بۆ سەلام کارێکی ئەوەندە زەحمەتە...؟).

(زەحمەت بێ یان ئاسان... ئەوانە گوێ بەم شتانە نادەن...).

(ئەوانە چ کارەن...؟).

(دکتۆر... بازرگانی گەورە... قۆنتەراتچی وەک خۆم... هەموو بەگزادە و خانەدانن... بۆ دەپرسی...؟).

(سەیرە...!).

(بۆ سەیرە...؟).

(یانێ ئەوەی خانەدان بێ نابێ کەس بناسێ...؟).

(بۆ کەس ناناسن...؟ بەڵام ئەوان لەگەڵ کەسانی وەک خۆیان هەڵدەستن و دادەنیشن... چی لە شاعیر و ماعیر بکەن... ئەوان چ کەڵکێک لە تۆ دەبینن...؟).

(کەڵکی وەک چی...؟).

(قازانجێک... خێرێک...).

(کەواتە ئێوە قازانج کردوونی بەدۆست و هاوڕێ... بۆیە هەموو شەوێک بەیەکەوە دەخۆنەوە...؟!).

(ئێ دە وایە... پیاوێک خێری بۆم نەبێ چی لێبکەم...؟).

(ئەنوەر... قسەیەک دەکەم... بەڵام حەز ناکەم لێم زویر بیت...).

(بڵێ...).

(بە ڕای من پیاو چ لە بیابانێک بژی چ لەم گەڕەکەی ئێوە...!).

(تۆ هەر وایت... حەزت بەژیانی ناو هەرچی و پەرچییانە... ئەو قەرەجانەی ساڵی جارێک خۆیان ناشۆن...!).

(ئەو قەرەجانە زۆر شەریفترن لەو خانەدانانە...).

(زۆربەیان دز و حیزن...).

(دزیش بن بەئاشکرا دەیکەن... نەک لەژێر پەردەوە...).

(بۆ کێت دیوە لێرە دزی بکا...؟).

(هەموویان دزن... هەموو موڵکدارێک دزە... بەڵام دزی ژێر سایەی یاسا و دەستوورێکی چەوت و چەسپاو...).

(بە شەرەفم ئەو ژنە هەقی بووە تۆی ترۆ کرد... ئاخر ئەوە عەقڵەکەتە... بۆیە وات بەسەر هات...!).

(چیم بەسەر هاتووە...؟).

پێکێکی تری ئامادە کرد و لە قەهر و خەفەتانا بەیەک بێن هەڵیدا و چاوەکانی سوور هەڵگەڕان و وتی:

(شارێک بەخەراپە باست دەکا...).

(ئەوانەی باسم دەکەن... هیچیان بەقەد من پاک نین... هەموویان لە من ژن حیزترن).

پتر سوور هەڵگەڕا و ویستی قسە بکا... کەچی خۆی خواردەوە، سەیرێکی من و کتێبەکانی کرد و دەستی برد بۆ قاپە ویسکییەکە و هەڵسایە سەرپێ و وتی:

(ئەمین نامەوێ دیسان بەشەڕ بێینەوە... تۆیەک کە بەژیانی خۆت ڕازیت هەقت بەسەر خەڵکەوە نەبێ... سەلامەت لێدەکەن، سەلامت لێناکەن... ئەو خەڵکە سەربەستە... وا بزانم خۆشت باوەڕت بەسەربەستی هەیە...؟).

(ئەمەیان سەربەستییەکی بۆگەنە...!).

(بەهەرحاڵ... تۆ ناتوانیت هەڵسوکەوتی ئەو خەڵکە بگۆڕیت...).

دواجار بەر لەوەی بڕوا و ژوورەکە بەجێ بێڵێ... ئاوڕێکی لێدامەوە و وتی:

(ئەمین... هەفتەیەکی تر دەڕۆین... ڤیزە و پلیتی فرۆکەشمان بڕیوە... ئاگات لە خۆت بێ باشترە...).

هاوارم لێکرد بێتەوە و دابنیشێ، گەڕایەوە لام و لەسەر کورسییەکە دانیشتەوە، ئەمجارەیان قاپەکەی بەسەر دەمەوە ناو لێم پرسی:

(کاکە لێم زویر مەبە... ئەم گەڕەکە لەعنەتییەی ئێوە پیاو دەکوژێ...).

(خۆشترین گەڕەکە... خەڵکی خواخوایەتی مەترێکی لێرە دەست بکەوێ).

بە ناچاری وتم:

(وایە...) پاشان لێم پرسی:

(کەی دەڕۆن...؟).

(هەفتەیەکی تر...).

(ئەی من...؟).

(ئەی پێم نەوتیت باجی خەجێ دێ و هەموو شتێکت بۆ دابین دەکا...).

(جا ئەو لە من پیر و خەرۆترە...).

(دیارە دەتەوێ کچێکی چواردە ساڵان خزمەتت بکا... ئەم پیرەژنێکی چاکە و هەموو شتێکیش دەزانێ، پاشان جێی متمانەی خۆمانە... جگە لەوەش چاوێکی لە سەگەکە دەبێ...).

(ئاخر پێی بڵێ فەرامۆشم نەکا...).

(خۆ هەوەنتە نییە... بەپارە دێ... چۆن فەرامۆشت دەکا...؟).

(چەندتان پێدەچێ...؟).

(مانگێک... کەمتر... زۆرتر... نازانم...).

(زۆرە... لەبەر من تۆزێ زوو وەرنەوە... ئەنوەر گیان ماوەیەکە هیلاکم... لەوە دەترسێم کتوپڕ ژانەدڵەکە لێم بدا و بمکوژێ...!).

(نا خوا نەکا... ترست نەبێ... هەمیشە تەلەفونت بۆ دەکەین و زووزووش کارتت بۆ دەنێرین...).

(چاوەڕێ دەبم...).

پاشان هەڵسا و خەندەیەکی برایانە نیشتە سەر لێوانی و بەخۆشەویستی و سۆز و بەزەییەوە سەیری کردم... کتوپڕ پێم وت:

(ئەنوەر گیان... واز لە مەسەلەی گوڵناز بێنە...).

(چۆن واز بێنم... ئاگات لێیە چ واتەواتێک لە ئارادایە...؟).

(واتەواتی چی...؟).

(بیستوومە و دەڵێن بەتەمایە شیرین بدا بەخدری زەڕنگەر... خۆ تۆ خدر دەناسیت و چاک دەزانیت چ ماڵێکە... ڕات چییە...؟).

لە دڵی خۆمدا لێکم دایەوە... دیارە... چەندەها چیرۆکی لەو بابەتەم خوێندبۆوە، پاڵەوانەکە کچە دەخوازێ تا لە خەسووی نزیک بێتەوە، یان دایکە مارە دەکا تا لە کچە نزیک بێتەوە... لە شەرم و ڕقانا ئارەقەم دەردا... لێم پرسی:

(ئەگەر شتی وا ببێ خۆ دەبێ من ئاگام لێبێ...).

(لەوانەیە... دوای ئەوەی کە هەموو شتێک دەبڕێننەوە پرسە گورگانێت پێبکەن...!).

(گەر وابێ... ئەوە دیارە ئەو ئافرەتە تەواو شووڵی لێهەڵکێشاوە...).

لەناو دەرگاکە وەستا و بەتووڕەییەوە سەیری کردم و وتی:

(تۆ نەبوویتایە تا ئێستا وەک ئەم پێکە ویسکییە دەمخواردەوە...).

(ئەی کچەکان...؟).

(ئەوسا چاریان نەدەما و دەهاتنەوە لای خۆم...).

(لێیگەڕێ تا دێیتەوە... ئەوسا بزانین ئەم مەسەلەیە دەگا بەچی...؟).

(دەگا بەگەوادی... یانێ دەگا بەچی...؟).

دەرگاکەی لەسەرم داخست و ڕۆیشت... تەنیا مامەوە، زۆر تەنیا، خۆم و ژوورێک و چەند کتێبێک... دوای هەفتەیەک ڕۆیشتن، تەنیاتر بووم... خۆم و کۆشکێکی چۆڵ... بۆنی ئەشکەوتێکی ترسناکی لێدەهات، دە - دوانزە ژوور، جارجارە پوورە خەجێ سواری عارەبانەکەی دەکردم و بەژوورەکاندا دەگەڕام، مووبەق، ژووری میوان، ژووری نووستن... سیسەمی نەرمی دوو کەسی... کە دەچوومە ئەو ژوورە ئاخم هەڵدەکێشا و دوو دڵۆپ فرمێسک لە چاوانم دەتکان، لە ئاوێنە بازنەییەکەوە لە ڕووخساری خۆم ڕادەمام... لەوە دەچوو سەیری کابرایەکی نامۆ و نەناسیاو بکەم... بەسەر ڕوومەوە تۆزی مەرگ و غەریبیم بینی، ژووری میوان و کورسی و قەنەفەی مەخمەرپۆش، لەنێو گەڕەکێکی ئارام و هێمن، بێ خشپە و جووڵە، ئاخ لە دەست پیاوە بەتاڵەکان... گەڕەکی داهۆڵەکان، گەڕەکی ئەو ژنانەی گوڵناز لاسایی دەکردنەوە، دەچوومە لای باخچەکە و لە گوڵەکان ورد دەبوومەوە... گەمەم لەگەڵ سەگەکە دەکرد و حەزم دەکرد ئاشنام بێ... تەنیایی قورسە... پیاوی تەنیا دار، دیوار، بەرد، ئەستێرە، سەگ، پشیلە، خۆی دەدوێنێ، بیست ڕۆژ تێپەڕی و چەند جارێک چوومە سەر جادە و نێو کۆڵانەکان... بەخۆ و بەعارەبانەوە غل دەبوومەوە، سەیریان دەکردم... بەقێز و بێز و... جارجارەش بەبەزەییەوە... وام هەست دەکرد... کەس نەیدەناسیم، کەس سەلامی لێنەدەکردم، لەم ماوەیەدا ئەنوەر سێ جار تەلەفونی کرد... دەنگم هەڵدەبڕی:

(چاکم... چاکم... بەڵام تاوتاوە تەواو پەکم دەکەوێ...).

جارێکیان زۆر بەنەشئەوە باسی پاریس - ی کرد و وتی:

(ئەمین... چوومە شەقامی شانزە... شانز... شانزە...) بۆم تەواو کرد: (شانزلزێ...).

(دەم خۆش ئەمین... شانزلزێ... هەتیو ئەمین بورجی ئیڤل - یشم دی...).

بۆ نا...؟ پارە... پارە... پارەت هەبێ سەفەری مەریخیش دەکەی، ئەنوەر باوەڕی بەمیمی پاشگرە و منیش قینم لە میمی پاشگر و پێشگر و ناوەڕاستگریشە، منی تەنیا و ترۆکراو، ئەویش شانزلزێ و ئیڤل دەبینێ، هەقی خۆیەتی، باجی خەجێ جلەکانی بۆ دەشۆریم... جلی چی...؟ بیجامە و فانیلەکان، چێشتی خۆش و بەتامی لێدەنا، دەستاوەکەی... دەستاوی دایکمی بیر هێنامەوە... دایکە خۆزگە وا زوو نەدەمردی... خۆزگە ئەمینی کوڕت دەدی... هەر تۆ تاکە ئافرەتێک بوویت منت خۆش ویست، بیرت دەکەم...

دایکە، لەو ماوەیەدا چوار جار بۆ دایکم گریام... پوورە خەجێ دڵی دەدامەوە... دەتووت منداڵێکی چوار ساڵانەم و لە ڕۆژێکی قەڵەبالغی جەژندا لەجیاتی دەستی دایکم دەستی پیرەژنێکی ناشیرینم گرتووە... بەکوڵ دەگریام... من بزر بووبمە و دەگریم... بەدوای دایکمدا دەگەڕام، دوو جاریش هاتە خەونم... دەیووت:

(ئەمینۆکە... وەرە کن دایە... دونیا هیلاکی کردی... وەرە...) لەتاو تەنیایی و... بێ ئۆقرەیی خۆمدا بەشەو و ڕۆژێک ڕۆمانێکم دەخوێندەوە... زۆرم نووسی منداڵی، هەرزەیی، ئێستام... غوربەت و تەنیایی نێو گەڕەکی خواپێداوەکان... بەیانییەکیان لە خەو خەستام و تانەیەک... کتوپڕ تانەیەک نیشتبووە سەر چاوانم... دونیایەکی تاریک و لێڵ، ئاخر لەو ماوەیەدا هیچ کەسێک لەو گەڕەکە سەری لێنەدام... ئاخر هەموو سەرقاڵن، برادەرێکی ئەنوەری برام لێی نەپرسیم، بەتەنیا باجی خەجێ - م دەدی... تەنیا هەواڵدەر و پەیامنێر، ئەو پیرەژنە بێ دەم و پلە نەبووایە دەمردم... ڕۆژێکیان زۆر کتوپڕ دەنگی بڕا و نەهاتەوە، ئەو ڕۆژە بەخشەخش و لەسەر لەپ و دەم و دەست و سک خۆم گەیاندە مووبەق... ئەو ڕۆژە تا ئێوارە توانیم کاری خۆم مەیسەر بکەم، بۆ نەگبەتیش ڕەشەبای شێت و شوومیش تەلی تەلەفونەکەی پچڕاندبوو... سێ ڕۆژ بەر لە نەهاتنەوەکەی باجی خەجێ پێم وت: (باجی خەجێ... با زوو فریای تەلەفونەکە بکەوین... نەبا ئەنوەر تەلەفون بکا...!).

وتی: (ڕۆڵە... ئەمین... من ئەو دایەرەیە پێ نازانم...).

وتم: (باجی خەجێ... بپرسە... هەر نزیک سەرایە... تۆزێ سەرووتر...) ڕۆژی دووەمیش نەهاتەوە، تۆ بڵێی باجی خەجێ کتوپڕ مردبێ...؟ بۆ نابێ...؟ ڕۆژی سەدەها کەس کتوپڕ لە گەنج و لە پیر دەمرن... مردن لە گلێنەی چاو نزیکترە... ئەو ڕۆژەش توانیم کاری خۆم ئەنجام... بدەم...

ڕۆژی سێیەم تەواو لە پەلوپۆ کەوتم... ترسی مەرگ ژانەدڵەکەی لێ زیندوو کردمەوە... چاوەڕێ بووم باجی خەجێ بێتەوە... نەهاتەوە... هاوارم کرد... ژوورەکەم کەوتبووە بنەبانی کۆشکەکە... چەند جارێک بەدەنگێکی نووساوەوە هاوارم کرد، قیژاندم... کۆشکەکە دەنگی دەدایەوە:

(خەڵکینە فریام کەون... من لێرە بەتەنیا دەمرم... دەمرم... دەمرم... م... م... م... م... م...) دەنگی دەدایەوە... کۆشکەکە وەک ئەشکەوت بەپیتی (میم) دەنگی دەدایەوە... دەمرم... دەمرم... م... م... م... ئەو پیتەی من بەقەد هەموو دونیا ڕقم لێیەتی... نەموێرا

چیتر هاوار بکەم... جا لەنێو ئەو کۆشکانە... ئەو کۆشکانەی وەک قوتوو داخراون... لە پشت ئەو دیوارە ئەستوورانەوە کێ گوێی لە دەنگی مردوویەک دەبێ...؟! کەس بەدەنگمەوە نەهات... کەس نەهات بەهانامەوە... تا دەهات بەرچاو و بیناییم لێڵتر دەبوو، سەرم کاس و وڕ و تەپتر، دەستەکانم دەلەرزین، هەردوو قاچم دڵۆپێک خوێنیان تیا نەما، دەتووت دوو لاقی پلاستیکن، سارد و سڕ، بەزەحمەتەوە دەستم دەگیرا... بەر کتێب و کاغەزەکان دەکەوت، چیتر دەستم قەڵەمی نەدەگرت، تا دەهات زەرد و لاوازتر دەبووم، هەناسەم سوارتر، دڵەکوتێ... بروسکەی ژانێک، لەنێو مێشکما زەنگێک زرنگەی دەهات، لە خوێنما، خوێنی کەم و بێ کەفما... تۆ بڵێی زەنگی دەرگا بێ... کێیە لە دەرگا دەدا...؟ لەوانەیە ئەو منداڵە باریکەلە بێ کە هەموو بەیانییان دێ و هاوار دەکا: (وردە نان... یەڵڵا وردە نان...!) یان سواڵکەرێکە... یان... یان... هەفتەیەک لەمەوبەر کچە چکۆلانەکەم هات و وتی: (باوکە یان من یان بەفرین سەرت لێدەدەینەوە...) تۆ بڵێی یەکێ لە کچەکانم بێ...؟ نابێ... نابێ خۆیان بن... ئەوان بن چۆن ئۆقرە دەگرن...؟ دەرگا و پەنجەرەکانیش دەشکێنن... زەنگی چی...؟ بەتەواوی گوێم تەپ ببوو، لەوانەیە زەنگی سەعاتی ژووری میوانەکان بێ، لەوانەیە... ئیمڕۆ حەپەی سەگەکەش نابیستم، کێ هەیە نان و ئاوی بخاتە بەردەم...؟ باجی خەجێ فریامان کەوە... من و سەگەکە دەمرین، برسیەتی بڕستی لێبڕیم، لەم گەڕەکە تێرە و لە برسانا بمرم...؟! سەیرە... زۆرجار لەسەر پارچە کاغەزەکان لە برسیەتی دەدوام، لەنێو کتێبەکاندا برسیەتیم دەخوێندەوە... بەڵام ئێستا خۆم هەستی پێدەکەم... دەمار دەمار... ڕیشاڵ ڕیشاڵ... موو... موو... کوا با گوێ بگرم... نەء... ئەم نووزەیە چییە...؟ خیزەی سنگی خۆمە یان نووزەی سەگەکەیە... ئەو سەگەی ئەنوەر بەقەد منداڵێکی خۆی خۆشی دەویست، ئەنوەر... زووکە وەرەوە... لەبەر خاتری من نا... لەبەر خاتری سەگەکەت، پاسەوانی کۆشک و باڵەخانەت، گرنگ نییە... با بشمرێ... سەگێکی دیکە دەکڕێ، دە لەبەر خاتری من وەرەوە... گرنگ نییە... لە برایەکی گەواد... دەییوس ڕزگاری دەبێ، ئەم گەڕەکەش لە مرۆڤێکی زیاد ئازاد دەبێ، لە زەلامێک... نووسەرێک کە کەس لێرە نایناسێ، چاوەڕێ بووم... هیچ نەما بیخۆم... لەسەر سک دەخشیم، بەسەر و سنگ تەکانم دەدا، ڕۆژی پێنجەم... تەواو پەکم کەوت، نەمتوانی لە ژوورەکە بچمە دەرێ، دەستێکم بەڕەفەی کتێبخانەکەوە گرت، ویستم خۆم بخەمە سەر پشت... نەمتوانی... ڕەفەکە بەدەستمەوە هات... کەوتمە ژێر دەیەها کتێب... گەر لەنێو ئەو گەڕەکەدا نەبووایە... چی لە مەرگی نێو کتێبان جوانترە...؟! هەر لەو ژوورە مامەوە، هێدی هێدی دەمردم،

هەستم بەوە دەکرد دەمارەکانم یەکە یەکە وا دەتوێنەوە، کتومت لەوە دەچوو بکەومە نێو باوەشی خەوێکی قووڵ، بەرچاوم تاریکتر داهات، ژوورەکە بوو بەتاریکستان، سەرەتا گوێم هەڵدەخست... هات و هاوارێکی زۆر دوور لە گوێما دەزرنگایەوە، هۆڕنی ئۆتمبێلێک، زریکەی منداڵێک، جریوەی چۆلەکەیەک، وەڕینی توولە سەگەکە، تۆ بڵێی سەگەکە مردبێ...؟ من یان ئەو پتر بەرگەی برسیەتی دەگرین...؟ تۆ بڵێی پوورە خەجێ مردبێ... یان هەر تەنیا نەخۆشە و... سەیرە لەپڕ دەرکەوێتەوە... بۆ نەهاتەوە...؟ تۆ بڵێی گوڵنانزیشیان کوشتبێ...؟ کێ دەزانێ...؟ کچەکانیش دەنگیان نییە... گەڕەکەکەش زۆر خامۆشە، مردووە، منیش بێدەنگ و تەنیا دەمرم، تەواو... ئاگام لە هەموو شتێک بڕا، نە ڕەنگ ما و نە دەنگ، گەڕەکە کۆنەکەی خۆمان بووایە تا ئێستا هەزار کەس لە دەرگای دەدا، نەء... لە دەرگادانی ناوێ... دەرگاکان هەمیشە والآ و لەسەرپشتن، منداڵە چەتوونەکان بەدوای کۆتر و کۆلارەیەکدا دوو سەد جار بەسەر دیوارەکاندا هەڵدەگەڕان، دەهاتنە سەربان و ناو حەوشەکە، لە پەنجەرەکانەوە سەیری ناو ژوورەکانیان دەکرد، پەنجەرەی چی...؟ دەلاقە و کون و کەلەبەری گەورە و فراوان وەک دەمی ئەشکەوت کراونەتەوە، لەو کون و کەلەبەرانەوە دەهاتنە ژووری منی مردوویان دەدی، بەدەم هاواری پاک و پڕ ترسیانەوە ژنان و پیاوان دەڕژانە نێو ژوورەکەم، پیاوان خوێن و ژنان شیری سپی و پاکی مەمکانیان دادەچۆڕاندە نێو دەمم... زیندوو دەبوومەوە... ئەمجارەیان دەمتوانی باس لە مەرگ و ژیان بکەم... دەکەوتمەوە نووسین... ئێرە ئەوێ نییە، لێرە کەس لە دەرگای کەس نادا، کەس لە کەس ناپرسێ، تەواو بۆ حەوتەمین ڕۆژ من مردم، چاوەڕێم کرد وەک مردوویەک بمشۆن... پاک و تەمیز بمشۆن، نەء... لەم گەڕەکە کەس شک نابەی مردوو بشوا... کێ ئەو دەستە پاک و ناسکانەی خۆی بەمن پیس دەکا... ئەو دەست و پەنجانەی بۆنی پارە و شەهوەت و خیانەتیان لێدێ، حەزم نەدەکرد لەو ژوورەدا و بەتەنیا بمێنمەوە و بۆگەن بکەم، کرمەڕێز بم، مێروولە و مێش و مەگەز بەربێتە گیانم، نەدەکرا دۆستۆیڤسکی و کازانتزاکی و ئیتماتۆف و لۆرانس و هێمنگوای ژێر بۆن بکەون... نە دەکرا... چاوەڕێ بووم، لەو گەڕەکە پاکە، لەنێو کۆشک و باڵەخانەی بەرز و باڵێ... کەس نەیزانی من مردووم... هەستامەوە و کولخانی حەمامەکەم ئاگردا، بۆ دواجار پاک خۆم شۆری، چاوەڕێ بووم یەکێک بێ و سێ چوار مەتر خامی سپیم بۆ بکڕێ... نەبوو... دوو پارچە خامی تۆز لێنیشتووم لەسەر یەکێ لە قەنەفەکان هێنا و وەک هیندییەکان خۆم تێوەپێچا... سەرم دانەپۆشی، چاوەڕێ بووم وەک مردوویەک کە چوار کەس بیناسێ بمخەنە

ناو تەرمێک، لەم گەڕەکە ناسکە کەس تەرم ناخاتە سەر شان، لە ژووری مەرگەوە تا نێو گۆڕەکەی بەئوتمبێل دەیبەن، ڕۆژێکی تریش لەو کۆشکەدا مامەوە، دواجار لە چاوەڕوانی بێزار بووم، کەس دەنگی نەبوو... ڕەنگی نەبوو... خۆم تەرمی خۆمم خستە سەر شان و ڕووەو دەرگای دەرەوە ملم نا، تەرمەکەم گەیشتە نێو کۆڵان و کەس نەیدی، من کە زیندوو بووم کەس سەیری نەدەکردم، کەس نەیدەبینیم... ئێستا کە مردووم کێ دەمبینێ، یەکە یەکە لە دەرگای کۆشکەکانم دا... وتم: براینە... پیاوماقوڵینە... هۆ بەگزادە و خانەدانەکان من مردووم... خێرتان دەگا تا گۆڕستانەکە بمبەن، یەکە یەکە دەرگایان داخست، جنێویان پێدام... تفیان لێکردم... دەیانووت:

(تا ئێستا کەس نەیبیستووە مردوویەک لە دەرگای مالان بدا و بڵێ: وەرن بمنێژن... ئاخر زەمانە...) دواجار چارم نەما و خۆم لاشەی خۆمم هەڵگرت و بەدارەدار ڕووەو گۆڕستانەکە ملم نا، ماندوو بووم، ئارەقەی ڕەش و شینم کرد، خامە سپییەکەی بەرم ئاوی لێدەتکا، ئارەقەی ساردی مردوویەک، کەس منی نەبینی، من هەموو کەسم دەدی، جا کێ ڕۆحێکی تەنیا و بریندار دەبینێ... بۆ دواجار لە شەقام و درەخت و ئافرەتەکان و منالان و پیاوان ورد بوومەوە... سەرم هەڵبڕی بۆ شینایی ئاسمان و گریام... فڕندەکانی ئەو ئاسمانە... گرانە ئەو هەموو شتانە جێ بێڵێت... گرانە... ماسی ڕەنگاوڕەنگی سەدەها چیرۆک لەنێو دەریای چاوانم... لە حەوزی ڕۆحما نەدەمردن، هەر ئەو ڕۆژە سێ چوار کەسی دیکە مردبوون، کە گەیشتمە سەر گۆڕستانەکە خەڵکێکی زۆر ڕژابوونە ئەو ناوە، لەتەک کێلەکان... لەژێر سێبەری درەختەکاندا دانیشتبوون... مات و مەلوول وەستابوون، ئوتمبێلێکی بێ شوماریش ڕژابوونە دەوروبەری گۆڕستانەکە، خەڵکێکی بێدەنگ و خامۆش... خامۆشی بەر سێبەری ترسی مەرگ، سڕ و سەرسام، هەندێکیان بێ دەنگ دەگریان، هەندێکیان نەک هەر بەهات و هاوارەوە دەگریان... بەڵکو دەیانبۆڕاند، هەموو شتێکی نێو گۆڕستانەکە خەمی لێدەتکا... ترس و سام... دار ئەرخەوانەکان، کێلەکان، خۆڵ و دار و بەرد، قەفەزەکان... چەند گۆڕهەڵکەنێکیش لەگەڵ خاکەکە کەوتبوونە شەڕ... بێڵ و خاکەنازیان دەوەشاند، لەسەر گردەکەوە سەیری ئوتمبێلەکانم کرد... نە ء... کابرایەکی گەورە... زۆر قەبە مردووە، چوومە نێو خەڵکەکە... پاڕامەوە... دەستم خستە سەر خاکەناس و بێڵی گۆڕهەڵکەنەکان... پاڕامەوە... بەهەموویانم وت: (من مردووم...) کەس پێی نەزانی، ئێوە گۆڕێکم بۆ هەڵکەنن... قۆرتێکی قووڵم بۆ لێبدەن... قووڵ بەقەد برینەکانم... کەس پێی نەزانی، هەر کەس لە خەمی خۆیدا بوو... لێرە و لەوێش سێ و چوار سەریان لە

بن گوێی یەکدی نابوو... باسی چی دەکەن...؟ لەنێو ئەو هەزارەها گۆڕەدا لە چ خەون و پیلان و پرۆژەیەک دەدوێن...؟ ئافرەت... پارە... یان میراتی زۆری کابرا...؟ جاران نییە... گۆڕهەڵکەنیش پارەی دەوێ... منیش جگە لە خامێکی سپی و عومرێکی ڕەش هیچ شک نابەم... کوڕینە... نەجیبزادەینە گۆڕێک... تەنیا گۆڕێک... کەسیان وەڵامیان نەدامەوە، تا درەنگی ئێوارە چاوەڕێ بووم... کەس لەوێ نەما... بەتەنیا هەر خۆم بەنینۆک، بەچنگ، بەدەست و دەم و ددان گۆڕێکم بۆ خۆم لێدا... هەر لەسەر گۆڕە کۆنەکەی پیرەدایک... گەیشتمە سەر ئێسک و پرۆسکی دایە... باسکم تێوە ئالێند... وەک سەردەمی منداڵی لە ئامێزی گرتم... (هاتی... ڕۆڵە... بەخێر بێی...!).

بە جووتە گریاین... من و دایە و گۆڕێکی قووڵ... بۆ دواجار بەر لەوەی ڕابکشێم و بچمەوە نێو منداڵدانی دایکم... بەنێو گۆڕەکاندا پیاسەم کرد... بێ عەرەبانە... ڕۆحێکی بریندار پێ و پلی بۆچییە...؟! گۆڕی زۆر کۆن و نوێ، لێرە و لەوێ، کێلی ساغ و کێلی شکاو، خەفەتێک دایگرتم، هەتا لێرەش...؟! لەنێو ئەم مردووانەش جیاوازی هەر هەیە، ئەوەتا خواپێداوەکان بەقدە نیوە کۆشکێک گەچ و چیمەنتۆ و مەڕمەڕیان لە گۆڕەکانیان خەرج کردووە... ئەوەتا سەدەها گۆڕی بەچەتر و پەنجەرە و دەرگا قەفەزی جوان، شیشی ئاسنین و ئەلەمنیۆم، دەیەها بەردی نایابی هەندەران، هەتا لێرەش... دوای مەرگیش... هەی بەلەعنەت بن... دیسانەوە خۆیانن... ئەوانەی باوەڕیان بەمیمە، ئیمڕۆ یەکێ لە خانەدانەکان سەدەها زەلام و ئوتمبێلی دوا مۆدیلی بەدواوە بوو، منیش هەر خۆم... بەتەنیا و بێ کەس... منی بێ میم... تەرمی خۆمم خستبووە سەر شان... سەدەها گۆڕیشم دی کە تەنیا تەپۆلکەیەک خۆڵ و بەردی بەسەر یەکدیدا کەڵەکەکراو بوون، دوو بەردی خوار و نارێکیش ببوون بەکێلی گۆڕەکان، دوو بەردی بێڕەنگ و ناشیرین... کە دەکرێ بخرێنە سەر کونی زێرابێک... یان بەردبەستی نێو ئاودەستێک... ئێوەن بەستەزمانەکان... ئەوانەی خاوەنی هیچ نەبوون، دواجار بەر لەوەی ڕابکشێم، لە خەفەتی سەدەها گرفت و گرێ و پرسیار... لە قەهری ئەو جیاوازییە... منالانە کەوتمە شکاندنی قەفەز و چەترەکان... کێلە ساغ و نایابەکان... بەردە ڕەنگین و مەڕمەڕییەکان، تا دەهات دونیا تاریکتر دادەهات، بەتەنیا خۆم پاشای نێو گۆڕستانەکە بووم، ئەو شەوە سەدەها چەتر و قەفەز و کێلی جوانم شکاند، وەک شێت، وەک گۆڕهەڵکەنە... وەک عفریتێک کەوتمە هەڵکەندنی گۆڕەکان... تا گەیشتمە سەر ئێسک و پرۆسکی مردووەکان، تا نیوەشەو توانیم جێگۆڕکێ بەمردووەکان بکەم... کێ دەزانێ...؟ مردووانی گۆڕە بێ کێلەکانم خستە نێو گۆڕە لە مەڕمەڕ

هەڵبەستراوەکان، بەخشەخش بردمنە لای گۆڕی ژێر چەتر و قەفەزدارەکان، مردووانی ژێر چەتر و قەفەزەکانیشم گواستەوە نێو گۆڕە پەڕپووت و بێ ناونیشانەکان، زۆر ماندوو بووم، قاقا پێدەکەنیم... گۆڕستانە خامۆشەکە دەنگی دەدایەوە، تۆ بڵێی بەیانی پێی بزانن...؟ دواجار پڕبەدەم جڕتێکم بۆ خۆم کێشا... بەخۆمم وت:

(کەرە... ئەم جێگۆڕکێیە بەمردووەکان مەکە... برۆ... گەر پیاویت... ئەم جێگۆڕکێیە بەزیندووەکان بکە...!) لەسەر گۆڕێک دانیشتم و تێر گریام... بەهەردوو چاو... ئێسقانە پواوەکانیشم فرمێسکیان لێدەتکا، دواجار بێزار بووم... ماندوو، بەر لەوەی بچمەوە نێو گۆڕەکەم و ڕابکشێم چەترێکم بەپێوە نەهێشت، وەک دێو شیشەکانم خوار دەکردەوە، مەڕمەڕێکی ساغم تیا نەهێشت، ویستم بچمە نێو گۆڕێکی چەتر بەسەر، هەرچەندی کردم بێزم نەهات، دواجار چوومەوە نێو ئەو گۆڕەی بەنینۆکەکانی خۆم هەڵمکەندبوو، من بەهێزی دێو و عفریتێک دەجوولێم...

(دایکە... هاتمەوە...).

(بەخێر بێیتەوە ڕۆڵە... ئەوە لە کوێ بووی...؟).

(قەفەزەکانم دەشکاند... دایکە...).

(ئا... گەورە نەبووی... هەر منداڵە لاسارەکەی جارانیت...!).

وەک جاری جاران چوومەوە باوەشی... کەوتمە نێو منداڵدانی... تەڕ و گەرم... بۆنی خوێنێکی پیرۆزی لێدەهات... حەزم کرد بسرەوم و ئارام بنووم... چاوم لێک نا... سەیرە... چاوم هەڵێنا... هەموویان زەق زەق سەیریان دەکردم... چاوانی پڕ لە میهر و سۆز و زیرەکی... بەدەم زەردەوە بەچواردەوری گۆڕەکەمدا هەڵقەیان بەست... ساتێ بێدەنگ بوون، دوایی دایانە پڕمەی گریان... هەموویان هاتبوون... وتم:

(ئێوە چۆن زانیتان من مردووم...؟!).

وەڵامیان نەدایەوە... بۆم دەگریان... تکەی فرمێسکەکانیان دەڕژایە نێو گۆڕەکەم، لەبری بەرد و خۆڵ دەنێو فرمێسکی ئەواندا مەلەم دەکرد... هەر هەموویان هاتبوون: تۆلستۆی، دۆستۆیڤسکی، تورگینێف، بەلزاک، فلۆبێر، برۆست، کامۆ، لۆرانس، جۆیس، شۆلۆخۆف، هاردی، دیکنز، هێمنگوای، کازانتزاکی، چیخۆف... مۆپاسان... هەر هەموویان... گەلێ لەو زاتە گەورانەی لە سەردەم و زەمانێکی زوودا ژیاون... ئەوانەی منیش نەمدەناسین... گریان... بۆ من گریان، گۆڕەکەیان پڕ کرد لە ئەسرین... ئەسرینی پاک... وتم:

(خەجاڵەتم مەکەن... ئێوە بۆ هاتن... بۆ ئەو هەموو ئەرکەتان کێشا...؟).

وەڵامیان نەدایەوە... دواجار ئەوەندە گریان... کەوتمە نێو گۆمی فرمێسکی ئەو زاتە گەورانە... بوومەوە دەڵەمەیەکی پاک لەنێو منداڵدانی دایکمدا مەلەم دەکرد... لەنێو پەردەیەکی زۆر تەنک و گەرم و تەڕ، زۆر ئارام و ئاسوودە بووم، لەنێو ئەو گۆڕە بێ کێلەدا بۆ دواجار چاوم لێک نا، گۆڕێکی تەنیا و پیرۆزی پڕ لە فرمێسکی پاک... دوا مەنزڵگا... دوا ماڵم... دوا گۆڕم... نە ء... دوا ماڵ... دوا گۆڕ... بڕووخێ میم... بڕووخێ... تۆ بڵێی ئەوان هاتبنەوە...؟ لەوانەیە... ڕەنگە وای بۆ بچن من هەڵاتووم... بێزاری... تەنیایی زۆری بۆ هێناوم و ڕامکردووە، کە تەرمەکەی خۆم خستە سەر شان و هاتمە دەرێ سەگەکەم نەدی... لەوانەیە لە برسانا هەڵەتە بووبێ... تۆ بڵێی بەدوامدا بگەڕێن... نازانن من مردم و کەسیش لەو گەڕەکە سەرقاڵە پێی نەزانی... ڕەنگە پۆلیسیش ئاگادار کەن، ئاخر نەبووە پیاوێکی زرت و زەلام لە شارێکدا ون ببێ... لە گەڕەکێکی وا تەقەت، ئەوان با بگەڕێن... تا ئەوان دەگەڕێن من گۆشت و ئێسقانم لەنێو فرمێسکی گۆڕەکەدا دەتوێتەوە... دەتوێتەوە... دەتوێتەوە... زەوی تینووش... تک تک من هەڵدەمژێ... لەگەڵ ئاوی کارێزەکان تێکەڵ دەبم... ئێوەمانان دەمخۆنەوە... بێ ئەوەی بەخۆتان بزانن گۆشت و ئێسقانی تواوەی من دەخۆنەوە... لەگەڵ خوێنی نێو دەمارەکانتان تێکەڵ دەبم... کەواتە من نەمردووم... لەنێو خوێنی ئێوەدا دەژیم... کە ئێوەش دەمرن و دەتوێنەوە... من دیسانەوە تێکەڵ بەئاوی کارێزەکانتان دەبمەوە...!!

گەلاڕێزانی - ١٩٨٦ - سلێمانی

زەلكاو

بووین بەدوو بەش... بەشێک مەلەی تیا دەکرد... بەشێکی دیکە کە ئێمە بووین مەلەمان تێدا نەدەکرد... ئەوانەی مەلەیان نەدەکرد گەلێ کەمتر بوون لەوانەی مەلەیان دەکرد، هەر ڕۆژە و زەلامێکی تر، هەرزەیەکی تر، منداڵێکی تر، چ بەدزی و چ بەئاشکرا، دەهات و وەک مراوی سەری دەخستە نێو ئەو زەلکاوە ڕەشە... ناویان نابوو (گۆمی میری)... نەک هەر منداڵ و هەرزە و دەستەپیاوانی گەڕەکی خۆمان و بەس... بگرە منداڵ و هەرزە و پیاوانی هەموو شار وەک ڕەوە قاز و مراوی هەڵپرووکاوی بەر گڕەی هاوین دەڕژانە ڕۆخانەی ئەو زەلکاوە... گەورەترین زەلکاوی شار... خەڵکێکی چڵکن و پڵکن خۆیان لەو چڵکاوە نقوم دەکرد... مامۆستا سەر ڕووتاوەکەی خۆمان پێی دەوتین: لە هەندەران منالان دەچنە نێو باخچە و چیمەن و سەوزەگیا و... لەنێو ڕووبار و جۆگەلە و کەنار دەریا شینەکان مەلە دەکەن، بەحەسرەتەوە دەیووت: منالان لەسەر درەختە چڕ و باڵابەرزەکان وەک بێچووە چۆلەکە دەجریوێنن، منالان هاوینان بارگە و هەگبە و جانتا چکۆلانەکانیان هەڵدەگرن و بەشەمەندەفەری زۆر درێژ بەم دونیایەدا سەفەر دەکەن... دەمانپرسی:

(بەتەنیا...؟)

دەیووت:

(نەخێر... لەگەڵ مامۆستاکانیان...!).

دەیووت:

منالان... لەوێندەرێ منالان چڵمن نین و قەتیش بەقۆڵی کراسەکانیان لووت ناسڕن... بێ دەستەسڕ ناچنە دەرێ... سەری یەکدی ناشکێنن... بەرد ناگرنە گلۆپەکانی نێو کۆلان و سەر شەقامەکان... ئێوە چیتانە ڕۆڵەکانم... بەقەهرەوە دەیووت: ئێوە بۆ بەگوێی من ناکەن... بۆ واز لەو زەلکاوە ناهێنن...؟ بەرخۆلەکانم (بەلهارزیا) نەخۆشییەکی کوشندەیە و با تووشی نەبن... ئێوە هێشتا ناسکن و با گەڕ نەبن...! نەک هەر ئێمەی هەرزە و منداڵ، نەک هەر ئێمەی زەرد و لاواز... بگرە کوڕە جحێڵ و دەستەپیاوەکانیش دەهاتن، نەک هەر لە کەلاوە و خانووە قوڕەکانەوە... نەک هەر لە گەڕەکی شارەوانی و... گەڕەکە هەرە پەڕپووتەکانی

شارەوە... بگرە لە گەڕەکە هەرە خۆشەکانیشەوە خەڵکی داباری، دەهاتن و وەک پۆلە مەلی تینوو بەسەر زەلکاوەکەوە دەنیشتنەوە، وای لێهات دەوروبەری زەلکاوەکە ببێ بەسەیرانگای ڕۆژانی چوار شەممە و هەینی... ژنان بەماڵ و منداڵەوە دەهاتن... بەزەرد و سوورەوە... بەڕایەخ و سەماوەر و پرێمز و مەنجەڵی کفتە و دۆڵمەوە بەهاران دادەڕژانە ئەو ناوە... بەبیانووی زیارەتی مەزاری پیرۆزی (ئەسحابە ڕووتە) لەمبەر و ئەوبەری جۆگەلە باریکەکە سەماوەریان ساز دەدا، پیرەژنەکان دەیانووت: جۆگەلە باریکە ڕۆحی ئەسحابە ڕووتەیە و دەڕژێتەوە ناو زەلکاوەکە... دەیانووت: لە هیچ مەترسن و مەلەی تیا بکەن... دەتووت ئاوی کەوسەرە و ژنان مەسینە و سەماوەر و قۆری و قاپ و جام و دۆلکە و چنگیان لێ پڕ دەکرد... وەلێ شەرمە و ناجیزەیە ژنان پیاوەکان بەڕووتی ببینن... ئەوەندە نەدەهاتنە پێش... لەسەر گۆڕەکەی ئەسحابە ڕووتەوە دەیانڕوانییە ئاپوورەی گوێ زەلکاوەکە... کچانیش چاویان دەڕشت و بۆنی سمڵ و مێخەکی بەرملیان لەگەڵ بۆنی ئەو زۆنگاوە تێکەڵ دەبوو، تاوێ بۆنی مێخەک و ئارەقی خۆشی ژنانە بۆنی زەلکاوەکەی دەشکاند، تاوێ زەلکاوەکە هەموو بۆنێکی خۆش و پیرۆزی ڕادەماڵی، وەلێ ئێمە و ئەوان... هەموومان بەو بۆنە کاس ببووین، دەوروبەری زەلکاوەکە ببووە کەنار و ڕۆخانەی دیجلە و فورات... نیل... دانووب و تایمز، ڕۆژانی هەینی و چوارشەممە ژنان چوار پێنج فەردە گوڵەبەڕۆژە و قەزوانیان دەقرتاند... ئەو ناوە دەبووە زبڵخانە... هەمووشی دەڕژایەوە ناو زەلکاوەکە، ئێمەش منداڵ و هەرزەی شار... گەنج و پیر... قوتابی و قەساب و سەوزەفرۆش و پینەدۆز و ناتری حەمام و فیتەر و بازرگان و چایەچی و چەخماچی و ئاسنگەر و پۆلیس و عارەبانچی و قاچاغچی و نانەوا و شوفێر و فەرمانبەر و بگرە وای لێهات مامۆستا و ئەو چەند ئەندازیار و دکتۆرەی لە شارۆچکەکەماندا هەبوون... ئەوانیش خۆیان بۆ نەگیرا و هاتن، هەندێک لەوانە خەڵکی شارەکەش نەبوون... من خۆم نەمدی... بۆیان گێڕامەوە و وتیان: زۆربەی ئەفەندییەکانی شار خۆیان ڕووت کردۆتەوە و لەو زەلکاوە مەلەیان کردووە، زۆربەشیان بۆ یەکەم جار و هەر دەنێو ئەو زەلکاوە فێری مەلە بوون... برادەرێکم، مچەی عەبەی قۆڵبڕ، وتی: (بە شەرەفی باوکم... بەشەرەفی دایکم هەموو ئەفەندییەکان ئێواران بەدزییەوە دێن و مەلەی تێدا دەکەن).

لێم پرسی: (بۆ...؟).

(ئاخر ئێواران چۆل دەبێ...!).

لێم پرسی: (ئەی مامۆستا کەچەڵەکەمان...؟).

وتی: (ئەمن درۆ ناکەم... ئەوم نەدیوە...!).

راما و سەیرێکی کردم و بەتەوسەوە وتی:

(دیارە وەک تۆ ترسنۆکە و ناوێرێ مەلە بکا).

(نە... مچە ئەو لە بەلهارزیا دەترسێ... پێی ناخۆشە خەڵکی لەو زەلکاوە مەلە بکەن...!).

بە توورەیی وتی:

(کەرە... بەلهارزیا چ حیزێکە...؟).

بە نەرمی و لەسەرخۆ... چونکە دەمزانی توورەتر بێ بەشەپازللەیەک بناگوێم ئاگر دەدا... پێم وت:

(بەلهارزیا حیز نییە... نەخۆشییە...).

(ئەوە لە قوتابخانە ئەو شتە قۆڕانە فێر دەبن...؟).

(مچە گەر ئەو مامۆستایەت دی پێم بڵێ...).

(بۆ...؟).

(هەروا...!).

(تۆش لەو ترسنۆکتری... تۆ و هاورێکانت جوولەکەن...) لەسەرخۆ و بەشەرم و ترسێکەوە وتم: (وا نییە مچە... مامۆستا سەر رووتاوەکە دەڵێ زۆربەی خەڵکی نەخۆش دەکەون... لەوانەشە زۆربەتان گەڕ بن...!).

(قسەی قۆڕ...).

(ئەوە نییە شەوان تا بەیانی خۆتان دەخورێنن...).

(هیچ نییە رۆڵە... مێش و مەگەزی هاوینە).

من و هاورێکانم لە دووری زەلکاوەکە دادەنیشتین، پاڵمان بەدیوارە دارووخاوەکان دەدا و... لەو حەشاماتە نیوەرووتە ورد دەبووینەوە، هەرکێ دەهات... بەپەلە جلەکانی بەری دادەکەند، بەتای دەرپێیەکەوە خۆی هەڵدەدایە نێو زەلکاوەکە، شڵپەی دەهات و بارستایی چوار بەژن ئاوی بەهەمموو لایەکدا فڕێ دەدا، جاری وا ئەوەندە قەڵەبالغ دەبوو زەلکاوەکە یەکێکی تری نەدەگرت، هەندێ جاریش دەبوو بەشەڕ و هەرا و فەرتەنە... ڕۆژی هەینییان

دوای مەستبوون دەبوو بەشەڕە چەقۆ، چەند کەسێک دەست و قاچی دەشکا... دەبووایە چەندانێکیش دەموچاو و... بەر و پشتیان بریندار بێ، ڕووتەکان پتر و زووتر بریندار دەبوون، دەبووایە بەپەلە شەڕکەران بگەیەننە خەستەخانە و تا ئەوێ خوێنیان لەبەر دەڕۆیشت، ناوبژیکەران نووکە چەقۆیان بەردەکەوت، کە دەبوو بەشەڕ ژنان شەرمیان دەشکا و دادەڕژانە سەر زەلکاوەکە تا بزانن ئاخۆ کوڕ و برا و مێرد و برازا و خوشکەزای ئەوانی تیایە، هەندێ جار ژنانیش بایی خۆیان لەو شەڕ و هەرایە بەشدار دەبوون، پیاوان ئاسوودە بوون ژنان بەنیوە ڕووت و بەگەڵ و گوونی پڕ بەدەرپێی زەردەوە دەیانبینن، لە زەلکاوەکەوە دەردەهاتن و لە ژنەکان نزیک دەبوونەوە... ئاوێکی لیڵ و قوڕاوی خەست لە دەرپێ بۆر و زەردەکانیان دەچۆڕایەوە... من دەمدی ژنان سەیری کوێ دەکەن... من دەمدی و تەریق دەبوومەوە، کچانی چاو پان و بێ شەرمیش جۆگەلە و قۆرتی نێوان هەردوو مەمکیان لێ ڕووت دەکرد... بۆنی سمڵ و حێڵ و مێخەک و قەنەفڵ... بۆنی هەناسە و ئارەقی ژنان... قۆرتی نێو مەمان... بەرمل و گەردنی سپی زەردباو... بسک لووس و قەفی کەزیان تا سەر سمت، بزە و خەندەی سەرلێو... چاوانی مەست... قەزوان تەقاندن و بەنازەوە بنێشت جوویین، پاژنەی خڕ و لووس... نەختێ شەقار... شەڕ و خوێن و جوێن و جوانی، بگرەو بەردەی ناوبژیکەران... زریکەی زارۆڵەکان... قیژەی ژنان... شڵپ و هوڕی زەلکاو هەندێ گەنجی مڕ و مەست دەکرد... ئەم قیامەتەیان بەهەلێکی ڕەخساو دەزانی و خۆیان هەڵدەدایەوە نێو زەلکاوەکە، زەلکاوێکی لیڵ و پڕ لە بۆق و مارمێلکەی سەرئاوکەوتوو خۆیان نقوم دەکرد... بەتەنیا، لە چەند لایەکەوە، تۆپەڵە قژێکی ڕەش و دوو چاوی زەق و سوور سەرئاو دەکەوتن... دوو چاوی زۆر غەمگین و پڕ هەوەس و خوێنی ڕەشی شەهوەت... لەژێر ئەو قوڕاوە دەکەوتنە پێ مەلە... برسییانە چاویان لە کچە جحێڵ و ئەسپە ژنەکان دەبڕی... دەمیان پڕ دەبوو لە گوو بۆق و چنگیان پڕ لە شەهوەتی هەوەس، پەنجەی شایەتمانەیان لە بەنەخوێنی دەرپێ زەردەکانیان گیر دەکرد، کەس نەیدەدی... دەرپێیەکانیان تا سەر ئەژنۆ دادەکشان، لینجاوی زەلکاوەکەش... چڵک و پیسی خۆیان دەبوو بەسابوونێکی کەم کەفکردووی بەردەست... تەڕدەستانە... بێ شەرمانە... هەمموو شتێ لە بەرچاوان لیڵ و تاریک... دوو چاوی زەق... زۆر زەق... هەناسەبڕکێ... هیلاکی... هەناسەبڕکێ... بۆنی مێخەک... جۆگەلەی نێو مەمان... بسکی ئاڵۆز... ئاسمانێکی شین... ئاسمانێکی زەرد... تاریک... زەلکاوێکی پڕ گێژەنە... چرکەیەک و هەناسە لەبەربڕان... چاو لە مۆلەق... ئاوێکی سارد و خوێنێکی گەرم و خاوبوونەوەیەک... بۆ چرکەیەک کەوتنە ژێر

ئاو... دوا هەناسەی قوولّ و هەڵمژینی گوو بۆقەکان... کپی زەلکاو... ترسی خنکان... ئارەقەیەکی گەرم... گەرم لەنێو خوێن... ئارەقە و هەناسە و لیک و لینجاوێکی شیرباو تێکەڵ بەو قوڕاوە دەبوو... کەس هیچی نەدی... دوای تۆزێ وەک نیمچە خنکاوێک یان قازێکی تێر و سەرمەستی نێو ئاو سەری خۆی بەڕاست و چەپدا ڕادەوەشاند... پرووشەی ئاو لە سەر و قژییەوە هەزار دانە مرواری بەر بریسکەی هەتاو بوون و دەتروسکانەوە، لەژێر خۆری هاوینی سووتاو دڵۆپە ئاوەکان وەک چاوی مار دەبریسکانەوە، دەڕژانەوە نێو زەلکاوەکە... دەمدی... چاوانیان سوور هەڵدەگەڕان... سوور وەک چاوی ئەو گامێشانەی بەکەڵ دەکەون... پاشان دەکەوتنە باسکەمەلە و پشتەمەلە و بۆقەمەلە و سەگەمەلە و ...... لەپڕ ژنێک هاواری دەکرد:

(عەیبە ژنینە... شەرم ناکەن ڕژاونەتە نێو پیاوەکان... ئەوە نابینن هەموو ڕووتن...!).

لەگەڵ ئەو هاوارە کچان و ژنان، هێدی هێدی... بەدڵگرانییەوە دەکشانەوە... دەگەڕانەوە سەر مەزارەکەی (ئەسحابە ڕووتە) و چاویشیان هەر لە دواوە بوو... وەک کەسانێک خۆشەویستێکیان بەگۆڕ سپاردبێ و هەر ئاوڕیان لە زەلکاوەکە دەدایەوە... دەهاتنەوە سەر مەزارەکە و لە خوا دەپاڕانەوە... هەریەکە و تلّیشێکی لەو ئالّا سەوزەی ئەسحابە ڕووتە دەکرد بەبازنەی مەچەکی... نیوە خنکاوەکانی نێو زەلکاوەکەش بەحەسرەتەوە چاویان دەبڕییە مەزارەکە و خەونیان بەجووتێک مەمکەوە دەدی... گەورە بەقەد کالّەک... بەقەد شووتی...

ڕۆژێکیان مامۆستا کەچەڵەکە قورگی پڕ بوو لە گریان و وتی:

(ڕۆڵەکانم... ئێوە هەقتان لە باوک و برا و مام و خاڵ نەبێ... ئەوان خوا هۆشی بردوون و ئەم زەلکاوە بەحەوزی کەوسەر دەزانن... ئەو کرمەش گەرای لەم جۆرە زەلکاوانە دادەنێ... بەلهارزیاش نەخۆشییەکی پیسە و ئەوەی تووشی بێ وا بەئاسانی ڕزگاری نابێ...).

نەخێر... ئەو زەلکاوە بەهەشتی هەمووان بوو... فیتەرەکان هەر لەو زەلکاوە خۆیان لە ڕۆن و چلّک و چەوری پاک دەکردەوە، قەسابەکان لە خوێن، گەنجەکانیش هەر لەوێ دەستپەڕیان دەکرد و هەر لەوێش خۆیان بسمیل دەکرد، شۆفێرەکانیش هەر لەوێ ئۆتۆمبێلە فریشقەکانیان دەشۆری، کاروانچی و کووڕەچییەکان لایان دەدا و کەر و باریان دەخست، گەرمای هاوینیش وەک قاز و مراوی ئەو خەڵکەی ڕادەپێچا... وای لێهات گامێشەوانەکانیش گامێشەکانیان دەنێو ئەو زەلکاوە مۆڵ دەن... تا بوو بەشەڕێکی

گەورە... نە سەرەتای هەبوو نە کۆتایی... دوو گامێشەوان و قەسابێکی تیا کوژران... سێ فیتەر و پۆلیسێک و نەوت فرۆشێک بریندار بوون، پۆلیسەکە لە مردن گەڕایەوە... بیستم خزم و خوێی گامێشەوانەکان خۆیان خۆش کردووە لە تۆڵەی ئەو دوو کەسە هەر لەسەر ئەو زەلکاوە ورگی چەند کەسێک هەڵبدڕن، وای لێهات لەبەر کەمی مەیخانە و لە خۆشی ئەو زەرد و سوورە و بۆنی ژنان ئارەق خۆرەکانیش هەر لەو دەوروبەرە بخۆنەوە... کە مەست دەبوون هێدی هێدی، بەلارەلار لە ژنەکان نزیک دەبوونەوە... سەرمەستی چاوبازی برۆیان هەڵدەتەکاند... پلاریان داوێشت... قژیان شانە دەکرد... گۆرانییان دەچڕی... هەوایی ماچیان هەڵدەدا... گەلێ جاریش مەست و مێبازەکان تێکبەردەبوون... دەبوو بەشەڕ و هەرا و زەنا و قیامەتێک سەگ ساحێبی خۆی نەدەناسییەوە... ئەمجارەیان مەلەوانەکان بەخۆ و بەدەرپێی قوڕاوی دادەڕژانە نێو سەیرانگای ژنان... بۆنی حێڵ و مێخەک و چاو و دۆڵمە و کفتە و قبولّی و زەردە گیای وشکەوەبووی ئەو دەوروبەرە وای دەکرد ئەو گەنجە برسییانە لیک بکەن... ئەو جارە خۆم لەوێ نەبووم کە نوقڵ فرۆشەکەی تیا کوژرا... مچە وتی: هەمزە بەخەیاڵی کچێکەوە گرتی و خواردییەوە... گوایە قاپێکی فت کردووە... گرتوویەتی و وتوویەتی: تێی کەن... بەخۆشی ئەو چاوە شینانە... نزیک بۆتەوە... نزیکتر... گوایە وتوویەتی: خۆی ئەوەندە جوان بێ... دەبێ براکەی چۆن بێ...؟! گوایە برای کچەکە گوێی لێبووە... لێی هەڵگەڕاوەتەوە و بووە بەشەڕیان... وتوویەتی: تۆ بۆ خۆت دەخۆیتەوە یان بۆ گیانی خەڵکی...؟ کەس نەیزانیوە ئەو بەدمەستە دەبانچەی چواردە خۆری هەڵگرتووە... تووڕە بووە و بەدەستێکی لەرزۆکەوە تەقەی کردووە و دوو ژن و منداڵێکی بریندار کردووە... دوا تەقە سەر دڵی نوقڵ فرۆشێکی گرتووە... هەڵبەتە ژن و کچ و منداڵ کەوتوونەتە هاوار و زریکە و باوکەڕۆ، هەریەکە و بەلایەکدا غاری داوە، ژنان ڕایەخ و حەسیر و سەماوەر و مەنجەڵ و قاپ و چارۆگە و ڕەفتە و سۆل و پێلاو و قۆری و پیاڵەیان جێهێشتووە، زارۆڵە وردیلەکان لە تەقە ترساون و لەگەڵ زریکەی ژنەکان کەوتوونەتە قاووقیژ و ژێر نەبوونەتەوە، چەند پۆلیسێک بەخۆ و بەدەبانچەی ڕووتەوە خۆیان گەیاندۆتە بەدمەستەکە و قۆڵبەستیان کردووە و هەر بەشەق ڕایانپێچاوە، حەشاماتەکە ترسیان ڕەویوەتەوە و نووکە شەقیان خێواندۆتە بەدمەستەکە... ئەویش تەنیا سپێنەی چاوانی وەدەر دەکەون و هەردوو ڕەشێنەی دەکەونە پشتی چاوانی... تاو نا تاویش ئاوڕی لەو حەشاماتە داوەتەوە و تفبارانی کردوون... تف و لیکەکەش بەسمێڵ و چەناگەیدا هاتۆتە خوار... لیکێکی خەست و لینج... کە ئەم دەڕوا... ژنانیش دێنەوە... پیاوان دەچنەوە

نێو زەلکاوەکە... زارۆڵەکانیش لە گریان ژێر دەبنەوە، شوێنەواری ئارەقە و فرمێسک بەڕوویانەوە، نەک هەر ئەوە... بگرە کەوباز و کۆتربازەکانیش ئەو زەلکاوەیان کرد بەبازاڕی خۆیان... ئەوانەش کە حەز بەبولبول و کەروێشک کڕین و فرۆشتن دەکەن... جارێکیان خۆم دیم پیرەمێردێک مەیمونێک و ڕێوییەکی فرۆشت... ئەوەی مەلەشی نەکردایە هەر دەهات... وای لێهاتبوو شار چۆل بێ... نەتدەزانی ئاخۆ شار زەلکاوە... یان زەلکاو بۆتە شار... ئەوەی مەلەی لەو زەلکاوە پیسە نەکردایە پیس بوو... ببوو بەبارەگای هەتیوبازەکان... دەهاتن و لە لەش و لاری منداڵەکان ورد دەبوونەوە، بەپارە و قسەی لووس چەندەها منداڵیان ڕاو کرد... ڕام کرد... دەیانووت: وەرن فێری پشتەمەلە بن... هەندێکیان بوون بەمامۆستای مەلە و منداڵی قژکاڵ و چاو گەشیان فێری باسکەمەلە و بۆقەمەلە و سەگەمەلە دەکرد... نەوزادی سمەی جگەرە فرۆش خنکا... هەر لەو زەلکاوەدا خنکا... ئەو شەوە هەموو خەڵکی گەڕەک بۆی گەڕاین... بۆ بەیانییەکەی بەخنکاوی لەو زەلکاوە دەرمان هێنا... سک پڕ لە قوڕاو... دەم پڕ لە قوڕباقە... سەر و پرچیش غەرقی قەوزە... چاوە کاڵەکانیشی بێڕەنگ بوون، دوای خنکانەکەی بەسێ ڕۆژ مچە منی بردە دەرەوەی شار... منی برد... وتم: (بۆ کوێم دەبەی...؟) وتی: (وس بەسەگباب... وەرە و قسە مەکە...!) ڕۆیشتین... زۆر ترسام... توند دەستی گرتبووم، لە شار دوور کەوتینەوە... دوور و دوورتر... (ئاخر بۆ کوێ...؟)... وتی:

(ئەوەندە مەپرسە کەرباب...) گەیشتینە پشت دیوارە بەرز و سامناکەکانی قەسابخانەی گەورە... لەو نێوەڕۆیەدا چۆڵ و هۆڵ، سەگەکان وەڕین، نزیک کەوتنەوە، مچەیان ناسییەوە، دوور کەوتنەوە، لە وەڕین نەکەوتن و دوور کەوتنەوە، لەسەر کەللەسەری مانگایەک دانیشت... بەرامبەری دانیشتم... هەموو گیانی دەلەرزی... سەری لووتی ئارەقەی دەردا، چاوەکانی نەدەتروکاند... دەستی برد بۆ لوولاقی مەڕێک... یان ئەوەتا لوولاقی بزن بوو... لە خۆڵەکەی بەردەمی وەردا... بینیم دەستەکانی دەلەرزن... پێم وت:

(چیتە قەشمەر... بۆ وا سڕ بووی...؟).

قسەی نەکرد...

(بۆ منت هێناوەتە ئێرە...؟).

تۆزێ ڕاما و بەترسەوە وتی:

(هەستەوە و بزانە کەس دیار نییە...!)

هەر بەدانیشتنەوە سەیرێکی ئەملاو ئەولای خۆم کرد... جگە لە دیوارە بەرزەکانی قەسابخانە و سەدەها سەگ و دەشتێکی چۆڵ هیچم نەدی، لەپڕ هەستم کرد ماندوێتی ڕێگە و چاوەڕوانی خەریکە شێتم بکەن... بەتووڕەییەوە وتم:

(کەس دیار نییە... قسە بکە...).

ڕاڕایی و ترس و گومان لە دەنگیا تێکەڵ بوون و وتی:

(نەوزاد...!).

(نەوزادی چی...؟).

(خنکا...).

(ئێ دەزانم خنکا...).

(نە ء... خۆی نەخنکا).

(یانێ چی...؟).

چاوەکانی پڕ بوون لە ئاو... یەخەی کراسەکەمی گرت و ڕایکێشامە بەردەمی... ئەوەندی لێی نزیک بوومەوە دەموچاوی بوو بەپەڵەیەکی گەورە... لێڵ... هەروەک بلێی کەوتبێتە ژێر ئاو... پاشان بەچرپەوە وتی... چرپەیەکی خنکاو:

(گوێت بێنە... بڵێ بەسەری باوکم لای کەس قسە ناکەم...).

(بە سەری باوکم... بەسەری دایکم قسە ناکەم...).

لێوی ژێرەوەی بەر نەرمایی گوێم کەوت:

(بەم چاوانە دیم ئەحمەدە گن و تاژدین نەوزادیان خنکاند...).

لەو ساتەدا هەستم کرد من نەوزادم و دەخنکێم... تامی ناخۆشی قوڕاوەکە زایە ناو دەمم... بەترسەوە پرسیم:

(تۆ لەوێ بووی...؟).

(نە ء... دونیا تاریک بوو... بەم درەنگە پاییزە کێ مەلە دەکا...؟).

(ئەی لە کوێ بینیت...؟).

(لە پشت گردەکە خۆم شاردبۆوە... گوێم لە مڕەمڕیان بوو... هەڕەشەیان لە نەوزاد دەکرد... وابزانم دەمیان بەستبوو... یەکەمجار لەناو چێورمەکەی ئەسحابە ڕووتە بوون... زۆر مانەوە... پاشان تارمایی هەرسێکیانم بینی بەرەو گۆمەکە دەچوون... هەریەکە و قۆڵێکی

گرتبوو... لەژێر دەم بەستەکەوە جنێوی دەدا و خۆی ڕادەپسکاند... من دەزانم دڵە لەژێر دەم بەستەکەوە وتوویەتی: کۆنە حیزینە دەتانەوێ تۆڵەی خۆتان لە من بکەنەوە... دڵە... بەم دوو چاوانە دیم سەربەرەوخوار خستیانە گۆمەکەوە... هەریەکە و قاچێکی گرتبوو... دەقیقەیەکیش لنگەفرتێی کرد... لەو ئێوارە کپەدا شڵەقانی گۆمەکە تا بڵێی ترسناک بوو... نەموێرا خۆم ئاشکرا بکەم... دڵشاد... ئەو حیز باوکانە نەوزادیان خنکاند...!).

(ئاخر بۆ...؟).

(نەبا ئاشکرا بێ...!).

(چی ئاشکرا بێ...؟).

(تۆ زۆر کەری... ڕۆڵە لەوانەیە شتێکیان لێکردبێ... لە ناو مەزارەکەی ئەسحابە ڕووتە زۆریان پێچوو...).

(ئا... ڕاست دەکەی... تێگەیشتم...).

هەردوو بێدەنگ بووین... سەگەکانیش دەوەڕین... بەخەیاڵ چاوەکانی نەوزادم بینی... چاوە کاڵەکانی... پڕ لە خەم و حەسرەت و مەرگ... مچە دوور دەیڕوانی... پیشی دەخواردەوە... کتوپڕ دایە پرمەی گریان... فرمێسک سێ ڕیز بەسەر ڕوومەتیدا داباری، هەنسکی قووڵی دەدا و دەترسام سەری بەملەوە هەڵکەنێ، دەستم لە ملی کرد... منیش گریام... بەقەهرێکەوە و بێ ئەوەی سەر هەڵبڕێ وتی:

(وا دەزانم من کوشتوومە... ترسنۆکم... ناوێرم بەکەس بڵێم... ئەو سەگبابانە بزانن دەمکوژن...).

بە قۆڵی کورتەکەی فرمێسکەکانی سڕی و وتی:

(دەزانم تۆ چەند ترسنۆکی بۆیە ئەم قسەیەم لا کردی...).

بە ترس و دوودڵییەوە وتم:

(مچە... هەق بوو خەڵکی بزانێ...).

(ئاخر تاژدین و ئەحمەدە گن منیش دەگێ.... منیش دەکوژن...).

(ئەی چی بکەین...؟).

(جارێ نازانم...).

(بۆ خەبەری پۆلیس نەدەین...؟).

(جا تۆ بڵێ چەندساڵێک گیران... خۆ دوایی هەر بەر دەبن...).

(چوزانن ئێمەین...؟).

(چۆن نازانن...؟ ئەی کێ دەکەن بەشایەت... جگە لە من کەسی دیکە نایزانێ...).

(راست دەکەی... بەڵام تا ئەو زەلکاوە هەبێ زۆرانی دیکەش دەخنکێن... پێتان دەڵێم واز بێنن... پێم دەڵێن تۆ ترسنۆکی...).

(خۆ هەر ئێمە نین دڵە گیان...!).

(دەزانم... بەڵام هیچ نەبێ با من و تۆ و فەرهاد و شاهۆ و برادەرانی خۆمان مەلەی تێدا نەکەین.).

(تازە ناتوانم...!).

(گەر بتەوێ دەتوانیت... ئەوە نییە من نایکەم...).

(ئاخر ئێمە خوومان پێوە گرت...).

(وا نییە...).

(تۆ واز لەوە بێنە... بۆ مەسەلەکەی نەوزاد چی بکەین...؟).

(واز لە چی بێنم... گەر ئەو زەلکاوە نەبووایە... نەوزادیش نەدەخنکا...!).

(بەجۆرێکی تر دەیانکوشت...!).

(وایە... بەڵام ڕۆژ نییە نەبێ بەشەڕ و فەرتەنە... ئەگەر هەموو شتان گەڕ نەبوون چ دەڵێی بڵێ...).

(دڵشاد... بەینی خۆمان بێ... کاوەی برام بەتەواوی گەڕ بووە...).

(بەخوا کەری... سوێندت بۆ دەخۆم نیوەی شارەکە گەڕ بووە...).

(ئەی کەواتە بۆ خەڵکی وازی لێناهێنن...؟).

(گوایە دەڵێن پیسی بەپیسی دەڕوا...).

(جا تۆ مەکتەبلی... ئەو قسەیە ڕاستە...؟).

(نە ء...).

(دڵە...؟).

(ها...).

(نهێنییەکەی نەوزاد بەکەس نەڵێی...).

(مەترسە...).

(بە مامۆستا کەچەڵەکەش نەڵێی...).

(ئەو زۆر عاقڵە... گەر بزانێ چارەیەکمان بۆ دەدۆزێتەوە...).

(تووخوا پێی مەڵێ... کەی خۆم وتم ئەوسا...).

(باشە مچە کە نەوزادیان خنکاند تۆ نەترسایت...؟).

(چۆن نەترسام...؟ هەموو شەوێ دێتەوە خەونم... ئەو ئێوارەیە نانیشم پێ نەخورا... لەرزم لێهات و دایکم دوو لێفەی پێدادام و کەچی دانەچۆقەم پێکەوتبوو... سوێندم خواردووە گەورەتر بم ئەو دوو نامەردە هەر دەکوژم...).

(جا خۆ هەر ئەوان نین... جەماعەتێکی زۆرن...).

(دەزانم... زۆربەشیان دێنە سەر زەلکاوەکە و... باشە دڵە خۆ منیش مەلەی تێدا دەکەم... بۆ وەک کاوەی برام گەڕ نەبوویمە...؟).

(پەلەت چییە... ئیمڕۆ سبەی هەر گەڕ دەبیت...).

(دڵە... ئەو مامۆستایە قسەی زۆر جوانی فێر کردووی... بۆ جارێکیان لەگەڵ خۆتدا نامبەی... بەدزییەوە... ها...؟).

(جا بۆ بەدزییەوە...؟ ئەو حەز دەکا هەموو کەس گوێی لێبگرێ... پێی دەڵێم: مامۆستا ئەم کوڕە برادەرمە...).

(بە ڕاست...؟).

(ئەی چی...؟ دایناوە ڕۆژێک بێتە سەر زەلکاوەکە و بزانێ کێ لە قوتابیان مەلەی تێدا دەکا...).

(دوایی دارکاریان ناکا...؟).

(نەء... باوەڕ ناکەم... ئەم دار بەکار ناهێنێ... لەوانەیە قسەیان بۆ بکا...).

(خۆزگە دەهات... هەموو جارێ دایکم پێم دەڵێ: دەستکورتی نەبووایە وەکو کوڕی خەڵکی دەتخوێند و دەبووی بەمەعاشخۆر...!).

(بەڵام هەموو جارێ مامۆستا کە بەئێمە دەڵێ: ئێوە تەنیا بۆ ئەوە ناخوێنن تا ببنە مەعاشخۆر...).

(ئەی بۆچی...؟).

(دەڵێ: ئێوە دەخوێنن تا تێبگەن...).

(لە چی تێبکەن...؟).

(لە دونیا...!).

(جا دونیا تێگەیشتنی بۆچییە... سەگباب...؟).

(بەخوا کەری ماڵ کاول... ئەوە نییە من پێت دەڵێم ئەو زەلکاوە پیسە و با نەخۆش نەکەویت... کەچی ماکەری وەک تۆ تێم ناگا...).

(تۆ غەشیمی... مەلەت نەکردووە تا بزانی چەند خۆشە...!).

(خۆشە... دەزانم خۆشە... بەڵام لە ناو ئاوێکی پاک... حەوزێک... ڕووبارێک).

(دەزانی عوسە و خدر دایانناوە بەزۆری بتانخەنە ناو زەلکاوەکە...).

(ناتوانن...!).

(چۆن ناتوانن...؟ جەماعەتیان هەیە و هەمووشیان ئازان...).

(ئەی بێ غیرەت تۆ لەسەرمان ناکەیتەوە... ئەی بەچی برادەرمی...؟).

(با... ئەوان دەزانن ئێوە قەت مەلەی تێدا ناکەن... بەڵام دەیانەوێ بکەونە ناوی و تەڕ ببن...).

(چۆنت زانی...؟).

(با ئەو ڕۆژە تەگبیریان دەکرد... عوسە دەیووت: لە پشتەوەڕا پاڵیان پێوە نێن...).

(ناتوانن... جەماعەتی خۆمان بەوەی زانیوە... قەت ئەوەندە نزیک نەبووینەتەوە پروشکێکمان بەر بکەوێ...).

(دڵە... من تۆم خۆش دەوێ و برادەرمی... ئەگینا بەزۆر مەلەم بەتۆ و بەبرادەرەکانیشت دەکرد...).

(ناتوانی...).

(چۆن ناتوانم سەگباب... ها... کێ لەو گەڕەکەی خۆمان بەقەد من ئازایە...؟).

(باشە تۆ بەعوسە و خدە دەوێری... ها...؟).

(عوسە و خدەش ئازان... بەڵام لەگەڵ من نەء... بەمن ناوێرن...!).

(ئاخر جەماعەتی ئەوان زۆرترە...).

(ئەمنیش جەماعەتم زۆرە... قسە بکەن خوشکیان دەگێم... بیرتە پار لە زۆرانێ چۆن عوسە – م لە عاردی دا... ها...؟).

(ئا... بیرمە...!).

(ئاخر چووزانم... نەڵێی بەتۆ دەوێرن...).

(ئاخر تۆش پشتت بەکاوەی برات ئەستوورە... ئەو لە تۆش ئازاترە...).

(ئێمە هەردووکمان ئازاین...).

تۆزێ بێدەنگ بووین... سەگەکان لە وەڕین نەکەوتبوون... لەو کپی و خامۆشییە ترسام... لێم پرسی:

(نەچینەوە...؟!)

وەڵامی نەدامەوە... ڕاما و کتوپڕ وتی:

(دڵە... بەلهارزیا چۆنە...؟).

بە دوودڵییەوە سەیرم کرد و وتم:

(بەلهارزیا نەخۆشییە... یەکێ لە نیشانەکانی ئەوەیە لەگەڵ میز خوێن دادەنیشیت...).

(وا مەڵێ هەتیو...!).

(بۆ چی بووە...؟).

چاوەکانی زەق بوونەوە... تەمی ترسێک چاوەکانی ڕشت... هەستایەوە سەرپێ، لوولاقەکەی فڕێ دا کە تا ئەو حەڵە لە خۆڵەکەی وەردەدا و بەحەسرەتێکەوە وتی:

(هەفتەیەکە میزەکەم سوورە... هەر دەڵێی خوێنە...!).

(ئەی بۆ قسە ناکەی...؟).

(قسەی چی بکەم...؟).

(دەڵێ قسەی چی بکەم... سەگباب تۆ بەلهارزیاتە...).

(وا مەڵێ...).

(ماکەر یەکێک لە نیشانەکانی بەلهارزیا میزی خوێناوییە...).

(چۆن دەزانی...؟).

(مامۆستا وتی...).

(ئەی چار چییە... دڵە...؟).

(مچە هەتا زووە با فریا کەوین...).

ترسا و ڕەنگێکی هێنا و ڕەنگێکی برد... پاشان بەدوودڵییەوە وتی:

(تۆ بڵێی چاک ببمەوە...؟).

(گرنگ ئەوەیە چیتر لەو زەلکاوە مەلە نەکەی...).

(بۆ خەراپە...؟).

(ئا...).

(جا خۆ من تازە تووش بووم... مەلە بکەم یا نەیکەم...).

(وا نییە بەرازباب... با پتر لێت پیس نەکا...).

(دڵە گیان... بەکەس نەڵێی مچە تووشی مەلهارزیا بووە...).

(بەلهارزیا... نەک مەلهارزیا...).

(باشە... ئێستا چی بکەین دڵە...؟).

(هەتا زووە با بچینە خەستەخانە...).

(ئاخر ڕقم لە دەرزییە...).

(کەرباب کێ دەڵێ دەرزیت لێدەدەن...؟ لەوانەیە بەحەب و دەرمان چاک بیتەوە...!).

(چاک دەبمەوە...؟).

(ئا... بەمەرجێ واز لەو زەلکاوە بێنیت...!).

(دڵە باسی نەوزاد و مەلهارزیاکەی من نەکەی... لای کەس... ئەگەر عوسە و خدەش ڕێیان پێگرتیت خوشکیان دەگێم...).

(بۆ بەتەمان ڕێم لێبگرن...؟).

(ئا... حەزم نەکرد بتترسێنم...).

(لەمەودوا بەتەنیا ناگەڕێم...).

(ئاخر ئێوە بەجەماعەتی عوسە ناوێرن...).

(بە مامۆستا دەڵێم... پێی دەڵێم لە ڕقی ئەوەی لە زەلکاوەکە مەلە ناکەین دایانناوە ڕێمان پێبگرن...).

(مامۆستا هیچی پێناکرێ... ئەو ڕۆژە عوسە سەرپان دەیووت بەم قۆچەقانییە سەرە کەچەڵەکەی دەشکێنم...).
(خەبەری پۆلیس دەدەین...).
(ترحێو... بەخوا کەری... باوکی عوسە سەرپان و خدە خۆیان پۆلیسن...!).
(باشە خۆ تۆ و جەماعەتەکەت لەسەرمان دەکەنەوە...؟).
(ئا...).
(قسەی مەردانە...!).
(قسەی مەردانە... بەمەرجێ مەسەلەی نەوزاد بەکەس نەڵێی...).
(مچە... عەیبە... ئێمە برادەرین...!).
(نەچینەوە...؟).
کەمێ دامام و حەزم دەکرد ئەو نهێنییە گەورەیەی نێو دڵم بەیەکێک بڵێم... دەشمزانی لەبەر نهێنییەکەی خنکانی نەوزاد لەوانەیە مچە یارمەتیم بدا... دیسانەوە ڕایتەکاندم و هاواری کرد:
(هێی سەگباب... نەچینەوە...).
سەیری چاوانیم کرد و وەڵامم نەدایەوە... پێی وتم:
(چیتە...؟ هیچ هەیە...؟!).
بە ترس و دوودڵییەوە وتم:
(مچە گەر منیش نهێنییەکی گەورەت لا بدرکێنم بەکەسی ناڵێی...؟).
پەرۆشانە وتی: (لە مەسەلەکەی نەوزاد گەورەترە...؟).
(ئا...).
وەک بڵێی زۆر حەز بکا ئەو نهێنییە بدرکێنم تا پاک لە پاک دەرچین... ئەگەر من هی ئەوم درکاند... ئەویش هی من بدرکێنێ... زۆر بەتاسووقەوە دەستی خستە سەر شانم و وتی:
(بە شەرەفی باوکم کەس لە من نایبستێ... باشە...!).
(قسەی پیاو...؟).
بە نەرمە تووڕەبوونێکەوە ڕووی لێوەرگێڕام و وتی:

(مەیلێ... هەستە با بڕۆینەوە...).
(تووڕە مەبە... دەیڵێم... بەڵام گەر بزانرێ هەموومان تیا دەچین...).
(ئاخر دە با بزانم چییە؟).
(بەتەماین شەوێک لەم شەوانە بەدزییەوە بچینە سەر زەلکاوەکە بیتەقێنین...).
(ئێوە کێن...؟).
(من و فەرهاد و شاهۆ و... برادەرانی خۆمان هەموو...).
(بە چی؟).
(چۆن بەچی...! چ زۆرە پێمەڕە و خاکەناس و قولنگ زۆرە...).
(سەگباب شێت بووی... ئەو گۆمە بەچی دەتەقێ...؟).
(تۆ ئاگات لە چییە... چەندەها شەوە خەریکین...).
(خەریکی چین...؟).
(لە بەرایی و بەبەری ڕۆژئاوادا چاکمان هەڵکۆڵیوە...).
(ئێ خۆ بتەقێ گەڕەکێک کاول دەکا...).
(نەء... مەترسە... وتم بەبەری ڕۆژئاوادا هەڵمان دڕیوە... وامان کردووە ئاوەکە بڕژێتەوە ناو بەستەکە و زەرەری نەبێ...).
(بە شەرەفی باوکم بیتەقێنن خۆشتان ڕادەماڵێ...).
(تۆ بۆ ئەوەندە کەری... خۆ یەکسەری نایتەقێنین... دوا شەو کە بڕیارمان دا جۆگەلەیەکی بۆ خۆش دەکەین تا بەیانی بەتەواوی دەنیشێ...).
(ئەوە تۆ ئاگات لە خۆتە...؟ ئەم وڕێنەیە چییە...؟).
(خۆ ئەوە قسەی خۆم نییە...).
(ئەی هی دایکتە...؟).
(ماکەر ناوی دایکم مەهێنە... دەمت خوار دەبێ...!).
(ئەی پێم ناڵێی کێ ئەم قسە حەلەق و مەلەقانەی فێر کردی...؟).
(هەتیو... مامۆستا پیلانەکەی بۆ داناوین... خۆیشی سوورە لەسەر ئەم زەلکاو تەقاندنە...).

(مەگەر هێلکەی گونم بتەقێنن...).

(جا تۆ ئەوەندە کەری هەموو شتێ دەکەی بەفشە...).

(ئاخر ناچێتە عەقڵم...).

(دەیبینی... سوێندشی خواردووە لەبەر هیچ نەیتەقێنێ... لە خەفەتی نەوزاد و خانزاد و ئەو شەڕەسەگە هەر دەیتەقێنێ...).

(ئای خانزاد... توخوا بیرم مەهێنەوە...).

(تۆ دەزانی ئەویش هەر باوک و براکانی خۆی خنکاندیان...؟).

(چۆن... تۆ چوزانی...؟).

(با... ژنێکی دراوسێیان بەدایکمی وتووە...).

(چەند جوان بوو... جارێکیان لەسەر گۆڕەکەی ئەسحابە ڕووتە دەستیم گوشی... گوناه بوو خنکا...).

(تۆ حەرامزادەی... هەر خەریکی کچانی...).

(ئاخر خۆشە... ئەو ژنە نەیووت: بۆ کوشتیان...؟).

(نازانم... گوایە لەسەر مەسەلەی شەرەف...).

(شەرەفی چی...؟).

(گوایە لە ماڵی کەریم خان... لەوێ کارەکەر بوو...).

(ئێ دەزانم کارەکەر بوو...).

(گوایە کوڕەکەی کەریم خان پڕی داوەتێ و خەراپی کردووە...).

(توو شەرەف...؟).

(بە شەرەفم...).

(ئێ باشە برا نامەردەکانی لەجیاتی ئەوەی کوڕەکەی کەریم خان بکوژن... چوون خوشکی خۆیان کوشت...؟!).

(جا لە کوێ بەوان دەوێرن...).

(نامەردن... هەقە بگیرێن...).

(مامۆستا دەڵێ: ئەو زەلکاوە نەتەقێ سەدەها کەسی دیکەش دەخنکێ...!).

(کەی دەیتەقێنن...؟).

(با تۆزێکی دیکەش هەڵیدڕین...).

(ئێستاش هەر خەریکن...؟).

(نەء... چەند شەوێکە دەستمان لێهەڵگرتووە... مامۆستا دەڵێ: مانگەشەوە... با ئاشکرا نەبین...).

(دڵە... بۆ نەیەم لەگەڵتان...؟).

(حەز دەکەم... بەڵام دەبێ پێشتر لەگەڵ مامۆستا قسە بکەم... بەهەموو کەسێک ڕازی نییە...).

(هەتیو ئاگاتان لە خۆتان بێ... جەماعەتی عوسە بزانن دەتانکوژن...).

(با ئێمە بیتەقێنین... ئەوسا چی دەبێ با ببێ...!).

(درەنگە نەڕۆینەوە...؟).

(با... بەڵام مچە ئەم نهێنییە بەکەس نەڵێی...).

(تۆش ئەوەی نەوزاد...!).

(عەیبە... من و تۆ برادەرین...).

چەند جارێک ویستم نهێنی خنکانی نەوزاد بەمامۆستا بڵێم... نەموێرا... تا دەهات زەرد و لاوازتر دەبووم، هەموو شەوێ نەوزاد دەهاتە خەونم... هەمیشە لەژێر ئاوەوە ڕووی خۆی نیشان دەدام... نەک ئاوی زەلکاو... بەڵکو ئاوی شینی یەکێ لە حەوزە مەڕمەڕییەکان... لەژێر ئاوەوە دەیدواندم... (دڵە... منیان خنکاند... هەقم بستێنە...) منیش دەگریام و دەمووت: (نەوزاد تۆ مردوویت... چۆن قسەم لەگەڵدا دەکەی...؟) پاشان وەئاگا دەهاتم و ئارەقەیەکی گەرمم دەکرد و تا بەیانی خەوم دەزڕا... مامۆستا کەچەڵەکەش سمێڵی خۆی دەکرۆشت و پێی دەوتین:

(ڕۆڵەکانم... نەکەن مەلەی تیا بکەن...).

لێمان پرسی: (کەی دەچیت... کەی قسەیان بۆ دەکەی...؟).

(بەم زووانە...!).

چەندەها جار کاغەزی بۆ گەورەپیاوان نووسی... هاواری کرد... پاڕایەوە:

(وەرن و چارەیەک لەم زەلکاوە بکەن... خەڵکی هەموو گەڕ بوون...!).

کەس بەدەنگییەوە نەهات... تا دەهات پان و بەرین و قووڵتر دەبوو... لافاو و باراناوی زستانان دەڕژایەوە ناوی... هەرچی گەندوگووی شار هەبوو تێی دەکردەوە... هەموو جۆگەلە و چڵپاو و قوڕاوی نێو کۆڵانەکان... چڵپاوی سەدەها کۆڵان تێکی دەکردەوە... وەک عەزیایەکی ڕەش، بەپێچ و لوول، دەهات... تا لە سەرووی جۆگەلە باریکەکەی ئەسحابە ڕووتەوە سەری خۆی دەئاخنییە نێو زەلکاوەکە... سەرێکی بزر و کلکێکی لە بن نەهاتوو، ببووە هێلانەی مار و مێروو... مەنزڵگای مەزنی هەزارەها بۆق... زۆرجاریش دەمدی منالان دەمی خۆیان لەو قوڕاوە پڕ دەکرد... پیاوە هۆشمەندەکان... باوک و براکان... خاڵ و مام... هەردوو گوێیان دەئاوسا... لە دەمیانەوە فوارە و تاڤگەی ئاو بەرز دەبۆوە، تاوتاویش مەلەوانە هەرە چەتوون و چەپەڵەکان لە دواوەڕا پاڵیان بەو کەسانەوە دەنا کە هێشتا بەجلەوە لەسەر ڕۆخانەی زەلکاوەکە وەستا بوون، گوو بۆق و قوڕباقە و قەوزە و گەرا و هێلکەی مار و مێرووی بەچاو نەبینراو بەجلەکانییانەوە دەنووسا، چار نەدەما... دەبووایە خۆ ڕووت بکەنەوە... جلەکانیان لەبەر ئەو خۆرەتاوە هەڵبخەن تا وشک ببنەوە... ناچار خۆیان هەڵدەدایە نێو زەلکاوەکە و دەکەوتنەوە سەرگەرمی سەگەمەلە... قوڕاوێکی لیڵ و پیس سەر و قژی تەڕ دەکردن... هەروەک مامۆستا دەیفەرموو:

(میکرۆبێکی زۆر دەچێتە ژێر پێستیان... کونی لووت و چاو و گوێچکەیان...).

وتیان: شارەوانی بەتەمایە مەلەوانگایەک بکاتەوە... چاوەڕێ بووین... چاوەڕێ...

چەند کەسێکیان نارد نەهێڵن ئەو خەڵکە مەلەی تێدا بکا... کەچی هەر لە دوورەوە... وەک بڵێی سیحریان لێکرابێ... خۆیان ڕووت کردەوە... تەبای خەڵکەکە کەوتنە باسکەمەلە و بۆقەمەلە و سەگەمەلە... چ زەلکاوێکی سیحراوییە... کەس گوێی لە کەس نەدەگرت... ڕەشە خەڵکەکە دەیووت: سیحری ڕەشی چی... ئەم سیحرە سیحری ڕۆحی سپی ئەسحابە ڕووتەیە...!

عوسە سەرپان و خدە هاتنە سەر ڕێم، عوسە بەتەنیا لە بەردەمم قوت بۆوە، چاوی لێ سوور کردمەوە، ئاوڕێکم دایەوە... لە قوتابخانە دوور کەوتبوومەوە، لە دوورەوەش خانووە بۆرەکانی گەڕەک مات و خامۆش دیار بوون... بەڵام زرنگە و زایەڵەی زەنگێکی پڕ لە ئاژاوە لە گوێما دەزرنگایەوە، لەو دوورەوە... لە گەڕەکێکی چۆڵکراو دەچوو، تەنیا ئەو ڕۆژە تەنیا بووم... هەر بەڕێکەوت... دیارە دەیانزانی... من لە ناخەوە لە شەڕ دەترسام... لە عوسە... لە خدە... لە لەشکرە نەبەزیوەکەی... عوسە زیاتر هاتە پێش... بەدەنگێکی گڕەوە...

وەک کوڕە ئازای نێو فیلمەکان باڵەکانی فش کردەوە... دەمزانی لاسایی (بێرت لانگستەر) دەکاتەوە... بەدەستی ڕاستە یەخەی چڵکنی کراسەکەمی گرت و ڕایتەکاندم... قۆپچەیەکی پچڕاند... ویستم خۆم گێل بکەم و بەدوای قۆپچەکەدا بگەڕێم... وەک ئەوەی تاکە گرفتێکی من لەم دونیایەدا ئەو قۆپچەیە بێ... نەیهێشت خۆ نەوی کەم... ئەمجارەیان ڕایهەژاندم... منێکی باریک و بنێس دەتووت شەقشەقەم بەدەستییەوە... بەدوو چاوی هەڵۆئاسا سەیری ناوچاوانی کردم... زاتی ئەوەم کرد چاو شۆڕ نەکەم... باوکم هەموو جارێ لێی دەدام و دەیووت:

(زلحیز... کە سەیری ناوچاوت دەکەم... سەر شۆڕ مەکە...!).

سەرم شۆڕ نەکرد... زیاتر باڵەکانی فش کردەوە و وتی:

(ڕاستە... تۆ و مامۆستا حیزەکەت دەتانەوێ خەڵکی لە گۆمی میری مەلە نەکا...؟).

بە ترسێکەوە وتم:

(هەر کەس کەیفی خۆیەتی... من قەت بەتۆم گوتووە مەلەی تیا مەکە...؟!).

(جا قۆندەرەی وەک تۆ دەوێرێ گووی وا بخوا...؟).

(قسەی جوان بکە...).

(ئەی ئەگەر نەیکەم...؟).

لە چاوتروکانێکا خدر لێم هاتە پێش... عوسە دەستی کرد بەبەربەست و نەیهێشت لێم نزیک بێتەوە... هەرزە و منداڵەکانی دیکەش بەشێوەی نیوە بازنە دەوریان دابووم... مۆڕەیان لێدەکردم... وەک لەشکرێک چاوەڕێی ئیشارەتێکی پێشەوا بێ... چاوەڕێ بوون... هەناسەسوار و تووڕە... دارلاستیک و قۆچەقانی و حەیزەران و گاشەبەرد... چنگیان دەگوشی و تەیار و ئامادەی شەق و تف و جوێن و کۆڵەمست بوون... زارەترەک بووم...

(کوا برادەرە مەردەکانت...؟).

بە لێوە لەرزەوە وتم:

(چوونەوە...).

(ئەگەر مەرد بوونایە تۆیان بەجێ نەدەهێشت...!).

پاشان ئاوڕێکی لە جەماعەتەکەی خۆی دایەوە و وتی:

(گوێ بگرن... سبەی ئەم دڵشادە دێ و مەلە لە گۆمی میری دەکا... ئێوە بەشایەت بن...

خۆی و هاوڕێ مەردەکانی...) منیش ویستم بینوێنم کە ناترسێم و غیرەت لە خوێنمایە... وتم:

(هەر کەسە و کەیفی خۆی... مەلە بەزۆردارەکی نییە...).

(نەء... زۆردارەکییە... تۆ کوڕی کێی... بۆ تۆ لەو خەڵکە زیاتریت...؟).

(ئاخر مەلە نازانم...!).

(قسەی قۆڕ... فێرت دەکەین...!).

لەنێو ئەم مەرگەساتەدا نەوزادم بیر کەوتەوە... قوڵپی گریان قورگی گرتم، گرێک لە هەناوم بەربوو... لە لووتما هەستم بەبۆن سۆ کرد... پیشم خواردەوە... مچە و سوێندەکەی خۆمم بیر هاتەوە...

(دەتانەوێ وەکو نەوزاد بخنکێم...؟).

(نەوزاد...؟ گوناهی خۆی بوو بۆ بەتەنیا مەلە دەکا...؟).

نەموێرا بڵێم: (تاژدین و ئەحمەدە گن خنکاندیان...!).

وتم: (ئەو زەلکاوە پیسە و هەمووتان گەڕ دەبن...).

(مەڵێ زەلکاو... بڵێ گۆم...).

(گۆم... زەلکاو... حەوز... خۆ چاوتان دەبینێ چەند پیسە...؟).

(گەر ئێمە گەڕ بووین... با تۆش گەڕ بیت...!).

(ئەمن چیتر نایەمە ئەو ناوە...).

(نایەیت...؟).

(نەخێر...!).

نەخێرەکەم تەواو نەکرد بەو سەرە زلە کەللەیەکی لە ناودەمم دا... خوێنێکی گەرم زایە نێو دەم و ددانم... تامێکی سوێریش، نازانم فرمێسک بوو یان ئاوێکی ڕووت بەربینایی لێڵ کردم... ویستم دەست بوەشێنم... کە سەیری لەشکرەکەم کرد سارد بوومەوە.

(ئاوڕ مەدەوە... ئەوان هەقیان نییە... گەر غیرەتت هەیە دەست بکەوە نامەرد...).

خۆم ڕاپسکاند، لێم نەبۆوە... ئەمجارەیان لەقەیەکی لە بەرگونم هەڵدا... ئەو لەقەیە خوای پیشان دام، بروسکەی ئازارێکی جەرگبڕ لە مێشکما چەخماخەی کرد... هەر مردم... لەوە ترسام هێلکەیەکی گونم تەقی بێ... خۆم بۆ نەگیرا... شتێکی خڕ وەک کەلابەردێک

ناو گەروومی گرت... پشکۆیەک لە هەناوما دەسووتا... مەنجەڵی ساوارێک قوڵپە قوڵپ دەکولا... هەردوو چنگم گرژ کرد و ئاخنیمە نێو گەڵم... خۆم بۆ نەگیرا و کەوتم... بێدەنگ دەگریام... گریانێک لە ناوەوە... لەسەر زەوییەکە تلم دەدا... خۆم لە خۆڵ و دڕک و داڵەکە وەردەدا و خۆڵم دەخوارد... ژانێکی کوشندە بەپێچ و لوول لە هەموو دەمارەکانما وەک مار دەکشا... ئاسمانی شین ڕەنگی قورقوشمی دەنواند... هەناسەم تەنگ و قورگیشم پڕ لە حەسرەت و ئاه... تەنیا و بەستەزمان و ڕیوەڵە... حەزم دەکرد وەک کوڕە ئازاکە کە دەکەوێ و هەڵدەستێتەوە... هەستمەوە... نەمتوانی... غیرەتم نەکرد... سەرم هەڵبڕی و ئاخ لە گەرووما دەبوو بەتێزاب... منداڵەکان ببوون بەدێو و درنج... لە قەوارەی خۆیان گەلێ گەورەتر... سەریان دەیدا لە تاقی ئاسمان... لە بەرچاوم بوون بەهەزاران هەمزە و تاژدین... گوێم لە دەنگی خدە بوو:

(گەر بەیانی مەلە نەکەیت حەمامێکی لەوە خۆشترت بۆ گەرم دەکەین...؟!).

دەنگی گڕی عوسە سەرپان هاتە بەرگوێم:

(کێ پیاوە با بێ و لەسەرت بکاتەوە...).

زۆری خایاند تا هەستامەوە... کەس لەو دەوروبەرە نەمابوو... وەک تەڕک کەوتبوومە سەر زەوی... بۆ کەسم نەگێڕایەوە... نەموێرا... تا سێ ڕۆژان گونم ژانی دەکرد، دایکم زانی لێیان داوم... سوێندی دام... هەر بەدرۆ وتم:

(لە قوتابخانە بەربوومەوە...).

وتی: (درۆ دەکەی کافرباب... لووتت ئاوساوە...!).

هاوڕێکانم زانییان... خۆیان فش کردەوە... دەیانکوژین... زانیم وا نییە... هیچ کامێکمان چەتوون نەبووین، شەڕکەر نەبووین، ئەوەندەی عوسە و خدەش ئازا و بەدەست نەبووین... هەرگیز سواری کەری پشت زامار نەدەبووین، پەتکمان لە ملی سەگ و پشیلەکان نەدەبەست، حەزیشمان لە شەڕە گەڕەک نەدەکرد، بێ دارلاستیک و قۆچەقانی بووین، قەتیش چۆلەکەمان نەدەکوشت، زۆرجاریش ڕۆژانەی خۆمان دەدا بەسواڵکەران، کەسمان جنێوی بەباوکی نەدەدا، تفی لە دایک و خوشکانی نەدەکرد، لەسەر عانە دەرگا تەنەکەکانی خۆمانمان بەردباران نەدەکرد، بەدزییەوە نەدەچووینە سینەما و جگەرەشمان نەدەکێشا، شەوانیش لە بەرئاگردانی جۆشدراودا گوێمان لە داپیرە ددان کەوتووەکانمان دەگرت... ئەوانیش حەکایەتی دێو و درنج و سیمرخ و کوڕە کەچەڵیان بۆ دەکردین...